

Yuval Noah Harari

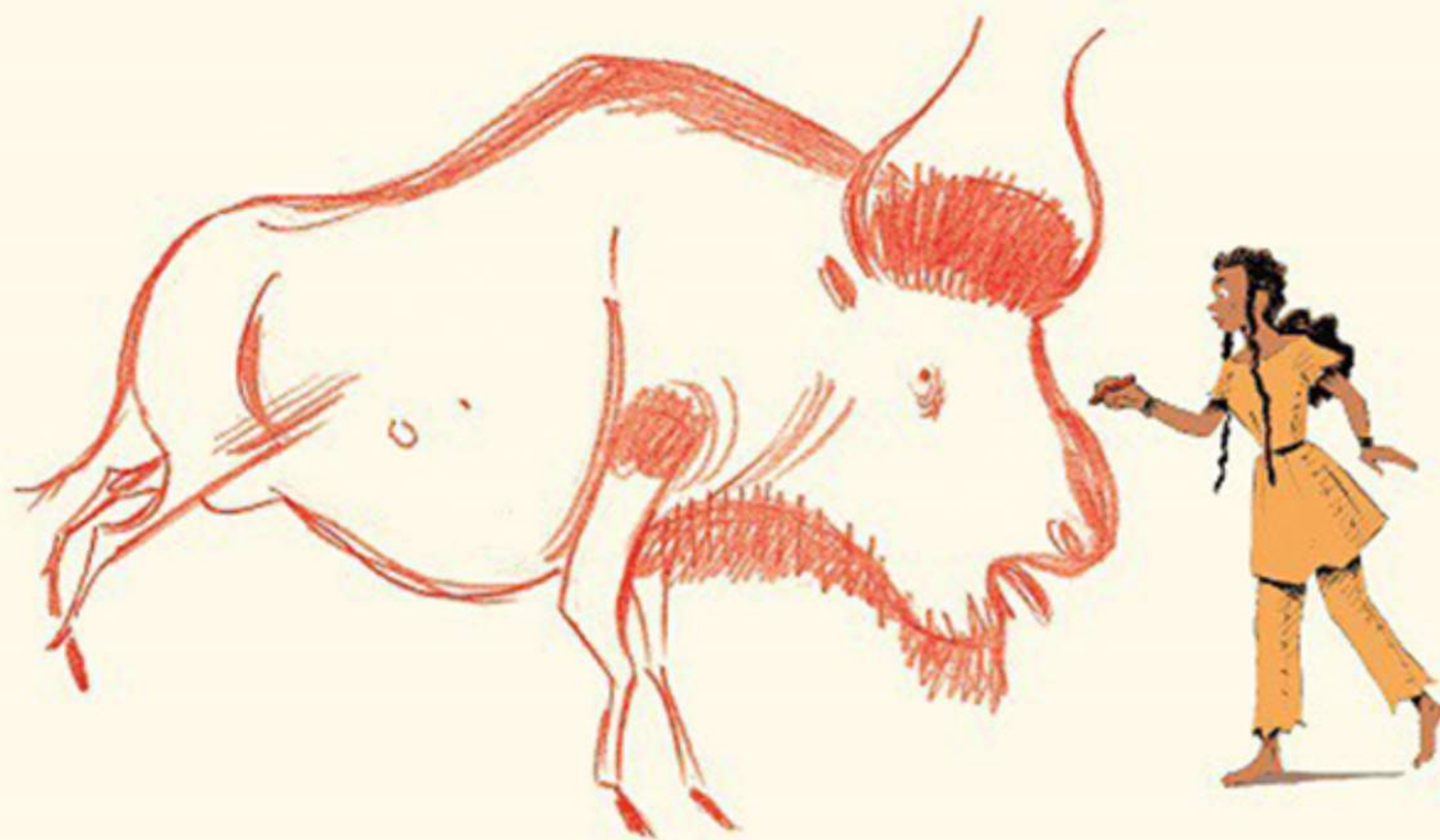
David Vandermeulen • Daniel Casanave

Sapiens

Trân Trí dịch

A Graphic History

Lược sử loài người bằng tranh

Tập 1: Khởi đầu của loài người

Yuval Noah Harari

David Vandermeulen • Daniel Casanave

Sapiens

Trần Trí dịch

A Graphic History

Lược sử loài người bằng tranh

Tập 1: Khởi đầu của loài người

⊕MEGA⁺ NHÀ XUẤT BẢN
DÂN TRÍ

Creation and co-writing: Yuval Noah Harari
Adaptation and co-writing: David Vandermeulen
Adaptation and illustration: Daniel Casanave

Colors: Claire Champion
Editor (Albin Michel): Martin Zeller

Sapienship Storytelling:

Sponsorship and management: Itzik Yahav
Management and editing: Naama Avital
Editing and coordination: Naama Wartenburg
Master text translation: Adriana Hunter
Diversity consulting: Slava Greenberg
www.sapienship.co

Cover design: Phạm Ngọc Diệp
Cover illustration: Daniel Casanave
All rights reserved, including the right of total or partial reproduction in any form.

SAPIENS: LƯỢC SỬ LOÀI NGƯỜI BẰNG TRANH

Tập 1: Khởi đầu của loài người

Tác giả: Yuval Noah Harari
Bản quyền tiếng Việt © Công ty Cổ phần sách Omega Việt Nam, 2021
Bản dịch tiếng Việt © Công ty Cổ phần sách Omega Việt Nam, 2021

Công ty Cổ phần sách Omega Việt Nam xuất bản, bìa cứng, 2021

Công ty Cổ phần Sách Omega Việt Nam - thành viên của Alpha Publishing Group.

CÔNG TY CP SÁCH OMEGA VIỆT NAM (OMEGA PLUS) thành lập tháng 9/2016 với định hướng xuất bản tri thức nền tảng trong lĩnh vực Khoa học Nhân văn, Khoa học Tự nhiên, Chính trị - Xã hội, Triết học, Nghệ thuật... Đến nay, chúng tôi đã xuất bản hơn 200 đầu sách thuộc 5 tủ sách bao gồm: Kinh điển, Sử Việt, Khoa học, Nhân vật Vĩ đại, Nghệ thuật. Thông qua việc xuất bản các ấn phẩm có giá trị, mang hàm lượng tri thức cao, qua các hoạt động nhằm đưa tri thức hữu ích đến cộng đồng; Omega Plus mong muốn đóng góp theo cách riêng vào sự phát triển đang ngày càng mạnh mẽ của xã hội.

Không phần nào trong xuất bản phẩm này được phép sao chép hay phát hành dưới bất kỳ hình thức hoặc phương tiện nào mà không có sự cho phép trước bằng văn bản của Công ty Cổ phần Sách Omega Việt Nam. Chúng tôi luôn mong muốn nhận được những ý kiến đóng góp của quý vị độc giả để sách ngày càng hoàn thiện hơn.

Biên mục trên xuất bản phẩm của Thư viện Quốc gia Việt Nam

Harari, Yuval Noah

Sapiens: Lược sử loài người bằng tranh = Sapiens: A graphic history / Yuval Noah Harari,

David Vandermeulen, Daniel Casanave ; Trần Trí dịch. - H. : Dân trí ; Công ty Sách Omega Việt Nam. - 28cm

T.1: Khởi đầu của loài người. - 2021. - 248tr.

1. Lịch sử 2. Văn minh 3. Thế giới

909 - dc23

DTM0312p-CIP

Góp ý về sách, liên hệ về bản thảo và bản dịch: info@omegaplus.vn

Liên hệ ebooks, hợp tác xuất bản & truyền thông trên sách: hoptac@omegaplus.vn

Liên hệ dịch vụ bản quyền, xuất bản, ký gửi và phát hành: dichvu@omegaplus.vn

MỐC SỰ KIỆN THEO DÒNG THỜI GIAN

Số năm

trước hiện tại

13,8 tỉ

Vật chất và năng lượng xuất hiện. Khởi đầu của Vật lý. Các nguyên tử và phân tử xuất hiện. Khởi đầu của Hóa học.

4,5 tỉ

Trái Đất hình thành.

3,8 tỉ

Các sinh vật xuất hiện. Khởi đầu của Sinh học.

6 triệu

Tổ tiên gần nhất của con người và tinh tinh.

2,5 triệu

Sự tiến hoá của chi Homo ở châu Phi. Công cụ đá đầu tiên.

2 triệu

Từ châu Phi con người tỏa ra lục địa Á-Âu. Sự tiến hóa của các loài người khác nhau.

500.000

Người Neanderthal phát triển ở châu Âu và Trung Đông.

300.000

Lửa được dùng trong sinh hoạt. Homo sapiens phát triển ở Đông Phi.

70.000

Cách mạng Nhận thức. Sự trỗi dậy của ngôn ngữ tưởng tượng. Khởi đầu của Lịch sử. Sapiens tỏa ra từ châu Phi.

50.000

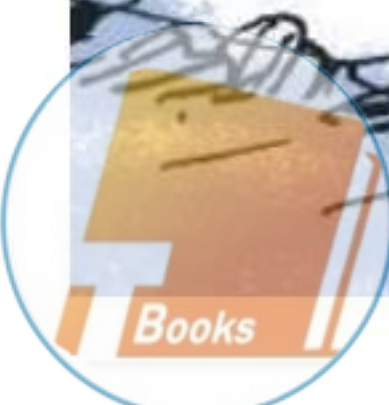
Sapiens đặt chân đến Úc. Động vật lớn ở Úc tuyệt chủng.

30.000

Người Neanderthal tuyệt chủng.

- 16.000** Sapiens đặt chân đến châu Mỹ. Động vật lớn châu Mỹ tuyệt chủng.
- 12.000** Cách mạng Nông nghiệp. Cây trồng và vật nuôi.
- 5.000** Những vương quốc đầu tiên, chữ viết và tiền bạc. Tôn giáo đa thần.
- 4.250** Đế chế đầu tiên - Đế chế Akkad của Sargon.
- 2.500** Phát minh ra tiền xu - loại tiền tệ phổ quát. Đế chế Ba Tư - một trật tự chính trị phổ quát. Phật giáo ở Ấn Độ - một lời giáo huấn phổ quát.
- 2.000** Vương triều nhà Hán ở Trung Hoa. Đế chế La Mã ở Địa Trung Hải. Ki-tô giáo.
- 1.400** Hồi giáo.
- 500** Cách mạng Khoa học. Nhân loại thừa nhận sự ngu dốt và bắt đầu đạt được sức mạnh chưa từng có. Người châu Âu bắt đầu chinh phục châu Mỹ và các đại dương. Toàn bộ hành tinh trở thành một đấu trường lịch sử duy nhất. Sự trỗi dậy của chủ nghĩa tư bản.
- 200** Cách mạng Công nghiệp. Gia đình và cộng đồng được thay thế bằng nhà nước và thị trường. Sự tuyệt chủng trên diện rộng của động thực vật.
- Hiện tại** Con người vượt qua ranh giới Trái đất. Vũ khí hạt nhân đe dọa sự sống còn của nhân loại. Các sinh vật ngày càng được định hình nhờ thiết kế thông minh thay vì nhờ chọn lọc tự nhiên.
- Tương lai** Thiết kế thông minh có trở thành nguyên tắc của sự sống? Những thể sống phi hữu cơ đầu tiên? Homo sapiens trở thành thánh thần?

Những kẻ nổi loạn trên đồng cỏ

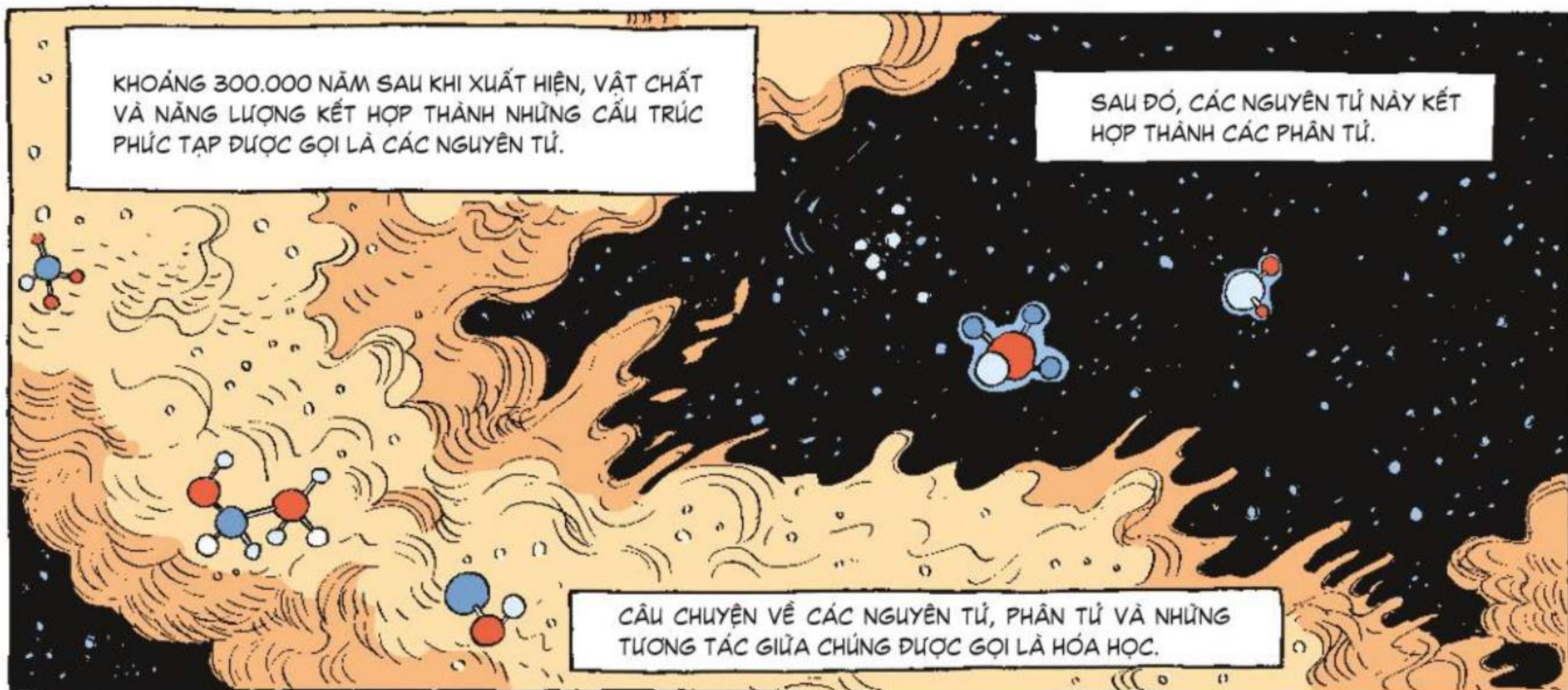

KHOẢNG 14 TỈ NĂM VỀ TRƯỚC, VẬT CHẤT, NĂNG LƯỢNG, THỜI GIAN VÀ KHÔNG GIAN ĐƯỢC HÌNH THÀNH TRONG SỰ KIỆN MÀ CHÚNG TA GỌI LÀ VỤ NỔ LỚN - BIG BANG.

CÂU CHUYỆN VỀ NHỮNG ĐẶC TÍNH CƠ BẢN NÀY CỦA VŨ TRỤ ĐƯỢC GỌI LÀ VẬT LÝ.

KHOẢNG 300.000 NĂM SAU KHI XUẤT HIỆN, VẬT CHẤT VÀ NĂNG LƯỢNG KẾT HỢP THÀNH NHỮNG CẤU TRÚC PHỨC TẠP ĐƯỢC GỌI LÀ CÁC NGUYÊN TỬ.

SAU ĐÓ, CÁC NGUYÊN TỬ NÀY KẾT HỢP THÀNH CÁC PHÂN TỬ.

CÂU CHUYỆN VỀ CÁC NGUYÊN TỬ, PHÂN TỬ VÀ NHỮNG TƯƠNG TÁC GIỮA CHÚNG ĐƯỢC GỌI LÀ HÓA HỌC.

GẦN 4 TỈ NĂM TRƯỚC, TRÊN HÀNH TINH ĐƯỢC GỌI LÀ TRÁI ĐẤT, MỘT SỐ PHÂN TỬ NHẤT ĐỊNH ĐÃ KẾT HỢP THÀNH NHỮNG CẤU TRÚC ĐẶC BIỆT LỚN VÀ PHỨC TẠP: CÁC SINH VẬT.

CÂU CHUYỆN VỀ CÁC SINH VẬT ĐƯỢC GỌI LÀ SINH HỌC.

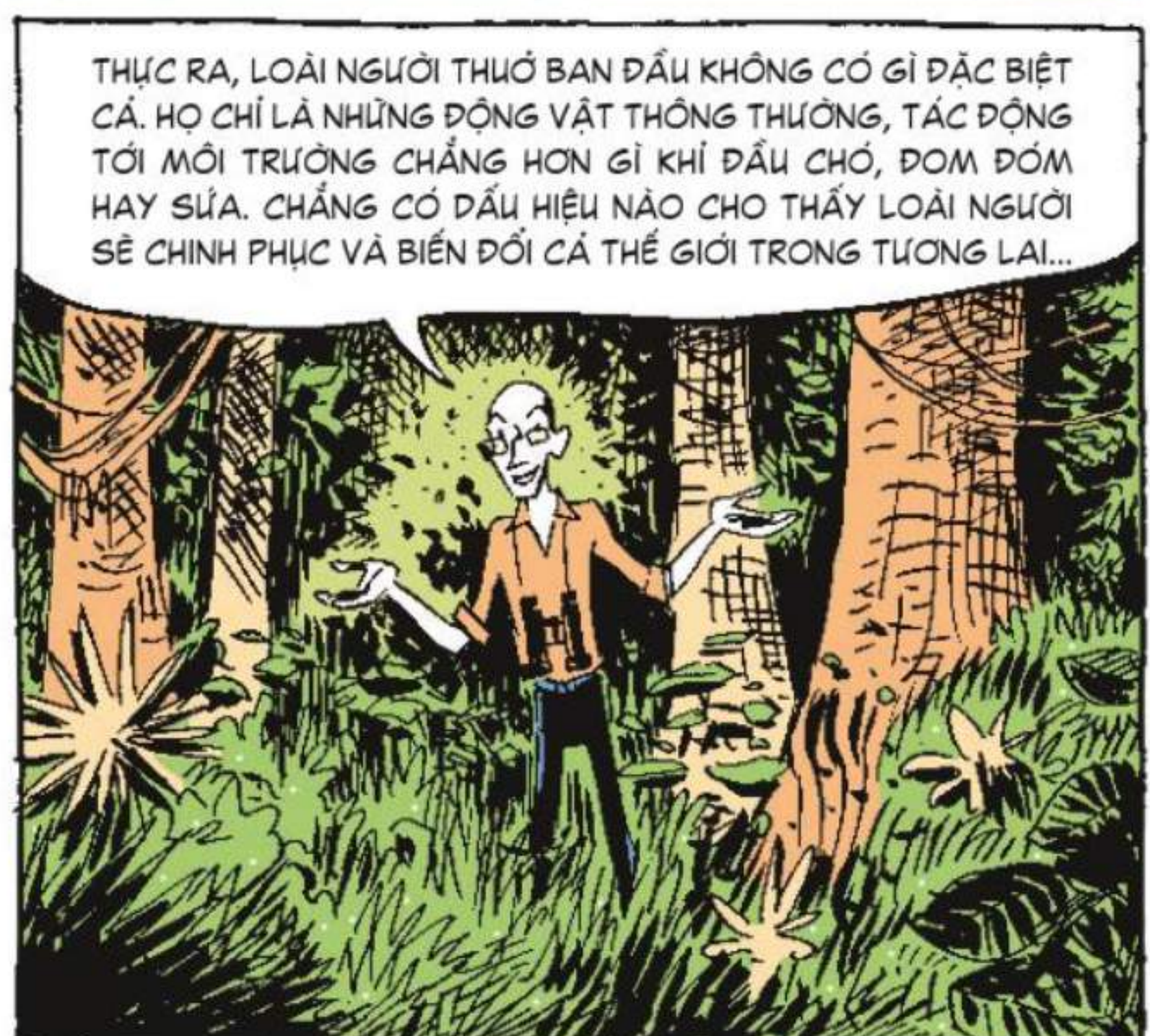
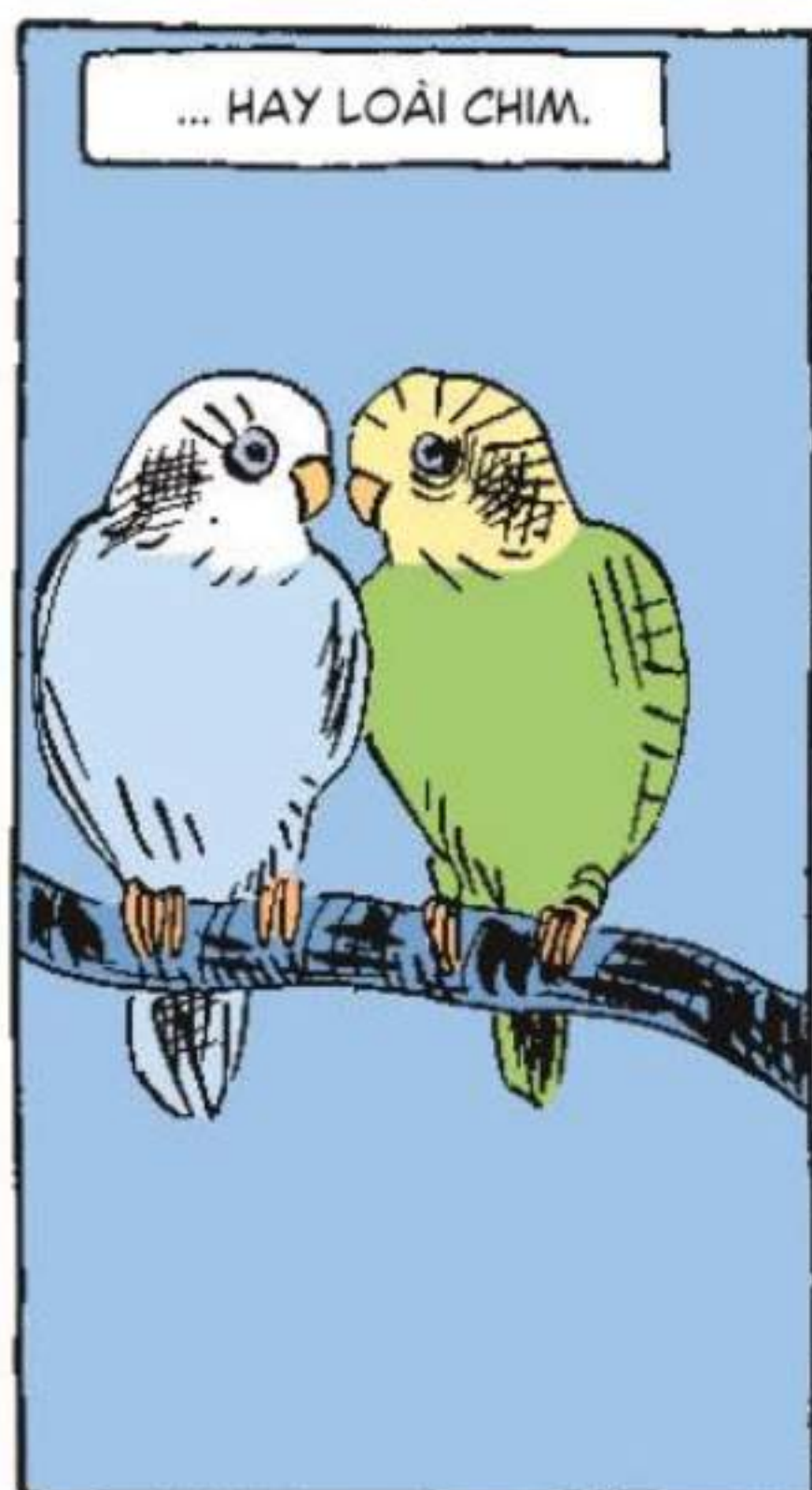
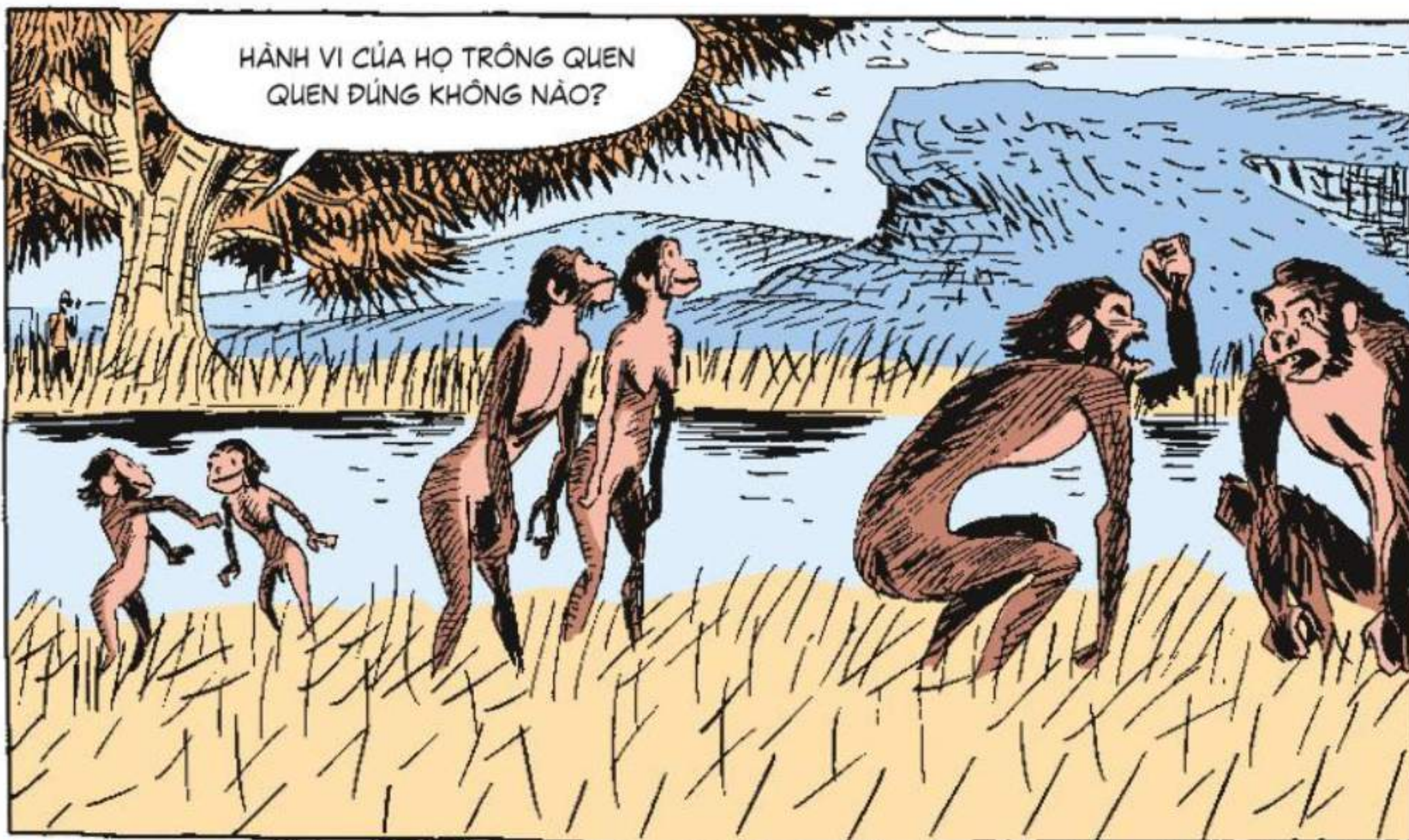

SAU ĐÓ, KHOẢNG 70.000 NĂM TRƯỚC, CON NGƯỜI - MỘT DẠNG SINH VẬT ĐẶC BIỆT - BẮT ĐẦU HÌNH THÀNH NHỮNG CẤU TRÚC CÒN TINH VI HƠN: VĂN HÓA.

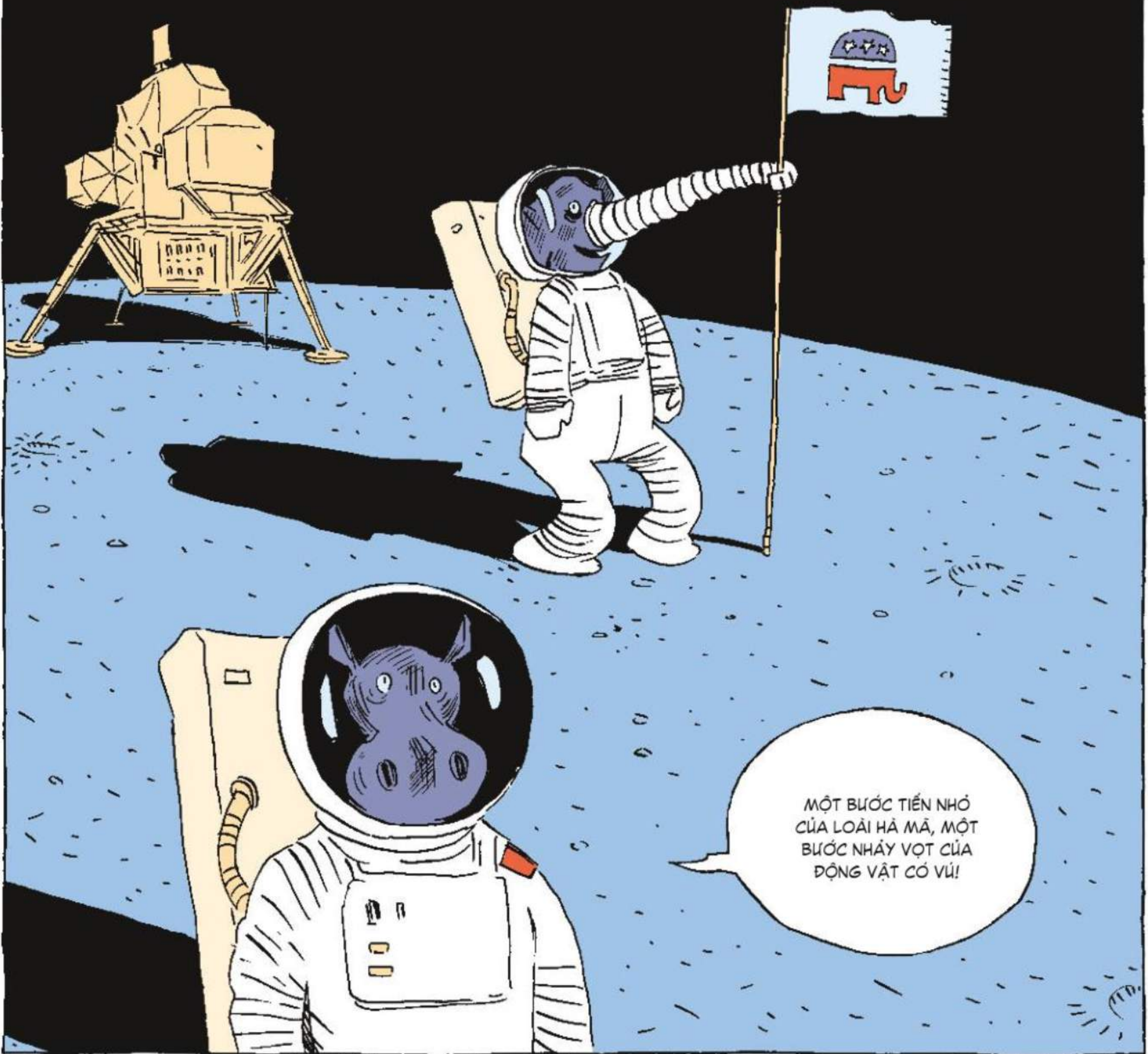
QUÁ TRÌNH PHÁT TRIỂN VĂN HÓA CỦA CON NGƯỜI ĐƯỢC GỌI LÀ LỊCH SỬ.

CUỐN SÁCH NÀY SẼ GIẢI THÍCH VÌ SAO
MỌI CHUYỆN KHÔNG XẢY RA NHƯ BÊN
DƯỚI...

HOMO ERECTUS

BIỆT DANH: NGƯỜI ĐỨNG THẲNG

GIA ĐÌNH LOÀI NGƯỜI 50.000 NĂM TRƯỚC

- 📍 Địa điểm: Khắp châu Á. +5
- 🕒 Tồn tại: 2 triệu năm tới 50.000 năm trước. +7
- 📖 Đặc trưng: Loài người tồn tại lâu nhất. +8
- ✅ Điểm mạnh: Loài đầu tiên biết dùng lửa và tạo ra vũ khí săn bắn... +6
- ❌ Điểm yếu: Hàng trăm ngàn năm chỉ dùng cùng một loại vũ khí. -2

HOMO NEANDERTHALENSIS

BIỆT DANH: NGƯỜI NEANDERTHAL

GIA ĐÌNH LOÀI NGƯỜI 50.000 NĂM TRƯỚC

- 📍 Địa điểm: Châu Âu và Tây Á. +6
- 🕒 Tồn tại: 400.000 tới 30.000 năm trước. +3
- 📖 Đặc trưng: Não rất to, rất cơ bắp. +4
- ✅ Điểm mạnh: Chịu được khí hậu băng hà. Biết chăm sóc người già và người tàn tật. +6
- ❌ Điểm yếu: Dở về quan hệ công đồng. Thường bị chế nhạo trong hoạt họa. -1

HOMO LUZONENSIS

BIỆT DANH: NGƯỜI TỬ ĐẢO LUZON

GIA ĐÌNH LOÀI NGƯỜI 50.000 NĂM TRƯỚC

- 📍 Địa điểm: Luzon, Philippines. +1
- 🕒 Tồn tại: 700.000 tới 50.000 năm trước. +5
- 📖 Đặc trưng: Thành phần "linh mới", được phát hiện vào năm 2019. +1
- ✅ Điểm mạnh: Thích nghi với rừng rậm nhiệt đới. +6
- ❌ Điểm yếu: Hoàn toàn không biết quan hệ cộng đồng. -2

HOMO DENISOVA

BIỆT DANH: NGƯỜI DENISOVA

GIA ĐÌNH LOÀI NGƯỜI 50.000 NĂM TRƯỚC

- 📍 Địa điểm: Siberia, Đông Á. +3
- 🕒 Tồn tại: 300.000 tới 50.000 năm trước. +2
- 📖 Đặc trưng: Loài bí ẩn. Bàn đầu được nhận diện chỉ bằng một ngón tay hóa thạch. +2
- ✅ Điểm mạnh: Rất hòa đồng. Sống cùng người Sapiens và người Neanderthal. +5
- ❌ Điểm yếu: Hay kẹt ngón tay trong những nơi kỳ lạ. -1

HOMO SAPIENS

BIỆT DANH: NGƯỜI TINH KHÔN

GIA ĐÌNH LOÀI NGƯỜI 50.000 NĂM TRƯỚC

- 📍 Địa điểm: Mọi nơi, kể cả trên Mặt Trăng. +10
- 🕒 Tồn tại: 300.000 năm trước tới nay. Có thể sẽ tuyệt chủng trước năm 2100. +4
- 📖 Đặc trưng: Tự nghĩ họ khôn hơn tất cả. +0
- ✅ Điểm mạnh: Giỏi chế tạo công cụ, từ bàn chải đánh răng cho tới tên lửa hạt nhân xuyên lục địa. +10
- ❌ Điểm yếu: Cái tôi lớn. Hay tin vào chuyện vô lý. -3

HOMO FLORESIENSIS

BIỆT DANH: NGƯỜI FLORES, NGƯỜI Lùn "HOBBIT"

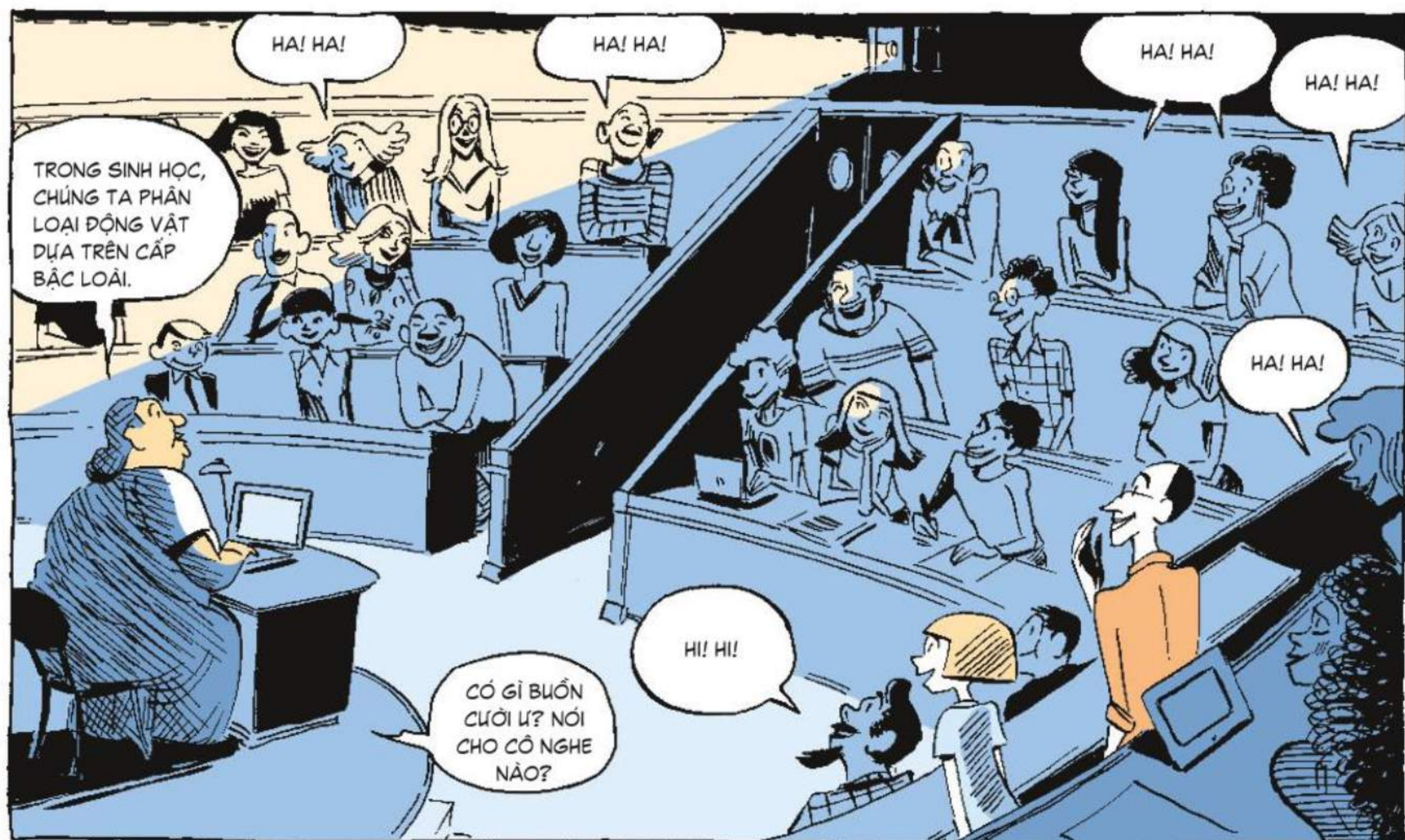
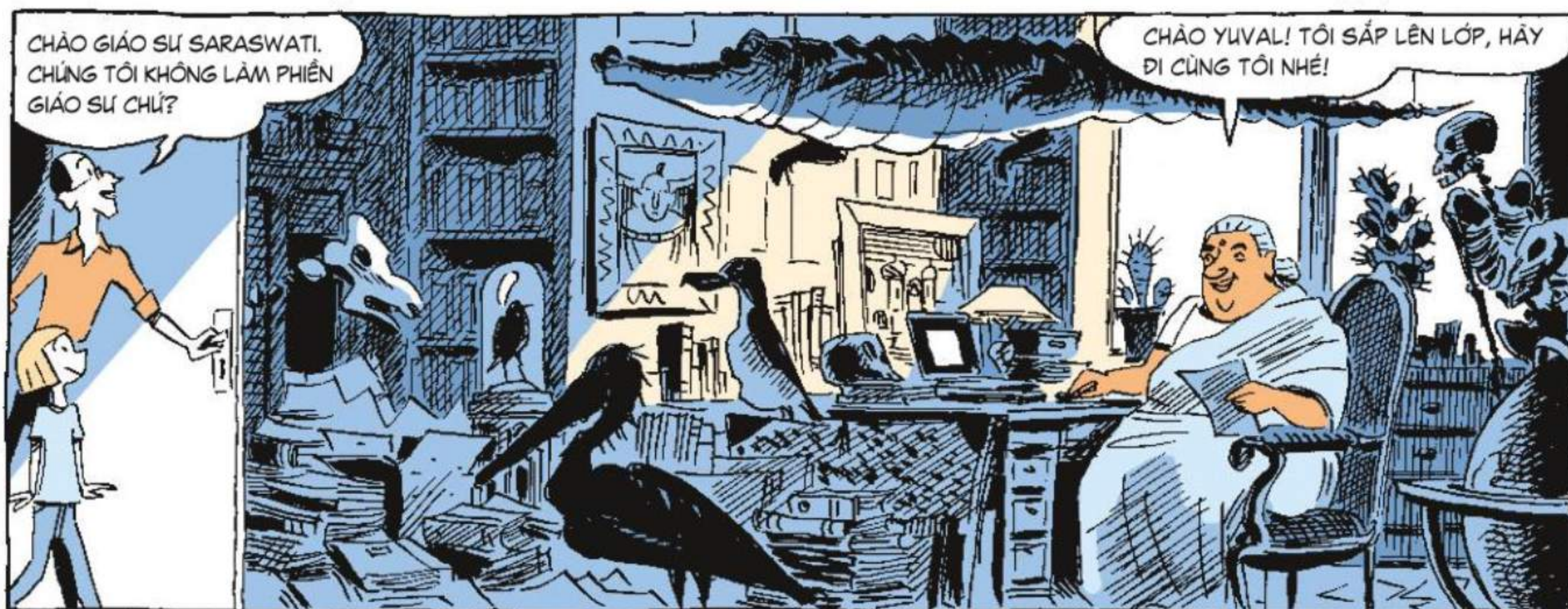

GIA ĐÌNH LOÀI NGƯỜI 50.000 NĂM TRƯỚC

- 📍 Địa điểm: Đảo Flores, Indonesia. +1
- 🕒 Tồn tại: 800.000 tới 50.000 năm trước. +3
- 📖 Đặc trưng: Lùn. Chỉ cao khoảng 1 mét và nặng 25 kg. +2
- ✅ Điểm mạnh: Săn bắt voi lùn và bò sát khổng lồ. +4
- ❌ Điểm yếu: Thích quanh quẩn một xã. Không bao giờ rời khỏi đảo. -1

CHÀ, CÔ CHIẾU NHẦM HÌNH RỒI!

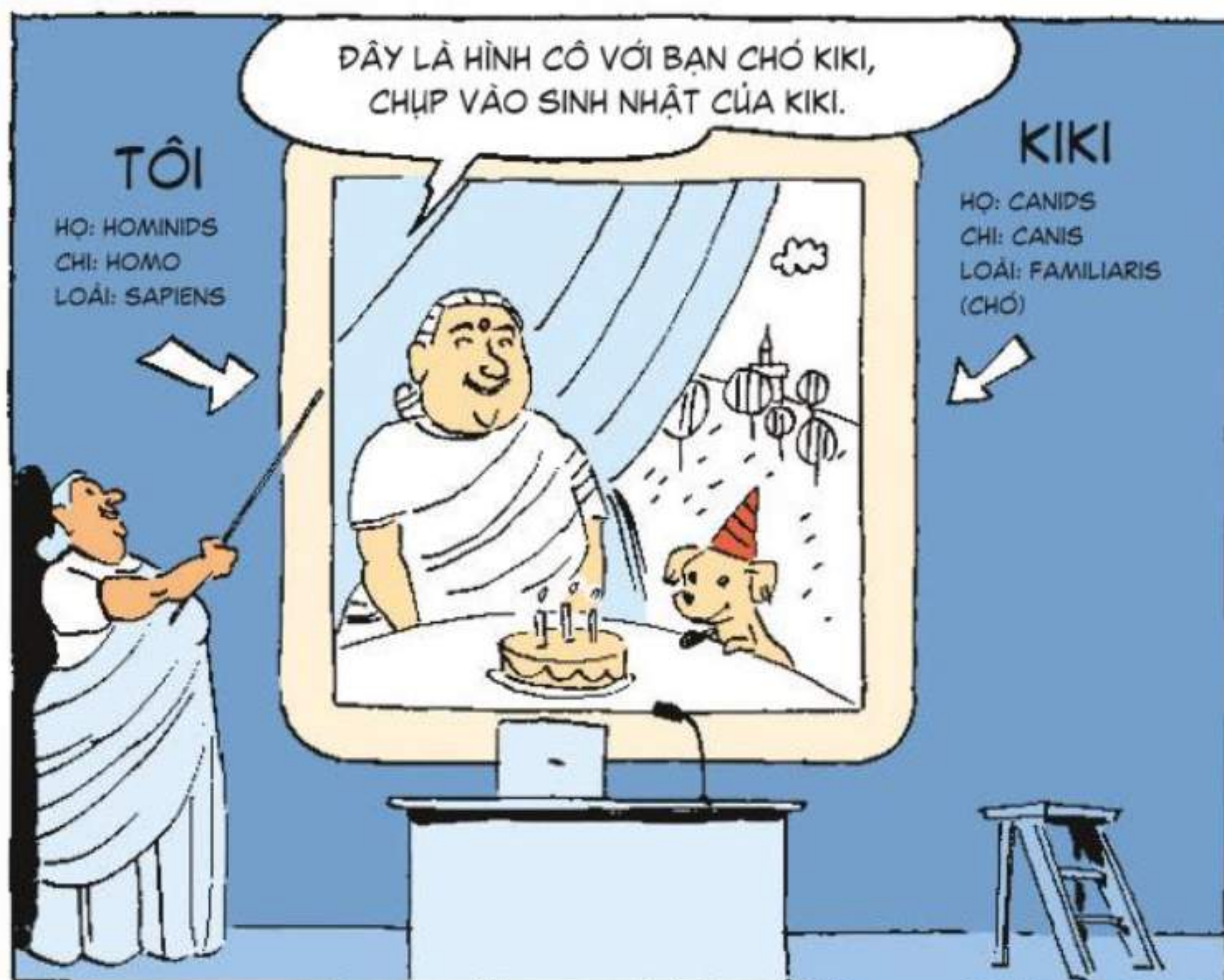
RÕ RÀNG CÔ ĐÃ KIỂM TRA RỒI MÀ NHÍ... HÌNH CHỤP KỶ NGHỈ HÈ CỦA CÔ LÊ RA KHÔNG NẴM TRONG NÀY...

ÔI CHÀ! HÌNH TRONG NÀY BỊ LẤN LỘN HẾT RỒI!

KHÔNG SAO. THỰC RA TẮM HÌNH NÀY RẤT HỮU ÍCH.

CHÚ Ý NÀY, HÃY XEM MẤY DÒNG MÀ CÔ VIẾT TRÊN BẢNG NHÉ.

ĐÂY LÀ HÌNH CÔ VỚI BAN CHÓ KIKI, CHỤP VÀO SINH NHẬT CỦA KIKI.

TÔI
HỌ: HOMINIDS
CHI: HOMO
LOÀI: SAPIENS

KIKI
HỌ: CANIDS
CHI: CANIS
LOÀI: FAMILIARIS (CHÓ)

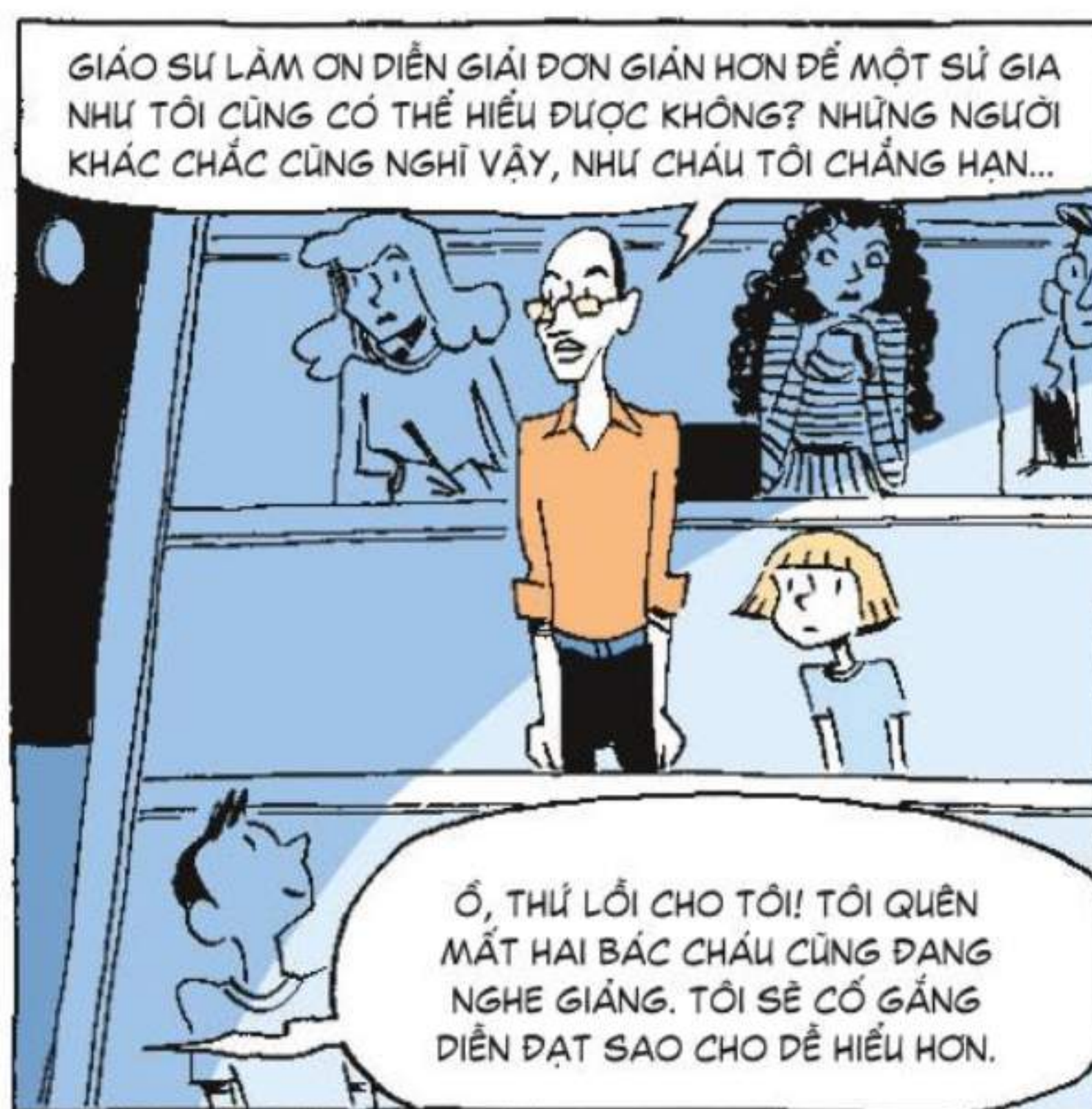
PHÂN LOẠI ĐỘNG VẬT LÀ MỘT CÔNG VIỆC RẤT PHỨC TẠP. BÊN CẠNH LOÀI, CHI VÀ HỌ, CHÚNG TA PHẢI TÍNH ĐẾN CÁ PHÂN HỌ, PHÂN BỘ, LỚP, NGÀNH... RỒI THÌ GIỐNG LẠI, PHỤ LOÀI, VI LOÀI, LOÀI VÀNH ĐAI... CÁC EM CŨNG ĐỪNG QUÊN NHỮNG HIỆN TƯỢNG DỄ NHẦM LẤN NHƯ TIẾN HÓA HỘI TỤ, BẤT CHỨC, NHỮNG ĐẶC ĐIỂM PHÁT SINH...

TRONG TRƯỜNG HỢP LOÀI HOMO SAPIENS VÀ LOÀI CANIS FAMILIARIS, RÕ RÀNG ĐÂY LÀ HAI LOÀI KHÁC NHAU. THẾ NHƯNG LOÀI CHÓ CANIS FAMILIARIS VÀ LOÀI SÓI CANIS LUPUS THÌ SAO? VÌ CHÓ VÀ SÓI CÓ THỂ LAI PHỐI, MỘT SỐ NHÀ KHOA HỌC XÉP CHÙNG VÀO CÙNG MỘT LOÀI MANG TÊN CANIS LUPUS FAMILIARIS. CÁC NHÀ KHOA HỌC KHÁC KHÔNG ĐỒNG TÌNH, CHO RẰNG TIÊU CHÍ PHÂN BIỆT CÁC LOÀI LIÊN QUAN TỚI NHAU KHÔNG NẴM Ở VIỆC LAI PHỐI MÀ LÀ SỐ LIỆU VỀ DÒNG GEN...

CHÁU KHÔNG HIỂU. KHOA HỌC QUÁ THẬT RẮC RỐI QUÁ BÁC ƠI...

ĐỪNG VẬY! BÁC CŨNG CHẴNG HIỂU HẾT NỮA...

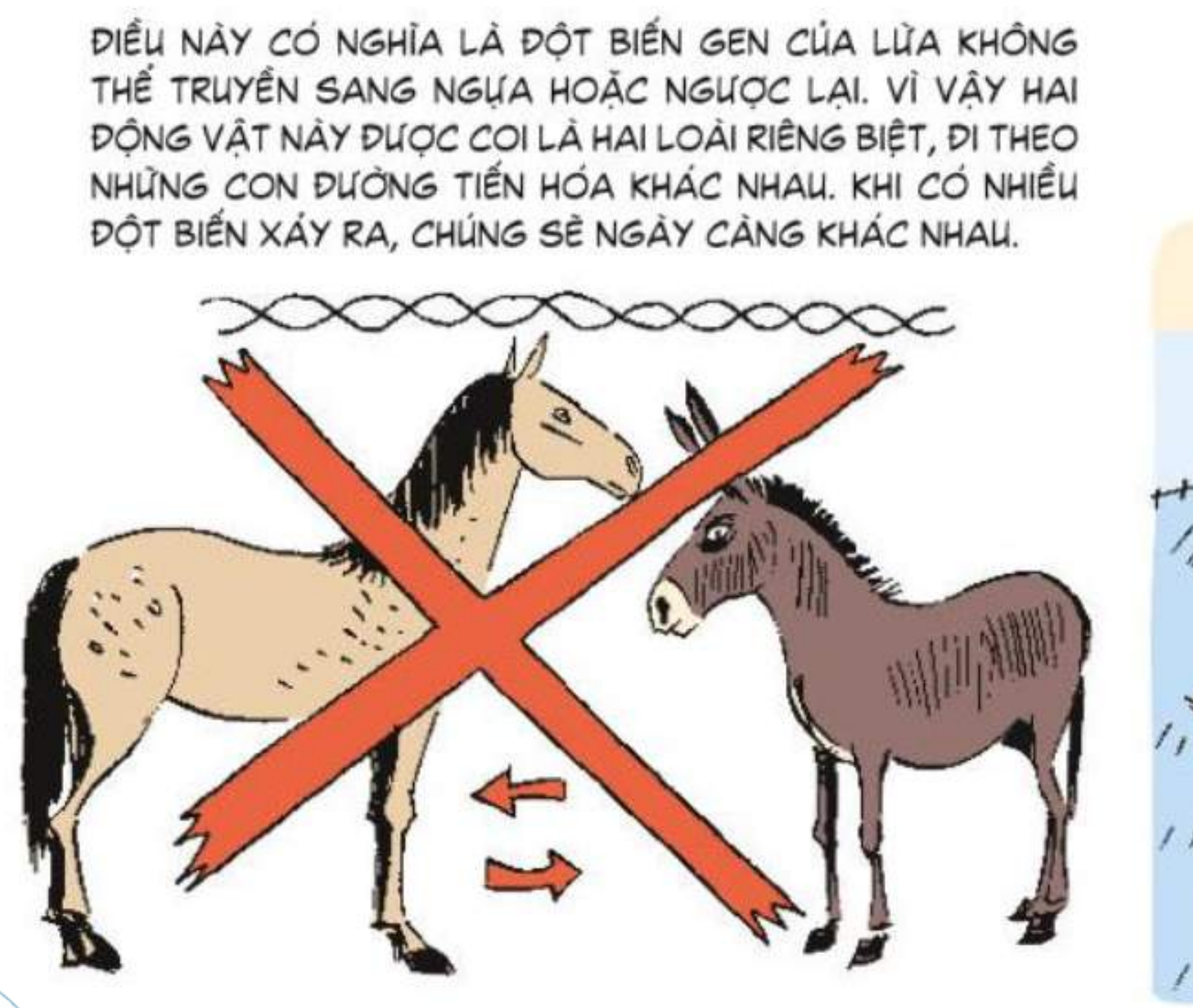
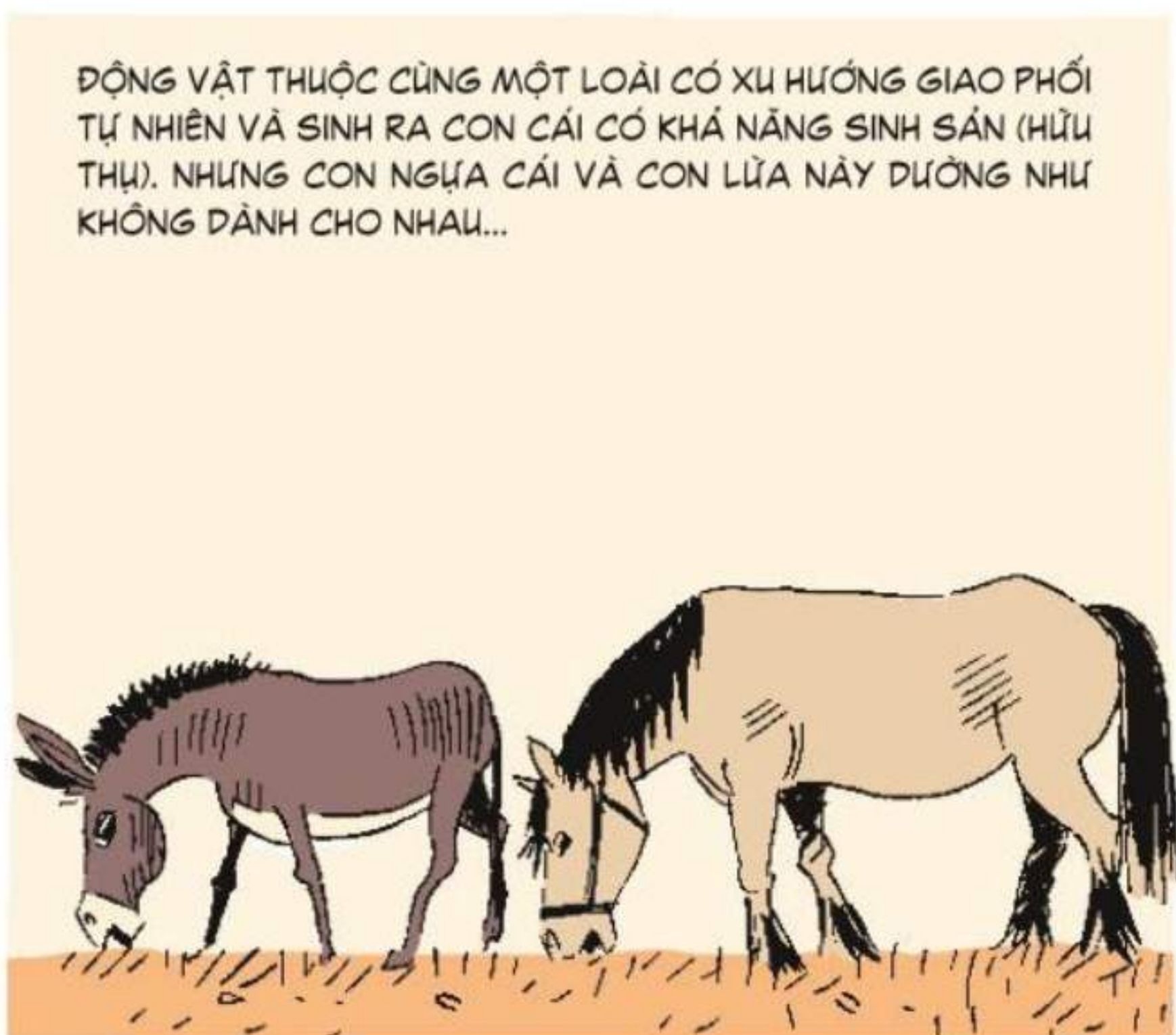
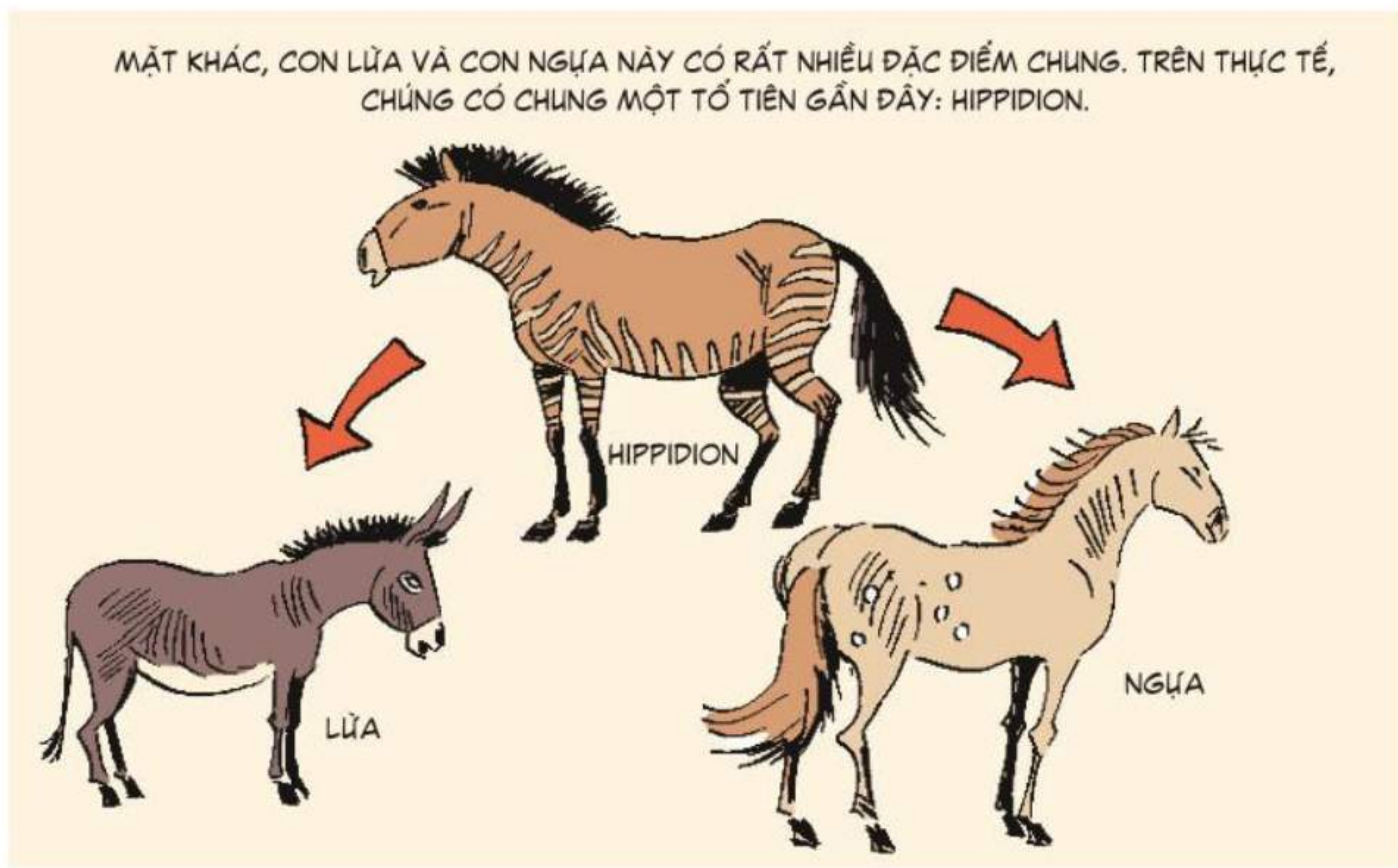
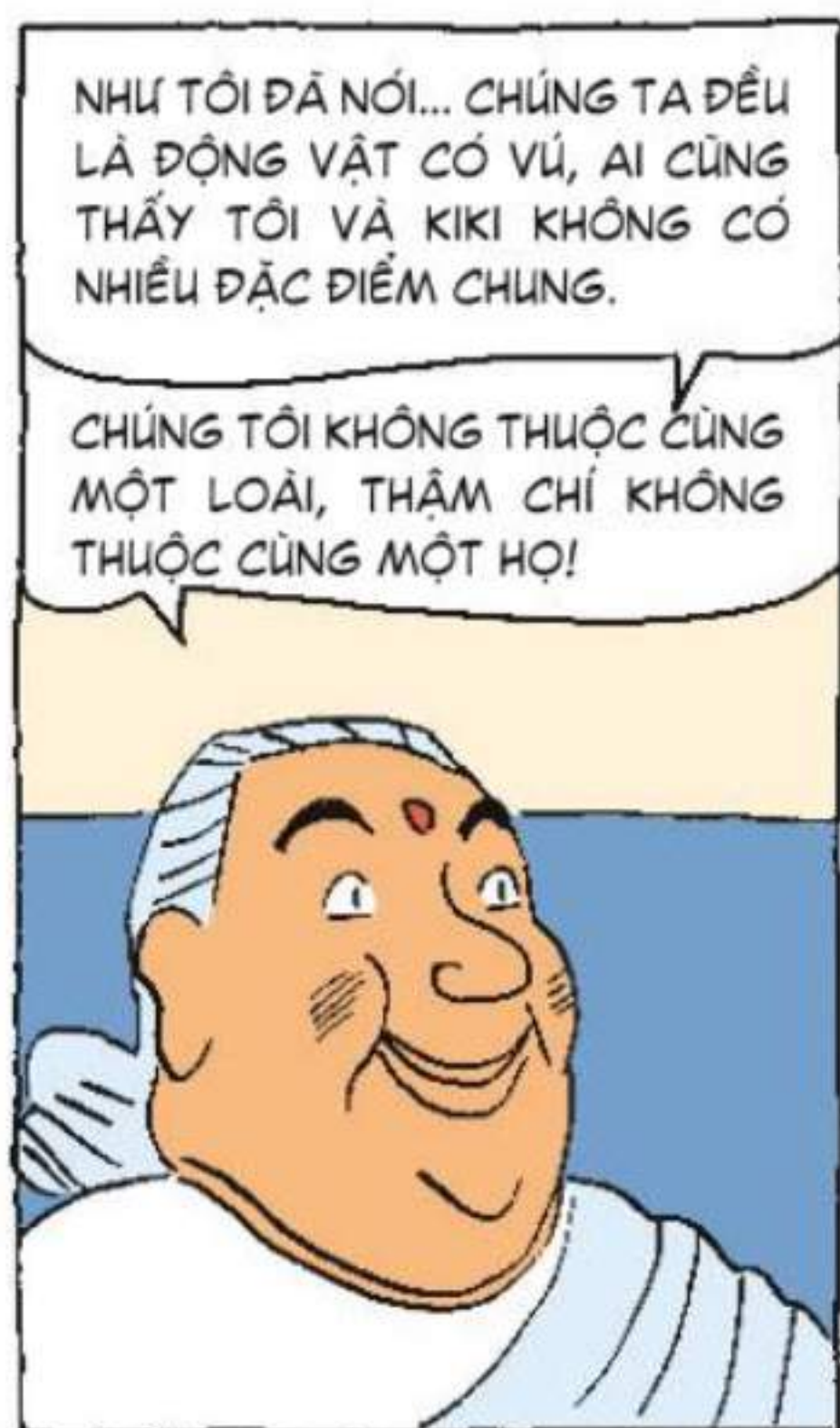
GIÁO SƯ LÀM ƠN DIỄN GIẢI ĐƠN GIẢN HƠN ĐỂ MỘT SỬ GIA NHƯ TÔI CŨNG CÓ THỂ HIỂU ĐƯỢC KHÔNG? NHỮNG NGƯỜI KHÁC CHẮC CŨNG NGHĨ VẬY, NHƯ CHÁU TÔI CHẴNG HẠN...

Ồ, THỬ LỖI CHO TÔI! TÔI QUÊN MẤT HAI BÁC CHÁU CŨNG ĐANG NGHE GIẢNG. TÔI SẼ CỐ GẮNG DIỄN ĐẠT SAO CHO DỄ HIỂU HƠN.

GIỜ THÌ CHÚNG TA CÓ THỂ HIỂU BÀI RỒI ĐÂY!

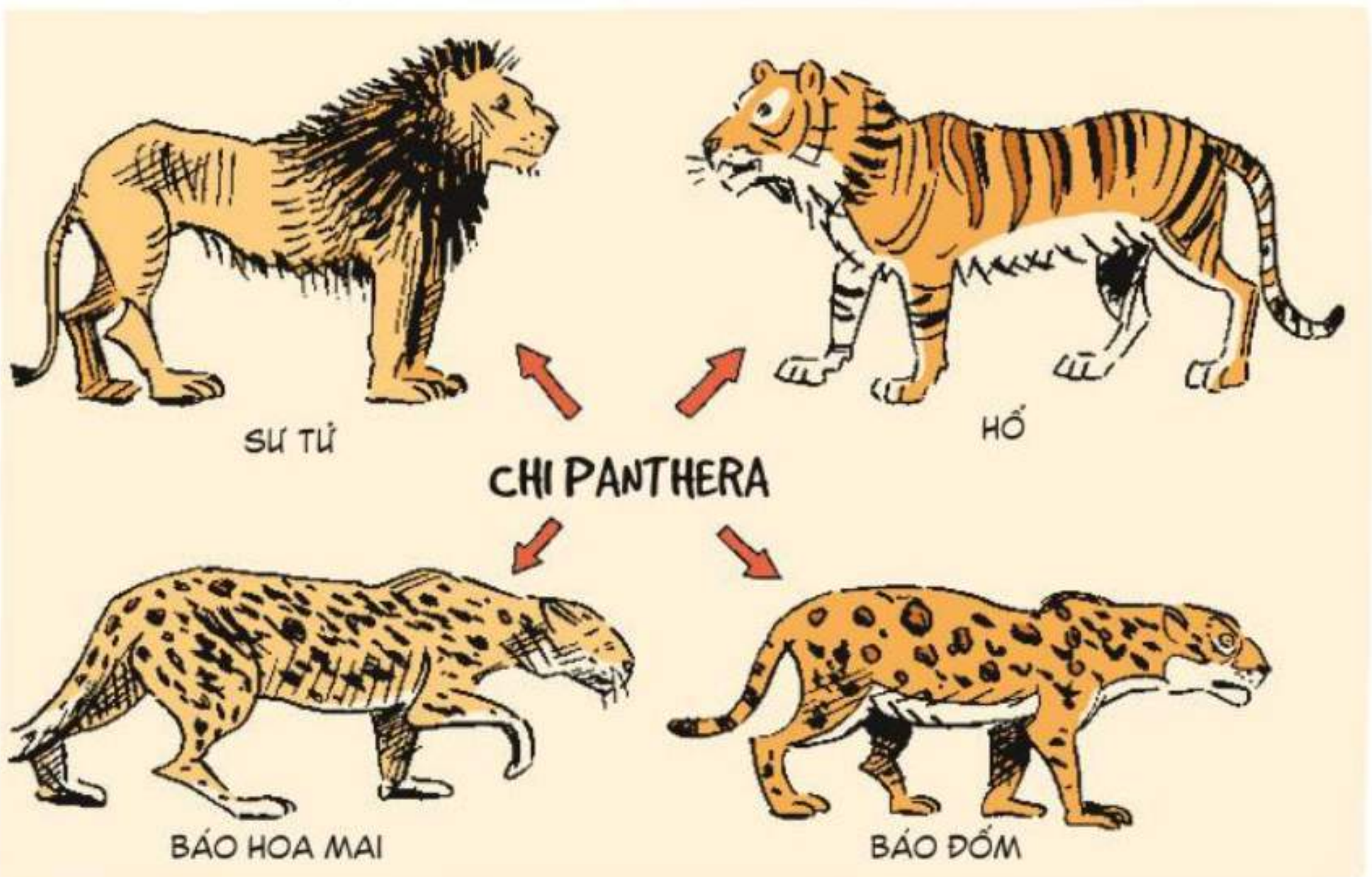

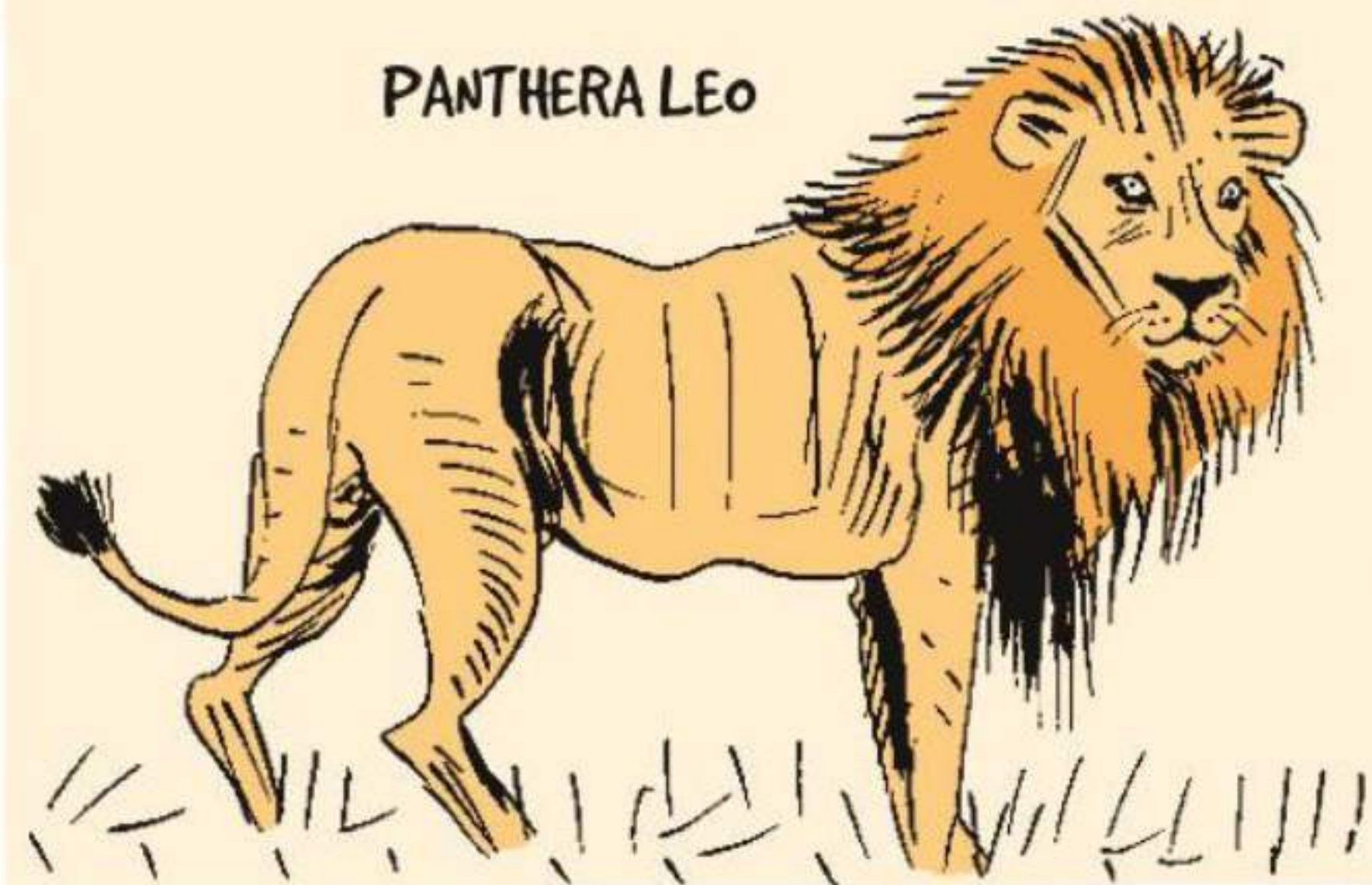
CHÚNG SẼ VUI VÉ GIAO PHỐI VÀ CON CỦA CHÚNG SẼ LỚN LÊN ĐỂ KẾT ĐỐI VỚI NHỮNG CON CHÓ KHÁC VÀ CÓ NHỮNG DỨA CON CỦA RIÊNG CHÚNG.

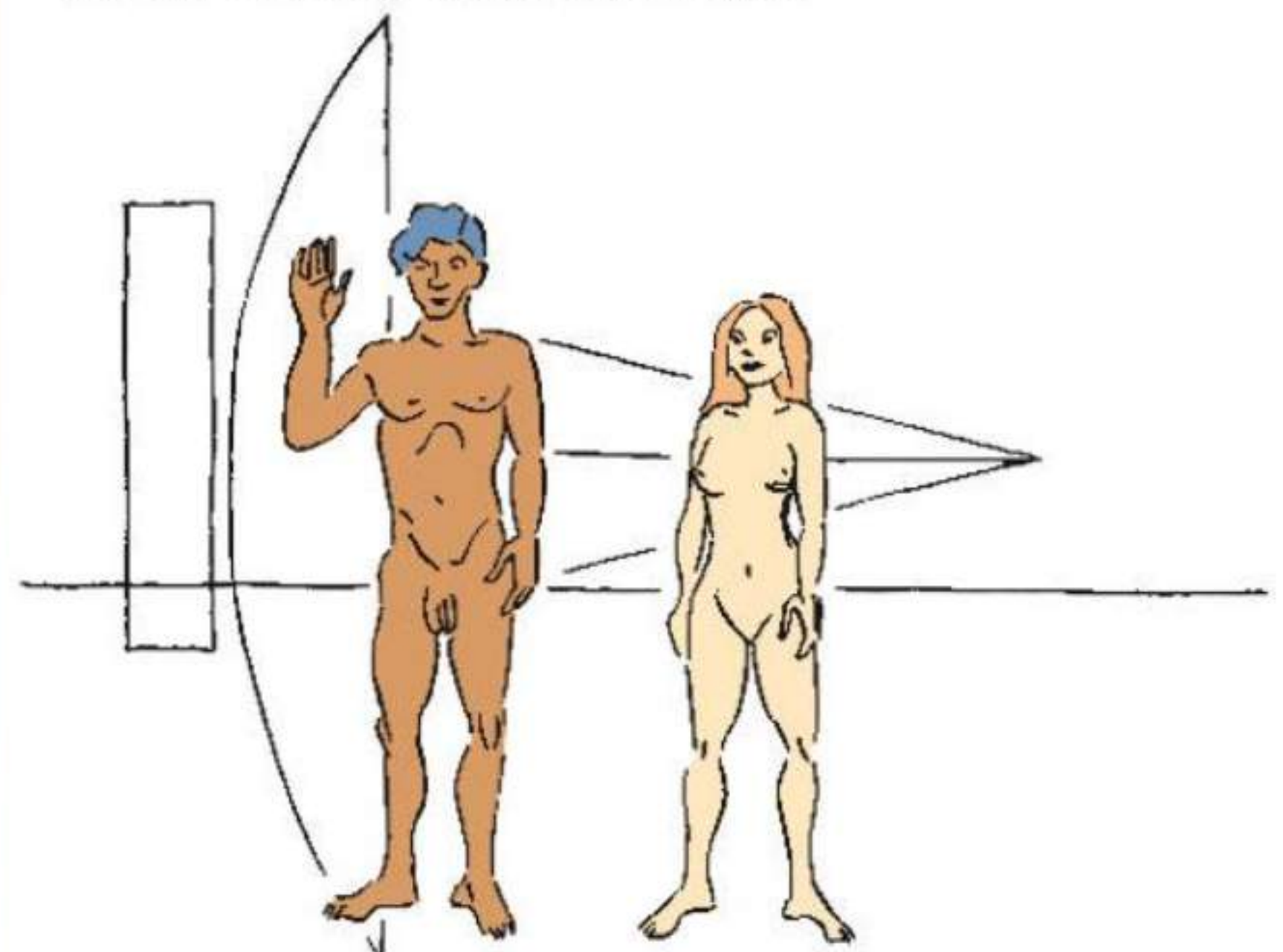
CÁC LOÀI CÓ QUAN HỆ HỌ HÀNG VỚI MỘT TỔ TIÊN CHUNG ĐƯỢC NHÓM LẠI THÀNH "CHI".

CÁC NHÀ SINH HỌC ĐẶT TÊN NHỮNG SINH VẬT BẰNG TÊN LATIN GỒM HAI PHẦN, ĐẦU TIÊN LÀ CHI SAU ĐÓ LÀ LOÀI. VÍ DỤ, SƯ TỬ ĐƯỢC GỌI LÀ "PANTHERA LEO", NGHĨA LÀ LOÀI "LEO" THUỘC CHI "PANTHERA".

TẤT CẢ MỌI NGƯỜI TRÊN GIẢNG ĐƯỜNG NÀY ĐỀU LÀ HOMO SAPIENS: CHÚNG TA THUỘC CHI "HOMO", NGHĨA LÀ CON NGƯỜI, VÀ LOÀI "SAPIENS," NGHĨA LÀ TINH KHÔN.

TRONG THẾ GIỚI NGÀY NAY, CON NGƯỜI CÓ THỂ MANG DIỆN MẠO RẤT KHÁC NHAU. MỘT SỐ NGƯỜI CÓ LÀN DA SẼM, MỘT SỐ NGƯỜI CÓ LÀN DA SÁNG. MỘT SỐ CÓ TÓC THẮNG, MỘT SỐ CÓ TÓC XOĂN. MỘT SỐ RẤT CAO, MỘT SỐ LẠI THẤP.

NHỮNG MỌI NGƯỜI TỪ KHẮP NƠI TRÊN HÀNH TINH CÓ THỂ QUAN HỆ TÌNH DỤC VỚI NHAU VÀ SINH RA NHỮNG DỨA CON HỮU THỤ.

VÌ VẬY, TẤT CẢ CHÚNG TA ĐỀU THUỘC VỀ CÙNG MỘT "LOÀI".

TẤT CẢ NHỮNG NÉT KHÁC BIỆT DƯƠNG NHƯ RẤT QUAN TRỌNG NGÀY NAY - TIẾNG PHÁP VÀ TIẾNG ĐỨC, KI-TÔ GIÁO VÀ HỒI GIÁO, DA ĐEN VÀ DA TRẮNG - ĐỀU MỚI ĐƯỢC SÁNG TẠO VÀ CHÚNG KHÔNG CÓ NHIỀU ẢNH HƯỞNG ĐẾN SỰ TIẾN HÓA CỦA LOÀI NGƯỜI.

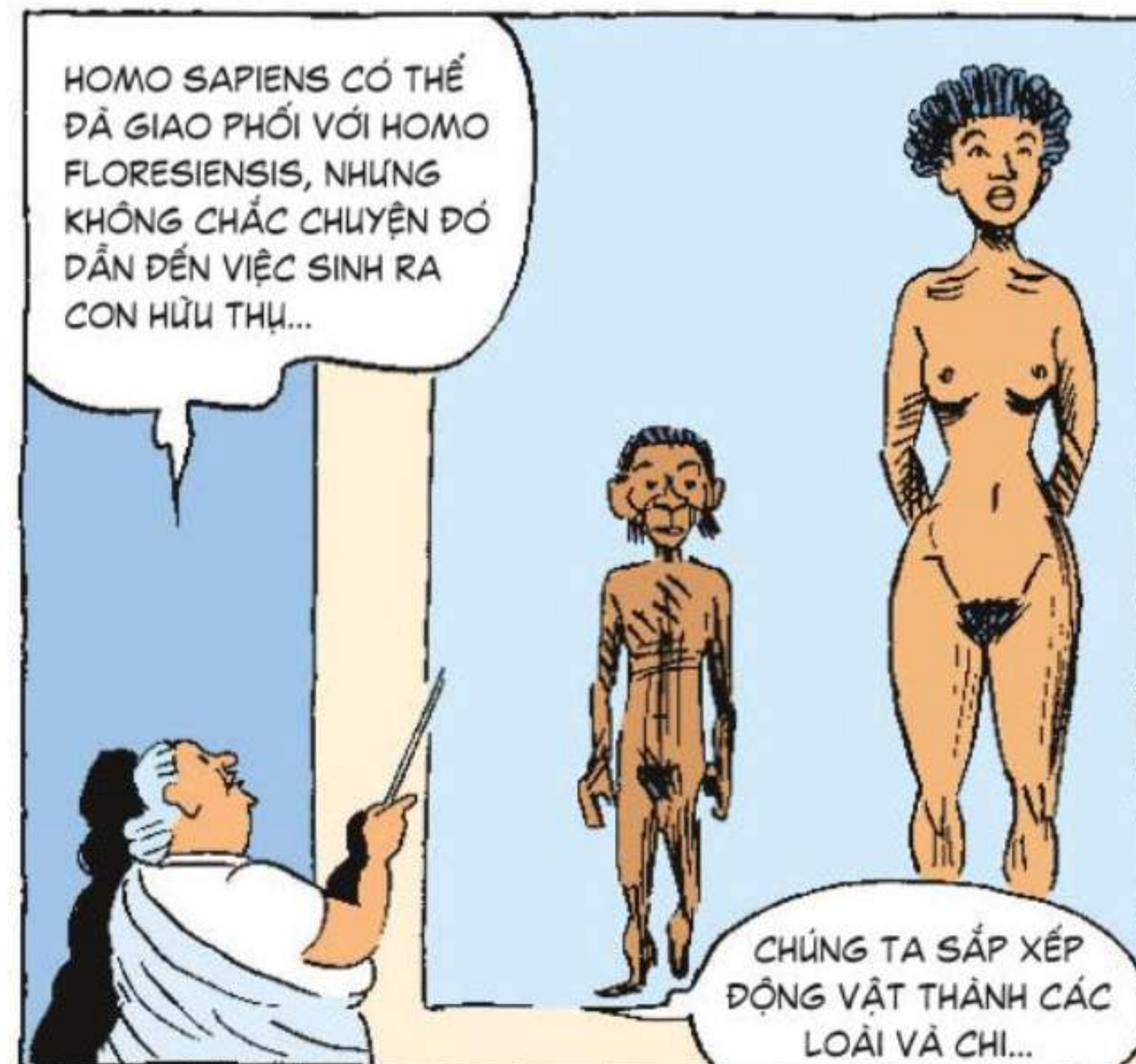
50.000 NĂM TRƯỚC KHÔNG CÓ NGƯỜI PHÁP HAY NGƯỜI ĐỨC, KHÔNG CÓ NGƯỜI KI-TÔ GIÁO HAY NGƯỜI HỒI GIÁO. NGAY CÁ NGƯỜI DA ĐEN VÀ DA TRẮNG CŨNG KHÔNG!

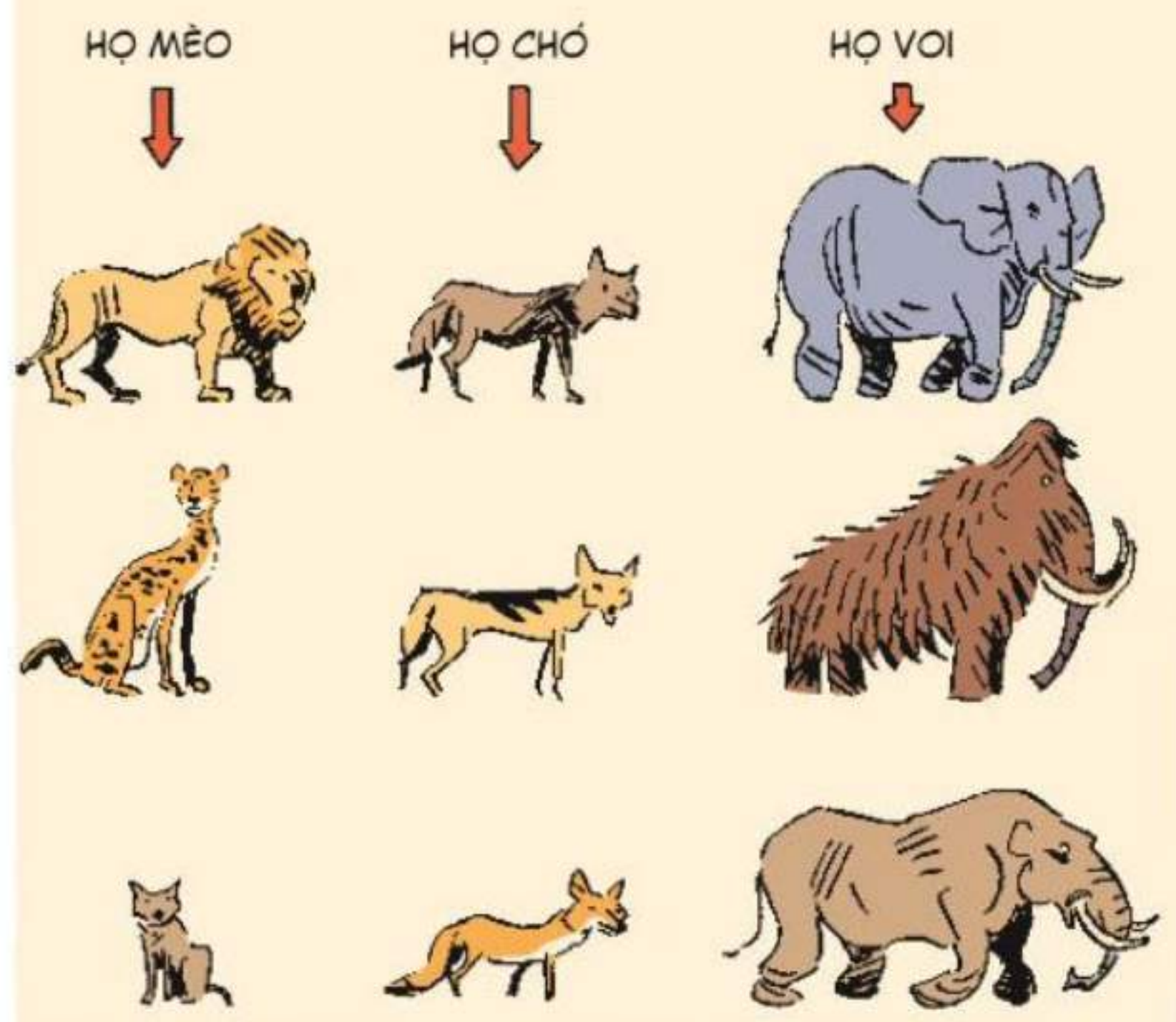
NGÀY NAY, MỘT NGƯỜI ĐÀN ÔNG ĐỨC THEO ĐẠO KI-TÔ DA TRẮNG CÓ THỂ CÓ QUAN HỆ TÌNH DỤC VỚI MỘT PHỤ NỮ PHÁP THEO ĐẠO HỒI DA ĐEN VÀ CÓ NHỮNG ĐỨA CON SẼ DI TRUYỀN SỰ KẾT HỢP MÃ GEN CỦA HỌ CHO CÁC THỂ HỆ SAU.

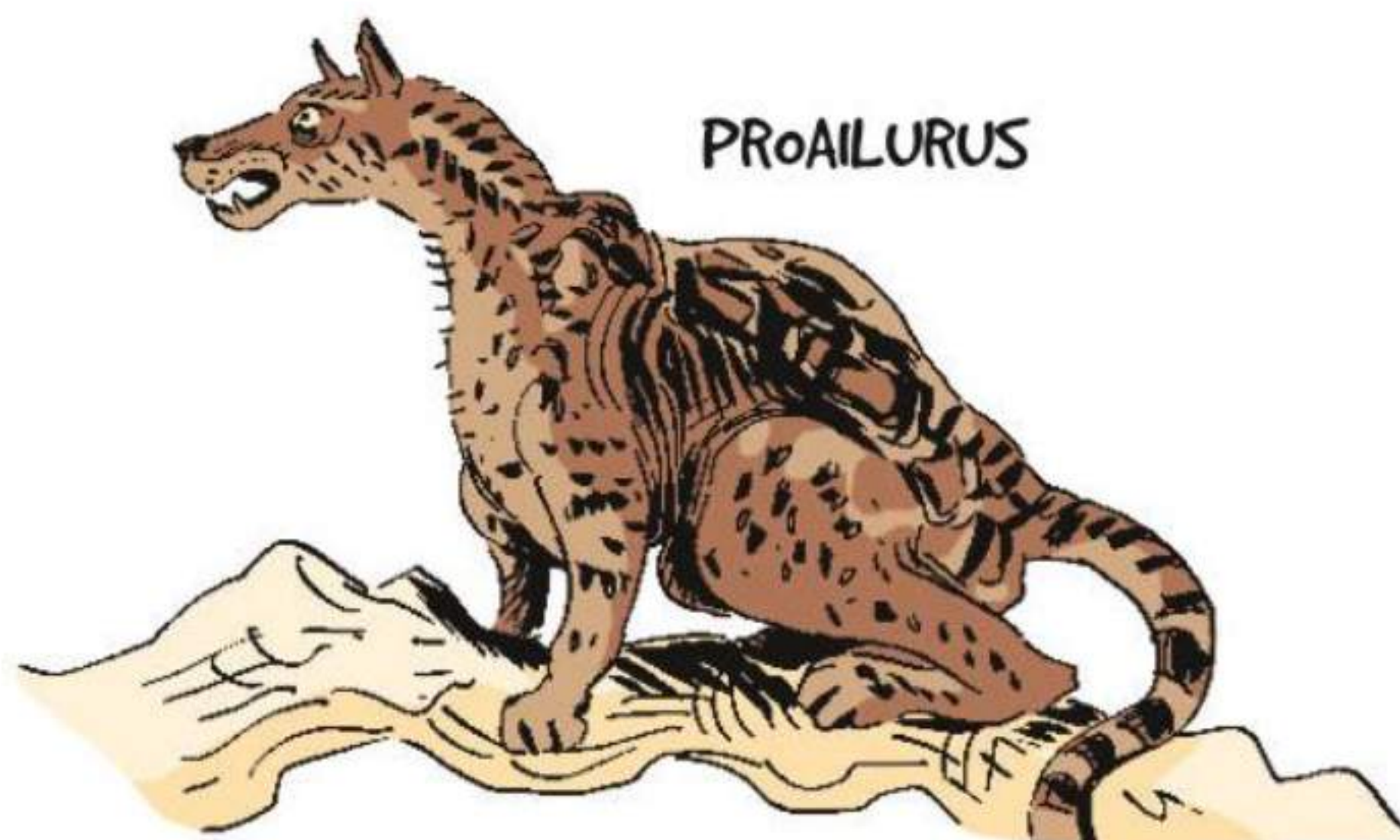
CHÚNG TA HIỆN LÀ LOÀI DUY NHẤT CÒN LẠI CỦA CHI HOMO. NHƯNG TỪNG CÓ NHIỀU LOÀI KHÁC, NHƯ NGƯỜI Lùn HOMO FLORESIENSIS. TÊN CỦA HỌ CÓ NGHĨA LÀ "NGƯỜI TỪ ĐẢO FLORES."

... SAU ĐÓ CHÚNG TA NHÓM CÁC CHI THÀNH HỌ.

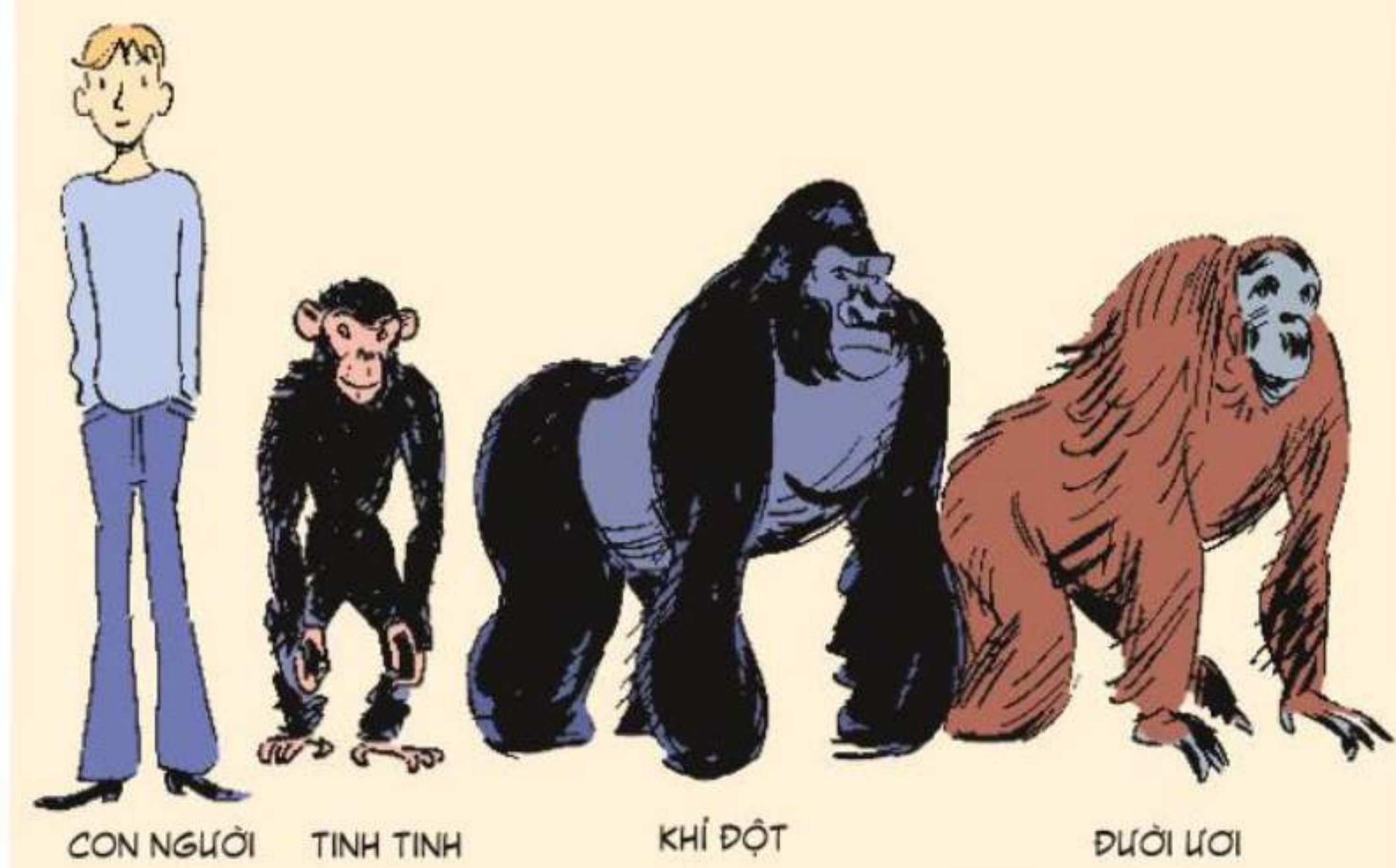

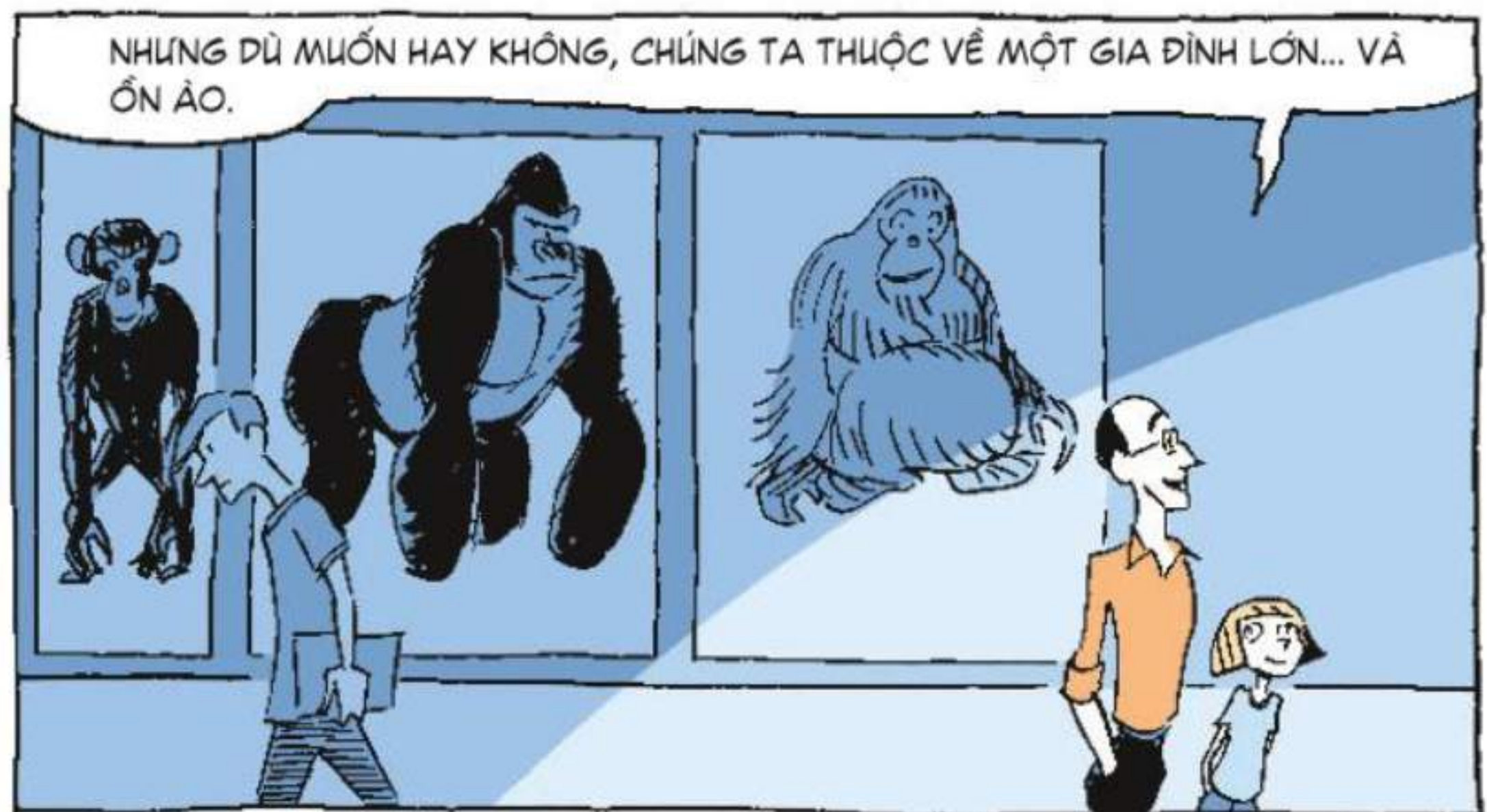
MỌI THÀNH VIÊN CỦA MỘT HỌ ĐỀU CÓ THỂ TRUY NGƯỢC DÒNG DỜI VỀ MỘT ÔNG TỔ HOẶC BÀ TỔ NÀO ĐÓ.

CHẴNG HẠN, MÈO NHÀ NHỎ BÉ VÀ SƯ TỬ KHỔNG LỒ ĐỀU CÓ CHUNG MỘT TỔ TIÊN LÀ PROAILURUS, SỐNG CÁCH ĐÂY 25 TRIỆU NĂM.

CON NGƯỜI CŨNG THUỘC VỀ MỘT HỌ - HỌ Vượn LỚN, THUỘC BỘ LINH TRƯỞNG.

PHẦN 6

TRƯỚC ĐÂY, TRONG

PHẦN 1

CÁC SINH VẬT DA BẢO LẤN ĐẦU TIÊN CÓ GIỚI TÍNH!

TRƯỚC ĐÂY, TRONG

PHẦN 3

SỰ TUYỆT CHỦNG CỦA LOÀI KHỦNG LONG!

NỤ HÓN ĐẦU THẬT KHÓ QUÊN!

AI CÙNG NGHĨ T. REX SẼ HỦY DIỆT ĐỐI THỦ TRONG PHẦN NÀY! NHƯNG KHÔNG AI THẤY THIÊN THẠCH ĐÓ ĐANG RƠI SAO?

TÔI THẮNG RỒI!

SHOW DIỄN VĨ ĐẠI NHẤT TRÁI ĐẤT!

KHOẢNG 2 TRIỆU NĂM TRƯỚC.

CHÀO MỪNG BẠN ĐẾN VỚI PHẦN MỚI CỦA TIẾN HÓA, SHOW DIỄN VĨ ĐẠI NHẤT TRÁI ĐẤT!

CÁC BẠN LÀ CHÍN CẶP NHÀ THÁM HIỂM, NHỮNG NGƯỜI ĐÃ VƯỢT QUA THỬ THÁCH KHI RỜI KHỎI NGÔI NHÀ CỦA MÌNH Ở CHÂU PHI ĐỂ CHIẾM GIỮ CÁC VÙNG LÃNH THỔ MỚI, CHƯA ĐƯỢC KHAI PHÁ. ĐỂ THÀNH CÔNG, BẠN SẼ PHẢI THÍCH NGHI VỚI CÁC ĐIỀU KIỆN KHÍ HẬU, NGOẠI CẢNH VÀ THỨC ĂN KHÁC NHAU!

TẬP ĐẦU TIÊN BẮT ĐẦU Ở ĐÔNG PHI.

TẤT CẢ CÁC BẠN ĐỀU BÌNH ĐẲNG - TẤT CẢ CÁC BẠN ĐỀU LÀ CON NGƯỜI.

TẤT CẢ CÁC BẠN ĐÃ DÙNG CẢM QUYẾT ĐỊNH BỎ LẠI LÃNH THỔ QUEN THUỘC. NHƯNG, DỪNG NHẦM LẤN, VÀO CUỐI PHẦN NÀY, CÁC BẠN SẼ THAY ĐỔI. NHIỀU THỬ THÁCH MÀ CÁC BẠN GẶP PHẢI SẼ LÀM THAY ĐỔI GEN, CƠ THỂ VÀ BỘ NÃO CỦA CHÍNH CÁC BẠN. THỂ HỆ NÀY SANG THỂ HỆ KHÁC, DÒNG DỜI CỦA CÁC BẠN SẼ PHÁT TRIỂN THEO SỰ THAY ĐỔI CỦA THỨC ĂN VÀ KHÍ HẬU... CÁC BẠN SẼ TRỞ THÀNH NHỮNG LOÀI KHÁC NHAU.

MỌI NGƯỜI ĐÃ SẴN SÀNG CHƯA NÀO? MỘT, HAI, BA... XUẤT PHÁT!

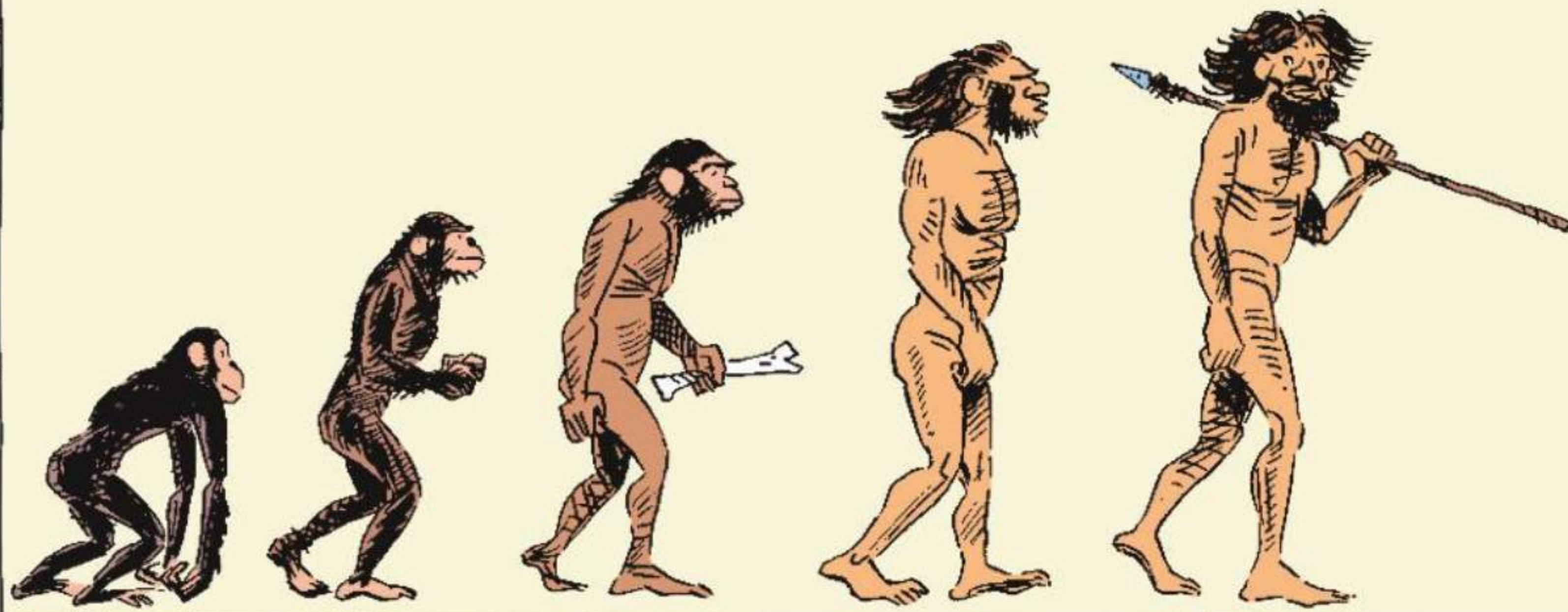

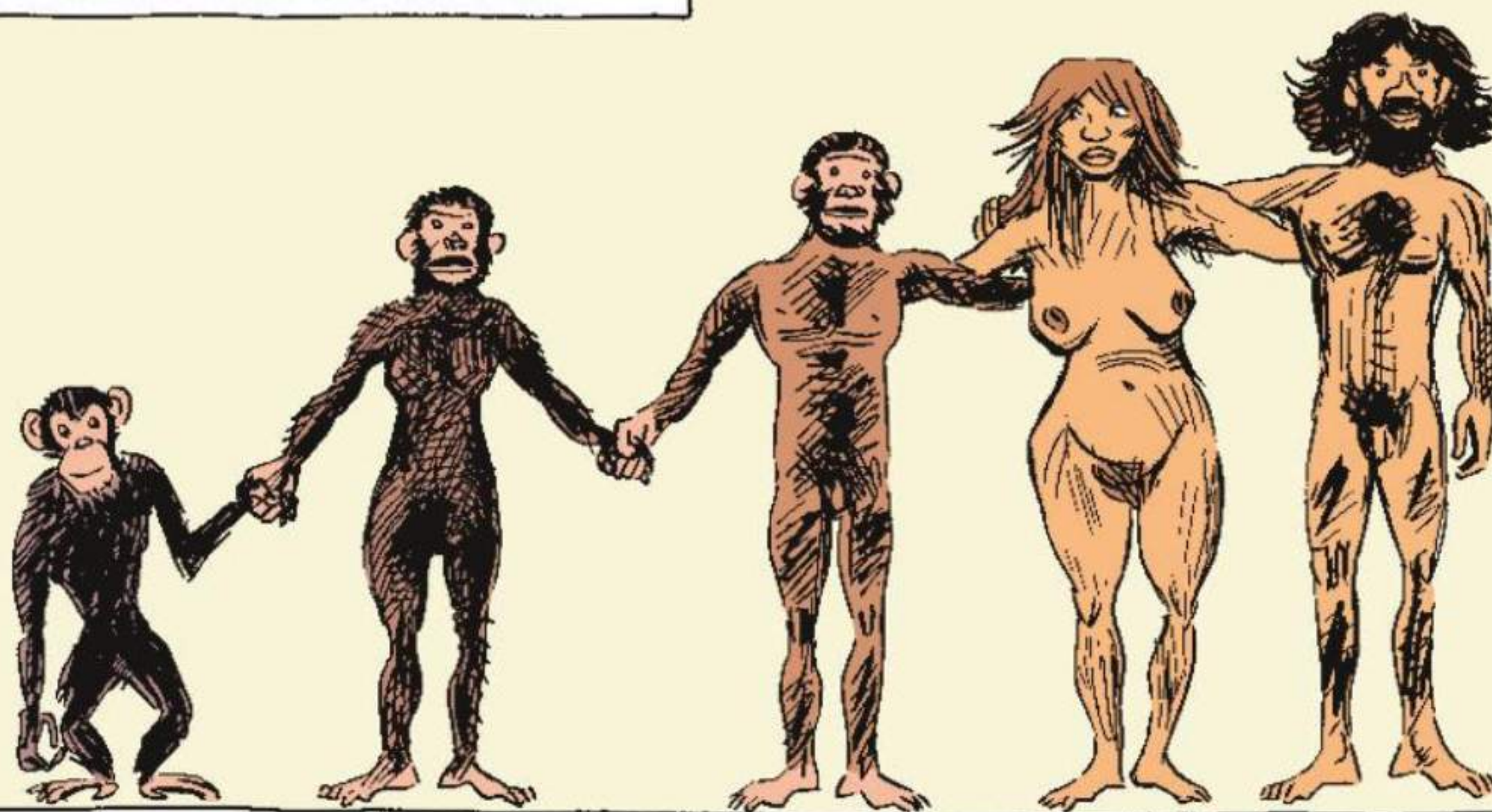
AI SẼ CHIẾN THẮNG TRONG
PHẦN 6
 CỦA
TIẾN HÓA
 SHOW DIỄN
 VĨ ĐẠI NHẤT
 TRÁI ĐẤT!

BỨC ẢNH NỔI TIẾNG NÀY THẬT DỄ GÂY HIỂU LẦM! NẾU NHÌN VÀO ĐÓ TRÔNG NHƯ THỂ KHÔNG CÓ NHIỀU HƠN MỘT LOÀI NGƯỜI TRÊN TRÁI ĐẤT CÙNG TỒN TẠI VÀO MỘT THỜI ĐIỂM!

ĐIỀU NÀY SẼ GẮN VỚI SỰ THẬT HƠN.

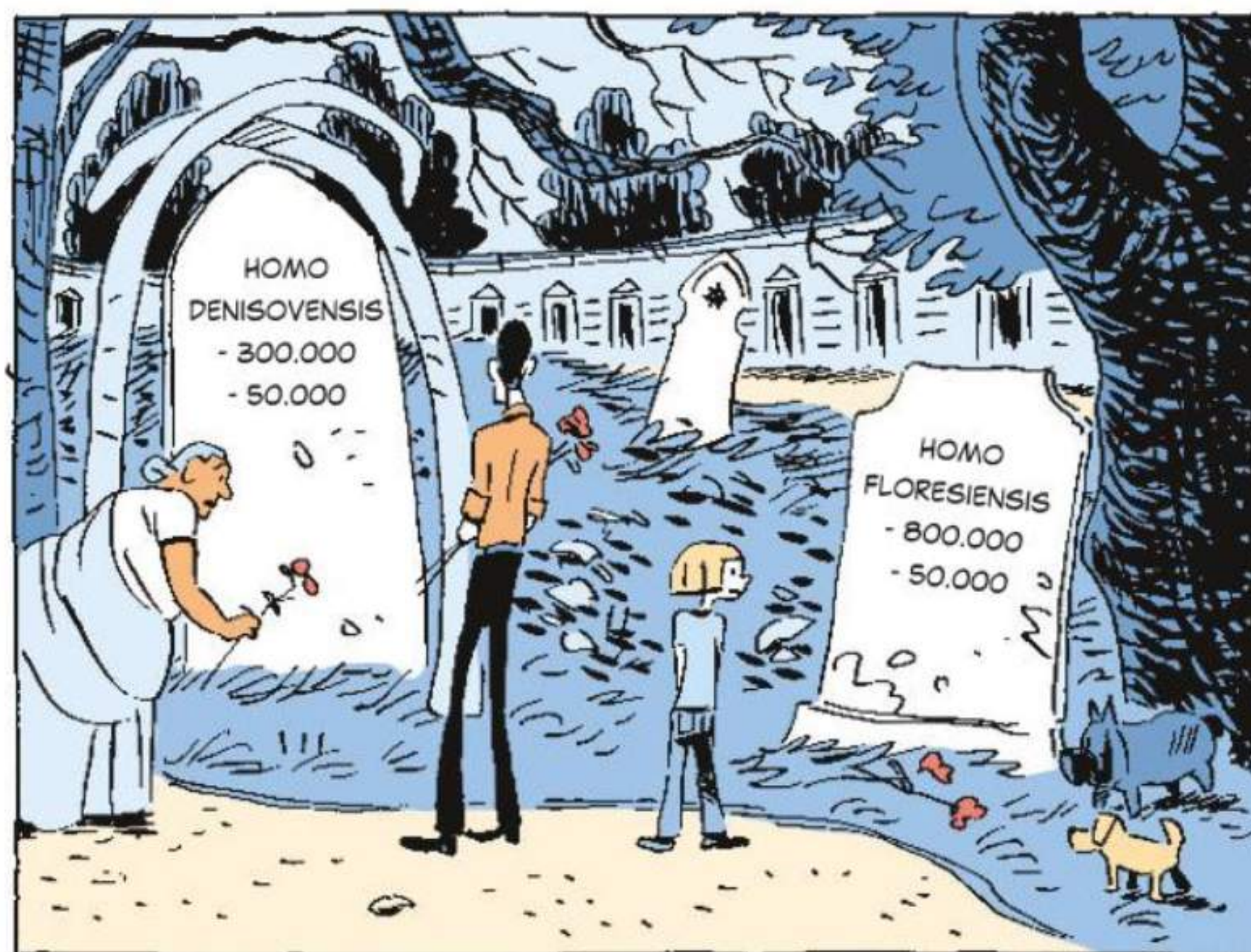
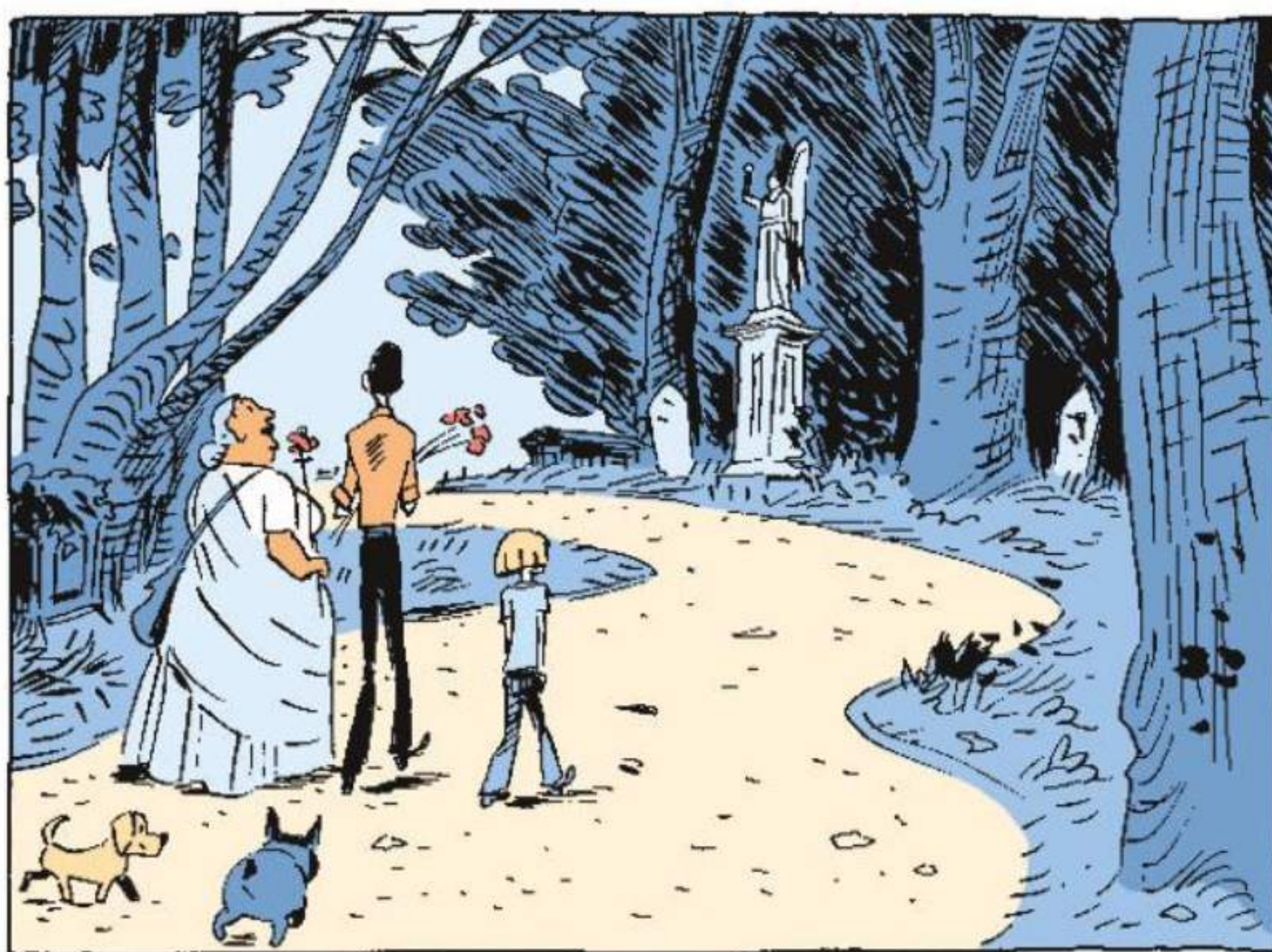

VẬY SAO NGÀY NAY CHỈ TỒN TẠI MỘT LOÀI NGƯỜI DUY NHẤT MÃ THÔI?

THẬT KỶ LA... THẬM CHỈ THẬT ĐÁNG NGỜ. LOÀI SAPIENS CHÚNG TA CHẮNG MÁY MAY BẠN TÂM KHI LÀ LOÀI NGƯỜI DUY NHẤT...

CÓ THỂ CHÚNG TA CÓ NHỮNG LÝ DO CHÍNH ĐÁNG ĐỂ KÌM NÉN NHỮNG KÝ ỨC VỀ HỌ HÀNG CỦA MÌNH.

NẾU CHỈ QUAN SÁT THÌ SẼ KHÔNG THẤY, NHƯNG KHI SO VỚI BỘ NÃO CỦA CÁC ĐỘNG VẬT CÓ CÙNG TRỌNG LƯỢNG, KẾT QUẢ THỰC SỰ ẤN TƯỢNG!

400 CM³ 64 CM³ 122 CM³ 900 CM³ 1500 CM³

TINH TINH CHÓ GREAT DANE CỪU HOMO ERECTUS NEANDERTHAL

BỘ NÃO CỦA LOÀI SAPIENS HIỆN ĐẠI CŨNG RẤT ẤN TƯỢNG ĐÂY CHÁU: NÓ TO 1300 CM³!

RÕ LÀ VẬY! VÌ CHÚNG TA NGÀY CÀNG THÔNG MINH HƠN, PHẢI KHÔNG A?

ĐIỀU ĐÓ CHỈ ĐÚNG MỘT PHẦN THÔI CHÁU. NGƯỜI NEANDERTHAL CÓ KÍCH THƯỚC NÃO TO HƠN CỦA CON NGƯỜI, TRUNG BÌNH LÀ 1500 CM³!

VÀ NẾU BỘ NÃO LỚN LÀ SỰ PHÁT TRIỂN BÌNH THƯỜNG, THÌ TẠI SAO CÁC ĐỘNG VẬT KHÁC KHÔNG TIẾN HÓA NHƯ VẬY?

Vâng, sao vậy ạ? Cháu thấy não to cũng hay mà...

CHẮC CHẴN RỒI, NHƯNG NẾU SỞ HỮU MỘT BỘ NÃO TO, CHÁU CŨNG CẦN CÓ MỘT HỘP SỌ LỚN! VÀ VỚI MỘT CÁI ĐẦU LỚN THÌ KHÔNG DỄ DÀNG DI CHUYỂN TÍ NÀO Đâu NHÉ!

NGOÀI RA, MỘT BỘ NÃO LỚN SẼ TIÊU TỐN RẤT NHIỀU NĂNG LƯỢNG... CHÁU PHẢI CUNG CẤP DINH DƯỠNG CHO NÓ MỖI NGÀY!

VÀ NHẬN LẠI ĐƯỢC GÌ? NÃO TO ĐỂ LÀM GÌ? CHÚNG TA KHÔNG THỰC SỰ BIẾT CÂU TRẢ LỜI...

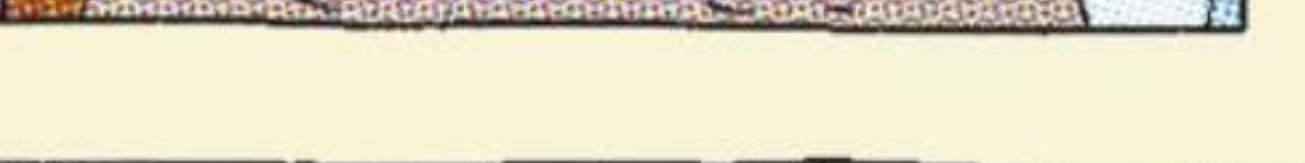
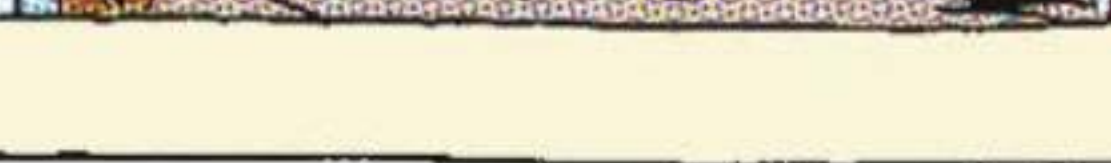
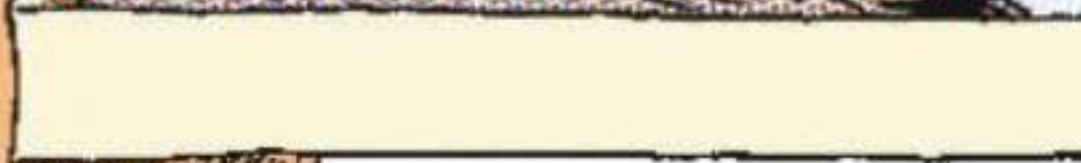
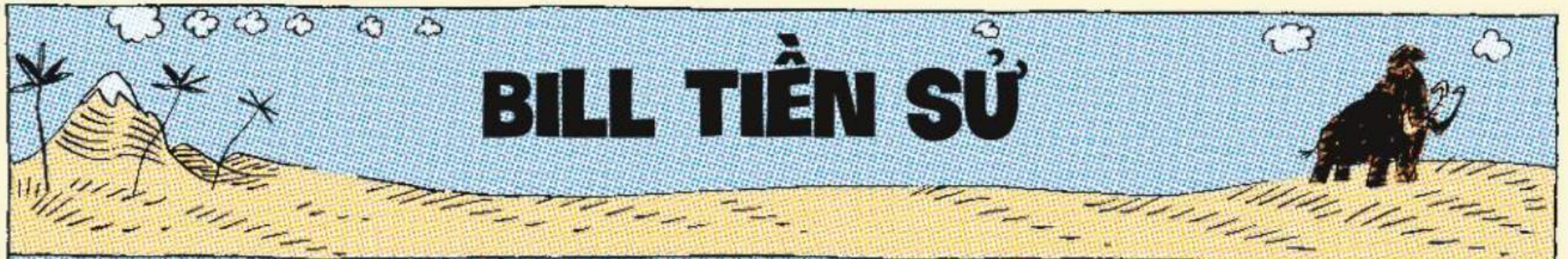
NÓ CÓ Ý NGHĨA KHI TA ĐANG SỐNG Ở CÁC THÀNH PHỐ HIỆN ĐẠI. CÒN TRÊN ĐỒNG CỎ?

CUỐN TRUYỆN TRANH CỦA CHÁU CŨNG NÓI Y CHANG NHƯ VẬY A!

BILL TIỀN SỬ

BILL TIỀN SỬ

CÁI GIÁ CỦA TƯ DUY

VÀI NGHÌN THẾ HỆ SAU...
TÔI ĐÃ NGHE LỜI KHUYÊN CỦA BÁC SĨ VÀ GIỜ TÔI LÀ MỘT CON NGƯỜI MỚI!

TỐT RỒI, BILL! VIỆC MẮT CỜ KHÔNG GÂY NHIỀU TÁC DỤNG PHỤ KHÓ CHỊU CHỨ?

Ồ, KHÔNG ĐÁU BÁC SĨ. BÂY GIỜ TÔI KHÔNG ĐÁNH NHAU NỮA, TÔI THƯƠNG LƯỢNG.
CẢM ƠN BÁC SĨ!

MAX NÀY, TÔI KHÔNG THÍCH XUNG ĐỘT, CHÚNG TA HÃY TRÒ CHUYỆN VĂN MINH VỀ VẤN ĐỀ NHỎ NÀY.

CẬU CÓ NHỚ CÁI LẦN CẬU ẦN TRỘM CHUỐI CỦA TÔI KHÔNG HỦ?

TÔI ĐÃ PHẢN LŨNG QUÁ ĐÀ. GIỜ TÔI ĐÃ HIỂU LÀ KHÔNG NÊN DỪNG BAO LỰC.

NHƯNG CẬU PHẢI HIỂU LÀ CẬU ĐÃ LÀM SAI VẢ...

NÀY, CÓ HIỂU TÔI ĐANG NÓI GÌ KHÔNG? TÔN TRỌNG CHỨT ĐI, ANH BẠN. VỚI NGỌN GIÁO NÀY, TÔI MẠNH HƠN CẬU ĐẤY!

TÔI ĐÃ CẢNH BÁO MÀ. NHƯNG ĐỪNG LO, HAI TRIỆU NĂM NỮA LÀ ỒN CÁ THÔI.

HAI TRIỆU NĂM SAU...

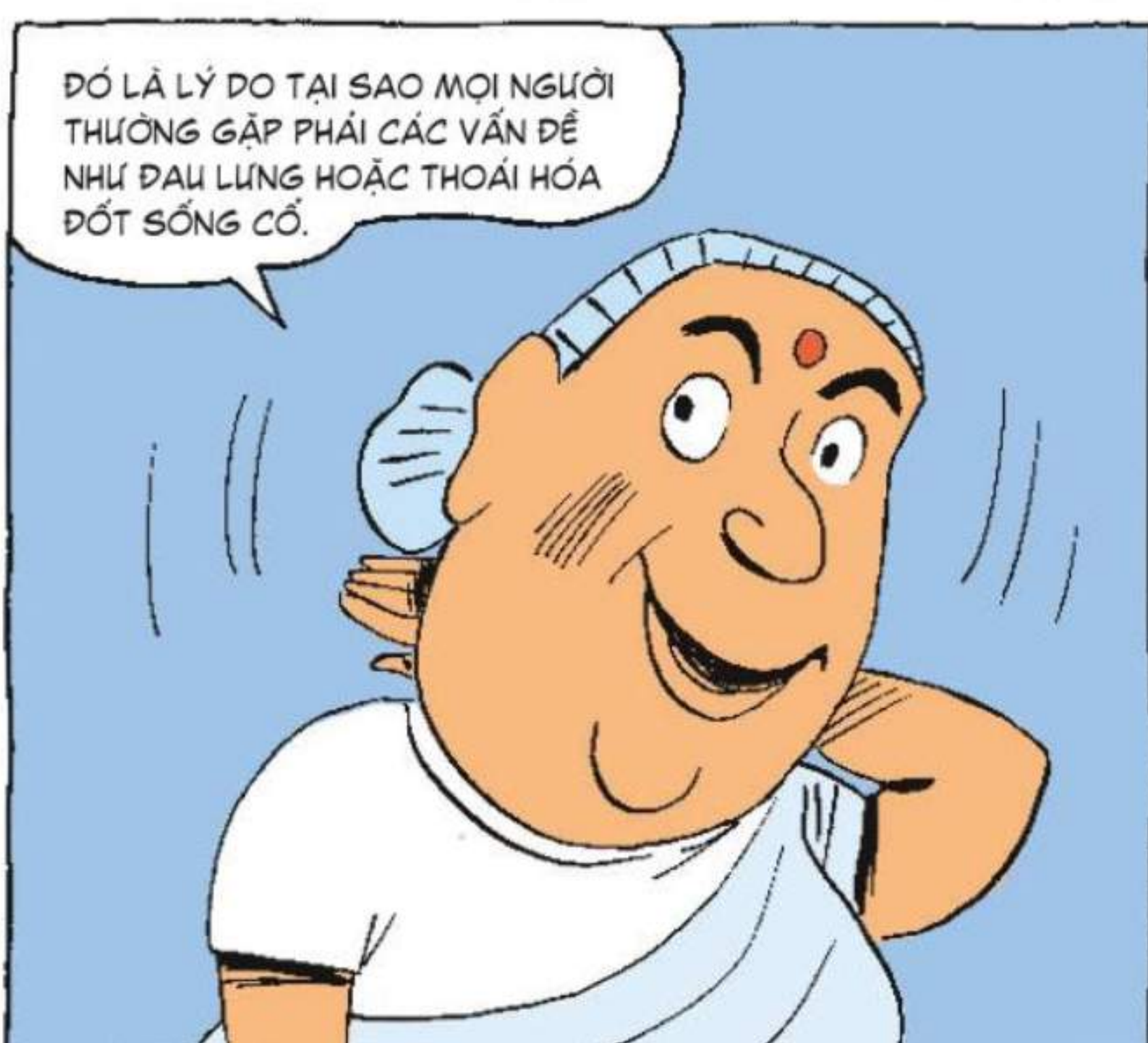
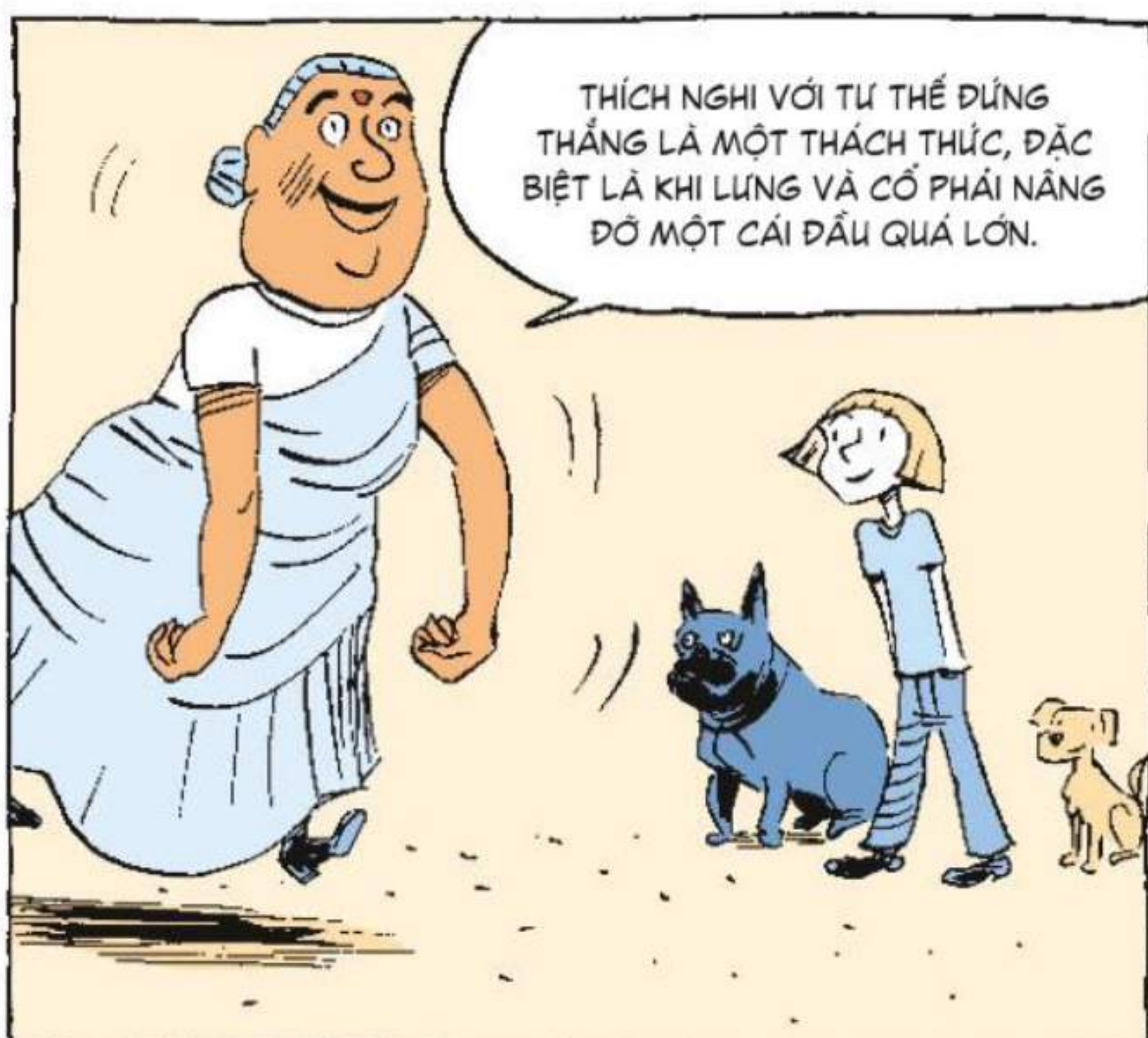
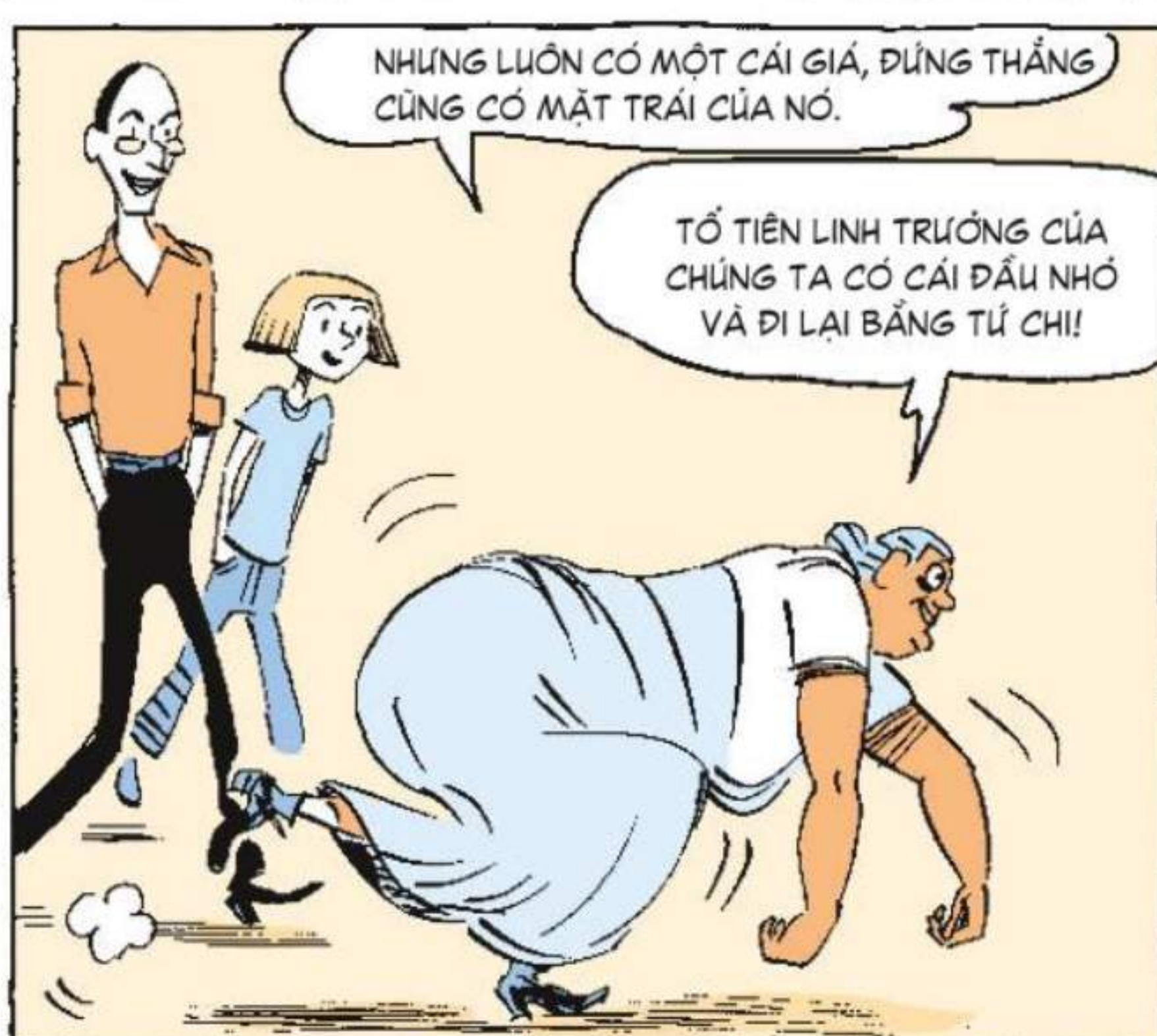
NÀY, MAX! NHỚ TÔI KHÔNG? CHÚNG TA CÓ MÓN NỢ NHỎ CẦN GIẢI QUYẾT, GIỮA CẬU VÀ TÔI...

PẦNG!

CHẮC CHẴN CẬU TA ĐÃ CÓ BÀI HỌC! DỄ ƠI!

ÁI KHẨU SÚNG CHẾT TIỆT! NÓ LÀM TRẬT KHỚP VAI MÌNH!

PHỤ NỮ CÒN PHẢI TRẢ GIÁ ĐẮT HƠN. DÁNG ĐI THẲNG ĐÃ KHIẾN CHO HÔNG HẸP LẠI, GÂY CHÈN ÉP ĐƯỜNG SINH, TRONG KHI ĐẦU CỦA Đứa TRẺ LẠI NGÀY MỘT LỚN HƠN.

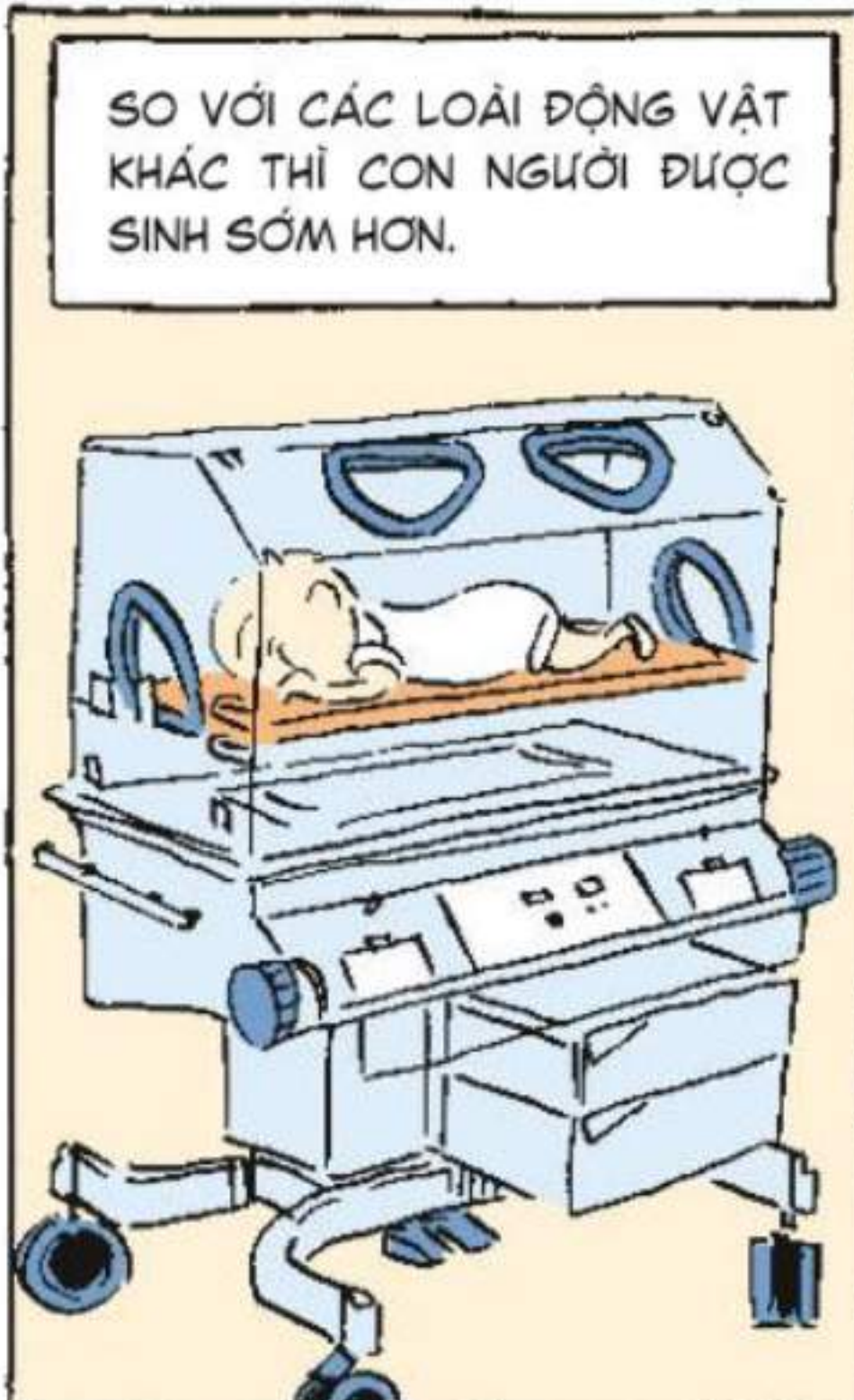

TỬ VONG KHI SINH NỔ TRỞ THÀNH NGUY CƠ LỚN ĐỐI VỚI CÁC BÀ MẸ. NHỮNG PHỤ NỮ SINH CON SỚM, KHI NÃO VÀ ĐẦU CỦA EM BÉ VẪN CÒN TƯƠNG ĐỐI NHỎ VÀ MỀM, SẼ CÓ NHIỀU CƠ HỘI SỐNG SỚM HƠN.

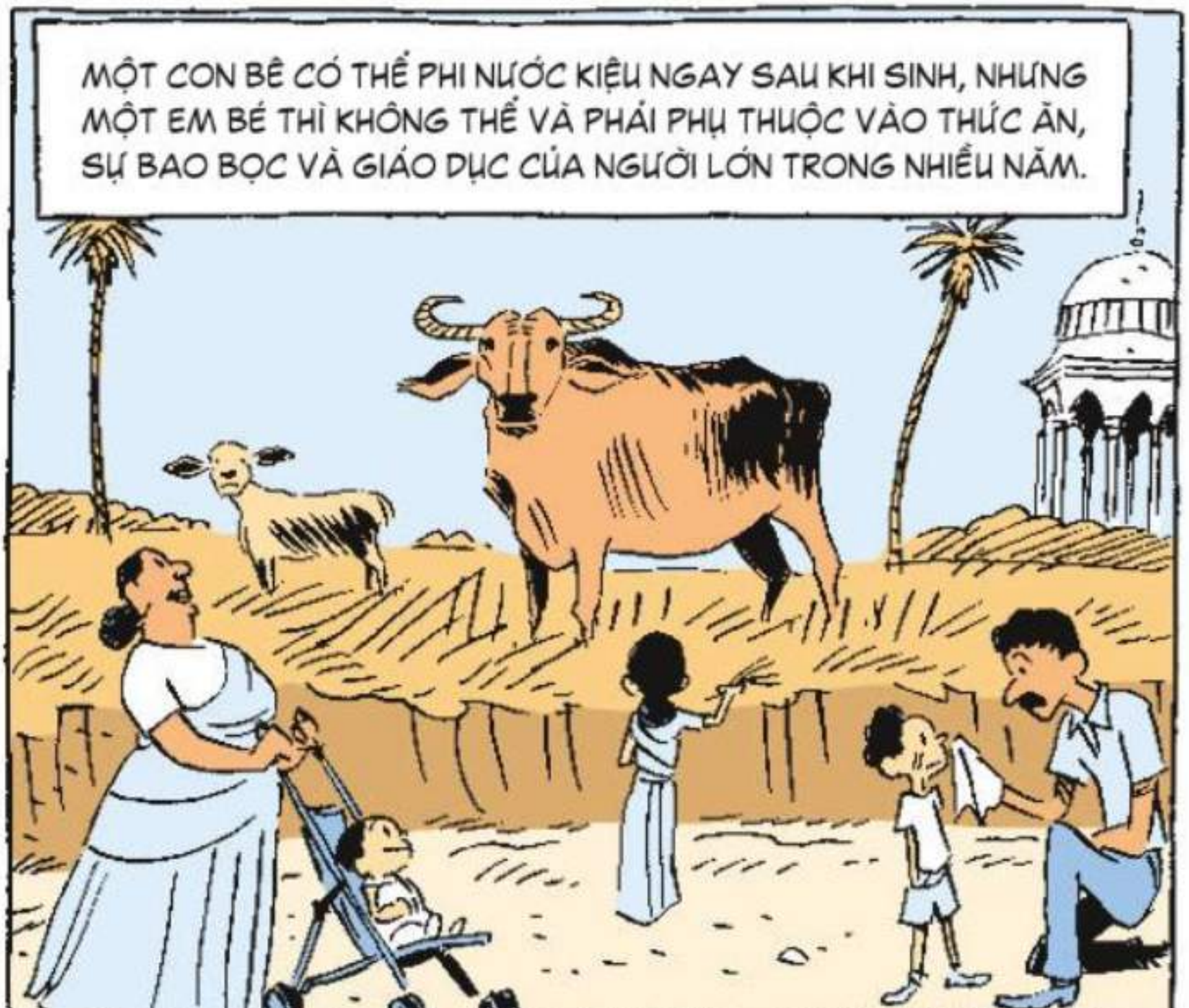
VÌ VẬY, CHỌN LỘC TỰ NHIÊN ĐÃ LƯU ÁI NHỮNG Đứa BÉ ĐƯỢC SINH RA SỚM HƠN.

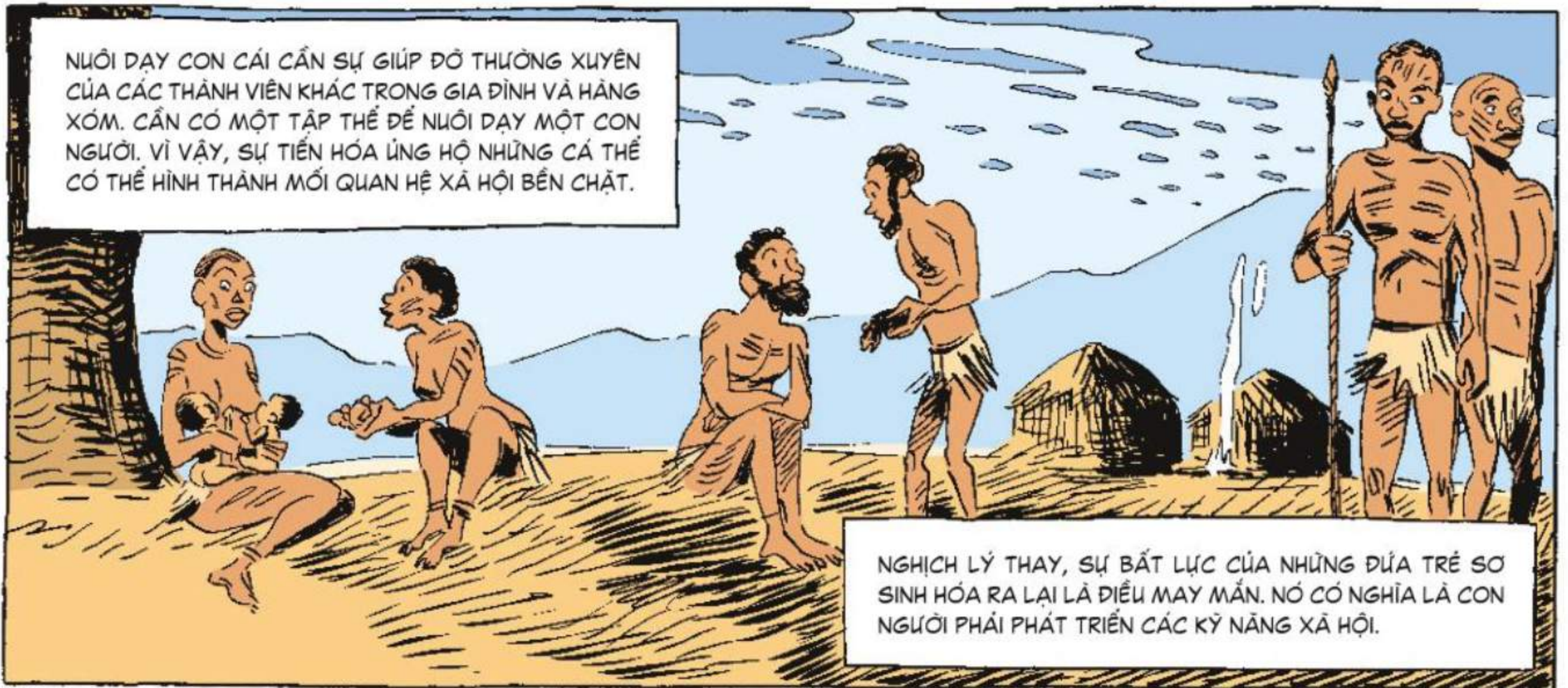
TÔI CÓ THỂ NÓI VỚI ANH RẰNG SINH CON LÀ ĐIỀU ĐAU ĐỚN NHẤT MÀ TÔI TỪNG TRẢI QUA. TÔI CÓ BA Đứa CON, VÀ VỚI MỖI LẦN SINH NỔ, TÔI ĐÃ TỰ HỎI MÌNH: "LIỆU CÓ ĐÁNG KHÔNG, CHỈ ĐỂ CÓ DÁNG ĐỨNG THẲNG VÀ MỘT BỘ NÃO LỚN HƠN?!"

SƠ VỚI CÁC LOÀI ĐỘNG VẬT KHÁC THÌ CON NGƯỜI ĐƯỢC SINH SỚM HƠN.

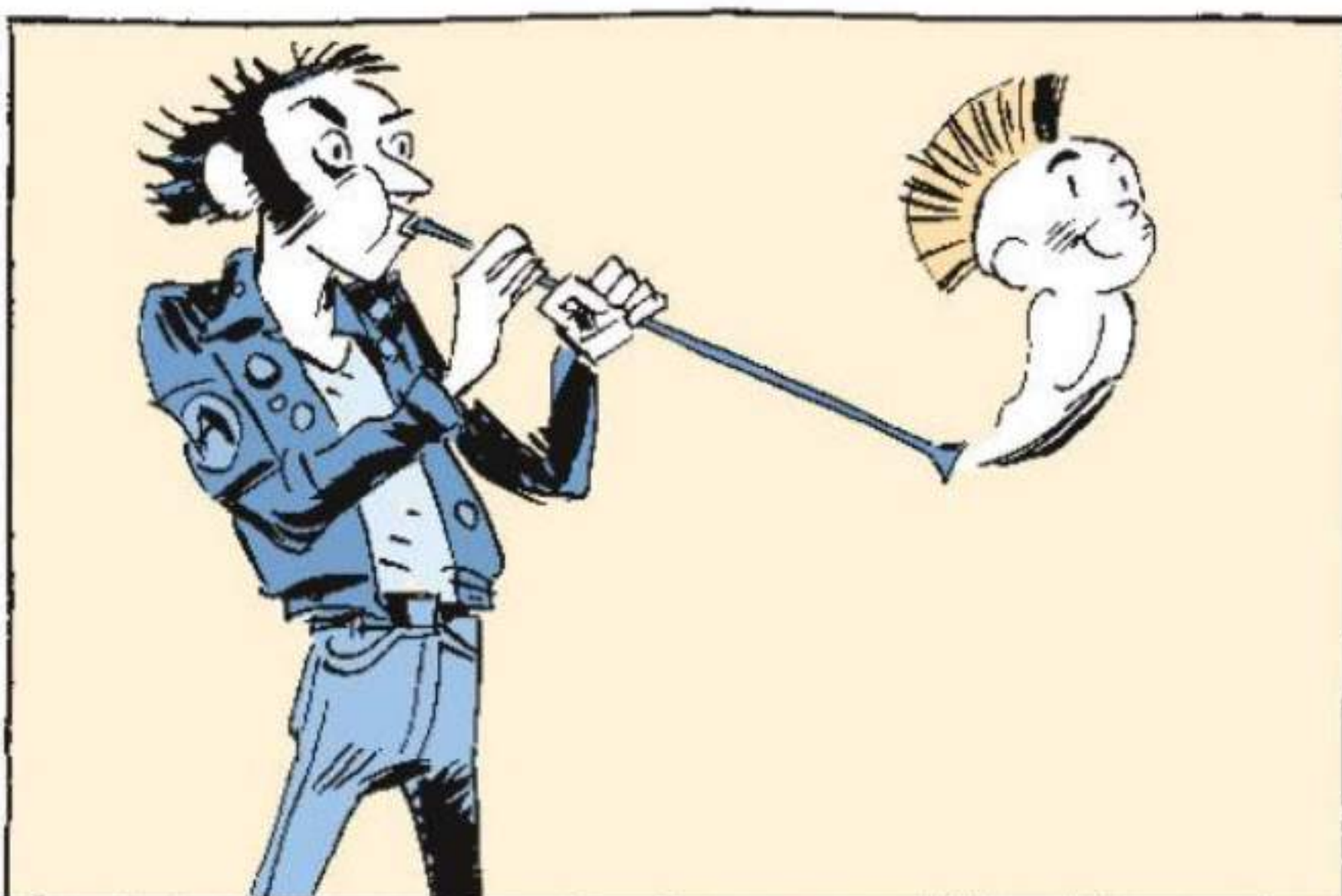
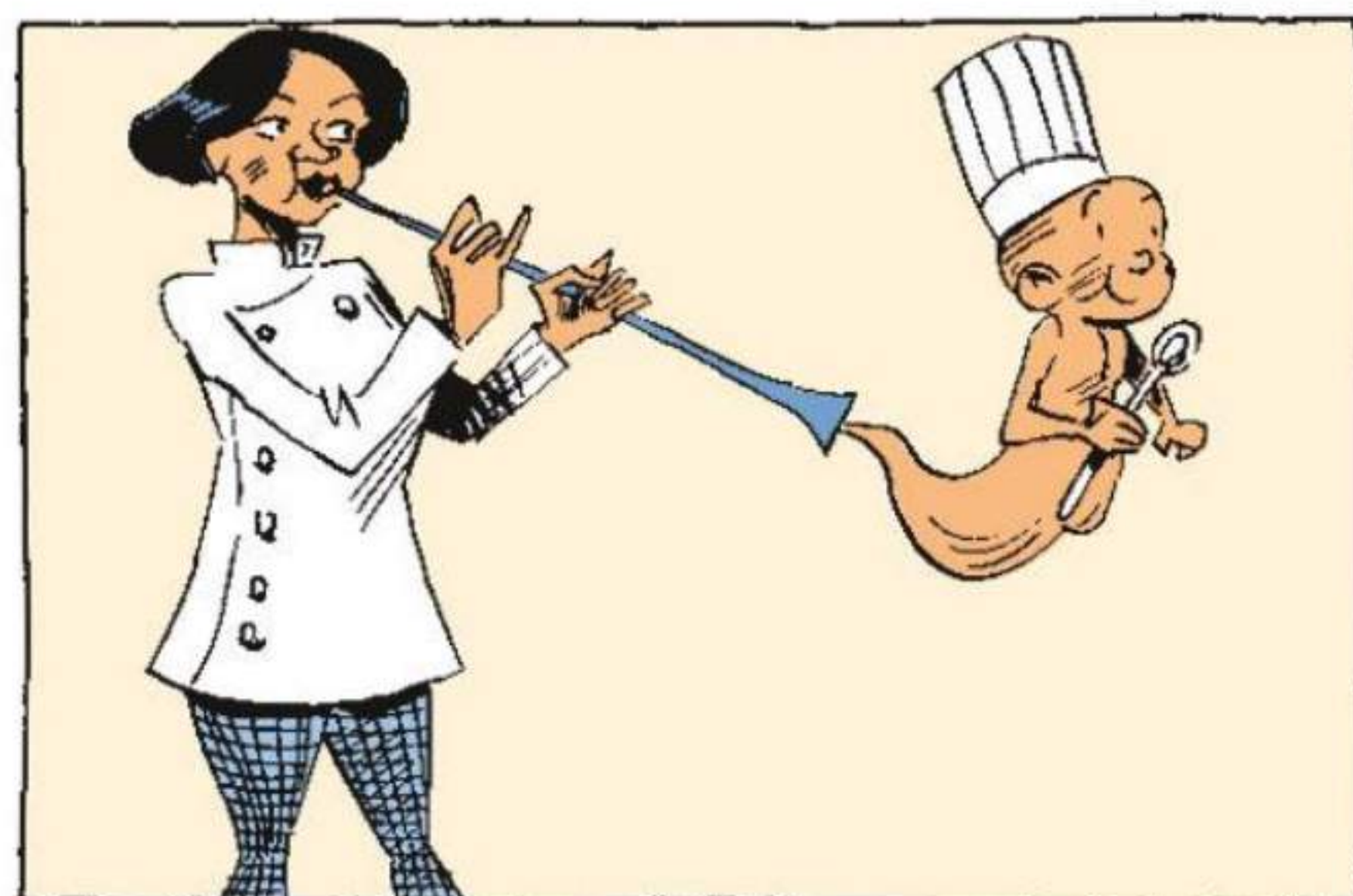
MỘT CON BÈ CÓ THỂ PHI NƯỚC KIỆU NGAY SAU KHI SINH, NHƯNG MỘT EM BÉ THÌ KHÔNG THỂ VÀ PHẢI PHỤ THUỘC VÀO THỨC ĂN, SỰ BAO BỌC VÀ GIÁO DỤC CỦA NGƯỜI LỚN TRONG NHIỀU NĂM.

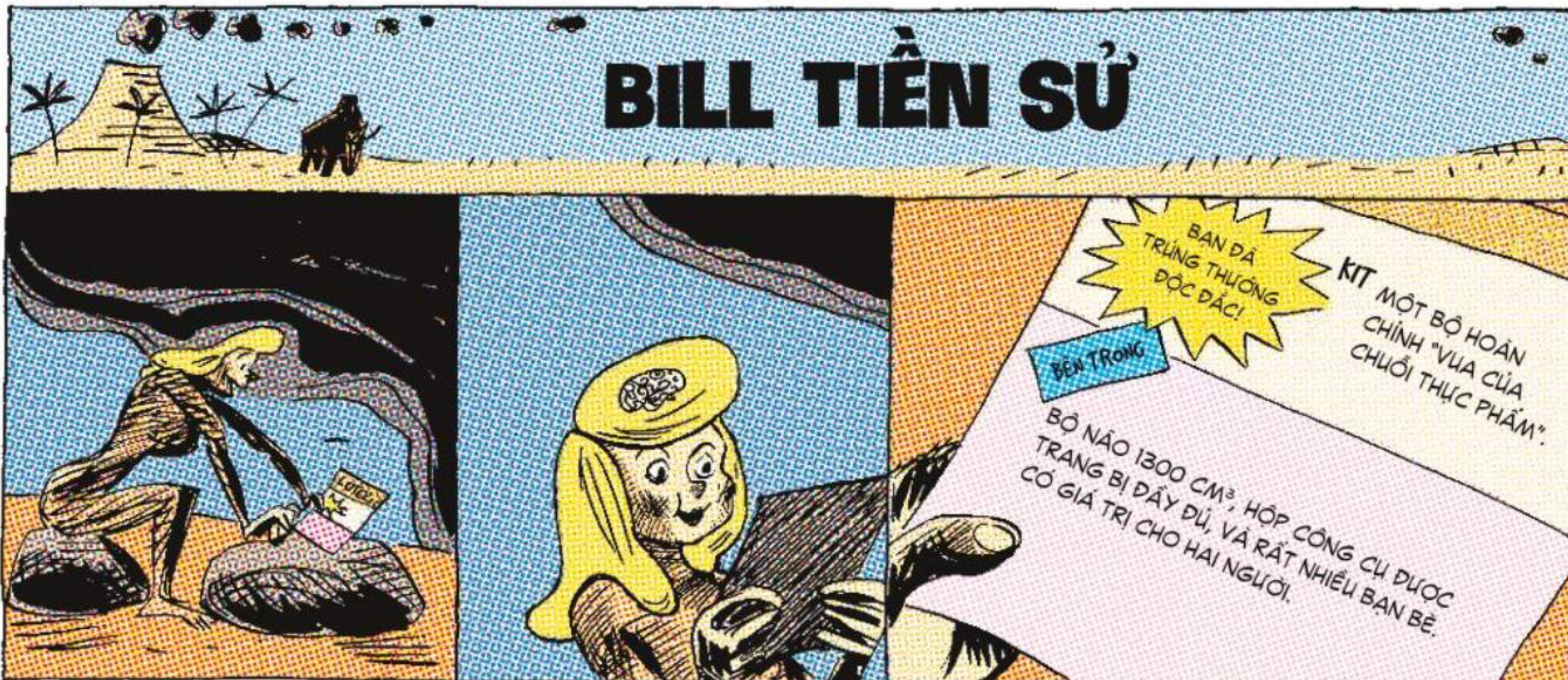
NUÔI DẠY CON CÁI CẦN SỰ GIÚP ĐỠ THƯỜNG XUYÊN CỦA CÁC THÀNH VIÊN KHÁC TRONG GIA ĐÌNH VÀ HÀNG XÓM. CẦN CÓ MỘT TẬP THỂ ĐỂ NUÔI DẠY MỘT CON NGƯỜI. VÌ VẬY, SỰ TIẾN HÓA LÙNG HỘ NHỮNG CÁ THỂ CÓ THỂ HÌNH THÀNH MỐI QUAN HỆ XÃ HỘI BỀN CHẶT.

NGỊCH LÝ THAY, SỰ BẮT LỰC CỦA NHỮNG Đứa TRẺ SƠ SINH HÓA RA LẠI LÀ ĐIỀU MAY MẮN. NÓ CÓ NGHĨA LÀ CON NGƯỜI PHẢI PHÁT TRIỂN CÁC KỸ NĂNG XÃ HỘI.

BILL TIỀN SỬ

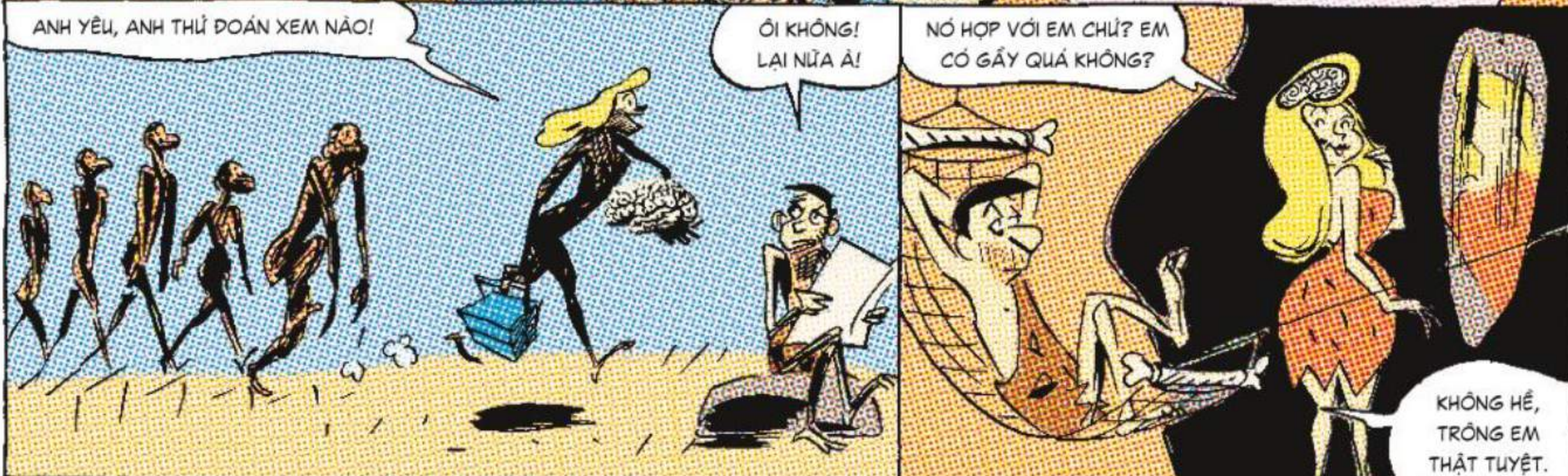

BẠN ĐÃ TRÙNG THƯƠNG ĐỘC ĐẮC!

KIT MỘT BỘ HOÀN CHỈNH "VUA CỦA CHUỐI THỰC PHẨM".

BÊN TRONG

BỘ NẪO 1300 CM³, HỘP CÔNG CỤ ĐƯỢC TRANG BỊ ĐẦY ĐỦ, VÀ RẤT NHIỀU BẠN BÈ. CÓ GIÁ TRỊ CHO HAI NGƯỜI.

ANH YÊU, ANH THỬ ĐOÁN XEM NÀO!

ỒI KHÔNG! LẠI NỮA À!

NÓ HỢP VỚI EM CHỨ? EM CÓ GÂY QUÁ KHÔNG?

KHÔNG HỀ, TRÔNG EM THẬT TUYỆT.

MỘT TRIỆU NĂM SAU...

EM CÓ CHẮC KHÔNG?

CON ĐÃ CHÁN ĂN CÓN TRÙNG VÀ THỨC ĂN THỪA RỒI!

HAI ĐỨA LẠI BẮT ĐẦU ĐẤY!

CON RÉT!

NÓI ĐI, BILL...

CHUYỆN GÌ ĐÃ XẢY RA VỚI BỘ ĐAO ĐÁ ĐÁNG YÊU MÀ EM LÀM CHO ANH HỒM SINH NHẬT? SAO ANH KHÔNG THỬ SỬ DỤNG CHÚNG CÙNG VỚI BẠN BÈ ANH?

HÃY TRỞ THÀNH NGƯỜI CÓ ÍCH VÀ MANG VỀ NHÀ MỘT ÍT THỊT THAY VÌ CỤ NGỒI ĐÂY RẼN RỈ ĐI!

ỒI, NHỜ TẤM VÉ ĐỘC ĐẮC NÀY MÀ CHÚNG TA CÓ THỂ TRỞ THÀNH ĐỘNG VẬT MẠNH MÈ NHẤT TRÁI ĐẤT! CHÚNG TA SẼ CHINH PHỤC CÁ HÀNH TINH TRONG NHÁY MÁT!

NGÀY HÔM SAU...

HỪM... CINDY GÂY KHÓ DỄ CHO TÔI...

CÔ ẤY NÓI ĐÚNG MÃI CHÚNG TA KHÔNG CÓ GÌ ẮN SUỐT HAI NGÀY RỒI! TÔI ĐÓI!

TÔI BIẾT RỒI, KURT!

A! BỮA TỐI CỦA CHÚNG TA ĐÃY RỒI.

NÓ BỊ THƯƠNG RỒI, DỄ ỌT!

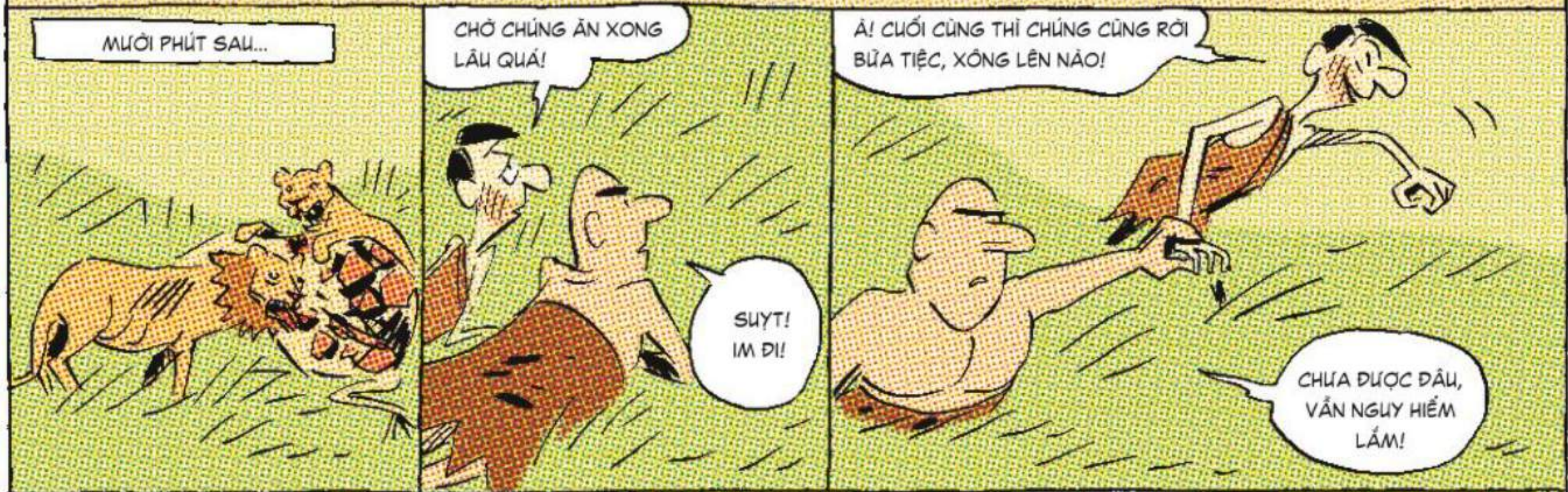
HÃY CẨN THẬN, CÓ THỂ CÓ...

SƯ TỬ!! SƯ TỬ!!! SƯ TỬ!!!

SƯ TỬ!!!

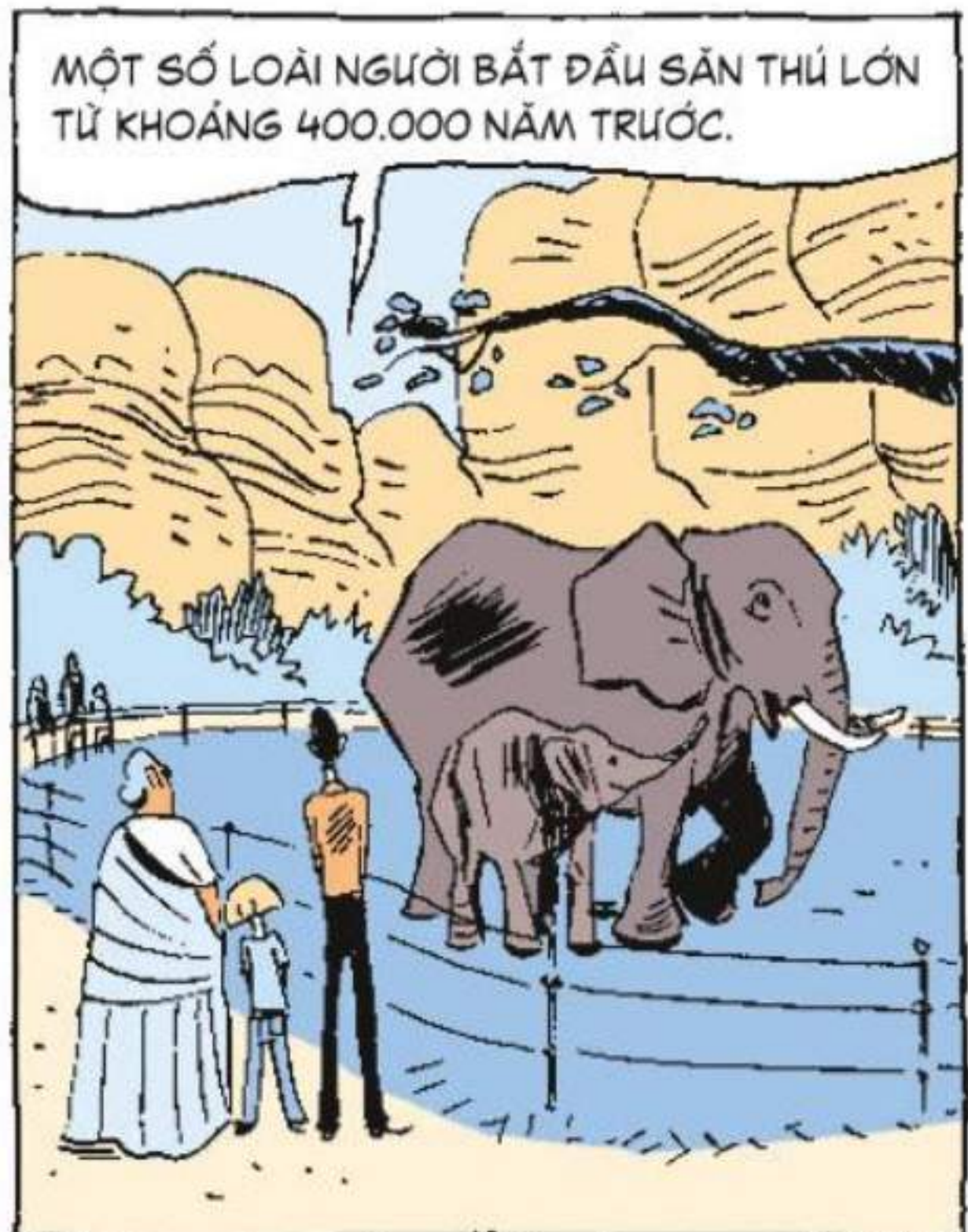

CINDY TRÚNG THƯƠNG

ĐỪNG VẬY! NGAY CÁ KHI CÓ CÔNG CỤ, KHẢ NĂNG HỌC HỎI TUYỆT VỜI VÀ CẤU TRÚC XÃ HỘI PHỨC TẠP, CON NGƯỜI VẪN CHỈ LÀ NHỮNG SINH VẬT MONG MANH, YẾU ỚT TRONG HAI TRIỆU NĂM!

MỘT SỐ LOÀI NGƯỜI BẮT ĐẦU SĂN THÚ LỚN TỪ KHOẢNG 400.000 NĂM TRƯỚC.

NHỮNG HOMO SAPIENS CHỈ MỚI CHẠM ĐỈNH CỦA CHUỖI THỨC ĂN VÀO 100.000 NĂM TRƯỚC.

CHO ĐẾN GẦN ĐÂY, CHÚNG TA LÀ NHỮNG ĐỘNG VẬT TẦM THƯỜNG NẪM ĐÁU ĐÓ GIỮA CHUỖI THỨC ĂN. SAU ĐÓ, CHÚNG TA ĐỘT NGỘ NHẢY VỌT LÊN ĐỈNH CỦA CHUỖI THỨC ĂN NÀY.

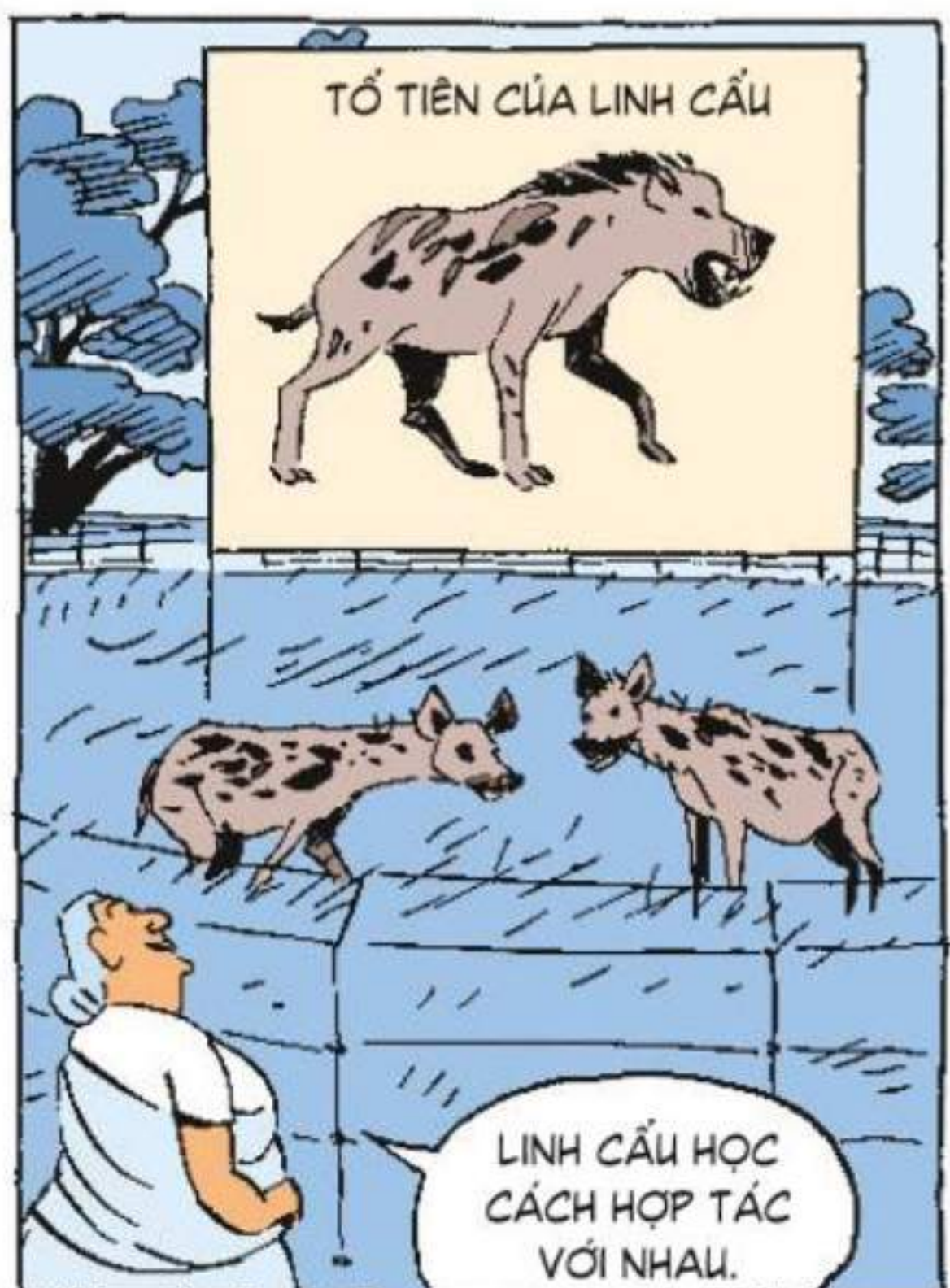
CÓ LÈ QUÁ ĐỘT NGỘ. SƯ TỬ, ĐẠI BÀNG VÀ CÁ MẬP PHẢI MẤT HÀNG TRIỆU NĂM ĐỂ DẪN CHẠM TỚI ĐỈNH CỦA KIM TỰ THÁP.

TỔ TIÊN CỦA LINH DƯƠNG

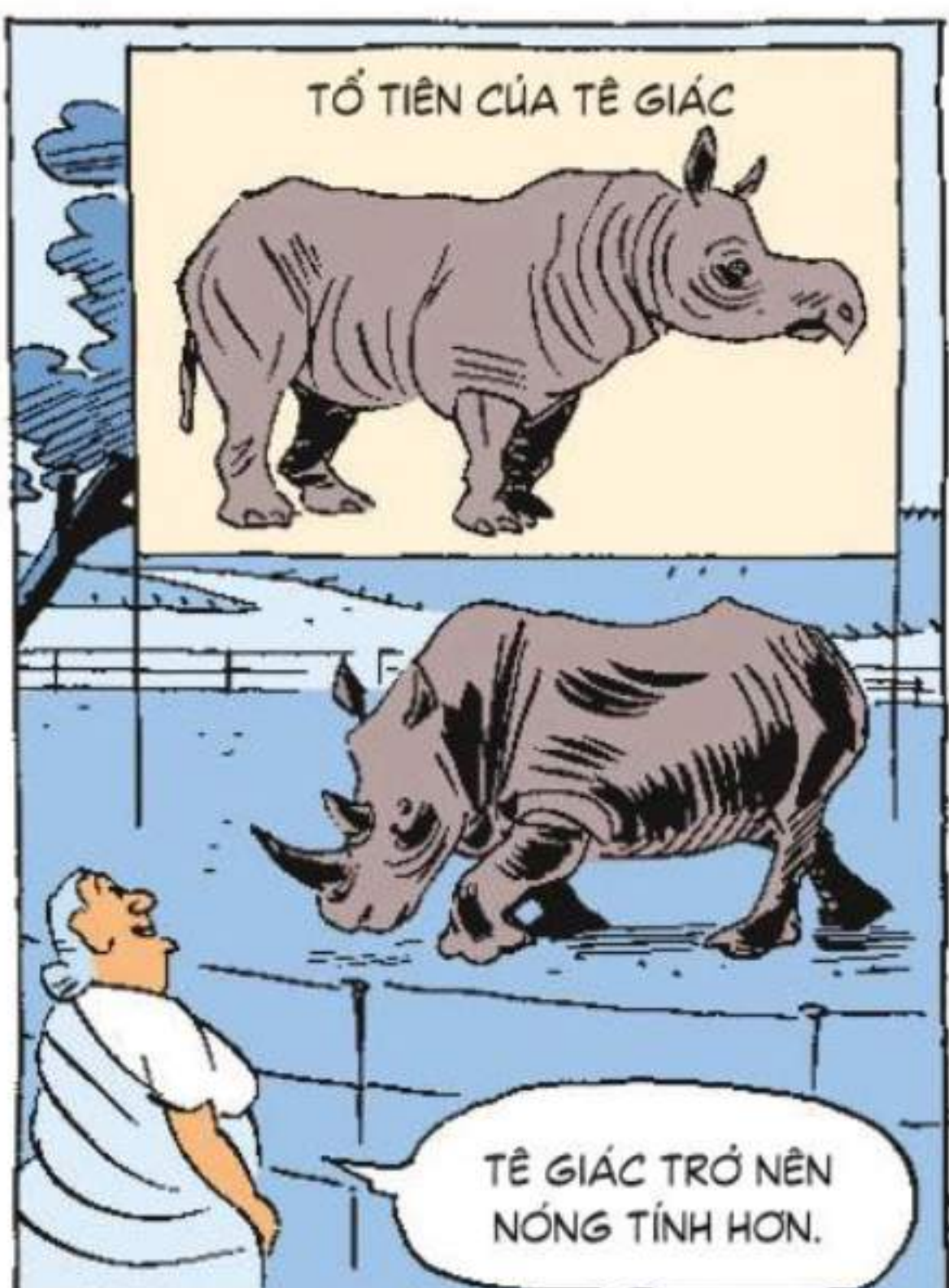
HỆ SINH THÁI ĐÃ PHÁT TRIỂN MỘT CƠ CHẾ KIỂM SOÁT VÀ CÂN BẰNG ĐỂ NGĂN SƯ TỬ VÀ CÁ MẬP GÂY RA THIẾT HẠI QUÁ LỚN.

KHI SƯ TỬ HUNG DỮ HƠN, LINH DƯƠNG CŨNG TIẾN HÓA ĐỂ CHẠY NHANH HƠN.

TỔ TIÊN CỦA LINH CẦU

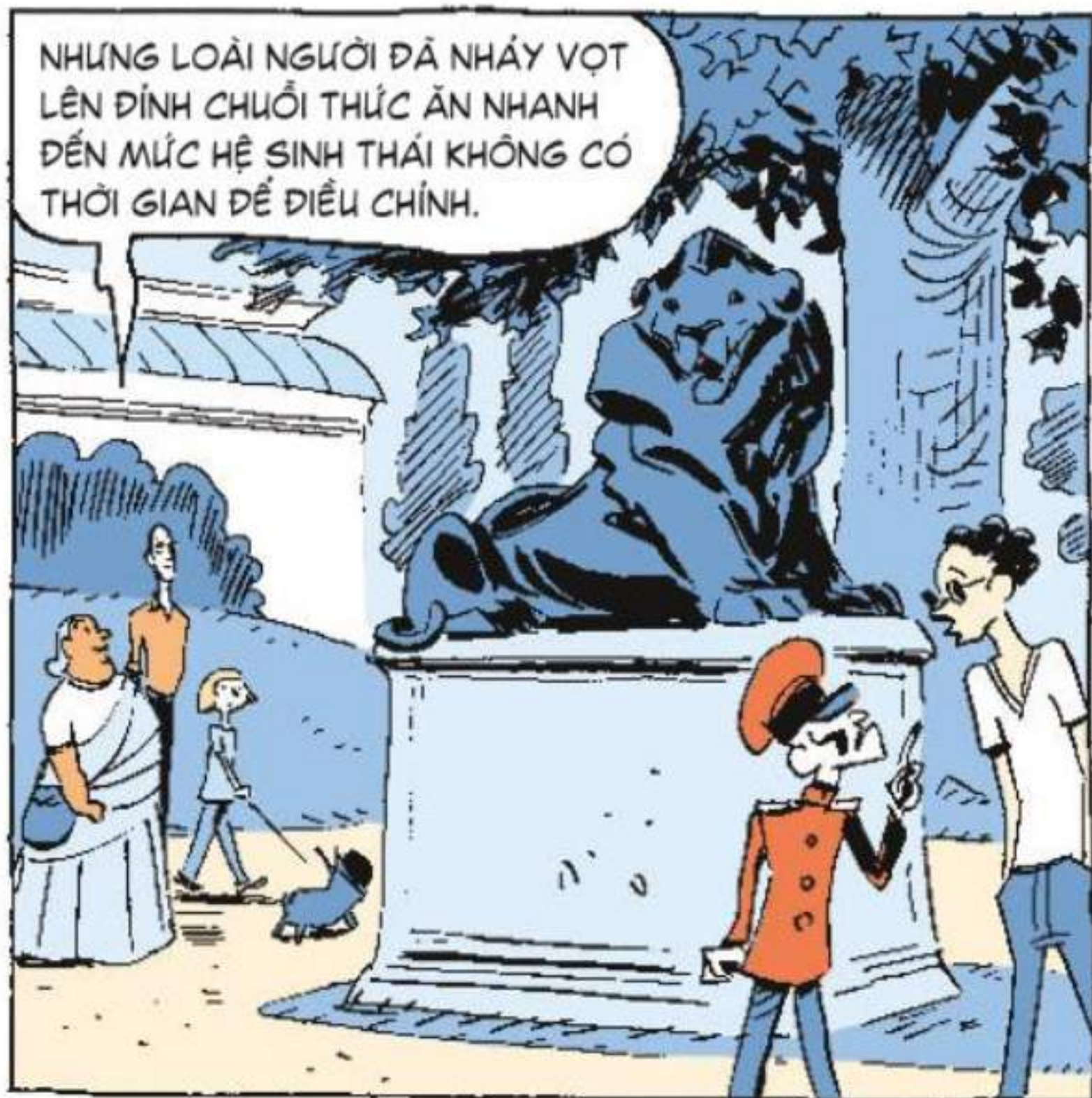
LINH CẦU HỌC CÁCH HỢP TÁC VỚI NHAU.

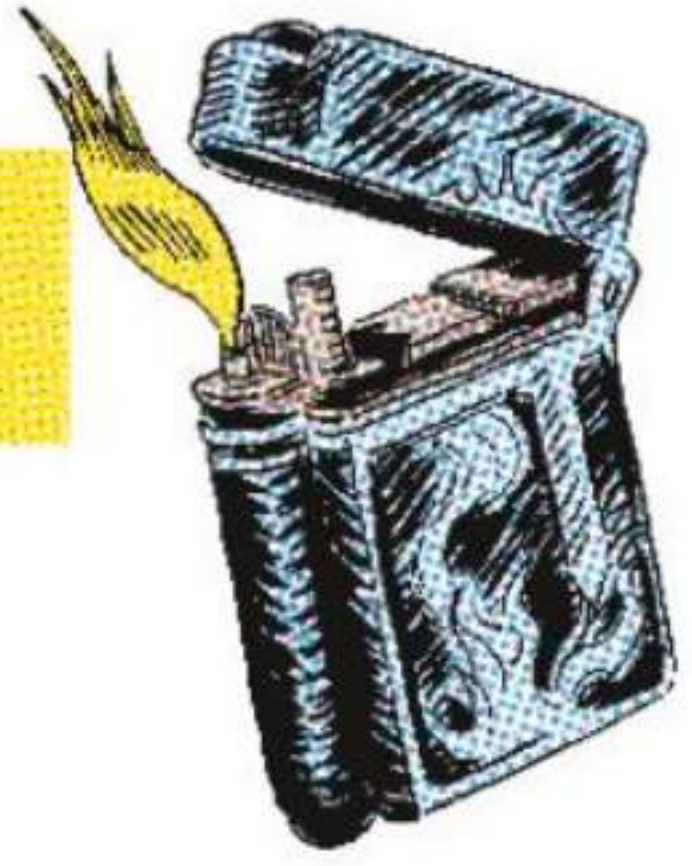
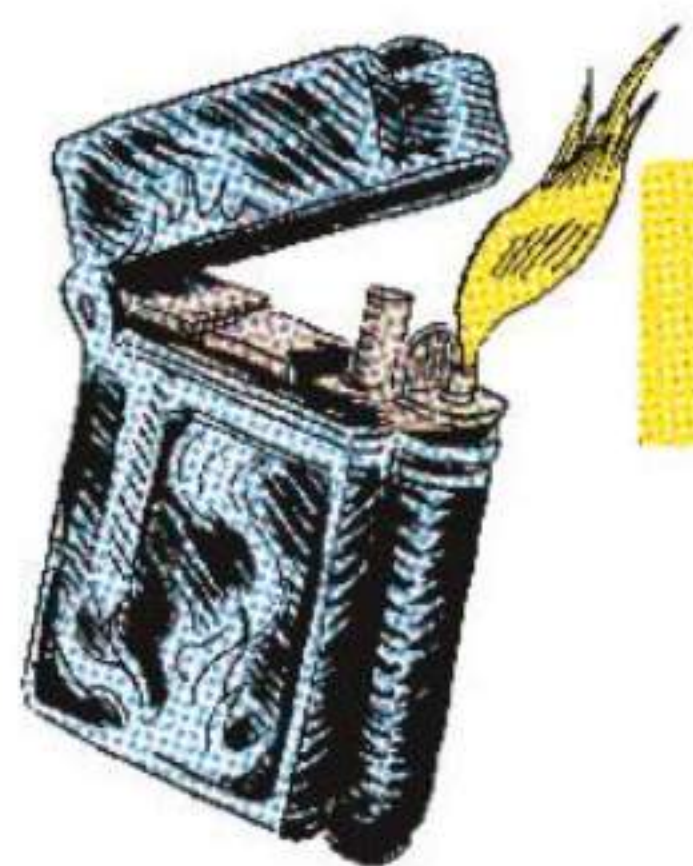
TỔ TIÊN CỦA TÊ GIÁC

TÊ GIÁC TRỞ NÊN NÓNG TÍNH HƠN.

CHO DÙ BẠN LÀ NGƯỜI ERECTUS, NGƯỜI NEANDERTHAL HAY CHỈ LÀ NGƯỜI SAPIENS, THỨ NÀY LÀ DÀNH CHO BẠN!

THẮP LỬA LÊN!

MỘT KỸ THUẬT HIỆN ĐẠI CHO CÁ GIA ĐÌNH, DỄ DÀNG CHO CÁ NAM VÀ NỮ, VÀ CHO TRÉ EM TRÊN 10 TUỔI! KHÔNG CÒN NHỮNG NGỌN LỬA BẮT CHỢT NỮA, HÃY CHỌN

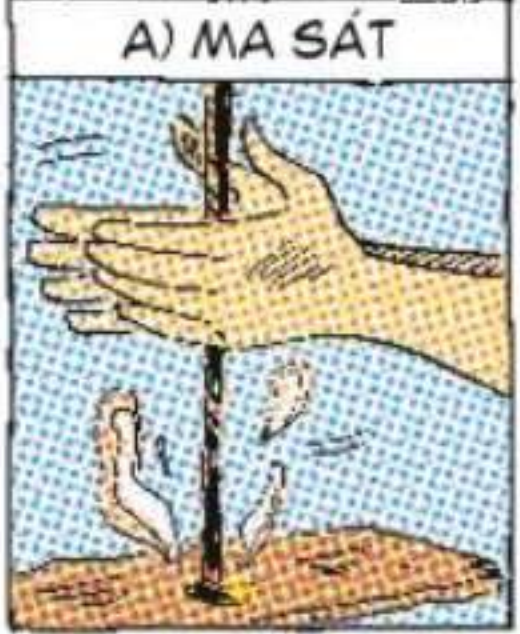
LỬA MỖI NGÀY!

800.000 NĂM TRƯỚC, MỘT SỐ LOÀI NGƯỜI CHỈ HOẢN HỌA LẮM MỚI CÓ LỬA, NHƯNG ĐÂY LÀ 300.000 NĂM TRƯỚC, THỜI ĐIỂM ĐỂ TRỞ NÊN HIỆN ĐẠI!

TÔI CHỌN LỬA MỖI NGÀY VÀ CUỘC ĐỜI TÔI ĐÃ THAY ĐỔI!

ĐỪNG CHỜ NHỮNG NGỌN LỬA NGẪU NHIÊN DO SÉT TẠO RA. HÃY HỌC CÁCH TẠO RA NGỌN LỬA CỦA RIÊNG MÌNH!

HÃY CHỌN PHƯƠNG PHÁP NÀO!

NHỮNG LỢI ÍCH TUYỆT VỜI CHO CÁ GIA ĐÌNH BẠN!

ÁNH SÁNG BAN ĐÊM. DÉP CỦA TÔI Ở ĐÂU VẬY? CHÚNG Ở DƯỚI GHẾ SOFA! TÔI RÉT QUÁ! TUYỆT!

MỘT NGÔI NHÀ ẤM CÙNG!

MỘT BIỆN PHÁP NGĂN CHẶN HIỆU QUÁ NHỮNG VỊ KHÁCH KHÔNG MỜI MÀ ĐẾN!

ÁNH SÁNG CẢM XÚC CHO NHỮNG DỊP ĐẶC BIỆT. MỪNG SINH NHẬT! ĐI LỐI NÀY THÌ PHẢI!

CUỐI CÙNG NHỮNG QUAN TRỌNG... VẬT CÓ ÍCH CHO PHÒNG ĂN CỦA BẠN! LỬA CÓ THỂ BẦY THÚ (CẢ LỚN VÀ NHỎ), VÀ BIẾN NHỮNG BỤI CÂY KHÔNG THỂ VƯỢT QUA THÀNH MỘT BẾP NƯỚNG KHỔNG LỖ TUYỆT VỜI!

(*) PHẦN THƯỜNG THỜI KỲ ĐỒ ĐÁ ĐẶC BIỆT! SAU KHI ĐÁM CHÁY RỪNG ĐƯỢC DẬP TẮT, HÃY KHÁM PHÁ NHỮNG MÓN ĂN NGON. CÁC LOẠI HẠT, CŨ VÀ THỊT... MMM... THẬT NGON!

CÓ, TÔI MUỐN ĐĂNG KÝ

LỬA MỖI NGÀY!

VÀ MUỐN NHẬN ĐƯỢC TÀI LIỆU

TÀI LIỆU QUẢNG CÁO 1 "HỌC CÁCH TẠO RA LỬA BẰNG MA SÁT" KÈM QUÀ GIỚI THIỆU.

TÀI LIỆU QUẢNG CÁO 2 "HỌC CÁCH TẠO RA LỬA BẰNG ĐÁ" KÈM QUÀ GIỚI THIỆU.

TÊN

ĐỊA CHỈ

.....

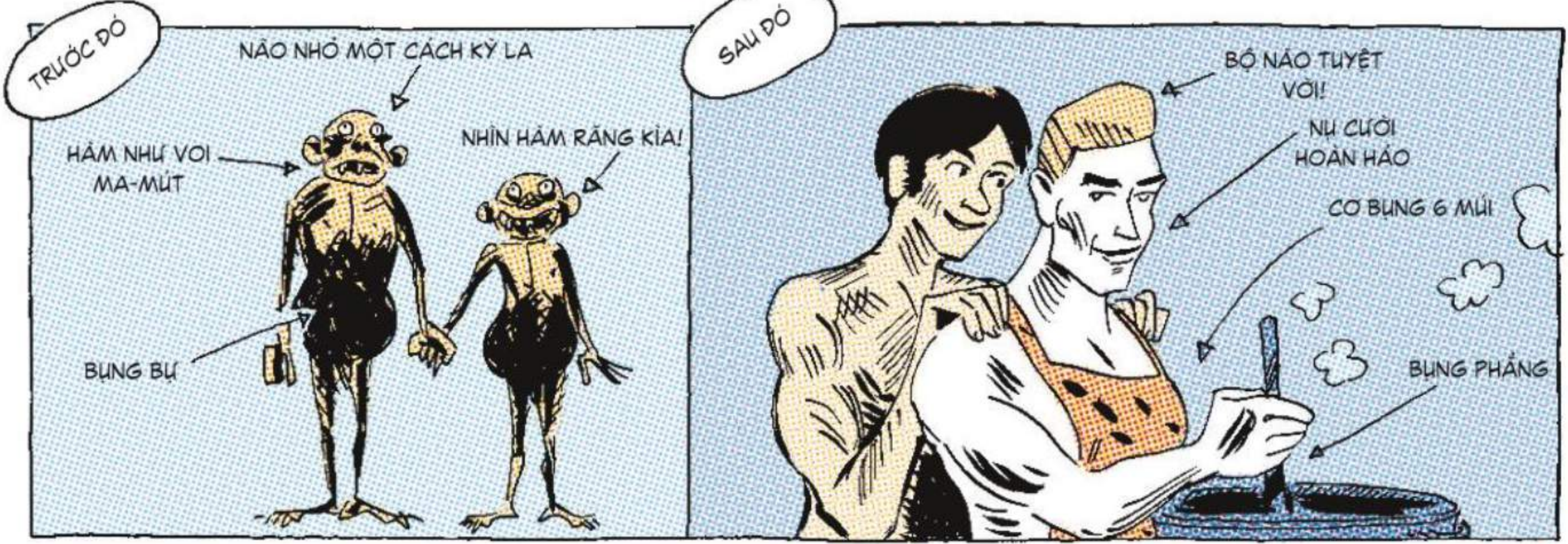

THẬT MỆT MỎI VÌ PHẢI DÀNH NHIỀU GIỜ ĐỂ NHAI RAU VÀ THỊT SỐNG PHẢI KHÔNG NÀO? THẬT BỰC BỘI KHI KHÔNG THỂ SUY NGHĨ THẤU ĐÁO VÌ ĐÓI? CHÁN GHÉT KỶ SINH TRÙNG ĐƯỜNG RUỘT? HÃY CHO NẤU ĂN CƠ HỘI ĐƯỢC TỎA SÁNG!

PHƯƠNG PHÁP MỚI DỄ DÀNG TỪ HOMO GASTRONOMICUS

KỂ TỪ KHI TÔI NẤU ĂN BẰNG LỬA, TÔI ĐÃ LÀ MỘT NGƯỜI HOÀN TOÀN KHÁC!

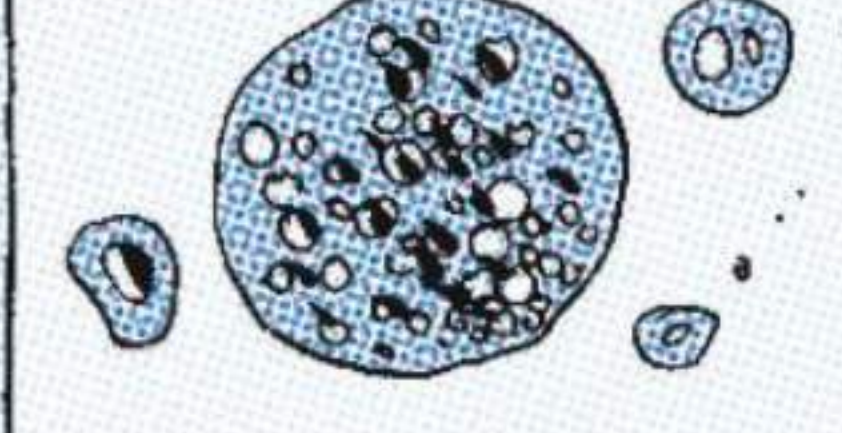

VỚI CHẾ ĐỘ ĂN CÓ LỬA, PHƯƠNG PHÁP MỚI DỄ DÀNG NẤU ĂN SẼ CHUYỂN DẠNG CÁC CHẤT HÓA HỌC TRONG THỰC PHẨM VÀ ĐẶC TÍNH SINH HỌC CƠ THỂ BẠN!

THEO CHUYÊN GIA CỦA CHÚNG TÔI, BÀ ANN GIBBONS, NẤU CHÍN THỨC ĂN GIÚP RĂNG VÀ RUỘT CỦA BẠN NHỎ HƠN, VÀ NÃO CỦA BẠN LỚN HƠN.

RUỘT DÀI VÀ NÃO LỚN TIÊU THỤ RẤT NHIỀU NĂNG LƯỢNG, THẬT KHÓ ĐỂ ĐẠT ĐƯỢC CẢ HAI! BẰNG CÁCH RỨT NGẮN ĐƯỜNG TIÊU HÓA VÀ GIẢM TIÊU THỤ NĂNG LƯỢNG, THỨC ĂN NẤU CHÍN SẼ CUNG CẤP CHO BẠN MỘT BỘ NÃO CỰC KỶ LỚN*

SÁU LƯU ĐIỂM ĐỘC ĐÁO ĐỂ CẢ GIA ĐÌNH THÍCH THÚ!

1) TIÊU HÓA NHIỀU LOẠI THỨC ĂN HƠN! (LỬA MÌ, LỬA GẠO, KHOAI TÂY...)	2) CƠ THỂ TRẠNG CỤC TỐT! (NẤU ĂN GIẾT CHẾT VI TRÙNG VÀ KỶ SINH TRÙNG!)	3) TIÊU HÓA DỄ DÀNG! (BẠN SẼ NHAI THỨC ĂN CỦA MINH CHỈ TRONG 1 GIỜ - TÍNH TÍNH MẮT 5 GIỜ!)
4) KHÁM PHÁ LẠI HƯƠNG VỊ! (TRÁI CÂY, CÁC LOẠI HẠT, CỒN TRÙNG VÀ ĐỘNG VẬT CHẾT SẼ CÓ HƯƠNG VỊ MỚI THƠM NGON! NGON TUYỆT!)	5) ĂN MỘT CHẾ ĐỘ ĂN LỎNG ĐA DẠNG!	6) TIẾT KIỆM THỜI GIẠN!

(* LƯU ĐÃI CHỈ DÀNH CHO NGƯỜI NEANDERTHAL VÀ SAPIENS.

NHƯ ĐẠI BÀNG: CHÚNG XÁC ĐỊNH CÁC CỘT NHIỆT BỐC LÊN TỪ MẶT ĐẤT, DẠNG RỘNG ĐÔI CÁNH KHỔNG LỖ VÀ ĐỂ KHÔNG KHÍ NÓNG NÂNG CHÚNG LÊN TRÊN.

NHƯNG ĐẠI BÀNG KHÔNG THỂ KIỂM SOÁT NHỮNG CỘT NHIỆT NÀY Ở ĐÂU VÀ SÁI CÁNH CỦA CHÚNG QUYẾT ĐỊNH CHÚNG SẼ ĐƯỢC MANG ĐI CAO HAY XA RA SAO.

KHI CHẾ NGỰ ĐƯỢC LỬA, CON NGƯỜI ĐÃ KIỂM SOÁT MỘT SỨC MẠNH ĐỂ SỬ DỤNG VÀ CÓ KHẢ NĂNG VÔ HẠN. KHÔNG GIỐNG ĐẠI BÀNG, CON NGƯỜI CÓ THỂ CHỌN THỜI ĐIỂM VÀ ĐỊA ĐIỂM SỬ DỤNG SỨC MẠNH NÀY, VÀ CÓ THỂ KHAI THÁC LỬA CHO BẤT KỲ CÔNG VIỆC NÀO.

QUAN TRỌNG HƠN, SỨC MẠNH CỦA LỬA KHÔNG CHỊU SỰ RÀNG BUỘC CỦA CƠ THỂ CON NGƯỜI. MỘT PHỤ NỮ VỚI MỘT VIÊN ĐÁ LỬA CÓ THỂ THIÊU RỤI CÁ KHU RỪNG TRONG VÀI GIỜ.

VIỆC ĐIỀU KHIỂN ĐƯỢC LỬA LÀ DẤU HIỆU CỦA NHỮNG ĐIỀU SẮP XẢY RA. ĐÓ LÀ BƯỚC QUAN TRỌNG ĐẦU TIÊN TRÊN CON ĐƯỜNG TẠO RA BOM NGUYÊN TỬ...

Tim kiếm: Con người, tất cả các loài đã biết
 Ngày: - 150 000
 Dân số: 1 triệu

Tình trạng bảo tồn: Nguy cấp

TUY CỐ ĐƯỢC NHỮNG LỢI ÍCH CỦA LỬA, SONG CON NGƯỜI VẪN LÀ NHỮNG SINH VẬT RẤT BÌNH THƯỜNG.

Tim kiếm: Homo Sapiens
 Ngày: - 150.000
 Dân số: 100.000

LOÀI HOMO SAPIENS ĐÃ XUẤT HIỆN, NHƯNG VẪN KHÔNG ĐÁNG KỂ VỀ SỐ LƯỢNG, ĐANG BẬN RỘN Ở MỘT GÓC CHÂU PHI.

CHÚNG TA KHÔNG BIẾT CHÍNH XÁC KHI NÀO THÌ CÁC ĐỘNG VẬT CÓ THỂ ĐƯỢC PHÂN LOẠI LÀ HOMO SAPIENS ĐẦU TIÊN ĐÃ TIẾN HÓA TỪ MỘT DẠNG NGƯỜI TRƯỚC ĐÓ.

NHƯNG HẦU HẾT CÁC NHÀ KHOA HỌC ĐỀU ĐỒNG Ý RẰNG KHOẢNG 150.000 NĂM TRƯỚC, HOMO SAPIENS Ở ĐÔNG PHI TRÔNG RẤT GIỐNG CHÚNG TA NGÀY NAY.

TÔI XÁC NHẬN.

NHÌN RẤT HIỆN ĐẠI. RĂNG VÀ HÀM NHỎ NHƯNG BỘ NÃO LỚN, KÍCH THƯỚC TƯƠNG ĐƯƠNG VỚI CỦA CHÚNG TA.

CHẮC CHẮN LÀ NHỜ NHỮNG LỢI ÍCH CỦA LỬA.

SAU ĐÓ LÀ MỘT SỰ BÙNG NỔ. KHOẢNG 70.000 TRƯỚC ĐÂY SAPIENS ĐỘT NHIÊN XUẤT HIỆN KHẮP THẾ GIỚI.

NHƯNG KHI LOÀI HOMO SAPIENS RỜI CHÂU PHI, PHẦN LỚN LỤC ĐỊA Á-ÂU ĐÃ LÀ NƠI SINH SỐNG CỦA NHỮNG LOÀI NGƯỜI KHÁC.

VẬY ĐIỀU GÌ ĐÃ XẢY RA VỚI HỌ?

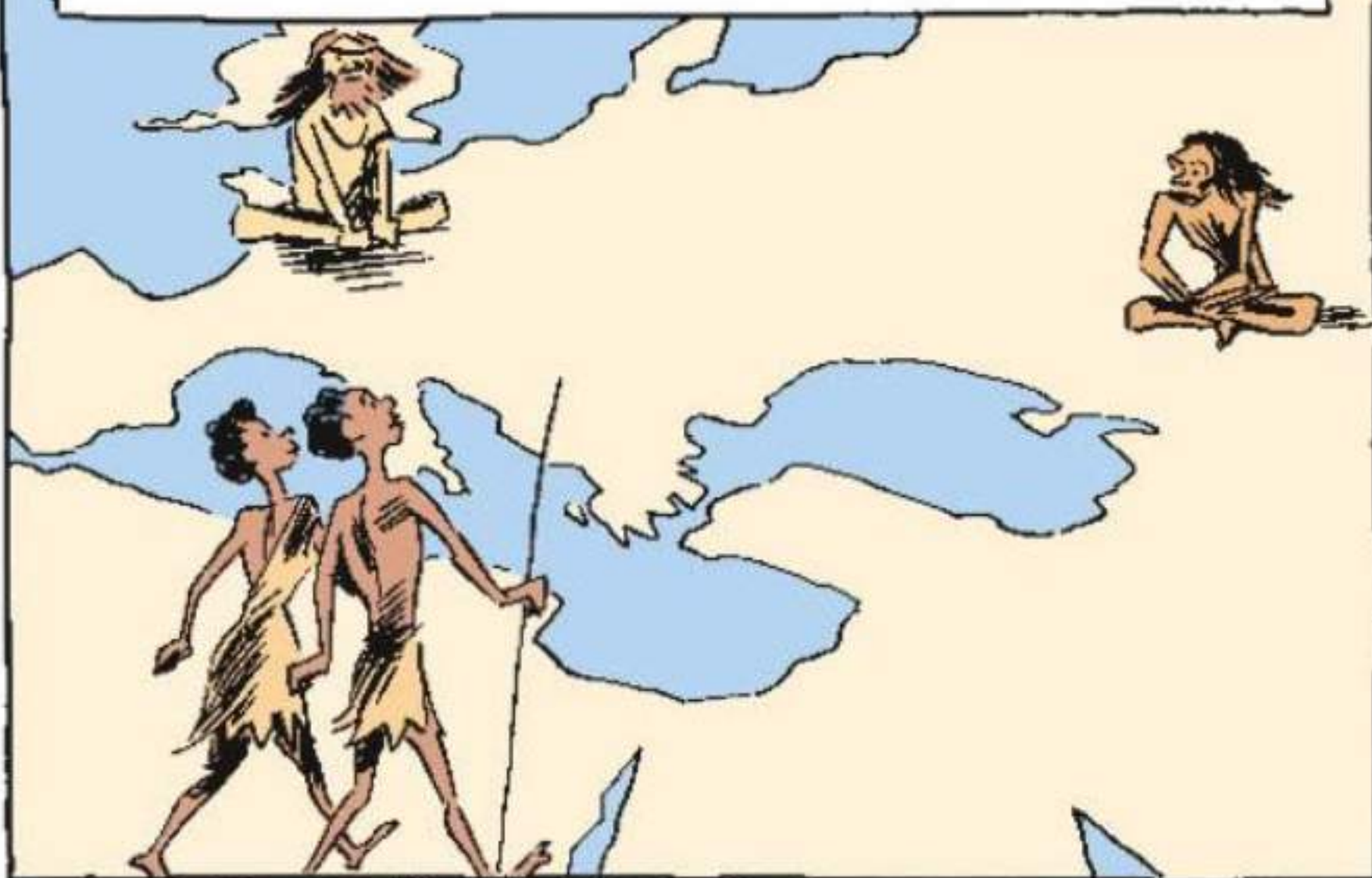
CÓ HAI LÝ THUYẾT TRÁI NGƯỢC NHAU...

LÝ THUYẾT LAI GIỐNG

MỘT CÂU CHUYỆN TUYỆT VỜI VỀ SỰ HẤP DẪN, TÌNH DỤC VÀ SỰ HÒA QUYỀN.

HOMO SAPIENS LÀ NHỮNG NGƯỜI DI CƯ TỪ CHÂU PHI RA KHẮP THẾ GIỚI, GIAO LƯU VỚI CÁC LOÀI NGƯỜI KHÁC. CON NGƯỜI NGÀY NAY LÀ KẾT QUẢ CỦA SỰ TRỘN LẮN NÀY.

KHI SAPIENS ĐẾN CHÂU ÂU VÀ TRUNG ĐÔNG, HỌ ĐÃ GẶP NGƯỜI NEANDERTHAL.

CHỐNG LẠNH TỐT HƠN
BỘ NÃO LỚN HƠN
NHIỀU CƠ BẮP HƠN

NGƯỜI NEANDERTHAL THƯỜNG ĐƯỢC BIỂM HOA LÀ NHỮNG "NGƯỜI HANG ĐỘNG" TÀN BẠO, NGỤ NGỐC ĐIỂN HÌNH, NHƯNG BẰNG CHỨNG GẮN DÂY ĐÃ THAY ĐỔI HÌNH ẢNH CỦA HỌ.

CÁC BAN ĐÃ XÂY DỰNG HÌNH ẢNH CỦA MÌNH NHƯ NHỮNG KÊ THỎ THIÊN TRONG 200 NĂM. HÃY CHÚ Ý! ĐÂY LÀ THẾ KỶ 21! XIN HÃY LÂM GIÁM HÌNH ẢNH THỎ THIÊN NÀY MỘT CHÚT!

TƯ VẤN TIỀN SỬ

ĐƯỢC THỜI. CHÚNG TÔI ĐỀU THÍCH NẮM TÓC VÀ KÉO PHỤ NỮ ĐI. DÙ SAO THÌ CẢ HAI CHÚNG TÔI ĐỀU LÀ NGƯỜI ĐỒNG TÍNH MÀ.

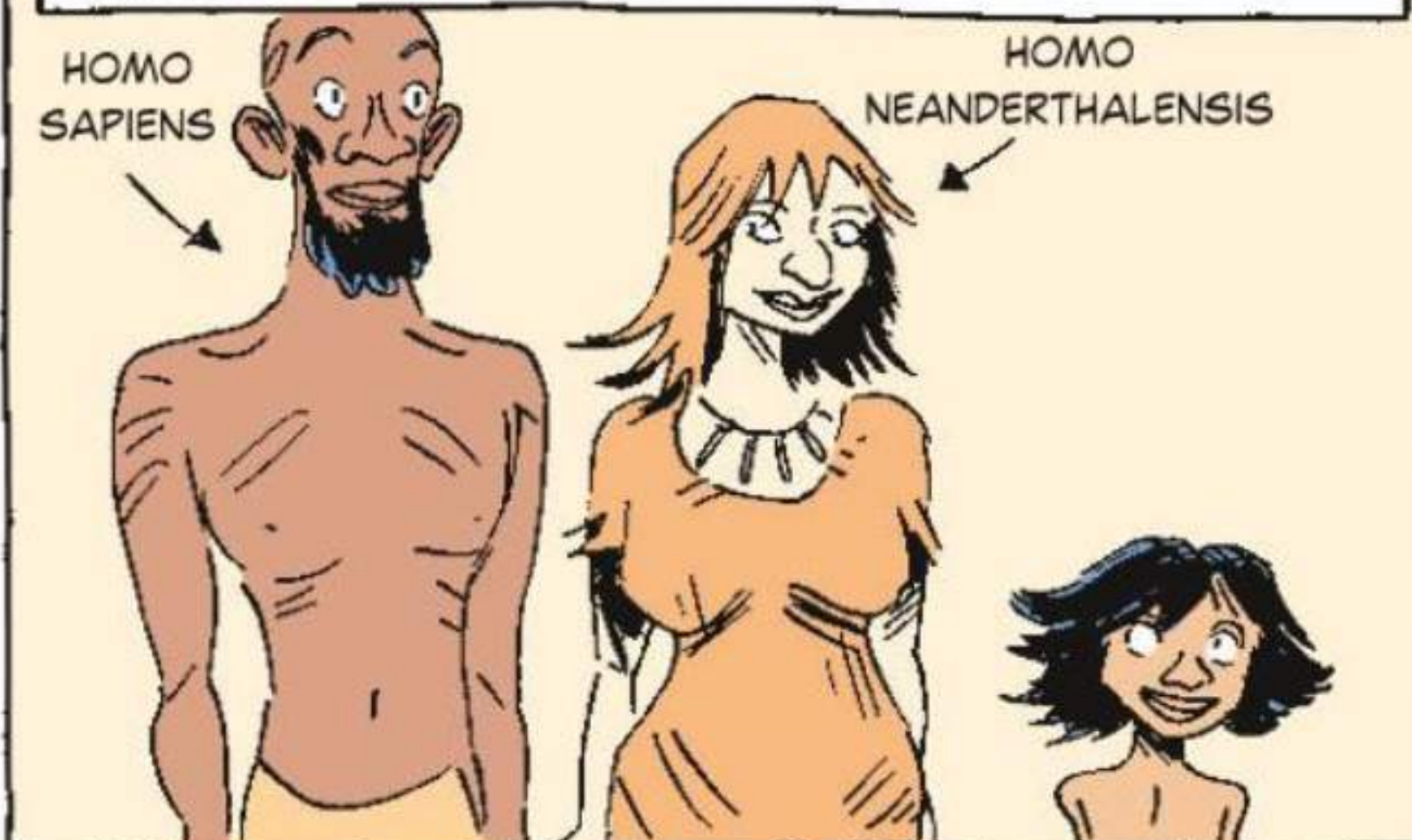
CÁC NHÀ KHẢO CỔ ĐÃ PHÁT HIỆN RA XƯƠNG CỦA NGƯỜI NEANDERTHAL BỊ KHUYẾT TẬT VỀ THỂ CHẤT ĐÃ SỐNG NHIỀU NĂM. RÕ RÀNG, NGƯỜI NEANDERTHAL QUAN TÂM ĐẾN BỆNH TẬT VÀ SỰ TÀN TẬT CỦA HỌ.

SỬ DỤNG CÔNG CỤ VÀ LỬA
GIỚI SẴN BẮT

THEO THUYẾT LAI GIỐNG, KHI SAPIENS ĐI TỚI VÙNG ĐẤT CỦA NGƯỜI NEANDERTHAL, HỌ ĐÃ LAI GIỐNG CHO ĐẾN KHI HAI QUẦN THỂ NÀY HỢP NHẤT. NẾU ĐÚNG NHƯ VẬY, NGƯỜI ÂU-Á NGÀY NAY KHÔNG PHẢI LÀ NGƯỜI SAPIENS THUẦN TÚY MÀ LÀ SỰ PHA TRỘN GIỮA SAPIENS VÀ NEANDERTHAL.

HOMO SAPIENS
HOMO NEANDERTHALENSIS

TƯƠNG TỰ, KHI SAPIENS ĐI TỚI ĐÔNG Á, HỌ LAI GIỐNG VỚI ERECTUS ĐỊA PHƯƠNG, VÌ VẬY MỘT SỐ NGƯỜI HIỆN ĐẠI CHÍNH LÀ SỰ PHA TRỘN GIỮA SAPIENS VÀ ERECTUS.

HOMO SAPIENS
HOMO ERECTUS

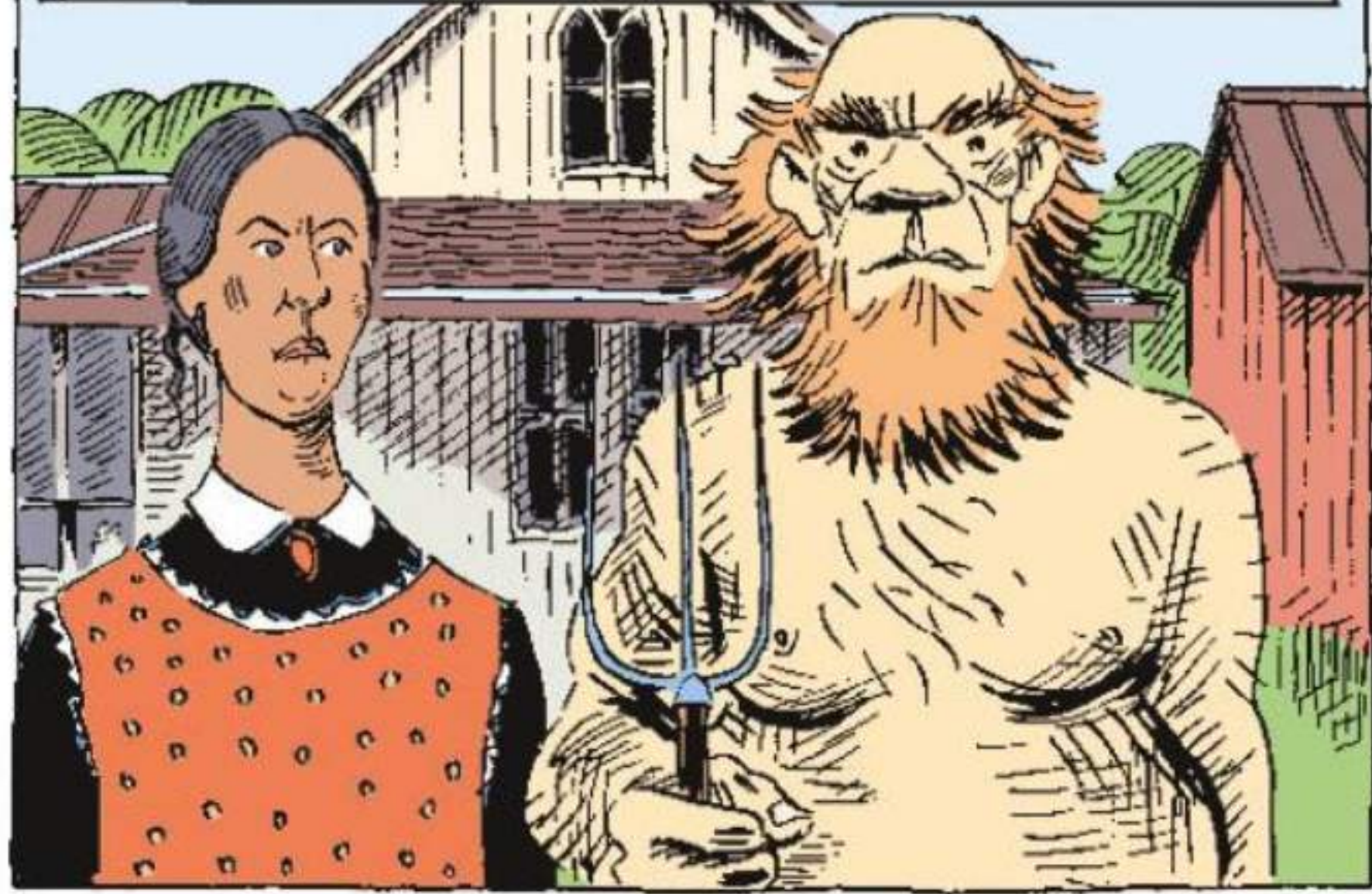
NHÌN BẠN TRAI MỚI CỦA DIANA KIA! MỘT NGƯỜI NEANDERTHAL!

LÝ THUYẾT THAY THỂ

MỘT CÂU CHUYỆN KHỦNG KHIẾP VỀ SỰ KHÔNG TƯƠNG THÍCH, SỰ BỎ RƠI VÀ TỘI ÁC DIỆT CHỪNG.

THUYẾT NÀY NHẤN MẠNH RẰNG SAPIENS KHÁC BIỆT VỀ MẶT GIẢI PHẪU SO VỚI NHỮNG LOÀI NGƯỜI KHÁC. VÀ RẤT CÓ THỂ CÓ NHỮNG THỜI QUEN GIAO PHỐI KHÁC NHAU. NGAY CẢ MÙI CƠ THỂ CỦA HỌ CŨNG KHÁC NHAU...

HỌ SẼ KHÔNG BỊ HẤP DẪN TÌNH DỤC VỚI NHAU.

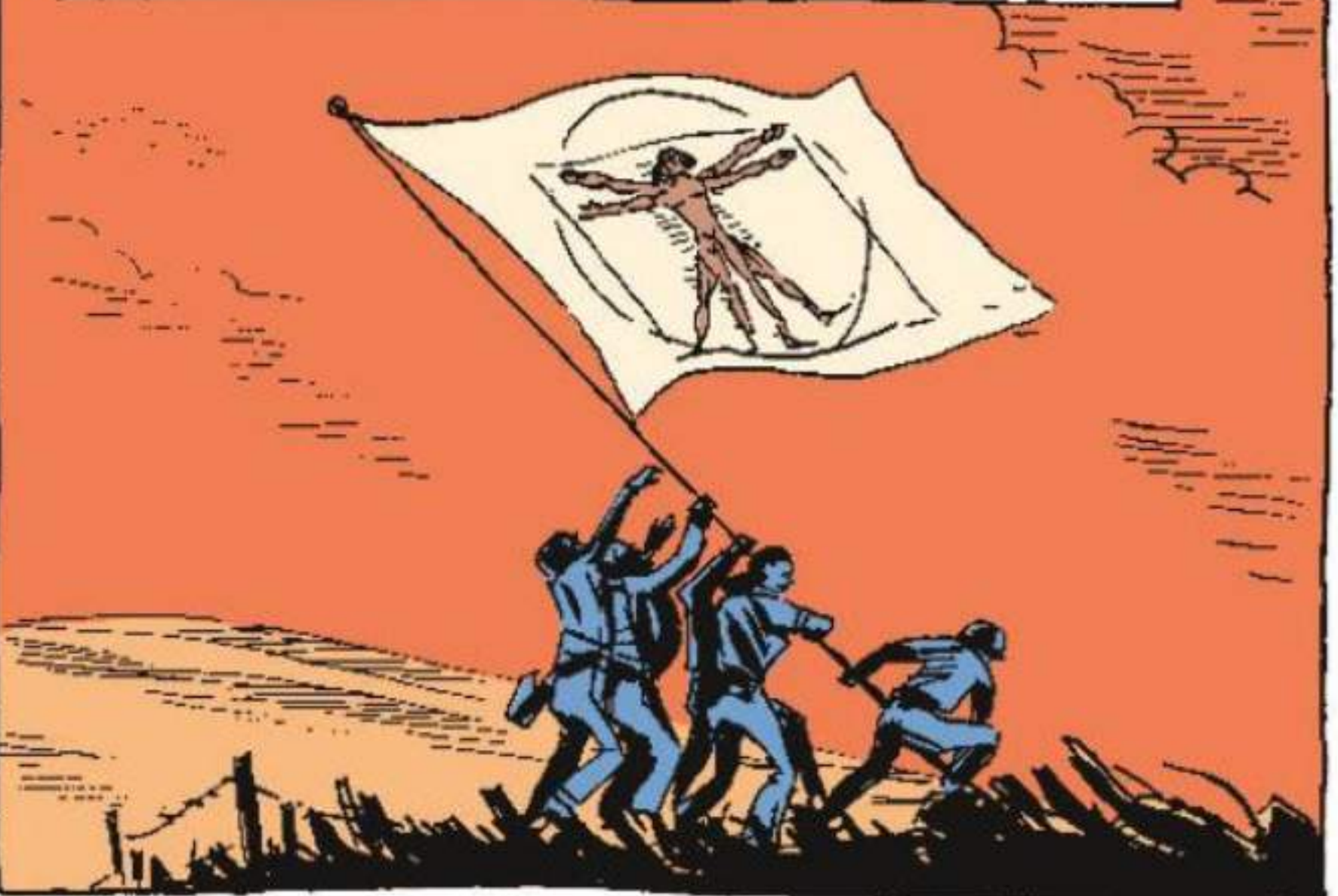
NGAY CẢ KHI ROMEO NEANDERTHAL VÀ JULIET SAPIENS YÊU NHAU, HỌ CŨNG KHÔNG THỂ SINH RA NHỮNG ĐỨA CON HỮU THỤ, VÌ KHOẢNG CÁCH DI TRUYỀN GIỮA HAI QUẦN THỂ CỦA HỌ LÀ KHÔNG THỂ VƯỢT QUA.

HAI QUẦN THỂ NÀY VẪN HOÀN TOÀN KHÁC BIỆT, KHI NGƯỜI NEANDERTHAL CHẾT ĐI HAY BỊ GIẾT, NGUỒN GEN CỦA HỌ CŨNG BIẾN MẤT THEO.

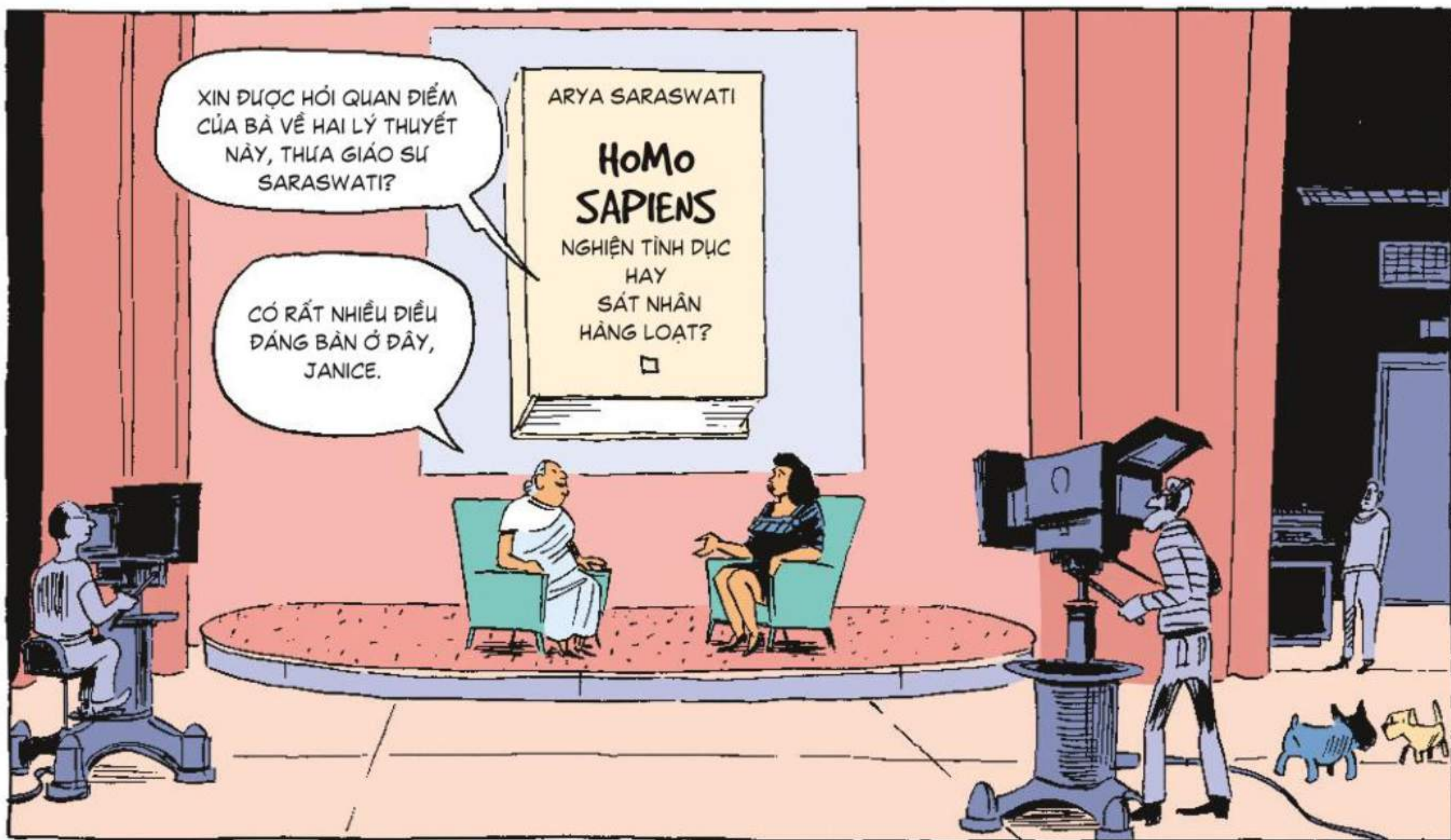

THEO THUYẾT NÀY, SAPIENS ĐÃ THAY THỂ TẤT CẢ CÁC QUẦN THỂ NGƯỜI TRƯỚC ĐÓ MÀ KHÔNG CÓ SỰ LAI GIỐNG VỚI NHAU.

NẾU ĐÚNG VẬY, CON NGƯỜI NGÀY NAY ĐỀU BẮT NGUỒN TỪ ĐÔNG PHI, 70.000 NĂM TRƯỚC, ĐỀU LÀ "SAPIENS THUẦN CHỨNG".

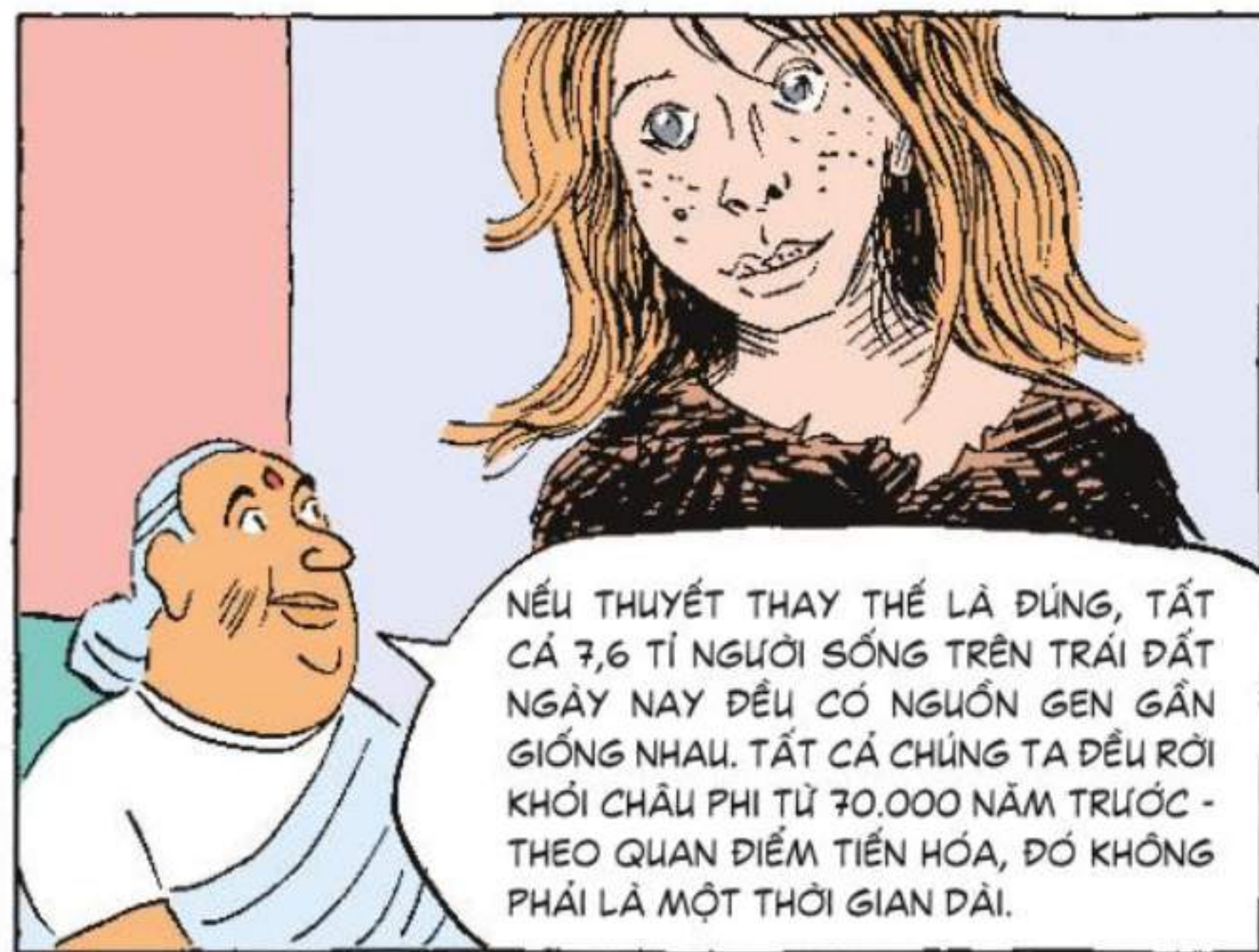

XIN ĐƯỢC HỎI QUAN ĐIỂM CỦA BÀ VỀ HAI LÝ THUYẾT NÀY, THƯA GIÁO SƯ SARASWATI?

CÓ RẤT NHIỀU ĐIỀU ĐÁNG BÀN Ở ĐÂY, JANICE.

ARYA SARASWATI
HOMO SAPIENS
NGHIÊN TÌNH DỤC HAY SÁT NHÂN HÀNG LOẠT?
□

NẾU THUYẾT THAY THẾ LÀ ĐÚNG, TẤT CẢ 7,6 TỈ NGƯỜI SỐNG TRÊN TRÁI ĐẤT NGÀY NAY ĐỀU CÓ NGUỒN GEN GẦN GIỐNG NHAU. TẤT CẢ CHÚNG TA ĐỀU RỜI KHỎI CHÂU PHI TỪ 70.000 NĂM TRƯỚC - THEO QUAN ĐIỂM TIẾN HÓA, ĐÓ KHÔNG PHẢI LÀ MỘT THỜI GIAN DÀI.

VÀ NÓ SẼ XÁC NHẬN RẰNG SỰ KHÁC BIỆT CHỦNG TỘC Ở ĐÂY LÀ KHÔNG ĐÁNG KỂ.

CHÍNH XÁC!

NHƯNG NẾU THUYẾT LAI GIỐNG ĐÚNG, CÓ THỂ CÓ SỰ KHÁC BIỆT VỀ GEN GIỮA NGƯỜI CHÂU PHI, CHÂU ÂU VÀ CHÂU Á TỪ HÀNG TRĂM NGHÌN NĂM TRƯỚC...

KHÁI NIỆM NÀY LÀ MỘT QUÁ BOM MANG TÍNH CHÍNH TRỊ! NÓ CÓ THỂ TRỞ THÀNH NGUYÊN LIỆU CHO CÁC THUYẾT CHỦNG TỘC BÙNG NỔ!

DƯỠNG NHƯ KHOẢNG 50.000 NĂM TRƯỚC, NGƯỜI SAPIENS, NGƯỜI NEANDERTHAL VÀ NGƯỜI DENISOVA ĐÃ NẴM Ở CHÍNH ĐIỂM GIÁP RANH NÀY. HỌ GẦN NHƯ LÀ NHỮNG LOÀI RIÊNG BIỆT, NHƯNG CŨNG KHÔNG HOÀN TOÀN NHƯ VẬY.

NẾU CHÚNG TA CHỈ CÒN VÀI PHÚT, TÔI MUỐN GIẢI THÍCH CÁCH NGƯỜI SAPIENS ĐÃ RẤT KHÁC VỚI NGƯỜI NEANDERTHAL VÀ NGƯỜI DENISOVA, KHÔNG CHỈ VỀ MẶT DI TRUYỀN VÀ THỂ CHẤT, MÀ CÒN VỀ NĂNG LỰC NHẬN THỨC VÀ XÃ HỘI CỦA HỌ...

NGHE THẬT HẤP DẪN, THƯA GIÁO SƯ, NHƯNG TIẾC LÀ THỜI LƯỢNG PHÁT SÓNG CỦA CHÚNG TA ĐÃ HẾT MẮT RỒI.

THẬT TIẾC QUÁ...

CHÀ, TÔI SẼ KẾT THÚC BẰNG CÁCH NHẮC LẠI RẰNG, TRONG NHỮNG TRƯỜNG HỢP HIẾM HƠI, NGƯỜI SAPIENS VÀ NGƯỜI NEANDERTHAL VẪN CÓ THỂ SINH RA CON CÁI HỮU THỤ.

VÌ VẬY, CÁC QUẦN THỂ NÀY KHÔNG HỢP NHẤT, NHƯNG MỘT SỐ GEN NEANDERTHAL ĐÃ MAY MẮN CÓ CHỖ TRÊN TÀU TỐC HÀNH SAPIENS EXPRESS.

CẢM ƠN GIÁO SƯ SARASWATI!

THẬT BỐI RỐI THAY - VÀ CÓ LẼ CÒN RỪNG MÌNH - KHI NGHĨ RẰNG SAPIENS TỪNG CÓ LÚC ĐÃ QUAN HỆ TÌNH DỤC VỚI LOÀI KHÁC VÀ CÙNG SINH RA CON CÁI.

Nếu bạn muốn kết hôn với người Neanderthal, quay số 1-800-Neanderthal!

BÀ ẤY QUÁ LÀ MỘT GIÁO VIÊN TUYỆT VỜI, THỂ HIỆN TỐT NGAY CÁ KHI LÊN TV!

va cho chung tôi biết suy nghĩ của bạn!

BÁC ƠI, CHÁU CÓ MỘT THẮC MẮC LÀ NẾU NGƯỜI NEANDERTHAL, NGƯỜI DENISOVA VÀ CÁC LOÀI NGƯỜI KHÁC KHÔNG HỢP NHẤT VỚI NGƯỜI SAPIENS, THÌ VÌ LÝ DO GÌ MÀ CUỐI CÙNG HỌ LẠI BIẾN MẤT Ạ?

MỘT THUNG LŨNG Ở BALKANS, NƠI
NGƯỜI NEANDERTHAL ĐÃ SINH SỐNG
SUỐT HÀNG TRĂM NGHÌN NĂM.

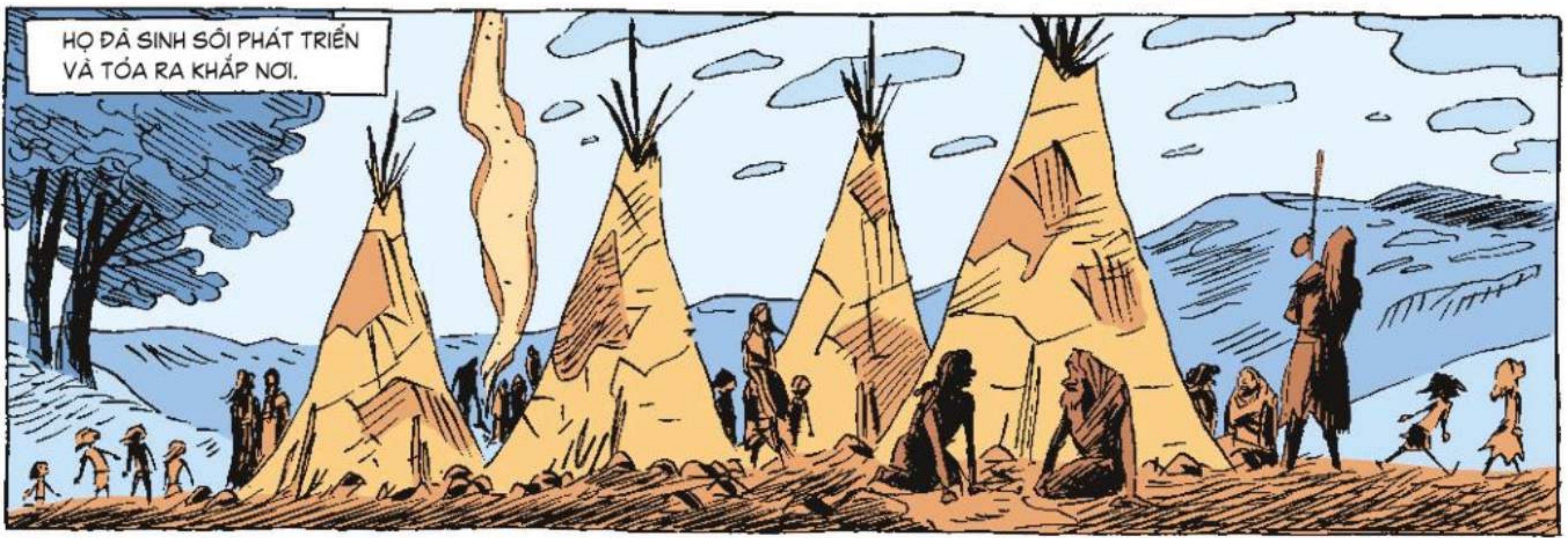

 MỘT LỜI GIẢI THÍCH KHÁ DỊ
LÀ NGƯỜI SAPIENS ĐÃ ĐẨY
HỌ ĐẾN CHỖ TUYỆT CHÚNG.

VỚI CÔNG NGHỆ VÀ KỸ NĂNG XÃ HỘI VƯỢT TRỘI, SAPIENS LÀ NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT VÀ HÁI LượM HIỆU QUẢ HƠN.

HỌ ĐÃ SINH SÔI PHÁT TRIỂN VÀ TỎA RA KHẮP NƠI.

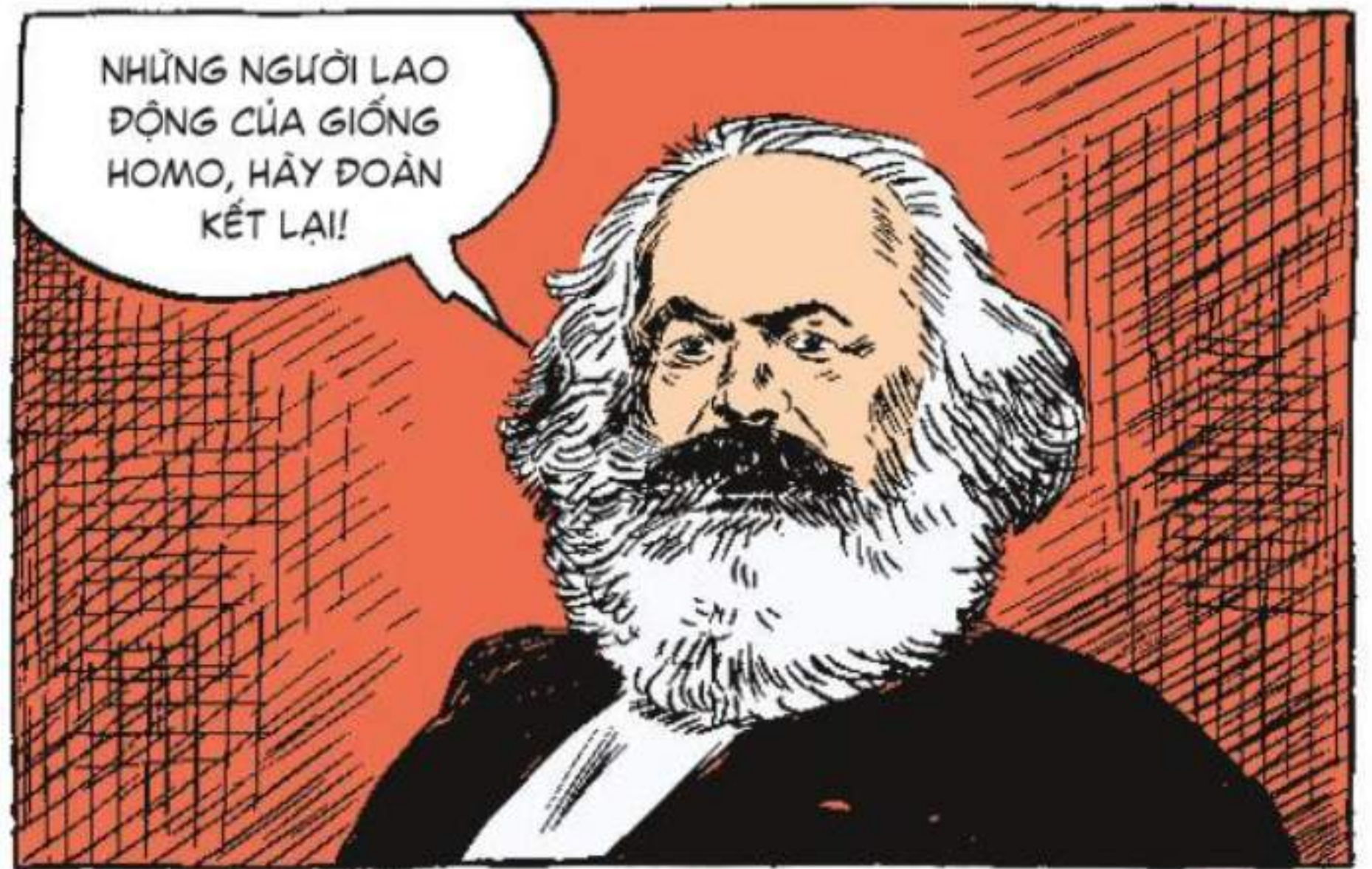
NHỮNG NGƯỜI NEANDERTHAL ÍT THẢO VẬT HƠN CẶNG NGÀY CẶNG KHÓ KIẾM ĂN. DÂN SỐ CỦA HỌ SUY GIẢM VÀ HỌ DẪN CHẾT ĐI.

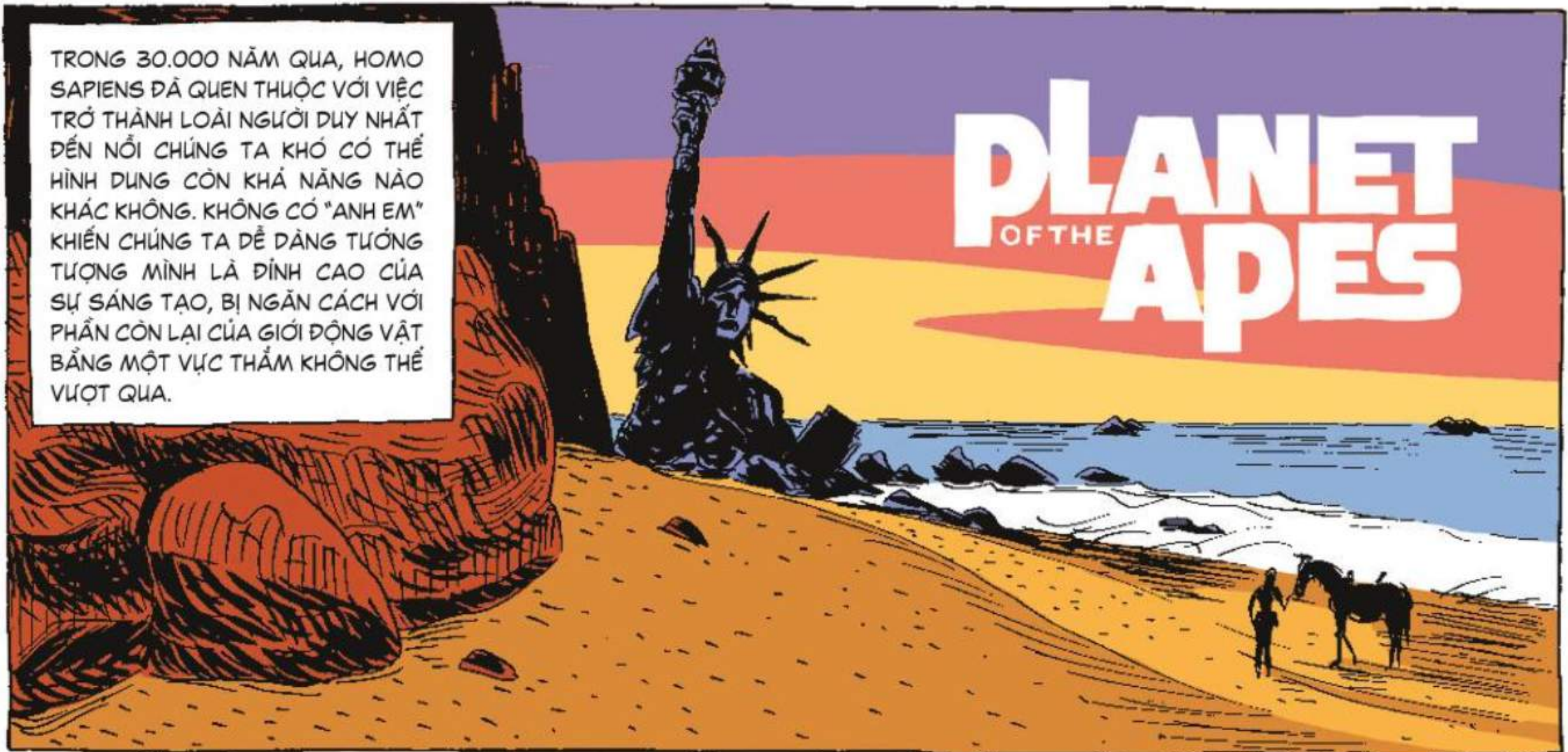

CÓ LÊ NGOẠI TRỪ MỘT HOẶC HAI NGƯỜI NEANDERTHAL ĐÃ GIA NHẬP CÙNG HẰNG XÓM SAPIENS CỦA HỌ.

NHÌN NÀY! TÔI TÌM THẤY HAI ĐỨA TRÉ!

TRONG 30.000 NĂM QUA, HOMO SAPIENS ĐÃ QUEN THUỘC VỚI VIỆC TRỞ THÀNH LOÀI NGƯỜI DUY NHẤT ĐẾN NƠI CHÚNG TA KHÓ CÓ THỂ HÌNH DUNG CÒN KHẢ NĂNG NÀO KHÁC KHÔNG. KHÔNG CÓ "ANH EM" KHIẾN CHÚNG TA DỄ DÀNG TƯƠNG TƯỢNG MÌNH LÀ ĐỈNH CAO CỦA SỰ SÁNG TẠO, BỊ NGĂN CÁCH VỚI PHẦN CÒN LẠI CỦA GIỚI ĐỘNG VẬT BẰNG MỘT VỰC THẨM KHÔNG THỂ VƯỢT QUA.

KHI CHARLES DARWIN GIẢI THÍCH RẰNG HOMO SAPIENS CHỈ LÀ MỘT LOẠI ĐỘNG VẬT, MỌI NGƯỜI ĐÃ TỎ RA PHẢN NỘ.

NGAY CẢ NGÀY NAY, NHIỀU NGƯỜI VẪN KHÔNG TIN VÀO ĐIỀU ĐÓ.

TA KHÔNG VỪA TÀU ĐẤU!

ANH NÓI ĐÚNG, BOB, VỀ NHÀ THÔI...

NẾU NGƯỜI NEANDERTHAL SỐNG SÓT, LIỆU CHÚNG TA CÓ CÒN NGHĨ MÌNH LÀ MỘT SINH VẬT TÁCH BIỆT KHÔNG?

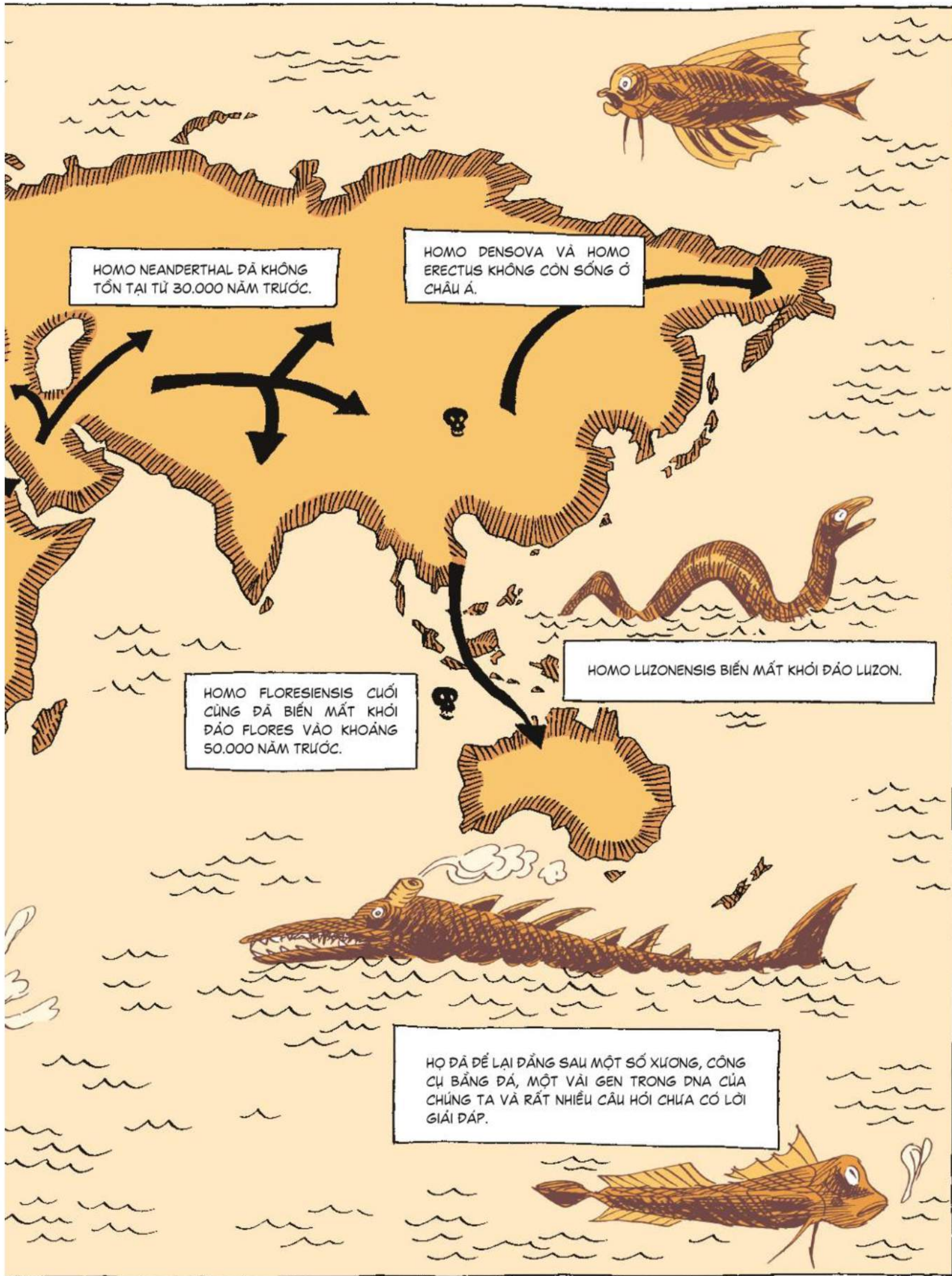

CÓ LÊ ĐÂY CHÍNH LÀ LÝ DO KHIẾN TỔ TIÊN CỦA CHÚNG TA XÓA SỔ NGƯỜI NEANDERTHAL. HỌ ĐÃ QUÁ QUEN THUỘC ĐỂ BỊ BỎ QUA, NHƯNG LẠI QUÁ KHÁC BIỆT ĐỂ DUNG NẠP.

DÙ CÓ PHẢI DO SAPIENS HAY KHÔNG,
NGAY KHI HỌ ĐẶT CHÂN ĐẾN MỘT NƠI
NÀO ĐÓ MỚI, DÂN SỐ BẢN ĐỊA NƠI ĐÓ
LIÊN BỊ TUYỆT CHỨNG.

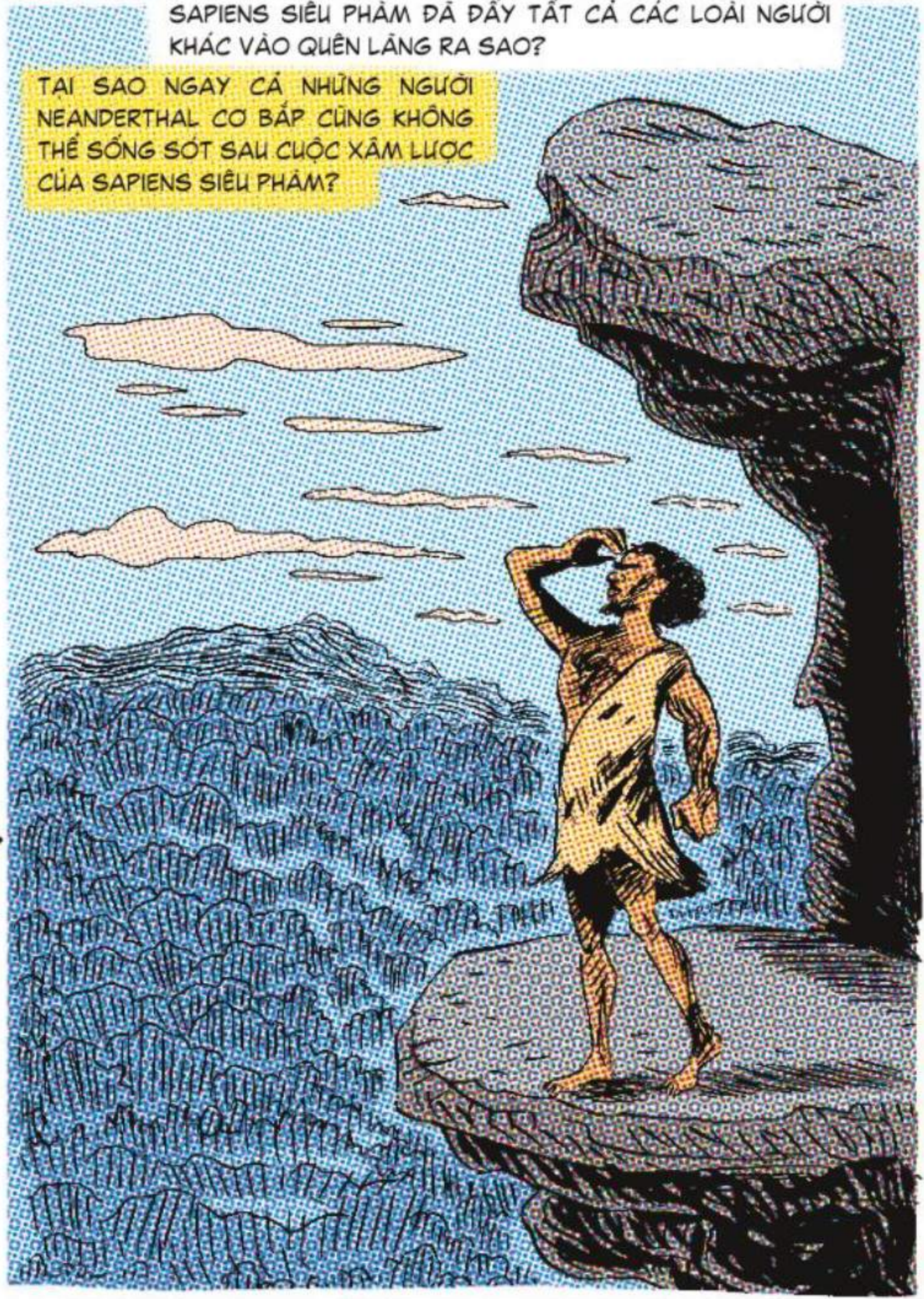
HỌ CŨNG ĐỂ LẠI ĐĂNG
SAU LOÀI NGƯỜI CHỐI
CÙNG TRÊN TRÁI ĐẤT...

CHÚNG TA,
SAPIENS...

SAPIENS SIÊU PHẨM ĐÃ THÀNH CÔNG NHƯ THẾ NÀO TRONG VIỆC CHINH PHỤC THẾ GIỚI?

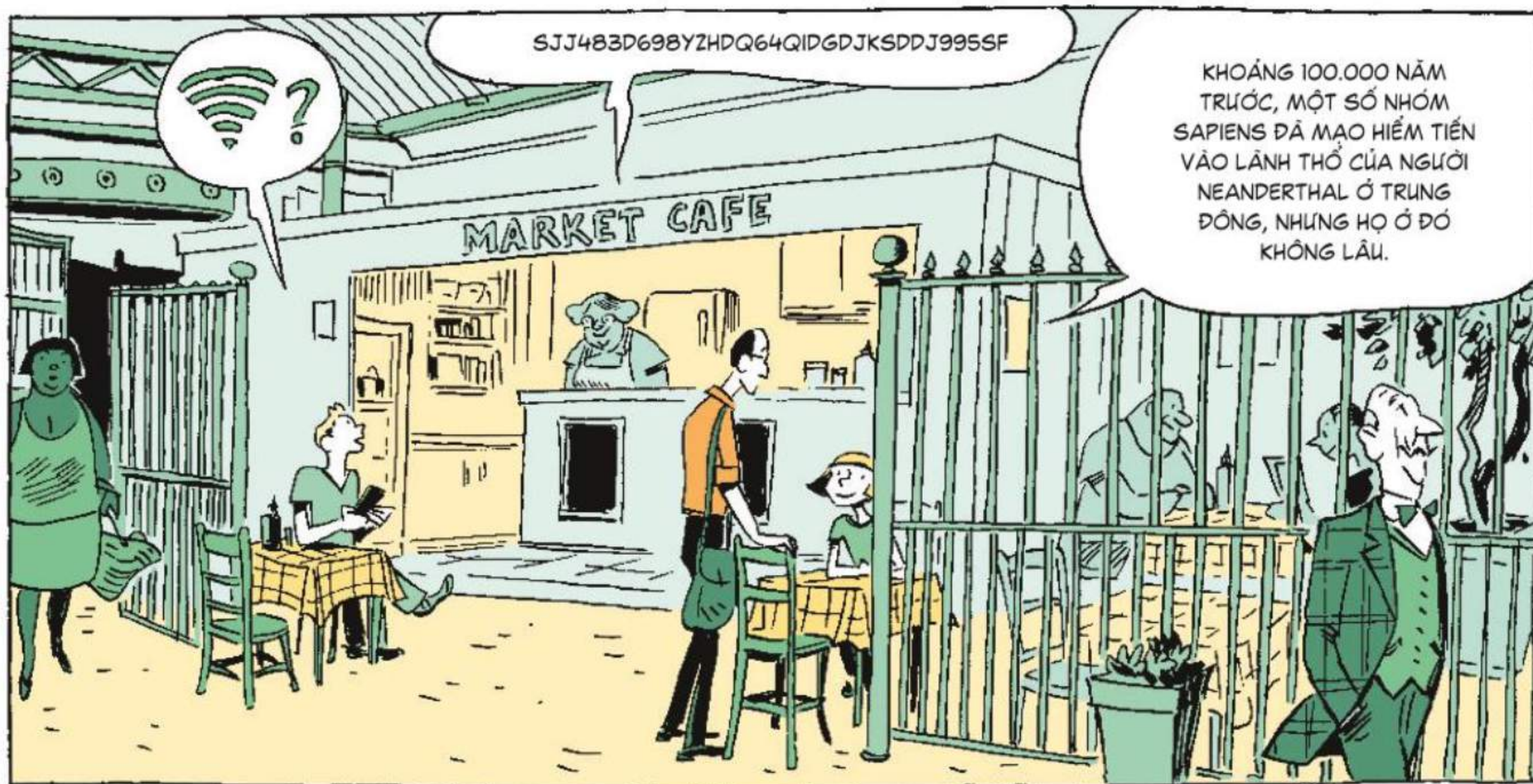
TÌM CÂU TRẢ LỜI CHO TẤT CẢ NHỮNG CÂU HỎI NÀY TRONG CUỘC PHIÊU LƯU TIẾP THEO CỦA SAPIENS SIÊU PHẨM!

Những bậc thầy hư cấu

SJJ483D698YZHDQ64QIDGDKSDDJ995SF

KHOẢNG 100.000 NĂM TRƯỚC, MỘT SỐ NHÓM SAPIENS ĐÃ MẠO HIỂM TIẾN VÀO LÃNH THỔ CỦA NGƯỜI NEANDERTHAL Ở TRUNG ĐÔNG, NHƯNG HỌ Ở ĐÓ KHÔNG LÂU.

CÓ PHẢI VÌ NGƯỜI NEANDERTHAL KHI ĐÓ QUÁ MẠNH KHÔNG À?

CÓ LÊ THỂ ... HOẶC CÓ THỂ KHÍ HẬU QUÁ LẠNH ĐỐI VỚI HỌ. HOẶC CÓ THỂ HỌ KHÔNG ĐỦ KHẢ NĂNG MIỄN DỊCH TRƯỚC CÁC LOẠI KÝ SINH TRÙNG BẢN ĐỊA...

SJJ483D6

CHÚNG TA KHÔNG THỂ BIẾT CHẮC. DÙ LÀ LÝ DO GÌ, CUỐI CÙNG THÌ NGƯỜI SAPIENS CŨNG RÚT LUI, ĐỂ LẠI KHU VỰC TRUNG ĐÔNG CHO NGƯỜI NEANDERTHAL.

RÚT LUI!
RÚT LUI!

ĐÂY KHÔNG PHẢI LÀ MỘT THÀNH TÍCH TUYỆT VỜI! ĐÓ LÀ LÝ DO MÀ MỘT SỐ HỌC GIẢ ĐÃ SUY ĐOÁN RẰNG NGƯỜI SAPIENS HỒI ĐÓ RẤT KHÁC VỚI CHÚNG TA. HỌ TRÔNG GIỐNG NHƯ CHÚNG TA, VÀ NÃO CỦA HỌ CŨNG LỚN NHƯ CHÚNG TA, NHƯNG CẤU TRÚC BÊN TRONG NÃO HỌ CÓ LÊ KHÔNG GIỐNG.

KHẢ NĂNG NHẬN THỨC CỦA HỌ - NHỮNG THỨ NHƯ HỌC TẬP, GHI NHỚ VÀ GIAO TIẾP - HẠN CHẾ HƠN CỦA CHÚNG TA NHIỀU.

CHÁU SẼ KHÔNG THỂ DẠY SAPIENS CỔ ĐẠI NÓI TIẾNG ANH, GIẢI THÍCH GIÁO LÝ KI-TÔ, HAY GIẢNG CHO HỌ VỀ THUYẾT TIẾN HÓA.

DDJ995SF

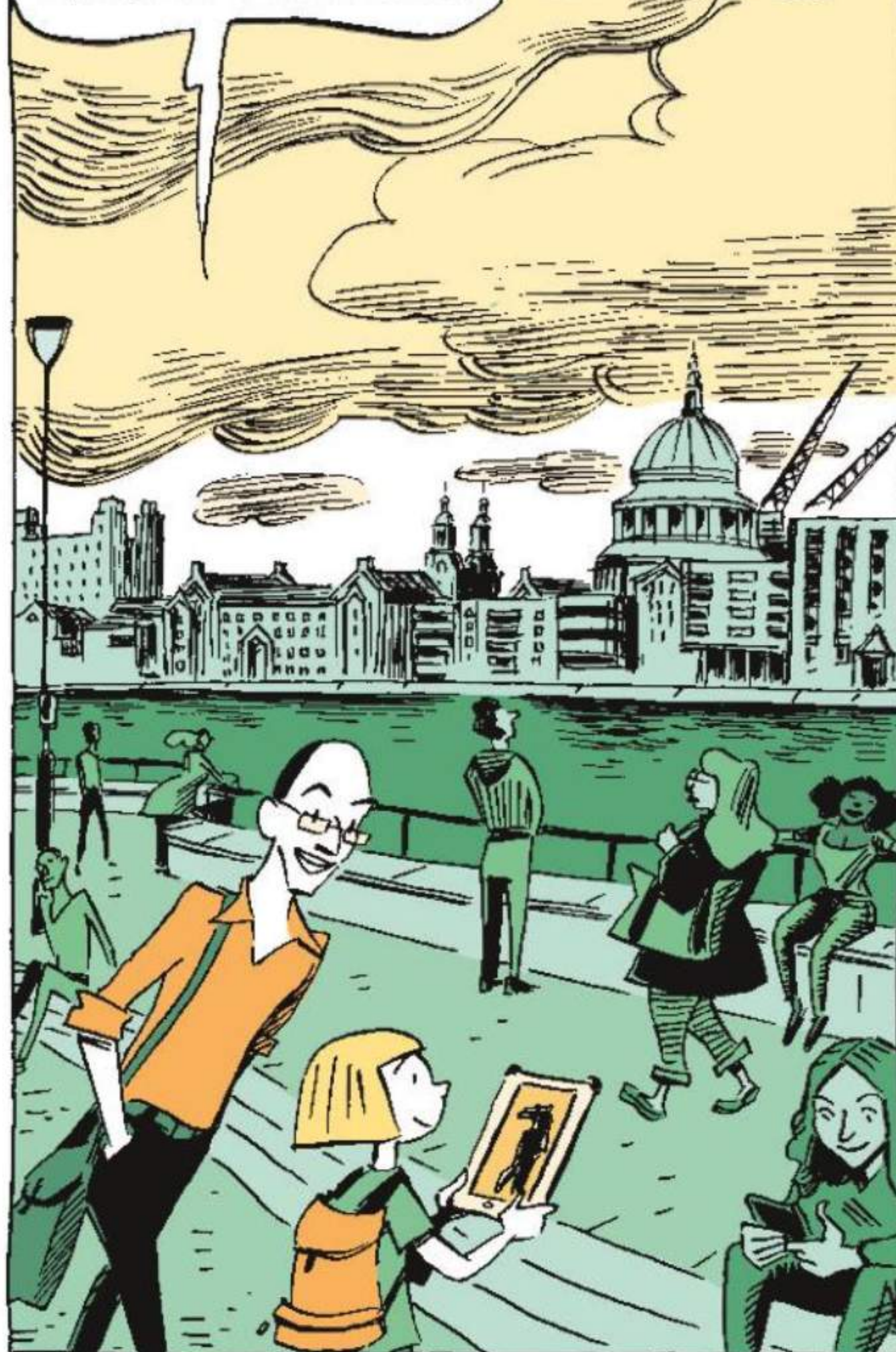

... NGOÀI RA LÀ NHỮNG ĐỒ VẬT ĐẦU TIÊN MÀ CHÚNG TA CÓ THỂ GỌI LÀ NGHỆ THUẬT HOẶC ĐỒ TRANG SỨC. ĐÂY LÀ NHỮNG BẰNG CHỨNG RÕ RÀNG ĐẦU TIÊN CHO TÔN GIÁO, GIAO THƯƠNG VÀ TRẬT TỰ XÃ HỘI PHỨC TẠP.

Một bức tượng nhỏ bằng ngà voi của một nhân sử (hoặc người đàn bà sử tử) được tìm thấy trong một hang động ở Stadel, Đức. Khoảng 32.000 năm tuổi.

VẬY CÂU HỎI LÀ ĐIỀU GÌ ĐÃ XẢY RA CÁCH ĐÂY 70.000 NĂM KHIẾN SAPIENS BẮT TAY VÀO THỰC HIỆN TẤT CẢ NHỮNG ĐIỀU NÀY?

HẦU HẾT CÁC NHÀ NGHIÊN CỨU ĐỀU ĐI TỚI MỘT KẾT LUẬN CHUNG, ĐÓ LÀ Ở LOÀI HOMO SAPIENS ĐÃ DIỄN RA MỘT CUỘC CÁCH MẠNG VỀ NHẬN THỨC.

ĐẶC BIỆT LÀ KHẢ NĂNG GIAO TIẾP VÀ LÀM VIỆC TẬP THỂ. SAPIENS HỌC CÁCH HỢP TÁC TỐT HƠN BẤT KỲ LOÀI ĐỘNG VẬT NÀO KHÁC.

NHƯNG KIẾN VÀ ONG CÙNG BIẾT HỢP TÁC MÀ BÁC, HÀNG NGÀN CON COI! CHÁU ĐÃ LÀM MỘT BÀI TẬP THỰC HÀNH Ở TRƯỜNG VỀ CHÚNG.

CHÁU NÓI ĐÚNG! NHƯNG CHÚNG CHỈ HỢP TÁC VỚI NHỮNG THÀNH VIÊN THÂN THUỘC VÀ KHÔNG LINH HOẠT CHO LẮM.

NẾU MỘT TỔ ONG PHẢI ĐỐI MẶT VỚI MỘT MỐI ĐE DỌA MỚI HOẶC MỘT CƠ HỘI MỚI, NHỮNG CON ONG KHÔNG THỂ CÁI TỔ HỆ THỐNG XÃ HỘI CỦA TỔ ONG ĐỂ LÙNG PHÓ KỊP THỜI.

CHẴNG HẠN, CHÚNG KHÔNG THỂ XỬ TỬ ONG CHÚA VÀ THÀNH LẬP MỘT NỀN CỘNG HÒA.

LOÀI CHÓ SÓI VÀ LOÀI TINH TINH HỢP TÁC LINH HOẠT HƠN NHIỀU SO VỚI LOÀI ONG, NHƯNG CHÚNG CHỈ BIẾT HỢP TÁC THEO TỪNG NHÓM NHỎ.

SỰ HỢP TÁC GIỮA TINH TINH PHỤ THUỘC VÀO QUAN HỆ CÁ NHÂN THÂN THIẾT...

... TINH TINH SẼ KHÔNG HỢP TÁC VỚI THÀNH VIÊN LẠ...

LOÀI TINH TINH HỌ HÀNG CỦA CHÚNG TA THƯỜNG SỐNG TRONG NHỮNG NHÓM NHỎ VÀI CHỤC CÁ THỂ. CHÚNG HÌNH THÀNH TÌNH BẠN THÂN THIẾT, ĐI SĂN CÙNG NHAU VÀ KÈ VAI CHIẾN ĐẤU CHỐNG LẠI KHÍ ĐẦU CHÓ, BÁO GÊPA VÀ TINH TINH KÈ THÙ.

CẤU TRÚC XÃ HỘI CỦA CHÚNG CÓ XU HƯỚNG PHÂN CẤP. THÀNH VIÊN THỐNG TRỊ, HẦU NHƯ LUÔN LUÔN LÀ CON ĐỰC, ĐƯỢC GỌI LÀ "CON ĐỰC ALPHA". NHỮNG CON TINH TINH KHÁC THỂ HIỆN SỰ PHỤC TÙNG TRƯỚC CON ĐỰC ALPHA BẰNG CÁCH CÚI ĐẦU TRƯỚC NÓ...

... KHÔNG KHÁC GÌ THẦN DÂN QUỲ GỐI TRƯỚC VUA.

CON ĐỰC ALPHA CỐ GẮNG DUY TRÌ SỰ HÒA HỢP XÃ HỘI TRONG ĐÀN. KHI HAI CÁ THỂ ĐÁNH NHAU, NÓ CAN THIỆP VÀ NGĂN CHẶN BẠO LỰC.

NÓ CŨNG CÓ THỂ ÍCH KỶ, ĐỘC QUYỀN NHỮNG THỰC PHẨM ĐẶC BIỆT QUÝ GIÁ VÀ NGĂN CHẶN NHỮNG CON ĐỰC CẤP THẤP HƠN GIAO PHỐI VỚI NHỮNG CON CÁI.

KHI HAI CON ĐỰC CẠNH TRANH VỊ TRÍ ALPHA, CHÚNG THƯỜNG TẠO MỘT LIÊN MINH NHỮNG KÈ ỦNG HỘ, CÁ CON ĐỰC VÀ CON CÁI. MỖI QUAN HỆ GIỮA CÁC THÀNH VIÊN LIÊN MINH DỰA TRÊN SỰ TIẾP XÚC THÂN MẬT HẰNG NGÀY - ÔM, CHẠM, HÔN, CHÁI CHUỐT VÀ GIÚP ĐỠ LẦN NHAU.

HOI GIỐNG CÁC CHÍNH TRỊ GIA TRONG CÁC CHIẾN DỊCH BẦU CỬ VỚI HÀNH ĐỘNG BẮT TAY VÀ HÔN TRÉ SƠ SINH...

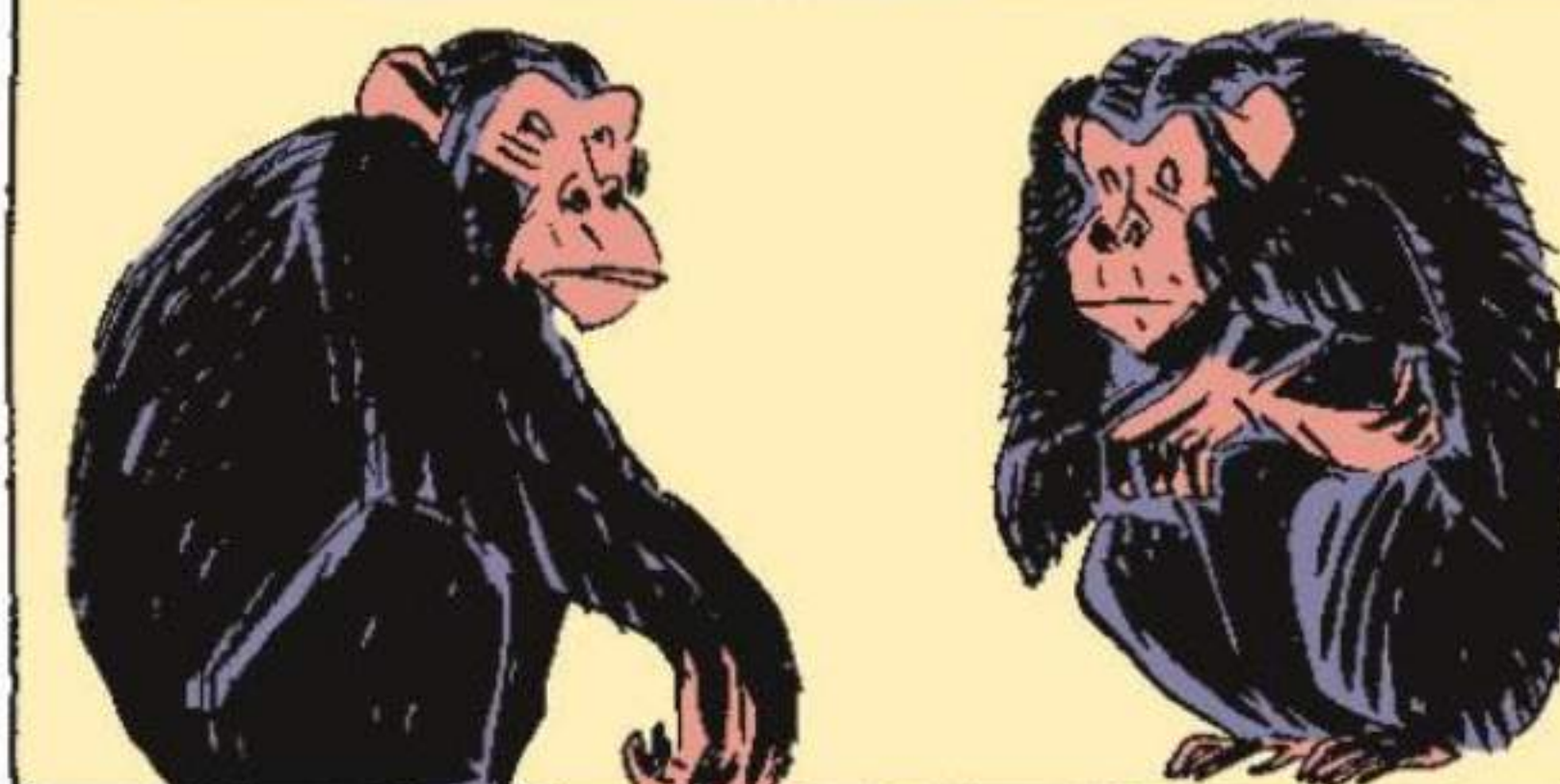
... NHỮNG CON TRANH GIÀNH VỊ TRÍ CAO NHẤT TRONG BẦY TINH TINH THỰC HIỆN RẤT NHIỀU HÀNH ĐỘNG ÔM, VỖ LUNG VÀ HÔN TINH TINH CON. CON ĐỰC ALPHA THƯỜNG GIÀNH ĐƯỢC VỊ TRÍ CỦA MÌNH KHÔNG PHẢI VÌ NÓ KHỎE HƠN VỀ MẶT THỂ CHẤT, MÀ VÌ NÓ DẪN ĐẦU MỘT LIÊN MINH LỚN VÀ ỔN ĐỊNH.

NHỮNG LIÊN MINH NÀY CŨNG ĐÓNG VAI TRÒ TRUNG TÂM TRONG CÁC HOẠT ĐỘNG HẰNG NGÀY. CÁC THÀNH VIÊN CỦA LIÊN MINH TINH TINH DÀNH NHIỀU THỜI GIAN CHO NHAU HƠN, CHÚNG CÙNG CHIA SẺ THỨC ĂN VÀ GIÚP ĐỠ LẦN NHAU.

CÓ NHỮNG GIỚI HẠN RÕ RÀNG VỀ QUY MÔ CỦA CÁC NHÓM NÀY. ĐỂ NHÓM HOẠT ĐỘNG SUỐN SẼ, MỌI THÀNH VIÊN TINH TINH CỦA NHÓM PHẢI QUEN BIẾT NHAU MẬT THIẾT. HAI CON TINH TINH CHƯA TỪNG GẶP MẶT SẼ KHÔNG BIẾT LIỆU CHÚNG CÓ THỂ TIN TƯỞNG NHAU, GIÚP ĐỠ LẦN NHAU HAY KHÔNG VÀ CON NÀO ĐƯỢC XẾP HẠNG CAO HƠN TRONG BẦY.

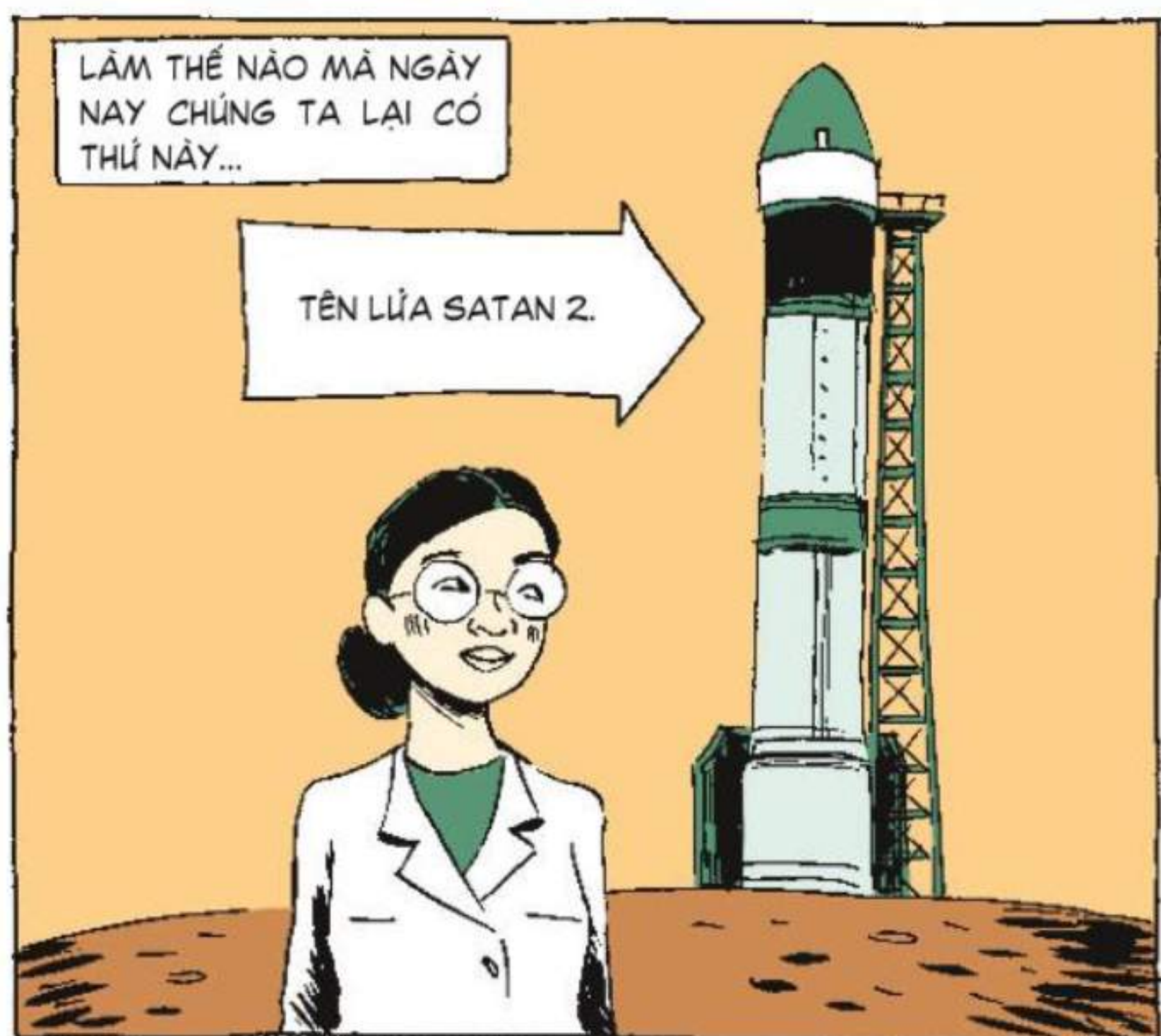
TRONG ĐIỀU KIỆN TỰ NHIÊN, MỘT BẦY TINH TINH ĐIỂN HÌNH CÓ SỐ LƯỢNG TỪ 20 ĐẾN 50 CÁ THỂ. KHI MỘT BẦY CÓ NHIỀU THÀNH VIÊN HƠN, TRẬT TỰ XÃ HỘI MẤT ỔN ĐỊNH, CUỐI CÙNG DẪN ĐẾN SỰ CHIA RẼ KHI MỘT SỐ CON TẠO THÀNH MỘT BẦY LY KHAI.

CÁC NHÀ ĐỘNG VẬT HỌC CHỈ THẤY MỘT SỐ ÍT CÁC NHÓM CÓ NHIỀU HƠN 100 THÀNH VIÊN. CÁC NHÓM RIÊNG LẺ HIẾM KHI HỢP TÁC VÀ CÓ XU HƯỚNG CẠNH TRANH LẤN THỔ VÀ THỨC ĂN. CÁC NHÀ NGHIÊN CỨU ĐÃ GHI LẠI CUỘC CHIẾN Kéo DÀI GIỮA CÁC NHÓM, VÀ THẬM CHỈ MỘT TRƯỜNG HỢP HOẠT ĐỘNG "DIỆT CHŨNG" KHI MỘT BẦY TINH TINH TÀN SÁT HẦU HẾT CÁC THÀNH VIÊN CỦA BẦY LẦN CẬN MỘT CÁCH CÓ HỆ THỐNG.

VỀ SINH LÝ HỌC, KHÔNG CÓ SỰ CẢI THIỆN ĐÁNG KỂ TRONG NĂNG LỰC CHẾ TẠO CÔNG CỤ CỦA CHÚNG TA SUỐT 30.000 NĂM QUA.

ALBERT EINSTEIN CÒN KHÔNG KHÉO TAY BẰNG MỘT NGƯỜI SĂN BẮT HÁI LƯỢM CỔ ĐẠI.

A!

TUY NHIÊN, NĂNG LỰC HỢP TÁC VỚI SỐ LƯỢNG LỚN NGƯỜI LẠ CỦA CHÚNG TA ĐÃ ĐƯỢC CẢI THIỆN ĐÁNG KỂ. MỘT NGƯỜI CÓ THỂ LÀM MŨI NHON BẰNG ĐÁ LỬA CỎ TRONG VÀI PHÚT VỚI LỜI KHUYÊN VÀ SỰ GIÚP ĐỠ TỪ MỘT VÀI NGƯỜI BẠN THÂN THIẾT.

VIỆC SẢN XUẤT MỘT ĐẦU ĐẠN HẠT NHÂN HIỆN ĐẠI ĐÒI HỎI SỰ HỢP TÁC CỦA HÀNG TRIỆU NGƯỜI XA LẠ TRÊN KHẮP THẾ GIỚI - TỪ NHỮNG CÔNG NHÂN KHAI THÁC QUẶNG URANIUM SÂU DƯỚI LÒNG ĐẤT ĐẾN CÁC NHÀ VẬT LÝ LÝ THUYẾT, NHỮNG NGƯỜI VIẾT CÁC CÔNG THỨC TOÁN HỌC DÀI VỀ TƯƠNG TÁC CỦA CÁC HẠT HẠ NGUYÊN TỬ.

SAU ĐÓ, TẠI NHÀ CỦA GIÁO SƯ DUNBAR...

Ý TƯỞNG THẬT TUYỆT VỜI KHI ĐẾN THĂM TÔI VỚI CHÁU GÁI, YUVAL THÂN MẾN!

CHÁU MUỐN UỐNG NƯỚC ÉP TRÁI CÂY KHÔNG?

VÃNG, CHÁU CẢM ƠN A.

MỘT LY RƯỢU CHỦ, YUVAL?

KHÔNG, TÔI CẢM ƠN. NƯỚC ÉP TRÁI CÂY LÀ QUÁ TUYỆT RỒI.

VẬY THÌ TÔI SẼ UỐNG MỘT CHỨT NƯỚC NHO, HA HA!

CẬU ĐÃ NGHE NGÓNG ĐƯỢC GÌ VỀ VỤ BÊ BỐI MỚI NHẤT Ở KHOA TÂM LÝ HỌC CHƯA, YUVAL?

CHƯA, TÔI CHƯA NGHE GÌ CẢ...

THẬT Á?! CẬU SẼ KHÔNG TIN ĐIỀU NÀY! LESLIE VÀ BRANDON ĐÃ CHIA TAY! CÔ ẤY BẮT GẶP ANH TA TRONG QUÁN RƯỢU VỚI MỘT CÔ GÁI TRẺ BẰNG TUỔI ANH TA! ĐÓ LÀ TẤT CẢ NHỮNG CHUYỆN MÀ NGƯỜI TA ĐANG BÀN TÁN TRONG CĂNG TIN!

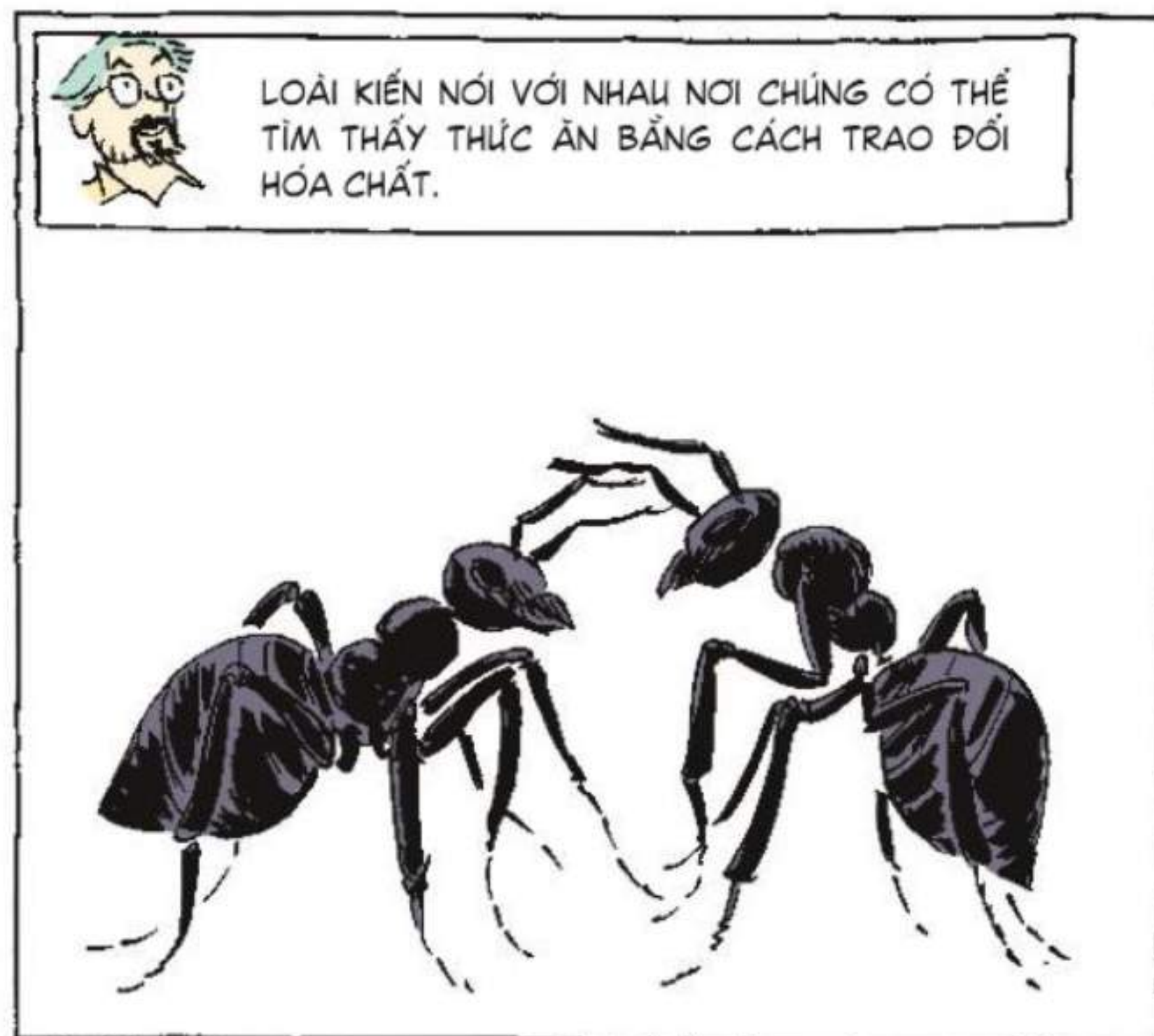

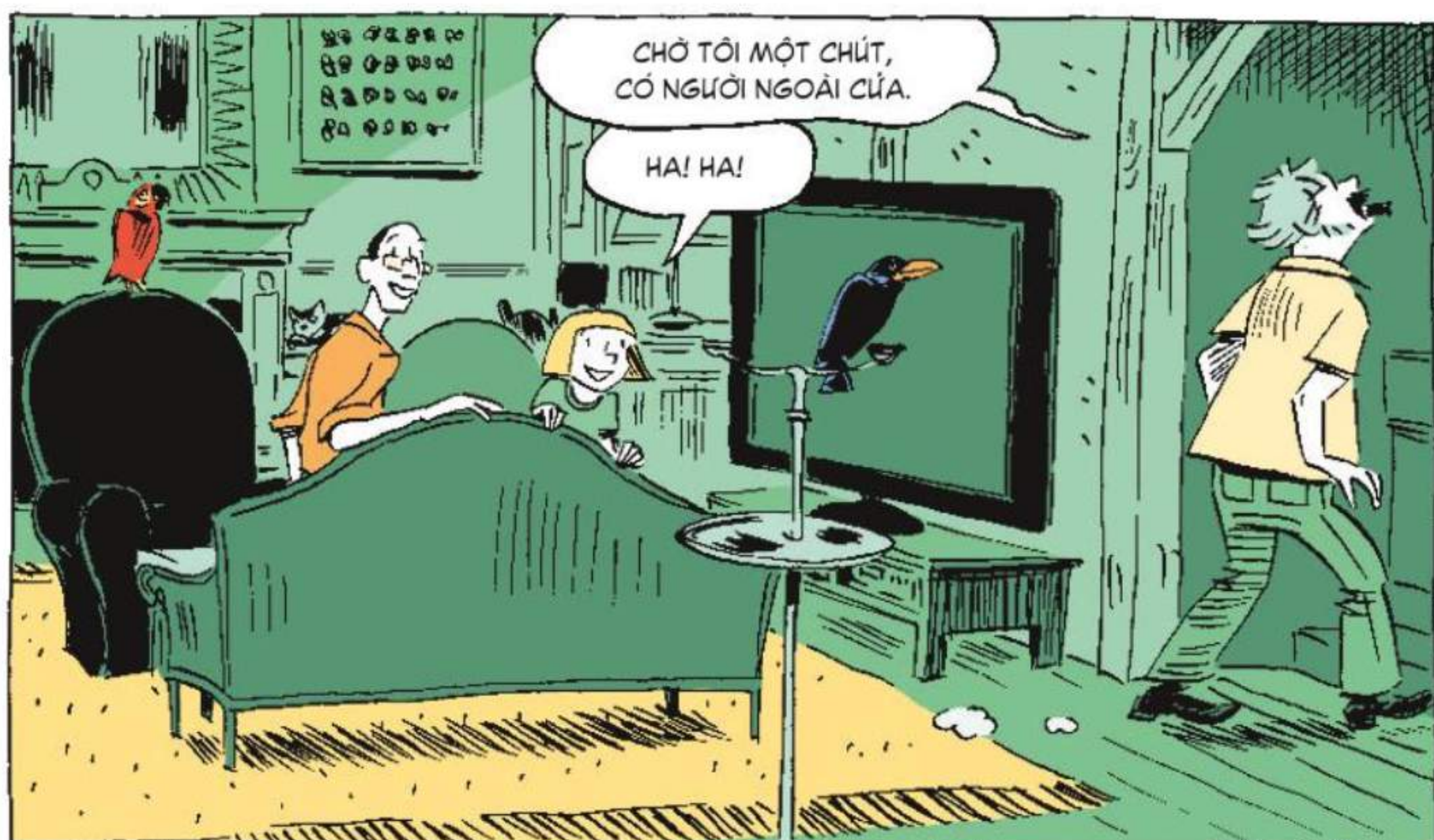
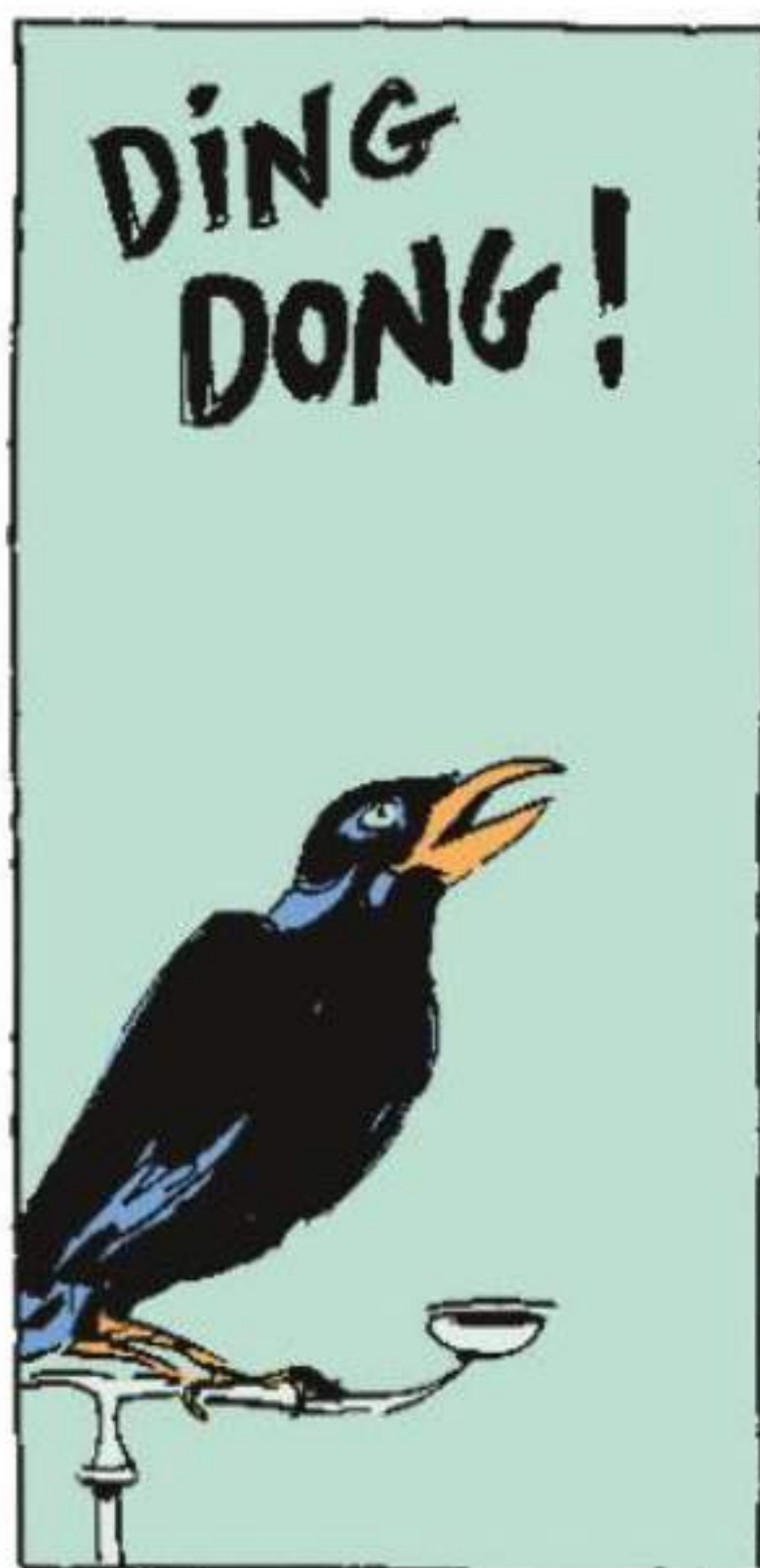
HỪM! À HÁ! TÔI CŨNG TIN RẰNG ĐÓ LÀ MỘT CÂU CHUYỆN HẤP DẪN, THƯA GIÁO SƯ.

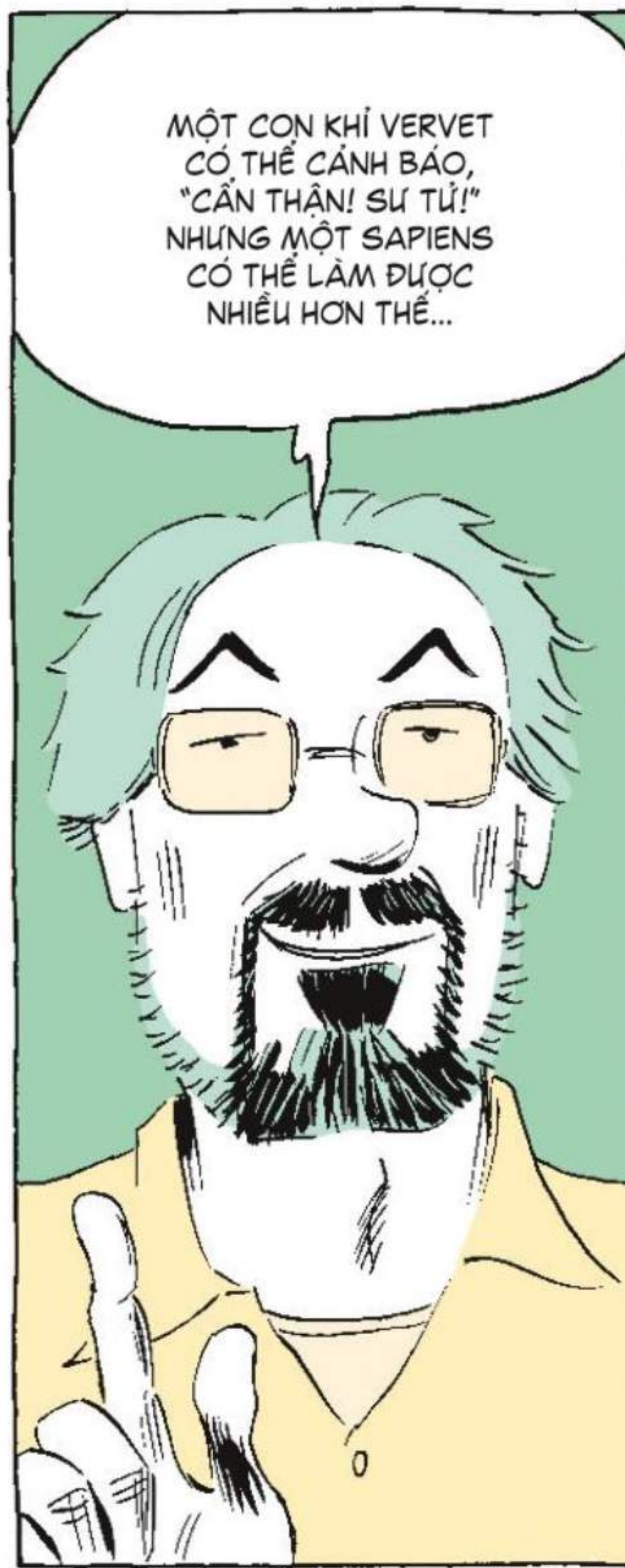
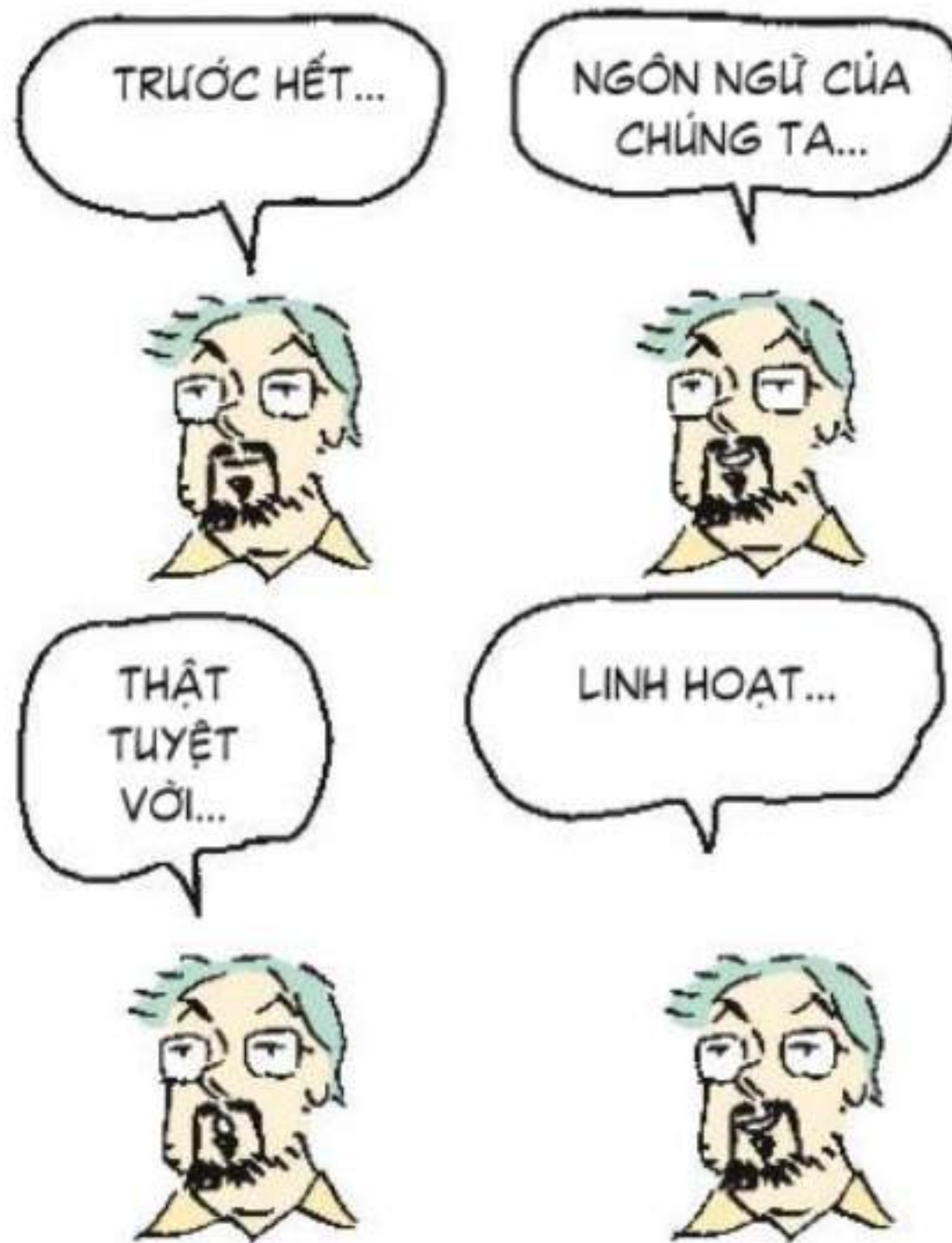
NHƯNG TIẾC LÀ TÔI VÀ ZOE CŨNG KHÔNG CÓ NHIỀU THỜI GIAN ĐỂ TRÒ CHUYỆN. CHÚNG TÔI ĐẾN ĐÂY ĐỂ HỎI NGÀI VỀ CHUYỆN GIAO TIẾP.

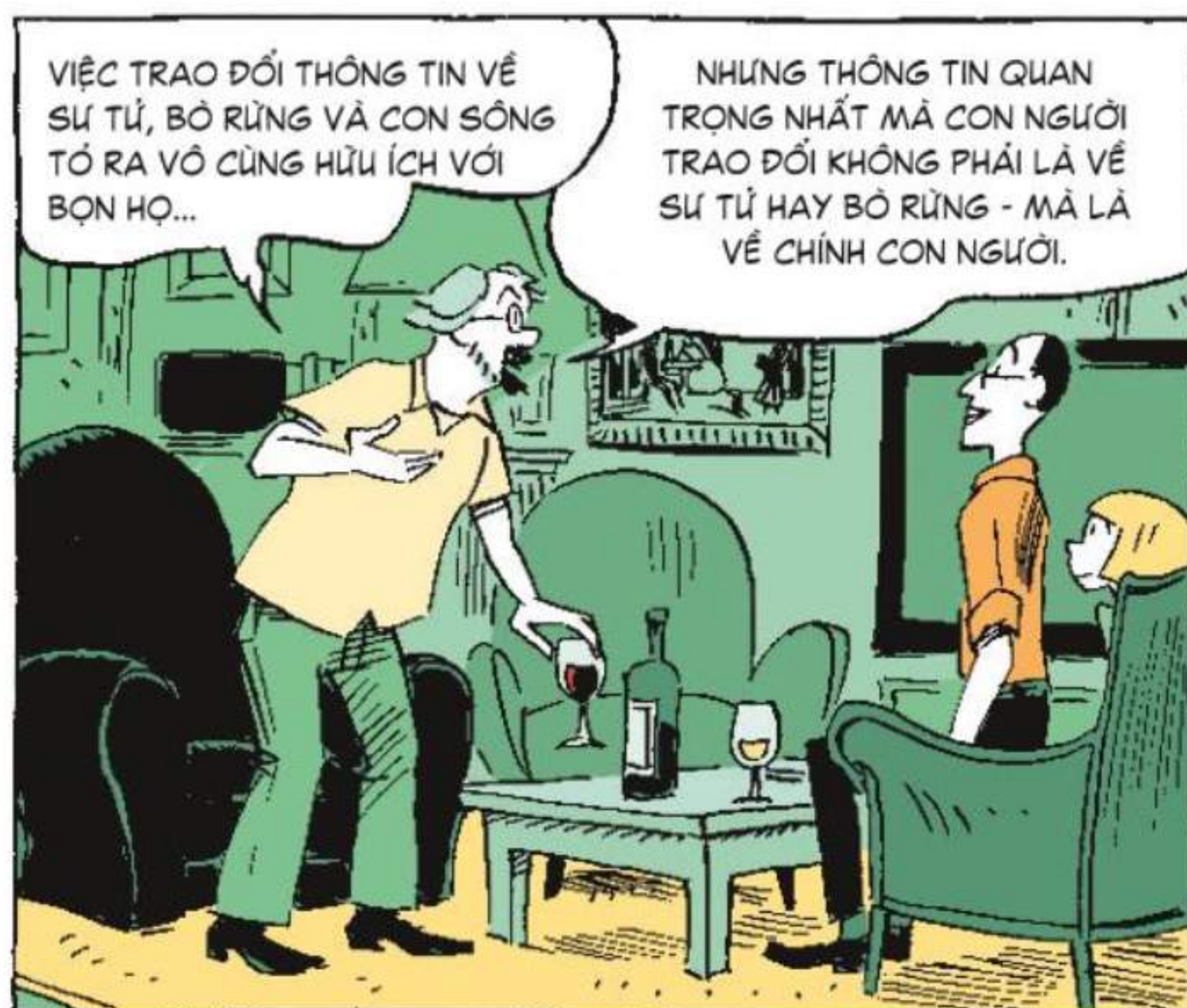
CHÀ, THẬT VUI KHI NÓI VỀ GIAO TIẾP! GIAO TIẾP VÀ MỘT LY RƯỢU VANG NGON NỮA THÌ CÒN GÌ BẰNG!

ĐIỀU QUAN TRỌNG HƠN NHIỀU ĐỐI VỚI MỌI NGƯỜI LÀ BIẾT TRONG NHÓM CỦA MÌNH AI GHÉT AI, AI NGỦ VỚI AI, AI TRUNG THỰC, AI LỪA DỐI...

Ồ!

CHUYÊN GÌ VẬY?

ỒI TRỜI!

TƯỚNG GÌ, TIN CŨ RỒI A. NÓ ĐÃ LAN KHẮP TWITTER ĐÊM QUA!

Brad và Angelina: chia tay?

XIN THỬ LỖI, TIN ĐÓ KHIẾN TÔI BỊ MẤT TẬP TRUNG... MÀ TÔI ĐANG NÓI GÌ ẤY NHÌ?

À ĐÂY!

NẾU CHÚNG TA MUỐN THEO DÕI CÁC MỐI QUAN HỆ LUÔN THAY ĐỔI CỦA VÀI CHỤC NGƯỜI, CHÚNG TA CẦN THU THẬP VÀ XỬ LÝ MỘT LƯỢNG THÔNG TIN ĐÁNG KINH NGẠC.

TRONG MỘT NHÓM GỒM 50 THÀNH VIÊN, CÓ 1.225 MỐI QUAN HỆ MỘT-MỘT, VÀ VÔ SỐ SỰ KẾT HỢP XÃ HỘI PHỨC TẠP HƠN!

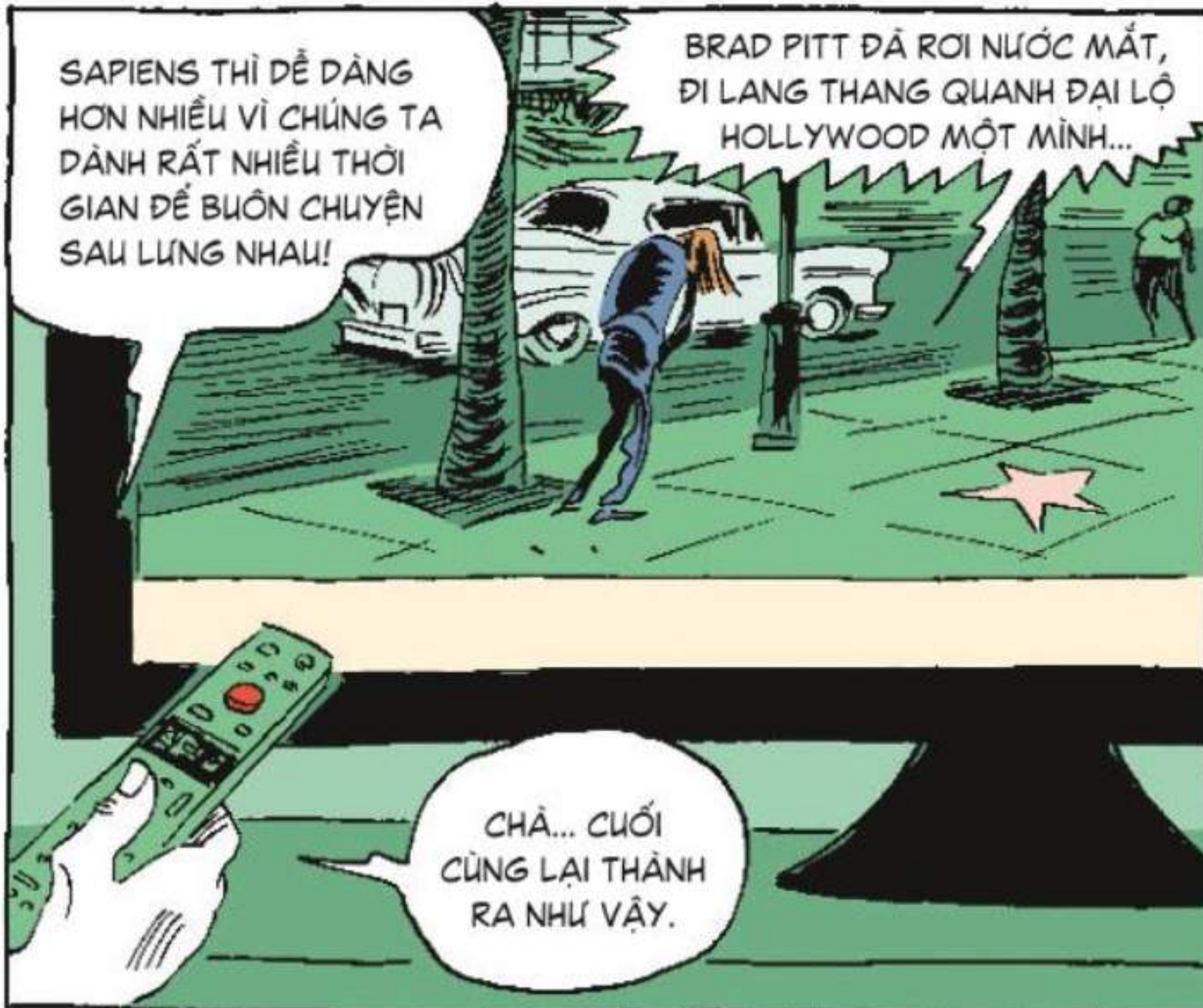
TINH TIN PHẢI VẬT LỘN ĐỂ DUY TRÌ SỰ GẮN KẾT TRONG MỘT NHÓM BAO GỒM 50 THÀNH VIÊN.

BỚI VÌ CHÚNG KHÔNG THỂ CẬP NHẬT NHỮNG CHUYỆN TÁN GẦU MỚI NHẤT ĐỪNG KHÔNG A?

CHÍNH XÁC! NẾU HAI NGƯỜI BẠN TINH TIN ĐÁNH NHAU, LÀM THẾ NÀO NHỮNG CON KHÁC BIẾT ĐƯỢC NẾU CHÚNG KHÔNG TẬN MẮT CHÚNG KIẾN? TINH TIN LUÔN KHAO KHÁT THÔNG TIN XÃ HỘI, NHƯNG CHÚNG LẠI KHÔNG HỀ GIỚI TÁN GẦU.

SAPIENS THÌ DỄ DÀNG HƠN NHIỀU VÌ CHÚNG TA DÀNH RẤT NHIỀU THỜI GIAN ĐỂ BUÔN CHUYỆN SAU LƯNG NHAU!

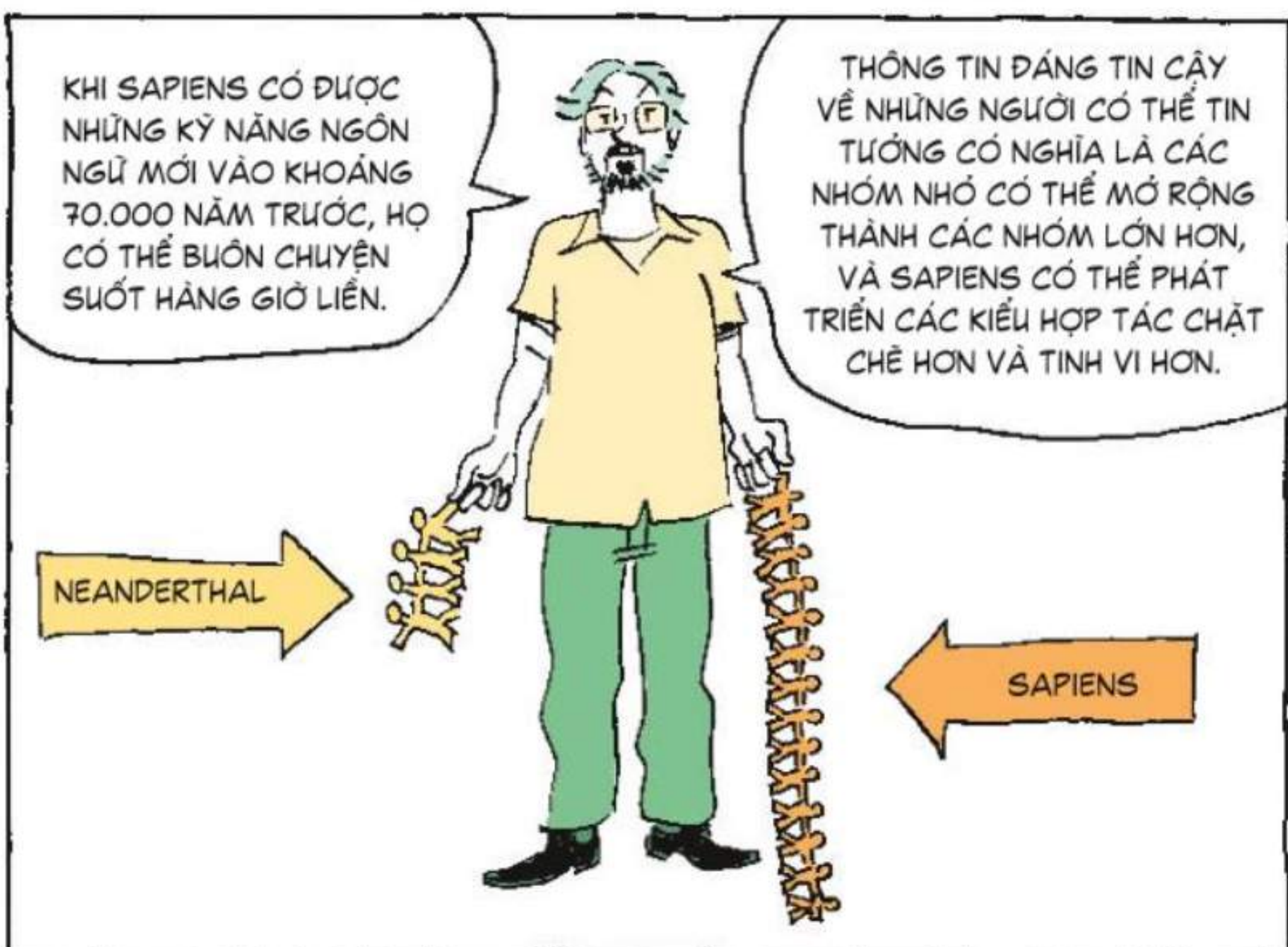
BRAD PITT ĐÃ RƠI NƯỚC MẮT, ĐI LANG THANG QUANH ĐẠI LỘ HOLLYWOOD MỘT MÌNH...

CHÀ... CUỐI CÙNG LẠI THÀNH RA NHƯ VẬY.

NHƯNG VIỆC BUÔN CHUYỆN SAU LƯNG NGƯỜI KHÁC LÀ SAI MÀ BÁC?

ĐÓ LÀ MỘT HOẠT ĐỘNG NHIỀU SAI LẦM, NHƯNG THỰC SỰ CẦN THIẾT CHO SỰ HỢP TÁC VỚI SỐ LƯỢNG LỚN.

KHI SAPIENS CÓ ĐƯỢC NHỮNG KỸ NĂNG NGÔN NGỮ MỚI VÀO KHOẢNG 70.000 NĂM TRƯỚC, HỌ CÓ THỂ BUÔN CHUYỆN SUỐT HÀNG GIỜ LIÊN.

THÔNG TIN ĐÁNG TIN CẬY VỀ NHỮNG NGƯỜI CÓ THỂ TIN TƯƠNG CÓ NGHĨA LÀ CÁC NHÓM NHỎ CÓ THỂ MỞ RỘNG THÀNH CÁC NHÓM LỚN HƠN, VÀ SAPIENS CÓ THỂ PHÁT TRIỂN CÁC KIỂU HỢP TÁC CHẶT CHÈ HƠN VÀ TINH VI HƠN.

NEANDERTHAL

SAPIENS

NGHE THÌ CÓ VẄ NHƯ DÙA, NHƯNG CÓ RẤT NHIỀU NGHIÊN CỨU ỦNG HỘ LÝ THUYẾT TÁN GẦU CỦA GIÁO SƯ DUNBAR.

PING!

XIN LỖI, ĐIỆN THOẠI CỦA CHÁU.

CHÁU CỬ KIỂM TRA ĐIỆN THOẠI ĐI, ZOE.

NGAY CẢ NGÀY NAY, HẦU HẾT SỰ GIAO TIẾP CỦA CON NGƯỜI VẄN LÀ CHUYỆN PHIẾM.

ÊU ZOE, CẬU BÍT VỤ BRANGELINA KHÔNG?

KELLY BẮU LÀ LỖI CỦA BRAD.

TỚ CHO CẬU BIẾT LÀ ANH TA CÁP VỚI LINDA, RỒ LÀ VẬY.

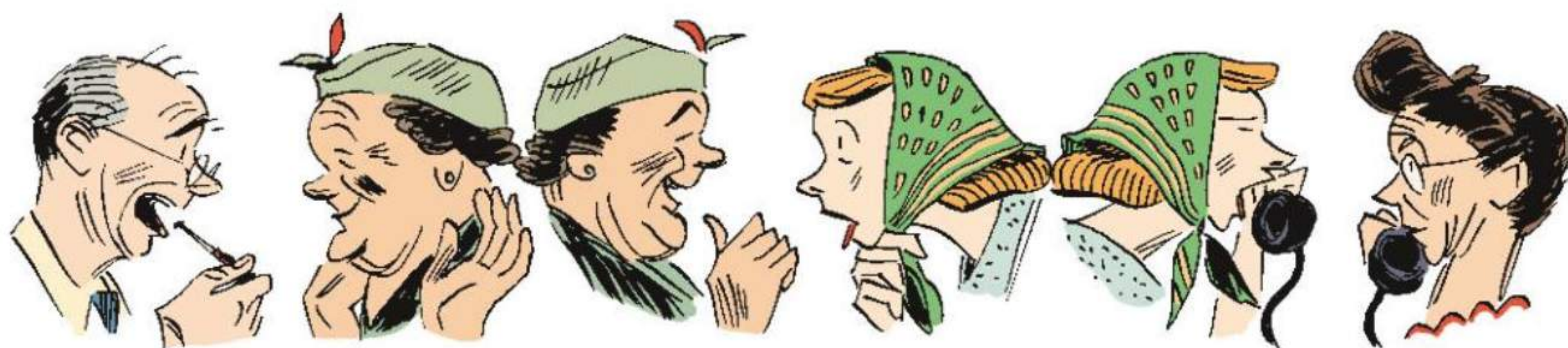
NHỮNG CÂU CHUYỆN PHIẾM ĐẾN VỚI CHÚNG TA RẤT TỰ NHIÊN, NHƯ THỂ NGAY TỪ ĐẦU NGÔN NGỮ CỦA CHÚNG TA ĐÃ CÓ.

BẠN CÓ THỰC SỰ NGHĨ RẰNG KHI CÁC GIÁO SƯ LỊCH SỬ GẶP NHAU ĂN TRƯA, HỌ NÓI VỀ THỦ ĐÀ CHÂM NGÒI CHO THẾ CHIẾN I KHÔNG?

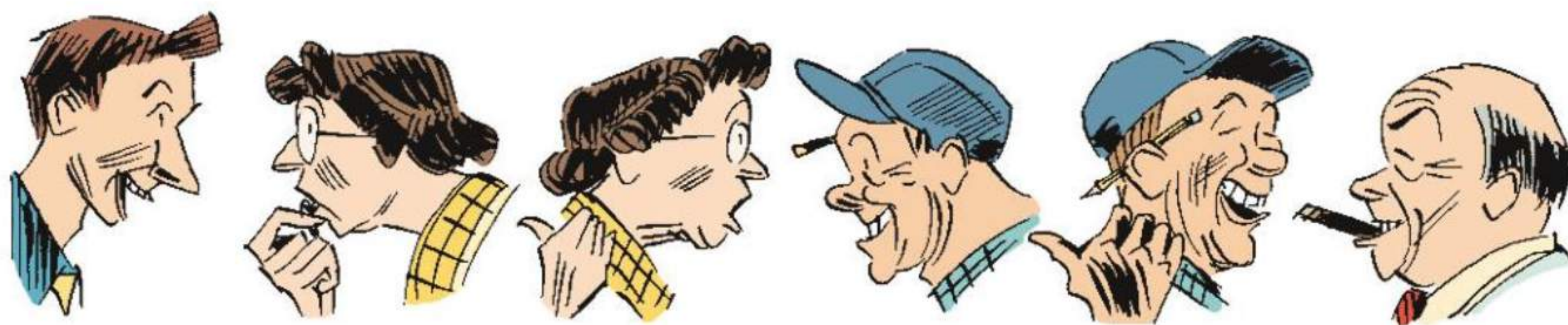
HAY CÁC NHÀ VẬT LÝ HẠT NHÂN DÀNH THỜI GIAN NGHỈ GIẢI LAO TẠI CÁC HỘI NGHỊ KHOA HỌC ĐỂ NÓI VỀ HẠT QUARK?

HỌ SẼ TÁN GẦU NHIỀU HƠN VỀ VIỆC VỊ GIÁO SƯ BẮT QUÁ TANG CHỒNG NGOẠI TÌNH, HAY CUỘC CẢI VÀ GIỮA TRƯỞNG BỘ MÔN VÀ TRƯỞNG KHOA.

HOẶC TIN ĐÓN RẰNG MỘT ĐỒNG NGHIỆP ĐÃ SỬ DỤNG QUỸ NGHIÊN CỨU CỦA MÌNH ĐỂ MUA MỘT CHIẾC LEXUS.

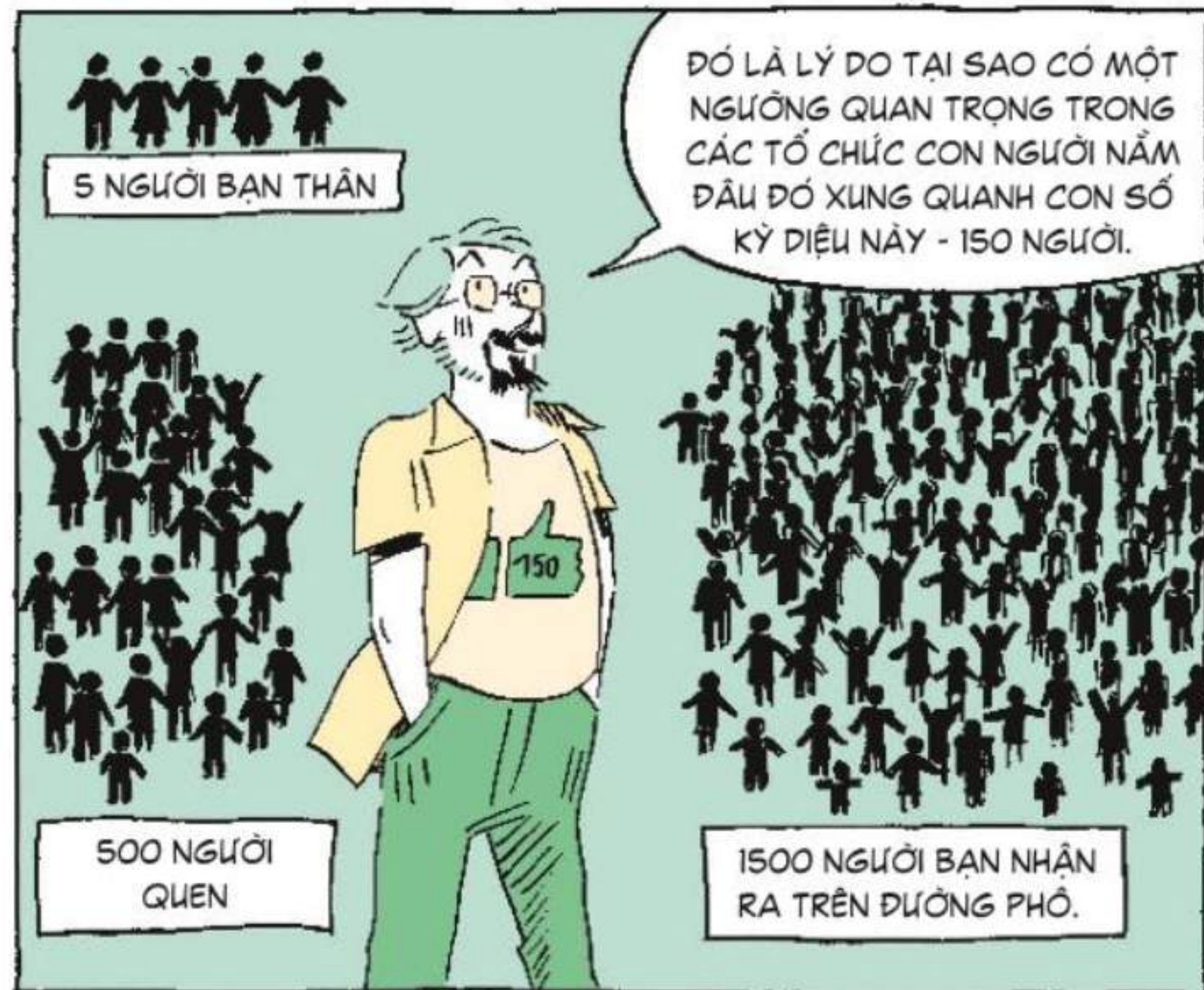

CHUYỆN PHIẾM THƯỜNG TẬP TRUNG VÀO NHỮNG VIỆC LÀM SAI TRÁI, VÌ VẬY NÓ GIÚP THỰC THI CÁC CHUẨN MỤC XÃ HỘI VÀ DUY TRÌ SỰ GẮN KẾT NHÓM.

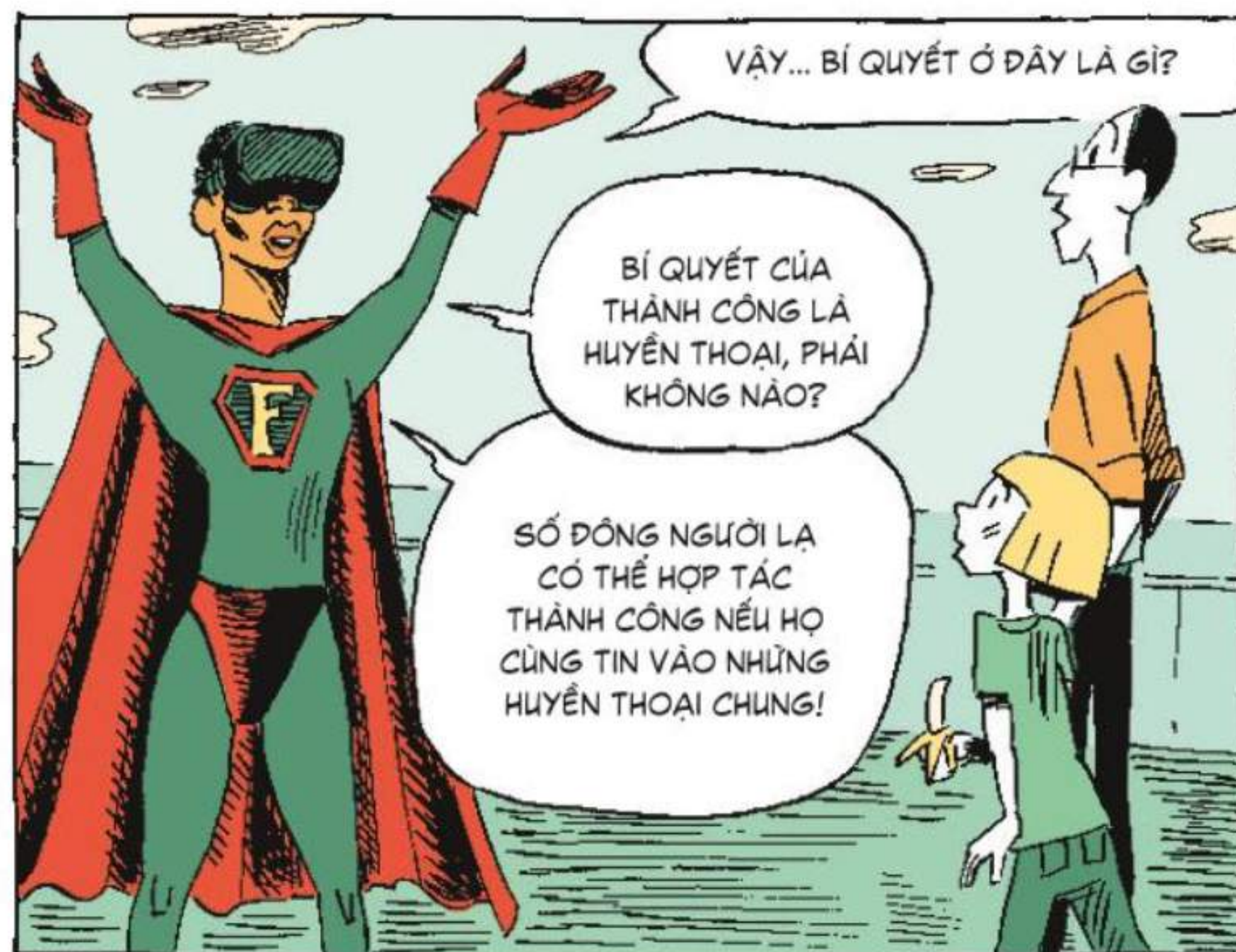

(LẤY CẢM HỨNG TỪ NORMAN ROCKWELL.)

MỘT SAPIENS CÓ THỂ NÓI "NHÌN LÊN TRỜI ĐI! CÓ MỘT VỊ THẦN Ở TRÊN NHỮNG ĐÁM MÂY, VÀ NGÀI SẼ TRỪNG PHẠT BẠN NẾU BẠN KHÔNG LÀM NHƯ TÔI NÓI".

VÀ NẾU TẤT CẢ CÁC BẠN ĐỀU TIN VÀO CÂU CHUYỆN ĐÓ, THÌ TẤT CẢ CÁC BẠN SẼ TUÂN THEO CÁC LUẬT LỆ VÀ QUY TẮC GIỐNG NHAU, VÌ VẬY CÁC BẠN CÓ THỂ HỢP TÁC HIỆU QUẢ NGAY CẢ KHI KHÔNG QUEN BIẾT NHAU.

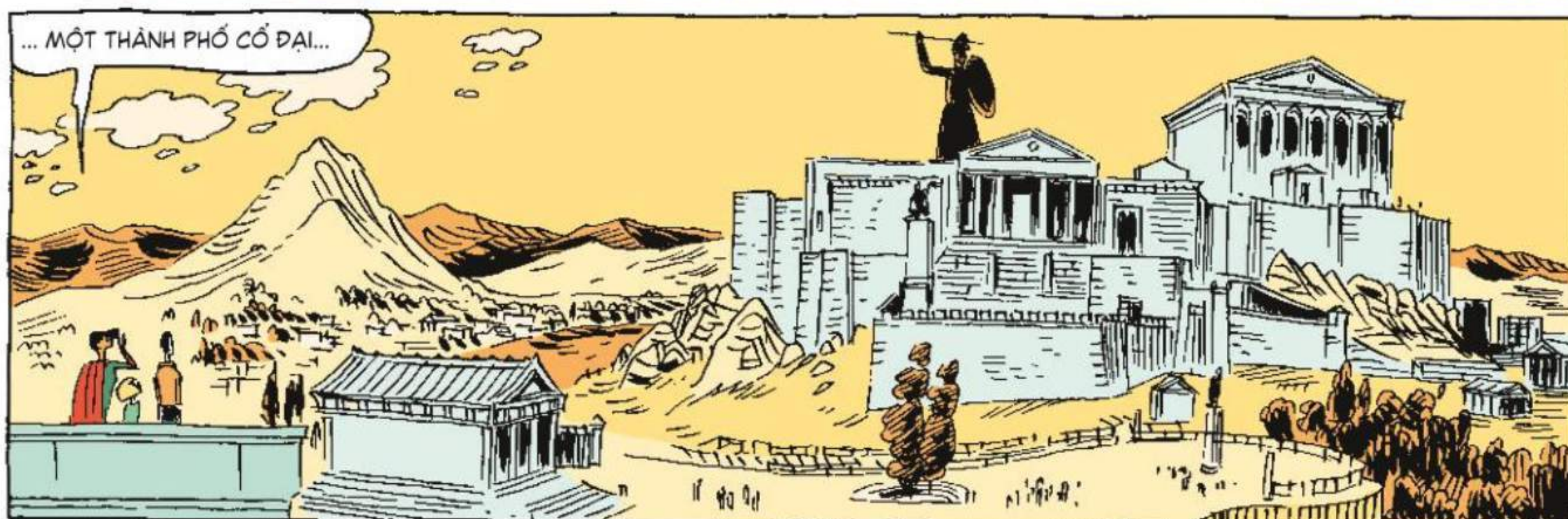
ĐÓ LÀ ĐIỀU MÀ CHỈ MÌNH SAPIENS MỚI CÓ THỂ LÀM ĐƯỢC!

BẠN KHÔNG BAO GIỜ CÓ THỂ THUYẾT PHỤC MỘT CON TIN TIN ĐƯA CHO BẠN MỘT QUẢ CHUỐI BẰNG CÁCH HỨA VỚI NÓ LÀ CÓ MỘT NGUỒN CHUỐI VÔ HẠN TRÊN THIÊN ĐƯỜNG KHÍ.

KHÔNG CON TIN TIN NÀO LẠI TIN MỘT CÂU CHUYỆN NHƯ THẾ! CHỈ SAPIENS MỚI TIN ĐIỀU ĐÓ. VÀ ĐÓ LÀ CÁCH CHÚNG TA CÓ THỂ HỢP TÁC VỚI HÀNG TRIỆU NGƯỜI LẠ, TRONG KHI NHỮNG CON TIN TIN ĐA NGHI THÌ KHÔNG.

GIÁO HỘI DỰA TRÊN NHỮNG HUYỀN THOẠI TÔN GIÁO CHUNG.

HAI NGƯỜI CÔNG GIÁO CHƯA TỪNG GẶP NHAU CÓ THỂ CÙNG THAM GIA THẬP TỰ CHINH HOẶC GÂY QUỶ ĐỂ XÂY BỆNH VIỆN VÌ CẢ HAI ĐỀU TIN RẰNG THIÊN CHÚA ĐÃ NHẬP THỂ DƯỚI HÌNH HÀI CON NGƯỜI VÀ CHỊU ĐÓNG ĐINH ĐỂ CHUỘC TỘI CHO CHÚNG TA.

CÁC QUỐC GIA BẮT NGUỒN TỪ NHỮNG HUYỀN THOẠI CHUNG VỀ DÂN TỘC.

MỘT NGƯỜI XỨ WALES VÀ MỘT NGƯỜI ANH CHƯA TỪNG GẶP MẶT CÓ THỂ LIỆU MẠNG ĐỂ CỨU NHAU VÌ CẢ HAI ĐỀU TIN VÀO VƯƠNG QUỐC ANH.

HỆ THỐNG TƯ PHÁP BẮT NGUỒN TỪ NHỮNG HUYỀN THOẠI PHÁP LÝ CHUNG.

HAI LUẬT SƯ CHƯA TỪNG GẶP NHAU CÓ THỂ CÙNG NỖ LỰC BẢO CHỮA CHO MỘT NGƯỜI HOÀN TOÀN XA LẠ, VÌ CẢ HAI ĐỀU TIN VÀO LUẬT PHÁP, CÔNG LÝ, NHÂN QUYỀN - VÀ KHOẢN PHÍ LUẬT SƯ.

SONG, TẤT CẢ NHỮNG ĐIỀU NÀY CHỈ TỒN TẠI TRONG NHỮNG CÂU CHUYỆN DO CON NGƯỜI SÁNG TẠO VÀ TRUYỀN KHẨU.

CAPE CANAVERAL GỌI EXPLORER 412. SAO RỒI? ĐÃ TÌM THẤY VỊ THẦN, QUỐC GIA HAY NHÂN QUYỀN NÀO CHƯA?

EXPLORER 412 GỌI CANAVERAL: CHƯA THẤY...

CÔNG LÝ VÀ TIỀN BẠC THÌ SAO?

KHÔNG THẤY... SONG CHÚNG TÔI TÌM THẤY RẤT NHIỀU HYDRO...

MỌI NGƯỜI ĐỀU BIẾT RẰNG "CÁC BỘ LẠC NGUYÊN THỦY" CỨNG CỔ TRẬT TỰ XÃ HỘI BẰNG NIỀM TIN VÀO CÁC LINH HỒN TƯỢNG TƯỢNG.

ĐIỀU CHÚNG TA QUÊN MẮT LÀ CÁC TỔ CHỨC HIỆN ĐẠI CŨNG HOẠT ĐỘNG THEO CÁCH HẾT NHƯ VẬY!

DỪNG CHẶT CÂY NỮ. CÁC VỊ SẼ CHỌC GIẬN NHỮNG LINH HỒN CỦA KHU RỪNG!

DỪNG RỒI, DỪNG RỒI...

NHƯNG CHÚNG TA CŨNG KHÔNG ĐƯỢC CHỌC GIẬN NHỮNG LINH HỒN CỦA THỊ TRƯỞNG CHÚNG KHOÁN.

CÁC CÔNG TY HIỆN ĐẠI KHÔNG CÓ SỰ KHÁC BIỆT QUÁ LỚN SO VỚI CÁC BỘ LẠC CỔ ĐẠI.

CÁC DOANH NHÂN VÀ LUẬT SƯ HIỆN ĐẠI TRÊN THỰC TẾ CHÍNH LÀ CÁC PHỦ THỦY ĐÁY QUYỀN NĂNG!

KHÁC BIỆT LỚN GIỮA HỌ VÀ CÁC PHÁP SƯ BỘ LẠC LÀ CÁC LUẬT SƯ HIỆN ĐẠI KỂ NHỮNG CÂU CHUYỆN KỶ QUẶC!

TÔI CÓ THỂ GIẢI THÍCH ĐIỀU NÀY BẰNG VÍ DỤ ĐƠN GIẢN NHƯ SAU.

HÃY NHÌN CÁI XE CỦA TÔI... MỘT CHIẾC PEUGEOT.

BẠN CÓ THỂ NHẬN RA THÔNG QUA LOGO.

NÓ GỌI BẠN NHỚ VỀ ĐIỀU GÌ?

CHỜ CHỨT, ĐỂ TÔI NHẮC CHO BẠN NHỚ...

XIN CHÀO, TIẾN SĨ HỮU CẦU!

XIN CHÀO, BILL!

ANH ĐANG ĐI ĐÂU VẬY?

TÔI ĐANG LÁI XE TRỞ LẠI HÀNG ĐỘNG. CÓ MỘT CON ĐƯỜNG ĐỂ ĐI TRƯỚC KHI TÔI ĐẾN STADEL...

TÔI ĐI ĐÂY, HEN GẶP LẠI TIẾN SĨ!

CHÚNG TA HÃY ĐI XEM BIỂU TƯỢNG CỦA PEUGEOT GIỐNG VỚI NGƯỜI SƯ TỬ Ở STADEL RA SAO?

PEUGEOT BẮT ĐẦU NHƯ MỘT DOANH NGHIỆP GIA ĐÌNH NHỎ Ở VALENTIGNEY, MỘT NGÔI LÀNG CHỈ CÁCH HANG ĐỘNG STADEL 300 KM!

LÊN XE ĐI, TÔI SẼ ĐƯA CÁC BẠN ĐẾN ĐÓ.

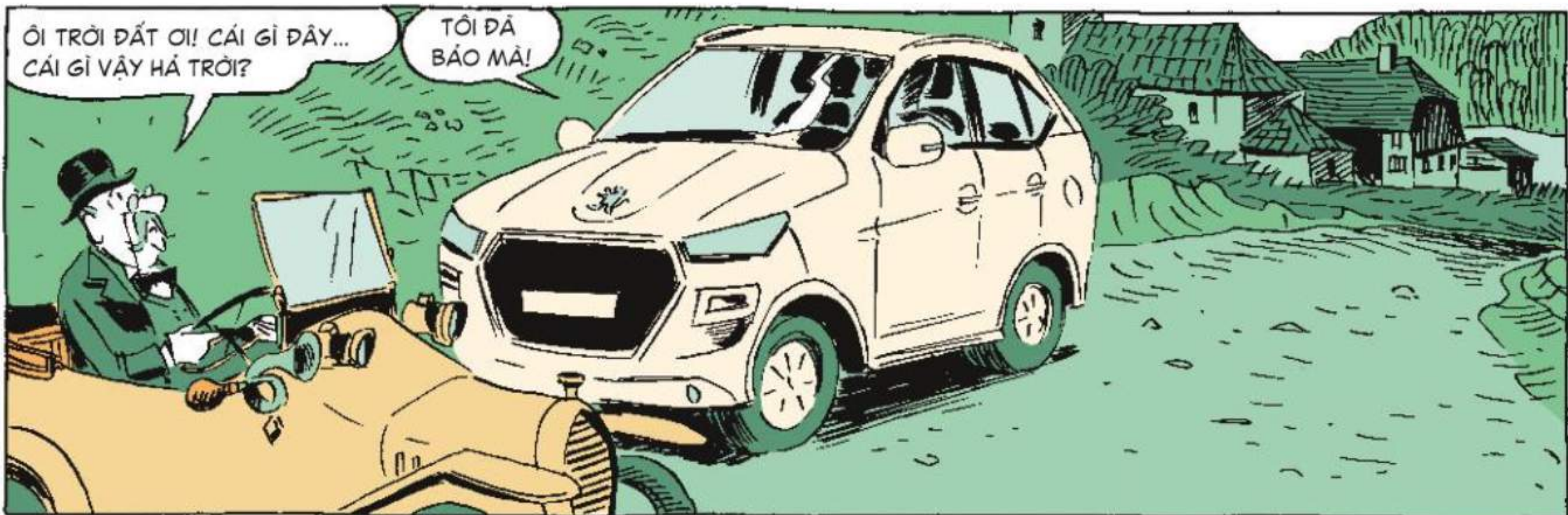

TỚI NƠI RỒI. PHÁP, NĂM 1913...

CHÀ, THẬT ĐÚNG LÚC! ĐÂY LÀ NGÀI ARMAND PEUGEOT, VỊ CHA ĐỀ SÁNG LẬP, ĐANG RA NGOÀI ĐI ĐẠO...

CHẮC CHẮN ÔNG ẤY SẼ ĐỂ Ý ĐẾN XE CỦA TÔI.

ÔI TRỜI ĐẤT OI! CÁI GÌ ĐÂY... CÁI GÌ VẬY HẢ TRỜI?

TÔI ĐÃ BÁO MÃI!

XIN CHÀO, NGÀI PEUGEOT! TÔI ĐẾN TỪ TƯƠNG LAI, NĂM 2020. XE CỦA TÔI LÀ MẪU XE PEUGEOT NĂM 2020!

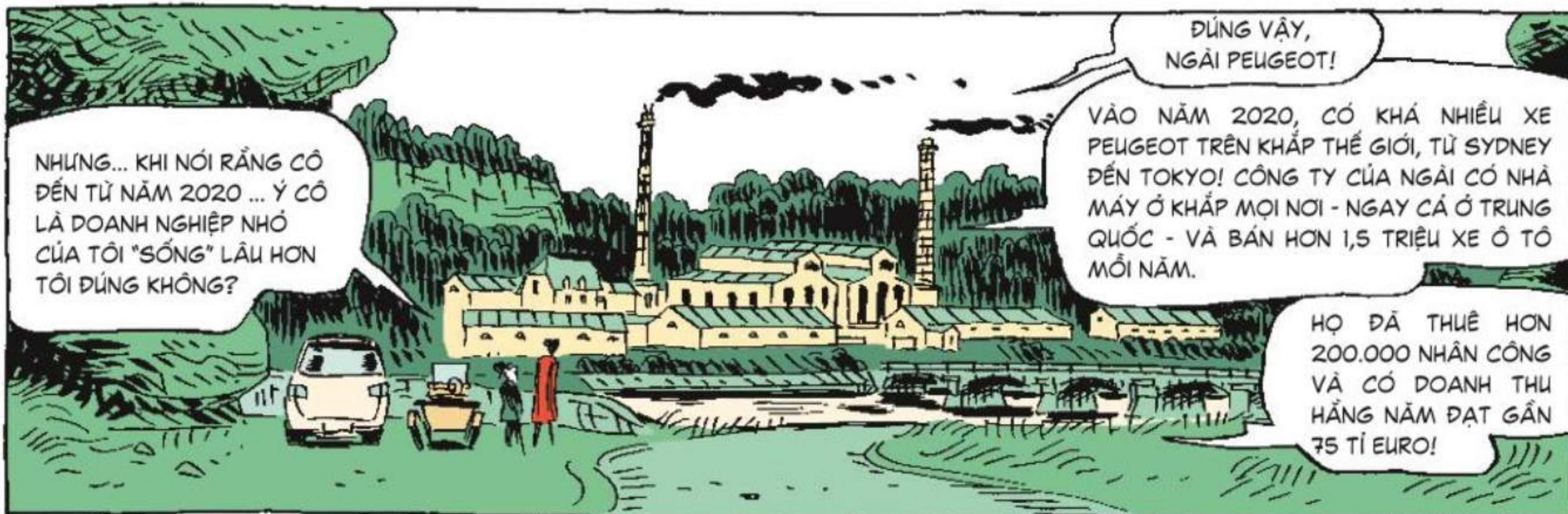
CHÀ, TÔI SẼ...! THẬT KHÔNG THỂ TIN ĐƯỢC! CÔ CÓ CHẮC VỀ ĐIỀU ĐÓ KHÔNG?

TẮT NHIÊN RỒI. ÔNG NHÌN ĐI, BIỂU TƯỢNG NHÂN SƯ VẪN CÒN ĐÓ.

TRỜI ĐẤT, CÔ NÓI ĐÚNG...

NHƯNG... KHI NÓI RẰNG CÔ ĐẾN TỪ NĂM 2020 ... Ý CÔ LÀ DOANH NGHIỆP NHỎ CỦA TÔI "SỐNG" LÂU HƠN TÔI ĐÚNG KHÔNG?

ĐỪNG VẬY, NGÀI PEUGEOT!

VÀO NĂM 2020, CÓ KHÁ NHIỀU XE PEUGEOT TRÊN KHẮP THẾ GIỚI, TỪ SYDNEY ĐẾN TOKYO! CÔNG TY CỦA NGÀI CÓ NHÀ MÁY Ở KHẮP MỌI NƠI - NGAY CẢ Ở TRUNG QUỐC - VÀ BÁN HƠN 1,5 TRIỆU XE Ô TÔ MỖI NĂM.

HỌ ĐÃ THUÊ HƠN 200.000 NHÂN CÔNG VÀ CÓ DOANH THU HÀNG NĂM ĐẠT GẦN 75 TỈ EURO!

Ồ LA LA! TIN MỚI ĐỐI VỚI TÔI! NGAY CẢ Ở TRUNG QUỐC Ứ?

VẬY LÀ TÔI ĐÃ ĐÚNG KHI QUYẾT ĐỊNH ĐẦU TƯ VÀO Ô TÔ! KHI TÔI THỪA KẾ CÔNG VIỆC KINH DOANH CỦA GIA ĐÌNH, ĐÓ CHỈ LÀ MỘT XƯƠNG NHỎ KHÔNG CÓ GÌ NGOÀI CỬA, LÒ XO VÀ XE ĐẠP! TÔI THÀNH LẬP CÔNG TY Ô TÔ CỦA MÌNH VÀO NĂM 1896, VÀ BÂY GIỜ CẢ THẾ GIỚI ĐỀU BIẾT ĐẾN THƯƠNG HIỆU PEUGEOT!

VẬNG, NGÀI ĐÃ BẮT ĐẦU MỘT CÂU CHUYỆN RẤT KỲ DIỆU!

Ý CÔ LÀ GÌ, MỘT CÂU CHUYỆN?! THẬT THỒ THIỂN! PEUGEOT KHÔNG PHẢI LÀ MỘT CÂU CHUYỆN!

ĐƯỢC RỒI, VẬY NÓ LÀ GÌ THỪA NGÀI?

CHÀ, HIỂN NHIÊN PEUGEOT LÀ Ô TÔ RỒI! HÀNG TRIỆU CHIẾC - CHÍNH CÔ ĐÃ NÓI VẬY CÒN GÌ!

HẮN RỒI...

NHƯNG NGÀI HÃY TƯỞNG TƯỢNG XEM... ĐIỀU GÌ SẼ XẢY RA VỚI PEUGEOT NẾU TẤT CẢ NHỮNG CHIẾC XE BẤT NGỜ BỊ ĐƯA ĐẾN BÀI PHÉ LIỆU? VÌ MỘT QUY ĐỊNH MÔI TRƯỜNG MỚI ĐƯỢC ĐƯA VÀO ÁP DỤNG...

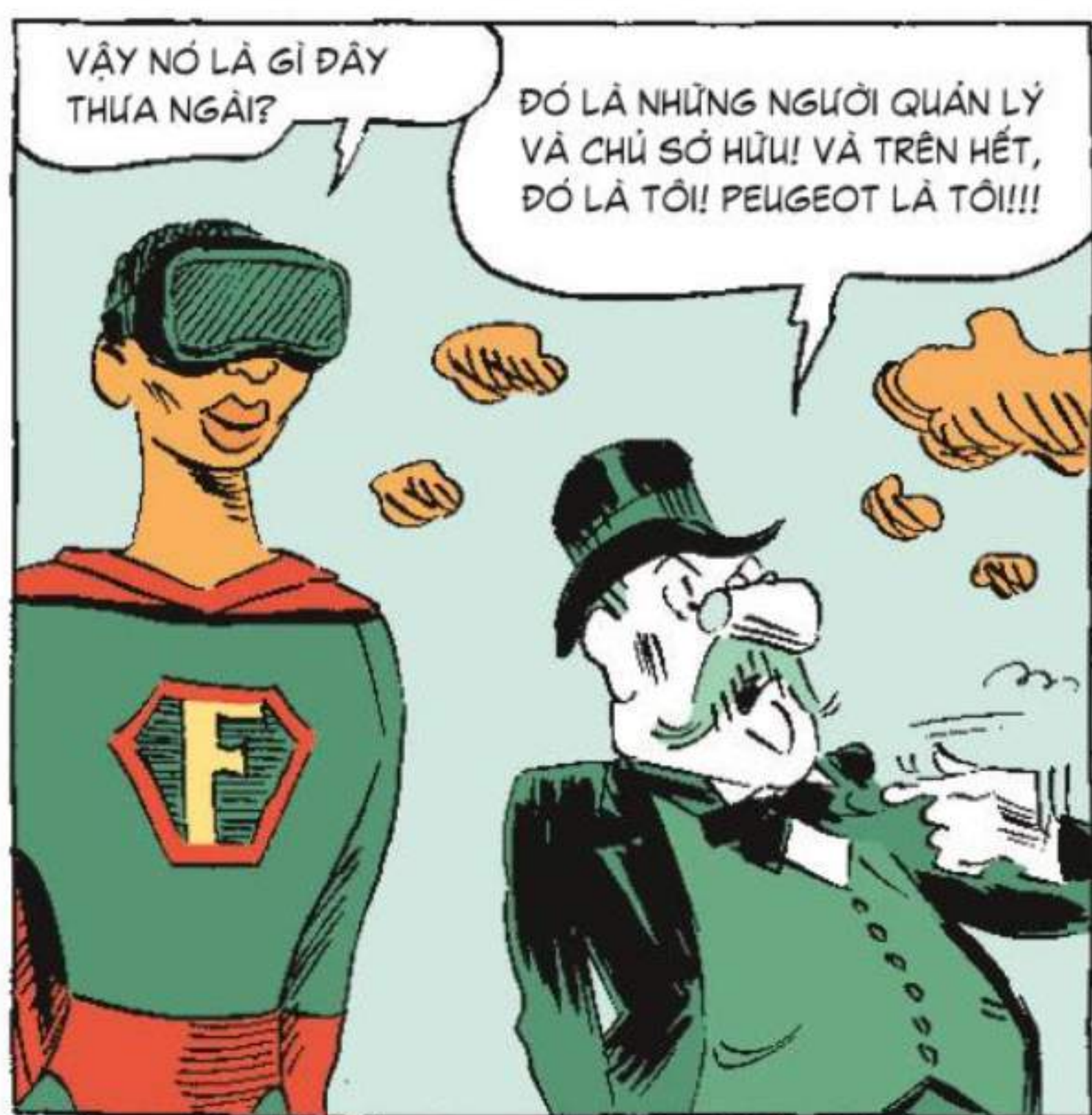
AAA! CÔ NGHĨ THẬT QUÁI DỊ!

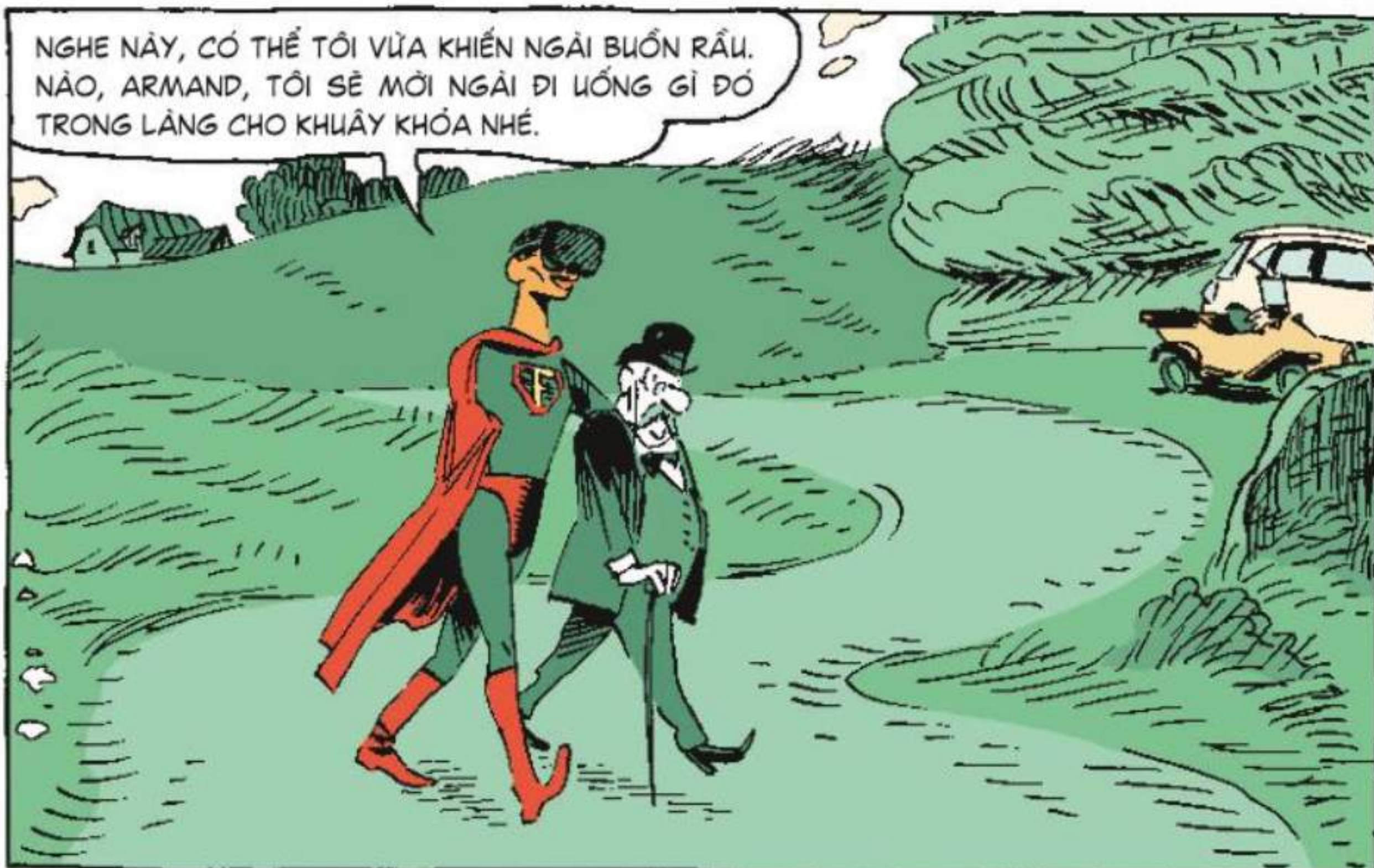
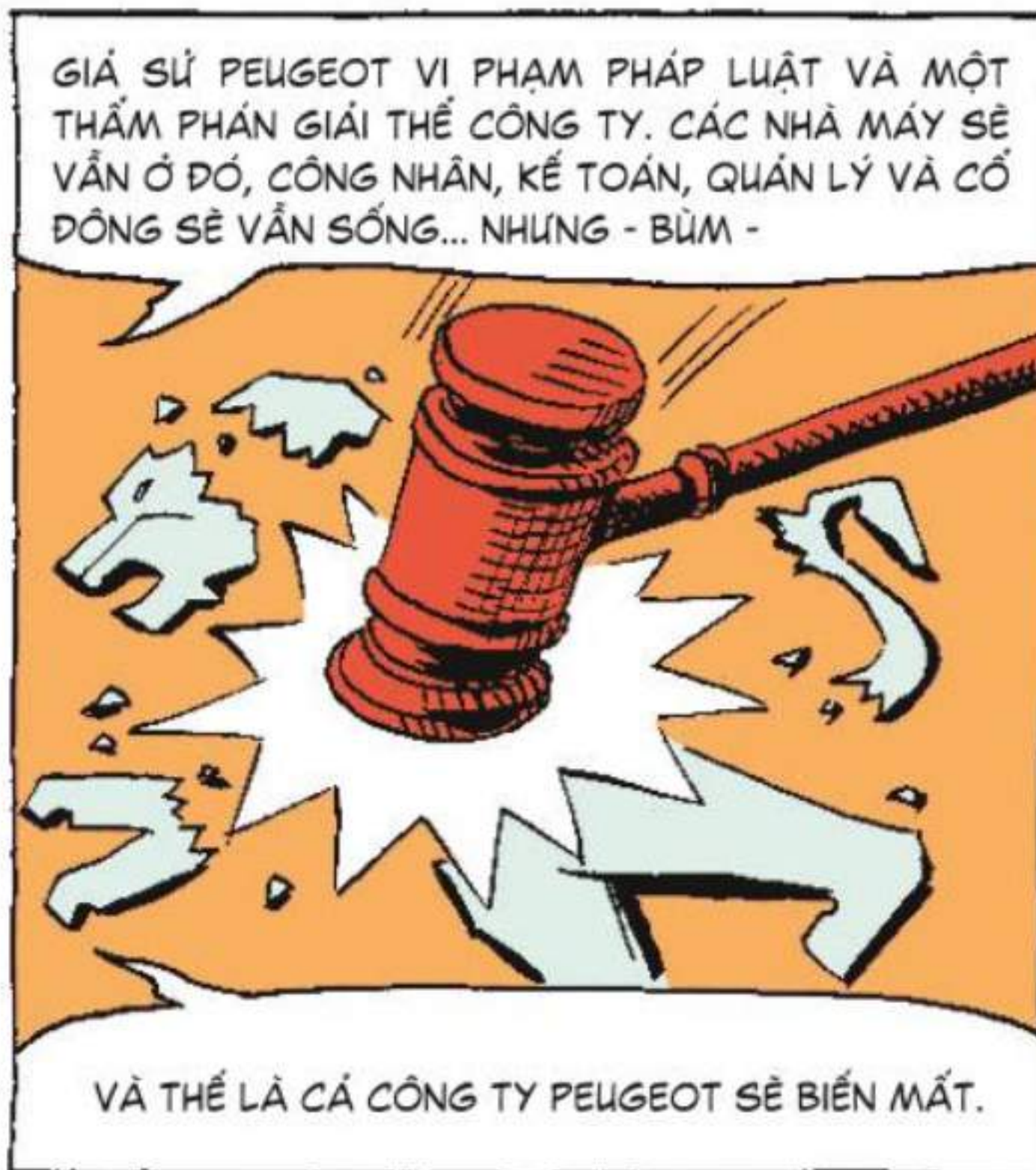

NHƯNG ĐIỀU ĐÓ KHÔNG NGĂN ĐƯỢC CÁC NHÀ MÁY PEUGEOT SẢN XUẤT Ô TÔ MỚI PHẢI KHÔNG NÀO! CHÚNG TÔI CÒN CÓ MỘT NHÀ MÁY Ở TRUNG QUỐC MÀ, CÔ NHỚ CHỨ!

NGÀI NÓI ĐÚNG, NGÀI ARMAND. PHÁ HỦY TẤT CẢ CÁC PHƯƠNG TIỆN SẼ KHÔNG PHẢI LÀ ĐẤU CHẤM HẾT CHO PEUGEOT...

VÀ TÔI CÓ THỂ TRẢ LỜI NÓ. PEUGEOT LÀ MỘT PHẦN CỦA TRÍ TUỞNG TƯỢNG CHUNG CỦA CHÚNG TA. CÁI MÀ NHỮNG LUẬT SƯ ĐÓ GỌI LÀ "HỮU CẤU PHÁP LÝ". KHÔNG THỂ CHẠM VÀO NÓ, NÓ KHÔNG PHẢI LÀ MỘT ĐỐI TƯỢNG VẬT LÝ!

HỮM!

ĐÚNG VẬY, NHƯNG NÓ TỒN TẠI VỚI TƯ CÁCH PHÁP NHÂN. CÙNG GIỐNG NHƯ TIẾN SĨ VÀ TÔI, NÓ PHẢI TUÂN THỦ PHÁP LUẬT, NÓ CÓ THỂ MỞ TÀI KHOẢN NGÂN HÀNG, CÓ THỂ SỞ HỮU TÀI SẢN RIÊNG...

VÀ NÓ CÒN ĐÓNG THUẾ NỮA KIA!

CHÍNH XÁC, VÀ NÓ CÓ THỂ BỊ KIỆN RA TÒA, THẬM CHÍ TRUY TỐ, NHƯNG NÓ HOÀN TOÀN TÁCH BIỆT VỚI NGƯỜI SỞ HỮU HOẶC LÀM VIỆC CHO NÓ.

PEUGEOT CHÍNH LÀ MỘT DẠNG CỤ THỂ CỦA HỮU CẤU PHÁP LÝ ĐƯỢC GỌI LÀ "CÔNG TY TRÁCH NHIỆM HỮU HẠN". Ý TƯỢNG ĐẲNG SAU NHỮNG CÔNG TY NÀY LÀ MỘT TRONG NHỮNG PHÁT MINH TÀI TÌNH NHẤT CỦA NHÂN LOẠI.

HOMO SAPIENS ĐÃ SỐNG HÀNG VẠN NĂM MÀ KHÔNG CÓ "CÔNG TY TRÁCH NHIỆM HỮU HẠN". TRONG PHẦN LỚN LỊCH SỬ THÀNH VĂN, CHỈ CÓ CON NGƯỜI BẰNG XƯƠNG BẰNG THỊT MỚI CÓ THỂ SỞ HỮU TÀI SẢN!

TÔI BIẾT MÀ! KHI CỤ TỔ JEAN CỦA TÔI CÒN SỐNG HỒI THẾ KỶ 13, KHÔNG HỀ TỒN TẠI NHỮNG THỨ NÀY...

VALENTIGNEY, 1213.

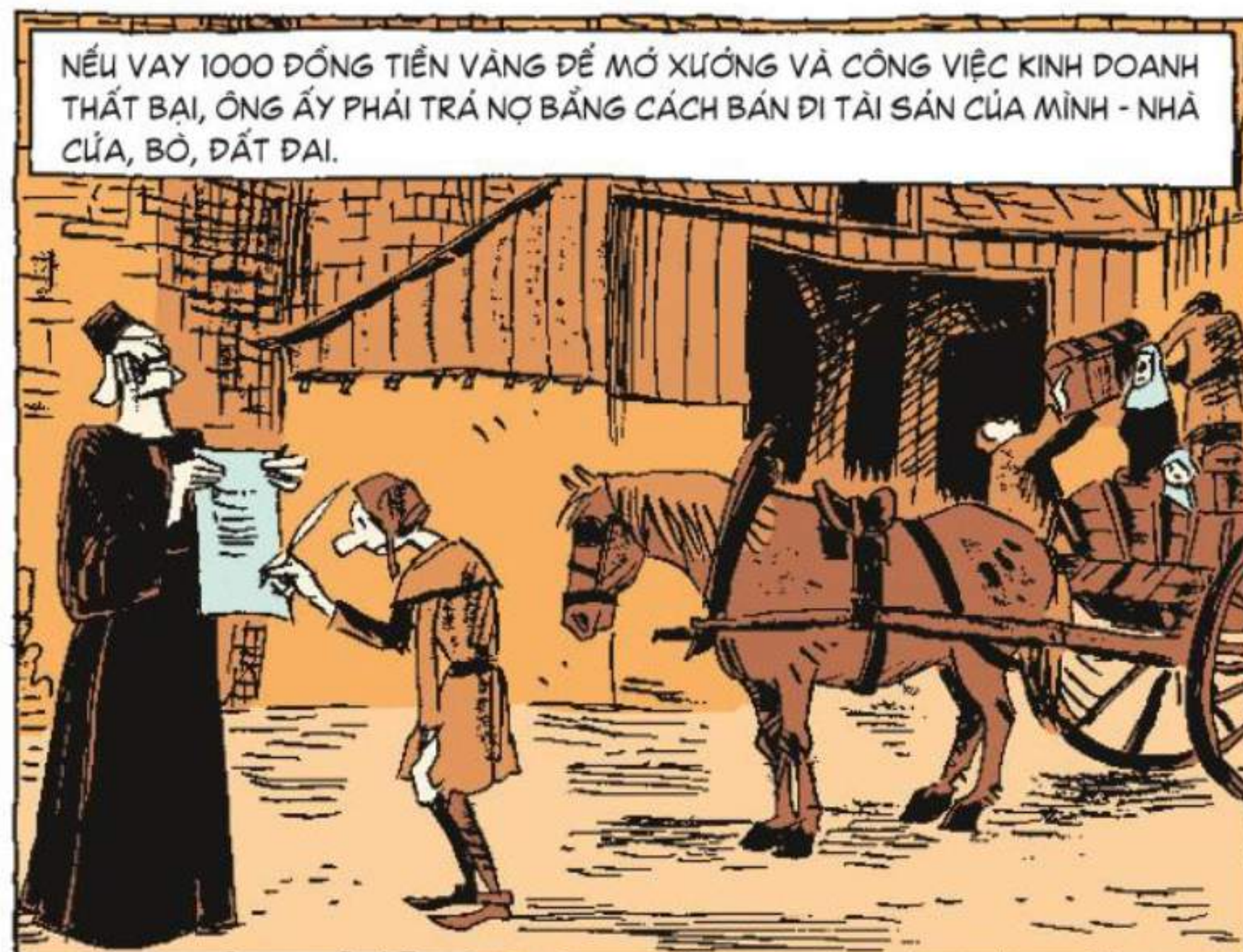
HÃY KỂ CHO TÔI NGHE ĐI! HÃY NHÌN HOÀN CẢNH KHÓ KHĂN HƠN TRONG THỜI ĐẠI NÀY... KHI MỞ XƯƠNG SÁN XUẤT TOA XE NHỎ CỦA MÌNH, ÔNG ẤY CŨNG CHÍNH LÀ CÔNG VIỆC KINH DOANH.

Ồ... CỤ TỔ JEAN...

NẾU TOA XE ÔNG ẤY LÀM RA BỊ HỎNG SAU KHI MUA ĐƯỢC MỘT TUẦN, NGƯỜI MUA BỰC TỨC SẼ KHỞI KIỆN JEAN.

NẾU VAY 1000 ĐỒNG TIỀN VÀNG ĐỂ MỞ XƯỞNG VÀ CÔNG VIỆC KINH DOANH THẤT BẠI, ÔNG ẤY PHẢI TRẢ NỢ BẰNG CÁCH BÁN ĐI TÀI SẢN CỦA MÌNH - NHÀ CỬA, BÒ, ĐẤT ĐAI.

ÔNG ẤY THẬM CHỈ CÓ THỂ PHẢI BÁN ĐI NHỮNG Đứa CON CỦA MÌNH! NẾU KHÔNG TRẢ ĐƯỢC NỢ, ÔNG ẤY CÓ THỂ BỊ TỐNG VÀO NGỤC. ÔNG ẤY CHỊU TRÁCH NHIỆM 100% CHO MỌI VẤN ĐỀ CỦA XƯỞNG.

VÌ VẬY, VÀO THỜI CỦA ÔNG JEAN, MỌI NGƯỜI SỢ KHỞI NGHIỆP VỚI NHỮNG RỦI RO NHƯ VẬY. VIỆC KINH DOANH THẤT BẠI SẼ HỦY HOẠI HỌ VÀ GIA ĐÌNH.

NẾU SỐNG TRONG NHỮNG NGÀY ĐÓ, HẸN TÔI PHẢI SUY NGHĨ RẤT THẬT ĐÁO TRƯỚC KHI QUYẾT ĐỊNH KHỞI NGHIỆP...

NHƯ THƯỜNG LỆ CHỦ NGÀI ARMAND?
ĐÓ LÀ LÝ DO KIẾN CON NGƯỜI PHÁT MINH RA MỘT CÂU CHUYỆN THỰC SỰ ĐIÊN RỒ - CÔNG TY TRÁCH NHIỆM HỮU HẠN! CÁC CÔNG TY NÀY ĐỘC LẬP VỀ MẶT PHÁP LÝ VỚI NHỮNG NGƯỜI THÀNH LẬP, ĐẦU TƯ TIỀN VÀO HOẶC QUẢN LÝ CHÚNG.

TRONG VÁI THẾ KỶ QUA, CÁC CÔNG TY NÀY ĐÃ TRỞ THÀNH NHỮNG MŨI NHỌN LỚN TRONG LĨNH VỰC KINH TẾ, VÀ CHÚNG TA ĐÃ QUÁ QUEN VỚI CHÚNG, CHÚNG TA QUÊN MẤT RẰNG CHÚNG CHỈ TỒN TẠI BÊN TRONG TRÍ TƯỞNG TƯỢNG CỦA CHÚNG TA.

TÔI KHÔNG HIỂU TẤT CẢ NHỮNG ĐIỀU NÀY, NHƯNG TÔI TIN LỜI TIẾN SĨ...

Ở MỸ, NHỮNG CÔNG TY TRÁCH NHIỆM HỮU HẠN NÀY ĐƯỢC GỌI LÀ "CORPORATION" - MÍA MAI THAY, VÌ TỪ NÀY CÓ GỐC TIẾNG LATIN LÀ "CORPUS", NGHĨA LÀ "CƠ THỂ"... THỬ CHÚNG KHÔNG HỀ CÓ! TUY KHÔNG CÓ CƠ THỂ THẬT SỰ, NHƯNG HỆ THỐNG LUẬT PHÁP MỸ COI CÁC CÔNG TY NÀY LÀ PHÁP NHÂN, NHƯ THỂ CHÚNG LÀ NHỮNG CON NGƯỜI BẰNG XƯƠNG BẮNG THỊT!

CHÍNH NGÀI ĐÃ TẬN DỤNG HỆ THỐNG NÀY, NGÀI ARMAND. NGÀI THÀNH LẬP MỘT CÔNG TY CÓ TÊN LÀ PEUGEOT, ĐÓ LÀ MỘT THỰC THỂ HOÀN TOÀN KHÁC VỚI NGÀI.

NẾU MỘT CHIẾC PEUGEOT BỊ HỎNG, NGƯỜI MUA CÓ THỂ KIẾN CÔNG TY PEUGEOT, NHƯNG KHÔNG PHẢI NGÀI, NGÀI ARMAND PEUGEOT.

CHÀ, TÔI HI VỌNG LÀ KHÔNG!

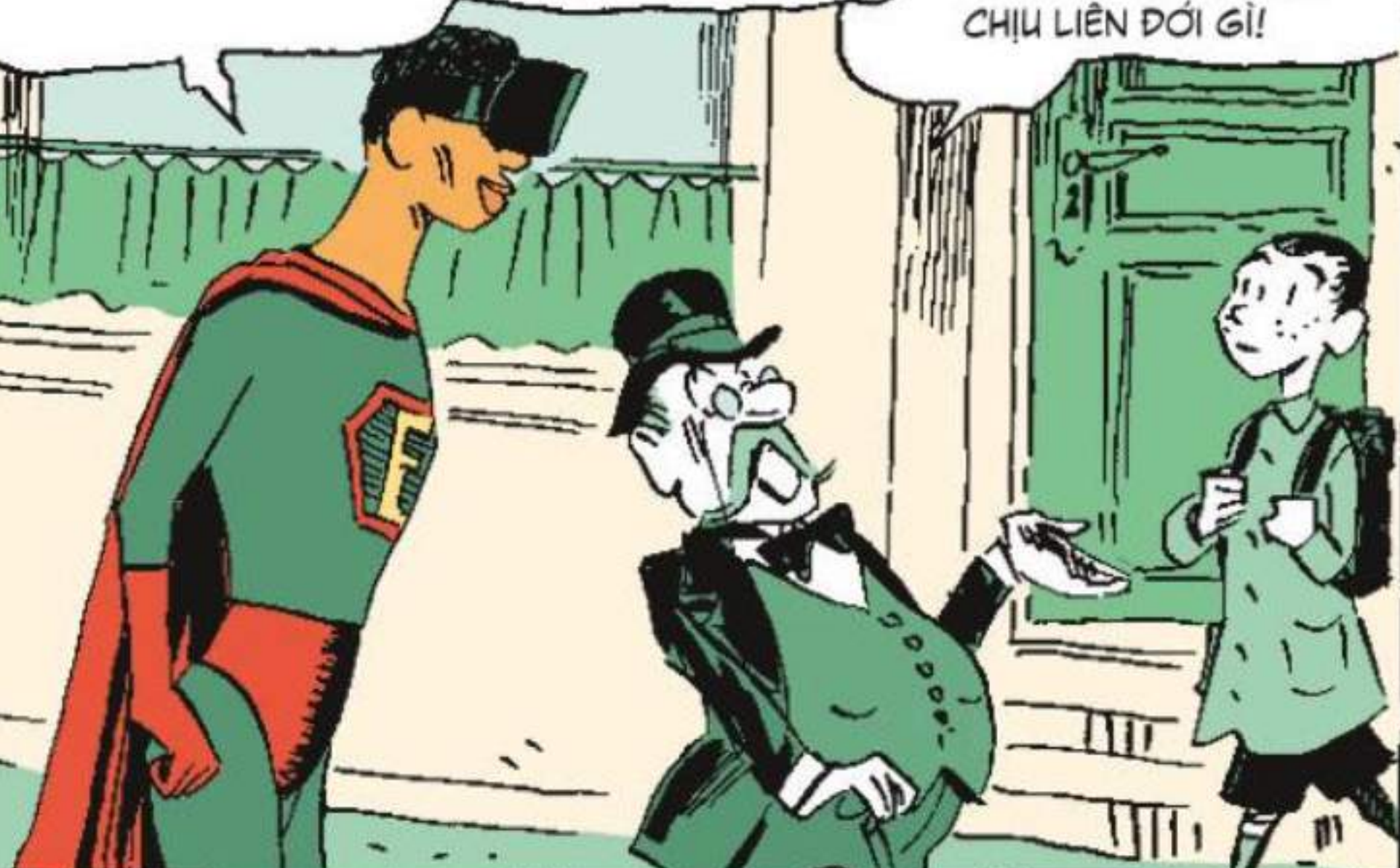

ĐƯỢC RỒI, CHÚNG TA QUAY LẠI LẤY XE ĐI.

NẾU CÔNG TY PEUGEOT ĐI VAY HÀNG TRIỆU FRANC VÀ SAU ĐÓ BỊ PHÁ SẢN, THÌ CÁ NHÂN NGÀI ARMAND PEUGEOT ĐÂY SẼ KHÔNG PHẢI TRẢ FRANC NÀO CHO CÁC CHỦ NỢ CỦA CÔNG TY.

HOÀN TOÀN ĐÚNG! NẾU LÀ CÔNG TY PEUGEOT ĐỨNG RA VAY, THÌ TÔI CHẮNG CHỊU LIÊN ĐỐI GÌ!

NGÀI CÓ BIẾT MÌNH ĐÃ TẠO RA CÔNG TY PEUGEOT NHƯ THẾ NÀO KHÔNG?

CÙNG GIỐNG NHƯ CÁCH MÀ CÁC THẦY TU VÀ THẦY PHỤ THỦY ĐÃ TẠO RA CÁC VỊ THẦN VÀ MA QUỶ TRONG SUỐT CHIỀU DÀI LỊCH SỬ.

CHÚA JESU, MẸ MARIA VÀ THÁNH GIUSE! THẬT BÁNG BỞ! TÔI ĐỀU CÓ TẠO RA HỌ!

KHÔNG, KHÔNG, NGHIÊM TÚC ĐẤY! CÁC CÔNG TY ĐƯỢC TẠO RA THEO CÁCH GIỐNG NHƯ CÁC VỊ THẦN - NGÀI KỂ NHỮNG CÂU CHUYỆN VÀ THUYẾT PHỤC MỌI NGƯỜI TIN CHÚNG.

THEO TÍN NGƯỠNG CÔNG GIÁO, NẾU MỘT LINH MỤC CÔNG GIÁO MẶC ÁO THÁNH TRINH TRỌNG NÓI NHỮNG LỜI THÍCH HỢP VÀO ĐÚNG THỜI ĐIỂM, BÁNH MÌ VÀ RƯỢU VANG THỂ TỤC SẼ BIẾN THÀNH THỊT VÀ MÁU CỦA CHÚA.

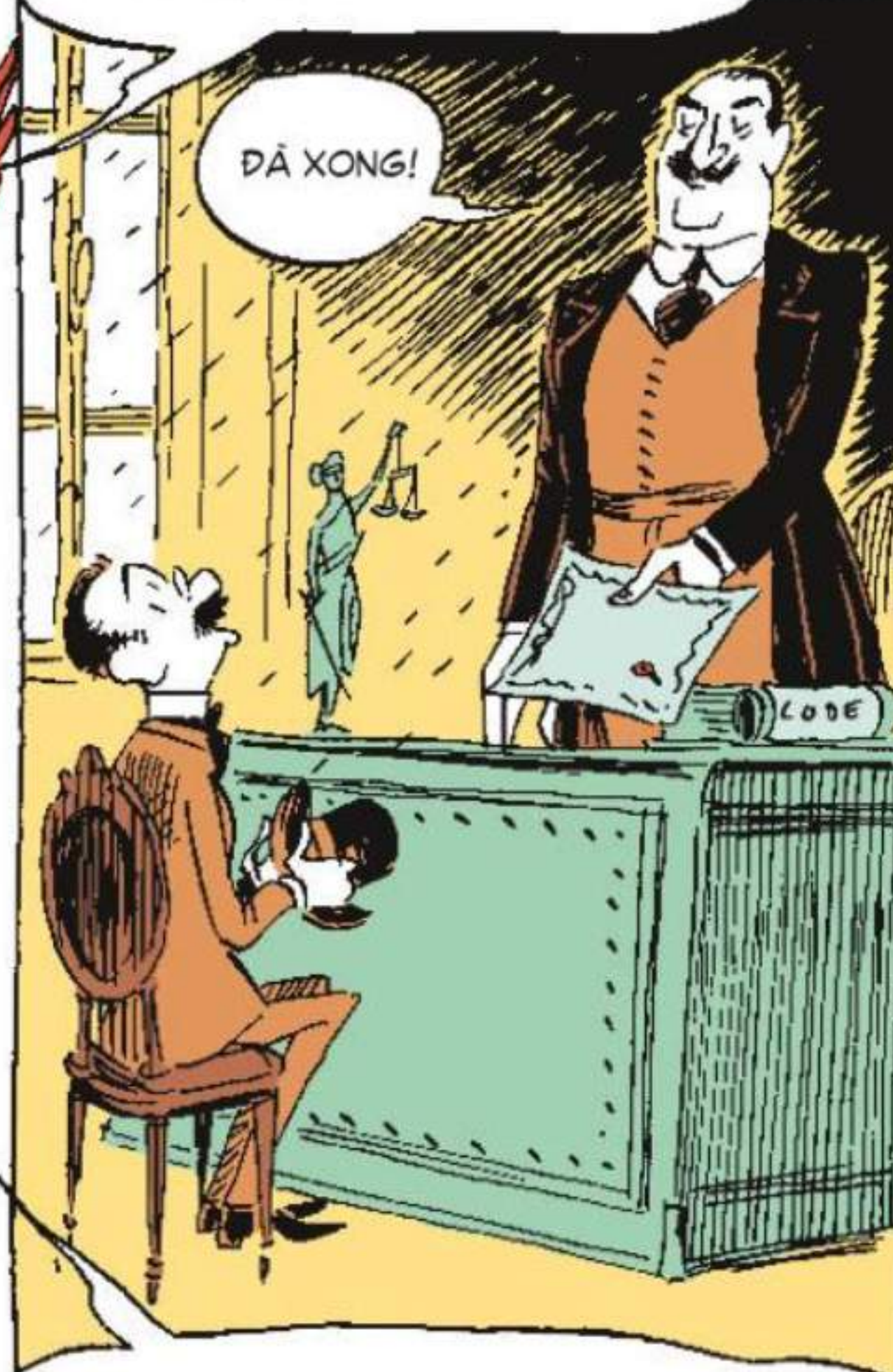

HOC EST CORPUS MEUM*

* ĐÂY LÀ CƠ THỂ CỦA TÔI!

VÀ THỂ LÀ BÁNH MÌ BIẾN THÀNH THỊT CỦA CHÚA. HÀNG TRIỆU NGƯỜI CÔNG GIÁO MỖ ĐẠO SẼ CƯ XỬ NHƯ THỂ CHÚA THỰC SỰ HIỆN DIỆN Ở ĐÓ, TRONG MẪU BÁNH THÁNH NÀY.

THEO HỆ THỐNG LUẬT PHÁP CỦA PHÁP, NẾU MỘT LUẬT SƯ ĐƯỢC CHỨNG NHẬN LÀM THEO TẤT CẢ CÁC THỦ TỤC ĐÚNG ĐẮN, VIẾT TẤT CẢ BÙA CHỦ VÀ LỜI TUYÊN THỆ THÍCH HỢP TRÊN MỘT MẢNH GIẤY ĐƯỢC TRANG TRÍ CẦU KỲ, KÝ TÊN ĐÓNG DẤU Ở CUỐI TÀI LIỆU, THÌ HỒ BIẾN - MỘT CÔNG TY MỚI ĐƯỢC THÀNH LẬP.

ĐÃ XONG!

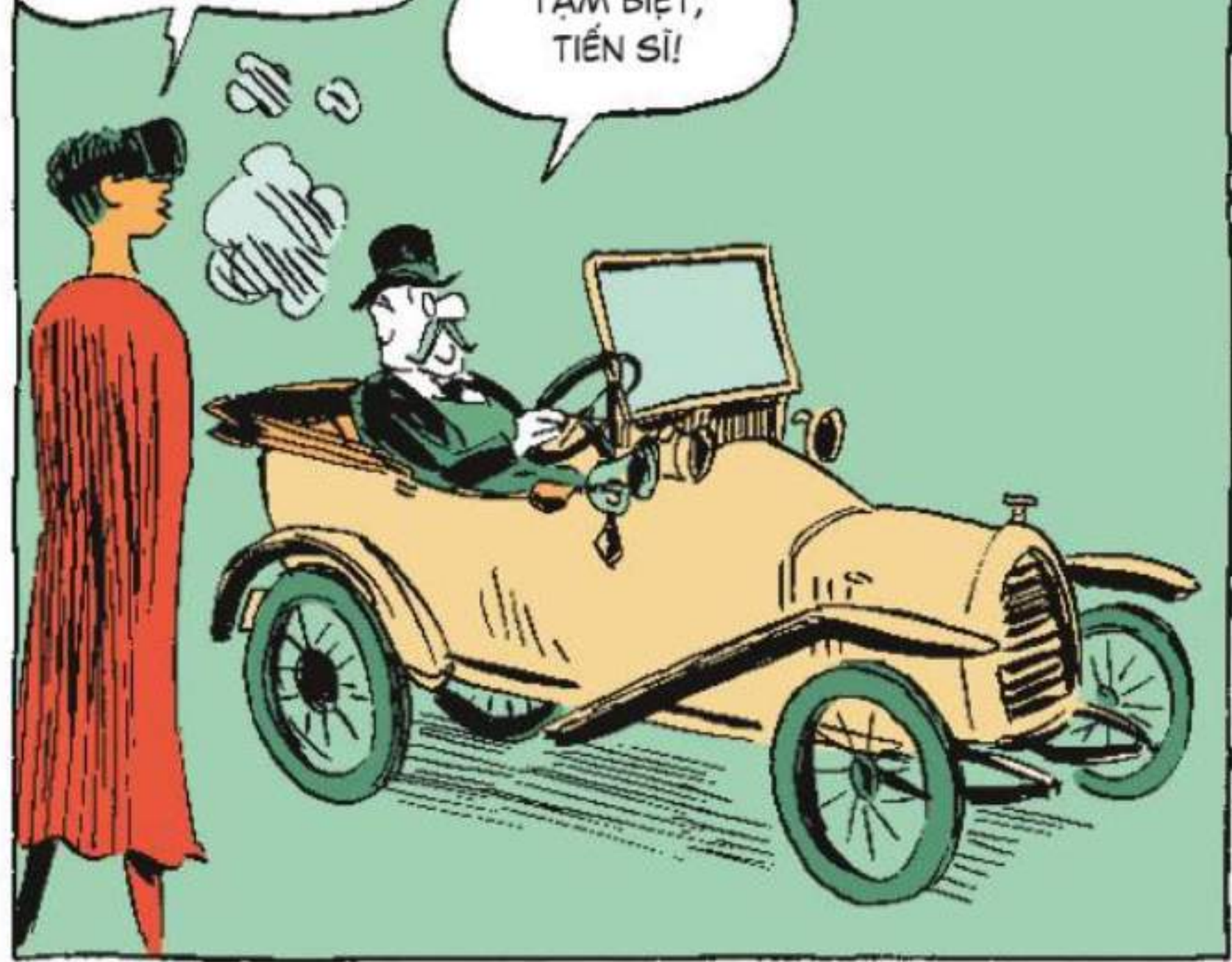
VÌ VẬY, ARMAND, KHI NGÀI MUỐN THÀNH LẬP CÔNG TY CỦA MÌNH VÀO NĂM 1896, NGÀI ĐÃ TRẢ TIỀN CHO MỘT LUẬT SƯ ĐỂ THỰC HIỆN TẤT CẢ CÁC THỦ TỤC LONG TRỌNG NÀY. MỘT KHI LUẬT SƯ ĐÃ THỰC HIỆN CÁC NGHI LỄ VÀ PHÁT RA NHỮNG LỜI MA THUẬT CỦA MÌNH, HÀNG TRIỆU CÔNG DÂN PHÁP ĐÃ CƯ XỬ NHƯ THỂ CÔNG TY PEUGEOT THỰC SỰ TỒN TẠI.

CHÀ, TÔI CHƯA BAO GIỜ... TÔI CHƯA BAO GIỜ SUY NGHĨ VỀ NÓ THEO CÁCH NHƯ VẬY.

ĐƯỢC RỒI! TẠM BIỆT, ARMAND THÂN MẾN!

TẠM BIỆT, TIẾN SĨ!

CHÀ, TÔI CHƯA BAO GIỜ...

VIỆC KỂ CHUYỆN SAO CHO HIỆU QUẢ THẬT RA KHÔNG DỄ CHỨT NÀO.

VẤN ĐỀ KHÔNG NẪM Ở VIỆC KỂ NHỮNG CÂU CHUYỆN, MÀ LÀ ĐỂ THUYẾT PHỤC NHỮNG NGƯỜI KHÁC TIN CHÚNG.

PHẦN LỚN LỊCH SỬ XOAY QUANH MỘT CÂU HỎI LỚN... LÀM THẾ NÀO ĐỂ THUYẾT PHỤC HÀNG TRIỆU NGƯỜI TIN VÀO MỘT CÂU CHUYỆN NÀO ĐÓ VỀ MỘT VỊ THẦN, MỘT DÂN TỘC HAY MỘT CÔNG TY TRÁCH NHIỆM HỮU HẠN?

SONG NẾU THÀNH CÔNG, NÓ SẼ MANG LẠI CHO SAPIENS SỨC MẠNH TO LỚN KHI CHO PHÉP HÀNG TRIỆU NGƯỜI LẠ HỢP TÁC CÙNG HƯỚNG TỚI CÁC MỤC TIÊU CHUNG.

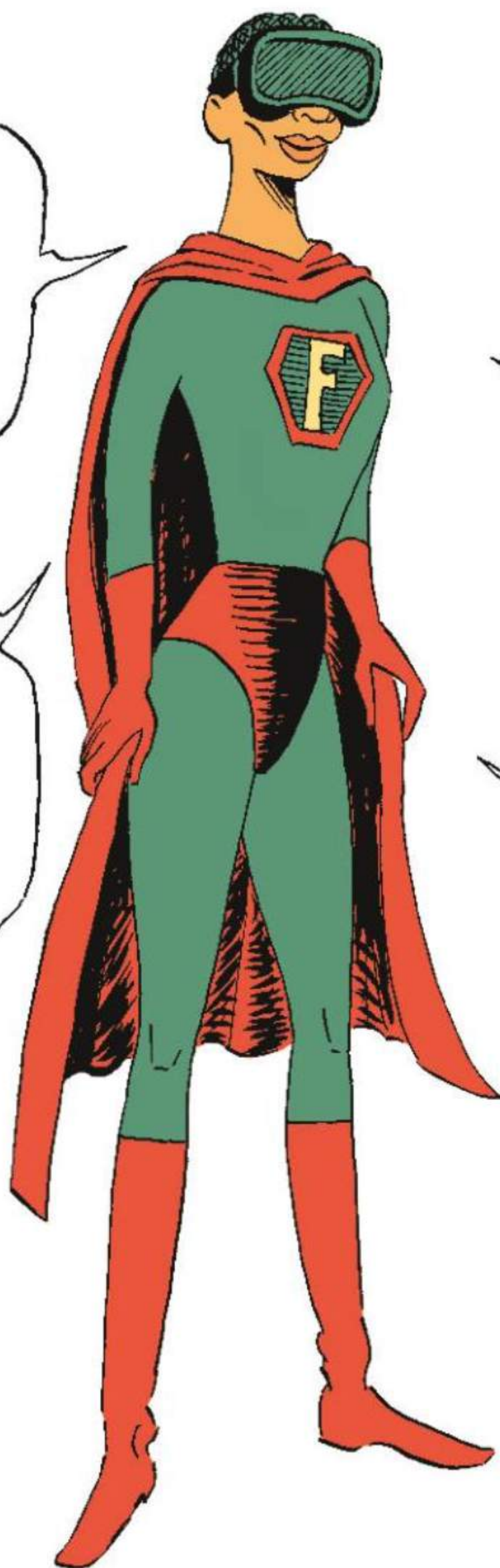
HÃY THỬ TƯỢNG TƯỢNG SẼ KHÓ KHĂN VẮT VÀ ĐẾN THẾ NÀO ĐỂ THIẾT LẬP NHÀ NƯỚC, NHÀ THỜ HOẶC HỆ THỐNG LUẬT PHÁP NẾU CHÚNG TA CHỈ CÓ THỂ NÓI VỀ NHỮNG THỨ THỰC SỰ TỒN TẠI, NHƯ SÔNG NGÒI, CÂY CỐI VÀ SỰ TỬ.

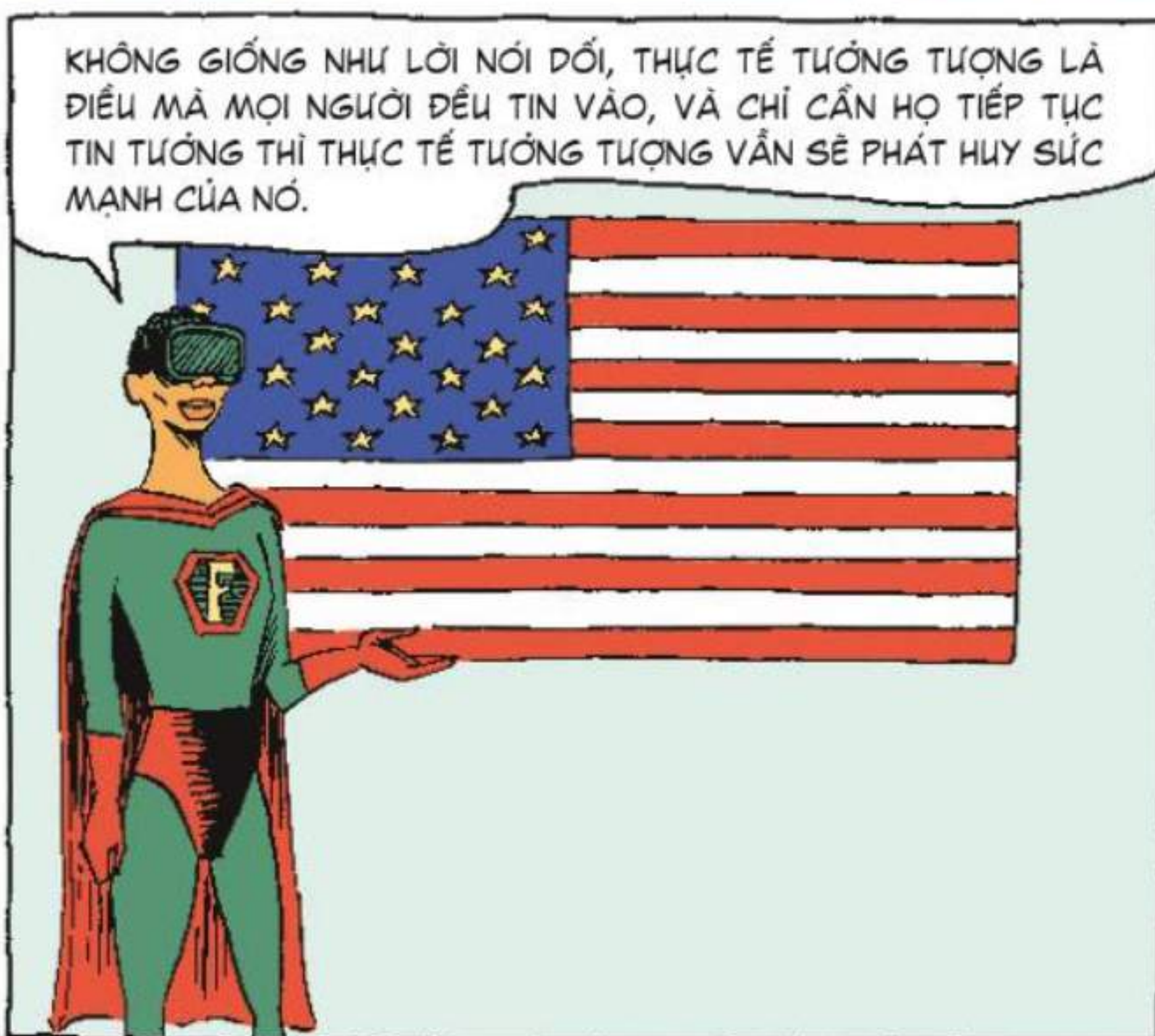
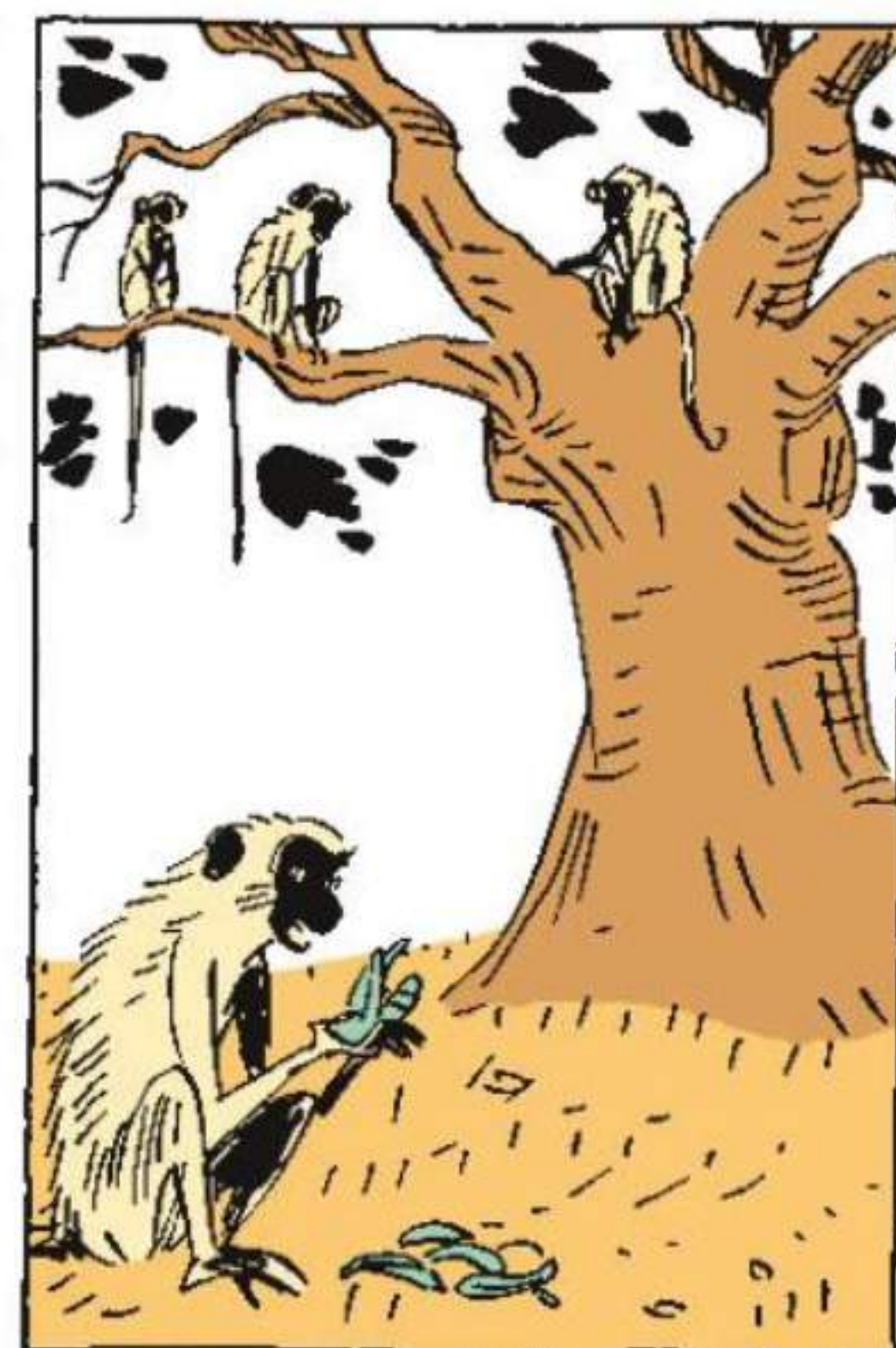
THEO NĂM THÁNG, CON NGƯỜI ĐÃ DỆT NÊN MỘT MẠNG LƯỚI CÂU CHUYỆN VỒ CÙNG PHỨC TẠP. TRONG MẠNG LƯỚI NÀY, NHỮNG ĐIỀU HỮU CẦU NHƯ PEUGEOT KHÔNG CHỈ TỒN TẠI, MÀ CÒN TÍCH LŨY ĐƯỢC SỨC MẠNH TO LỚN.

GIỚI HỌC THUẬT CÓ TÊN CHO NHỮNG THỨ ĐƯỢC TẠO RA THÔNG QUA MẠNG LƯỚI CÁC CÂU CHUYỆN NÀY. HỌ GỌI CHÚNG LÀ "HỮU CẦU", "CẤU TRÚC XÃ HỘI" HOẶC "THỰC TẾ TƯỢNG TƯỢNG".

MỘT THỰC TẾ TƯỢNG TƯỢNG KHÔNG PHẢI LÀ MỘT LỜI NÓI DỐI.

TÔI SẼ DỐI TRÁ KHI NÓI RẰNG CÓ MỘT CON SỰ TỬ Ở GẦN SÔNG DÙ TÔI BIẾT CHẮC LÀ KHÔNG CÓ CON SỰ TỬ NÀO.

TH
TIẾN SĨ HƯ CẦU

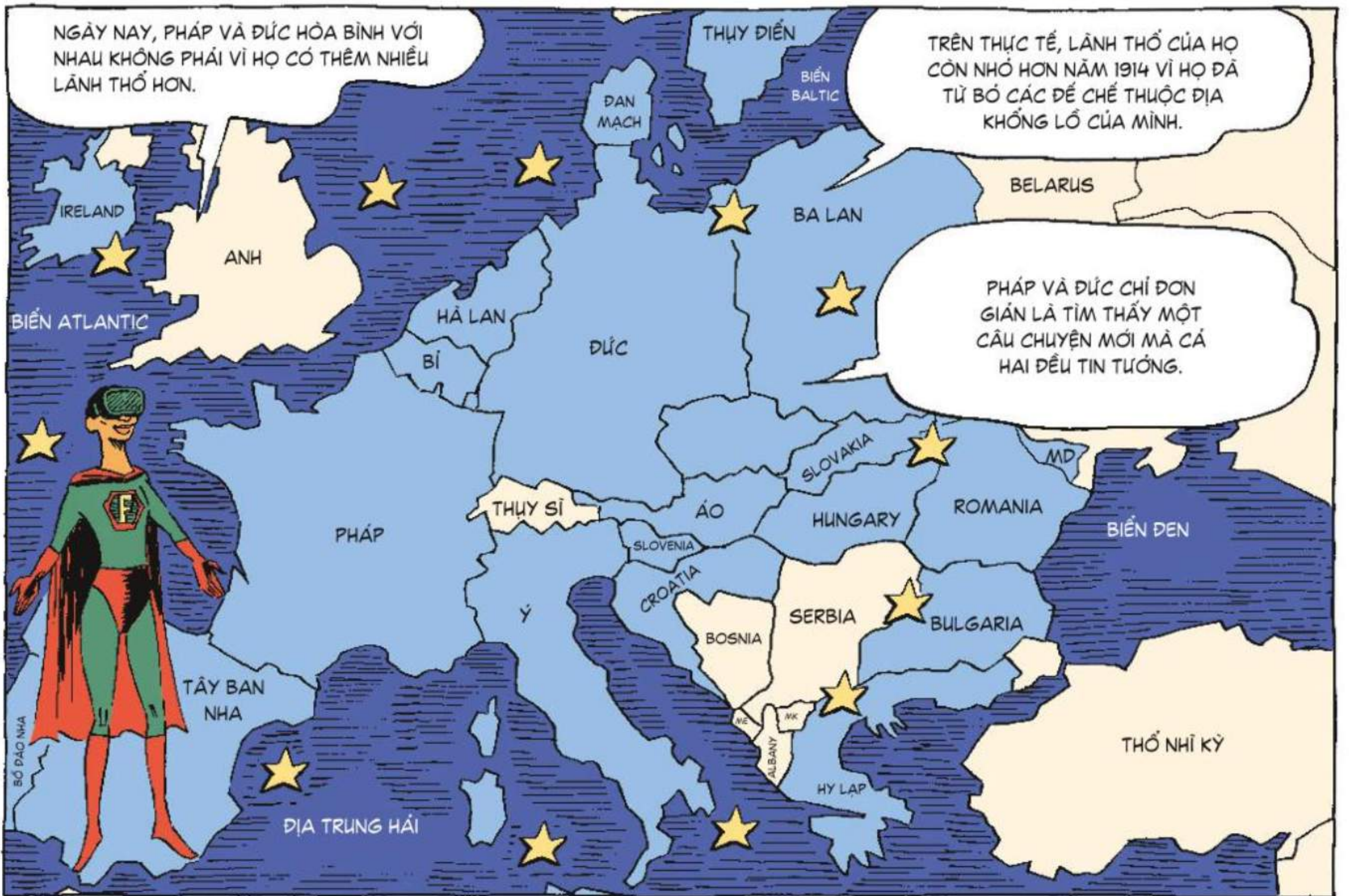
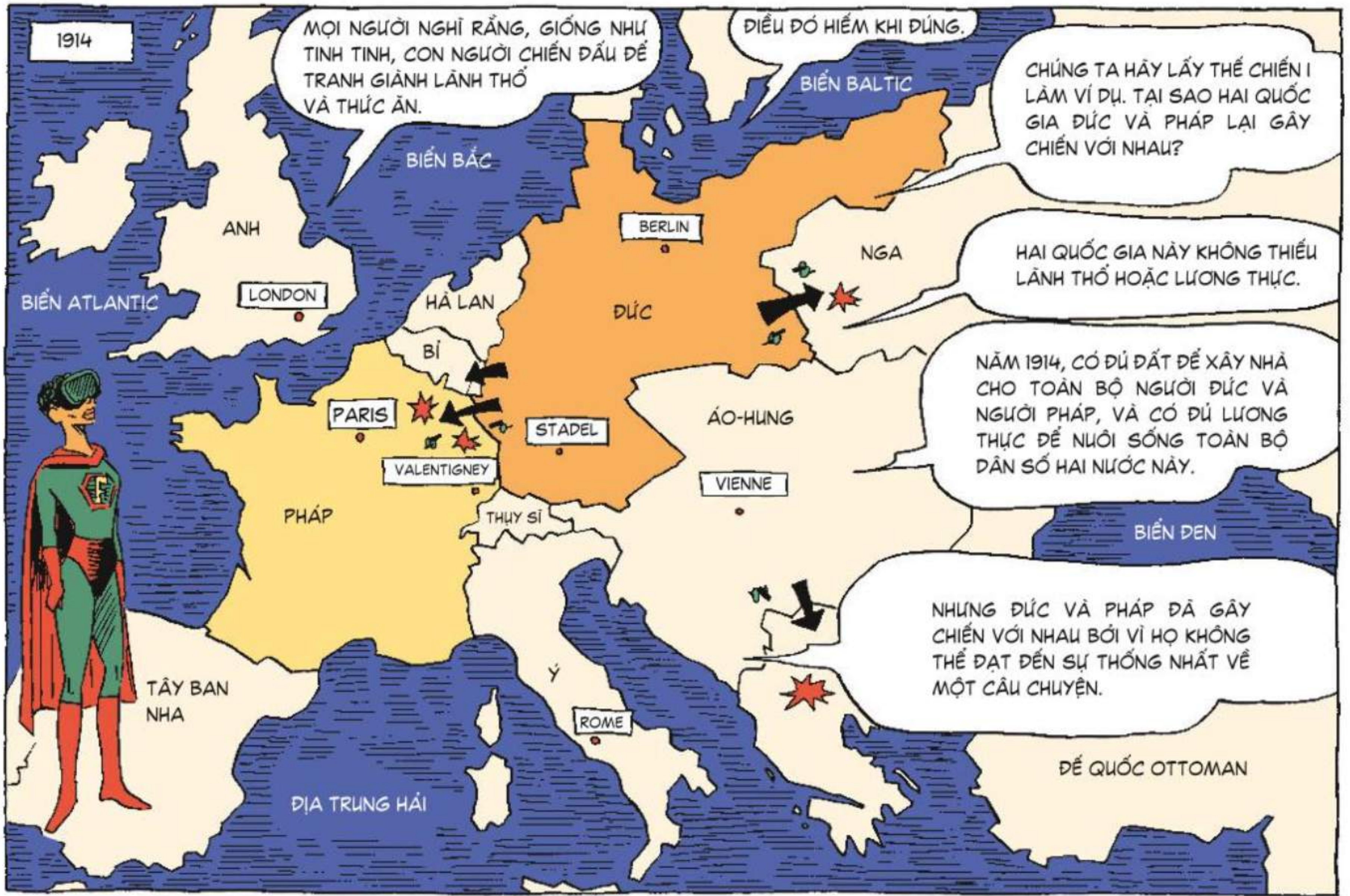
30C.

CHUYỆN HƯ CẦU

TẤT NHIÊN, NHỮNG CÂU CHUYỆN HƯ CẦU CŨNG CÓ THỂ GÂY RA NHIỀU RẮC RỐI. HẦU HẾT CÁC CUỘC CHIẾN TRANH TRONG LỊCH SỬ ĐỀU LÀ DO HƯ CẦU.

CON NGƯỜI QUÁ LÀ MỘT ĐỘNG VẬT KỶ LẠ.

VỀ CƠ BẢN MỌI THỨ ĐỀU LÀ HỮU CẦU À?

KHÔNG, KHÔNG... THỰC TẠI VẪN LUÔN HIỆN HỮU.

KHI AI ĐÓ THIẾT MẠNG TRONG CHIẾN TRANH, ĐIỀU ĐÓ RẤT THỰC!

ĐIỀU HỮU CẦU CỰC KỶ QUAN TRỌNG VÌ CHÚNG GIÚP CHÚNG TA CÓ THỂ HỢP TÁC. NẾU MỌI NGƯỜI KHÔNG TIN VÀO TIỀN BẠC VÀ CÁC CÔNG TY, MẠNG LƯỚI THƯƠNG MẠI TOÀN CẦU SẼ SỤP ĐỔ.

NẾU MỌI NGƯỜI KHÔNG TIN VÀO CÁC QUỐC GIA, HỌ SẼ KHÔNG BAO GIỜ CHỊU ĐÓNG THUẾ...

... VÀ SẼ KHÔNG CÓ HỆ THỐNG GIÁO DỤC VÀ CHĂM SÓC SỨC KHỎE QUỐC GIA.

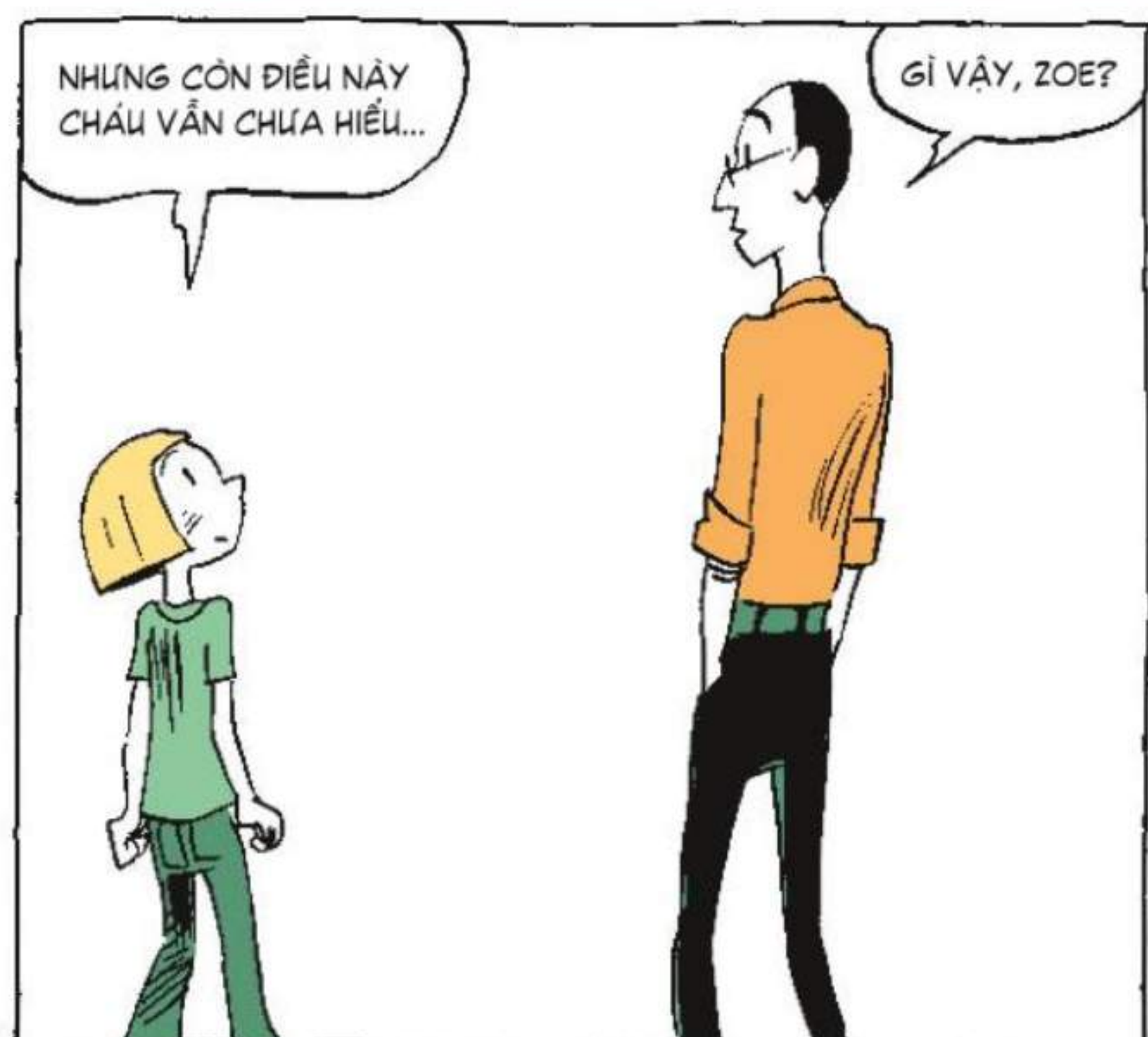
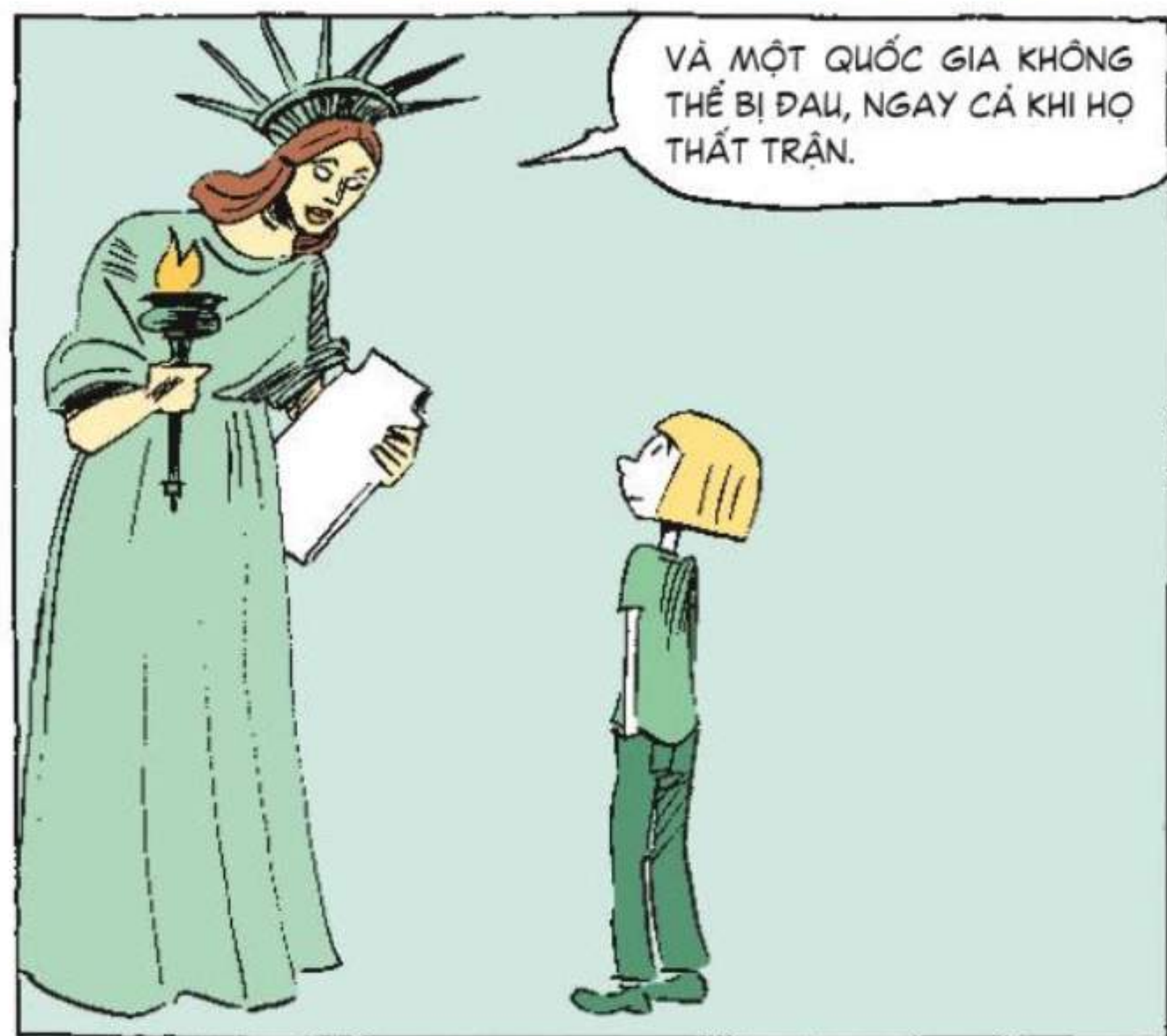
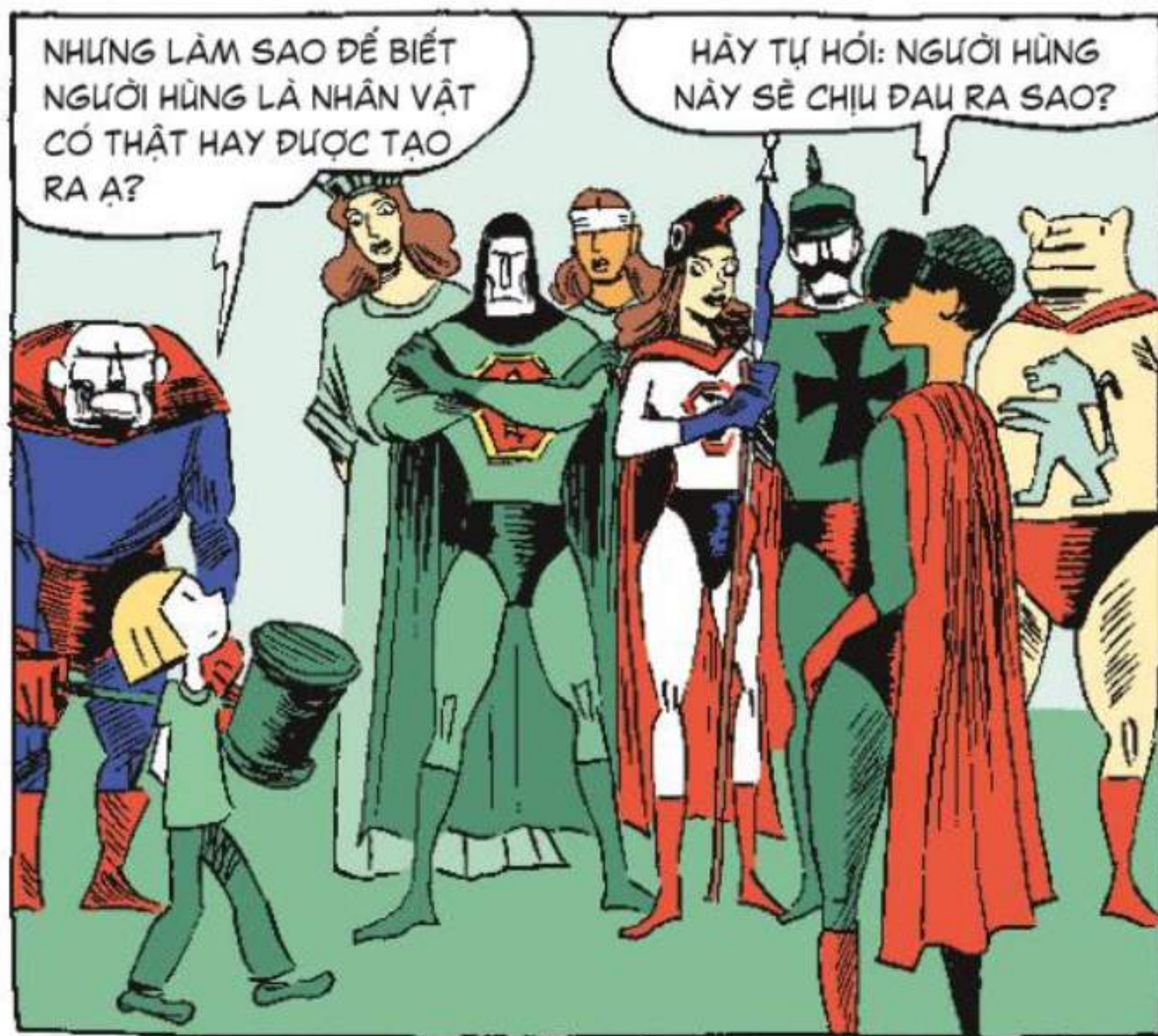

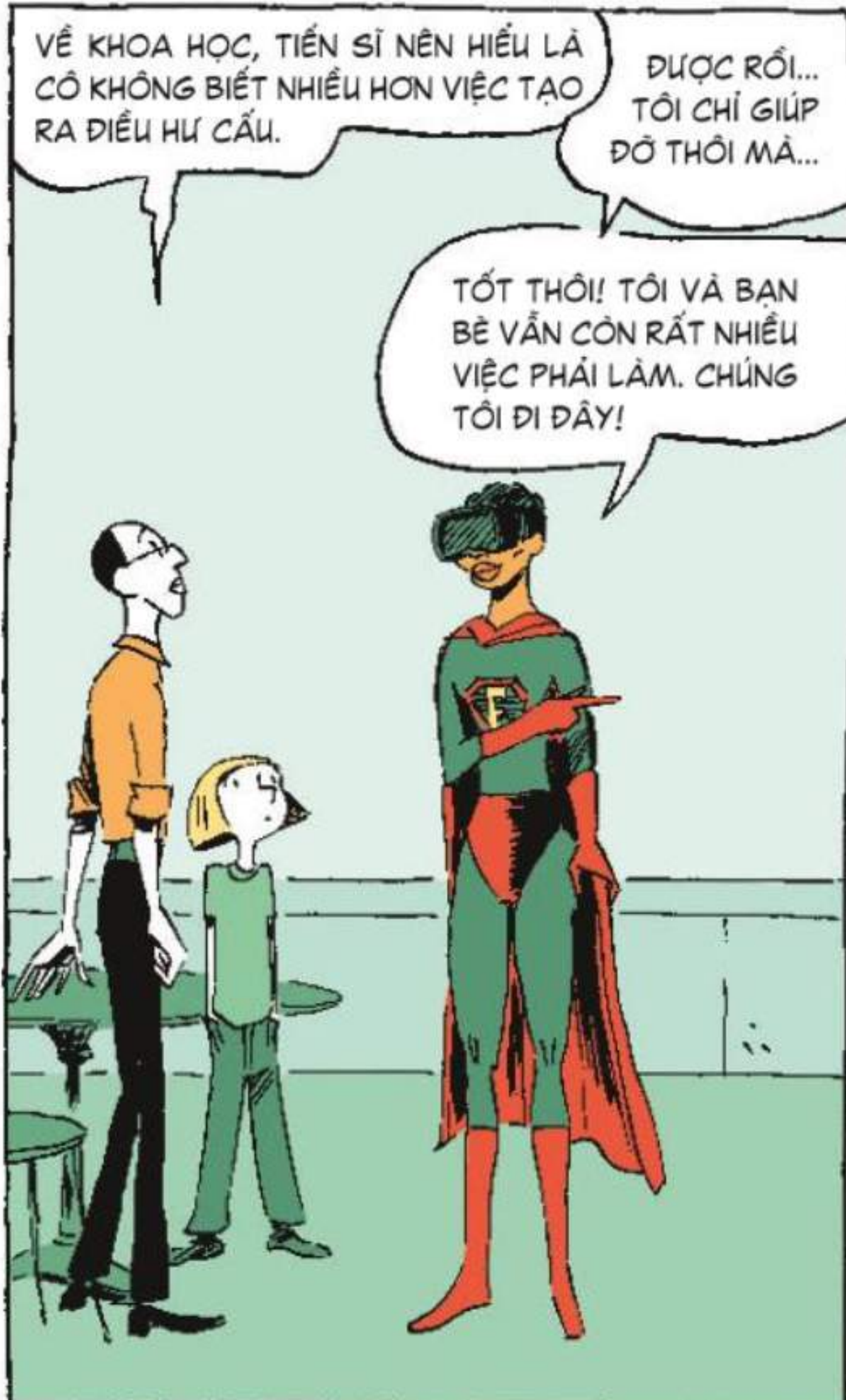
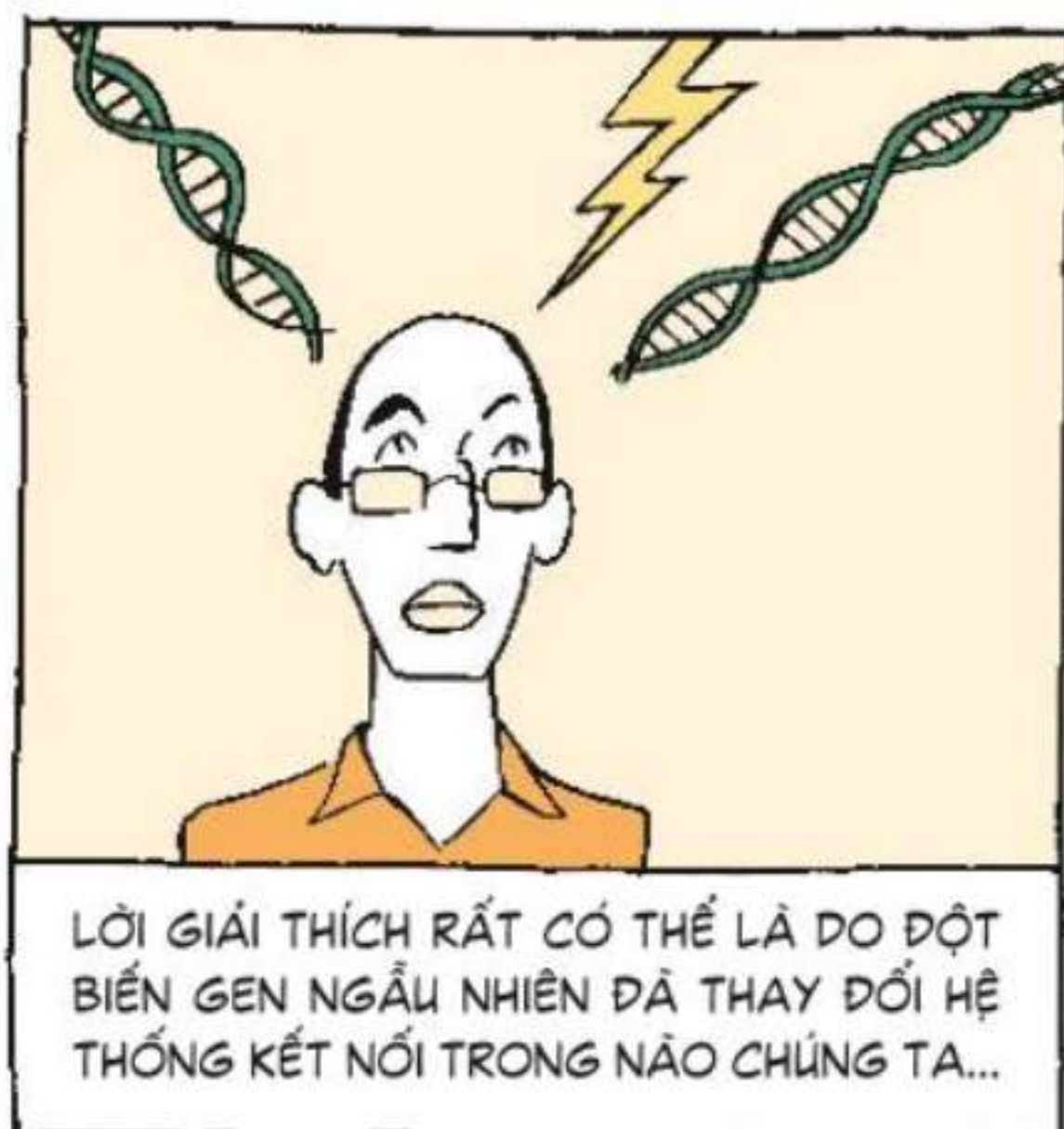
NHỮNG SAPIENS DỪNG BAO GIỜ QUÊN RẰNG HỮU CẦU CHỈ LÀ CÔNG CỤ! CHÚNG TA TẠO DỰNG CHÚNG ĐỂ PHỤC VỤ NHU CẦU CỦA CHÚNG TA!

MỌI NGƯỜI KHÔNG ĐƯỢC TRỞ THÀNH NÔ LỆ CHO CÔNG CỤ CỦA CHÍNH HỌ! NẾU MỌI NGƯỜI QUÊN ĐIỀU NÀY VÀ BẮT ĐẦU TIẾN HÀNH CÁC CUỘC CHIẾN VÌ LỢI NHUẬN CỦA MỘT CÔNG TY HOẶC VINH QUANG CỦA MỘT QUỐC GIA NÀO ĐÓ, HẬU QUẢ XẢY RA SẼ THỰC SỰ KHỦNG KHIẾP!

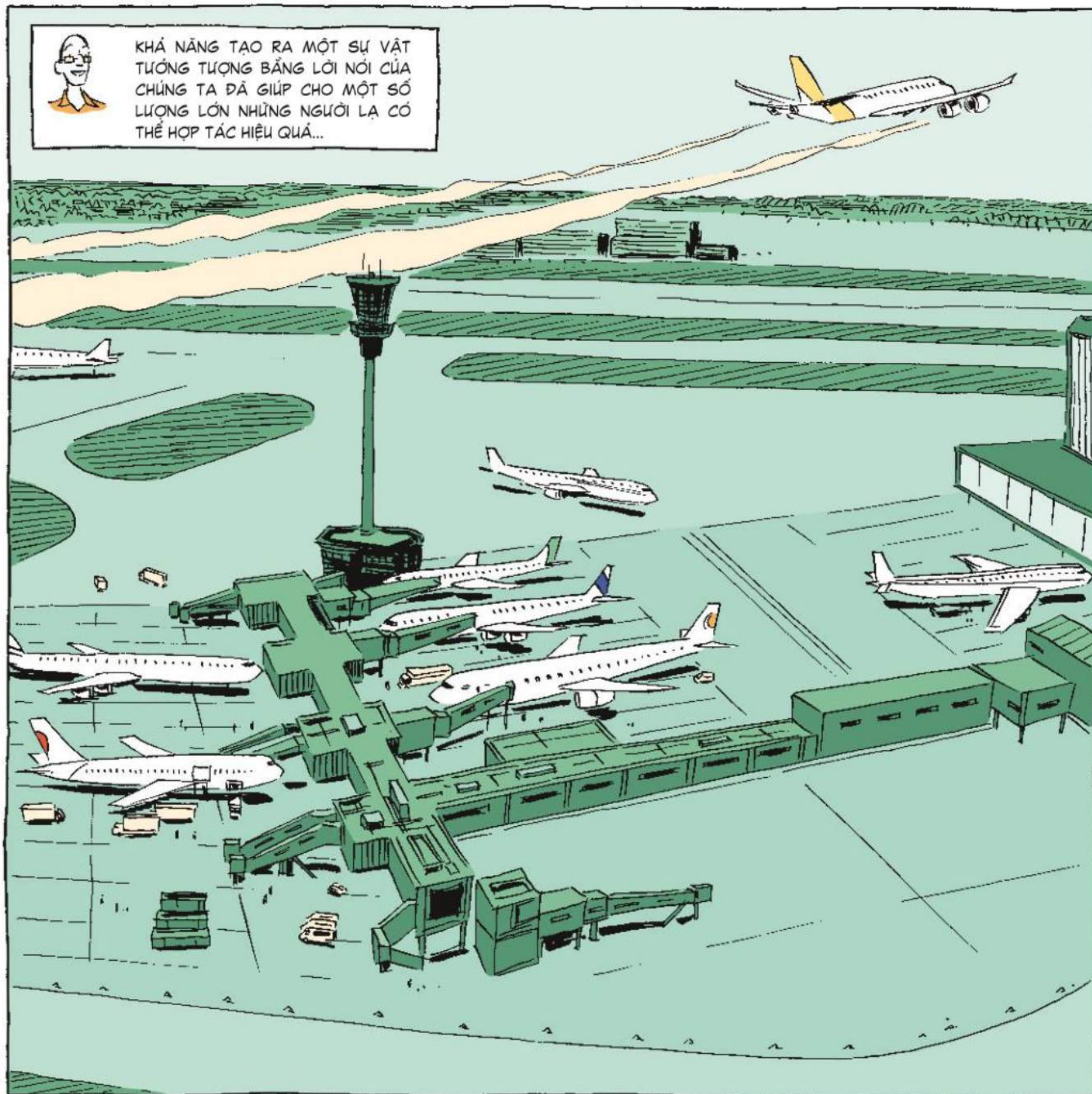

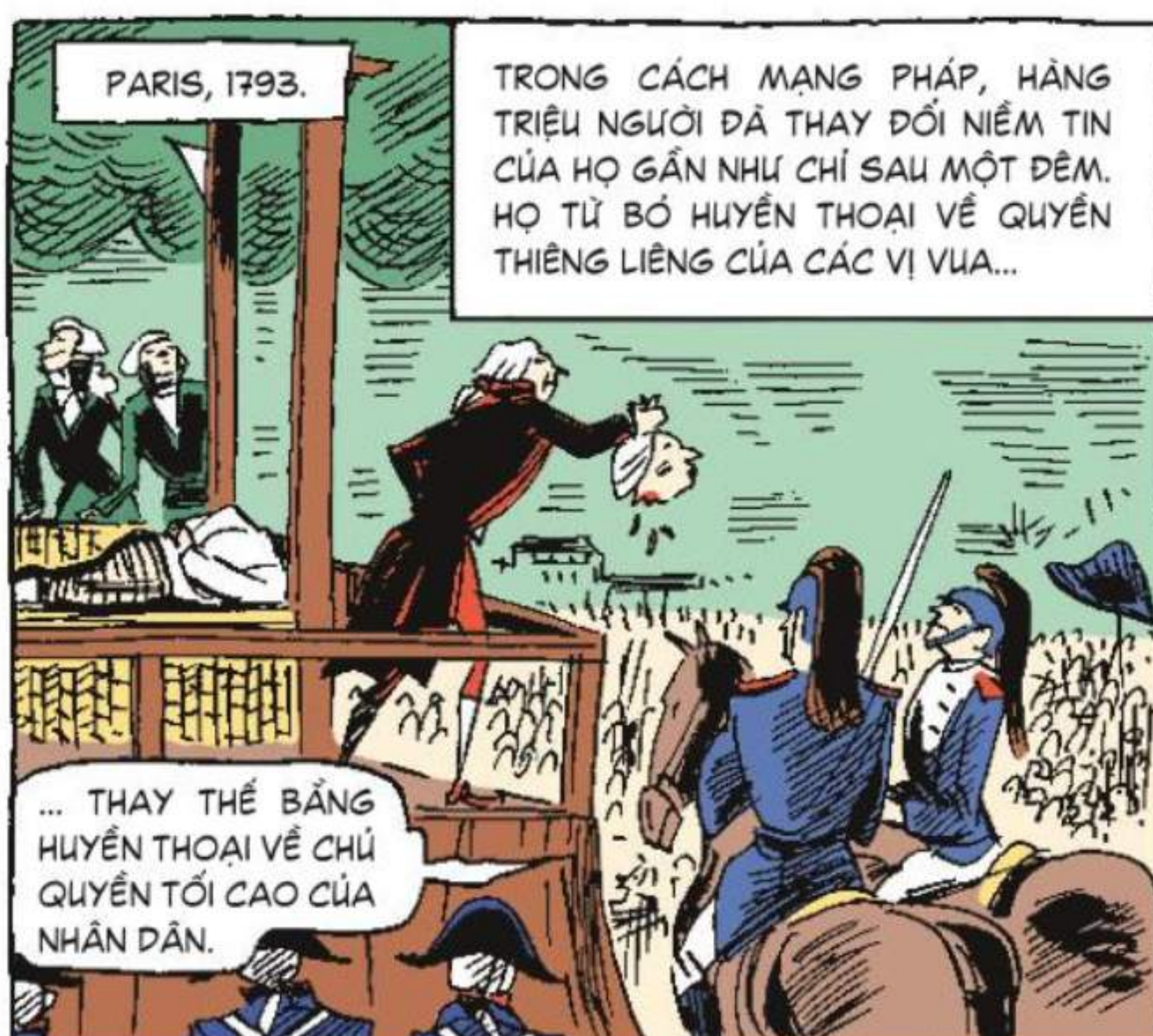
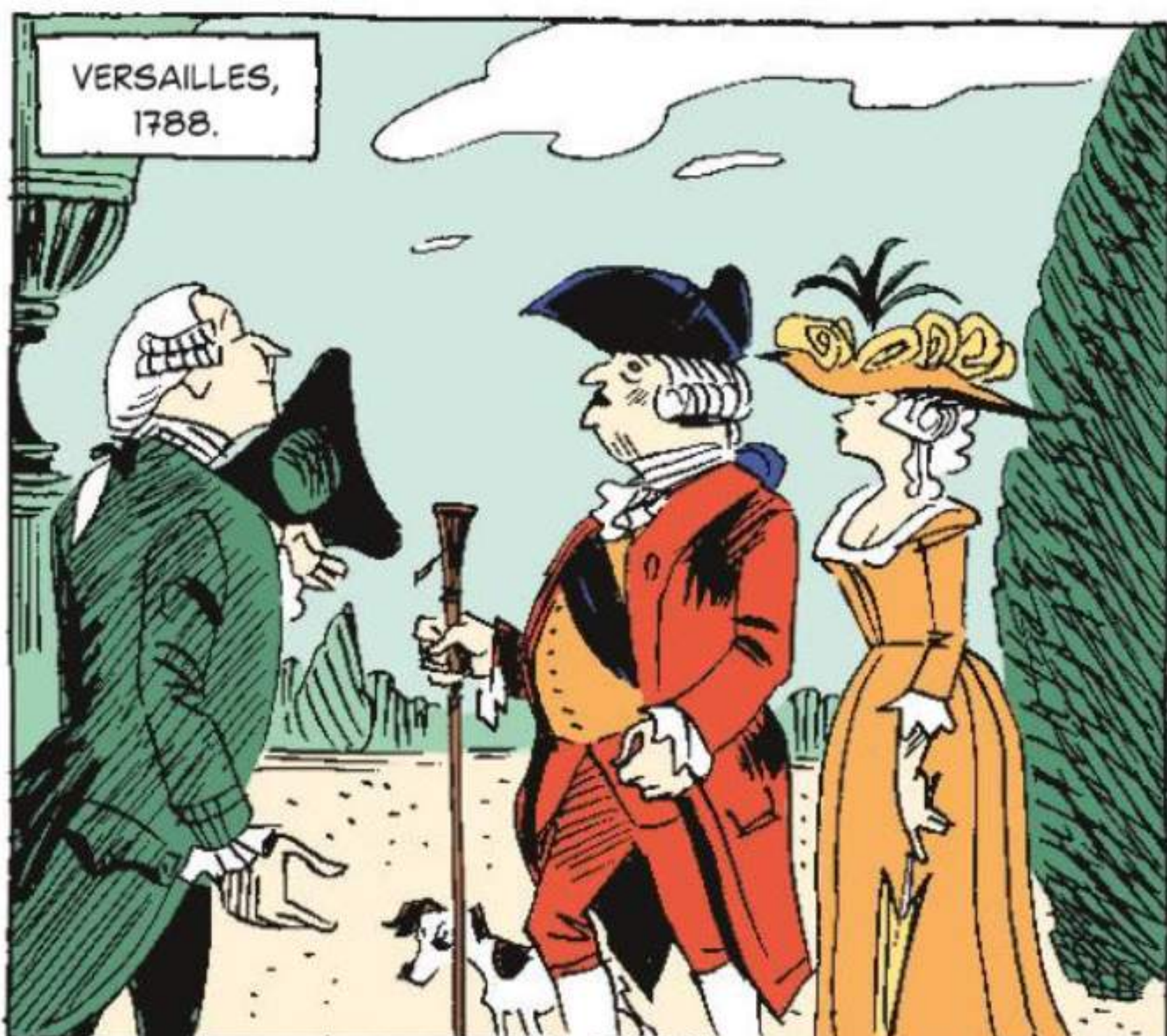

KHẢ NĂNG TẠO RA MỘT SỰ VẬT TƯỢNG BẰNG LỜI NÓI CỦA CHÚNG TA ĐÃ GIÚP CHO MỘT SỐ LƯỢNG LỚN NHỮNG NGƯỜI LẠ CÓ THỂ HỢP TÁC HIỆU QUẢ...

TUY NHIÊN, TRONG MỘT MÔI TRƯỜNG NHẤT ĐỊNH, ĐỘNG VẬT CÙNG LOÀI SẼ CÓ XU HƯỚNG HÀNH XỬ THEO CÁCH TƯƠNG TỰ.

TINH TINH LÙN - CÒN ĐƯỢC GỌI LÀ VƯỜN BONOBO - THƯỜNG SỐNG TRONG CÁC BẦY BÌNH ĐẲNG DO CÁC LIÊN MINH NỮ THỐNG TRỊ.

VÀ NHỮNG THAY ĐỔI ĐÁNG KỂ TRONG HÀNH VI XÃ HỘI THƯỜNG SẼ KHÔNG XẢY RA NẾU KHÔNG CÓ CÁC ĐỘT BIẾN GEN.

TRONG KHI NHỮNG CON TINH TINH THÔNG THƯỜNG SỐNG TRONG CÁC NHÓM PHÂN CẤP DO MỘT CON ĐỰC ALPHA ĐỨNG ĐẦU.

NHỮNG CON TINH TINH CÁI THÔNG THƯỜNG KHÔNG THỂ HỌC HỎI TỪ HỌ HÀNG TINH TINH LÙN CỦA CHÚNG VÀ TẠO RA MỘT CUỘC CÁCH MẠNG NỮ QUYỀN!

TINH TINH ĐỰC KHÔNG THỂ TẬP HỢP TRONG MỘT QUỐC HỘI LẬP HIẾN, BÀI BỎ VAI TRÒ CỦA CON ĐỰC ALPHA VÀ TUYÊN BỐ RẰNG TỪ NAY, TẤT CẢ TINH TINH PHẢI ĐƯỢC ĐỐI XỬ BÌNH ĐẲNG.

NHỮNG THAY ĐỔI ĐÁNG KỂ TRONG HÀNH VI NHƯ VẬY SẼ CHỈ XẢY RA NẾU CÓ GÌ ĐÓ THAY ĐỔI TRONG GEN CỦA TINH TINH.

VÌ NHỮNG LÝ DO TƯƠNG TỰ, CON NGƯỜI CỔ ĐẠI KHÔNG BẮT ĐẦU BẤT KỲ CUỘC CÁCH MẠNG NÀO.

THEO NHƯ CHÚNG TA BIẾT, NHỮNG THAY ĐỔI TRONG MÔ HÌNH XÃ HỘI, VIỆC PHÁT MINH RA CÁC CÔNG NGHỆ MỚI VÀ VIỆC ĐỊNH CƯ Ở NHỮNG MÔI TRƯỜNG SỐNG MỚI LÀ DO ĐỘT BIẾN GEN VÀ ÁP LỰC MÔI TRƯỜNG NHIỀU HƠN LÀ DO CÁC PHÁT KIẾN VĂN HÓA.

LƯỚT SÓNG LÀ MỐT CỦA MÙA HÈ NĂM NAY!

ĐI THÔI, CÁC CHÀNG TRAI!

ĐÓ LÀ LÝ DO MÀ CON NGƯỜI CỔ ĐẠI PHẢI MẤT HÀNG TRĂM NGHÌN NĂM ĐỂ THỰC HIỆN NHỮNG THAY ĐỔI NÀY.

HAI TRIỆU NĂM TRƯỚC ĐÂY, ĐỘT BIẾN GEN ĐÃ TẠO RA MỘT LOÀI NGƯỜI MỚI MANG TÊN HOMO ERECTUS. CÙNG VÀO THỜI ĐIỂM ĐÓ ĐÃ XUẤT HIỆN MỘT CÔNG NGHỆ HOÀN TOÀN MỚI VỀ CÔNG CỤ ĐÁ. HIỆN CÔNG NGHỆ NÀY ĐƯỢC CÔNG NHẬN LÀ ĐẶC ĐIỂM NỔI BẬT CỦA LOÀI HOMO ERECTUS.

ĐƯỢC RỒI, ĐƯỢC RỒI... TÔI CHỈ GỢI Ý THÔI MÀ...

MIỄN LÀ Ở LOÀI HOMO ERECTUS KHÔNG PHÁT SINH THÊM NHỮNG BIẾN ĐỔI GEN NỮA, THÌ NHỮNG CÔNG CỤ BẰNG ĐÁ CỦA HỌ SẼ GẦN NHƯ Y CHANG NHAU... TRONG SUỐT GẦN HAI TRIỆU NĂM!

-2 TRIỆU NĂM

HOMO ERECTUS

NGÀY NAY

CON NGƯỜI QUÁ LÀ MỘT ĐỘNG VẬT KỶ LẠ.

VỀ CƠ BẢN MỌI THỨ ĐỀU LÀ HỮU CẦU À?

KHÔNG, KHÔNG... THỰC TẠI VẪN LUÔN HIỆN HỮU.

KHI AI ĐÓ THIẾT MẠNG TRONG CHIẾN TRANH, ĐIỀU ĐÓ RẤT THỰC!

ĐIỀU HỮU CẦU CỰC KỶ QUAN TRỌNG VÌ CHÚNG GIÚP CHÚNG TA CÓ THỂ HỢP TÁC. NẾU MỌI NGƯỜI KHÔNG TIN VÀO TIỀN BẠC VÀ CÁC CÔNG TY, MẠNG LƯỚI THƯƠNG MẠI TOÀN CẦU SẼ SỤP ĐỔ.

NẾU MỌI NGƯỜI KHÔNG TIN VÀO CÁC QUỐC GIA, HỌ SẼ KHÔNG BAO GIỜ CHỊU ĐÓNG THUẾ...

... VÀ SẼ KHÔNG CÓ HỆ THỐNG GIÁO DỤC VÀ CHĂM SÓC SỨC KHỎE QUỐC GIA.

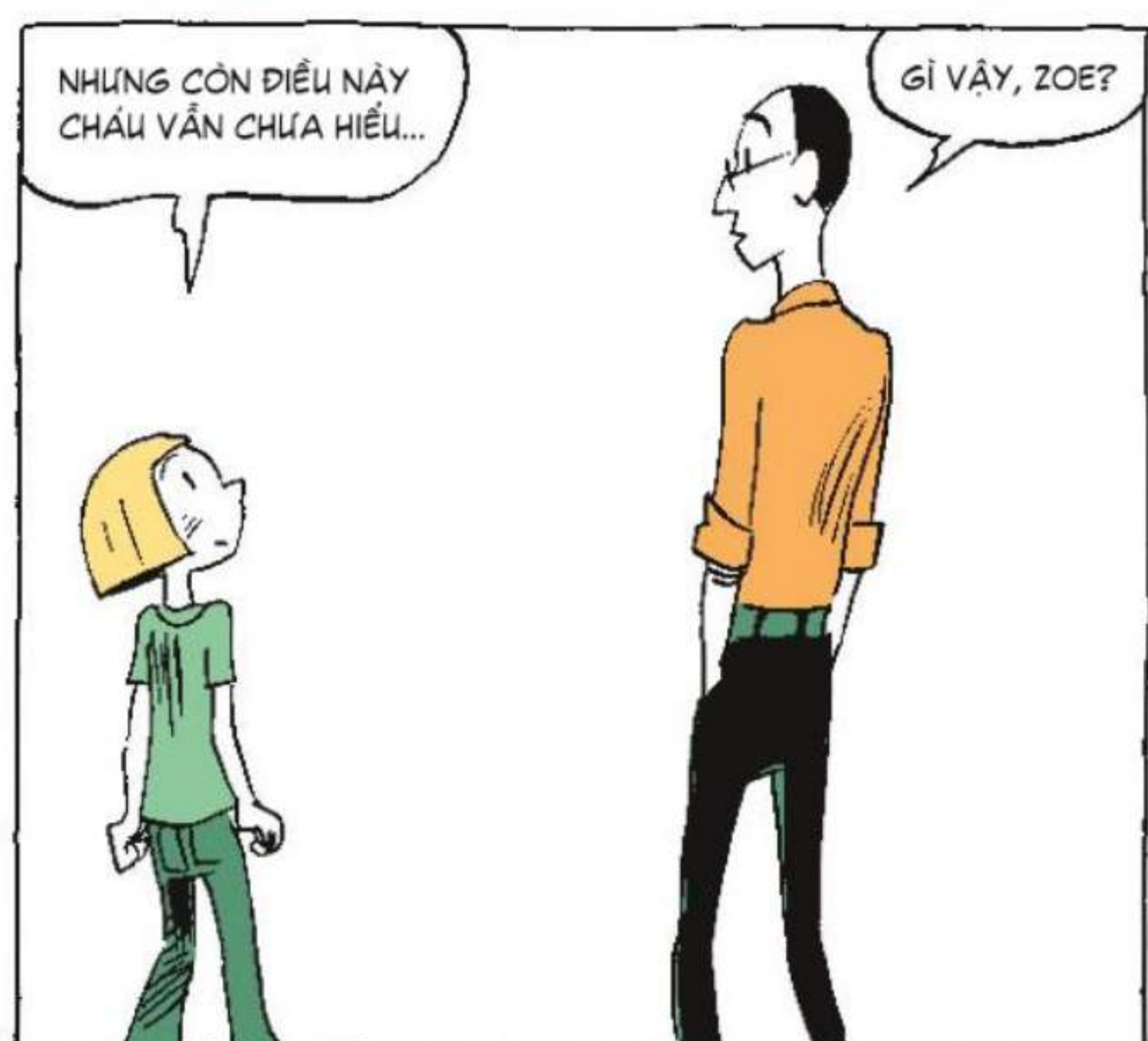
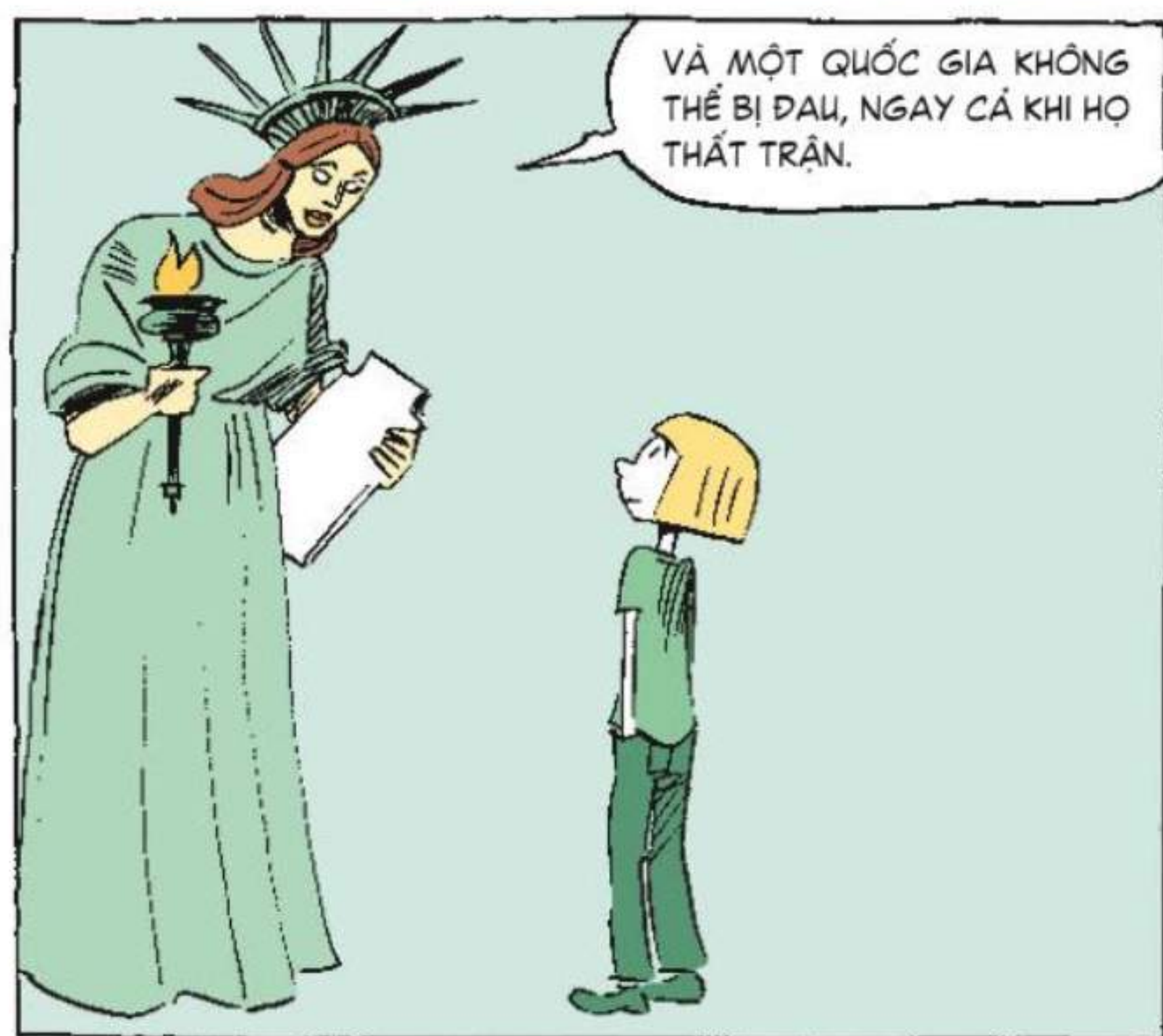

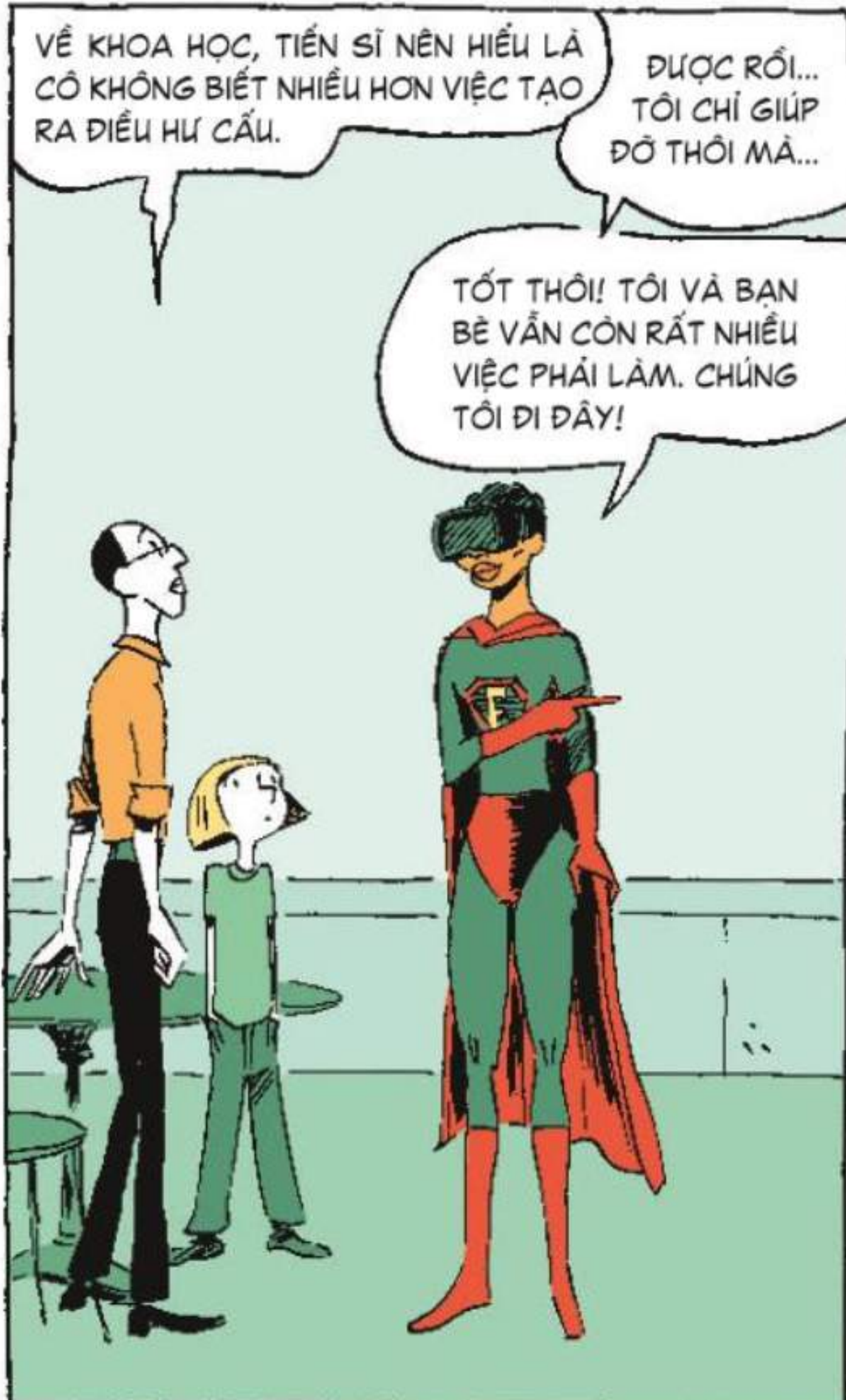
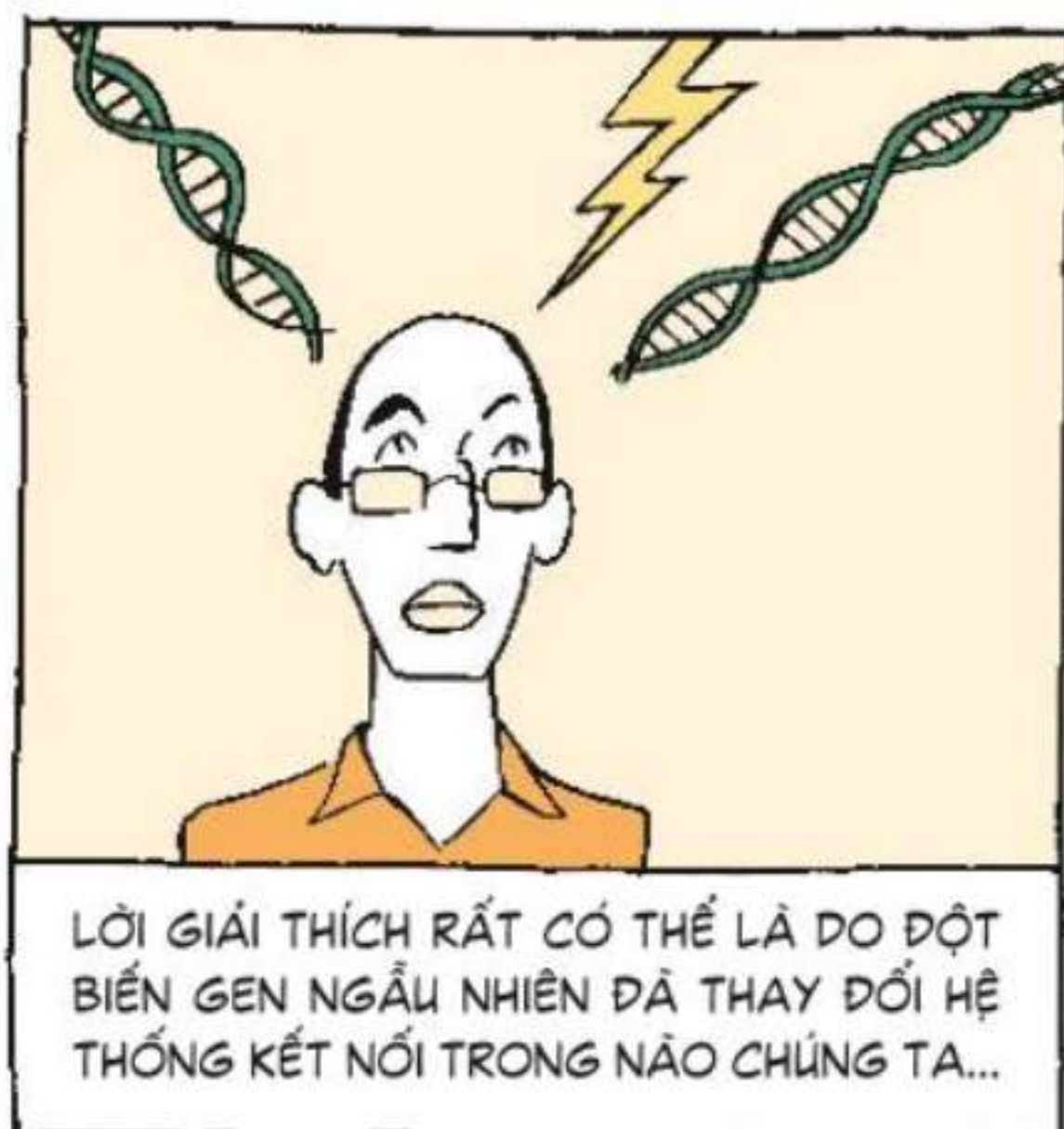
NHỮNG SAPIENS DỪNG BAO GIỜ QUÊN RẰNG HỮU CẦU CHỈ LÀ CÔNG CỤ! CHÚNG TA TẠO DỰNG CHÚNG ĐỂ PHỤC VỤ NHU CẦU CỦA CHÚNG TA!

MỌI NGƯỜI KHÔNG ĐƯỢC TRỞ THÀNH NÔ LỆ CHO CÔNG CỤ CỦA CHÍNH HỌ! NẾU MỌI NGƯỜI QUÊN ĐIỀU NÀY VÀ BẮT ĐẦU TIẾN HÀNH CÁC CUỘC CHIẾN VÌ LỢI NHUẬN CỦA MỘT CÔNG TY HOẶC VINH QUANG CỦA MỘT QUỐC GIA NÀO ĐÓ, HẬU QUẢ XẢY RA SẼ THỰC SỰ KHỦNG KHIẾP!

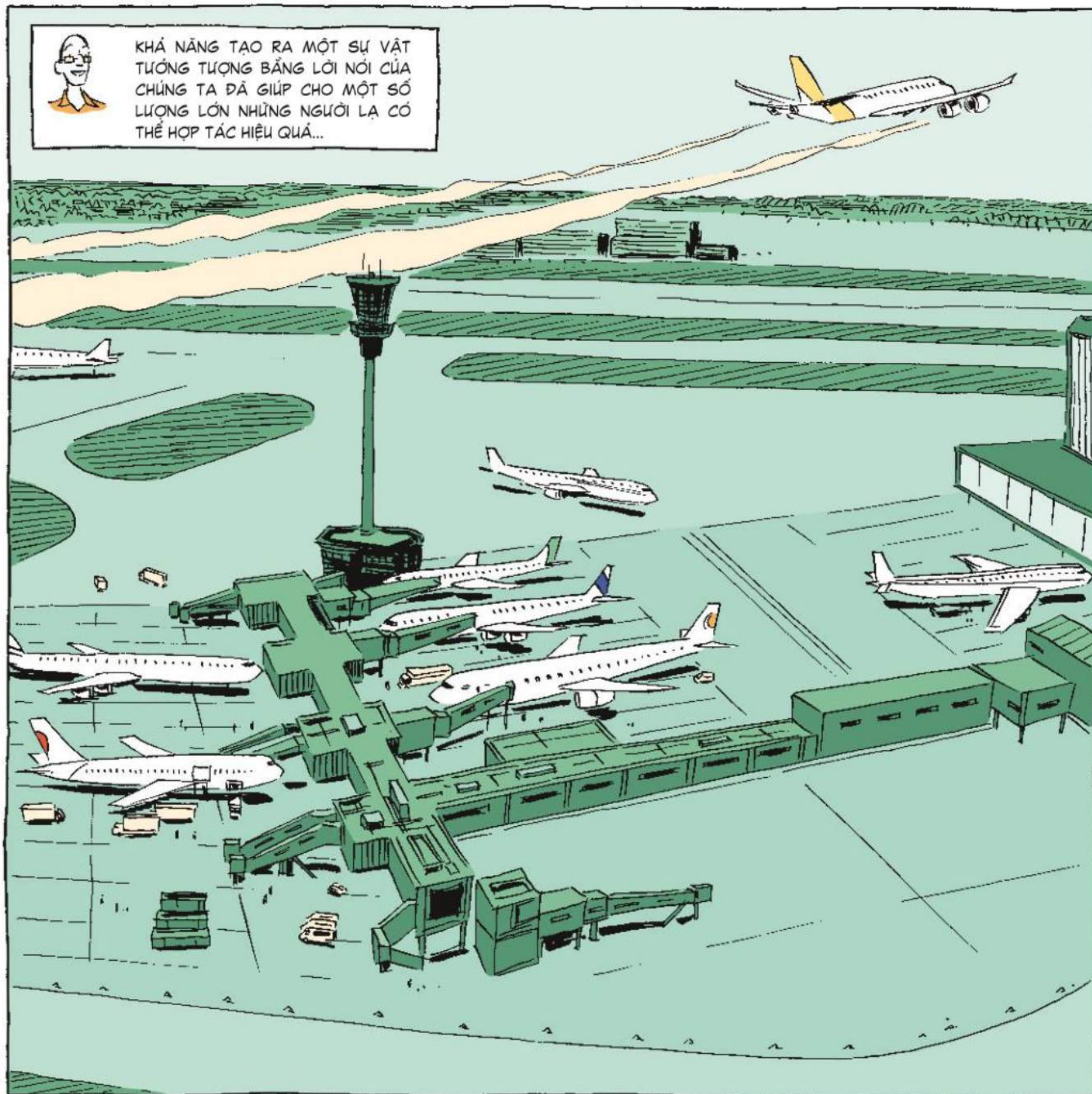

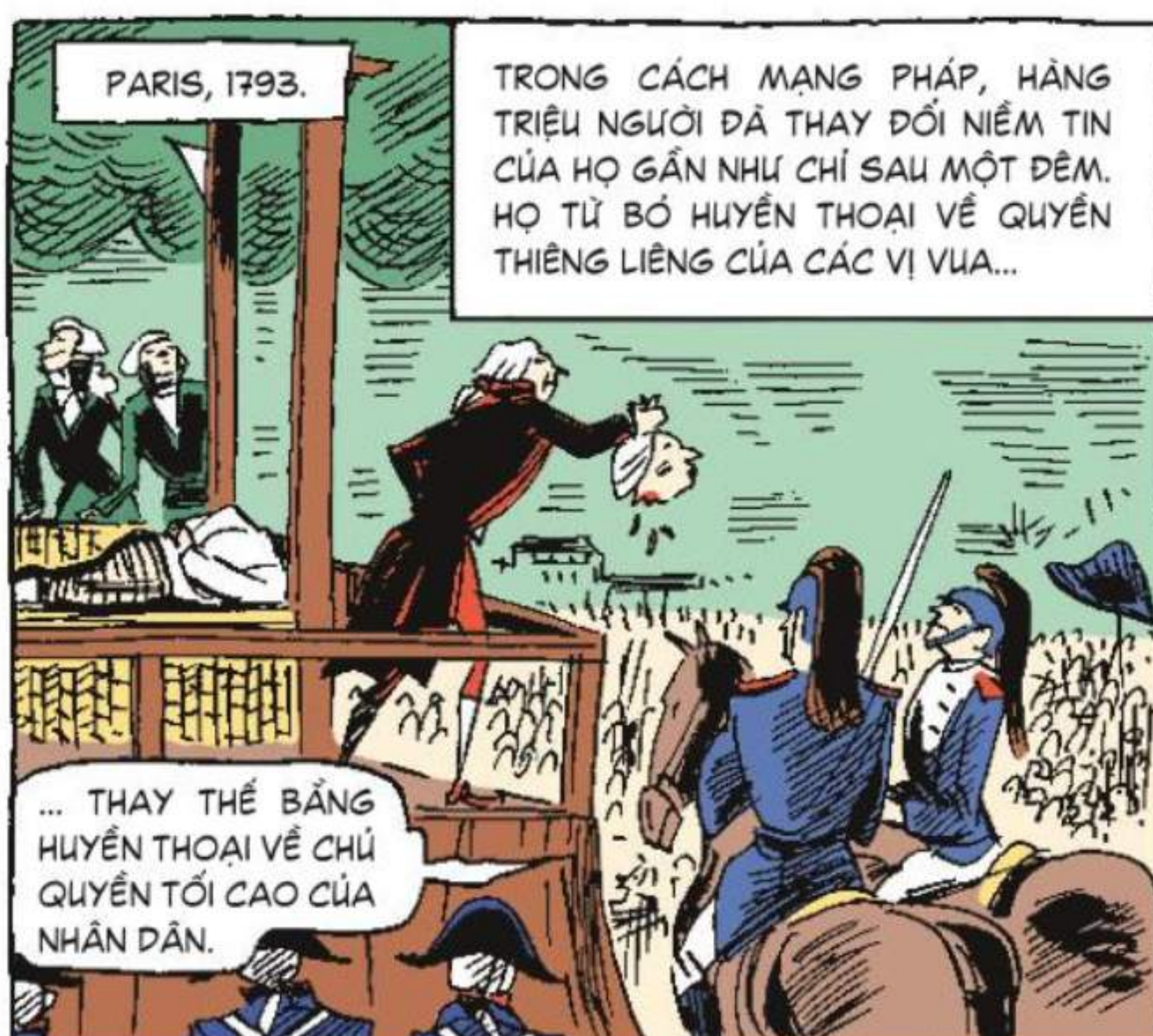
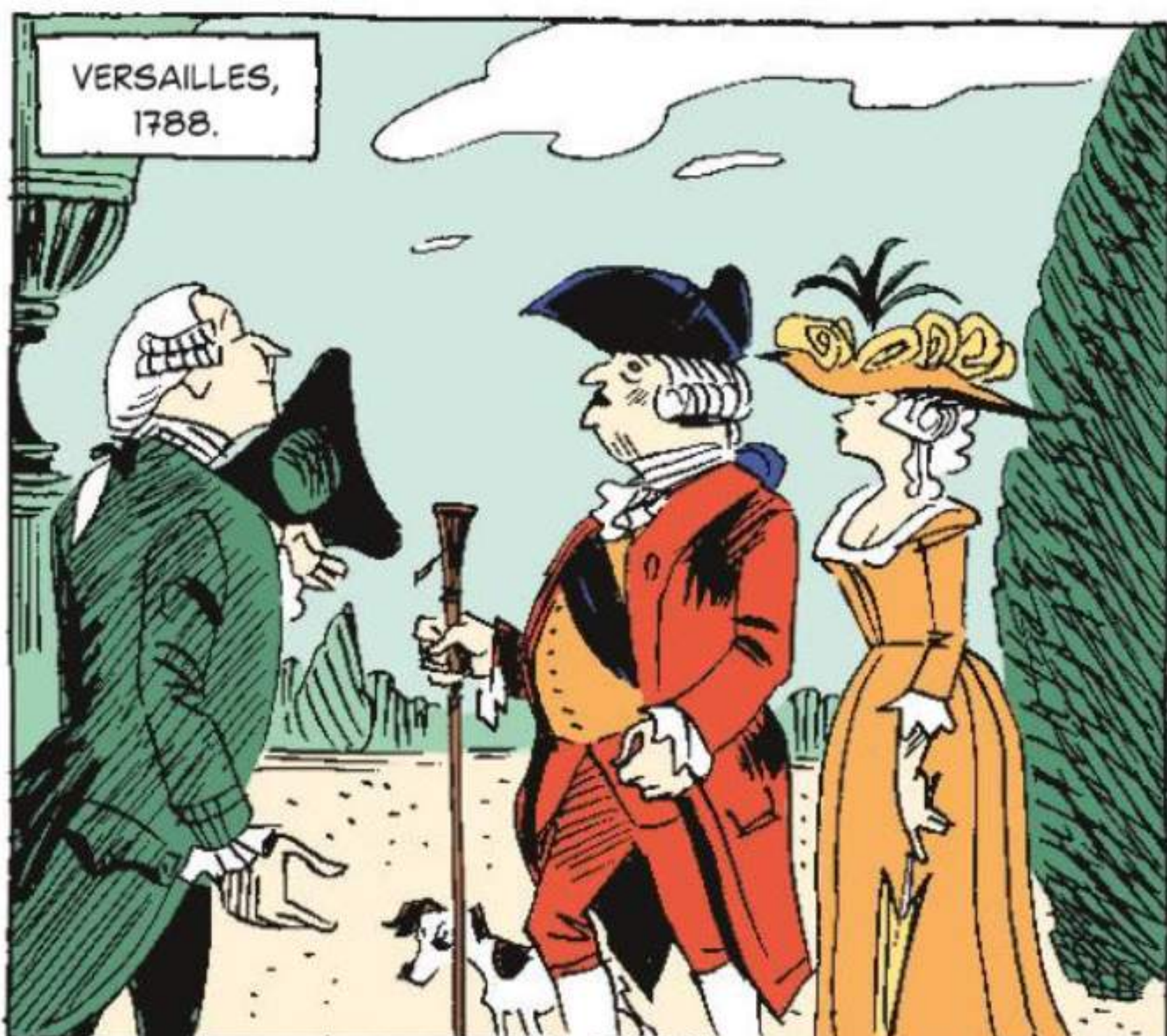

KHẢ NĂNG TẠO RA MỘT SỰ VẬT TƯỢNG BẰNG LỜI NÓI CỦA CHÚNG TA ĐÃ GIÚP CHO MỘT SỐ LƯỢNG LỚN NHỮNG NGƯỜI LẠ CÓ THỂ HỢP TÁC HIỆU QUẢ...

TẬP TÍNH CỦA CÁC LOÀI ĐỘNG VẬT XÃ HỘI KHÁC PHẦN LỚN ĐƯỢC XÁC ĐỊNH THÔNG QUA BỘ GEN.

TẤT NHIÊN, BỘ GEN KHÔNG PHẢI LÀ TẤT CẢ. TẬP TÍNH CỦA ĐỘNG VẬT CŨNG BỊ TÁC ĐỘNG BỞI CÁC YẾU TỐ MÔI TRƯỜNG VÀ CÁ NHÂN.

TUY NHIÊN, TRONG MỘT MÔI TRƯỜNG NHẤT ĐỊNH, ĐỘNG VẬT CÙNG LOÀI SẼ CÓ XU HƯỚNG HÀNH XỬ THEO CÁCH TƯƠNG TỰ.

VÀ NHỮNG THAY ĐỔI ĐÁNG KỂ TRONG HÀNH VI XÃ HỘI THƯỜNG SẼ KHÔNG XẢY RA NẾU KHÔNG CÓ CÁC ĐỘT BIẾN GEN.

TINH TINH LÙN - CÒN ĐƯỢC GỌI LÀ VƯỜN BONOBO - THƯỜNG SỐNG TRONG CÁC BẦY BÌNH ĐẲNG DO CÁC LIÊN MINH NỮ THỐNG TRỊ.

TRONG KHI NHỮNG CON TINH TINH THÔNG THƯỜNG SỐNG TRONG CÁC NHÓM PHÂN CẤP DO MỘT CON ĐỰC ALPHA ĐỨNG ĐẦU.

NHỮNG CON TINH TINH CÁI THÔNG THƯỜNG KHÔNG THỂ HỌC HỎI TỪ HỌ HÀNG TINH TINH LÙN CỦA CHÚNG VÀ TẠO RA MỘT CUỘC CÁCH MẠNG NỮ QUYỀN!

TINH TINH ĐỰC KHÔNG THỂ TẬP HỢP TRONG MỘT QUỐC HỘI LẬP HIẾN, BÀI BỎ VAI TRÒ CỦA CON ĐỰC ALPHA VÀ TUYÊN BỐ RẰNG TỪ NAY, TẤT CẢ TINH TINH PHẢI ĐƯỢC ĐỐI XỬ BÌNH ĐẲNG.

NHỮNG THAY ĐỔI ĐÁNG KỂ TRONG HÀNH VI NHƯ VẬY SẼ CHỈ XẢY RA NẾU CÓ GÌ ĐÓ THAY ĐỔI TRONG GEN CỦA TINH TINH.

CẢM ƠN LỜI GIẢI THÍCH NÀY, THưa GIÁO SƯ SARASWATI.

VÌ NHỮNG LÝ DO TƯƠNG TỰ, CON NGƯỜI CỔ ĐẠI KHÔNG BẮT ĐẦU BẤT KỲ CUỘC CÁCH MẠNG NÀO.

THEO NHƯ CHÚNG TA BIẾT, NHỮNG THAY ĐỔI TRONG MÔ HÌNH XÃ HỘI, VIỆC PHÁT MINH RA CÁC CÔNG NGHỆ MỚI VÀ VIỆC ĐỊNH CƯ Ở NHỮNG MÔI TRƯỜNG SỐNG MỚI LÀ DO ĐỘT BIẾN GEN VÀ ÁP LỰC MÔI TRƯỜNG NHIỀU HƠN LÀ DO CÁC PHÁT KIẾN VĂN HÓA.

LƯỚT SÓNG LÀ MỐT CỦA MÙA HÈ NĂM NAY!

ĐI THÔI, CÁC CHÀNG TRAI!

ĐÓ LÀ LÝ DO MÀ CON NGƯỜI CỔ ĐẠI PHẢI MẤT HÀNG TRĂM NGHÌN NĂM ĐỂ THỰC HIỆN NHỮNG THAY ĐỔI NÀY.

HAI TRIỆU NĂM TRƯỚC ĐÂY, ĐỘT BIẾN GEN ĐÃ TẠO RA MỘT LOÀI NGƯỜI MỚI MANG TÊN HOMO ERECTUS. CÙNG VÀO THỜI ĐIỂM ĐÓ ĐÃ XUẤT HIỆN MỘT CÔNG NGHỆ HOÀN TOÀN MỚI VỀ CÔNG CỤ ĐÁ. HIỆN CÔNG NGHỆ NÀY ĐƯỢC CÔNG NHẬN LÀ ĐẶC ĐIỂM NỔI BẬT CỦA LOÀI HOMO ERECTUS.

ĐƯỢC RỒI, ĐƯỢC RỒI... TÔI CHỈ GỌI Ý THÔI MÀ...

MIỄN LÀ Ở LOÀI HOMO ERECTUS KHÔNG PHÁT SINH THÊM NHỮNG BIẾN ĐỔI GEN NỮA, THÌ NHỮNG CÔNG CỤ BẰNG ĐÁ CỦA HỌ SẼ GẦN NHƯ Y CHANG NHAU... TRONG SUỐT GẦN HAI TRIỆU NĂM!

-2 TRIỆU NĂM

HOMO ERECTUS

NGÀY NAY

The diagram features a horizontal timeline with a ruler scale from 0 to 20. A double-headed arrow labeled 'HOMO ERECTUS' spans from 0 to approximately 19. Below the timeline, ten identical stone tools are shown in a row. To the right, a wheel, arrows, and a smartphone are shown, with red arrows pointing to the 19 and 20 marks on the timeline.

NGƯỢC LẠI, KỂ TỪ CÁCH MẠNG NHÂN THỨC, SAPIENS CÓ THỂ THAY ĐỔI HÀNH VI MỘT CÁCH NHANH CHÓNG, TRUYỀN NHỮNG HÀNH VI MỚI CHO THẾ HỆ SAU MÀ KHÔNG CẦN THAY ĐỔI VỀ MẶT DI TRUYỀN HAY MÔI TRƯỜNG.

CHẴNG HẠN, ĐÔI KHI CÓ NHỮNG NHÓM NGƯỜI TINH HOA KHÔNG CON CÁI.

THÁI GIÁM TỬ CẨM THÀNH

NHÀ SƯ

LINH MỤC CÔNG GIÁO

SỰ TỒN TẠI CỦA NHỮNG NHÓM TINH HOA NÀY ĐI NGƯỢC LẠI CÁC NGUYÊN TẮC CƠ BẢN NHẤT CỦA CHỌN LỌC TỰ NHIÊN, BỞI VÌ NHỮNG CON NGƯỜI NÀY SẴN SÀNG TỪ BỎ VIỆC SINH SẢN.

TRONG KHI MỘT CON TINH TINH ALPHA DÙNG SỨC MẠNH CỦA MÌNH ĐỂ QUAN HỆ TÌNH DỤC VỚI Càng NHIỀU CON CÁI Càng TỐT - DO ĐÓ, NHỮNG CON TINH TINH CÁI CHIẾM SỐ LƯỢNG LỚN TRONG BẦY - NHỮNG LINH MỤC CÔNG GIÁO HOÀN TOÀN KHÔNG QUAN HỆ TÌNH DỤC HOẶC NUÔI GIA ĐÌNH.

GRÛ! GRÛ! GRÛ!

??

VIỆC KIÊNG CỬ NÀY KHÔNG XUẤT PHÁT TỪ CÁC ĐIỀU KIỆN MÔI TRƯỜNG ĐẶC BIỆT NHƯ THIẾU ĂN MỘT CÁCH NGHIÊM TRỌNG HAY DO THIẾU BẠN TÌNH TIỀM NĂNG.

CŨNG KHÔNG PHẢI DO ĐỘT BIẾN GEN. GIÁO HỘI CÔNG GIÁO ĐÃ TỒN TẠI NHIỀU THẾ KỶ, KHÔNG PHẢI BẰNG CÁCH TRUYỀN "GEN ĐỘC THÂN" TỪ GIÁO HOÀNG NÀY SANG GIÁO HOÀNG KHÁC...

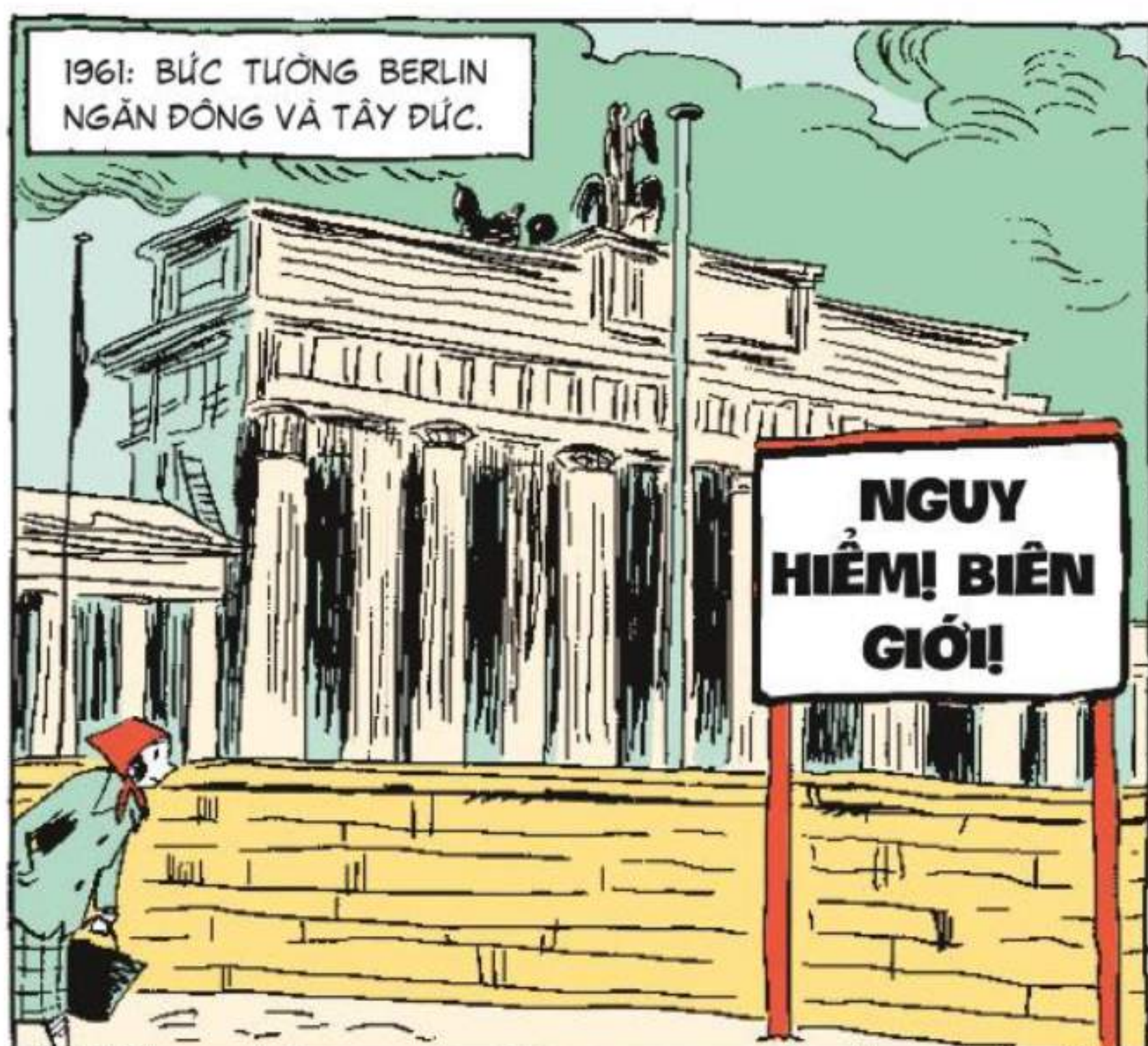
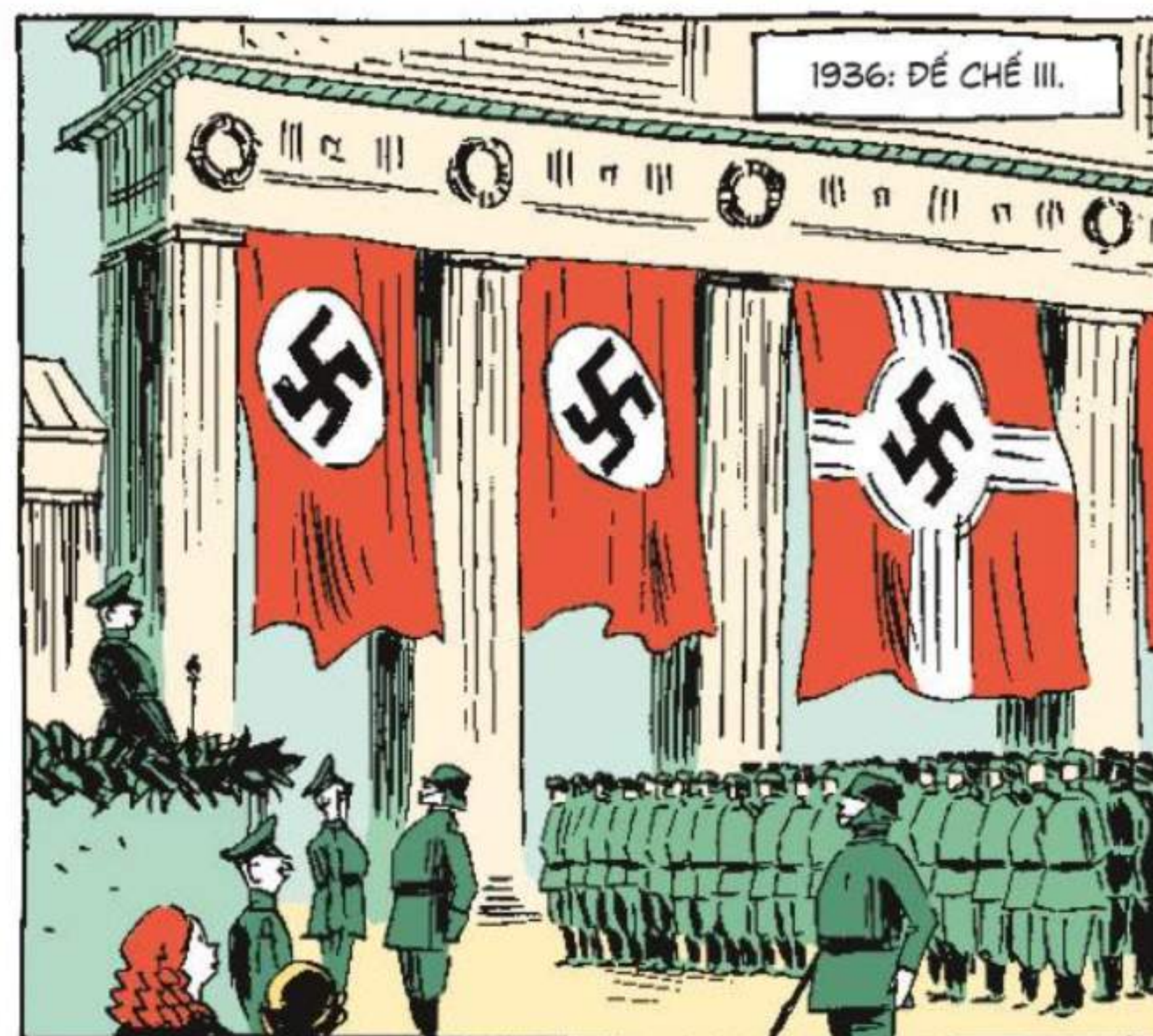
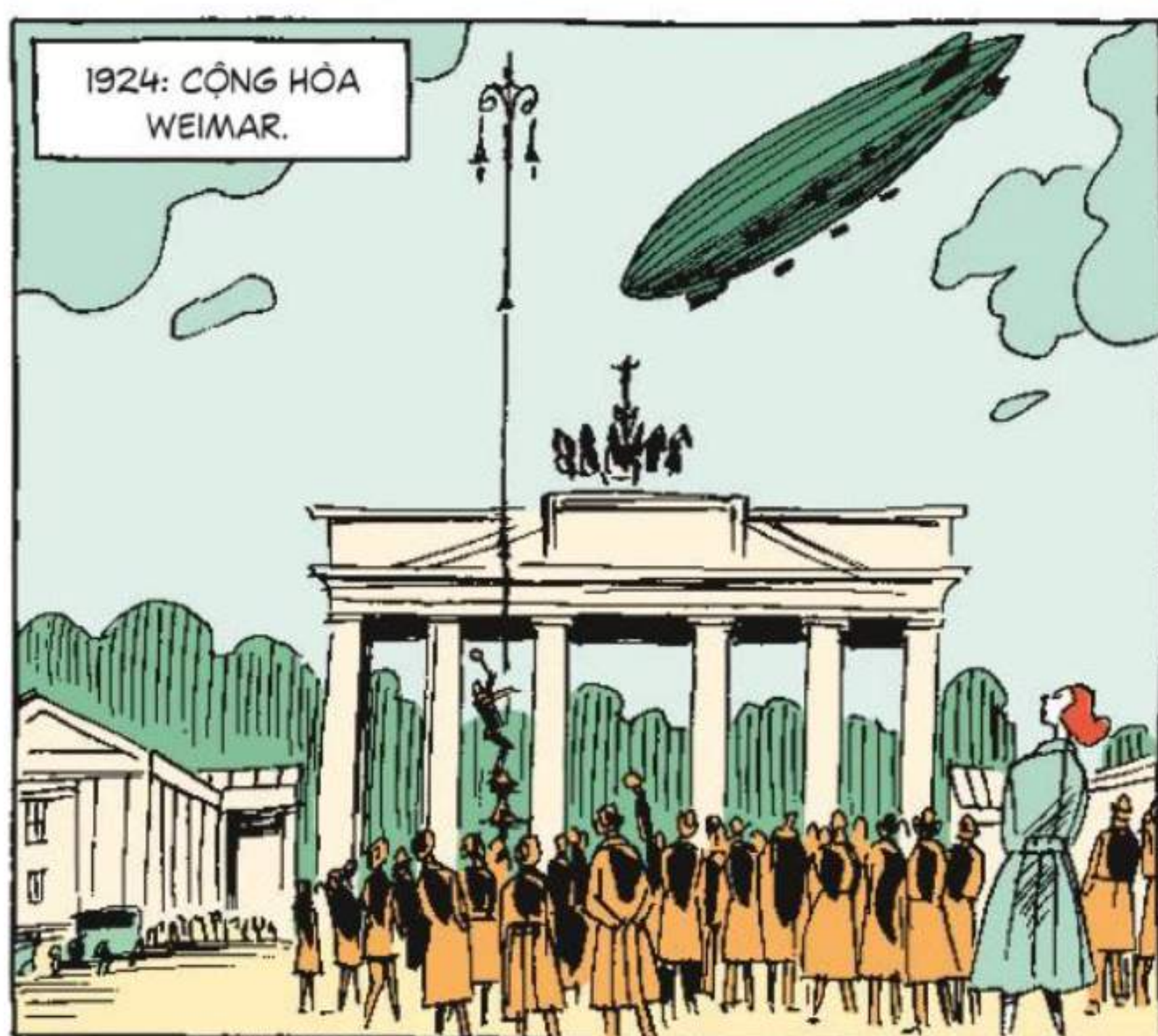

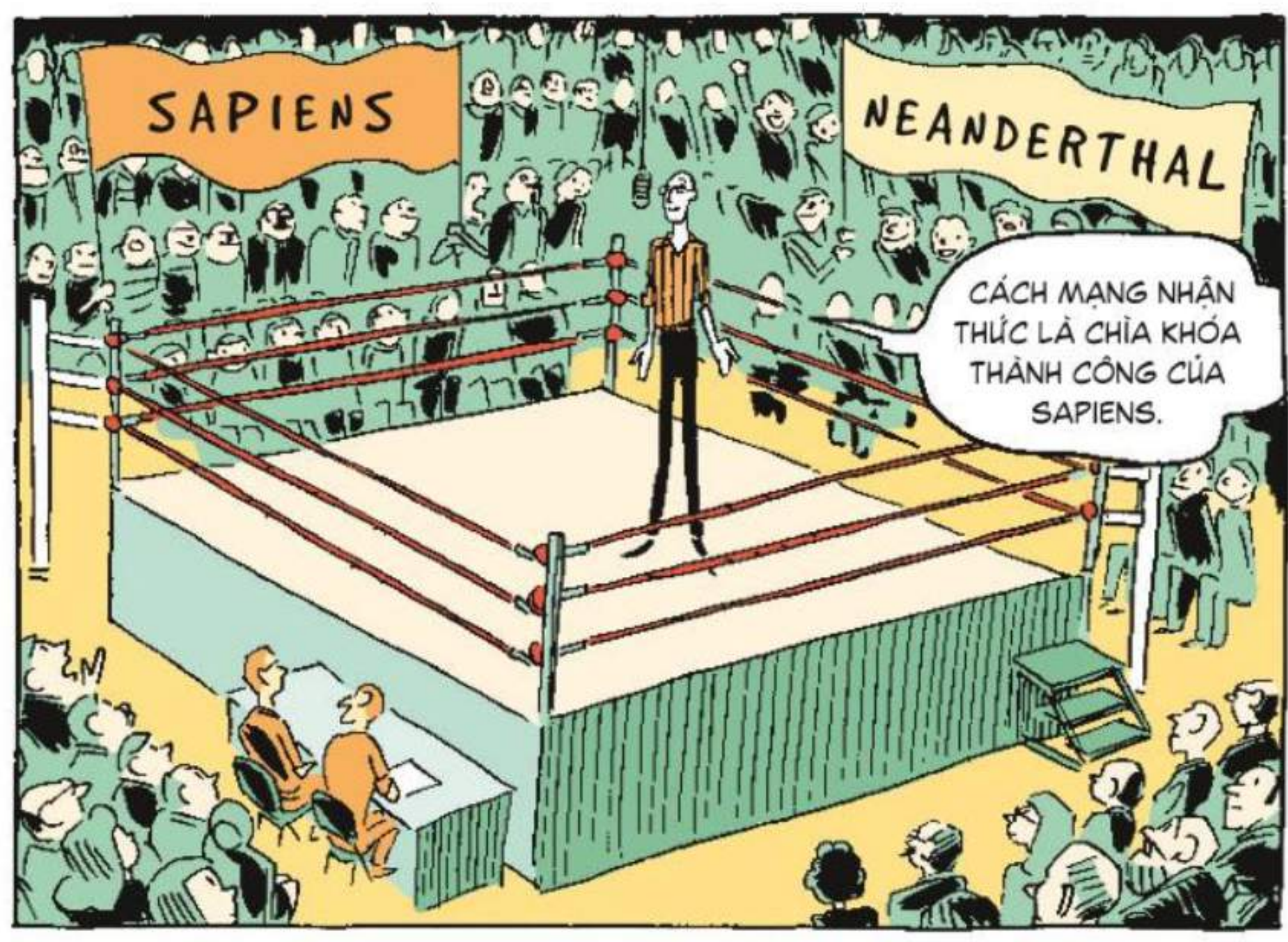
... MÀ THÔNG QUA VIỆC TRUYỀN LẠI CÁC CÂU CHUYỆN CỦA KINH THÁNH VÀ GIÁO LUẬT.

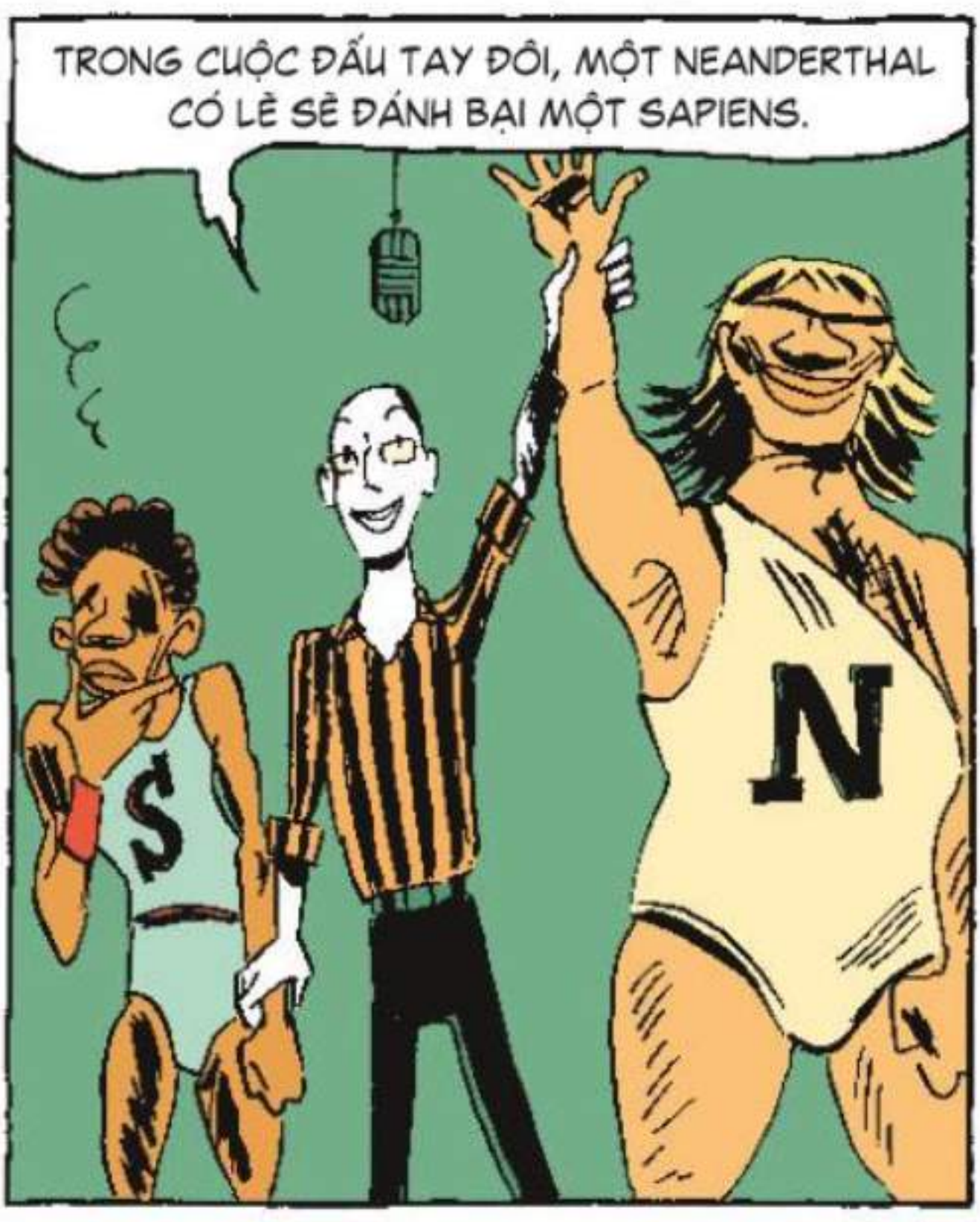
NÓI CÁCH KHÁC, TRONG KHI CÁC KIỂU HÀNH VI CỦA CON NGƯỜI CỔ XƯA VẪN GIỮ NGUYÊN TRONG HÀNG CHỤC NGHÌN NĂM, THÌ SAPIENS CHÚNG TA CÓ THỂ BIẾN ĐỔI CẤU TRÚC XÃ HỘI, QUAN HỆ GIỮA CÁC CÁ NHÂN, HOẠT ĐỘNG KINH TẾ CỦA HỌ VÀ MỘT LOẠT NHỮNG HÀNH VI KHÁC CHỈ TRONG VÒNG MỘT VÀI THẬP NIÊN!

CÁCH MANG NHÂN THỨC LÀ CHÌA KHÓA THÀNH CÔNG CỦA SAPIENS.

TRONG CUỘC ĐẤU TAY ĐÔI, MỘT NEANDERTHAL CÓ LẼ SẼ ĐÁNH BẠI MỘT SAPIENS.

NHƯNG TRONG MỘT CUỘC XUNG ĐỘT QUY MÔ LỚN, NGƯỜI NEANDERTHAL SẼ KHÔNG CÓ CƠ HỘI.

TẠI SAO CHÚNG TÔI LẠI THUA ĐƯỢC? CHÚNG TÔI TO LỚN HƠN VÀ KHÓE MẠNH HƠN!

VÀ CHÚNG TÔI CÒN CÓ THỂ NÓI CHO NHAU BIẾT NHỮNG CON SỰ TỬ ĐANG LÀM GÌ, ÔNG CŨNG BIẾT MÀ!

VÀNG, NHƯNG CÁC BẠN KHÔNG THỂ XUẤT SẮC BẰNG SAPIENS... VÀ CÁC BẠN CHẮC HẸN KHÔNG THỂ KỂ NHỮNG CÂU CHUYỆN VỀ CÁC LINH HỒN BẢO VỆ BỘ LẠC.

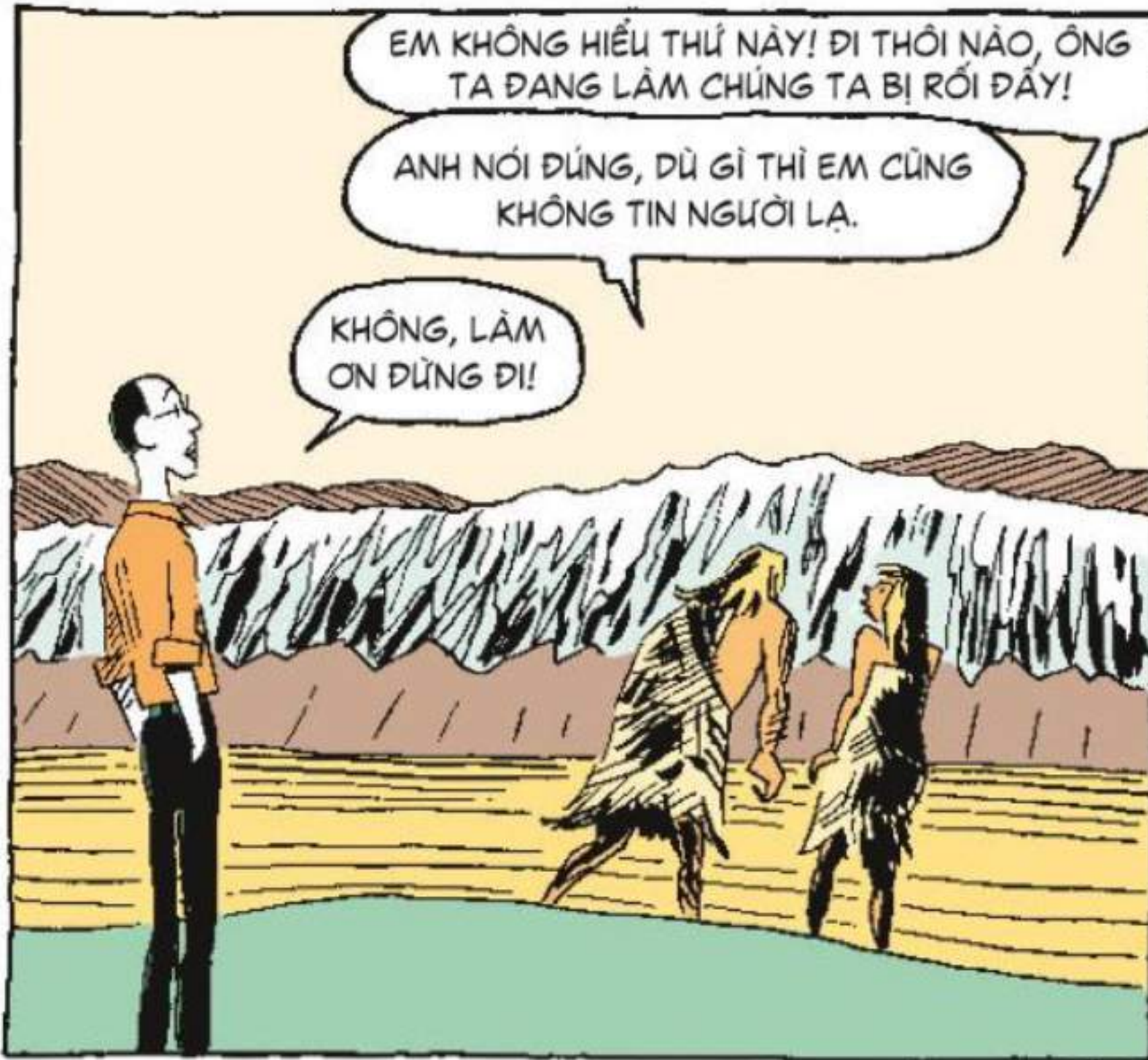
HẢ? CHUYỆN VỀ CÁI GÌ CO?

NHỮNG CÂU CHUYỆN VỀ CÁC LINH HỒN BỘ LẠC CÓ THỂ GIÚP CÁC BẠN... TIN VÀO NHỮNG NGƯỜI LẠ CHĂNG HẠN.

TIN NGƯỜI LẠ Á?! NGUY HIỂM LẮM!

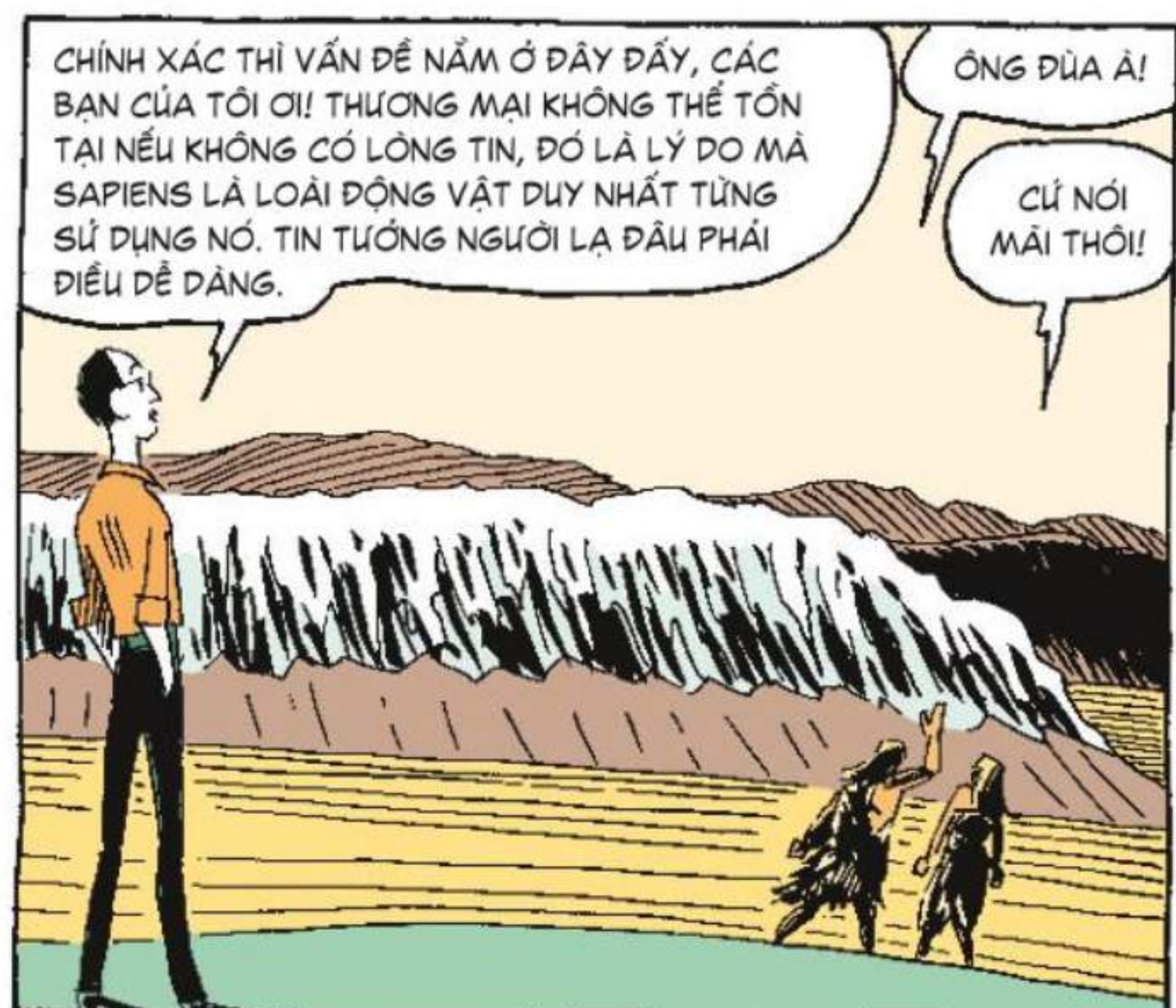

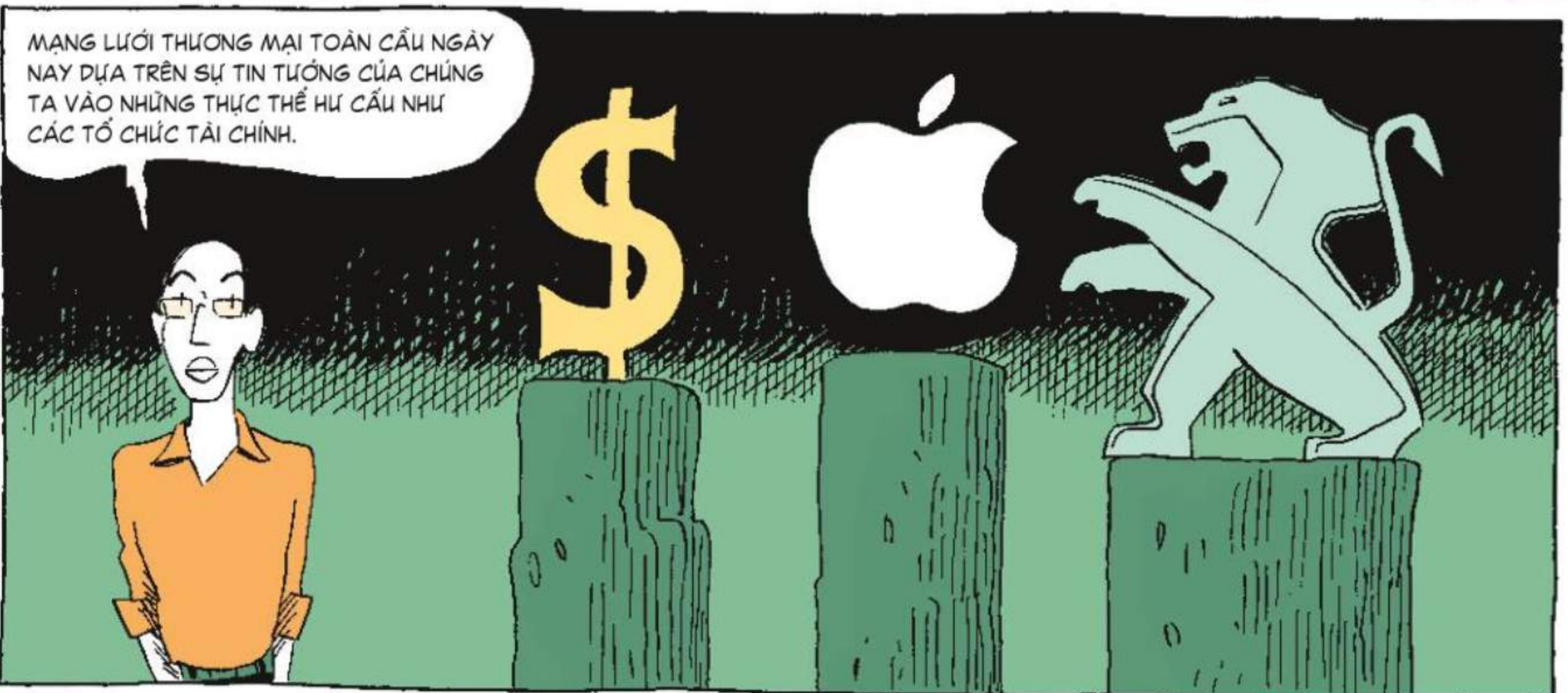
EM KHÔNG HIỂU THỦ NÀY! ĐI THỜI NÀO, ÔNG TA ĐANG LÂM CHỮNG TA BỊ RỐI ĐÂY!
ANH NÓI ĐỪNG, DÙ GÌ THÌ EM CŨNG KHÔNG TIN NGƯỜI LẠ.

KHÔNG, LÀM ON ĐỪNG ĐI!

CHÍNH XÁC THÌ VẤN ĐỀ NẪM Ở ĐÂY ĐÂY, CÁC BẠN CỦA TÔI ƠI! THƯƠNG MẠI KHÔNG THỂ TỒN TẠI NẾU KHÔNG CÓ LÒNG TIN, ĐÓ LÀ LÝ DO MÀ SAPIENS LÀ LOÀI ĐỘNG VẬT DUY NHẤT TỪNG SỬ DỤNG NÓ. TIN TƯƠNG NGƯỜI LẠ ĐỀU PHẢI ĐIỀU DỄ DÀNG.

ÔNG DỪA À!
CỨ NÓI MÃI THÔI!

MẠNG LƯỚI THƯƠNG MẠI TOÀN CẦU NGÀY NAY DỰA TRÊN SỰ TIN TƯƠNG CỦA CHÚNG TA VÀO NHỮNG THỰC THỂ HỮU CẦU NHƯ CÁC TỔ CHỨC TÀI CHÍNH.

KHI HAI NGƯỜI XA LẠ TRONG XÃ HỘI BỘ LẠC MUỐN GIAO DỊCH, HỌ THIẾT LẬP LÒNG TIN BẰNG CÁCH CÙNG TIN VÀO MỘT VỊ THẦN CHUNG, MỘT TỔ TIÊN HUYỀN THOẠI HAY MỘT VẬT TỐ.

GIAO THƯƠNG GIỮA NHỮNG NGƯỜI XA LẠ TRONG THẾ KỶ 21 CŨNG PHỤ THUỘC VÀO VIỆC CÙNG TIN CÁC VỊ THẦN, TỔ TIÊN VÀ VẬT TỐ.

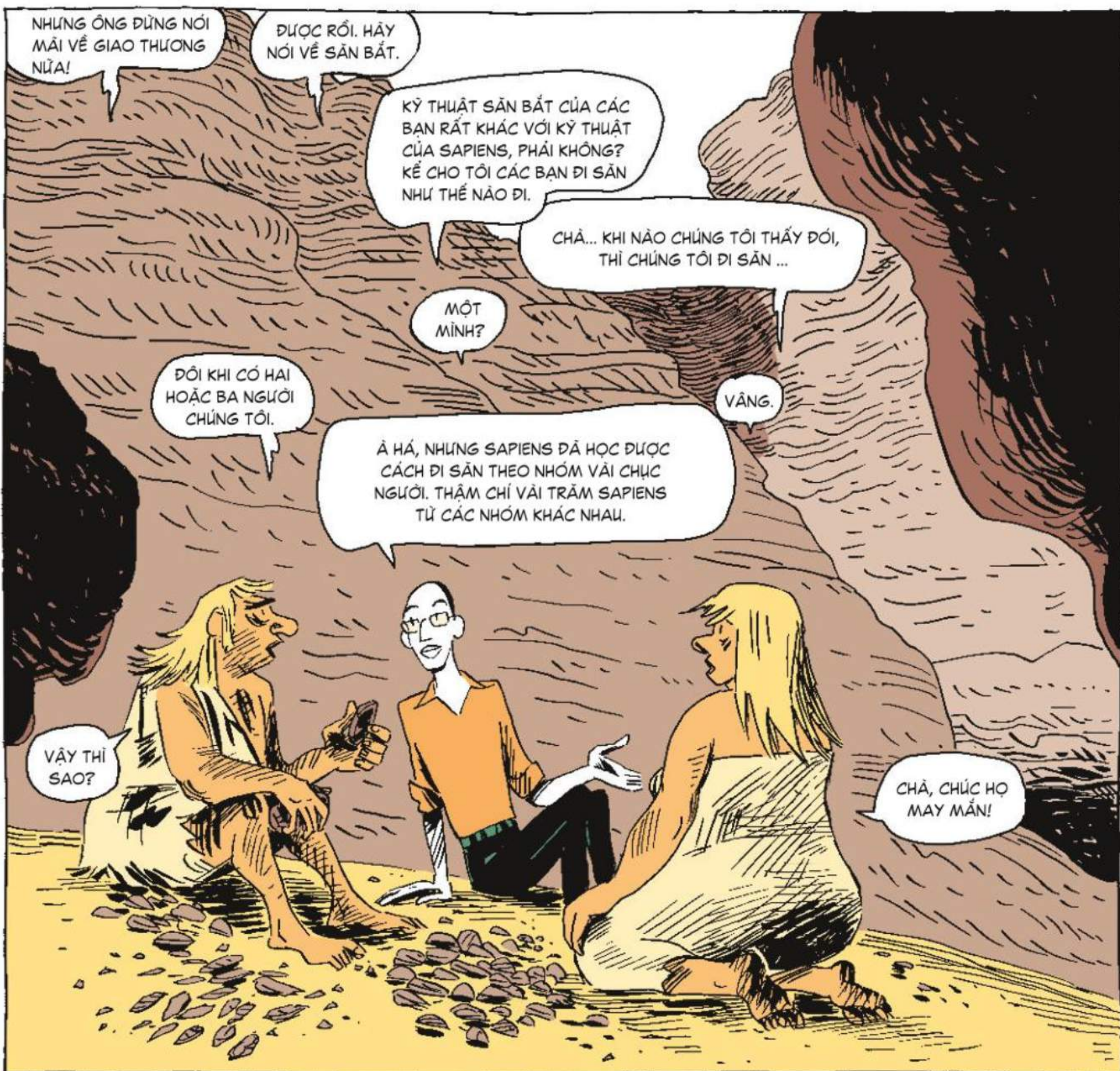
O! NHỮNG NGƯỜI BẠN NEANDERTHAL ĐI ĐÂU RỒI?

NÀY! CÁC BẠN VẪN ĐANG DỐI ĐÂY À?

ĐÂU CÓ!

DỐI LÀ GÌ CƠ?

NHƯNG ÔNG DỪNG NÓI MÃI VỀ GIAO THƯƠNG NỮA!

ĐƯỢC RỒI. HÃY NÓI VỀ SĂN BẮT.

KỸ THUẬT SĂN BẮT CỦA CÁC BẠN RẤT KHÁC VỚI KỸ THUẬT CỦA SAPIENS, PHẢI KHÔNG? KỂ CHO TÔI CÁC BẠN ĐI SĂN NHƯ THẾ NÀO ĐI.

CHÀ... KHI NÀO CHÚNG TÔI THẤY DỐI, THÌ CHÚNG TÔI ĐI SĂN ...

MỘT MÌNH?

ĐÔI KHI CÓ HAI HOẶC BA NGƯỜI CHÚNG TÔI.

VÃNG.

À HÁ, NHƯNG SAPIENS ĐÃ HỌC ĐƯỢC CÁCH ĐI SĂN THEO NHÓM VÀI CHỤC NGƯỜI. THẬM CHỈ VÀI TRĂM SAPIENS TỪ CÁC NHÓM KHÁC NHAU.

VẬY THÌ SAO?

CHÀ, CHÚC HỌ MAY MẮN!

DỰA TRÊN SỐ LƯỢNG LỚN, HỌ CÓ KHẢ NĂNG BAO VÂY CÁ ĐÀN THÚ.

HỌ HỢP TÁC ĐỂ ĐÓN ĐUỐI CÁ ĐÀN THÚ ĐẾN MỘT CON SÔNG HAY VÀO TRONG MỘT HÉM NÚI HẸP.

HỌ CÓ THỂ SĂN CÁ ĐÀN THÚ CHỈ TRONG MỘT BUỔI CHIỀU.

CHÚNG TÔI KHÔNG LÀM ĐƯỢC! HỌ CÒN SĂN TRÊN LÃNH THỔ CỦA CHÚNG TÔI!

NÊN SAU ĐÓ CHÚNG TÔI KHÔNG CÒN LẠI NHIỀU THỨC ĂN!

SAPIENS ĐÔI KHI CÒN XÂY HẰNG RÀO VÀ ĐÀO HỔ ĐỂ BẮY ĐỘNG VẬT.

UGH... NHIỀU VIỆC QUÁ! KHÔNG PHẢI NHÓM NÀO CŨNG CÓ THỂ TỰ LÀM...

VẬY TẠI SAO CÁC BẠN KHÔNG RỦ CÁC NHÓM LÂN CẬN THAM GIA CÙNG?

CÁC NHÓM LÂN CẬN! NHƯNG HỌ LÀ NHỮNG NGƯỜI LẠ! CHÚNG TÔI KHÔNG THỂ TIN TƯỜNG HỌ - VÀ HỌ CŨNG KHÔNG TIN TƯỜNG CHÚNG TÔI.

CHÀ, CÁC BẠN CÓ THỂ NÓI VỚI HỌ LÀ ĐÃ TRÔNG THẤY VỊ THẦN SƯ TỬ VĨ ĐẠI TRÊN TRỜI RA LỆNH CHO TẤT CẢ NGƯỜI NEANDERTHAL HỢP LỰC CHỐNG LẠI SAPIENS!

THẦN SƯ TỬ VĨ ĐẠI TRÊN TRỜI! THẾ MÀ CŨNG NÓI ĐƯỢC!

SƯ TỬ LÀM SAO MÀ BAY ĐƯỢC. NÓ SẼ RƠI XUỐNG NGAY!

CẬU NGHE ĐIỀU GÌ NGỜ NGÃN VẬY CHƯA?

CHƯA ĐÂU!

HA!
HA!

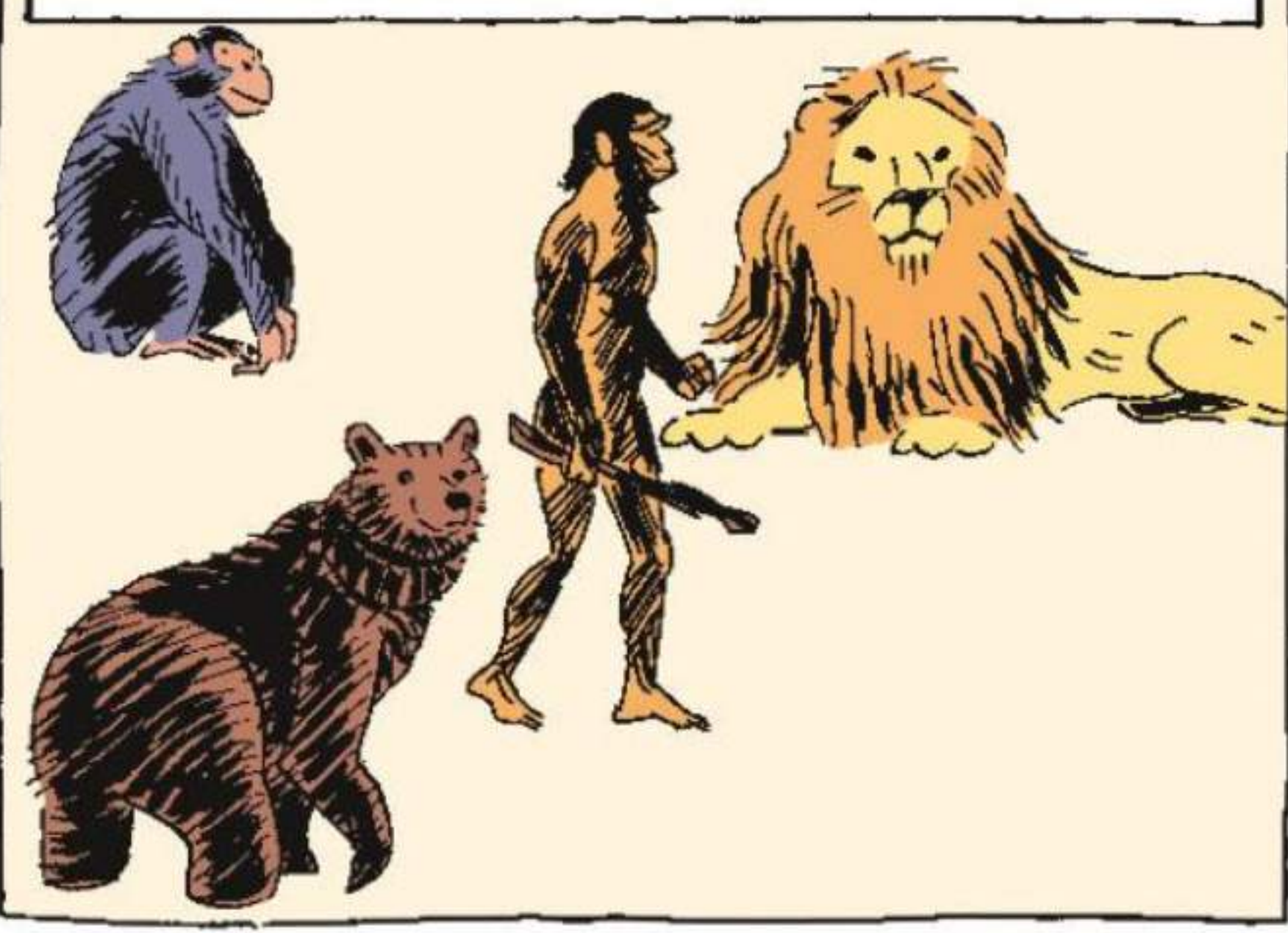
HA!
HA!

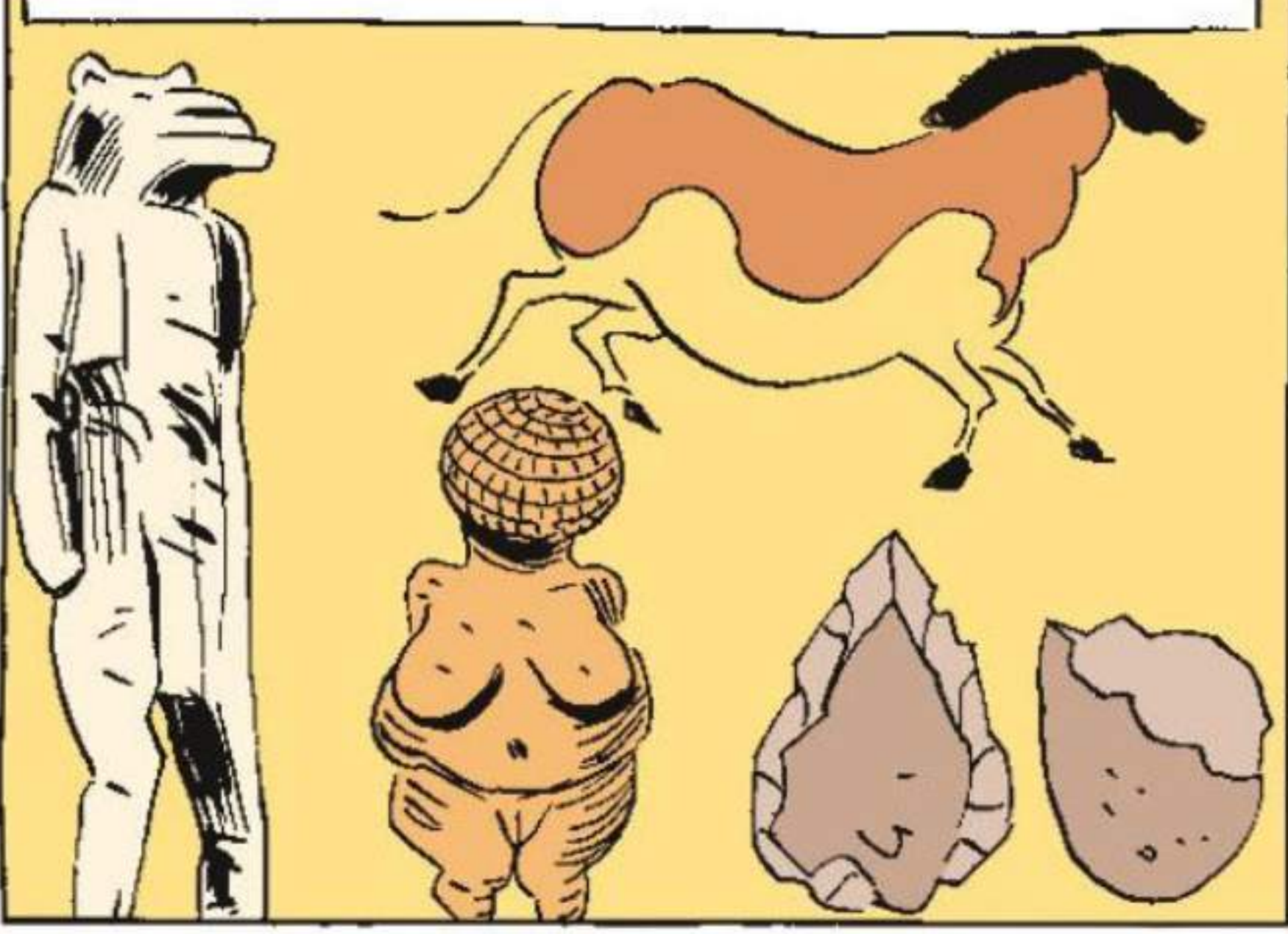
VẬY CHÚNG TA NÊN LÀM GÌ VỚI Đám SAPIENS NÀY?

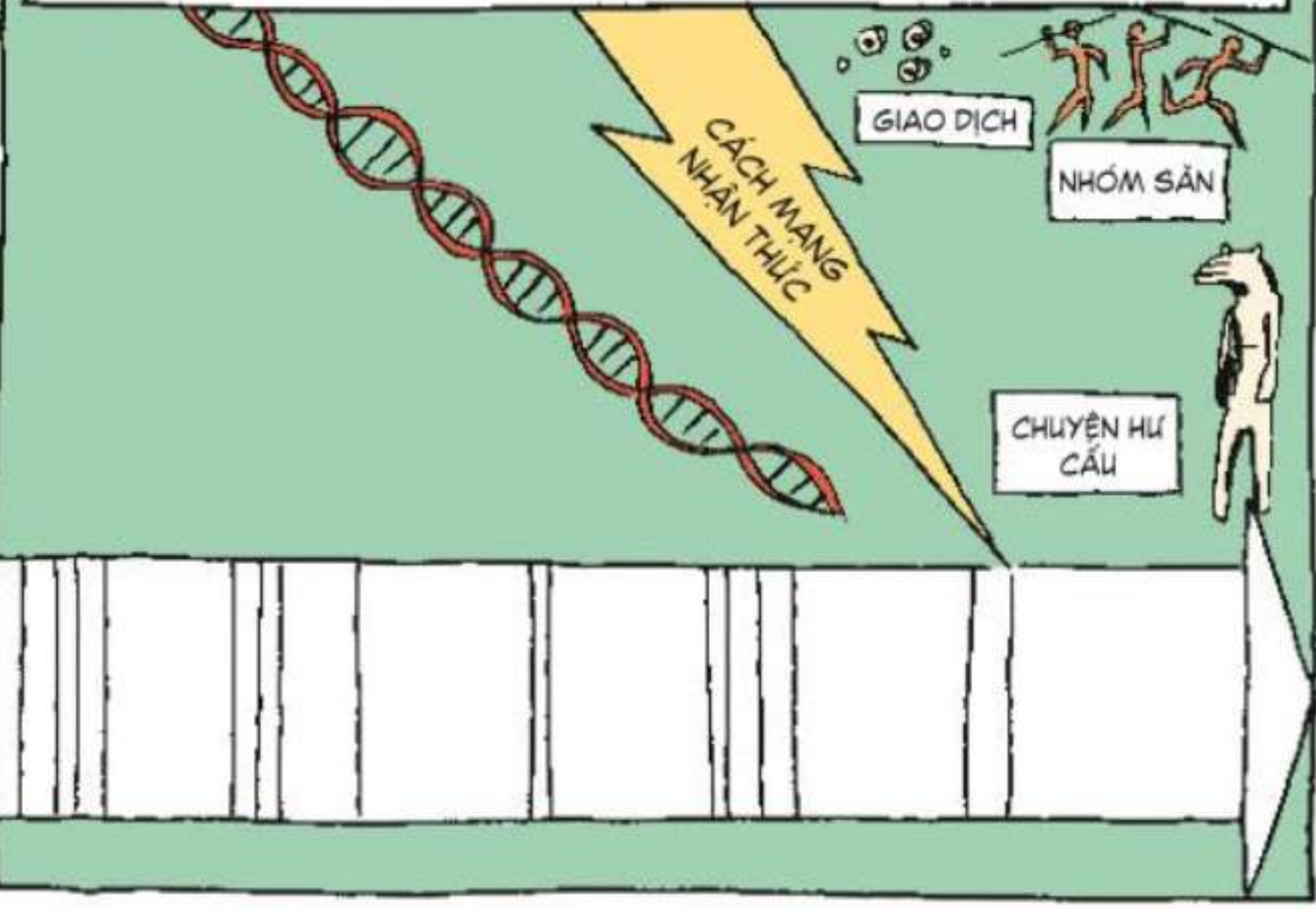
TRƯỚC CÁCH MẠNG NHẬN THỨC, SAPIENS CHỈ NHƯ BAO LOÀI ĐỘNG VẬT KHÁC. HỌ LÀ MỘT THỰC THỂ SINH HỌC, VÀ CHÚNG TA SỬ DỤNG CÁC LÝ THUYẾT SINH HỌC ĐỂ HIỂU VỀ HỌ.

SAU CÁCH MẠNG NHẬN THỨC, SAPIENS ĐÃ SÁNG TÁC RA RẤT NHIỀU CHUYỆN HỮU CẦU... VÀ BẮT ĐẦU RẤT NHIỀU MẪU HÀNH VI MỚI LẠ, TẠO THÀNH CÁI MÀ CHÚNG TA GỌI LÀ "VĂN HÓA".

LỊCH SỬ BẮT ĐẦU VỚI CÁCH MẠNG NHẬN THỨC. NHỮNG PHƯƠNG TIỆN BAN ĐẦU ĐỂ GIẢI THÍCH SỰ PHÁT TRIỂN CỦA HOMO SAPIENS TỪ THỜI ĐIỂM ĐÓ TRỞ ĐI LÀ NHỮNG CÂU CHUYỆN LỊCH SỬ HƠN LÀ NHỮNG LÝ THUYẾT SINH HỌC.

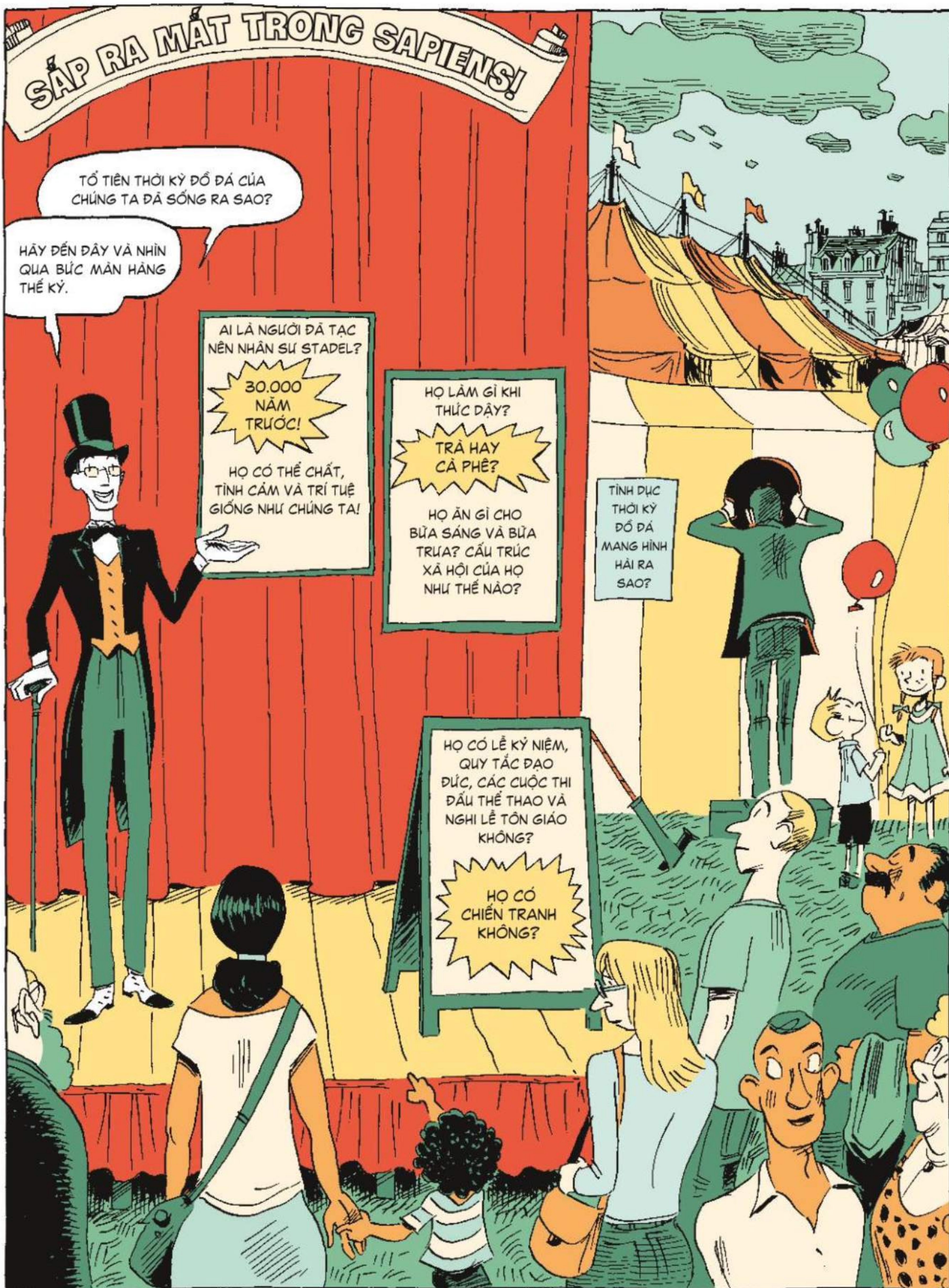

ĐIỀU NÀY KHÔNG CÓ NGHĨA LÀ HOMO SAPIENS VÀ VĂN HÓA LOÀI NGƯỜI ĐỘT NHIÊN THOÁT RA KHỎI CÁC QUY LUẬT SINH HỌC. CHÚNG TA VẪN LÀ ĐỘNG VẬT VÀ THỂ CHẤT, CẢM XÚC VÀ NHẬN THỨC CỦA CHÚNG TA VẪN DO GEN DI TRUYỀN ĐỊNH HÌNH.

NHƯNG ĐỂ HIỂU ĐƯỢC SỰ XUẤT HIỆN CỦA KI-TÔ GIÁO HAY CÁCH MẠNG PHÁP, CHÚNG TA KHÔNG CHỈ CẦN BIẾT CÁCH CÁC GEN, HORMONE VÀ SINH VẬT TƯƠNG TÁC VỚI NHAU. CÒN CẦN BIẾT CẢ SỰ TƯƠNG TÁC CỦA CÁC Ý TƯỞNG, HÌNH ẢNH VÀ SỰ TƯƠNG TƯỢNG.

SẮP RA MẶT TRONG SAPIENS!

TỔ TIÊN THỜI KỲ ĐỒ ĐÁ CỦA CHÚNG TA ĐÃ SỐNG RA SAO?

HÃY ĐẾN ĐÂY VÀ NHÌN QUA BỨC MÀN HẰNG THẾ KỲ.

AI LÀ NGƯỜI ĐÃ TẠC NÊN NHÂN SỰ STADEL?
30.000 NĂM TRƯỚC!
 HỌ CÓ THỂ CHẤT, TÌNH CẢM VÀ TRÍ TUỆ GIỐNG NHƯ CHÚNG TA!

HỌ LÀM GÌ KHI THỨC DẬY?
TRÀ HAY CÀ PHÊ?
 HỌ ĂN GÌ CHO BỮA SÁNG VÀ BỮA TRƯA? CẤU TRÚC XÃ HỘI CỦA HỌ NHƯ THẾ NÀO?

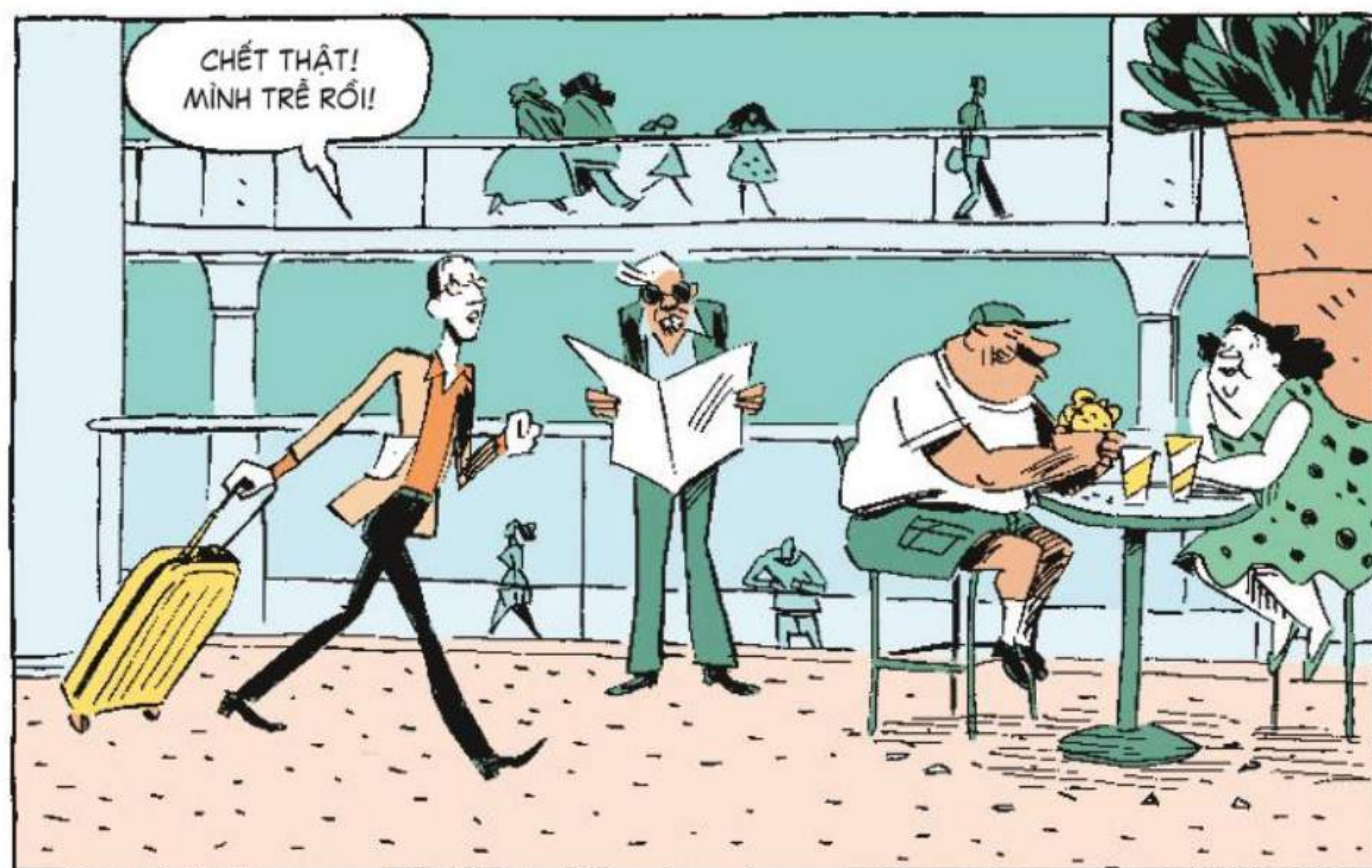
TÌNH DỤC THỜI KỲ ĐỒ ĐÁ MANG HÌNH HÀI RA SAO?

HỌ CÓ LỄ KỶ NIỆM, QUY TẮC ĐẠO ĐỨC, CÁC CUỘC THI ĐẤU THỂ THAO VÀ NGHI LỄ TÔN GIÁO KHÔNG?
HỌ CÓ CHIẾN TRANH KHÔNG?

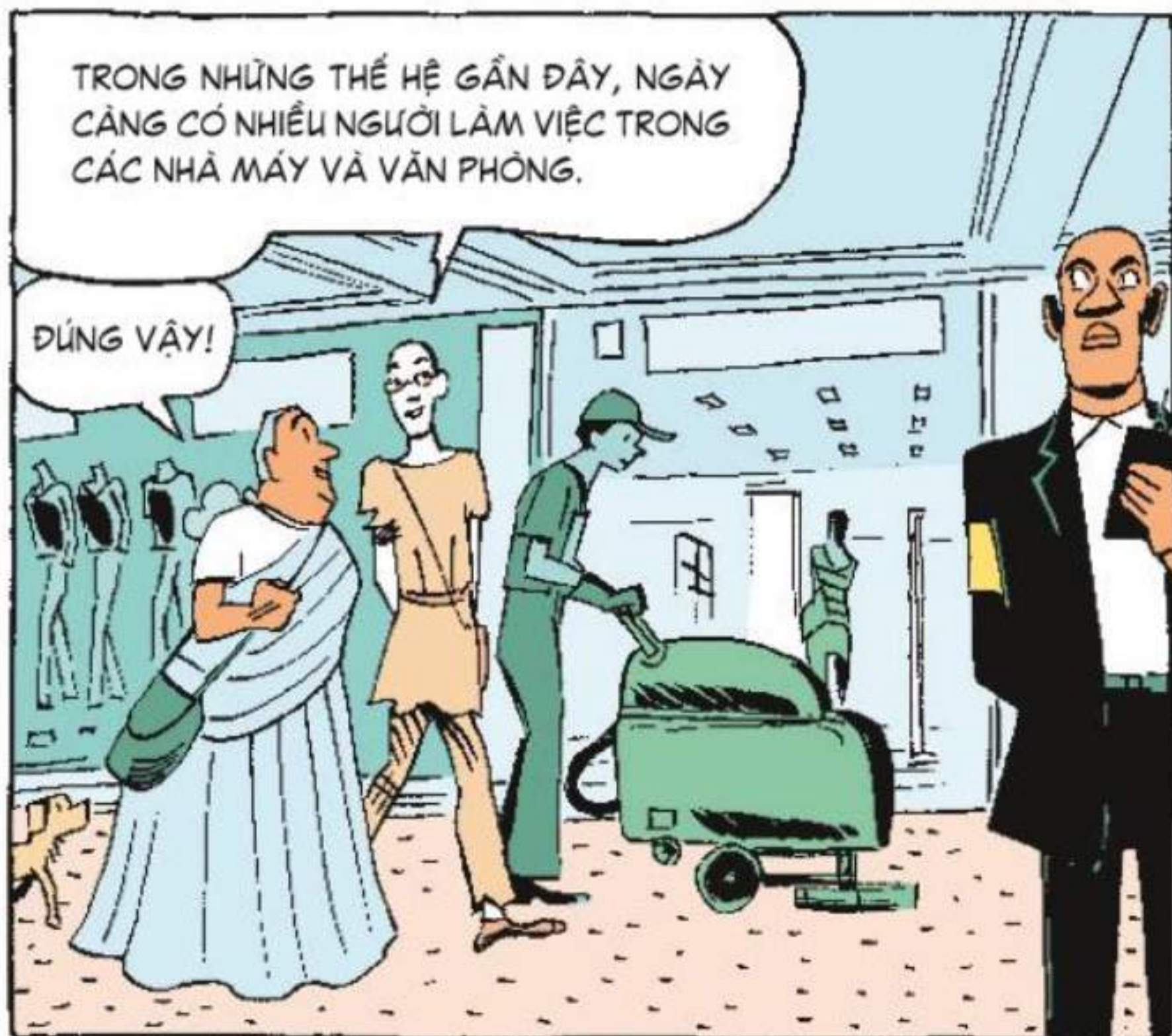
Tình dục, nói dối và tranh hang động

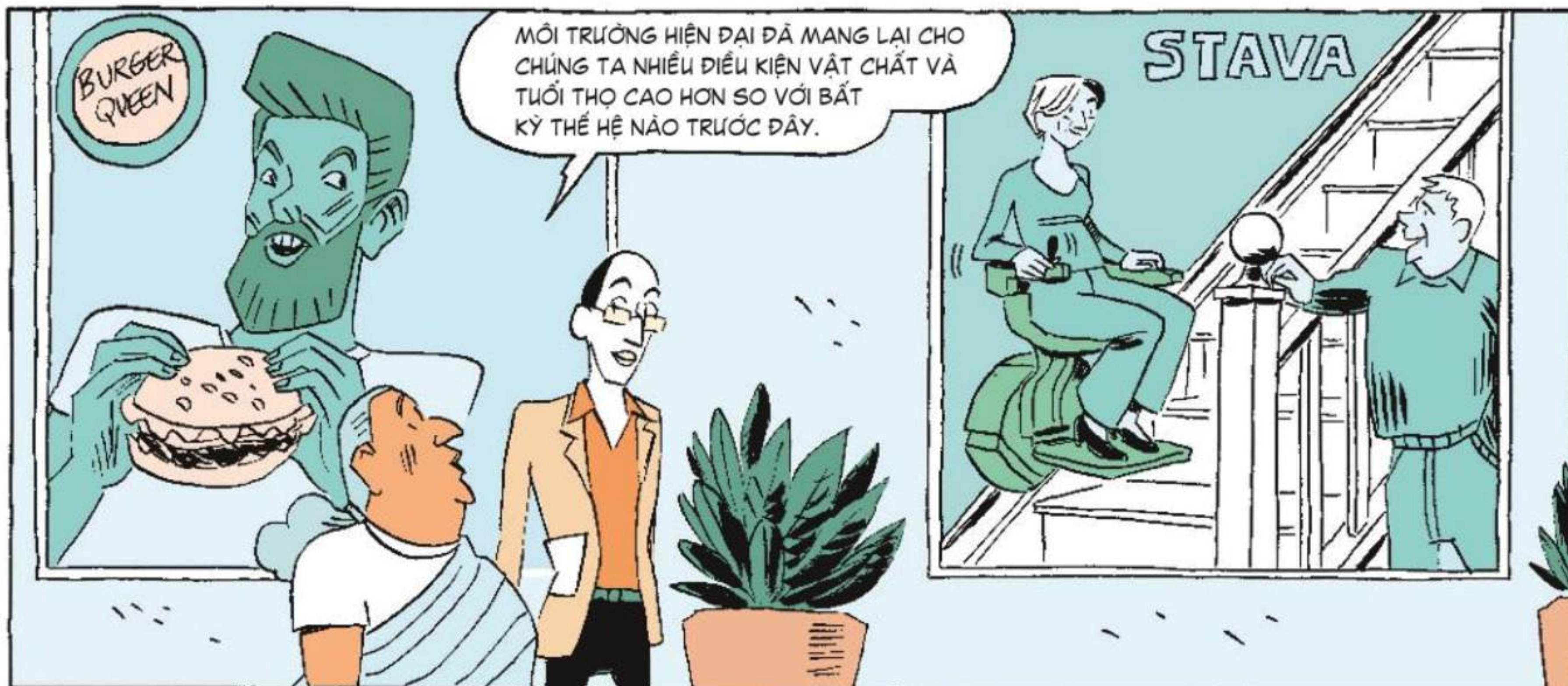

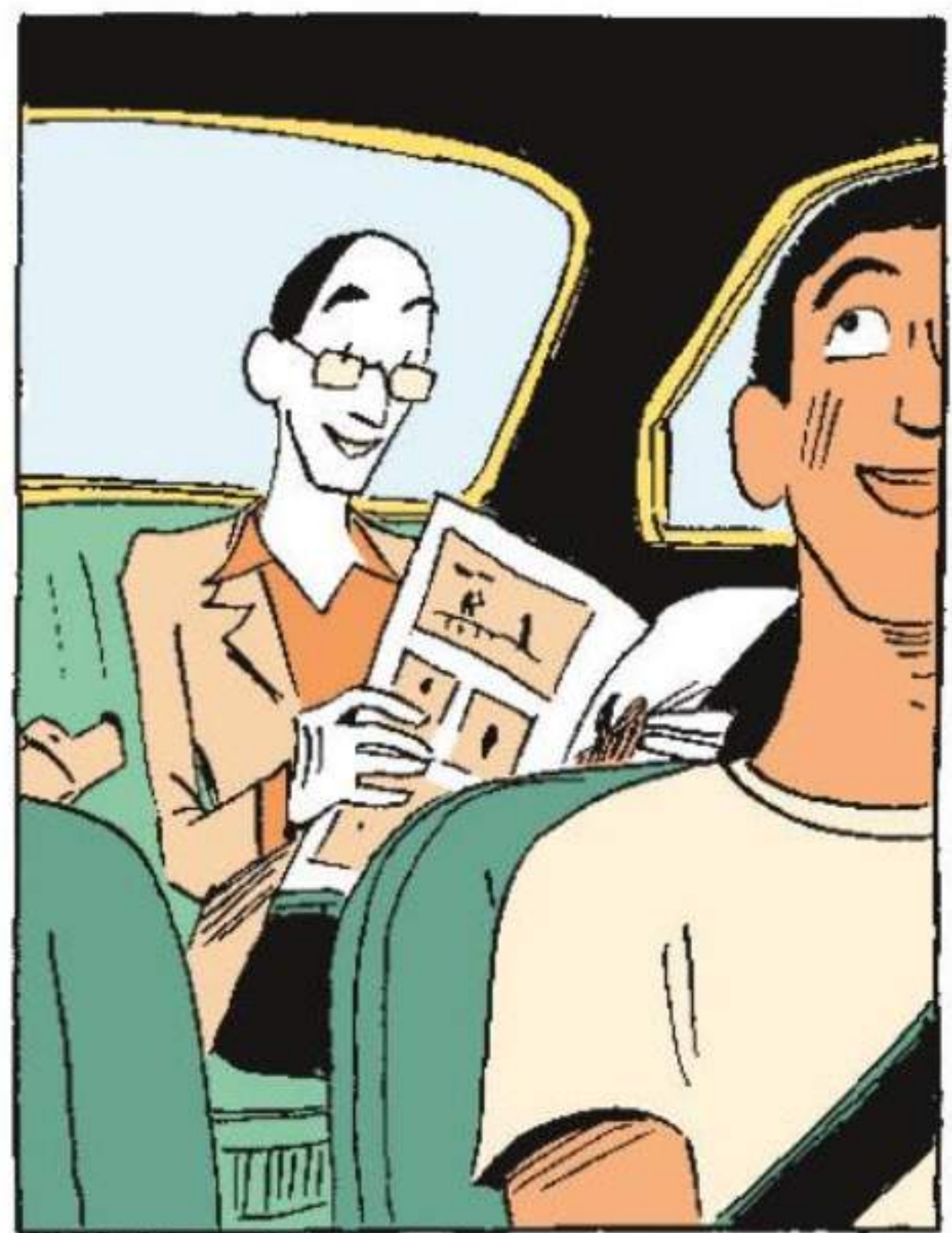
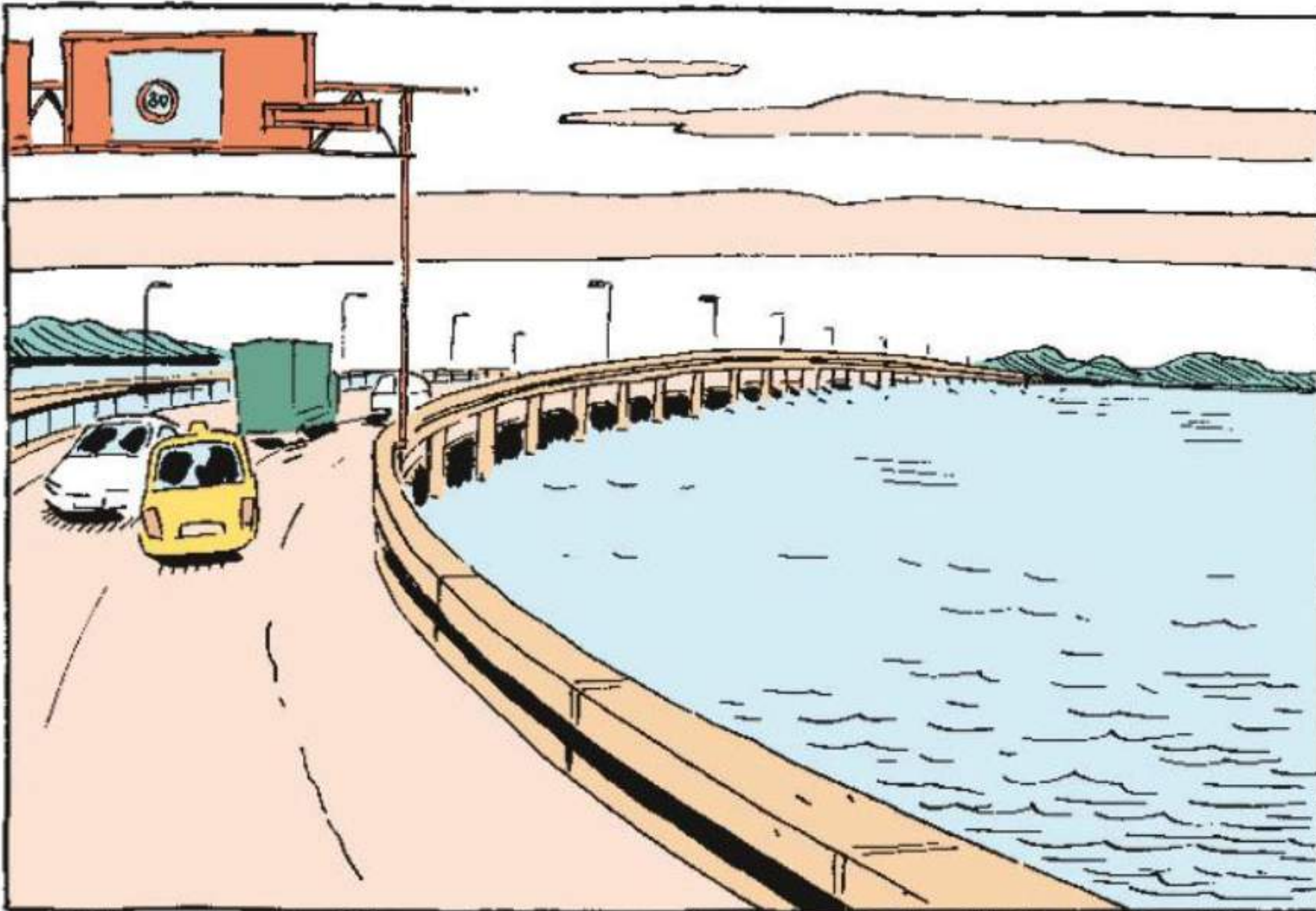
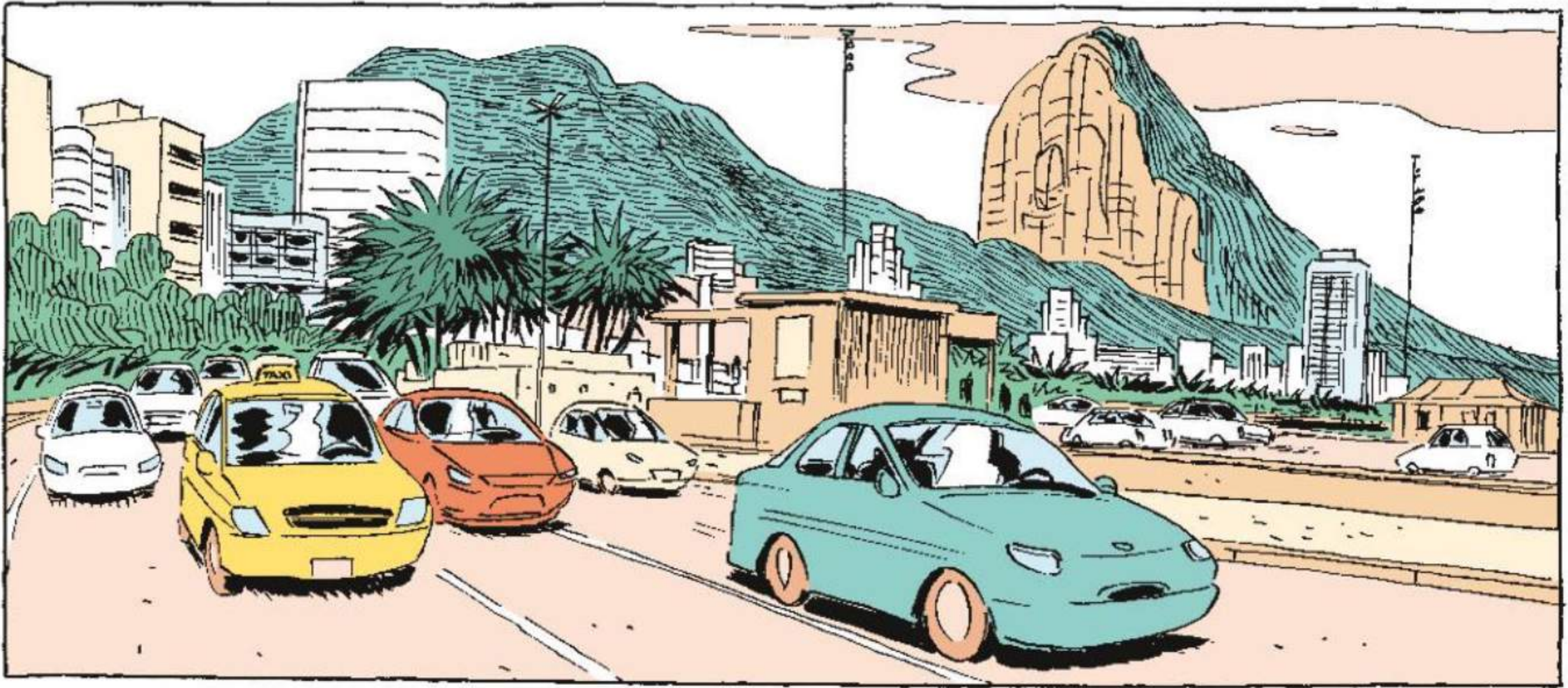
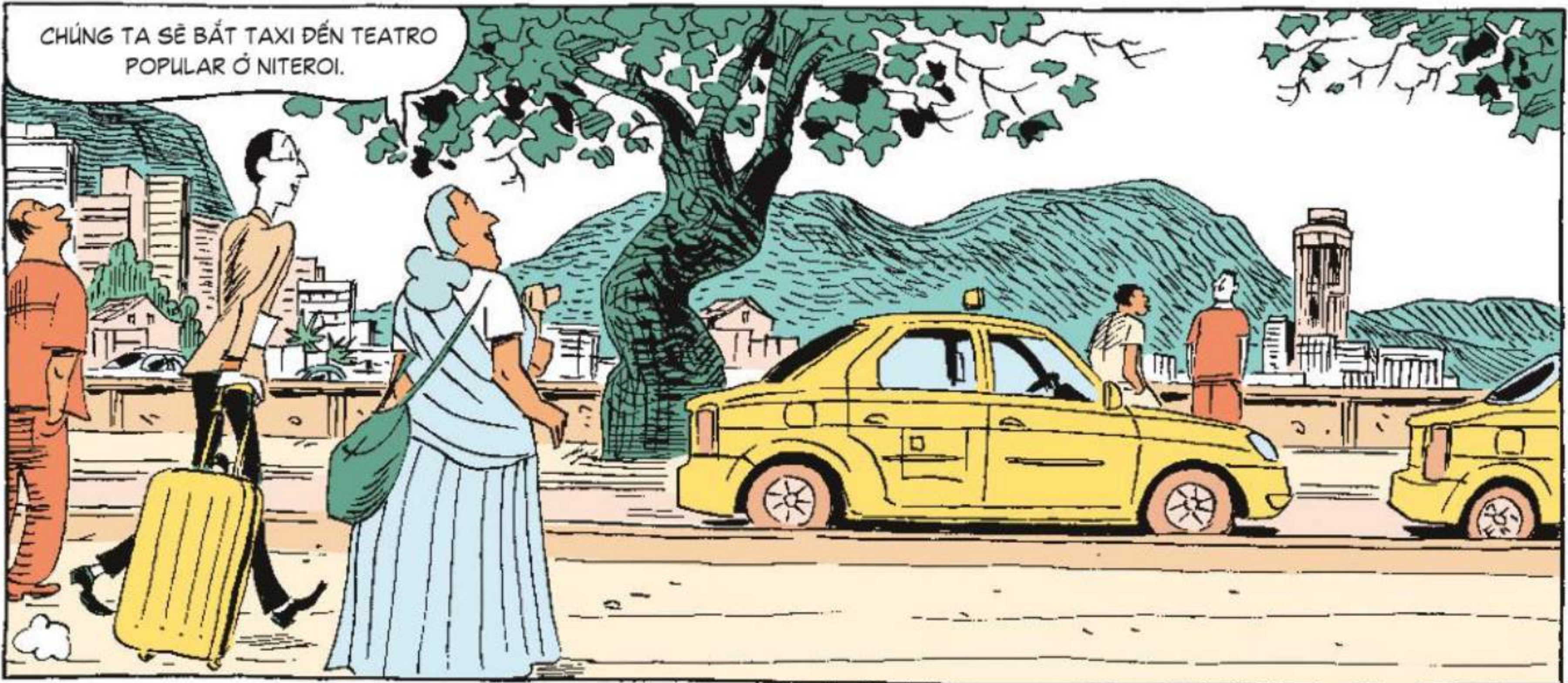

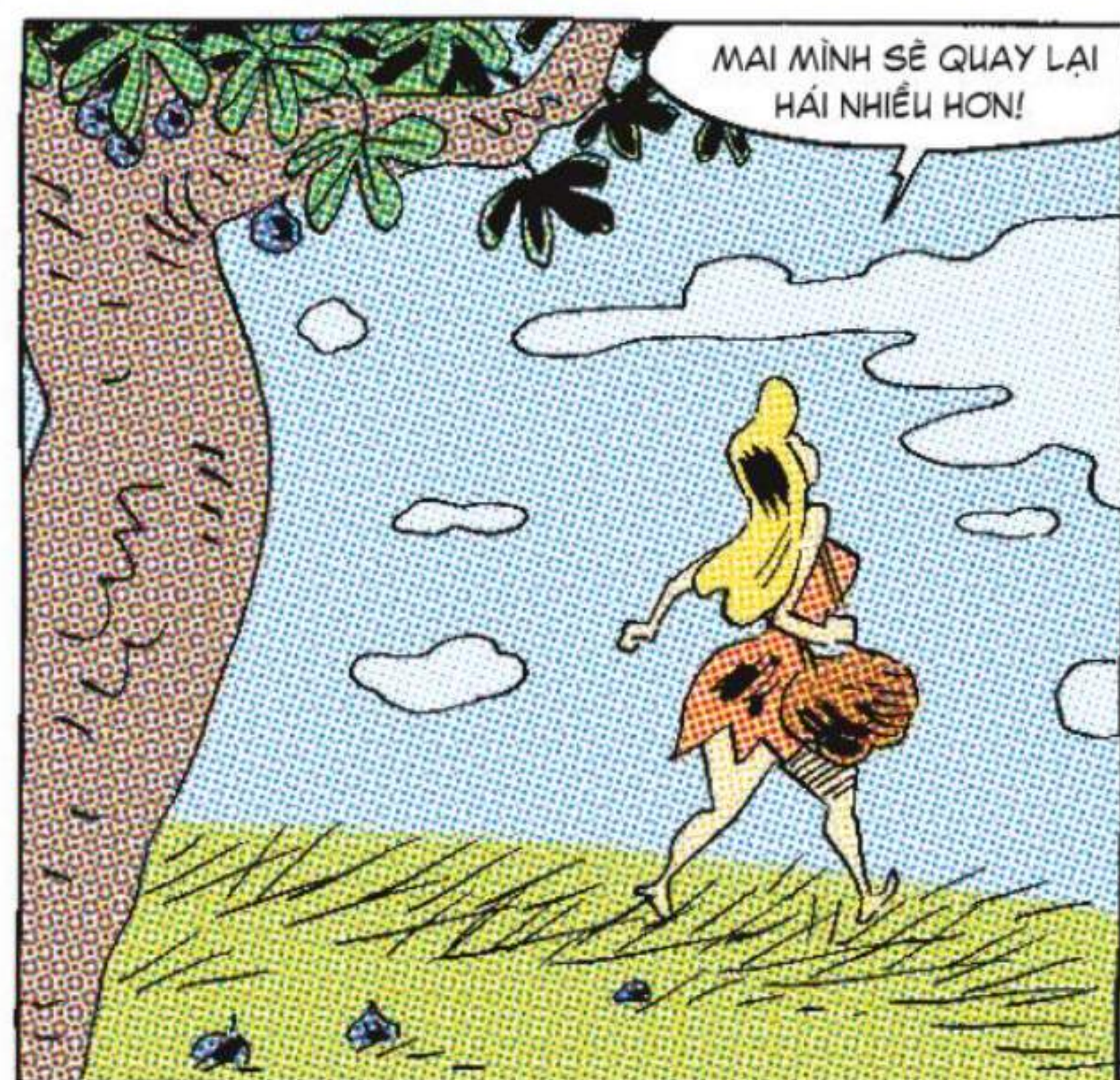
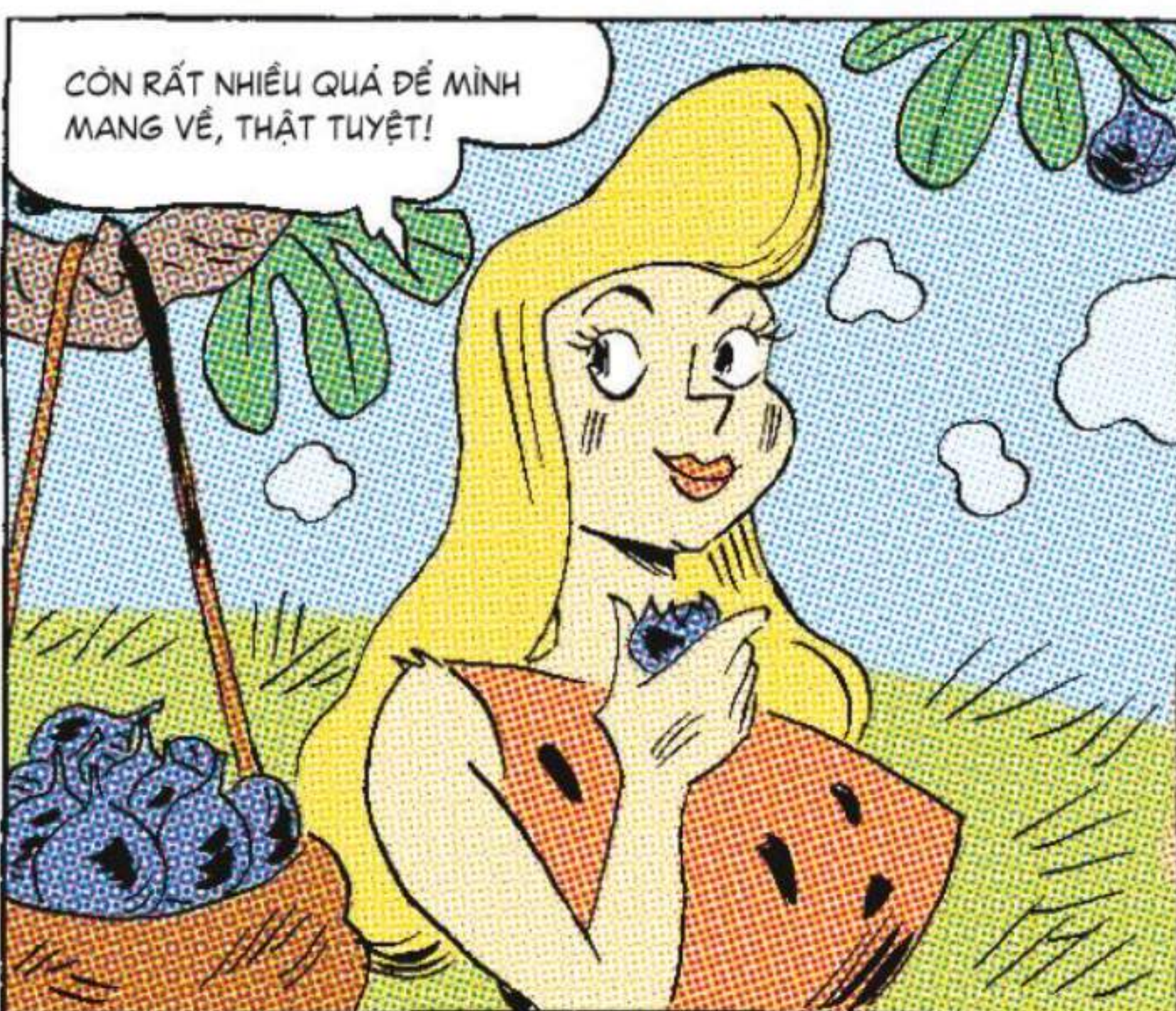
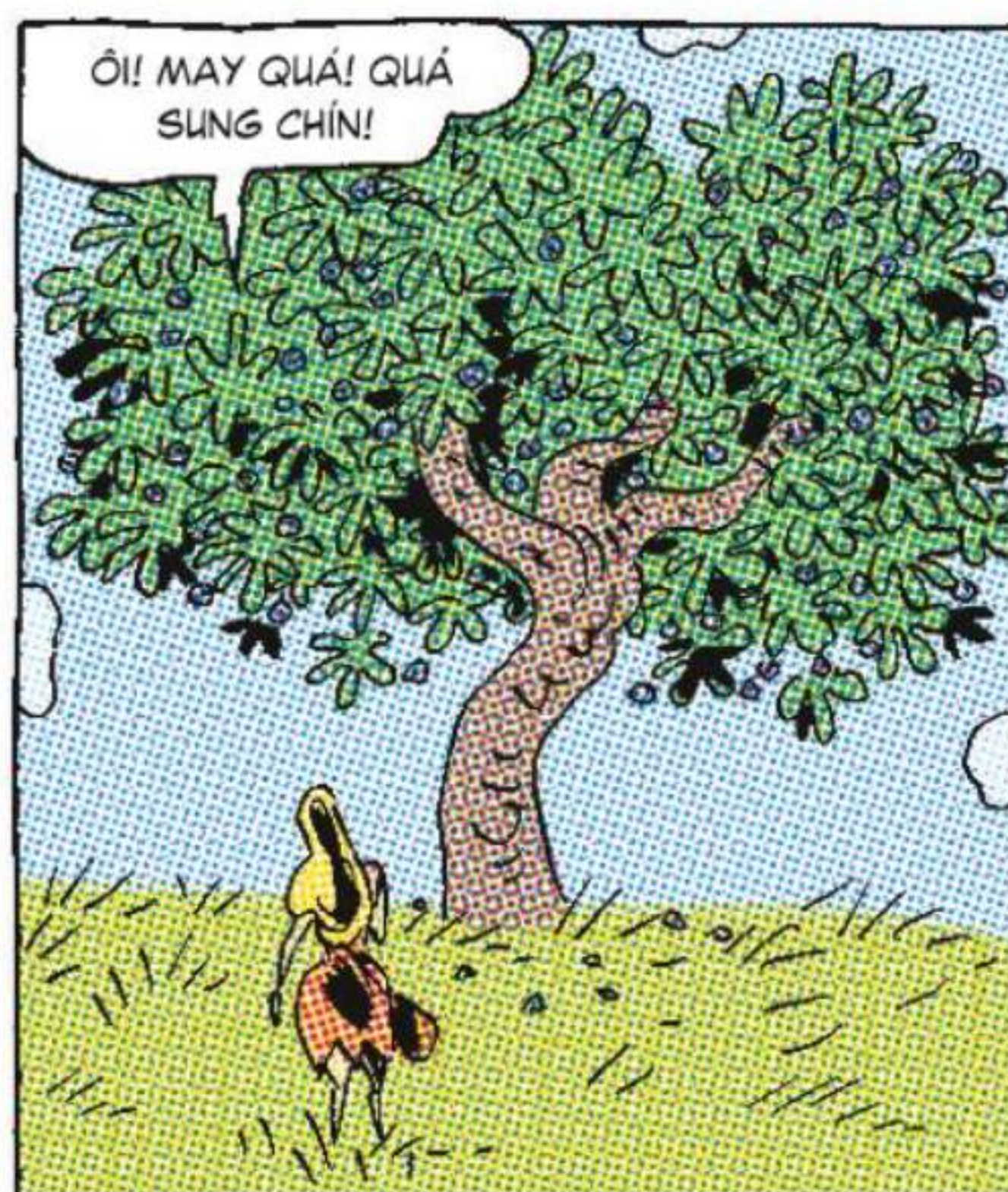

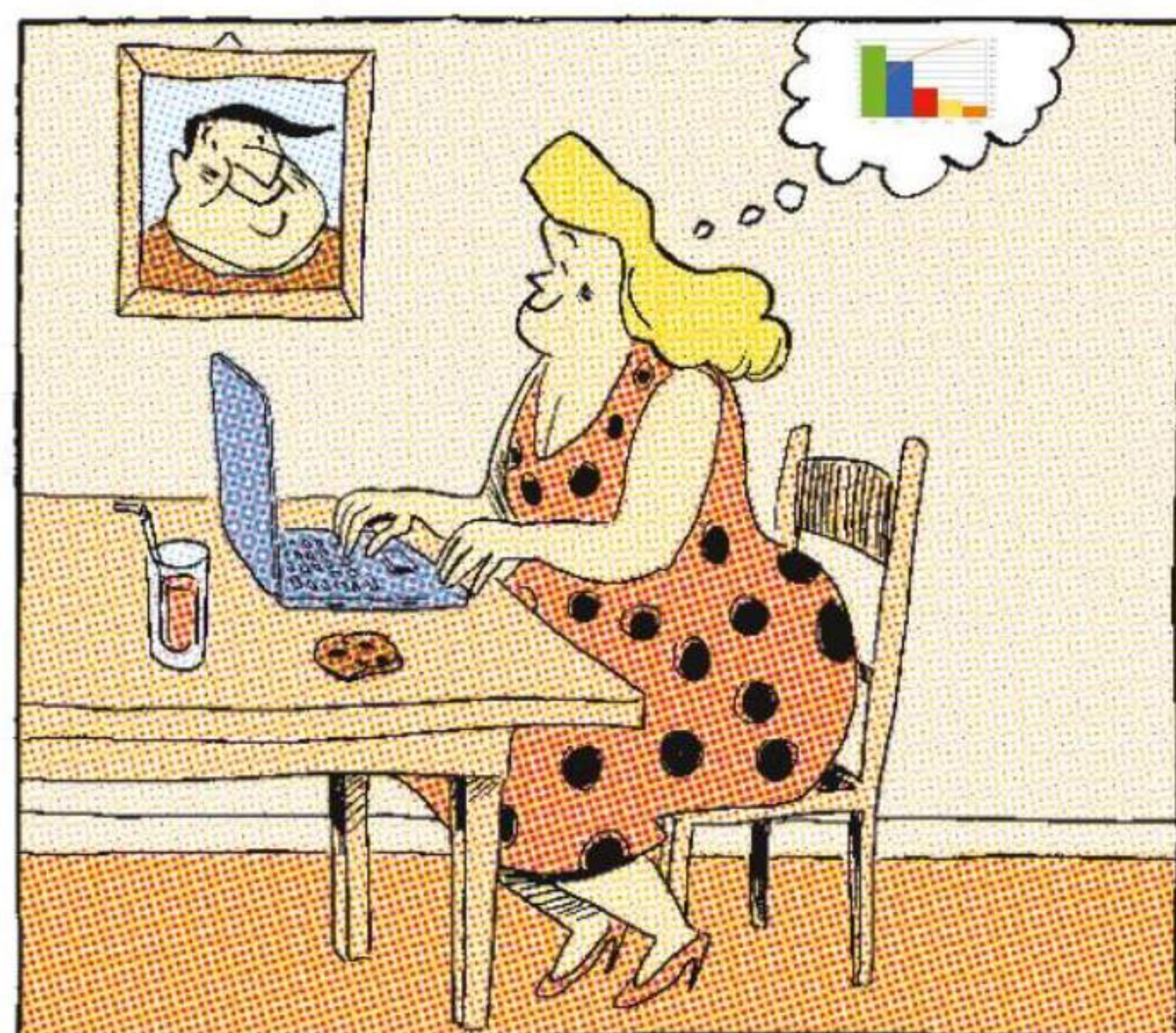
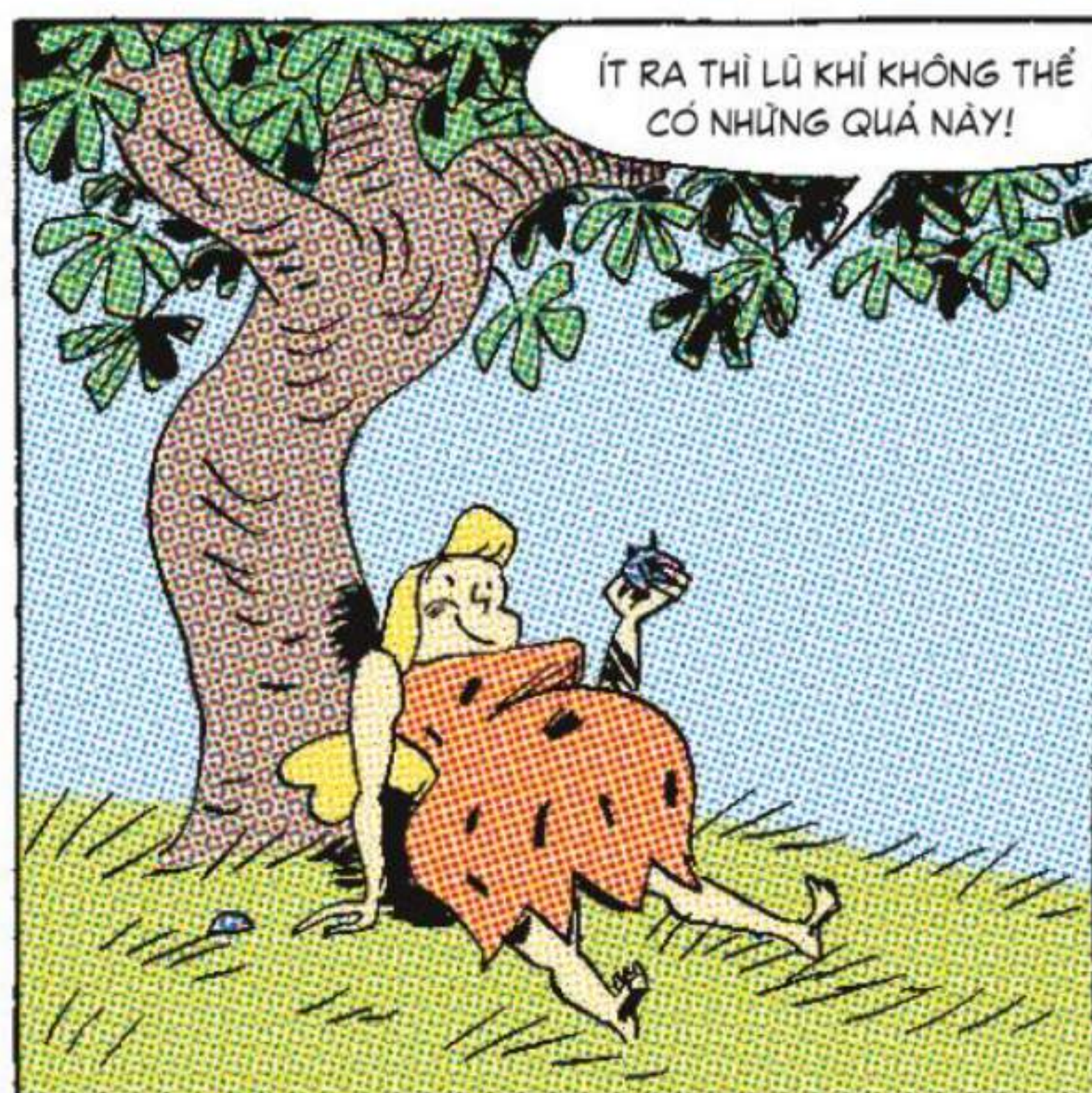
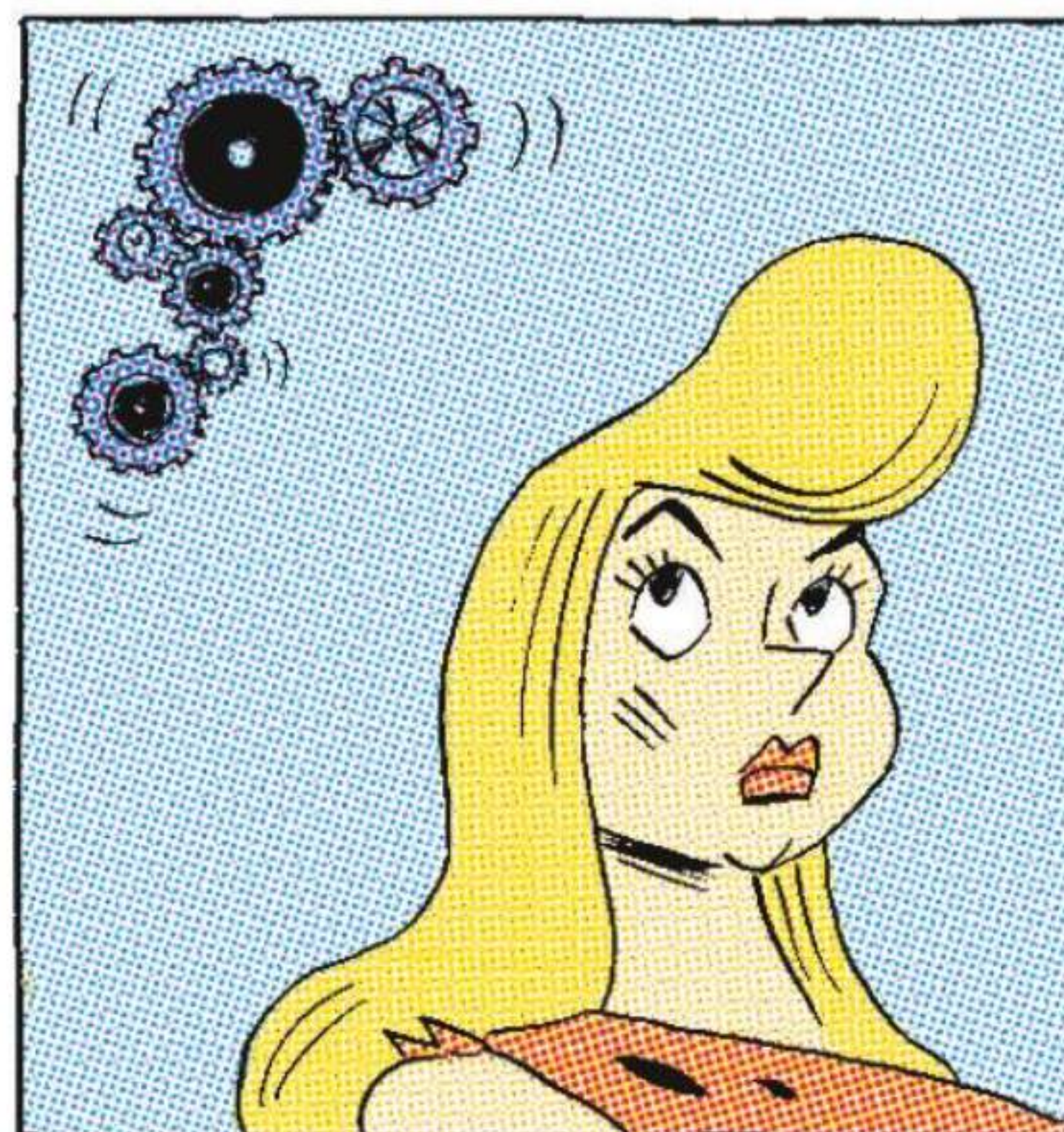
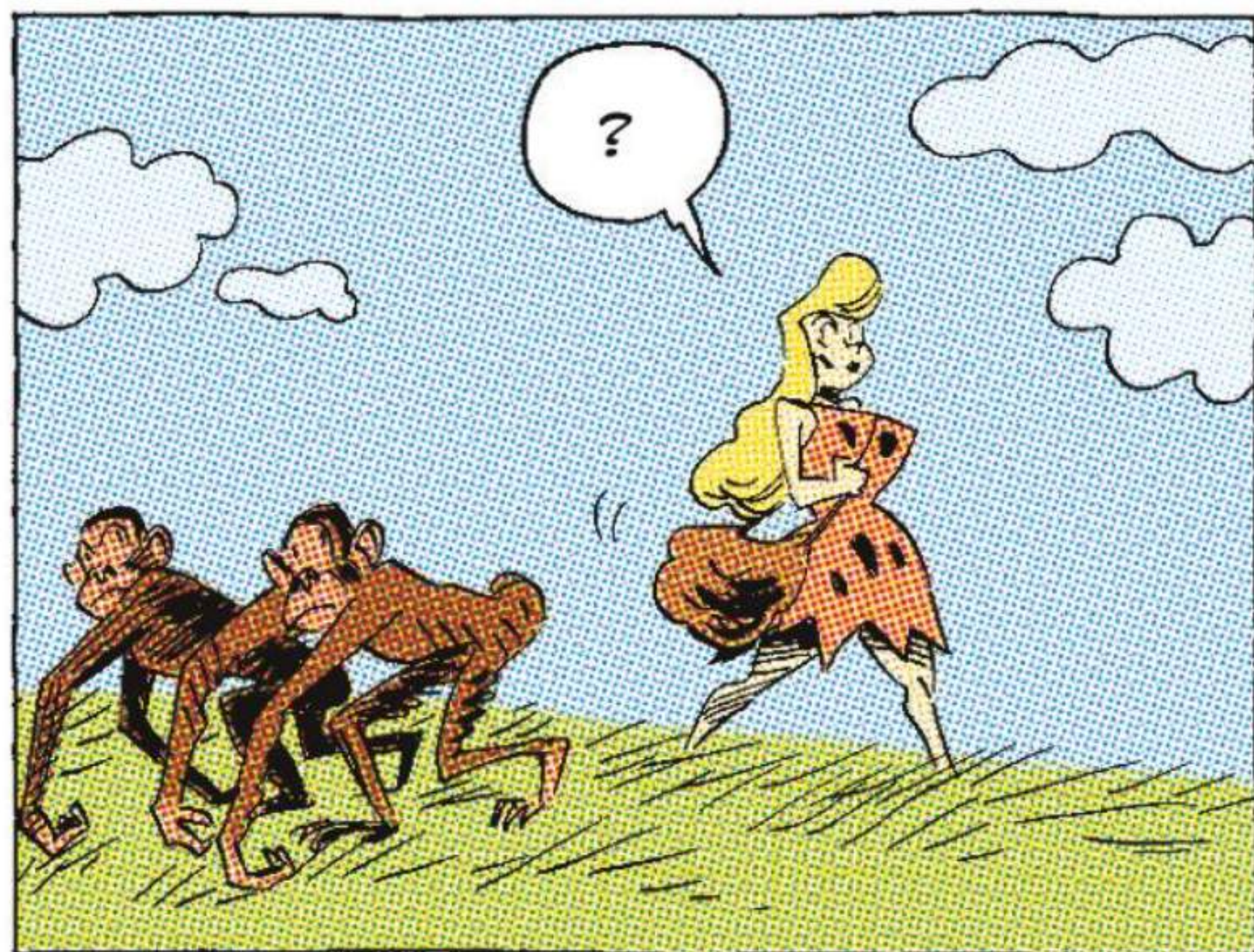

ANH NGHIỆN TRUYỆN TRANH NHƯ CHÁU ZOE MẮT RỒI.

VÃNG, NÓ RẤT HAY, GIÁO SƯ XEM THỬ ĐI.

CHÀ, TRUYỆN NÀY ĐÚNG LÀ HAY THẬT.

NGÀY NAY, CÁC CÔNG TY CÓ THỂ CẢM DỖ CHÚNG TA BẰNG THỨC ĂN ĐẦY ĐƯỜNG VÀ CHẤT BÉO DO KHUYNH HƯỚNG MÀ CHÚNG TA THỪA HƯỞNG TỪ TỔ TIÊN.

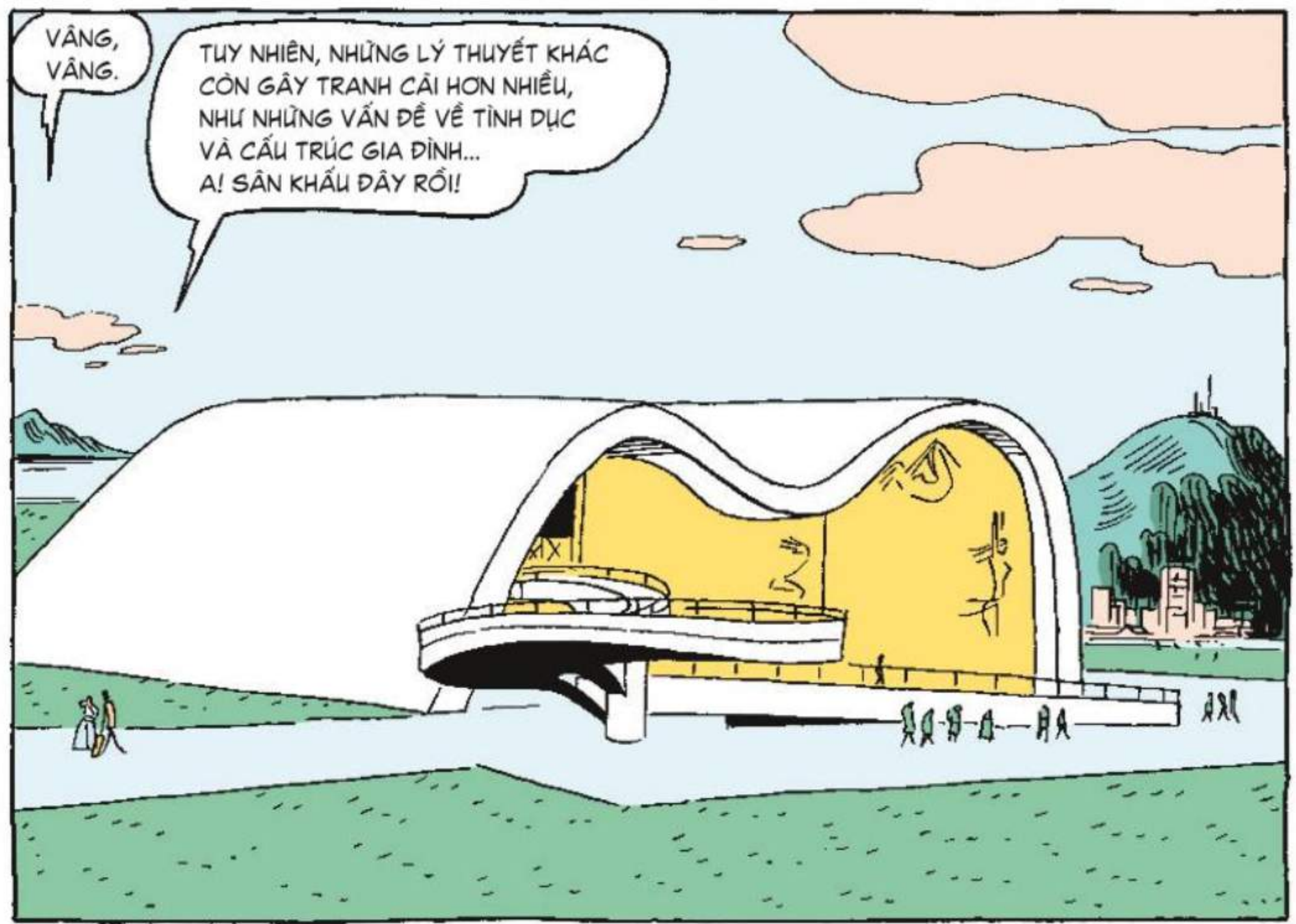

NGÀY NAY BÉO PHÌ VÀ TIỂU ĐƯỜNG GIẾT CHẾT NHIỀU NGƯỜI HƠN CẢ CHIẾN TRANH. NHƯNG THÍCH ĐƯỜNG VÀ CHẤT BÉO LÀ ĐIỀU HỢP LÝ TRONG THỜI KỲ ĐỒ ĐÁ, VÀ BÂY GIỜ NÓ ĐÃ ĐƯỢC ĐƯA VÀO GEN CỦA CHÚNG TA. GEN CỦA CHÚNG TA NGHĨ RẰNG CHÚNG TA VẪN Ở TRÊN ĐỒNG CỎ...

A! CHÚNG TA ĐẾN NƠI RỒI!

TÔI CÓ NÊN NGHĨ RẰNG LÝ THUYẾT "GEN PHÂM ẪN" NÀY ĐÃ ĐƯỢC CHẤP NHẬN RỘNG RÃI KHÔNG NHÍ?

VÃNG, VÃNG.

TUY NHIÊN, NHỮNG LÝ THUYẾT KHÁC CÒN GÂY TRANH CÃI HƠN NHIỀU, NHƯ NHỮNG VẤN ĐỀ VỀ TÌNH DỤC VÀ CẤU TRÚC GIA ĐÌNH... A! SÂN KHẤU ĐÂY RỒI!

TÔI CÓ THẤY TÌNH DỤC VÀ GIA ĐÌNH LÀ CHỦ ĐỀ CHÍNH TRONG CHƯƠNG TRÌNH CỦA HỘI THẢO LẦN NÀY.

ANH HÃY CHUẨN BỊ CHO TRANH LUẬN ĐI!

TA ĐẾN NƠI RỒI!

ĐỪNG GIỜ!

GIÁO SƯ SARASWATI! XIN CHÀO, THẬT TUYỆT KHI ĐƯỢC GẶP BÀ!

CHÀO GIÁO SƯ YOSHITA. TÔI XIN ĐƯỢC GIỚI THIỆU ĐI CÙNG TÔI LÀ SỬ GIA YUVAL.

CẢM ƠN VÌ LỜI MỜI, GIÁO SƯ YOSHITA.

RẤT HÂN HẠNH ĐƯỢC GẶP. TÔI LÀ GIÁO SƯ AIKO YOSHITA, TÔI SẼ CHỦ TRÌ CUỘC THẢO LUẬN BÀN TRÒN TRONG HỘI NGHỊ LẦN NÀY. TÔI LÀ MỘT NHÀ NHÂN HỌC.

HÃY GỌI TÔI LÀ AIKO. TÔI SẼ GIỚI THIỆU MỌI NGƯỜI VỚI CÁC ĐIỂN GIẢ KHÁC, TẤT CẢ ĐỀU ĐANG ĐỨNG Ở ĐÂY.

XIN GIỚI THIỆU GIÁO SƯ SARASWATI - NHÀ SINH VẬT VÀ DI TRUYỀN HỌC, VÀ SỬ GIA YUVAL HARARI.

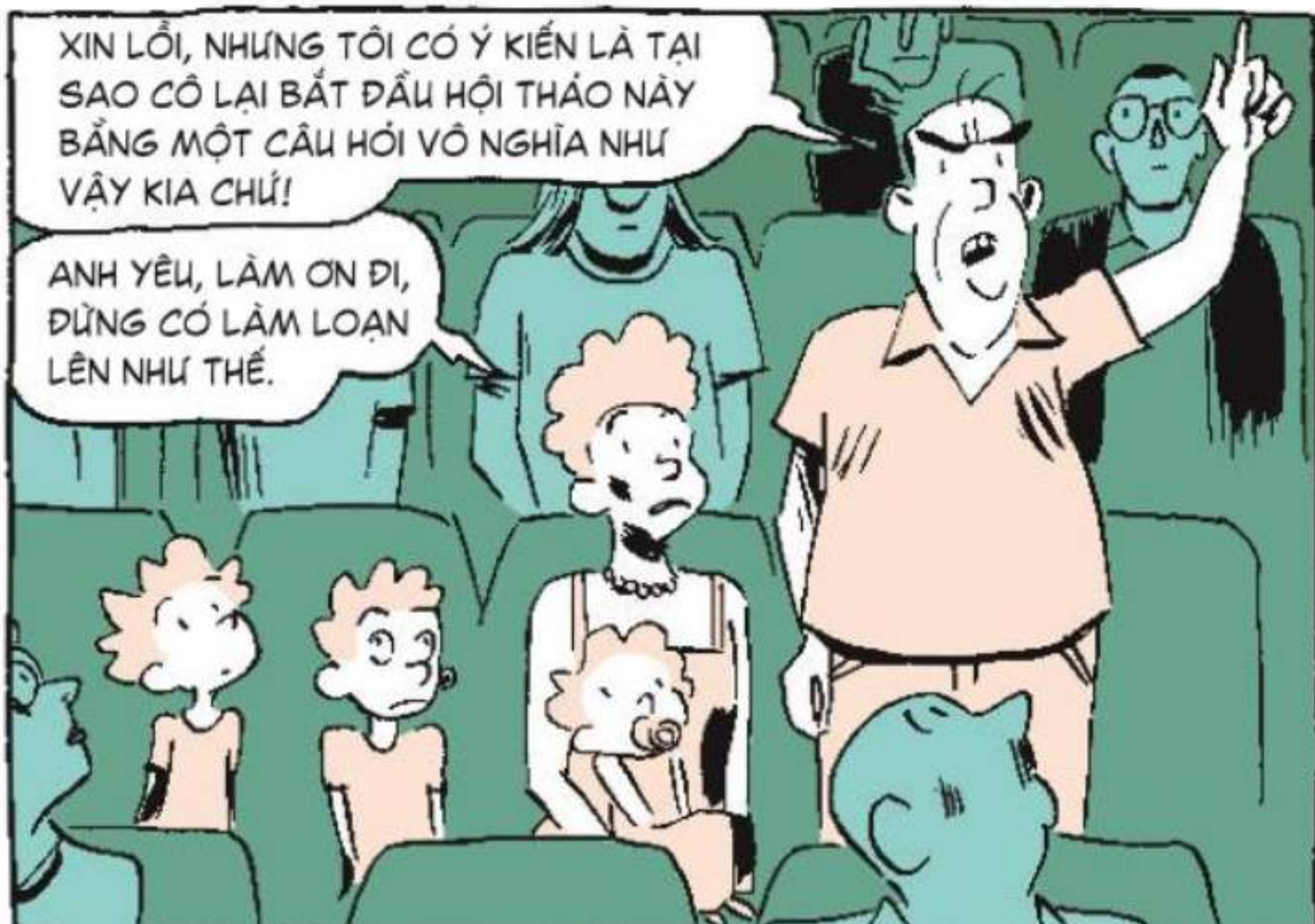
TIẾN SĨ DUARTE, NHÀ NHÂN HỌC VÀ ĐỊA LÝ HỌC, SỐNG TẠI RIO.

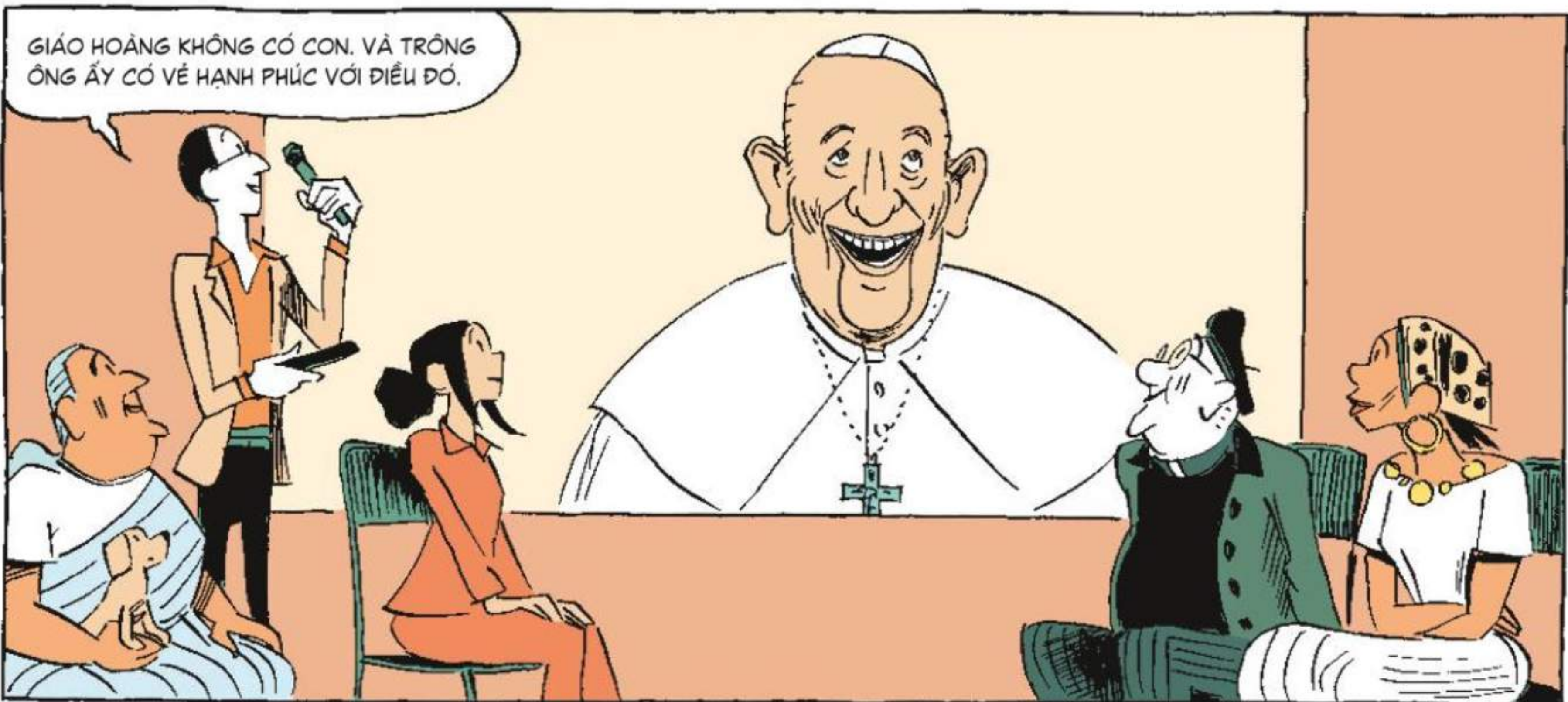
ĐỨC CHA KLÜG, VỊ TIẾN SĨ KHẢO CỔ HỌC RẤT NỔI TIẾNG.

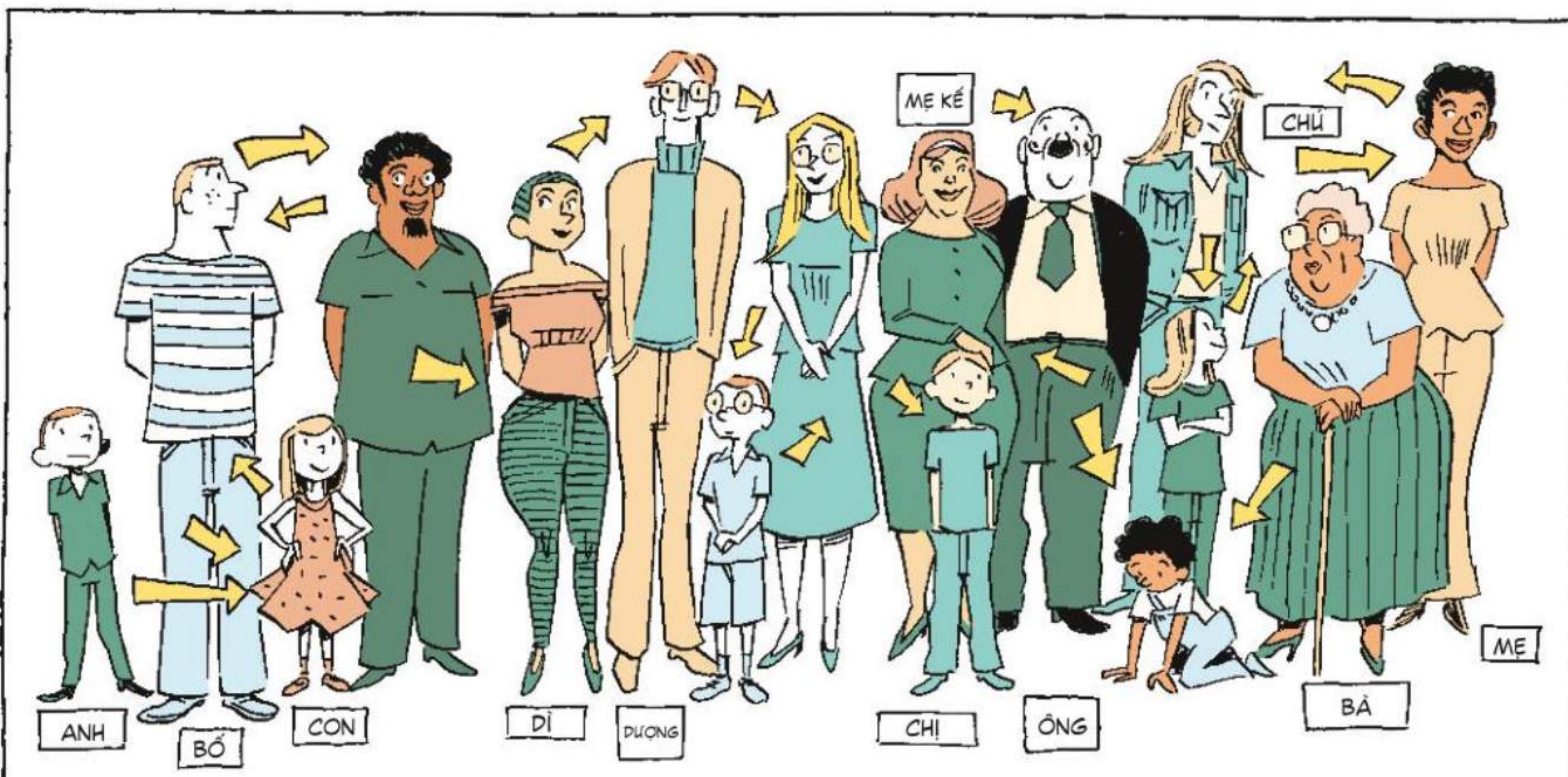
CHẮC HÂN THÍNH GIÁ ĐANG ĐỢI CHÚNG TA. XIN MỜI THEO TÔI.

MỘT SỐ TRÉ EM ĐƯỢC NUÔI DƯỠNG BỞI MỘT NGƯỜI MẸ HAY MỘT NGƯỜI CHA ĐƠN THÂN, HOẶC CÓ THỂ BỞI ÔNG BÀ. MỘT SỐ TRÉ EM ĐƯỢC NHẬN LÀM CON NUÔI. MỘT SỐ THÌ LẠI CÓ HAI CHA, MỘT SỐ KHÁC CÓ HAI MẸ.

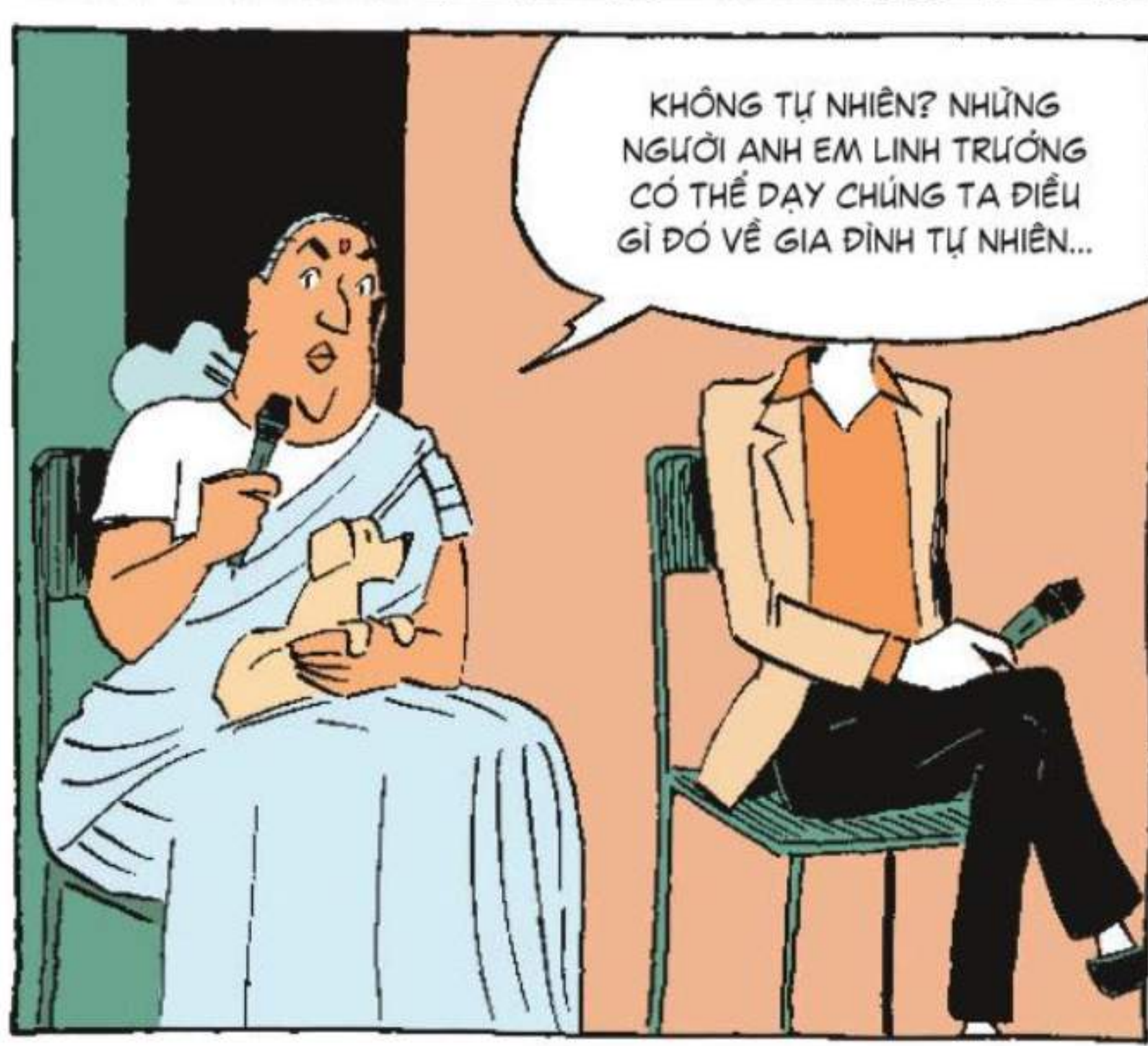
ĐÔI KHI, CHA MẸ CHIA TAY VÀ SAU ĐÓ TÌM BẠN ĐỜI MỚI, VÌ VẬY ĐỨA TRÉ CÓ THỂ CÓ MẸ VÀ CHA NHƯNG CŨNG CÓ CHA DƯỠNG VÀ MẸ KÉ.

TRONG MỘT SỐ GIA ĐÌNH, HÀNG CHỤC CÔ, CHỦ, ANH CHỊ EM HỌ VÀ ÔNG BÀ SỐNG CÙNG NHAU... VÌ VẬY, BẠN CÓ THỂ Ở CHUNG PHÒNG NGỦ VỚI ANH HỌ THAY VÌ ANH TRAI BẠN, VÀ CHỦ HOẶC BÀ CỦA BẠN CÓ THỂ LÀM BỮA SÁNG CHO BẠN HẰNG NGÀY THAY VÌ BỐ MẸ BẠN.

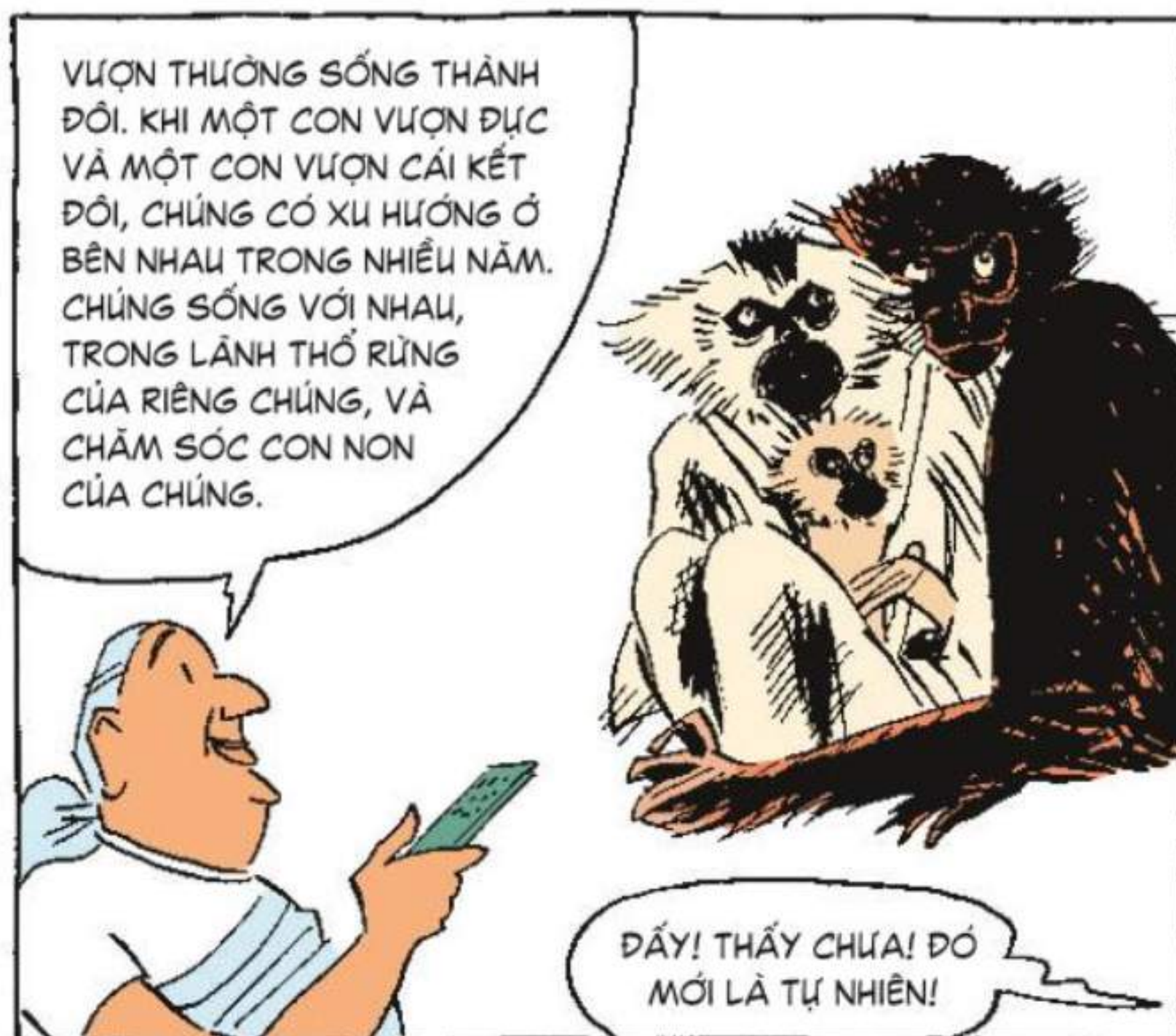
CÓ RẤT NHIỀU BIẾN THỂ!

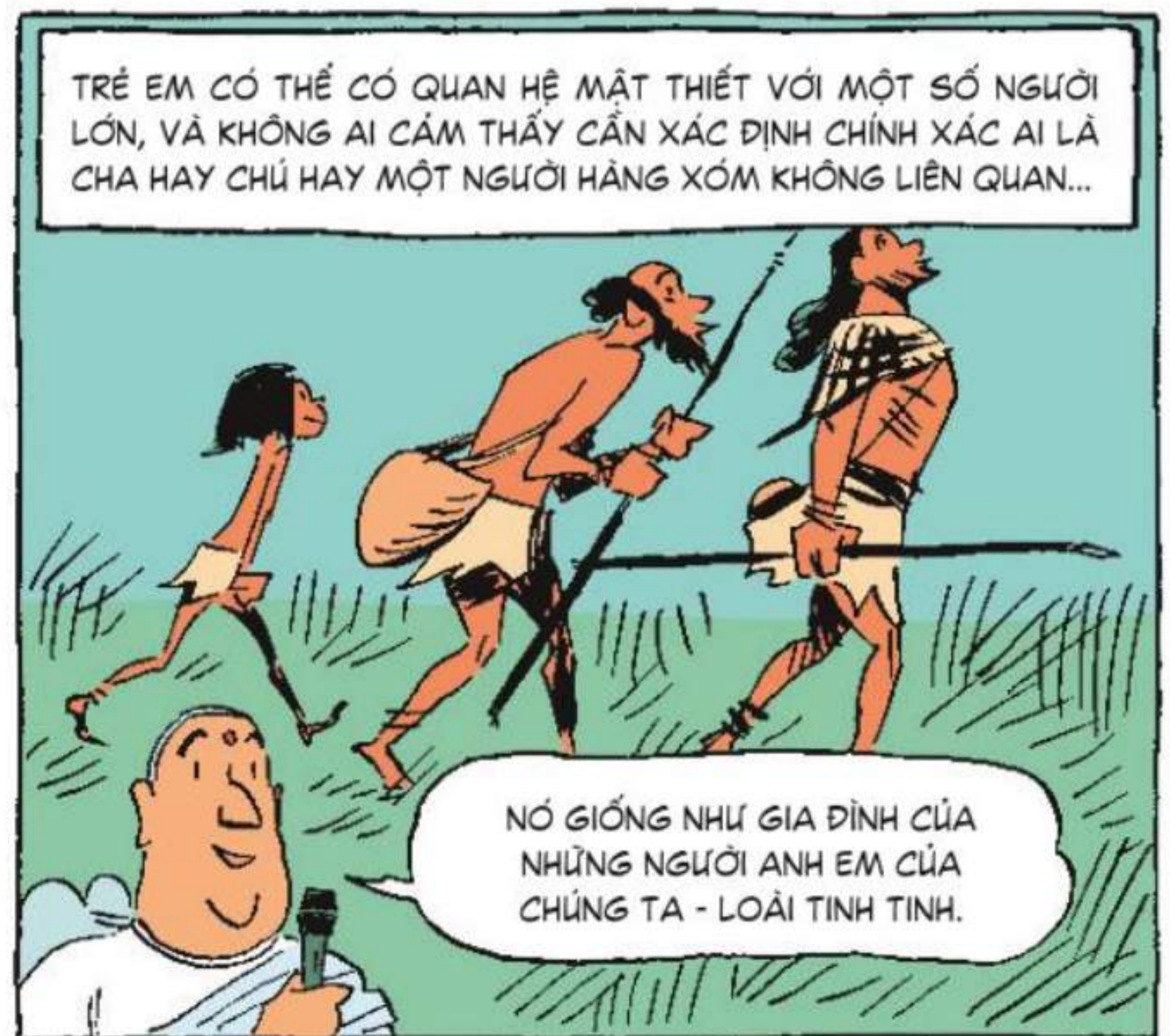
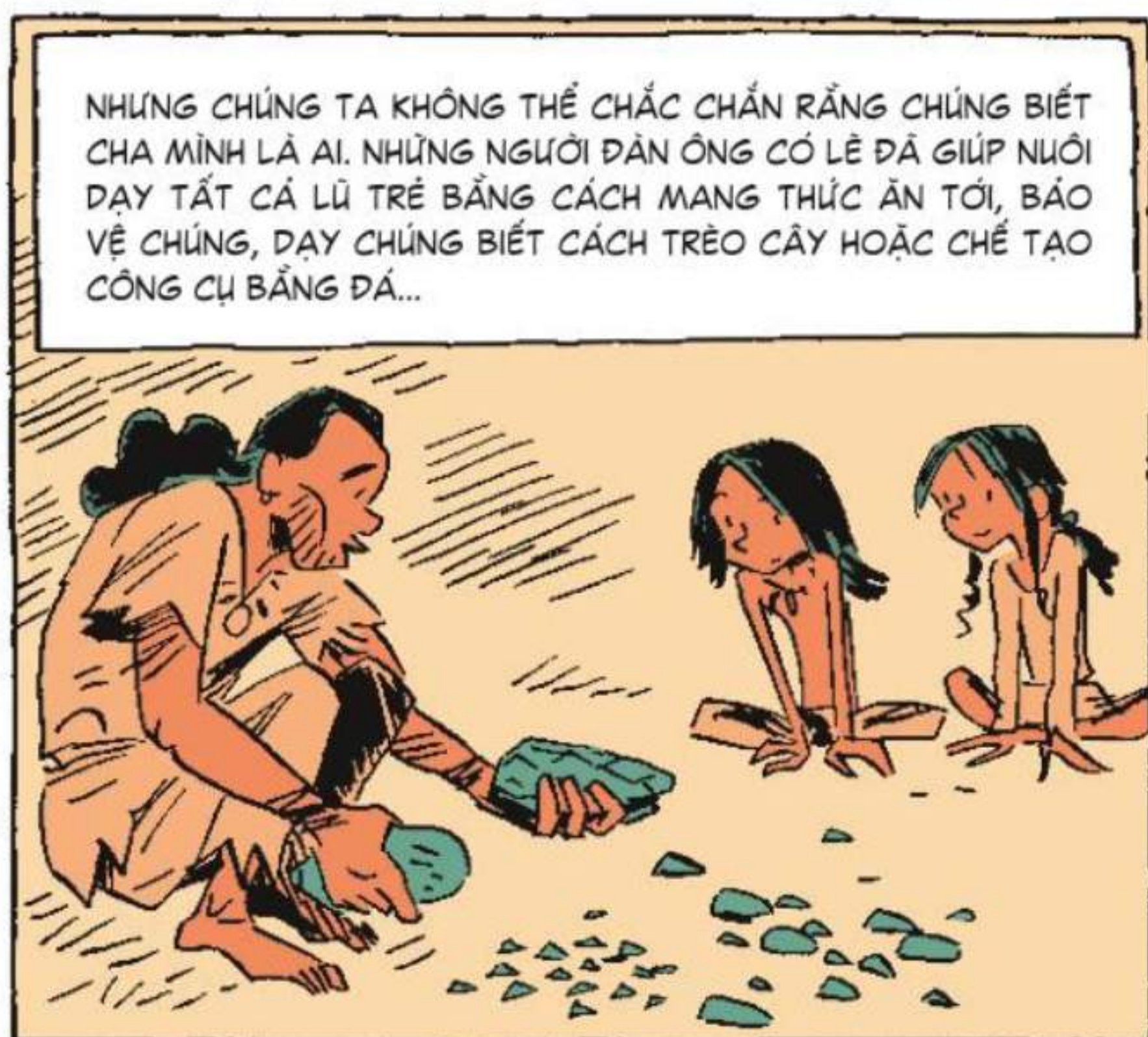
NHƯNG CHỈ CÓ MỘT KIỂU LÀ TỰ NHIÊN! TẤT CẢ NHỮNG BIẾN THỂ KHÁC ĐỀU... KHÔNG TỰ NHIÊN!

KHÔNG TỰ NHIÊN? NHỮNG NGƯỜI ANH EM LINH TRƯỞNG CÓ THỂ DẠY CHÚNG TA ĐIỀU GÌ ĐÓ VỀ GIA ĐÌNH TỰ NHIÊN...

CÁC NHÀ NHÂN HỌC ĐÃ THỰC SỰ QUAN SÁT THẤY MỘT SỐ NỀN VĂN HÓA CON NGƯỜI NGÀY NAY DỰA TRÊN TÌNH PHỤ TỬ TẬP THỂ.

CHẮNG HẠN NHƯ NGƯỜI DA ĐỎ BARI TIN RẰNG MỘT ĐỨA TRÉ KHÔNG ĐƯỢC SINH RA TỪ TINH TRÙNG CỦA CHỈ MỘT NGƯỜI ĐÀN ÔNG, MÀ LÀ TỪ SỰ TÍCH TỤ TINH TRÙNG CỦA NHỮNG NGƯỜI ĐÀN ÔNG KHÁC NHAU TRONG TỬ CUNG CỦA PHỤ NỮ.

MỘT NGƯỜI MẸ TỐT NÊN QUAN TÂM ĐẾN VIỆC QUAN HỆ VỚI NHIỀU NGƯỜI ĐÀN ÔNG, ĐẶC BIỆT KHI ĐANG MANG THAI, ĐỂ ĐỨA CON THỪA HƯỞNG PHẨM CHẤT TỐT - VÀ SỰ CHĂM SÓC CỦA NGƯỜI CHA - KHÔNG CHỈ TỪ NGƯỜI THỢ SĂN GIỎI NHẤT MÀ CÒN TỪ NGƯỜI KỂ CHUYỆN HAY NHẤT, CHIẾN BINH DŨNG CẢM NHẤT VÀ NGƯỜI TÌNH CHU ĐÁO NHẤT.

HOÀN TOÀN ĐIÊN RỒ! CHÚNG TA ĐI THÔI! HỌ ĐANG XEM CHÚNG TA NHƯ ĐỒ NGỐC VẬY!

CHÚNG TÔI RẤT XIN LỖI VÌ ĐÃ LÀM ÔNG NÓI GIẬN, ÔNG DOE. NHƯNG TRƯỚC KHI CÓ CÁC NGHIÊN CỨU PHÔI HỌC HIỆN ĐẠI, KHÔNG CÓ CÁCH NÀO CHỨNG MINH MỘT ĐỨA TRÉ LUÔN ĐƯỢC TẠO RA TỪ TINH TRÙNG CỦA MỘT NGƯỜI CHA DUY NHẤT.

TRONG MỘT BỘ LẠC CỔ ĐẠI, LÀM SAO CÓ THỂ CHỨNG MINH MỌI ĐỨA TRÉ CHỈ CÓ MỘT NGƯỜI CHA CHỦ KHÔNG PHẢI BA NGƯỜI?

HỪM...

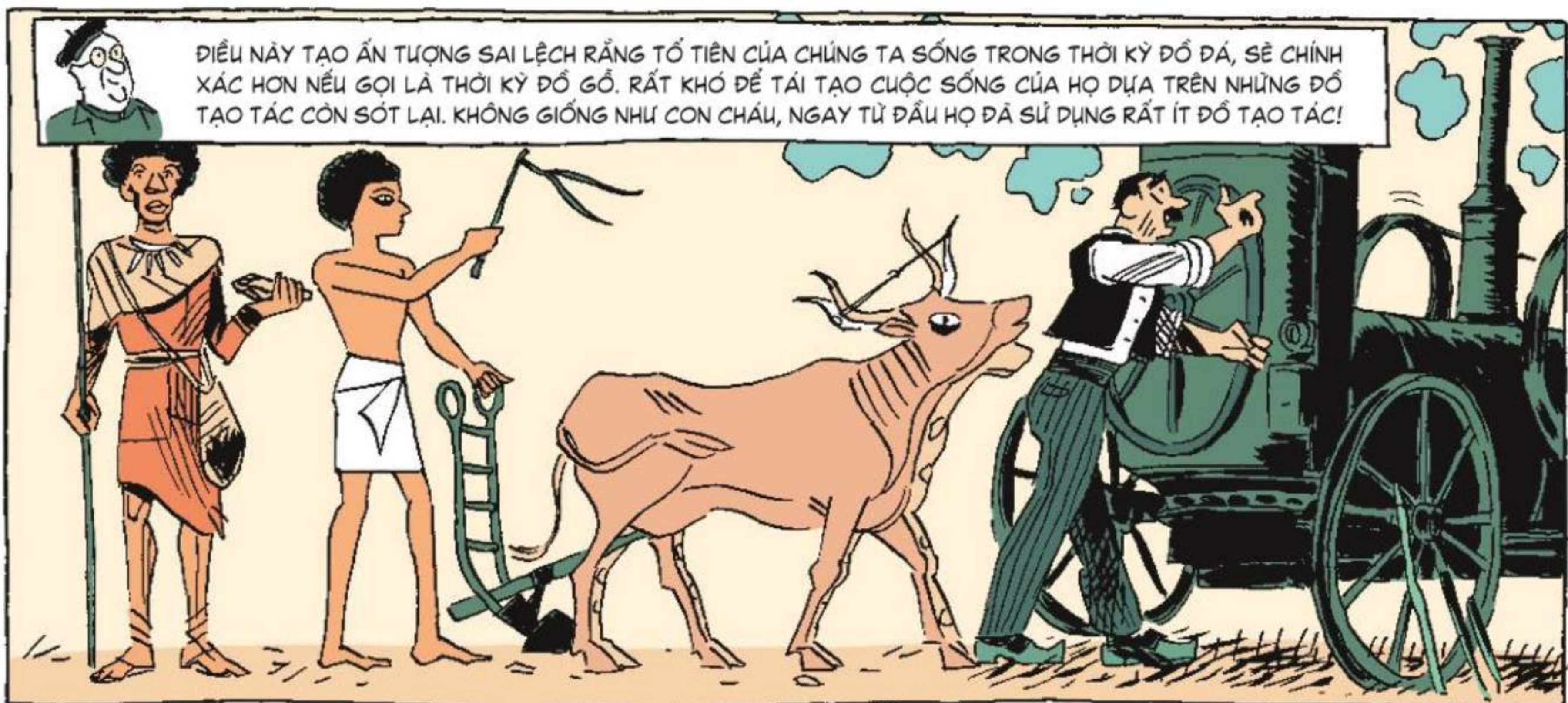
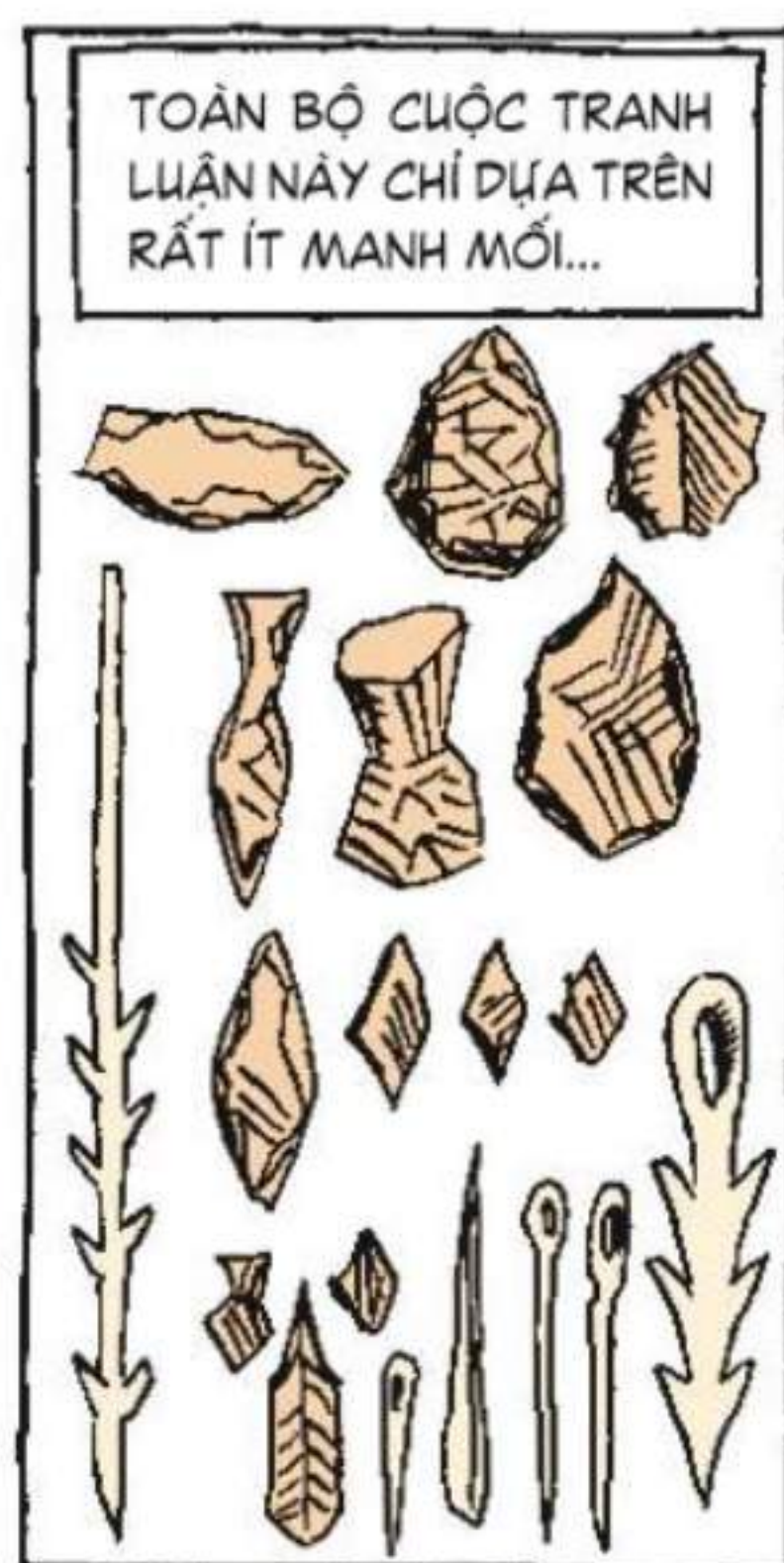
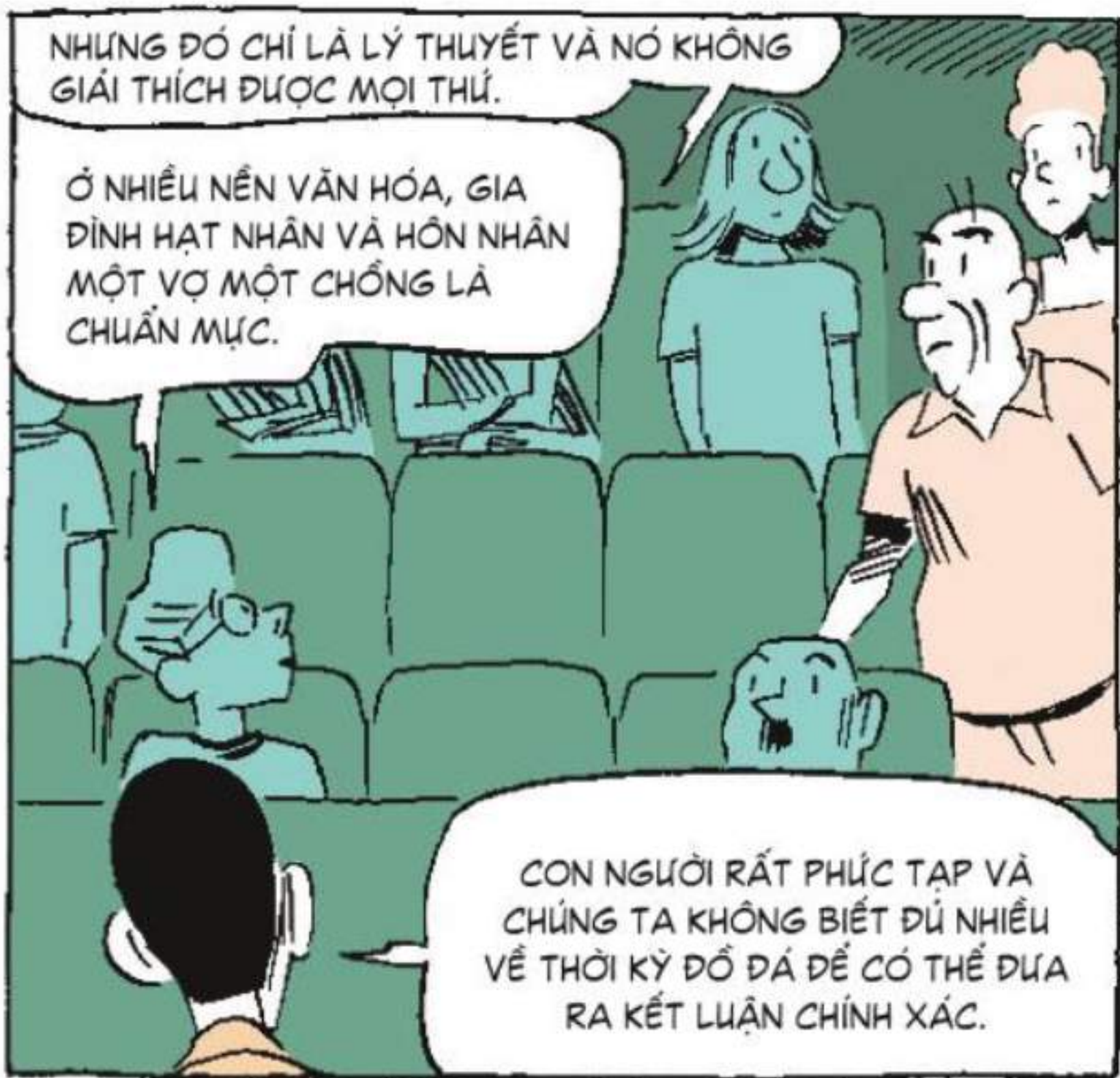
NHỮNG NGƯỜI CÔNG GIÁO CHÚNG TÔI TIN RẰNG MÌNH CÓ BA NGƯỜI CHA...

NẾU CON NGƯỜI BAN ĐẦU THỰC SỰ SỐNG TRONG NHỮNG GIA ĐÌNH CỘNG ĐỒNG LỚN NHƯ TINH TINH, THÌ ĐIỀU ĐÓ SẼ GIẢI THÍCH ĐƯỢC RẤT NHIỀU ĐIỀU...

NÓ SẼ GIẢI THÍCH ĐƯỢC TẠI SAO NHỮNG CUỘC HÔN NHÂN HIỆN ĐẠI THƯỜNG KHÔNG KÉO DÀI VÀ TỈ LỆ LY HÔN CAO...

CÓ LÊ ĐÓ LÀ LÝ DO MÀ GIA ĐÌNH HẠT NHÂN VÀ HÌNH THÁI MỘT VỢ MỘT CHỒNG LÀ ĐIỀU KHÔNG DỄ DÀNG CHO TẤT CẢ MỌI NGƯỜI...

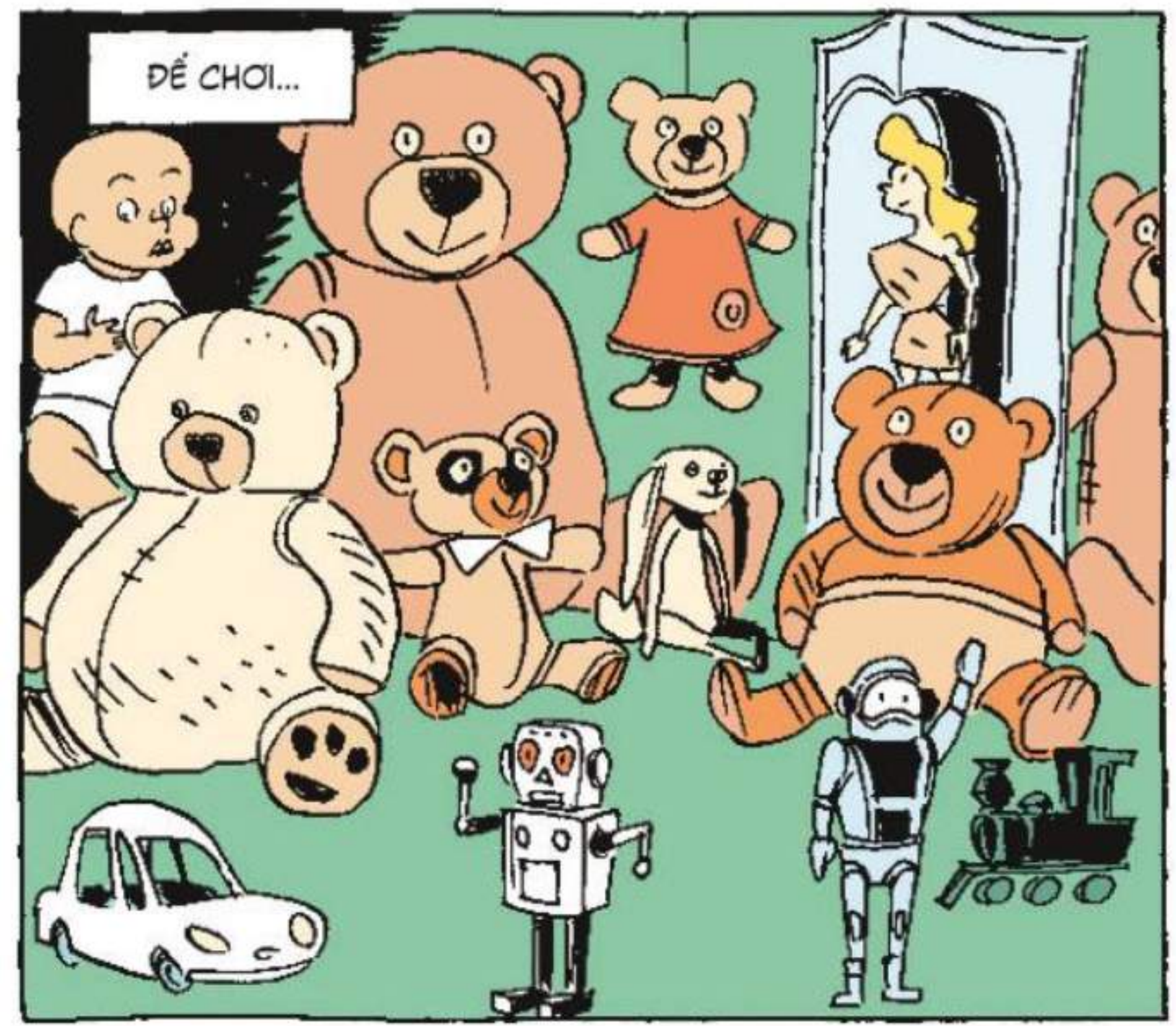

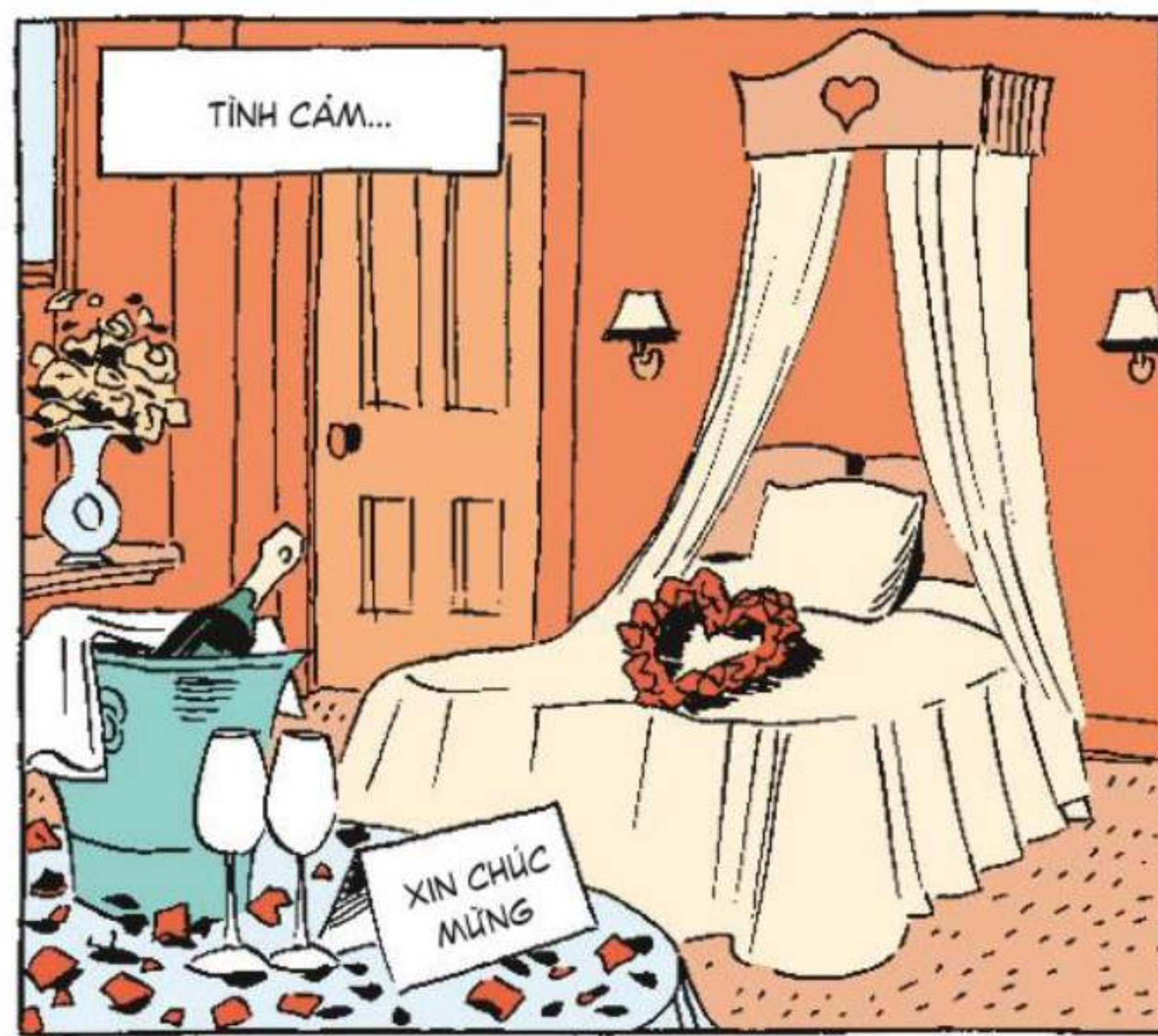
NGÀY NAY, MỘT THÀNH VIÊN ĐIỂN HÌNH TRONG XÃ HỘI GIÀU CÓ CỦA CHÚNG TA SẼ SỬ DỤNG HÀNG TRIỆU ĐỒ TẠO TÁC TRONG SUỐT CUỘC ĐỜI CỦA MÌNH. NHỮNG THỨ CÓ THỂ DÙNG ĐỂ ĂN...

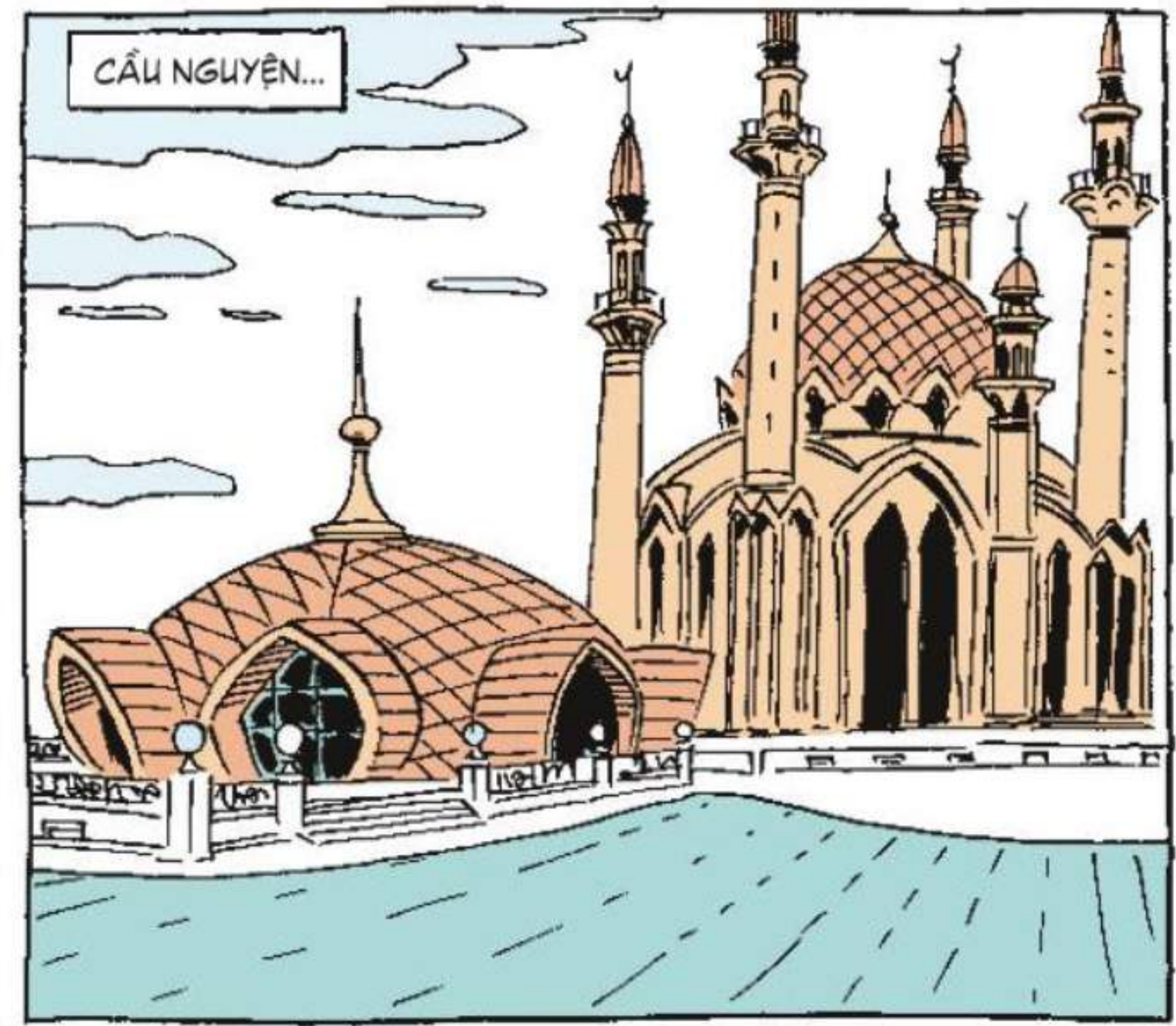
ĐỂ CHƠI...

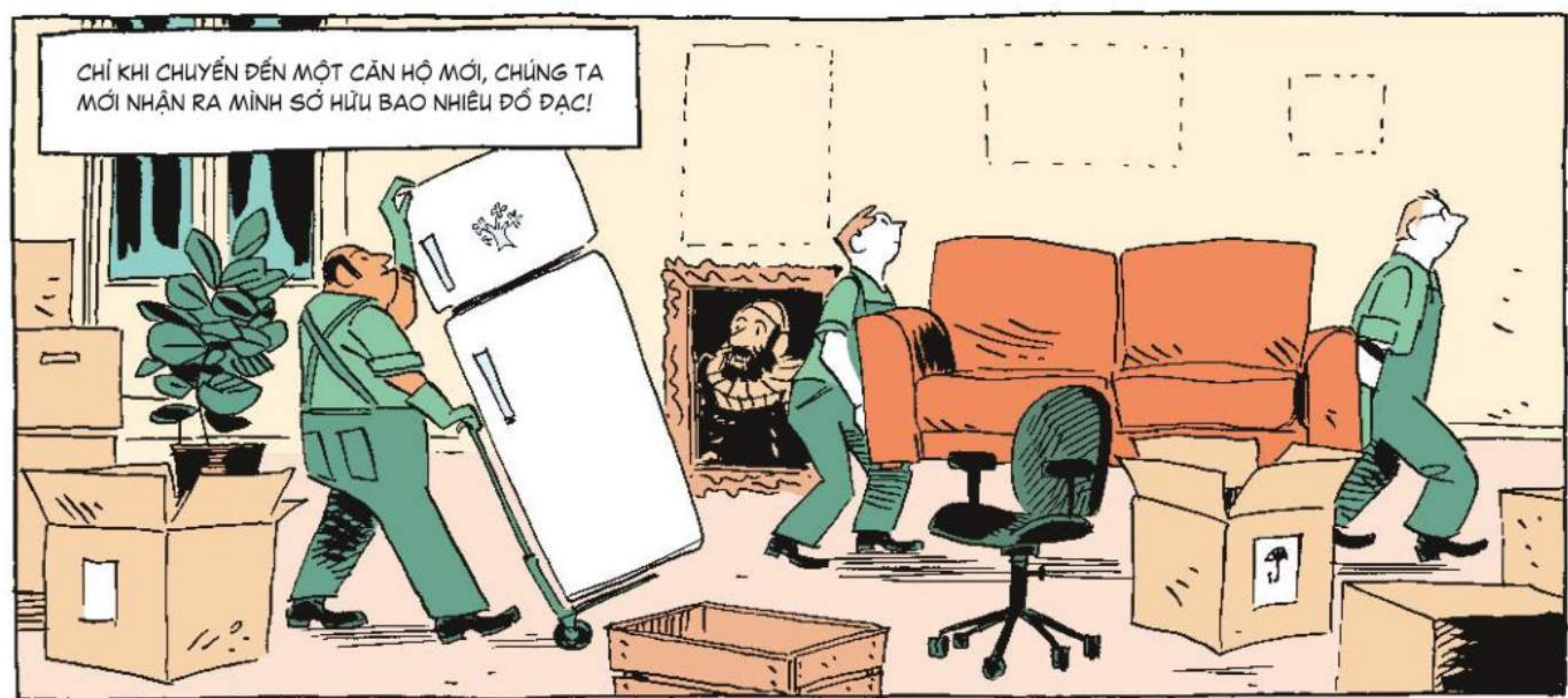
TÌNH CẢM...

CẦU NGUYỆN...

CHỈ KHI CHUYỂN ĐẾN MỘT CĂN HỘ MỚI, CHÚNG TA MỚI NHẬN RA MÌNH SỞ HỮU BAO NHIÊU ĐỒ ĐẶC!

TRỞ LẠI VỚI NHỮNG NGƯỜI CỔ ĐẠI CỦA CHÚNG TA. HỌ CHUYỂN NHÀ MỖI THÁNG, ĐÔI KHI LÀ MỖI NGÀY. HỌ MANG HẾT ĐỒ ĐẠC TRÊN LƯNG. KHÔNG CÓ ĐỘNG CƠ, KHÔNG CÓ TOA XE, THẬM CHỈ KHÔNG CÓ ĐỘNG VẬT MANG VÁC. HỌ CHỈ MANG NHỮNG THỨ CẦN THIẾT.

VẬY THÌ CHÚNG TA CÓ THỂ KẾT LUẬN HẦU HẾT CUỘC SỐNG TÔN GIÁO, TÌNH CẢM VÀ XÃ HỘI CỦA HỌ ĐƯỢC TIẾN HÀNH MÃ KHÔNG CÓ ĐỒ TẠO TÁC KHÔNG?

HOÀN TOÀN CÓ THỂ. TRONG 100.000 NĂM, MỘT NHÀ KHẢO CỔ HỌC CÓ THỂ HÌNH THÀNH Ý TƯỞNG HỢP LÝ VỀ TÍN NGƯỠNG HỒI GIÁO DỰA TRÊN VÔ SỐ ĐỒ VẬT ĐƯỢC KHAI QUẬT TỪ CÁC ĐỊA ĐIỂM CỦA NHÀ THỜ HỒI GIÁO...

NHƯNG CHÚNG TA THẤT BẠI TRONG NỖ LỰC HIỂU CÁC TÍN NGƯỠNG VÀ NGHI LỄ SĂN BẮT-HÁI LƯỢM.

MỘT CÁCH ĐỂ KHẮC PHỤC VẤN ĐỀ NÀY LÀ QUAN SÁT CÁC XÃ HỘI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM NGÀY NAY, NHƯ CÁC BỘ LẠC THỎ DÂN Ở ÚC HAY NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM Ở AMAZON. HỌ CÓ THỂ TRỞ THÀNH ĐỐI TƯỢNG NGHIÊN CỨU ĐẦU TIÊN.

VÀNG, NHƯNG CHÚNG TA PHẢI CỰC KỲ CẨN THẬN ĐỂ KHÔNG NHÁY NGAY ĐẾN KẾT LUẬN.

XIN LỖI... TÔI ĐẾN TỪ MỘT CỘNG ĐỒNG BỘ LẠC AMAZON. NGÀY NAY, ĐA PHẦN CHÚNG TÔI KHÔNG SỐNG NHƯ NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM. MỘT SỐ LÀ NÔNG DÂN, NHỮNG NGƯỜI KHÁC THÌ LÀM VIỆC Ở CÁC THÀNH PHỐ.

HAI TRĂM NĂM TRƯỚC, ĐỒNG BÀO TÔI VẪN LÀ NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM. NHƯNG KHÔNG CÓ NGHĨA LÀ HỌ ĐÃ SỐNG NHƯ NHỮNG NGƯỜI VẼ TRANH TRONG HANG ĐỘNG CÁCH ĐÂY 20.000 NĂM.

CẢM ƠN BÀ VÌ MỘT LUẬN ĐIỂM RẤT HỢP LÝ.

HOÀN TOÀN CHÍNH XÁC. THỨ NHẤT, BỞI VÌ TẤT CẢ CÁC XÃ HỘI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CÒN TỒN TẠI ĐẾN NGÀY NAY ĐỀU BỊ ẢNH HƯỞNG TỪ CÁC XÃ HỘI NÔNG NGHIỆP VÀ CÔNG NGHIỆP LẤN CẬN.

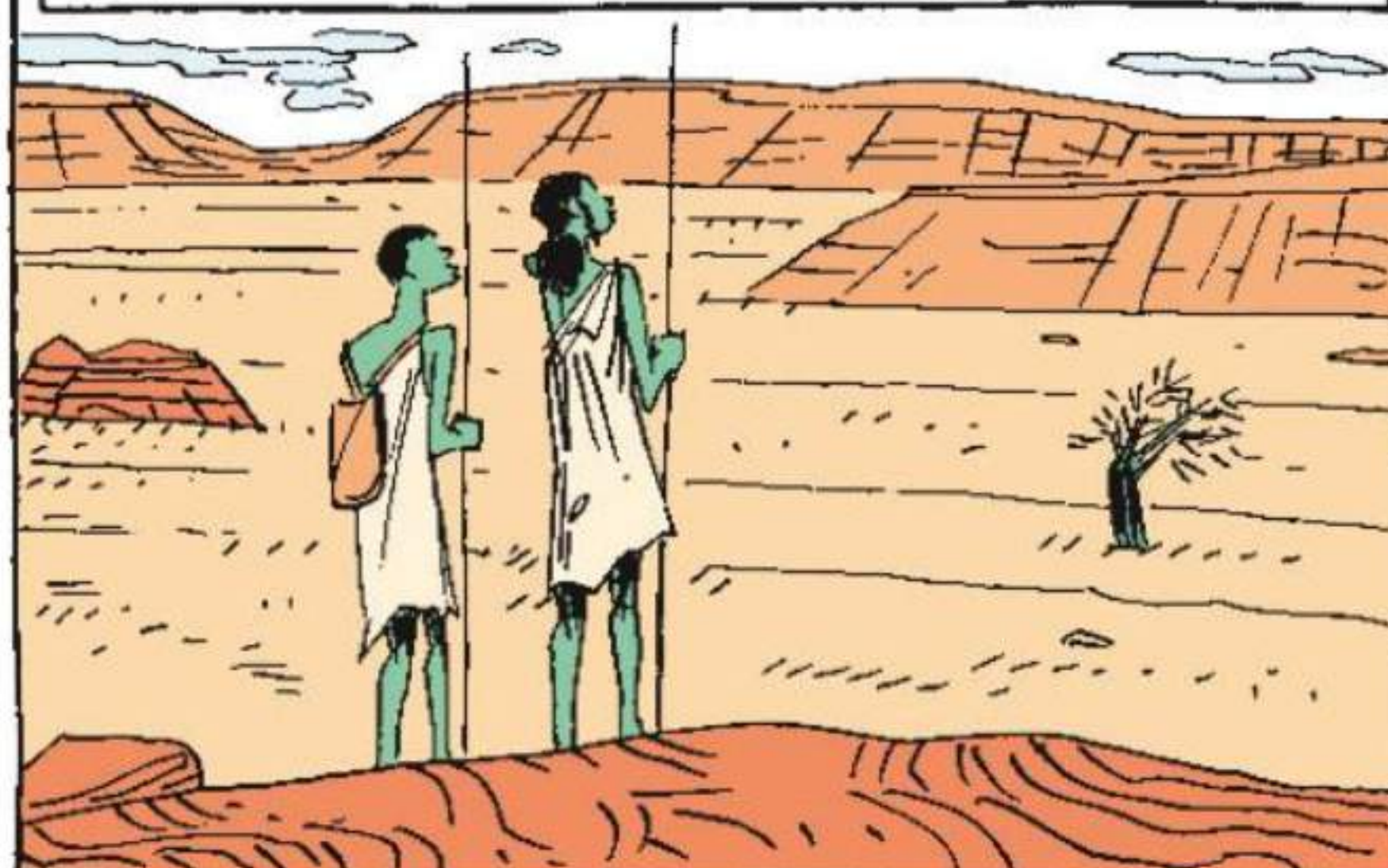
THỨ HAI, CÁC XÃ HỘI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM HIỆN ĐẠI HẦU HẾT VẪN TỒN TẠI Ở NHỮNG VÙNG CÓ ĐIỀU KIỆN KHÍ HẬU KHÓ KHĂN VÀ ĐỊA HÌNH KHẮC NGHIỆT KHÔNG CHO PHÉP PHÁT TRIỂN NÔNG NGHIỆP.

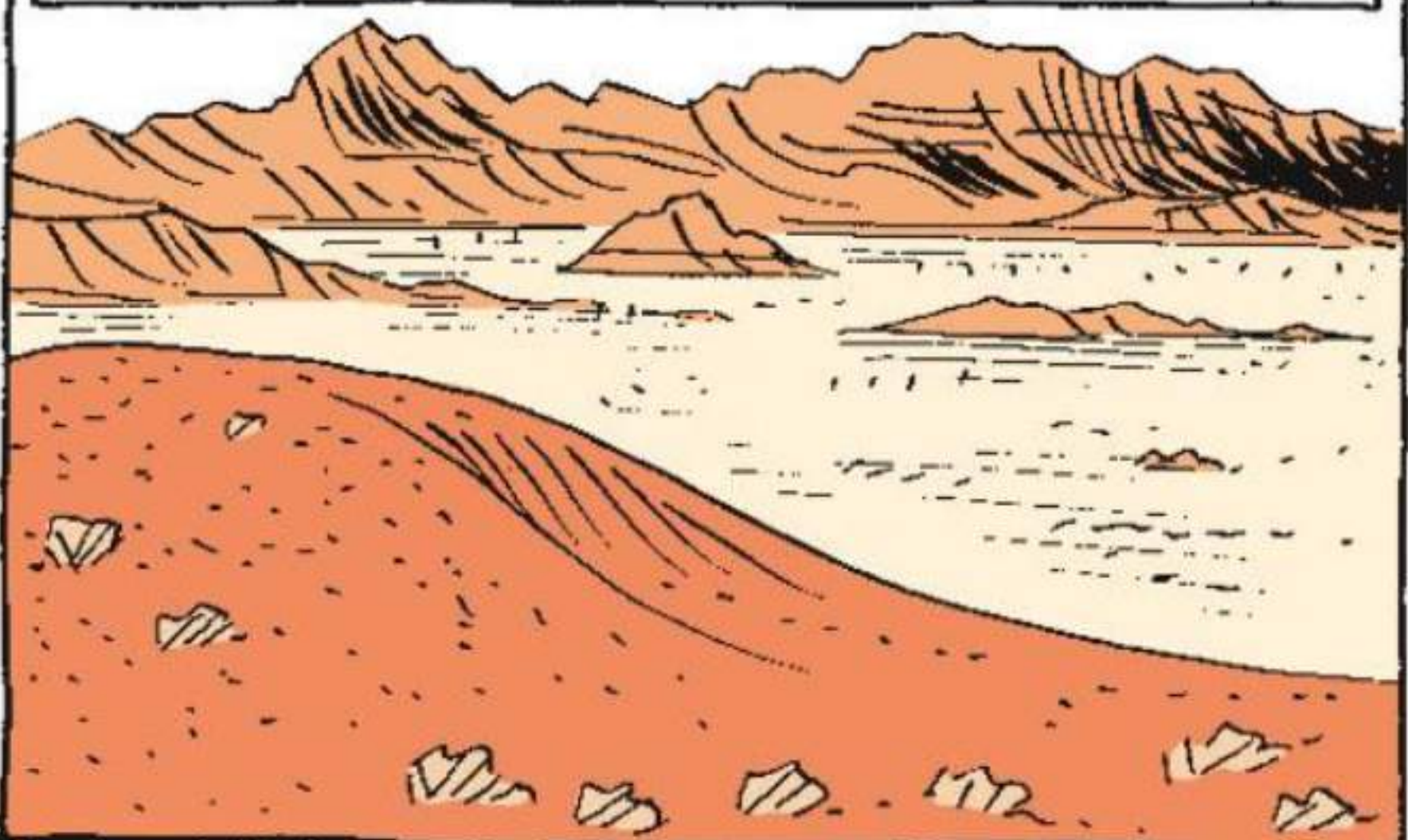
CHẴNG HẠN, CHÚNG TA CÓ XU HƯỚNG GẮN NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM TRONG CỘNG ĐỒNG THỔ DÂN CHÂU ÚC VỚI MÔI TRƯỜNG SA MẠC. NHƯNG KHI NHỮNG NGƯỜI CHÂU ÂU LẤN DẦU ĐẾN ĐÂY, HẦU HẾT THỔ DÂN SỐNG Ở VÙNG ĐẤT MÀU MỜ QUANH KHU VỰC MÀ NGÀY NAY LÀ SYDNEY VÀ MELBOURNE.

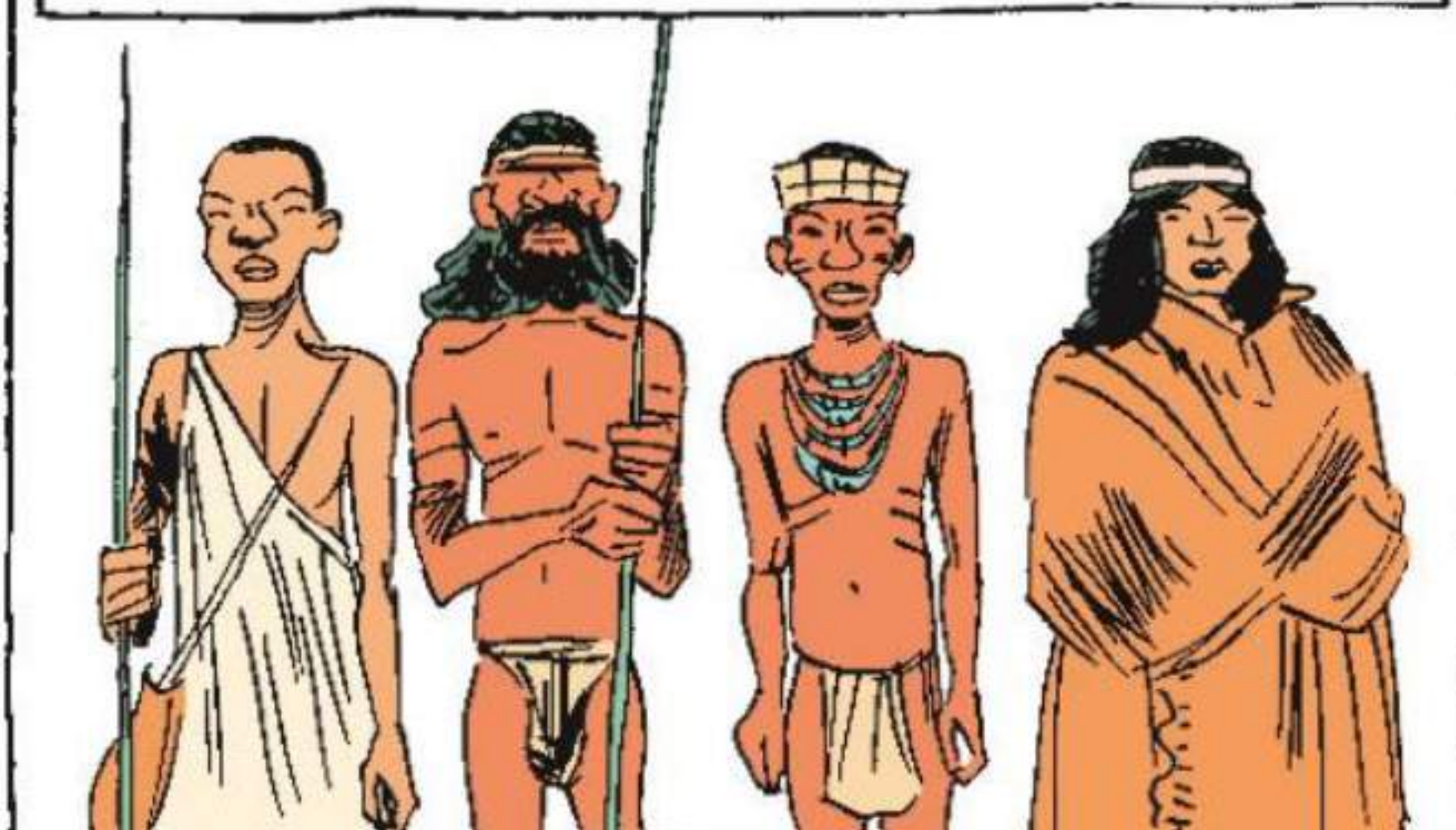
CÁC XÃ HỘI ĐÃ THÍCH NGHI VỚI ĐIỀU KIỆN KHẮC NGHIỆT NHƯ SA MẠC KALAHARI Ở MIỀN NAM CHÂU PHI CÓ THỂ LÀ MÔ HÌNH SAI LỆCH CHO CÁC XÃ HỘI THỜI KỲ ĐỒ ĐÁ Ở NHỮNG KHU VỰC MÀU MỜ HƠN.

CÓ MỘT THỰC TẾ LÀ MẬT ĐỘ DÂN SỐ NGÀY NAY Ở NHỮNG NƠI NHƯ SA MẠC KALAHARI THẤP HƠN NHIỀU SO VỚI Ở THUNG LŨNG SÔNG HOÀNG HÀ TRONG THỜI KỲ ĐỒ ĐÁ. VÀ ĐIỀU NÀY CÓ Ý NGHĨA SÂU RỘNG ĐỐI VỚI CÁC CÂU HỎI VỀ QUY MÔ VÀ CẤU TRÚC CỦA NHỮNG CỘNG ĐỒNG CÙNG NHƯ CÁCH HỌ TƯƠNG TÁC VỚI NHỮNG CỘNG ĐỒNG KHÁC.

ĐÚNG VẬY. QUAN TRỌNG HƠN, ĐẶC ĐIỂM RÕ RÀNG NHẤT CỦA CÁC XÃ HỘI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM LÀ CHÚNG RẤT ĐA DẠNG! CHÚNG TA CÓ THỂ NGHĨ RẰNG NẾU BIẾT MỘT NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM, CHÚNG TA SẼ BIẾT TẤT CẢ HỌ... NHƯNG SỰ THẬT LÀ CÁC XÃ HỘI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM KHÁC NHAU RẤT NHIỀU, KHÔNG CHỈ GIỮA NƠI NÀY VỚI NƠI KHÁC, MÀ NGAY CẢ GIỮA CÁC NHÓM TRÊN CÙNG MỘT KHU VỰC!

SỰ ĐA DẠNG ĐÁNG KINH NGẠC MÀ NHỮNG NGƯỜI CHÂU ÂU ĐẦU TIÊN TÌM THẤY Ở CÁC THỔ DÂN ÚC LÀ MỘT VÍ DỤ SỐNG ĐỘNG. NGAY TRƯỚC CUỘC CHINH PHỤC CỦA NGƯỜI ANH, ĐÃ CÓ TỪ 300.000 ĐẾN 700.000 NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢNG SỐNG TRÊN LỤC ĐỊA NÀY TRONG 200-600 BỘ LẠC. VÀ MỖI BỘ LẠC ĐƯỢC HÌNH THÀNH TỪ MỘT SỐ NHÓM NHỎ HƠN.

MỖI BỘ LẠC CÓ NGÔN NGỮ, CHUẨN MỰC VÀ PHONG TỤC RIÊNG, CÓ THỂ RẤT KHÁC SO VỚI CÁC BỘ LẠC LÂN CẬN. QUANH KHU VỰC NGÀY NAY LÀ ADELAIDE, MIỀN NAM NƯỚC ÚC, CÓ MỘT SỐ "THỊ TỘC PHỤ HỆ". CÓ NGHĨA LÀ HỌ KẾ THỪA THEO HƯỚNG NGƯỜI CHA. CÁC THỊ TỘC NÀY LIÊN KẾT THÀNH CÁC BỘ LẠC CÓ LÃNH THỔ ĐƯỢC KIỂM SOÁT CHẶT CHÈ.

TRONG KHI ĐÓ, MỘT SỐ BỘ LẠC Ở MIỀN BẮC CHÂU ÚC CHỦ YẾU THEO CHẾ ĐỘ MẪU HỆ VÀ BẢN SẮC BỘ LẠC PHỤ THUỘC VÀO VẬT TỔ HƠN LÀ LÃNH THỔ CỦA HỌ.

DO ĐÓ, CÓ MỘT SỰ ĐA DẠNG VỀ SẮC TỘC VÀ VĂN HÓA ẤN TƯỢNG KHÔNG KÉM GIỮA NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢNG CỔ ĐẠI, VÀ 5 ĐẾN 8 TRIỆU NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢNG TRÊN TRÁI ĐẤT NGAY TRƯỚC CÁCH MẠNG NÔNG NGHIỆP ĐƯỢC CHIA THÀNH HÀNG NGHÌN BỘ LẠC RIÊNG BIỆT, VỚI HÀNG NGHÌN NGÔN NGỮ VÀ NỀN VĂN HÓA KHÁC NHAU.

CHẮC CHẴN ĐÓ LÀ MỘT TRONG NHỮNG DI SẢN CHÍNH CỦA CÁCH MẠNG NHẬN THỨC. PHẢI VẬY KHÔNG, NGÀI YUVAL?

CHÍNH XÁC LÀ NHƯ VẬY! NHỜ KHẢ NĂNG KỂ CHUYỆN HỮU CẤU CỦA HỌ, NGAY CẢ NHỮNG QUẢN THỂ CÓ CÙNG CẤU TẠO GEN SỐNG TRONG NHỮNG ĐIỀU KIỆN SINH THÁI TƯƠNG TỰ CŨNG CÓ THỂ TẠO RA NHỮNG THỰC TẾ TƯƠNG TƯỢNG RẤT KHÁC NHAU, TỪ ĐÓ THIẾT LẬP CÁC CHUẨN MỰC VÀ GIÁ TRỊ KHÁC NHAU.

CHẴNG HẠN, CHÚNG TA CÓ MỌI LÝ DO ĐỂ TIN RẰNG MỘT NHÓM NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢNG SỐNG CÁCH ĐÂY 30.000 NĂM TẠI KHU VỰC MÀ NGÀY NAY LÀ ĐẠI HỌC OXFORD SẼ KHÔNG NÓI CHUNG MỘT NGÔN NGỮ VỚI NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢNG SỐNG TẠI KHU VỰC MÀ NGÀY NAY LÀ ĐẠI HỌC CAMBRIDGE.

OXFORD

CAMBRIDGE

CÁC NHÓM NÀY CÓ THỂ HOÀN TOÀN KHÁC NHAU VỀ MẶT XÃ HỘI VÀ CHÍNH TRỊ...

TRONG KẾT CẤU GIA ĐÌNH...

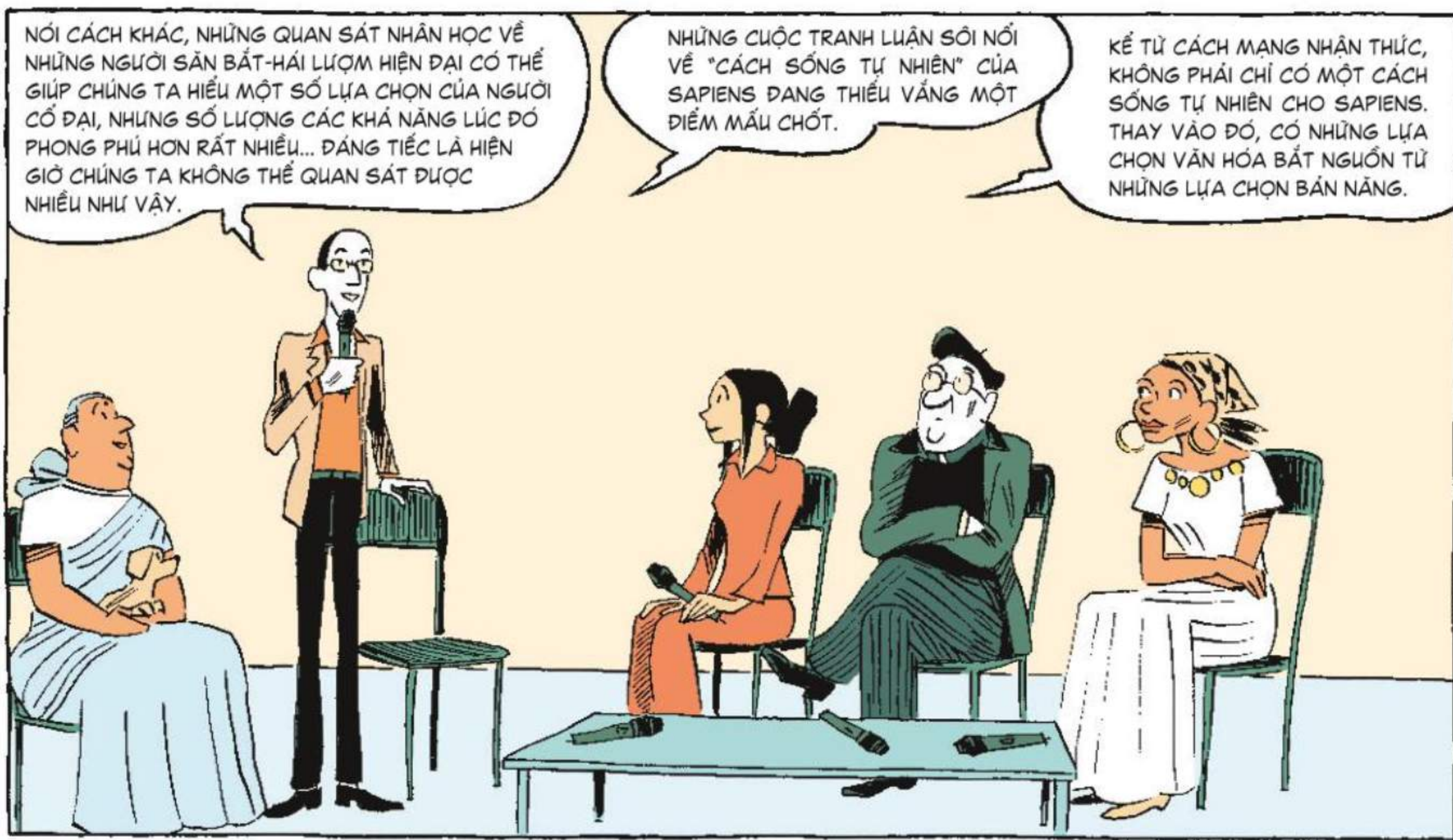

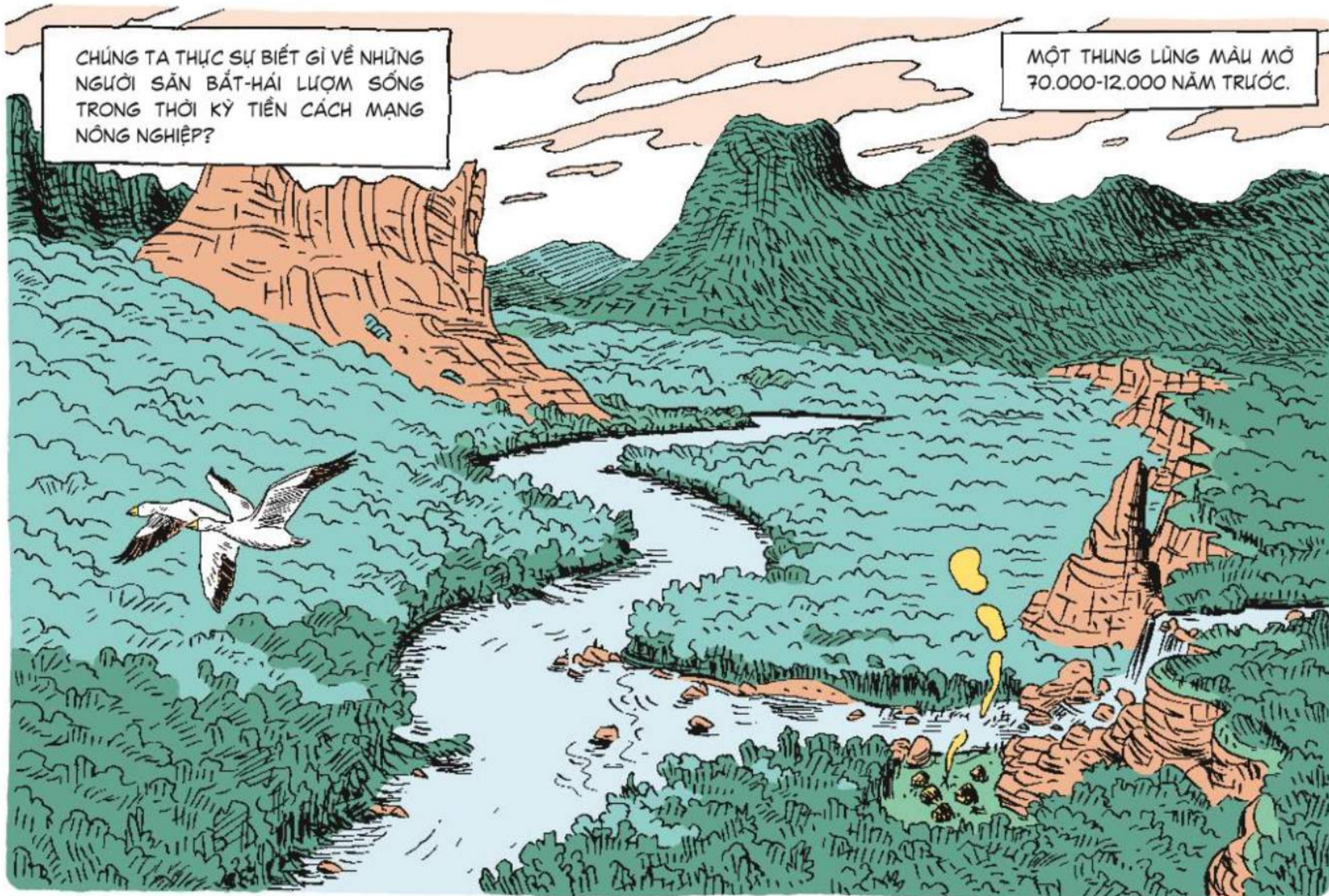
NHỮNG ĐIỀU CẤM KỶ...

VÀ CÁ TRONG NIỀM TIN TÔN GIÁO CỦA HỌ.

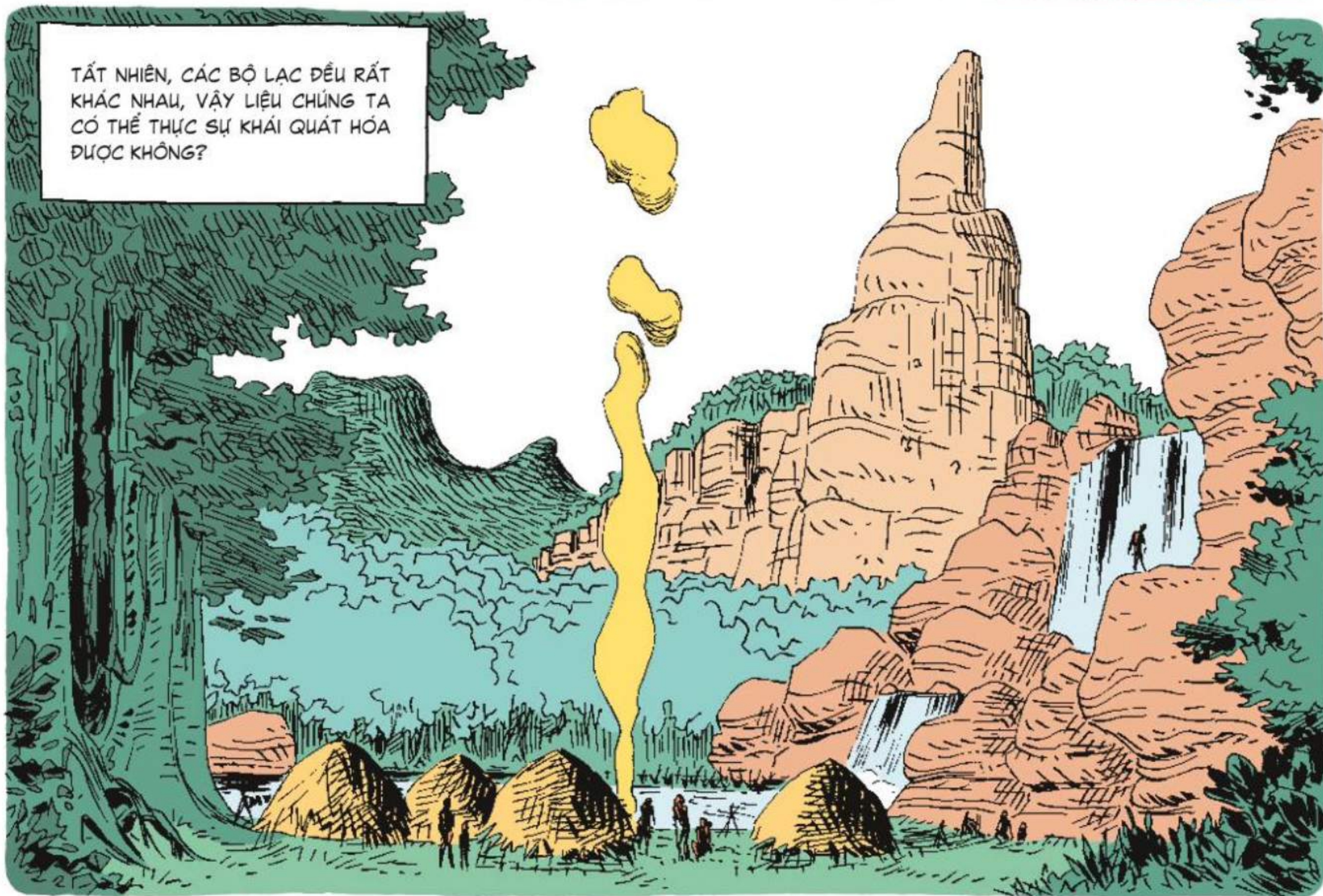

CHÚNG TA THỰC SỰ BIẾT GÌ VỀ NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM SỐNG TRONG THỜI KỲ TIỀN CÁCH MẠNG NÔNG NGHIỆP?

MỘT THUNG LŨNG MÀU MỜ 70.000-12.000 NĂM TRƯỚC.

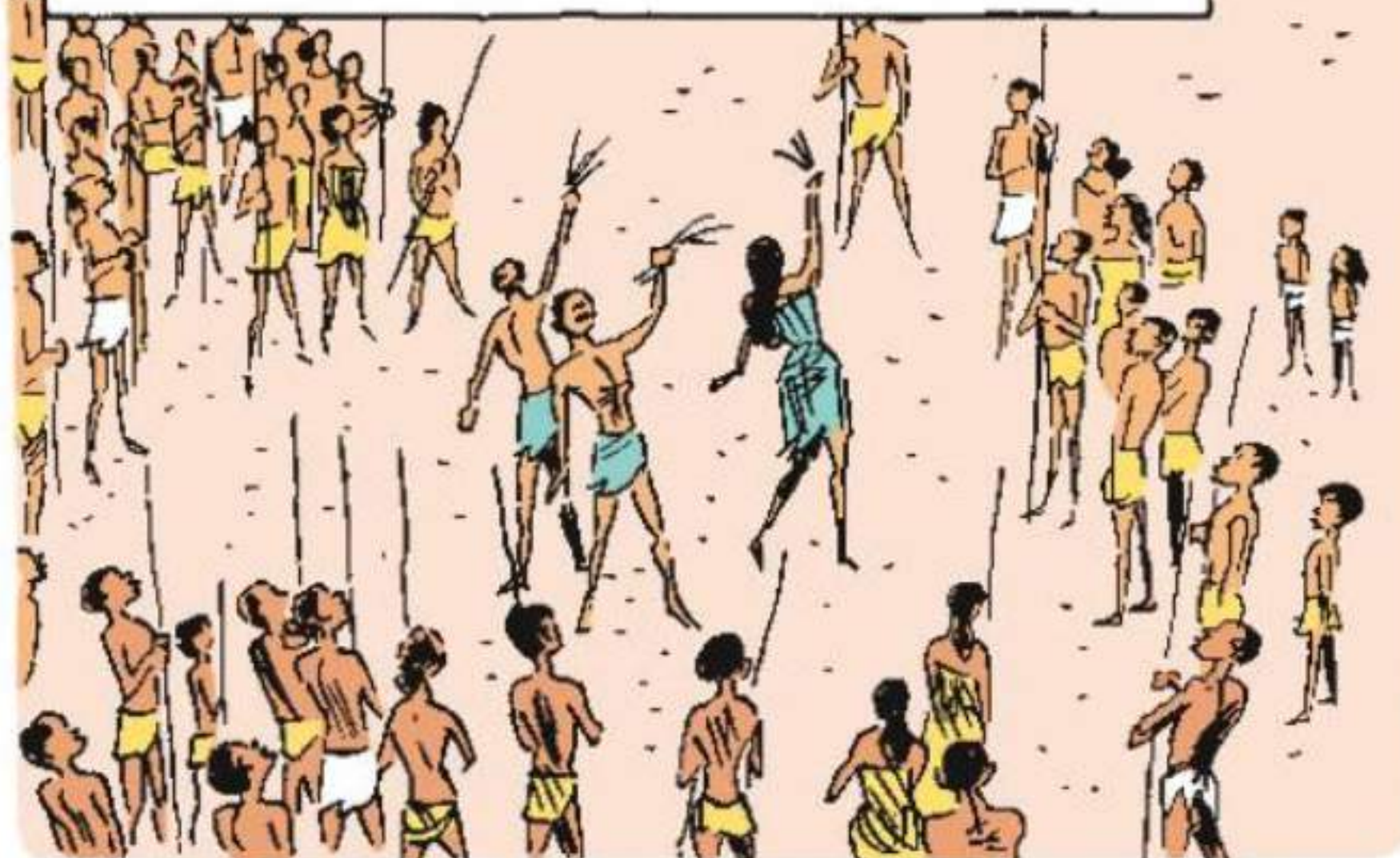

TẤT NHIÊN, CÁC BỘ LẠC ĐỀU RẤT KHÁC NHAU, VẬY LIỆU CHÚNG TA CÓ THỂ THỰC SỰ KHÁI QUÁT HÓA ĐƯỢC KHÔNG?

ĐÔI KHI MỐI QUAN HỆ VỚI CÁC NHÓM LÂN CẬN ĐỦ CHẶT CHÈ ĐỂ TẤT CẢ HỌ TẠO THÀNH MỘT BỘ LẠC DUY NHẤT VỚI NGÔN NGỮ CHUNG, HUYỀN THOẠI CHUNG, CÁC CHUẨN MỰC VÀ GIÁ TRỊ CHUNG. MỘT BỘ LẠC THEO KIỂU NHƯ VẬY CÓ THỂ CÓ TỚI VÀI NGHÌN SAPIENS THÀNH VIÊN.

NHƯNG CHÚNG TA PHẢI CẨN TRỌNG, KHÔNG ĐÁNH GIÁ QUÁ CAO TẦM QUAN TRỌNG CỦA NHỮNG MỐI QUAN HỆ BÊN NGOÀI NHƯ VẬY. CÁC BỘ LẠC HIẾM KHI ĐẾN VỚI NHAU, CÓ CHẴNG CHỈ TRONG MỘT SỐ LỄ HỘI HẰNG NĂM. HẦU HẾT THỜI GIAN, CÁC NHÓM NHỎ SỐNG HOÀN TOÀN CÔ LẬP VÀ TÁCH BIỆT.

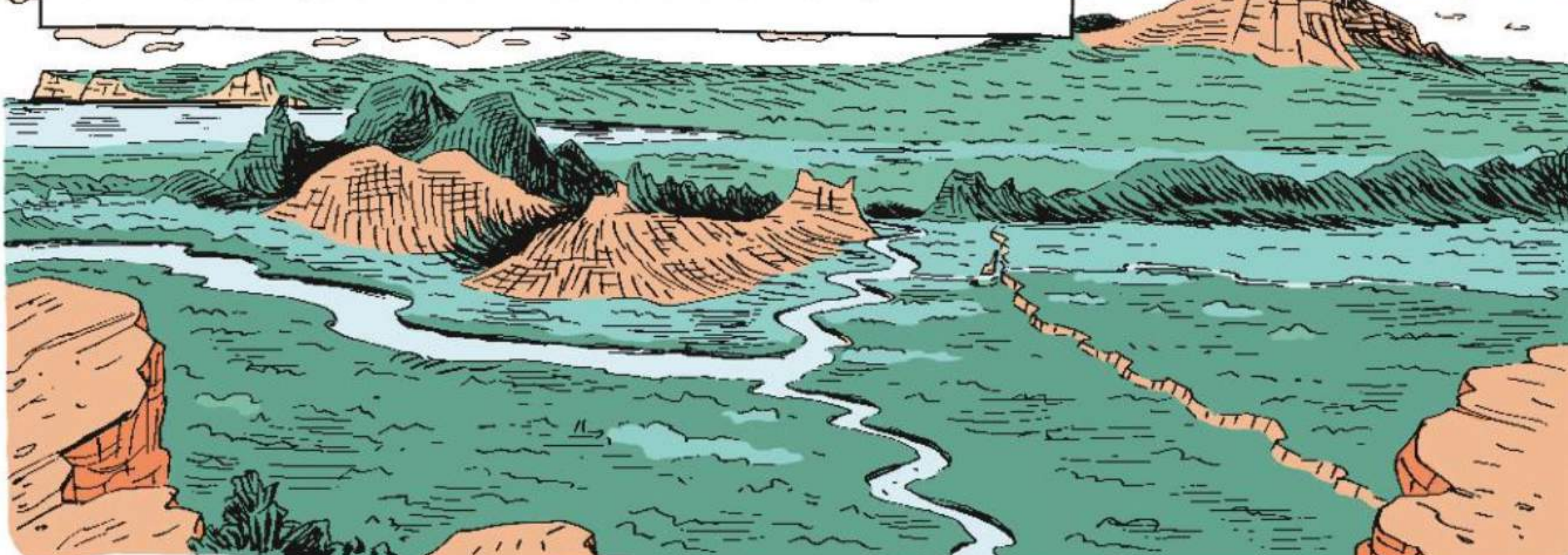
BỘ LẠC KHÔNG PHẢI LÀ MỘT KHUÔN KHỔ VĨNH VIỄN, VÀ NGAY CÁ KHI CÓ CÁC ĐỊA ĐIỂM GẶP NHAU THEO MÙA, THÌ CŨNG KHÔNG CÓ THỊ TRẤN HOẶC THIẾT CHẾ CỐ ĐỊNH NÀO.

MỘT NGƯỜI BÌNH THƯỜNG CÓ THỂ ĐI NHIỀU THÁNG MÀ KHÔNG NHÌN THẤY HOẶC NGHE THẤY MỘT NGƯỜI TỪ NHÓM KHÁC VÀ GẶP GỠ KHÔNG QUÁ VÀI NGHÌN NGƯỜI TRONG SUỐT CUỘC ĐỜI.

NHỮNG NHÓM SAPIENS NÀY PHÂN BỐ RẢI RÁC TRÊN NHỮNG VÙNG LÃNH THỔ RỘNG LỚN. TRƯỚC CÁCH MẠNG NÔNG NGHIỆP, DÂN SỐ LOÀI NGƯỜI TRÊN KHẮP TRÁI ĐẤT CÒN NHỎ HƠN DÂN SỐ CỦA MỘT THÀNH PHỐ LỚN NHƯ TOKYO HAY CAIRO NGÀY NAY.

HẦU HẾT CÁC NHÓM SAPIENS SỐNG XÊ DỊCH, DI CHUYỂN TỪ NƠI NÀY SANG NƠI KHÁC ĐỂ TÌM KIẾM THỨC ĂN.

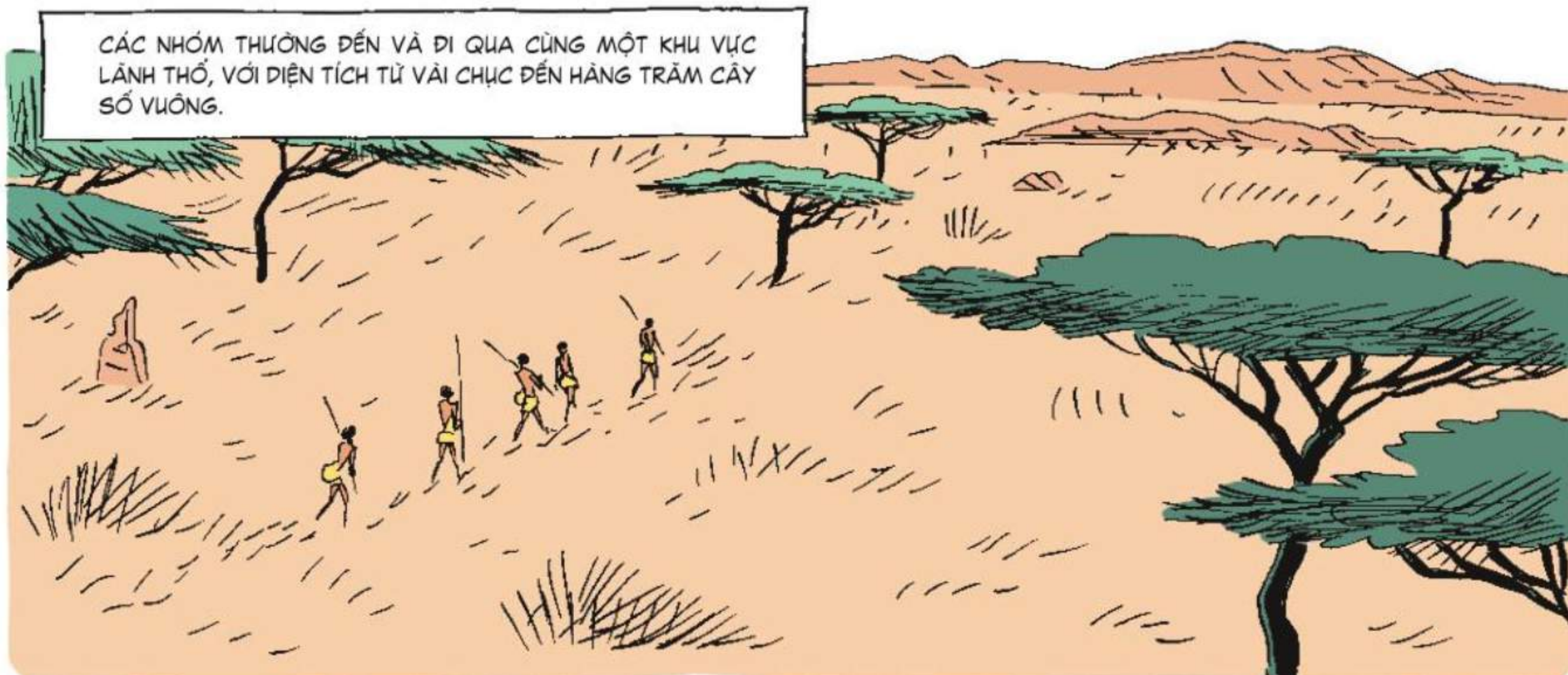
SỰ CHUYỂN DỊCH CỦA HỌ BỊ ẢNH HƯỞNG DO SỰ THAY ĐỔI CỦA CÁC MÙA...

... CÁC CUỘC DI CƯ CỦA ĐỘNG VẬT HẰNG NĂM...

... VÀ CHU KỲ SINH TRƯỞNG CỦA THỰC VẬT.

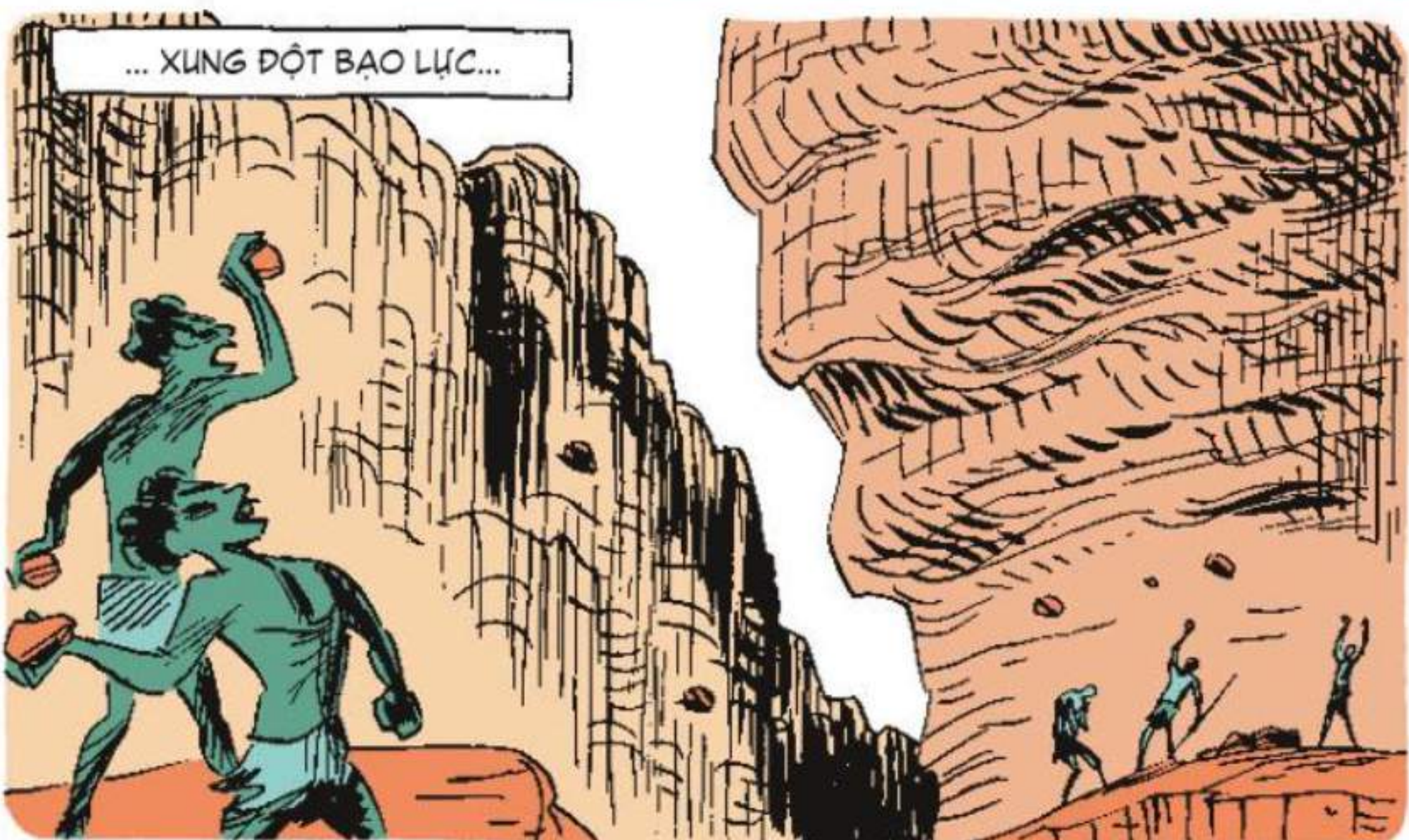

CÁC NHÓM THƯỜNG ĐẾN VÀ ĐI QUA CÙNG MỘT KHU VỰC LÃNH THỔ, VỚI DIỆN TÍCH TỪ VÀI CHỤC ĐẾN HÀNG TRĂM CÂY SỐ VUÔNG.

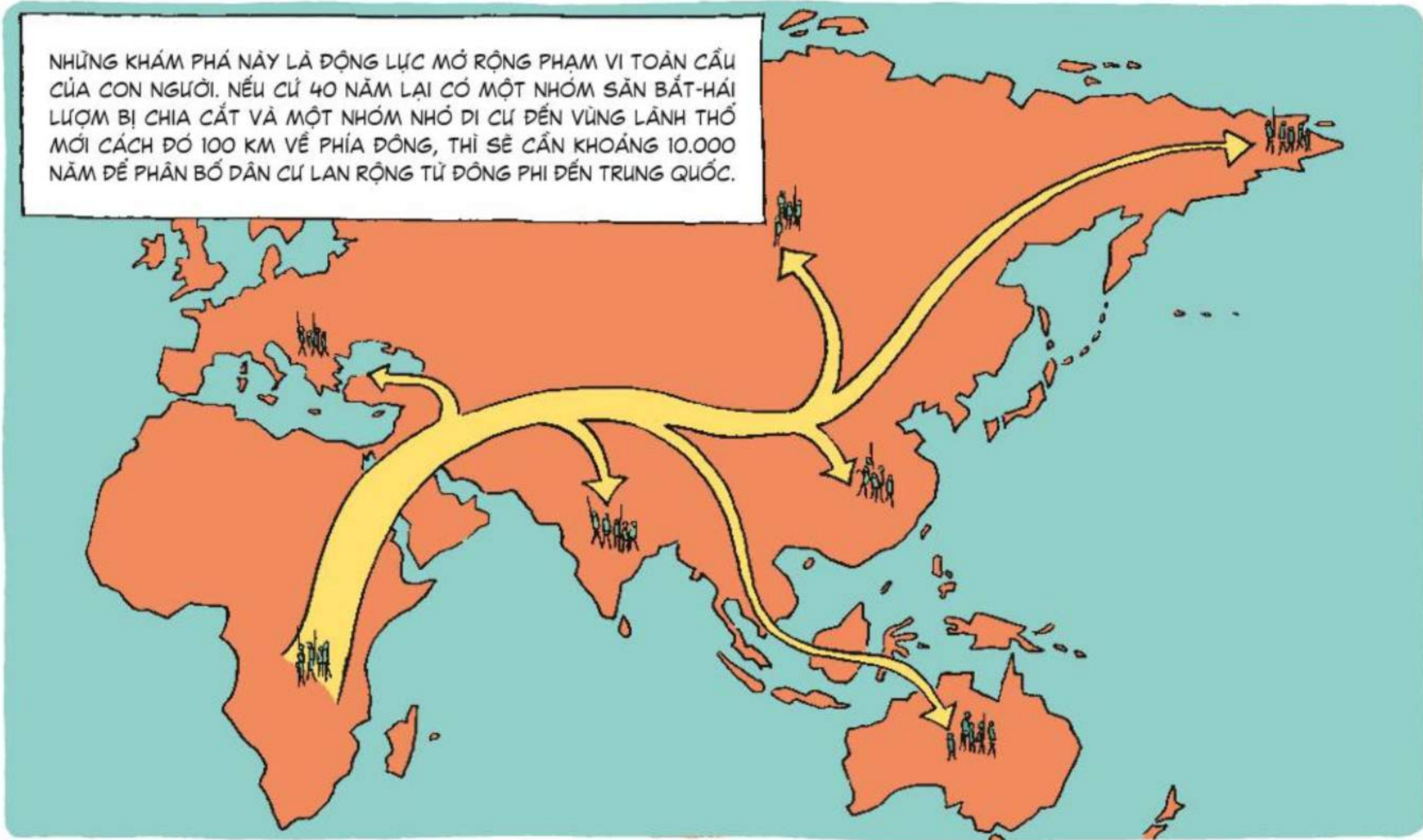
CÁC NHÓM RẤT HIẾM KHI ĐI RA NGOÀI KHU VỰC ĐÓ ĐỂ KHÁM PHÁ NHỮNG LÃNH THỔ MỚI. HỌ CHỈ LÀM VẬY KHI XUẤT HIỆN THIÊN TÀI...

... XUNG ĐỘT BAO LỰC...

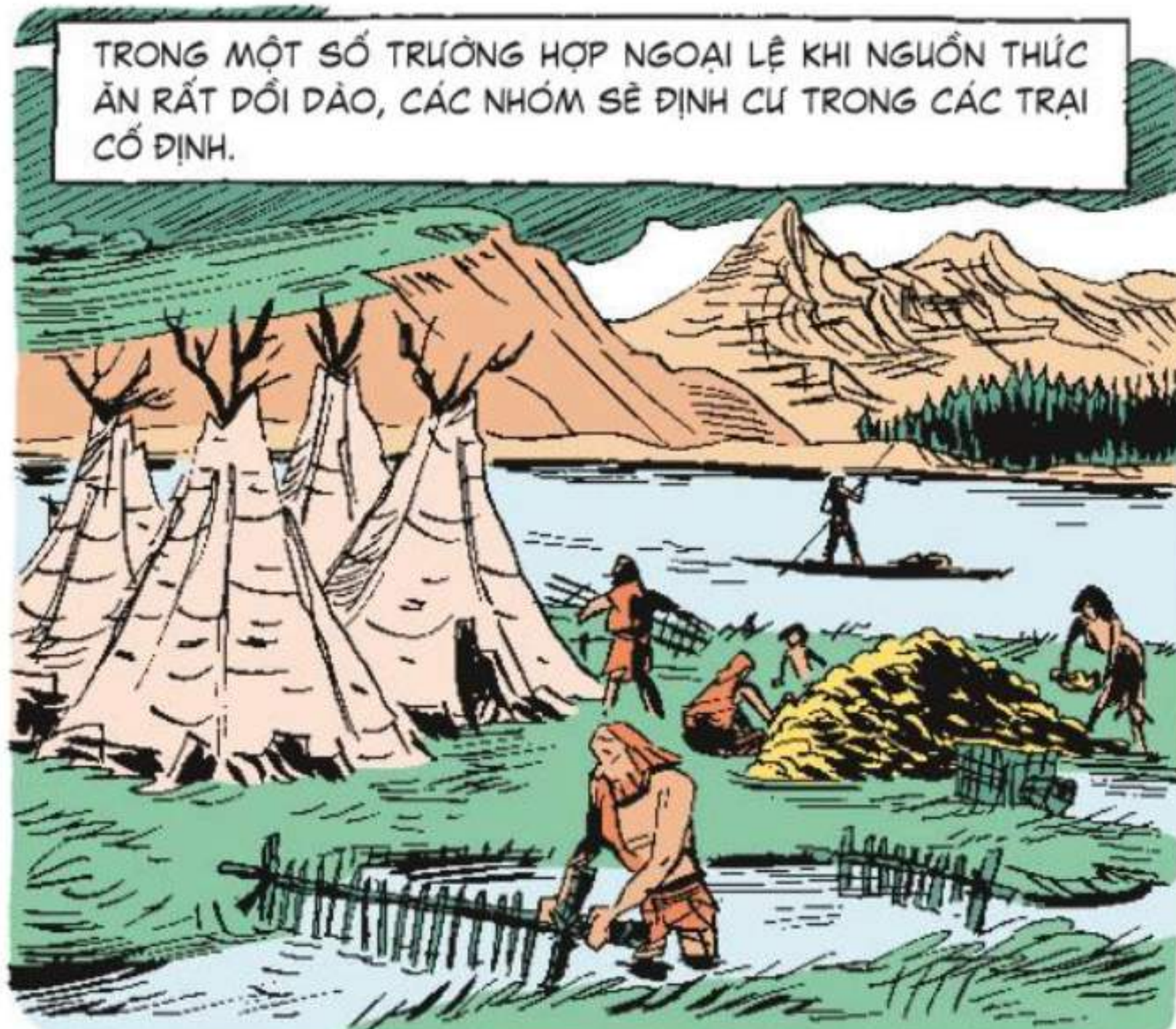
... HOẶC SÁNG KIẾN CỦA MỘT NHÀ LÃNH ĐẠO CÓ ĐỦ SỨC HÚT.

NHỮNG KHÁM PHÁ NÀY LÀ ĐỘNG LỰC MỞ RỘNG PHẠM VI TOÀN CẦU CỦA CON NGƯỜI. NẾU CỬ 40 NĂM LẠI CÓ MỘT NHÓM SĂN BẮT-HÁI LƯỢM BỊ CHIA CẮT VÀ MỘT NHÓM NHỎ DI CƯ ĐẾN VÙNG LÃNH THỔ MỚI CÁCH ĐÓ 100 KM VỀ PHÍA ĐÔNG, THÌ SẼ CẦN KHOẢNG 10.000 NĂM ĐỂ PHÂN BỐ DÂN CƯ LAN RỘNG TỪ ĐÔNG PHI ĐẾN TRUNG QUỐC.

TRONG MỘT SỐ TRƯỜNG HỢP NGOẠI LỆ KHI NGUỒN THỨC ĂN RẤT ĐỒI DÀO, CÁC NHÓM SẼ ĐỊNH CƯ TRONG CÁC TRẠI CỐ ĐỊNH.

KỸ THUẬT PHƠI KHÔ VÀ HƯN KHÓI THỰC PHẨM CÙNG CHO PHÉP HỌ Ở MỘT NƠI TRONG KHOẢNG THỜI GIẠN DÀI HƠN.

VÀ Ở CÁC VÙNG BẮC CỰC, HỌ CÓ THỂ BẢO QUẢN THỰC PHẨM BẰNG PHƯƠNG PHÁP ĐÔNG LẠNH.

CÁC KHU ĐỊNH CƯ LÂU DÀI ĐẦU TIÊN TRONG LỊCH SỬ XUẤT HIỆN TỪ RẤT LÂU TRƯỚC CÁCH MANG NÔNG NGHIỆP, DỌC THEO CÁC BỜ BIỂN VÀ SÔNG NGÒI NHIỀU CÁ, HẢI SẢN VÀ CHIM SĂN CÁ.

CÁC LÀNG CHÁI ĐÃ XUẤT HIỆN Ở INDONESIA KHOẢNG 50.000 NĂM TRƯỚC, THẬM CHỈ CÒN SỚM HƠN.

CÓ THỂ ĐÂY CHÍNH LÀ BỆ PHÓNG CHO CHUYẾN HẢI TRÌNH XUYÊN ĐẠI DƯƠNG ĐẦU TIÊN CỦA HOMO SAPIENS: XÂM CHIẾM LỤC ĐỊA LÚC.

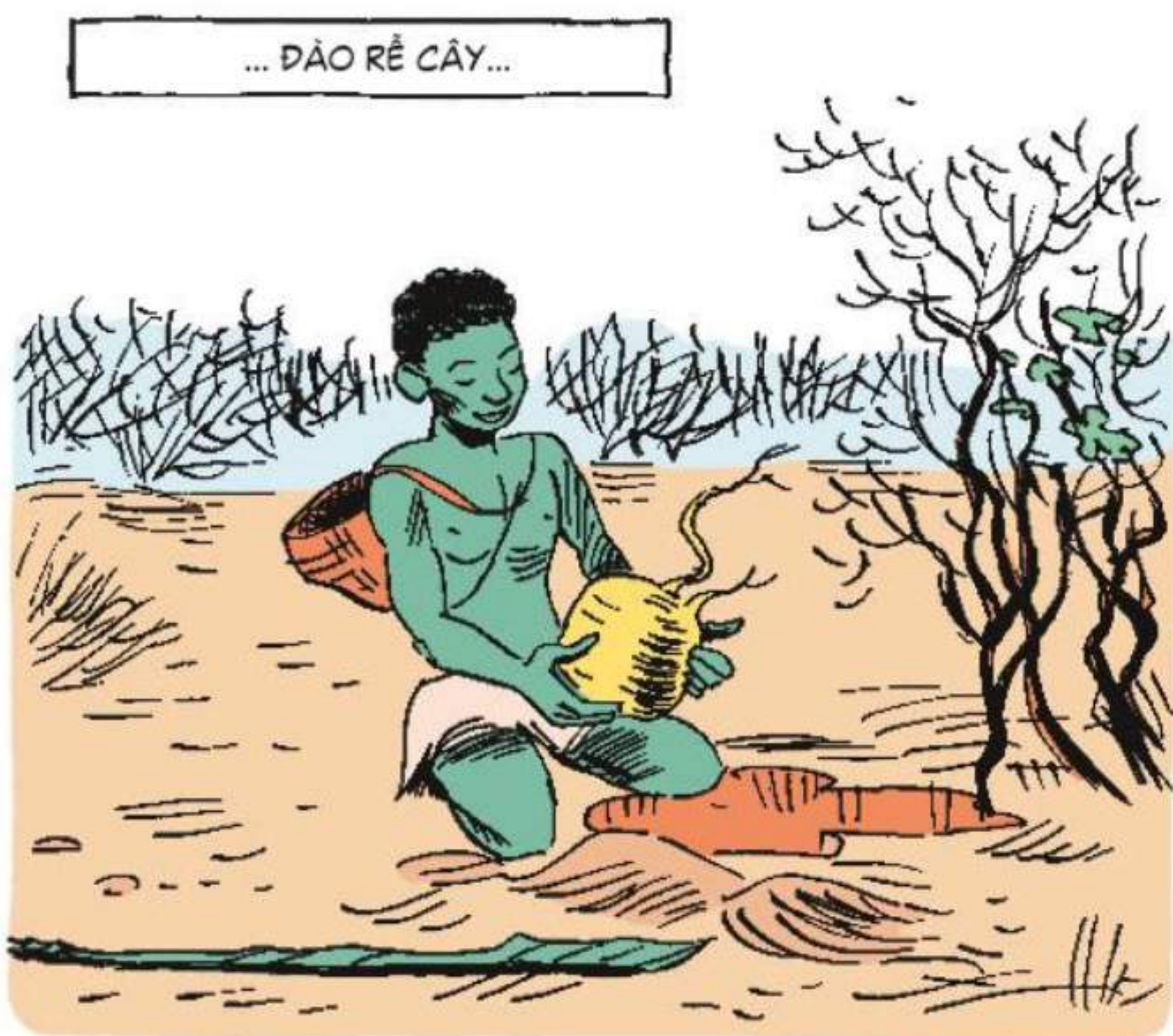
TRONG HẦU HẾT MÔI TRƯỜNG SỐNG, CÁC NHÓM SAPIENS CÓ NHIỀU NGUỒN THỨC ĂN KHÁC NHAU. HỌ LÙNG SỤC Ở MỖI...

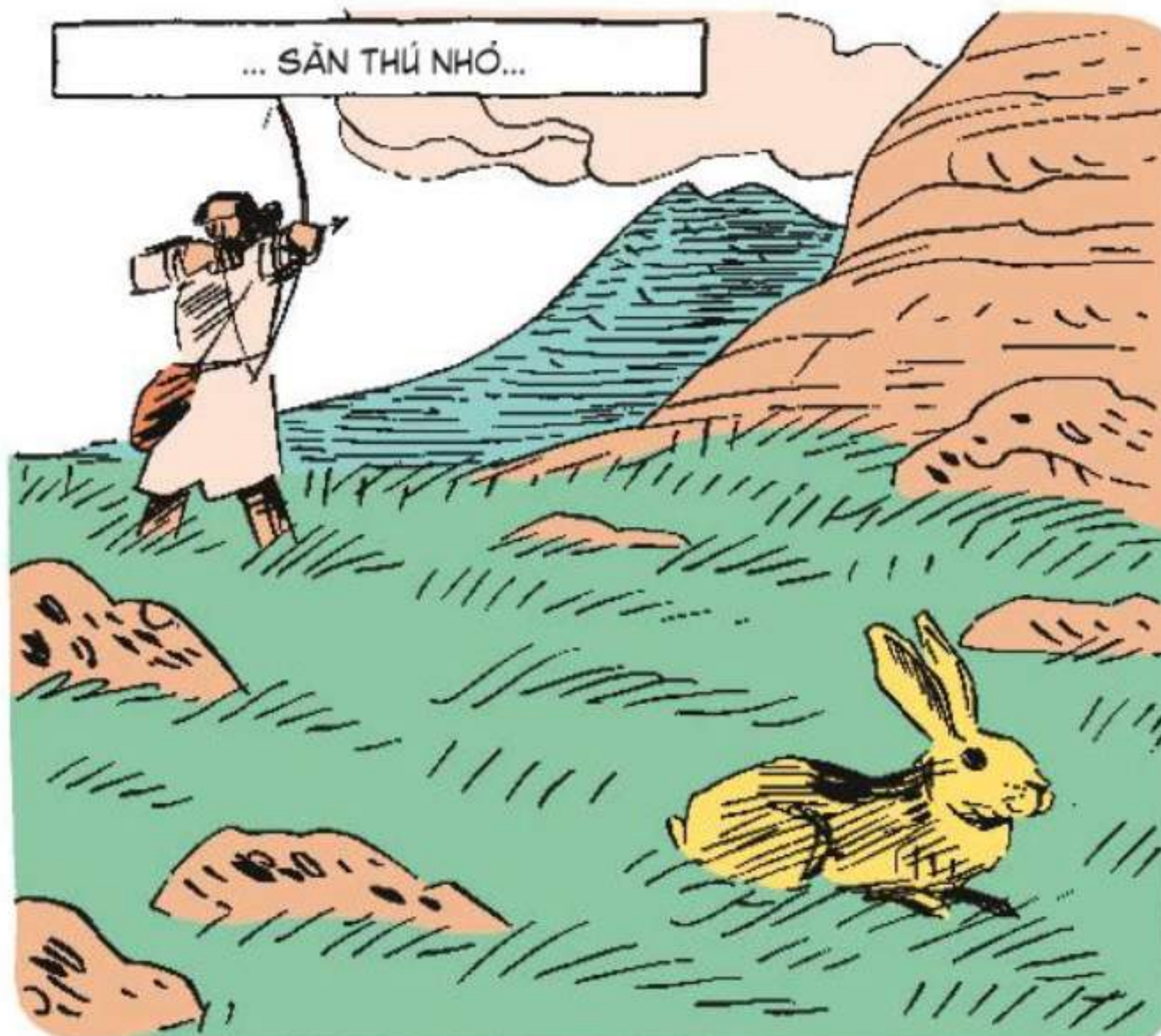
... HÁI QUẢ MỘNG...

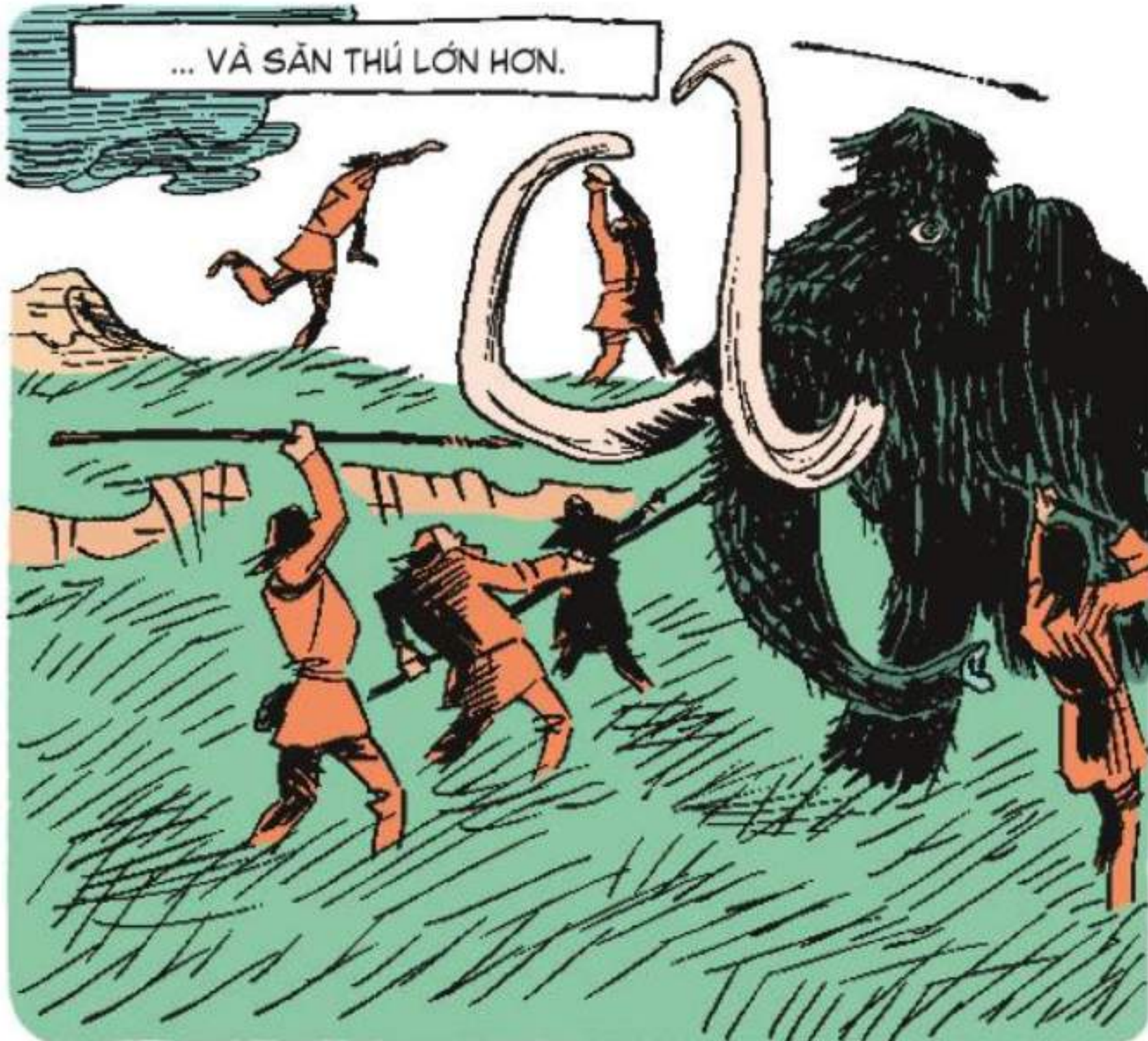
... ĐÀO RỄ CÂY...

... SĂN THÚ NHỎ...

... VÀ SĂN THÚ LỚN HƠN.

MẶC DÙ HÌNH ẢNH "THỢ SĂN" RẤT PHỔ BIẾN, HÁI LượM VẪN LÀ HOẠT ĐỘNG CHÍNH CỦA SAPIENS. NÓ CUNG CẤP HẦU HẾT CALO CÙNG NHƯ CÁC NGUYÊN LIỆU THỎ NHƯ ĐÁ, GỖ VÀ TRE.

DÙ HỌ CÓ ĐƯỢC THỨC ĂN BẰNG CÁCH NÀO, ĐIỀU QUAN TRỌNG NHẤT MÀ TẤT CẢ SAPIENS CẦN LÀ KIẾN THỨC...

Kiến thức địa lý: họ cần thông tin về lãnh thổ của mình.

Kiến thức về động vật: để đi săn, họ cần nắm bắt được thói quen của các loài động vật.

Kiến thức về thực vật: để tìm thức ăn, họ cần biết nơi tìm thực vật, cũng như loại thức ăn nào bổ dưỡng, loại nào khiến họ bị bệnh và loại nào có đặc tính chữa bệnh.

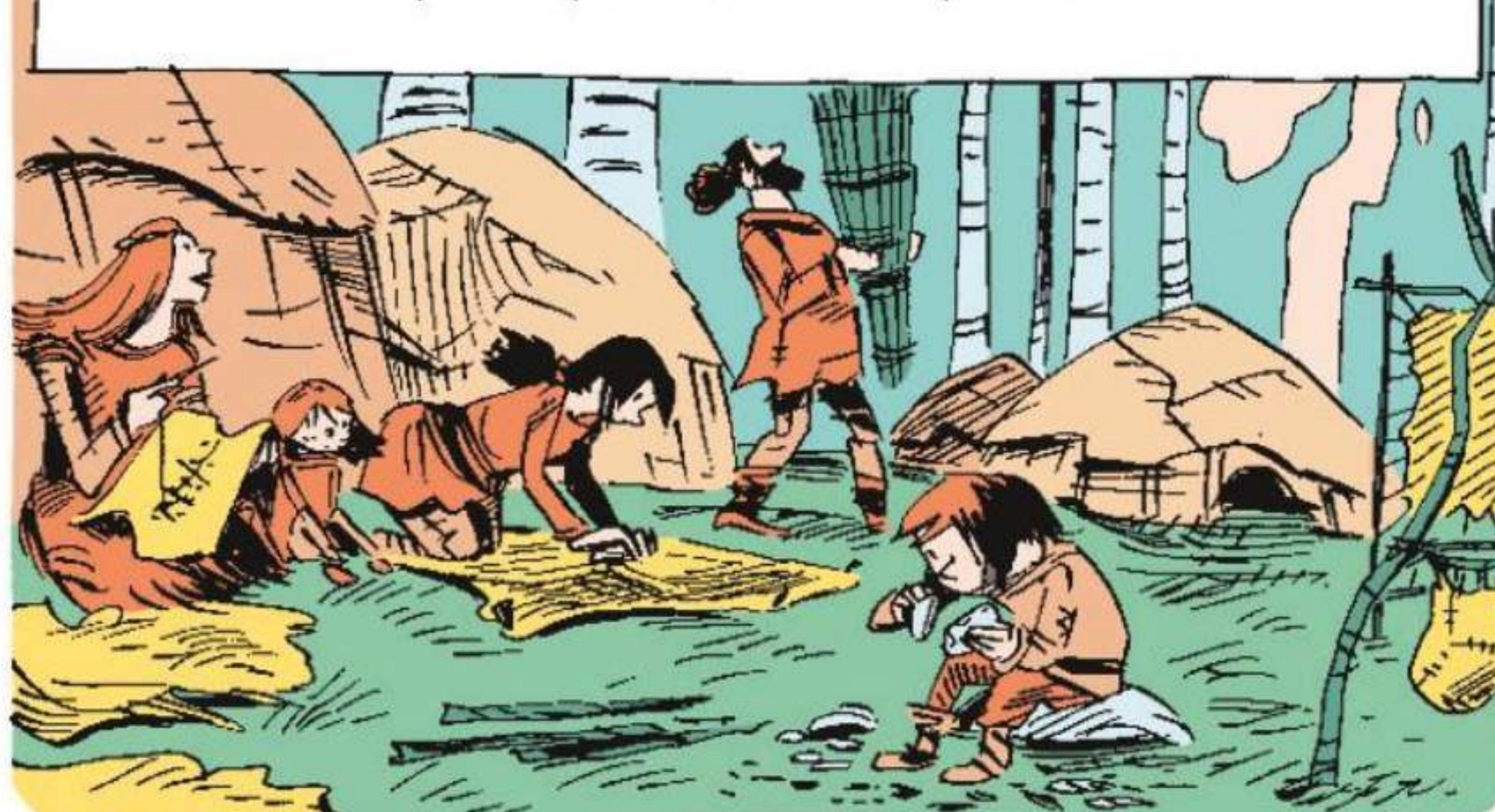
Kiến thức về thời tiết: họ cần học chu kỳ của các mùa và những dấu hiệu của một cơn dông bão hoặc một đợt khô hạn sắp xảy ra.

Họ đã nghiên cứu từng con suối, từng cây óc chó, từng hang gấu và mọi mó đá lửa nằm gần khu định cư của họ.

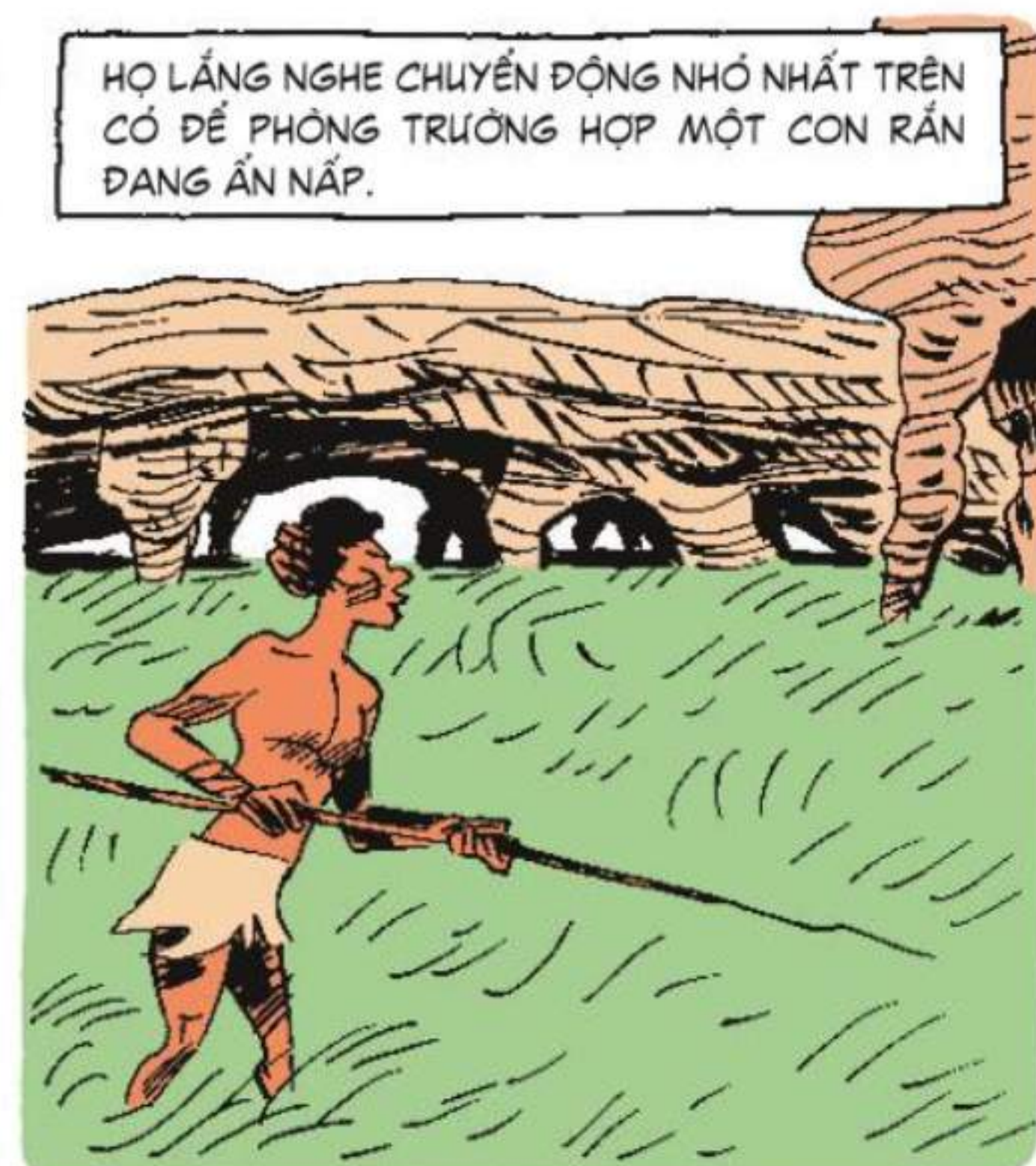

Mỗi cá nhân cần biết cách làm một con dao đá, và chiếc áo choàng rách, đặt bẫy thú và đối phó với tuyết lở, rắn cắn và sự tử đói. Phải mất nhiều năm học và thực hành để thành thạo từng kỹ năng này.

NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT HÁI LƯỢNG KHÔNG CHỈ LÀM CHỦ THẾ GIỚI BÊN NGOÀI VỚI ĐỘNG VẬT, THỰC VẬT VÀ ĐỒ VẬT, MÀ CÒN CÁ THỂ GIỚI BÊN TRONG CƠ THỂ VÀ GIÁC QUAN CỦA HỌ.

HỌ LẮNG NGHE CHUYỂN ĐỘNG NHỎ NHẤT TRÊN CỎ ĐỂ PHÒNG TRƯỜNG HỢP MỘT CON RẮN ĐANG ẨN NẤP.

HỌ QUAN SÁT CẨN THẬN CÁC TÁN LÁ CÂY ĐỂ TÌM QUẢ...

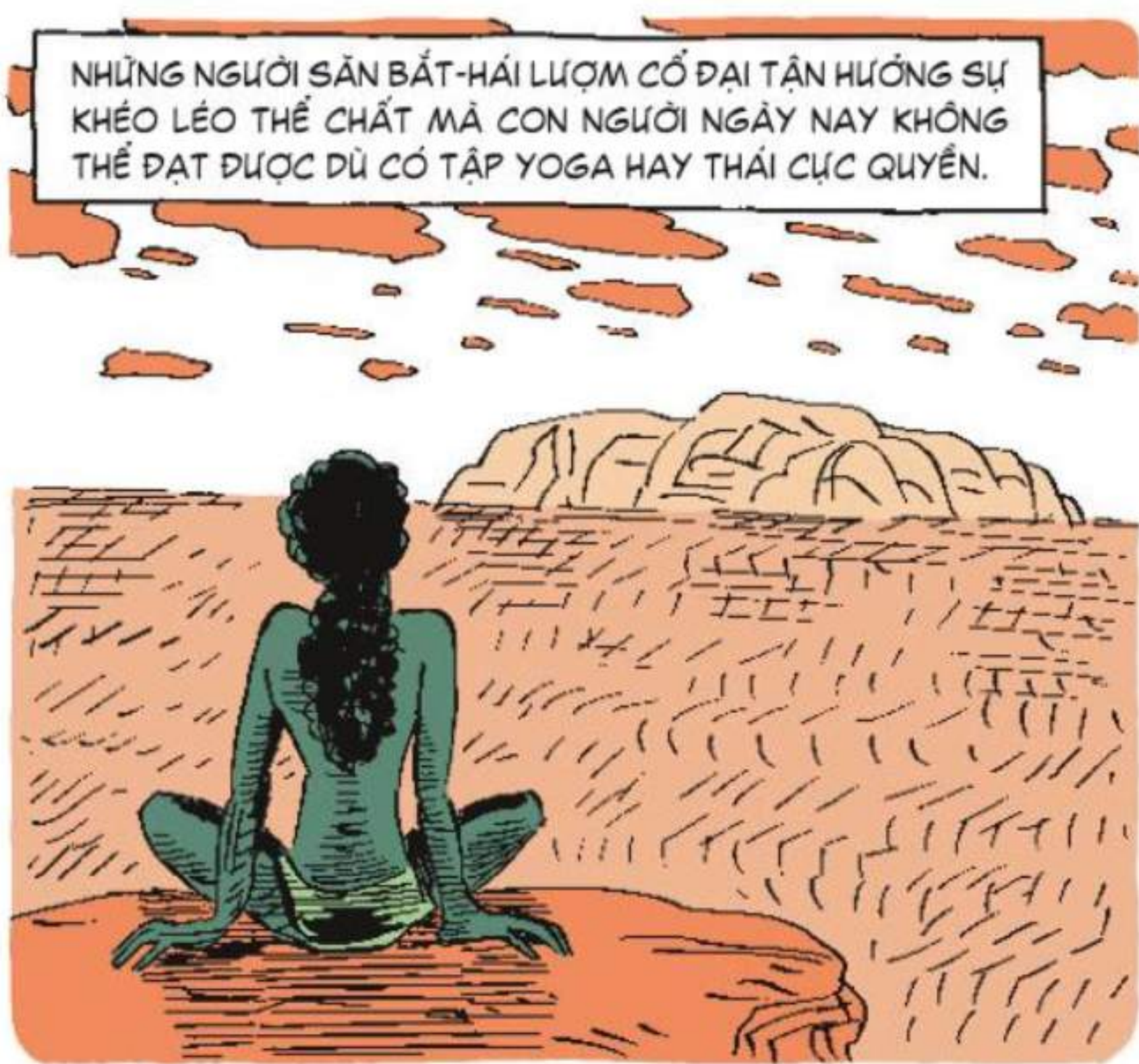
... TỔ ONG...

... HAY TỔ CHIM.

HỌ ĐI CHUYỂN MÃ KHÔNG TỐN NHIỀU CÔNG SỨC HOẶC TẠO RA NHIỀU TIẾNG ỒN, VÀ BIẾT CÁCH NHANH VÀ HIỆU QUẢ NHẤT ĐỂ NGỒI, CHẠY VÀ ĐI BỘ. VIỆC SỬ DỤNG CƠ THỂ LIÊN TỤC, ĐA DẠNG KHIẾN HỌ TRỞ NÊN KHỎE MẠNH NHƯ NHỮNG VẬN ĐỘNG VIÊN MARATHON.

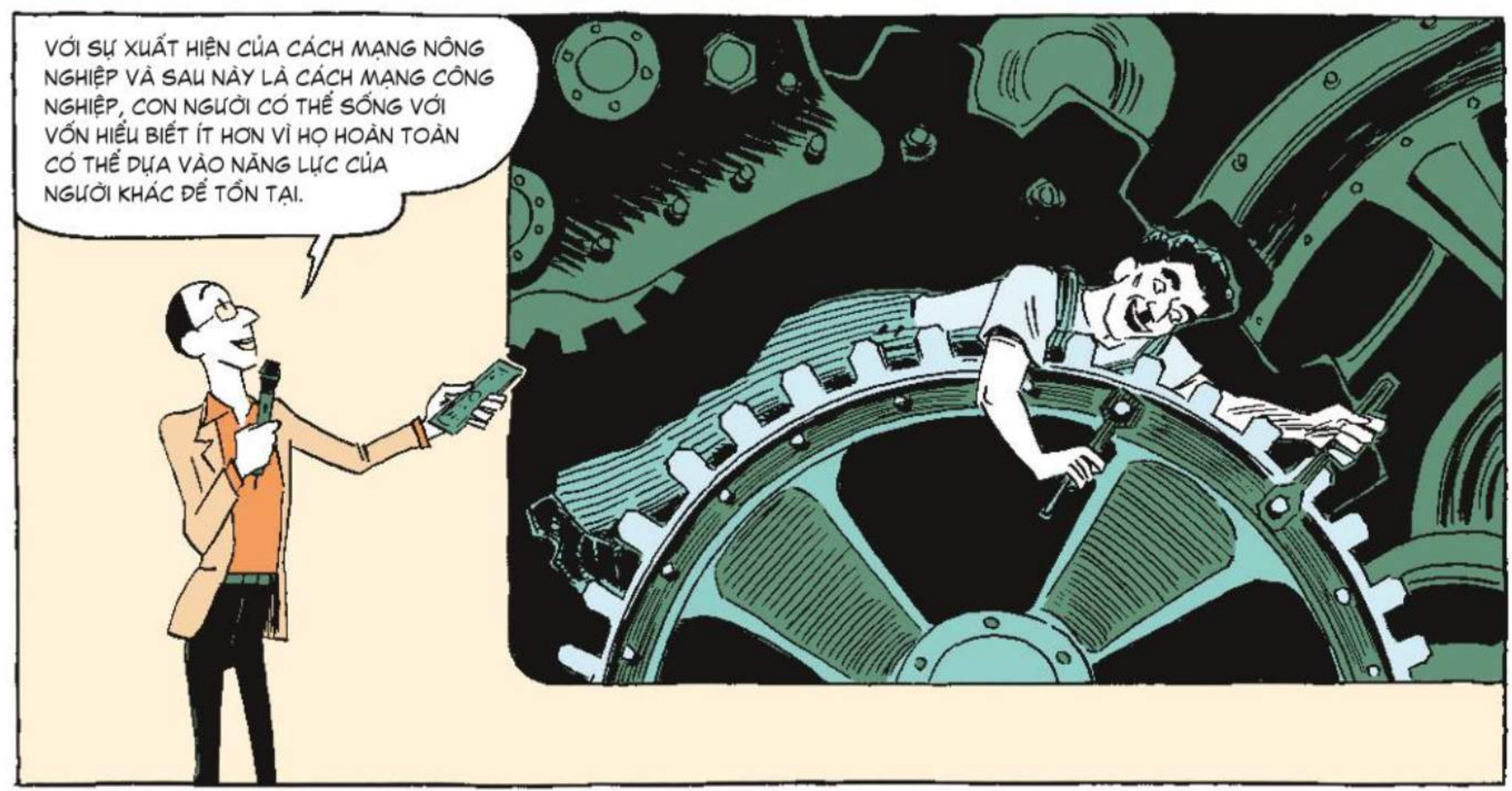

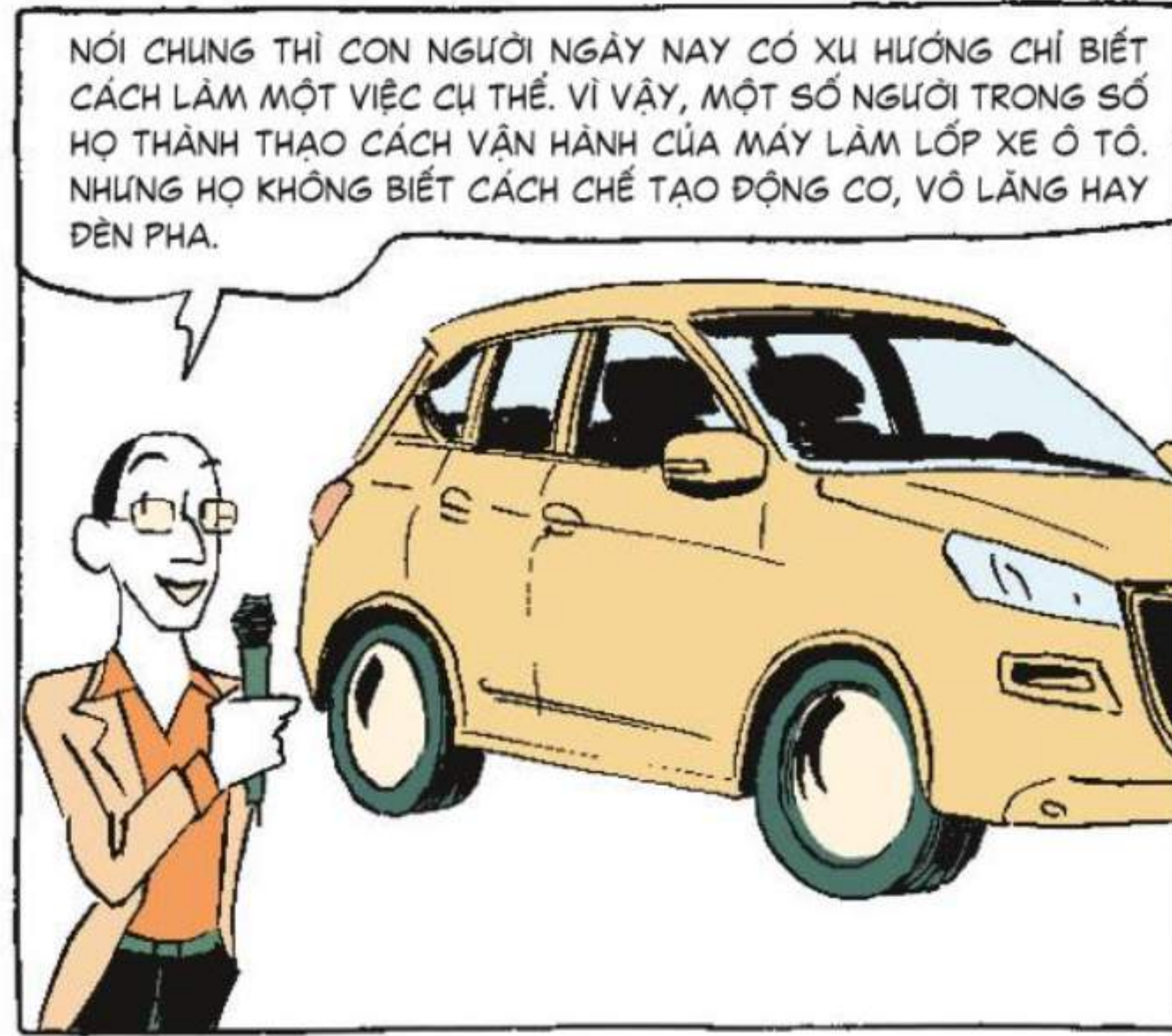
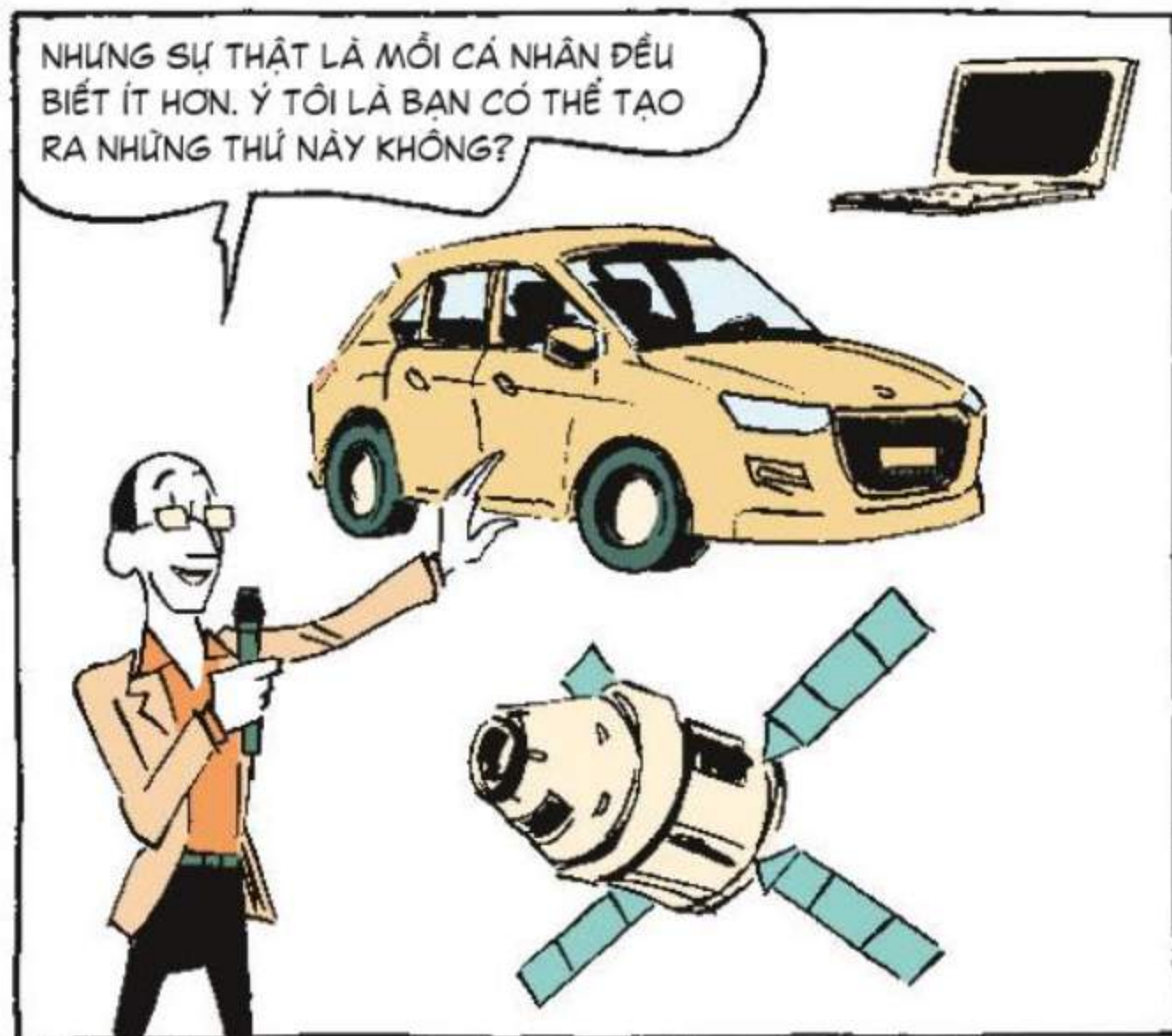
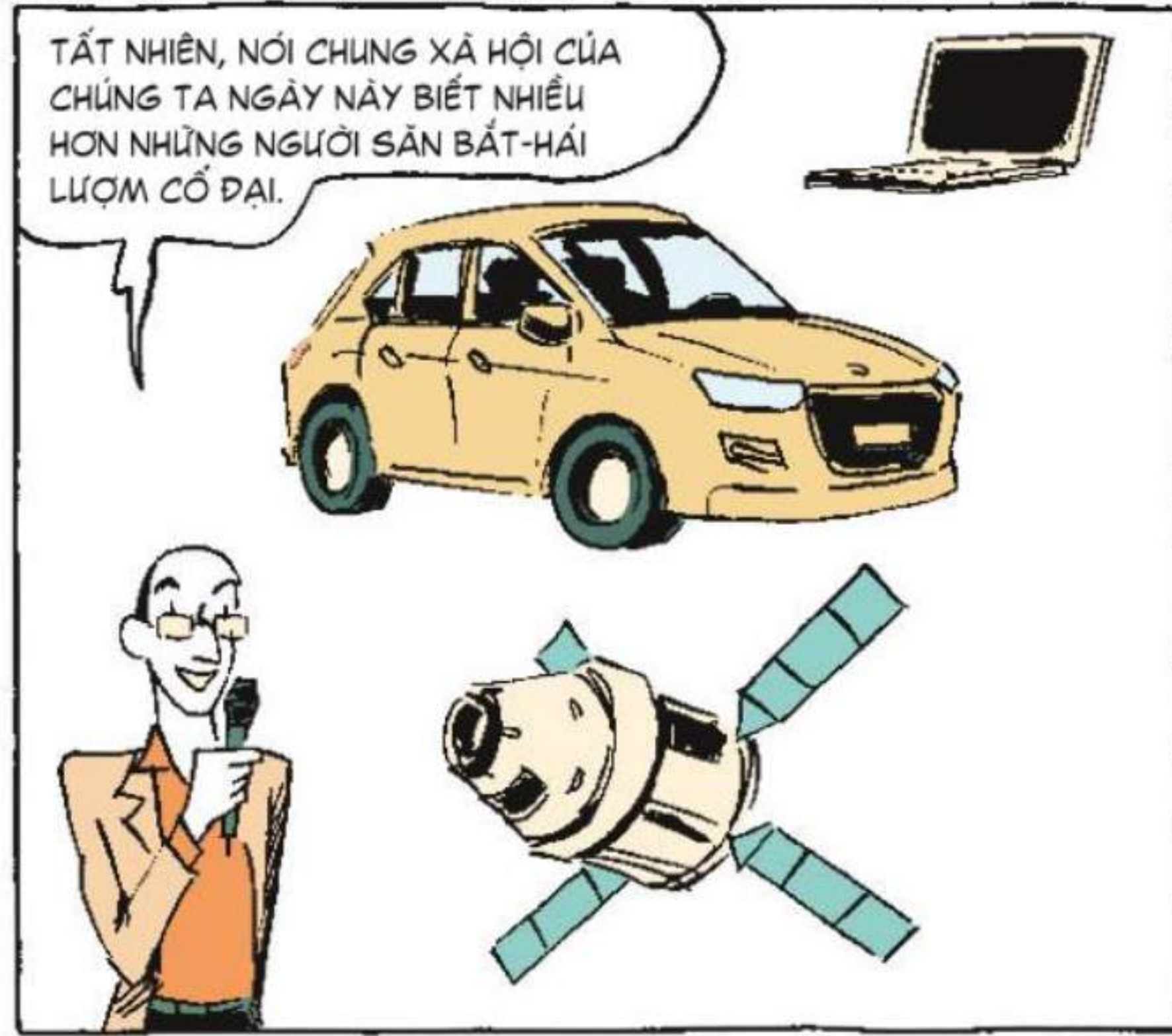
NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢNG CỔ ĐẠI TẬN HƯỞNG SỰ KHÉO LÉO THỂ CHẤT MÃ CON NGƯỜI NGÀY NAY KHÔNG THỂ ĐẠT ĐƯỢC DÙ CÓ TẬP YOGA HAY THAI CỤC QUYỀN.

KẾT THÚC

XIN CẢM ƠN.

VÀ TÔI XIN MỜI QUÝ VỊ QUAY LẠI VỚI CHÚNG TÔI SAU GIỜ NGHỈ TRƯA.

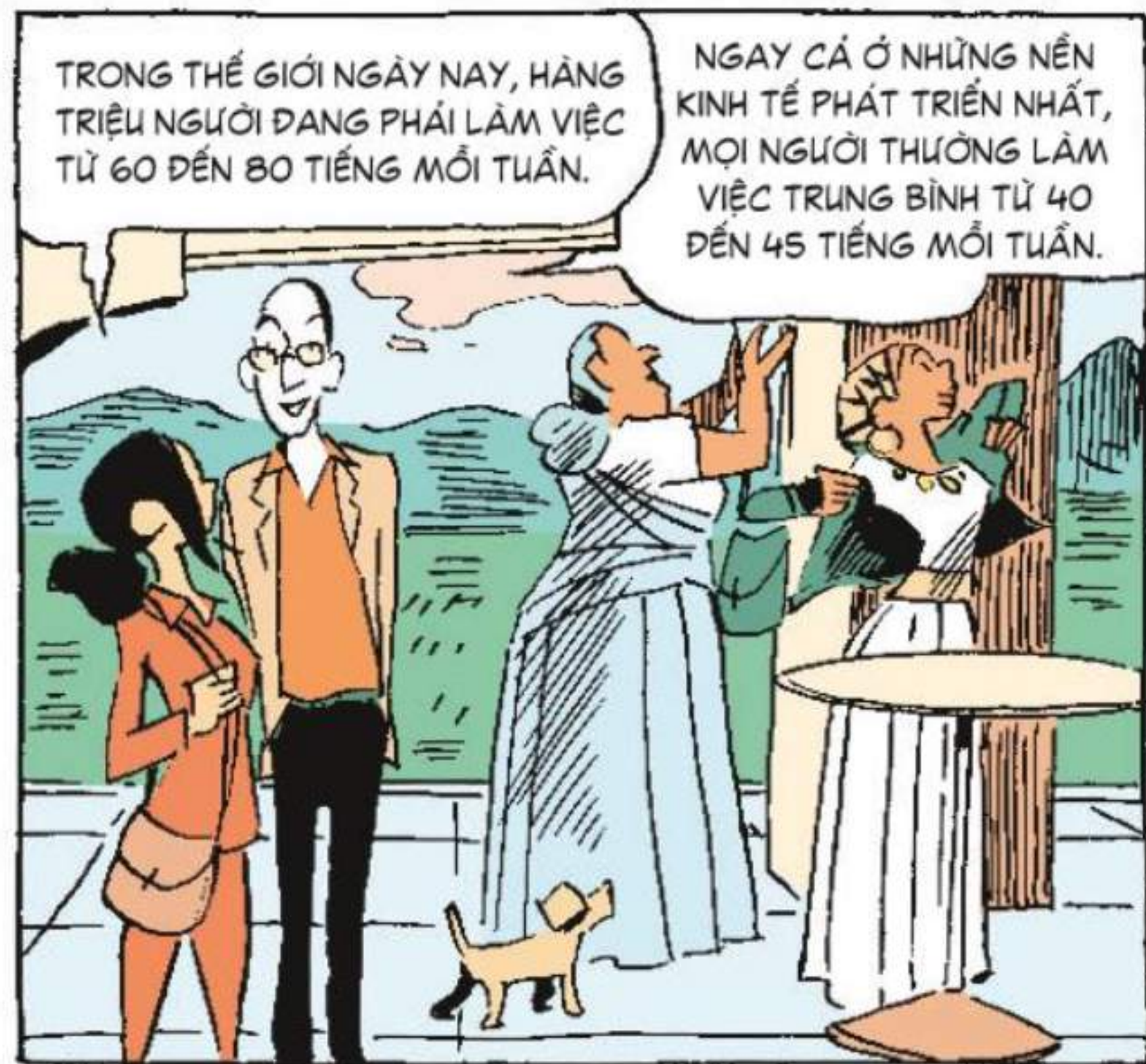

MỜI THEO TÔI. HÃY TỚI NHÀ HÀNG MÀ TIẾN SĨ DUARTE GIỚI THIỆU...

VẬY, CÓ PHẢI ANH ĐANG NÓI RẰNG NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HẢI LƯỢC CÓ LỐI SỐNG THOẢI MÁI VÀ HÀI LÒNG HƠN NHỮNG QUẦN THỂ ĐẾN SAU HỌ KHÔNG?

CHÀ, NÓ TÙY THUỘC VÀO VIỆC CHA SO SÁNH HỌ VỚI AI. HẦU HẾT NHỮNG NGƯỜI "ĐẾN SAU" LÀ NÔNG DÂN NGHÈO THAY VÌ LÀ NHỮNG NGƯỜI BAY ĐẾN HỘI THẢO VÀ ĂN UỐNG TRONG CÁC NHÀ HÀNG SANG TRỌNG NHƯ CHÚNG TA ĐÂY!

TRONG THẾ GIỚI NGÀY NAY, HÀNG TRIỆU NGƯỜI ĐANG PHẢI LÀM VIỆC TỪ 60 ĐẾN 80 TIẾNG MỖI TUẦN.

NGAY CẢ Ở NHỮNG NỀN KINH TẾ PHÁT TRIỂN NHẤT, MỌI NGƯỜI THƯỜNG LÀM VIỆC TRUNG BÌNH TỪ 40 ĐẾN 45 TIẾNG MỖI TUẦN.

NHỮNG NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HẢI LƯỢC SỐNG TRONG NHỮNG MÔI TRƯỜNG KHẮC NGHIỆT NHẤT, CHĂNG HẠN NHƯ SA MẠC KALAHARI, CHỈ LÀM VIỆC TRUNG BÌNH TỪ 35 ĐẾN 45 TIẾNG MỖI TUẦN.

HỌ ĐI SĂN BA NGÀY MỘT LẦN, VÀ HÀI LƯỢC TỪ BA ĐẾN SÁU TIẾNG MỖI NGÀY. TRONG ĐIỀU KIỆN BÌNH THƯỜNG, NHƯ VẬY LÀ ĐỦ ĐỂ NUÔI CẢ NHÓM.

CÓ NGHĨA LÀ NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HẢI LƯỢC CỔ ĐẠI SỐNG Ở CÁC KHU VỰC MÀU MỜ HƠN THẬM CHỈ CÒN TỐN ÍT THỜI GIAN HƠN ĐỂ THU THẬP LƯƠNG THỰC VÀ NGUYÊN LIỆU THỒ.

VÀ THÊM MỘT ĐIỀU NỮA, HỌ SẼ CHẮNG CÓ NHIỀU VIỆC NHÀ!

KHÔNG RỬA ĐĨA! KHÔNG HÚT BỤI, KHÔNG LAU NHÀ, KHÔNG THAY TÀ, VÀ CHẮC CHẮN LÀ KHÔNG PHẢI THANH TOÁN HÓA ĐƠN NÀO!

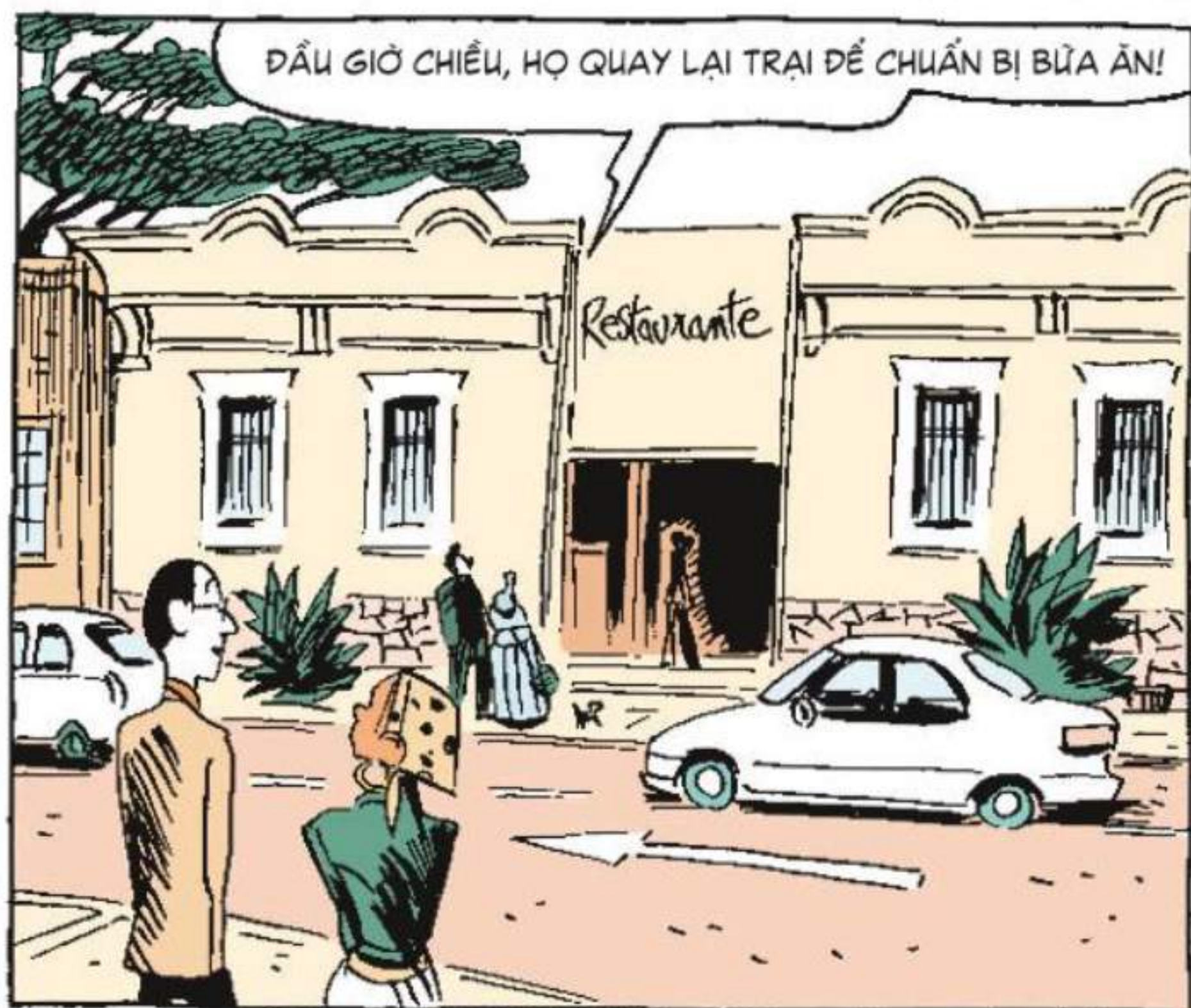
NÊN KINH TẾ SẴN BẮT-HÁI LƯỢM ĐEM LẠI CUỘC SỐNG THỦ VỊ HƠN SO VỚI NÊN KINH TẾ NÔNG NGHIỆP HOẶC CÔNG NGHIỆP!

TRONG THẾ GIỚI HIỆN ĐẠI CỦA CHÚNG TA, MỘT CÔNG NHÂN NHÀ MÁY CÓ THỂ RỜI NHÀ VÀO KHOẢNG 7 GIỜ SÁNG, LÊ BƯỚC QUA NHỮNG CON PHỐ Ồ NHIỀM ĐẾN NƠI LÀM VIỆC, RỒI SAU ĐÓ VẬN HÀNH CÙNG MỘT CHIẾC MÁY CẢ NGÀY... MƯỜI TIẾNG ĐỒNG HỒ LÀM VIỆC NHẢM CHÁN TRƯỚC KHI TRỞ VỀ NHÀ LÚC 7 GIỜ TỐI ĐỂ RỬA BÁT VÀ GIẶT GIÙ!

30.000 NĂM TRƯỚC, MỘT NGƯỜI SẴN BẮT-HÁI LƯỢM CÓ THỂ RỜI TRẠI VỚI BẠN ĐỒNG HÀNH CỦA CÔ ẤY VÀO LÚC 8 GIỜ SÁNG. HỌ ĐI LANG THANG QUA CÁC KHU RỪNG VÀ ĐỒNG CỎ GẦN ĐÓ, HÁI NẤM, ĐÀO CỦ ĂN ĐƯỢC, BẮT ÉCH...

ĐẦU GIỜ CHIỀU, HỌ QUAY LẠI TRẠI ĐỂ CHUẨN BỊ BỮA ĂN!

CÒN RẤT NHIỀU THỜI GIAN ĐỂ CHƠI VỚI CON CÁI HAY ĐI CHƠI GẶP GỠ!

HAY ĐỂ TÁN GẦU VÀ NGỒI KỂ NHỮNG CÂU CHUYỆN!

CẢM ƠN.

NHƯNG CHẮC HỒI ĐÓ CUỘC SỐNG KHÔNG BÌNH YÊN LẮM NHÌ?

ĐÚNG VẬY...

... ĐÔI KHI HỌ CÓ THỂ BỊ GẤU TẤN CÔNG HAY RẮN CẦN.

NHƯNG CHỈ ÍT THÌ HỌ KHÔNG PHẢI LO VỀ CHUYỆN TAI NẠN GIAO THÔNG HAY Ô NHIỄM CÔNG NGHIỆP!

Ở HẦU HẾT MỌI NƠI MỌI LÚC, VIỆC SĂN BẮT-HÁI LƯỢM SẼ CUNG CẤP CHO HỌ NGUỒN DINH DƯỠNG LÝ TƯỞNG.

LÀ MỘT NHÀ SINH HỌC, TÔI KHÔNG THẤY CÓ GÌ LẠ CÁ. CON NGƯỜI ĐÃ SĂN BẮT-HÁI LƯỢM SUỐT HÀNG TRĂM NGHÌN NĂM, CƠ THỂ HỌ ĐÃ THÍCH NGHI TỐT VỚI CHẾ ĐỘ ĂN SĂN BẮT-HÁI LƯỢM.

LÀ MỘT NHÀ KHÁO CỔ HỌC, TÔI CÓ THỂ XÁC NHẬN ĐIỀU ĐÓ! NHỮNG BỘ XƯƠNG HÓA THẠCH CHO THẤY NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CỔ ĐẠI ÍT BỊ ĐÓI HOẶC BỊ SUY DINH DƯỠNG SO VỚI CON CHÁU NÔNG DÂN NGHÈO KHÓ CỦA HỌ. HỌ CŨNG CAO HƠN VÀ KHỎE MẠNH HƠN HẢ!

RÕ RÀNG LÀ VẬY, TUỔI THỌ TRUNG BÌNH CỦA HỌ CHỈ KHOẢNG 30 HOẶC 40 TUỔI, NHƯNG ĐÓ CHỦ YẾU LÀ DO TỈ LỆ TỬ VONG CAO Ở TRÉ SƠ SINH. NHỮNG ĐỨA TRÉ ĐÃ VƯỢT QUA NHỮNG NĂM ĐẦU ĐỜI ĐẦY NGUY HIỂM SẼ CÓ CƠ HỘI SỐNG ĐẾN ĐỘ TUỔI 50 HOẶC 60 - TRONG MỘT SỐ TRƯỜNG HỢP CÁ BIỆT THẬM CHỈ HỌ CÓ THỂ SỐNG ĐẾN TẬN 80 TUỔI!

CHÚNG TA BIẾT RẰNG TRONG CÁC QUẦN THỂ NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM HIỆN ĐẠI, MỘT PHỤ NỮ 45 TUỔI CÓ THỂ SỐNG THÊM 20 NĂM NỮA, KHOẢNG 5% ĐẾN 8% DÂN SỐ CÓ TUỔI THỌ TRUNG BÌNH LÀ TRÊN 60 TUỔI.

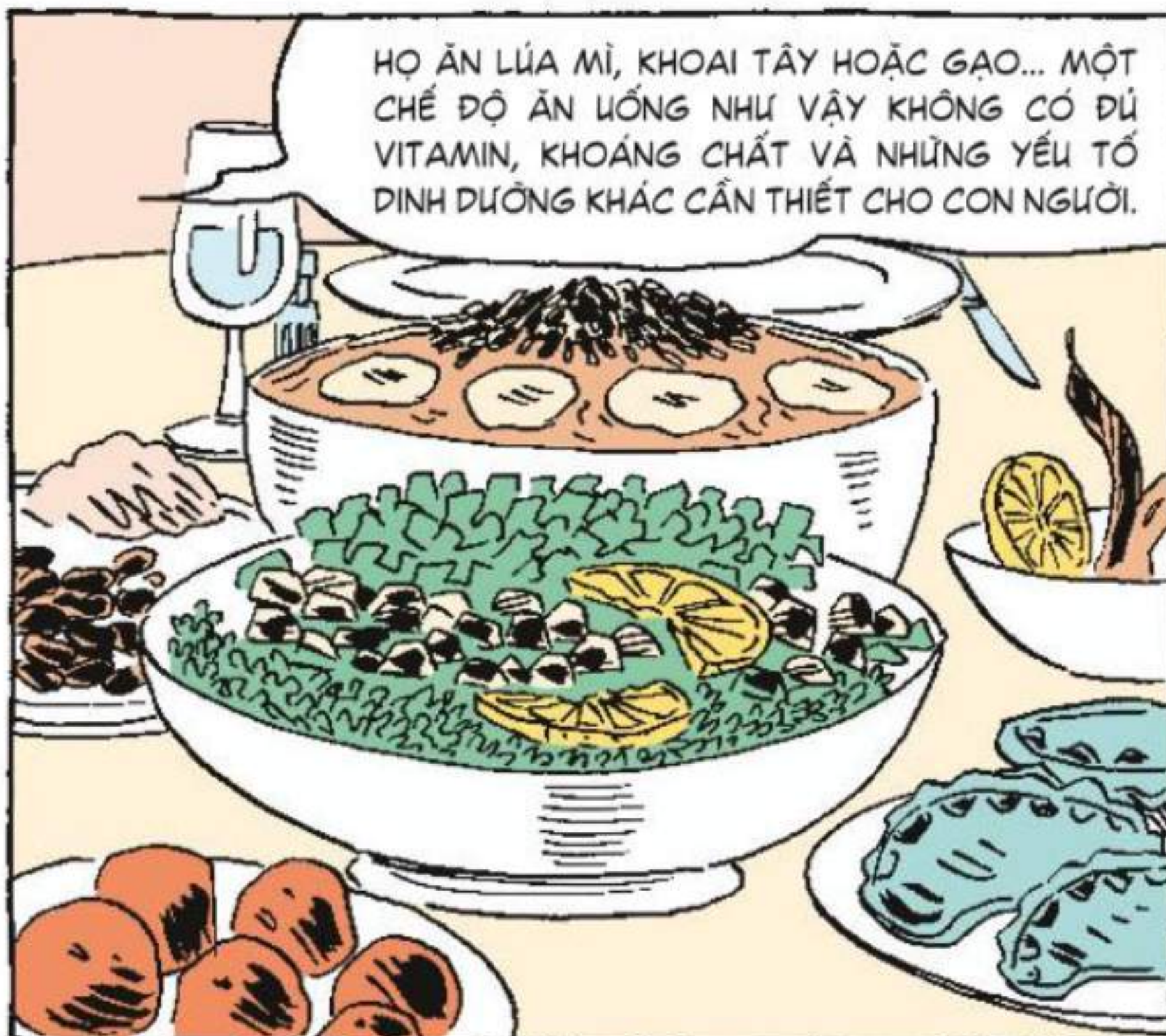

BÍ QUYẾT THÀNH CÔNG CỦA NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM ĐỂ VƯỢT QUA NẠN ĐÓI VÀ SUY DINH DƯỠNG CHÍNH LÀ CHẾ ĐỘ ĂN UỐNG ĐA DẠNG CỦA HỌ.

NHỮNG NGƯỜI NÔNG DÂN TỰ CUNG TỰ CẤP SẼ CÓ MỘT CHẾ ĐỘ ĂN RẤT HẠN CHẾ, KHÔNG CÂN BẰNG. TRONG THỜI KỲ TIẾN HIỆN ĐẠI, CON NGƯỜI NÔNG NGHIỆP NHẬN ĐƯỢC HẦU HẾT LƯỢNG CALO CHỈ TỪ MỘT LOẠI CÂY TRỒNG...

HỌ ĂN LÚA MÌ, KHOAI TÂY HOẶC GẠO... MỘT CHẾ ĐỘ ĂN UỐNG NHƯ VẬY KHÔNG CÓ ĐỦ VITAMIN, KHOÁNG CHẤT VÀ NHỮNG YẾU TỐ DINH DƯỠNG KHÁC CẦN THIẾT CHO CON NGƯỜI.

NHỮNG NGƯỜI NÔNG DÂN ĐIỂN HÌNH Ở TRUNG HOA THỜI XƯA ĂN CƠM VÀO BỮA SÁNG, BỮA TRƯA VÀ BỮA TỐI. NẾU MAY MẮN, HỌ VẪN SẼ ĂN NHƯ VẬY VÀO NGÀY HÔM SAU.

VÀ ĐÁU ĐÓ TRÊN THẾ GIỚI NGÀY NAY VẪN CÓ NHỮNG TRƯỜNG HỢP TỬ VONG DO SUY DINH DƯỠNG.

ĐIỀU ĐÓ HOÀN TOÀN TRÁI NGƯỢC VỚI NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CỔ ĐẠI THƯỜNG XUYÊN ĂN HÀNG CHỤC LOẠI THỰC PHẨM KHÁC NHAU! TỔ TIÊN XA XƯA CỦA NHỮNG NGƯỜI NÔNG DÂN ĂN GẠO ĐÓ CÓ THỂ ĐÃ ĂN QUÁ MỘNG VÀ NẤM CHO BỮA SÁNG, SAU ĐÓ LÀ TRÁI CÂY, ỐC VÀ RỪA CHO BỮA TRƯA, VÀ THỊT THỎ VỚI HÀNH CHO BỮA TỐI! SỰ ĐA DẠNG NÀY CÓ NGHĨA LÀ NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CÓ ĐỦ CÁC CHẤT DINH DƯỠNG CẦN THIẾT.

NGOÀI RA CÒN CÓ MỘT LỢI ÍCH KHÁC: BỞI VÌ KHÔNG BỊ PHỤ THUỘC VÀO BẤT KỲ LOẠI THỰC PHẨM NÀO, HỌ SẼ KHÔNG PHẢI CHỊU CẢNH ĐÓI NẾU MỘT NGUỒN THỰC PHẨM NHẤT ĐỊNH NÀO ĐÓ KHÔNG CÒN. CÁC XÃ HỘI NÔNG NGHIỆP SẼ BỊ NẠN ĐÓI TÀN PHÁ NẾU HẠN HÁN, LŨ LỤT HOẶC HỎA HOẠN LÂM HỒNG VỤ LÚA HAY KHOAI TÂY HẰNG NĂM CỦA HỌ.

ÔI TRỜI! XIN LỖI, TÔI THẬT VỤNG VỀ QUÁ ĐI MẮT!

NHƯNG CHÚNG TA CÓ THỂ NHẤT TRÍ RẰNG CÁC XÃ HỘI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM VẪN BỊ THIÊN TAI ĐE DỌA, ĐÚNG KHÔNG NÀO? HỌ CŨNG TRÁI QUA CẢNH ĐÓI KÉM MÀ?

VẬNG, NHƯNG HỌ SẼ DỄ DÀNG VƯỢT QUA VỚI NHỮNG TAI HỌA NÀY. NẾU MẤT MỘT SỐ THỰC PHẨM CHỦ YẾU, SẼ CÓ NHỮNG LOẠI KHÁC ĐỂ HỌ THU THẬP, HOẶC HỌ CÓ THỂ DI CHUYỂN ĐẾN MỘT KHU VỰC ÍT BỊ ẢNH HƯỞNG HƠN.

NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CŨNG ÍT BỊ BỆNH TRUYỀN NHIỄM HƠN! PHẢI VẬY KHÔNG, THƯA GIÁO SƯ?

CHÍNH XÁ...

HẮT XÌ!!!

XIN LỖI!

HẦU HẾT CÁC LOẠI BỆNH TRUYỀN NHIỄM - NHỮNG THỨ NHƯ CÚM, ĐẬU MÙA VÀ SỞI - ĐÃ LÂY CHO CHÚNG TA TỪ NHỮNG ĐỘNG VẬT NHƯ GÀ, BÒ VÀ LỢN SAU KHI CHÚNG TA THUẦN HÓA CHỨNG THÀNH VẬT NUÔI TRONG CÁCH MẠNG NÔNG NGHIỆP.

ÔI TRỜI! MÀY LÀM GÌ VẬY, KIKI?

À HẢ, MÀY CŨNG MUỐN ĂN GÌ ĐÓ... KHÔNG, KIKI, KHÔNG PHẢI Ở NHÀ HÀNG.

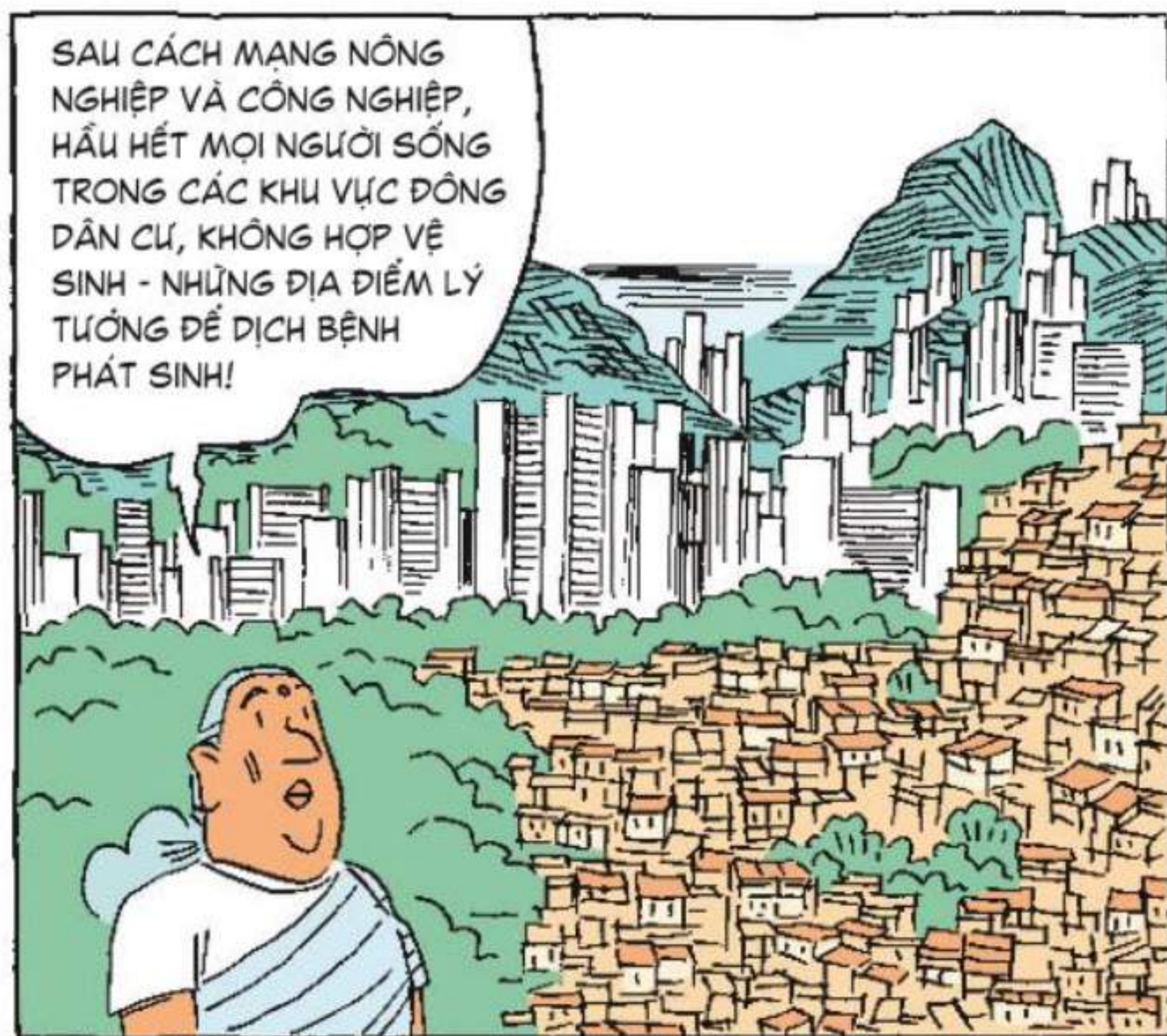
MỘT SỐ DỊCH BỆNH NHƯ COVID-19 CÓ NGUỒN GỐC TỪ ĐỘNG VẬT HOANG DÃ, NHƯNG LẠI LÂY LAN QUA NHỮNG HỆ THỐNG GIAO THÔNG HIỆN ĐẠI.

NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM KHÔNG NUÔI GÀ HAY DI CHUYỂN BẰNG MÁY BAY NÊN PHẦN LỚN SẼ TRÁNH ĐƯỢC DỊCH BỆNH.

Ồ, ĐƯỢC RỒI, CHỈ MỘT CHÚT THÔI NHA.

SAU CÁCH MẠNG NÔNG NGHIỆP VÀ CÔNG NGHIỆP, HẦU HẾT MỌI NGƯỜI SỐNG TRONG CÁC KHU VỰC ĐÔNG DÂN CƯ, KHÔNG HỢP VỆ SINH - NHỮNG ĐỊA ĐIỂM LÝ TƯỞNG ĐỂ DỊCH BỆNH PHÁT SINH!

TRONG KHI NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM LANG THANG THEO NHỮNG NHÓM QUÁ NHỎ NÊN DỊCH BỆNH KHÔNG DUY TRÌ LÂU ĐƯỢC.

CÓ THỂ NÓI NGẮN GỌN LÀ VỚI CHẾ ĐỘ ĂN UỐNG LÀNH MẠNH, ĐA DẠNG, TUẦN LÂM VIỆC TƯƠNG ĐỐI NGẮN VÀ TỈ LỆ MẮC BỆNH TRUYỀN NHIỄM THẤP, NHIỀU CHUYÊN GIA ĐÃ MÔ TẢ CÁC XÃ HỘI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM TIỀN NÔNG NGHIỆP LÀ...

... XÃ HỘI NGUYÊN THỦY GIÀU CÓ!

HA! HA! HA!
TÔI XIN PHÉP, TÔI PHẢI VỀ SỚM ĐỂ KỊP CHUYẾN BAY.
YUVAL, TÔI SẼ GẶP ANH Ở THUNG LŨNG VÉZÈRE TRONG HAI TUẦN NỮA.

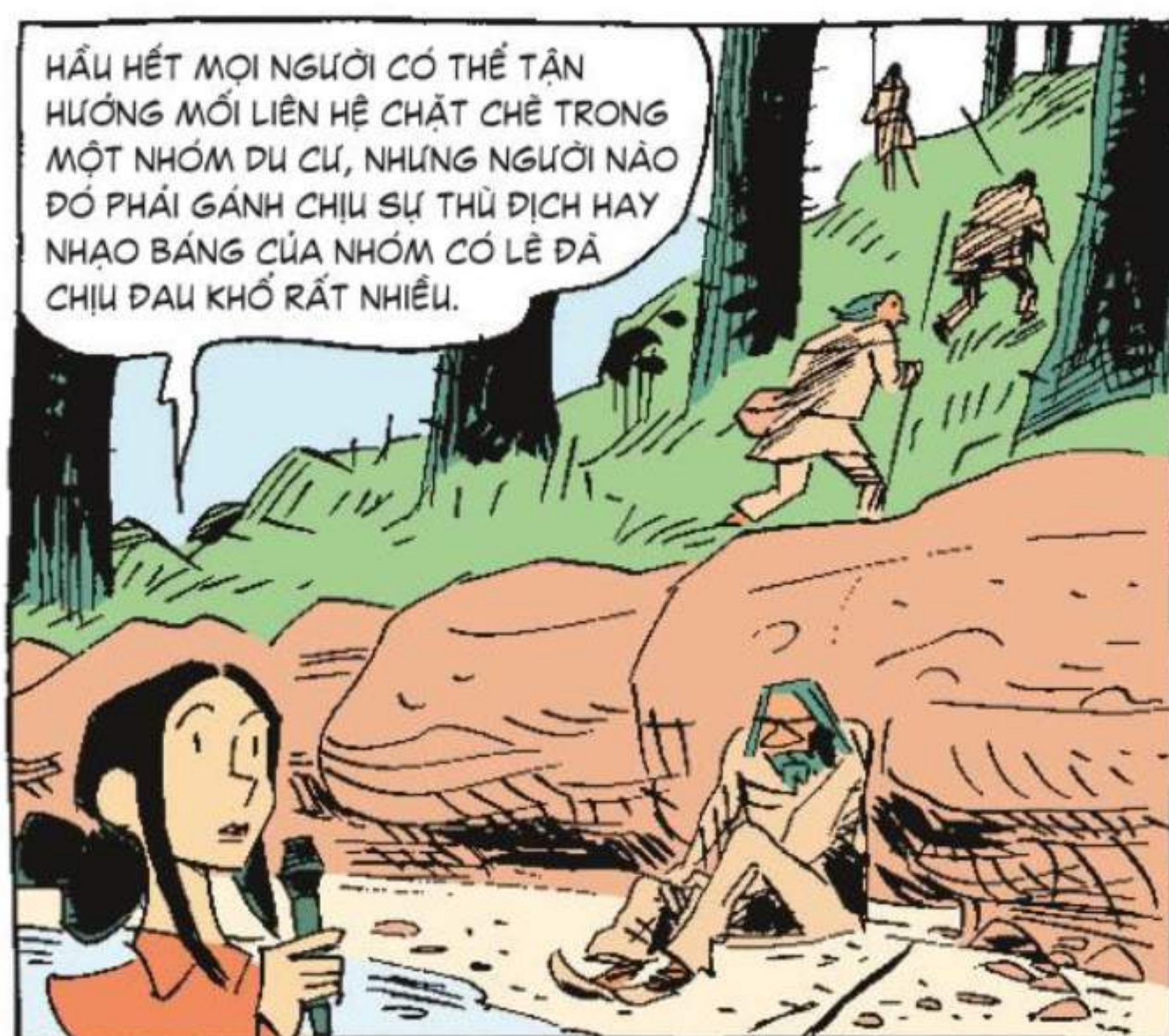
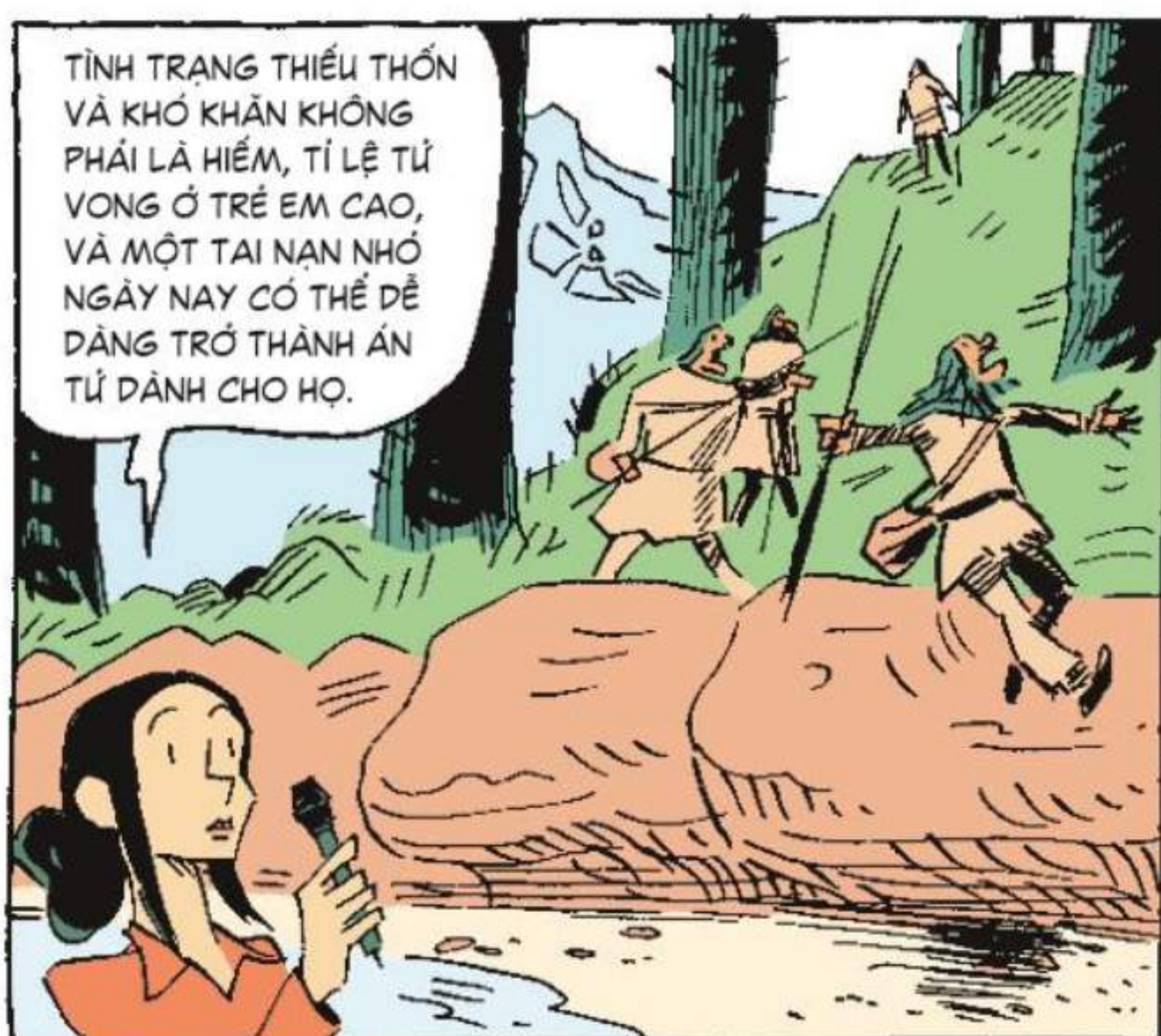

VÀNG! TÔI MONG ĐƯỢC NGHE NGÀI NÓI VỀ ĐỜI SỐNG TINH THẦN CỦA NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM.
NĂM NGOÀI TÔI CŨNG TỪNG ĐẾN VÉZÈRE RỒI, NƠI ĐÓ ĐÚNG LÀ KỶ DIỆU THẬT...

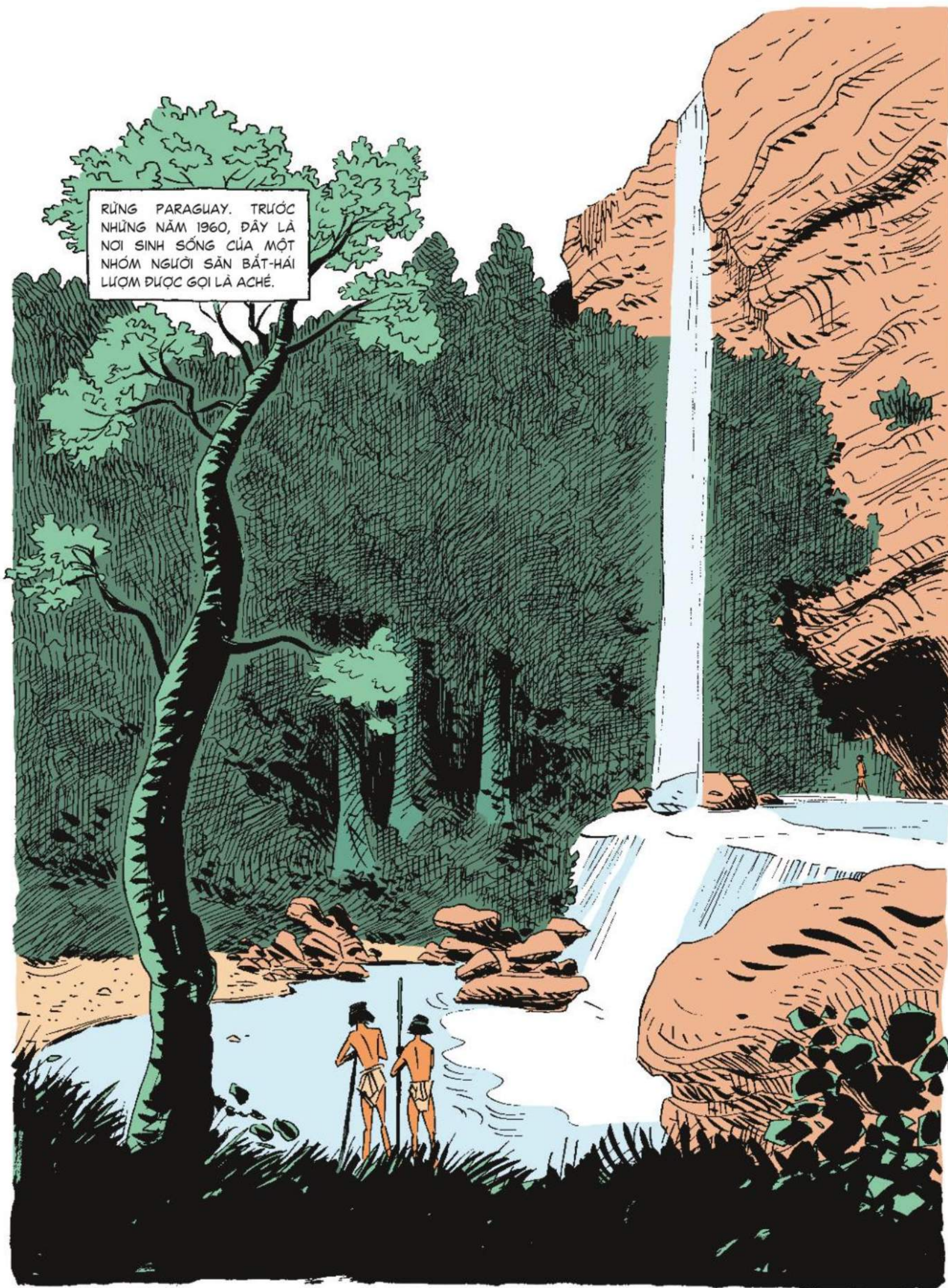

RẤT XIN LỖI, NHƯNG CHÚNG TA CẦN QUAY LẠI HỘI THẢO, MỌI NGƯỜI ĐANG CHỜ ĐỢI!

RỪNG PARAGUAY. TRƯỚC NHỮNG NĂM 1960, ĐÂY LÀ NƠI SINH SỐNG CỦA MỘT NHÓM NGƯỜI SĂN BẮT-HÀI LỢM ĐƯỢC GỌI LÀ ACHÉ.

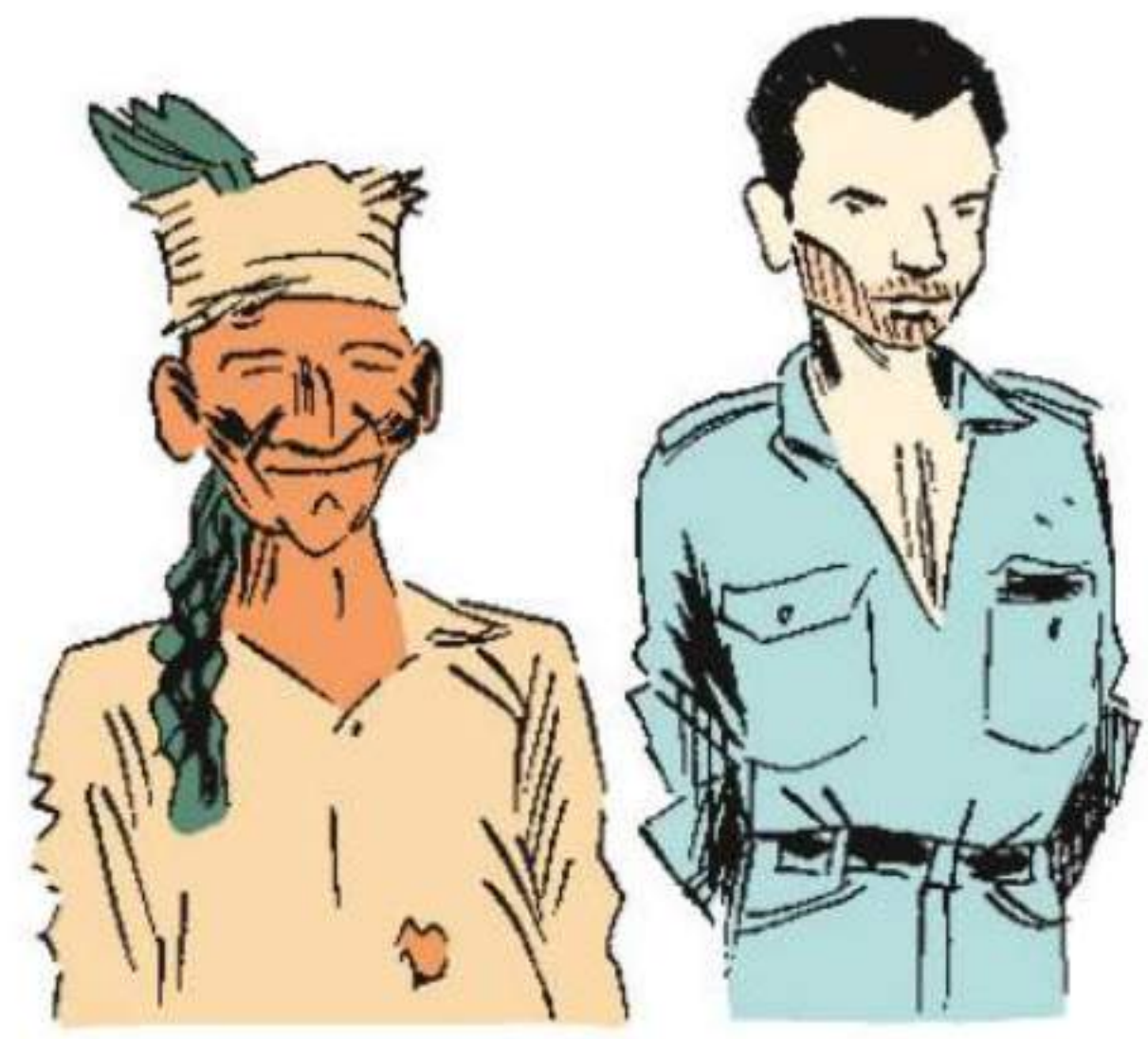
TRUYỀN THỐNG VÀ CÁCH SỐNG CỦA HỌ ĐÃ LÀM NHIỀU NHÀ NHÂN HỌC VÀO THỜI ĐIỂM ĐÓ BỒI RỐI. MỘT SỐ PHONG TỤC CỦA HỌ RẤT THÚ VỊ, TRONG KHI NHỮNG PHONG TỤC KHÁC LẠI CỰC KỲ KHÁC THƯỜNG.

CHĂNG HẠN, KHI MỘT THÀNH VIÊN ĐÁNG KÍNH TRONG NHÓM CHẾT ĐI, PHONG TỤC CỦA NGƯỜI ACHÉ LÀ GIẾT MỘT BÉ GÁI VÀ CHÓN CẢ HAI CÙNG NHAU.

CÁC NHÀ NHÂN HỌC PHỎNG VẤN NGƯỜI ACHÉ VÀO NHỮNG NĂM 1960 ĐÃ GHI LẠI TRƯỜNG HỢP MỘT NGƯỜI ĐÀN ÔNG TRUNG NIÊN BỊ BỎ RƠI KHI BỊ ỒM VÀ KHÔNG THỂ THEO KIP NHÓM.

ÔNG TA BỊ BỎ DƯỚI GỐC CÂY.

LŨ KẼN KẼN BU LẠI...

CHÚNG CHỜ ĐỢI RẤT LÂU.

NHƯNG ÔNG TA ĐÃ HỒI PHỤC.

ÔNG TA ĐỨNG DÂY RỒI QUAY LẠI VỚI NHÓM.

TỪ ĐÓ ÔNG TA CÓ BIỆT DANH MỚI...

NÀY, PHÂN KẼN KẼN!

KHI MỘT PHỤ NỮ ACHÉ TRỞ NÊN GIÀ YẾU, NHỮNG NGƯỜI CÒN LẠI COI BÀ LÀ GÁNH NẶNG.

MỘT NGƯỜI ĐÀN ÔNG TRẺ TUỔI SẼ LÊN RA SAU VÀ LẤY RIU BỎ VÀO ĐẦU BÀ.

MỘT NGƯỜI ĐÀN ÔNG ACHÉ ĐÃ KỂ CHO CÁC NHÀ NHÂN HỌC VỀ NHỮNG NĂM THÁNG ĐẦU TIÊN TRONG RỪNG RẬM.

TÔI LÀ NGƯỜI ĐÃ GIẾT NHỮNG NGƯỜI PHỤ NỮ LỚN TUỔI. TÔI ĐÃ GIẾT CÁC DÌ CỦA MÌNH... PHỤ NỮ SỢ HÃI TÔI...

BÂY GIỜ, Ở ĐÂY, NƠI NGƯỜI DA TRẮNG SINH SỐNG, TÔI LẠI LÀ MỘT KÉ YẾU DƯỚI.

NHỮNG DỨA TRẺ SINH RA KHÔNG CÓ TÓC HOẶC BỊ COI LÀ KÉM PHÁT TRIỂN ĐÃ BỊ GIẾT NGAY LẬP TỨC.

DỨA CON ĐẦU LÒNG CỦA TÔI ĐÃ BỊ GIẾT VÌ NHỮNG NGƯỜI ĐÀN ÔNG TRONG NHÓM KHÔNG MUỐN CÓ THÊM MỘT BÉ GÁI KHÁC NỮA.

TRONG MỘT VỤ VIỆC KHÁC, MỘT NGƯỜI ĐÀN ÔNG ĐÃ SÁT HẠI MỘT CẬU BÉ.

TÔI ĐANG Ở TRONG MỘT TÂM TRẠNG RẤT TỆ MÀ THẮNG BÉ THÌ KHÔNG NGỪNG KHÓC.

MỘT DỨA TRẺ KHÁC BỊ CHÔN SỐNG VÌ NÓ LÀ "MỘT DỨA TRẺ TRÔNG BUỒN CƯỜI VÀ NHỮNG DỨA KHÁC ĐÃ CƯỜI NHẠO NÓ."

BẠN CÓ THỂ KẾT LUẬN RẰNG NGƯỜI ACHÉ LÀ NHỮNG TÊN TỘI PHẠM TÀN BẠO, NHƯNG ĐỪNG QUÁ VỘI VÀNG ĐÁNH GIÁ HỌ. NHƯ TÀI LIỆU LƯU TRỮ NÀY CHO CHÚNG TA THẤY, NGƯỜI ACHÉ CŨNG CÓ NHỮNG PHẨM CHẤT TÍCH CỰC. HẦU HẾT THỜI GIAN HỌ TỔ RA THÂN THIỆN VỚI NHAU, MIỆNG HỌ LUÔN LUÔN NỖ NỤ CƯỜI THƯƠNG TRỰC.

CÁC NHÀ NHÂN HỌC SỐNG VỚI HỌ NHIỀU NĂM NÓI RẰNG TÌNH TRẠNG BẠO LỰC GIỮA NHỮNG NGƯỜI TRƯỞNG THÀNH LÀ RẤT HIẾM. ĐÀN ÔNG VÀ PHỤ NỮ ĐƯỢC TỰ DO THAY ĐỔI BẠN TÌNH THEO Ý MUỐN CÁ NHÂN.

HỌ KHÔNG CÓ HỆ THỐNG PHÂN CẤP HAY LÃNH ĐẠO, VÀ THƯỜNG TRÁNH NHỮNG CÁ NHÂN ĐỘC ĐOÁN. HỌ VÔ CÙNG HÀO PHÓNG VỚI SỐ TÀI SẢN ÍT ỎI CỦA MÌNH VÀ KHÔNG QUAN TÂM ĐẾN SỰ THÀNH CÔNG HAY GIÀU CÓ.

NHỮNG ĐIỀU HỌ ĐÁNH GIÁ CAO NHẤT TRONG CUỘC SỐNG LÀ CÁC MỐI TƯƠNG TÁC XÃ HỘI TỐT VÀ TÌNH BẠN CHẤT LƯỢNG CAO.

VỚI HỌ THÌ VIỆC GIẾT TRẺ EM, NGƯỜI BỆNH HOẶC NGƯỜI GIÀ GIỐNG NHƯ CÁCH MÀ NHIỀU NGƯỜI HIỆN NAY NGHĨ VỀ VIỆC PHÁ THAI VÀ CÁI CHẾT ẸM ÁI.

CHÚNG TA NÊN NHỚ RẰNG NGƯỜI ACHÉ ĐÃ BỊ NÔNG DÂN PARAGUAY SĂN ĐUỐI VÀ GIẾT HẠI KHÔNG NGỪNG. NHU CẦU CHẠY TRỐN NHỮNG KẺ GIẾT NGƯỜI CÓ THỂ GIẢI THÍCH CHO THÁI ĐỘ ĐẶC BIỆT KHẮC NGHIỆT CỦA HỌ VỚI BẤT KỲ AI CÓ THỂ LÀ GÁNH NẶNG.

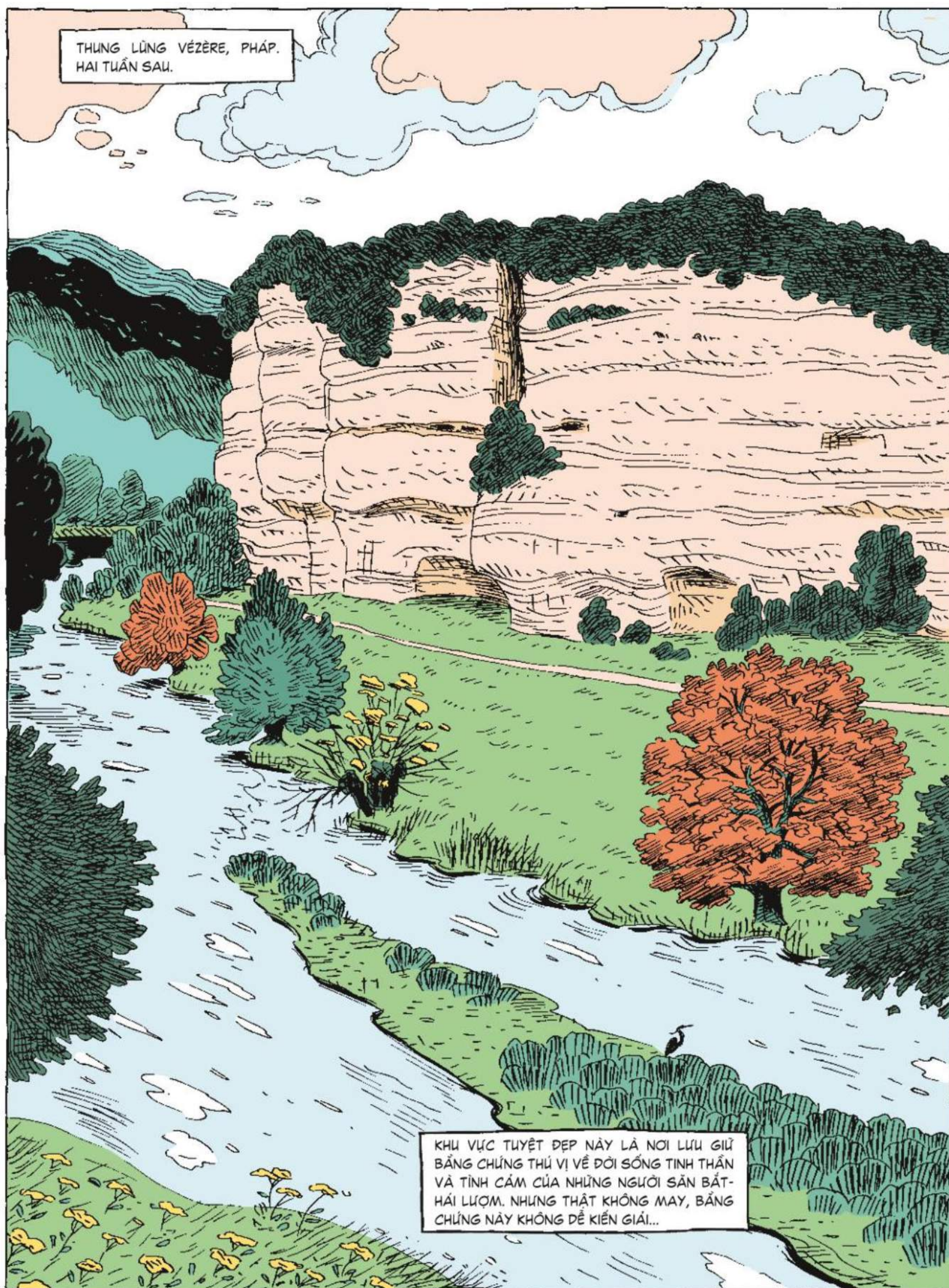

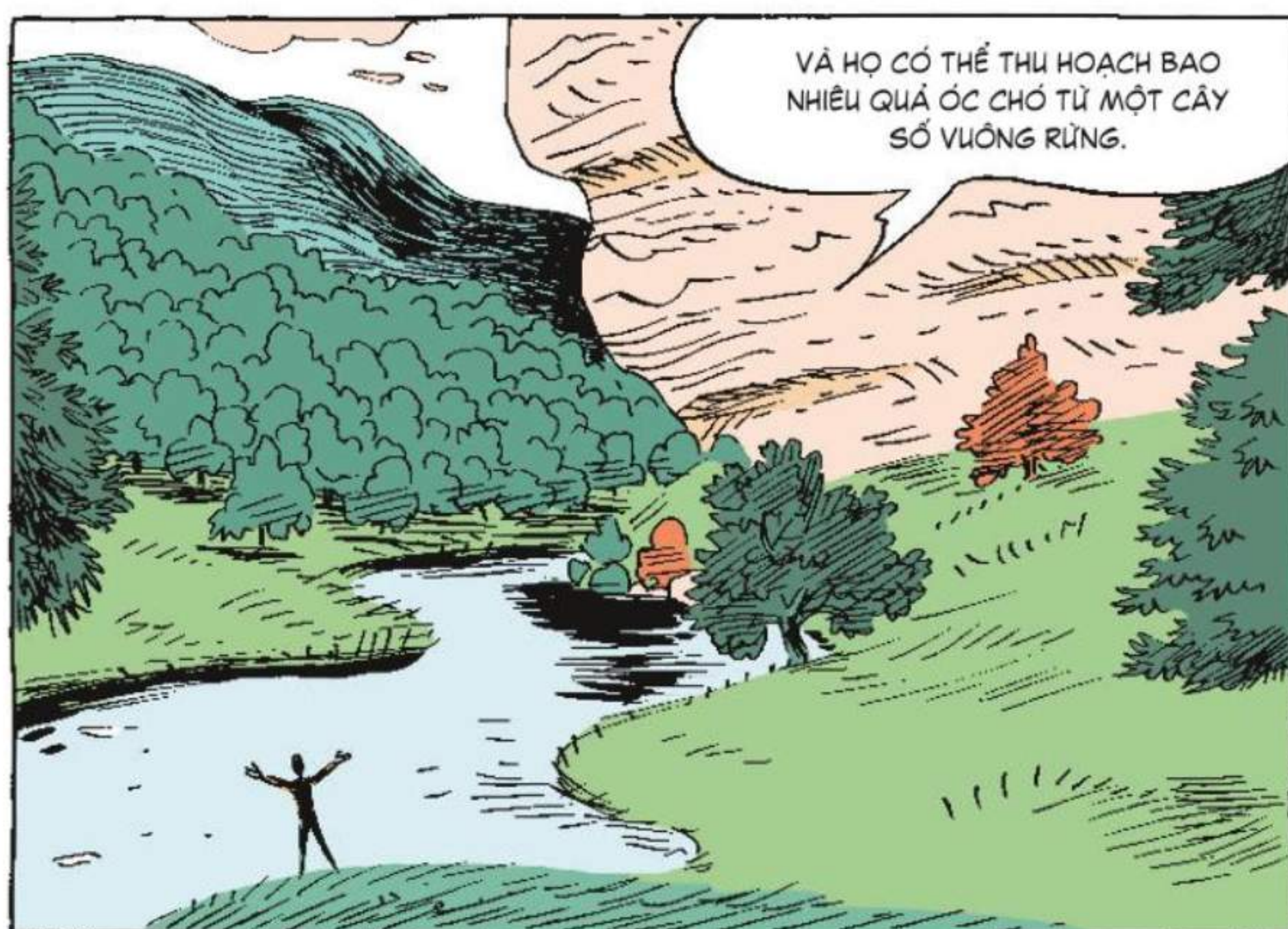
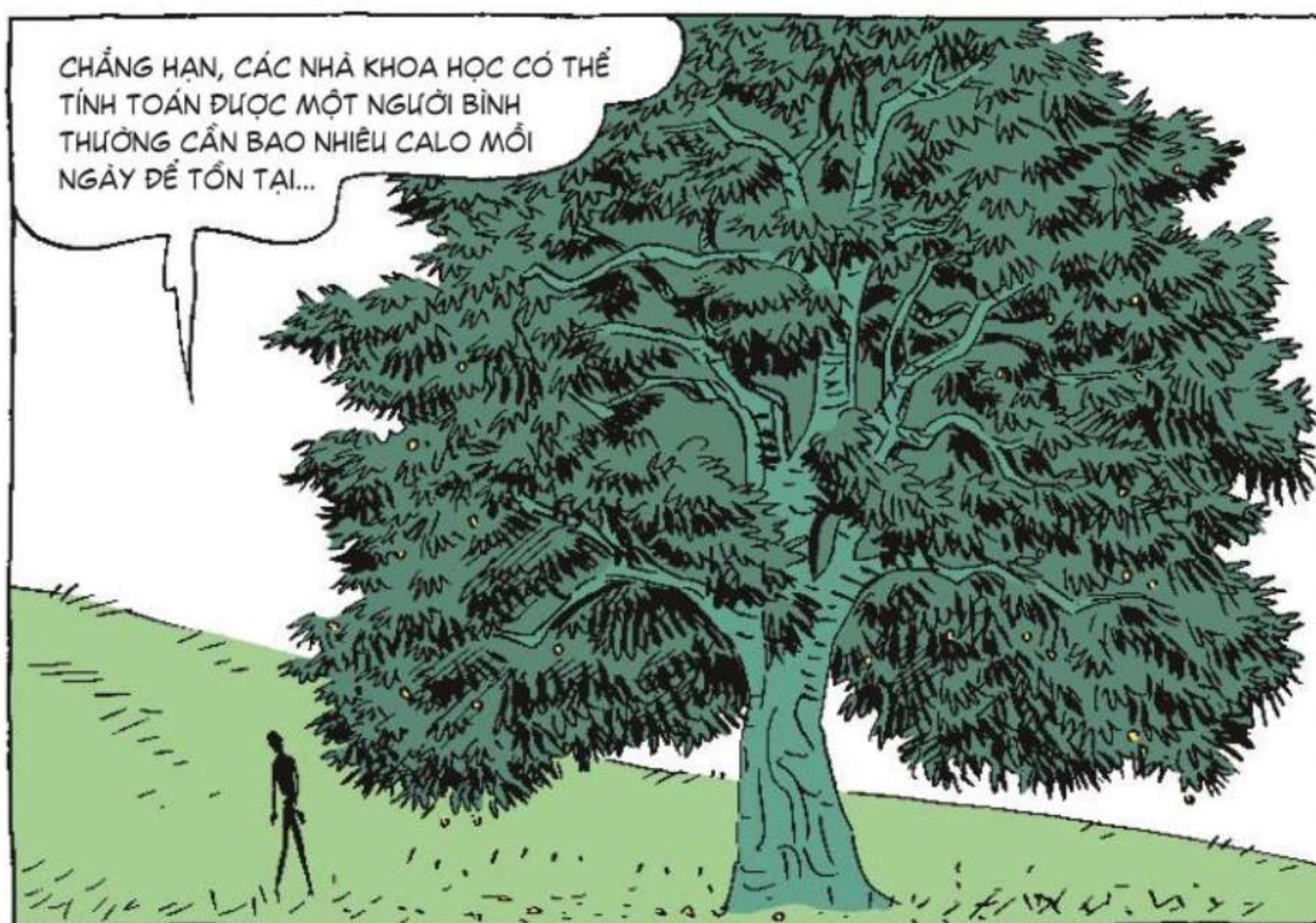
SỰ THẬT LÀ, GIỐNG NHƯ MỌI XÃ HỘI LOÀI NGƯỜI, XÃ HỘI ACHÉ RẤT PHỨC TẠP. CHÚNG TA KHÔNG NÊN PHI NHÂN TÍNH HÓA HAY LÝ TƯỞNG HÓA HỌ DỰA TRÊN NHỮNG HIỂU BIẾT BỀ NGOÀI NHƯ VẬY. HỌ KHÔNG PHẢI LÀ THIÊN THẦN HAY ÁC QUỶ - HỌ LÀ NHỮNG CON NGƯỜI.

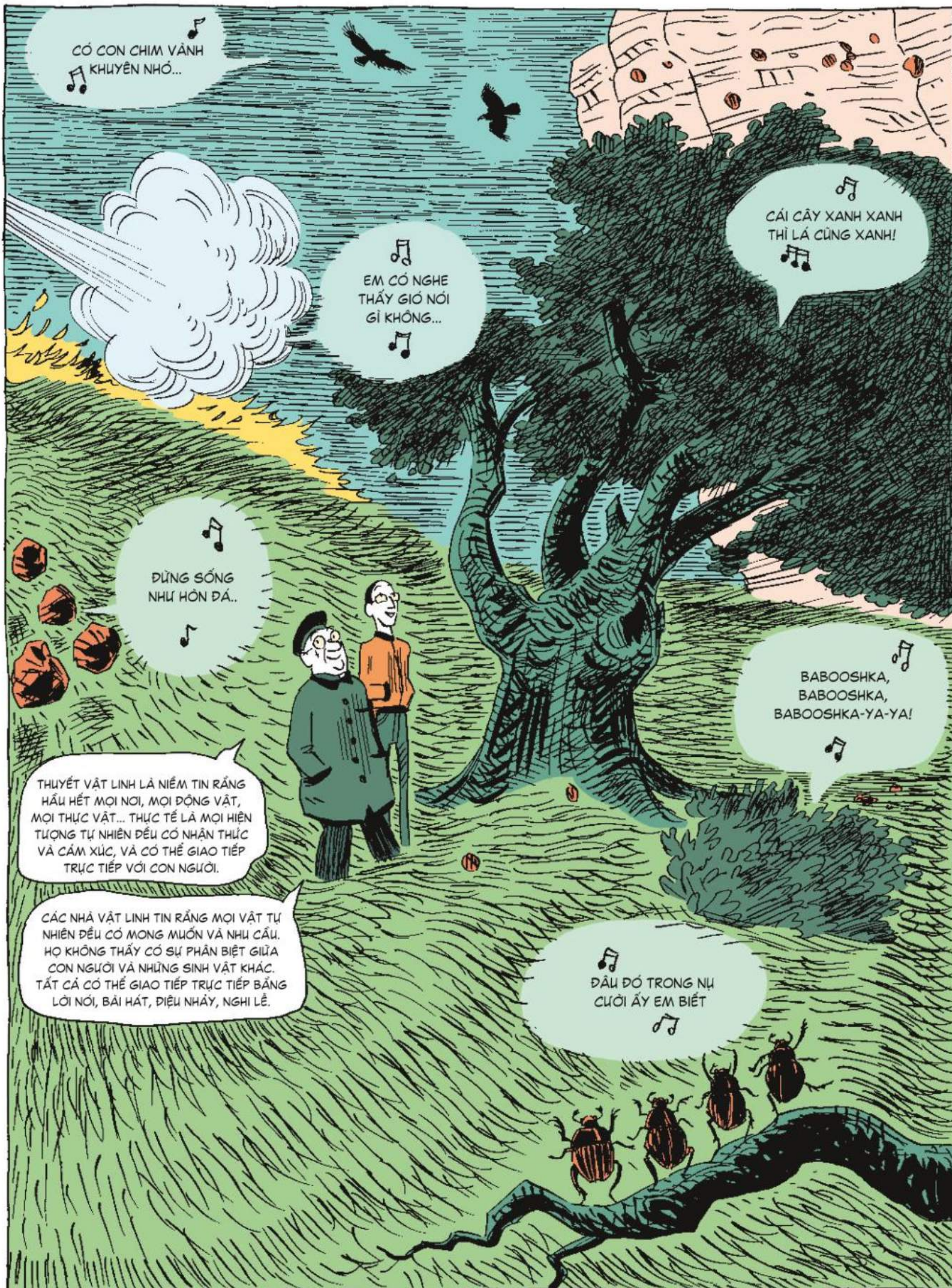
VÀ NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯƠM THỜI KỲ ĐỔ ĐÁ CŨNG NHƯ VẬY!

CÓ CON CHIM VÀNH KHUYÊN NHỎ...

EM CÓ NGHE THẤY GIÓ NÓI GÌ KHÔNG...

CÁI CÂY XANH XANH THÌ LÁ CŨNG XANH!

ĐỪNG SỐNG NHƯ HÒN ĐÁ...

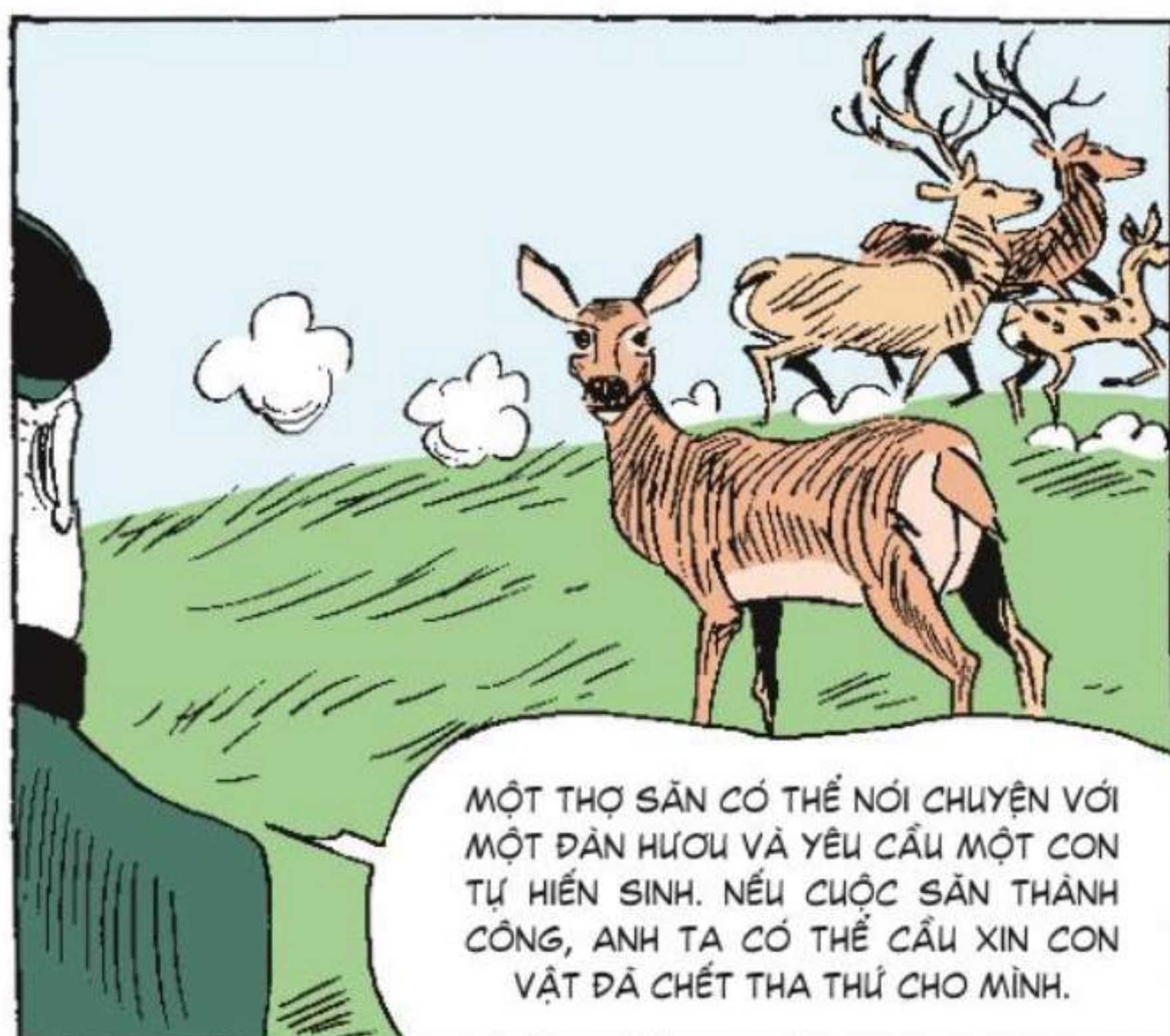
BABOOSHKA, BABOOSHKA, BABOOSHKA-YA-YA!

THUYẾT VẬT LINH LÀ NIỀM TIN RẰNG HẦU HẾT MỌI NƠI, MỌI ĐỘNG VẬT, MỌI THỰC VẬT... THỰC TẾ LÀ MỌI HIỆN TƯỢNG TỰ NHIÊN ĐỀU CÓ NHẬN THỨC VÀ CẢM XÚC, VÀ CÓ THỂ GIAO TIẾP TRỰC TIẾP VỚI CON NGƯỜI.

CÁC NHÀ VẬT LINH TIN RẰNG MỌI VẬT TỰ NHIÊN ĐỀU CÓ MONG MUỐN VÀ NHU CẦU. HỌ KHÔNG THẤY CÓ SỰ PHÂN BIỆT GIỮA CON NGƯỜI VÀ NHỮNG SINH VẬT KHÁC. TẤT CẢ CÓ THỂ GIAO TIẾP TRỰC TIẾP BẰNG LỜI NÓI, BÀI HÁT, ĐIỀU NHẢY, NGHI LỄ.

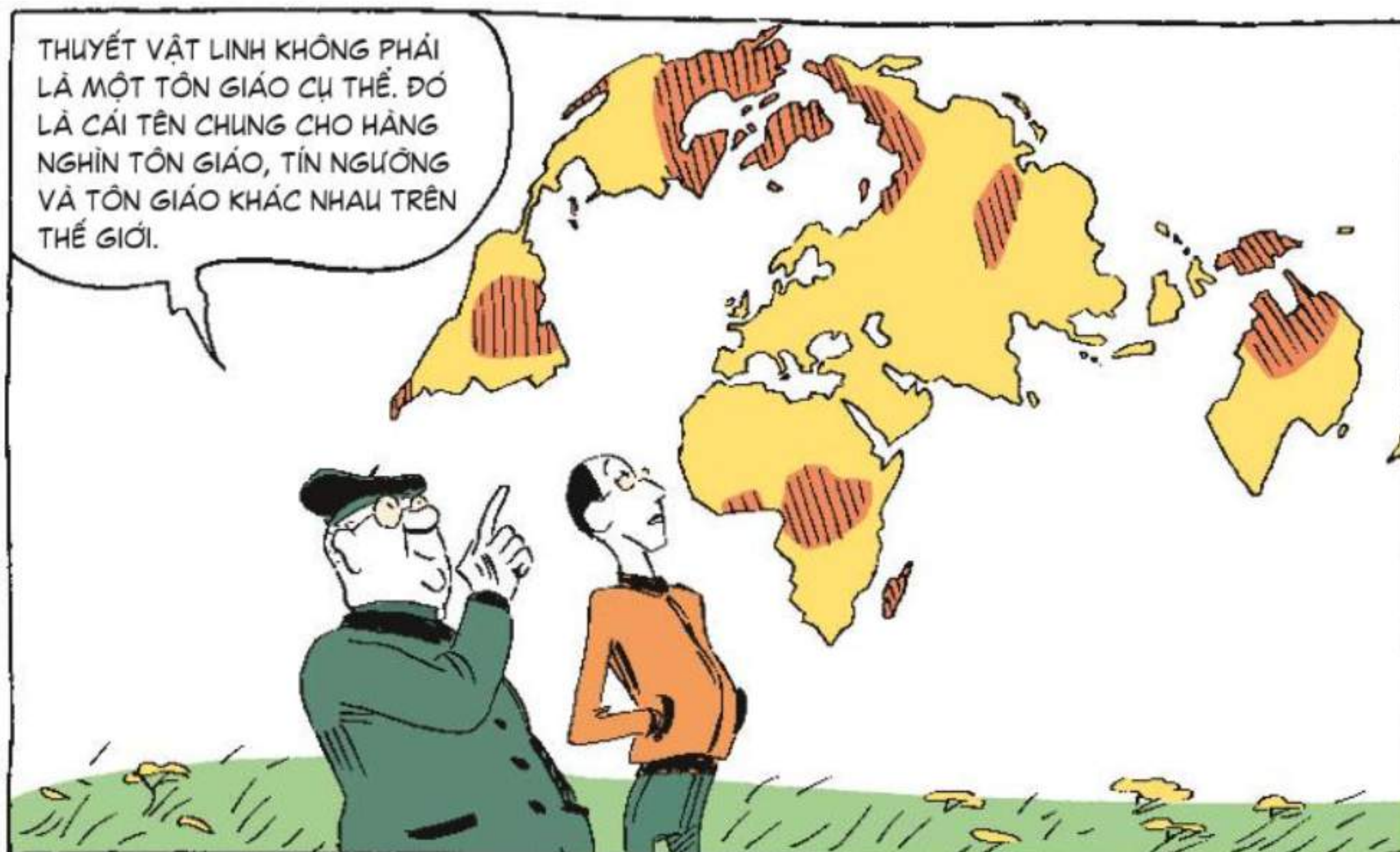
ĐẦU ĐÓ TRONG NỤ CƯỜI ẤY EM BIẾT

HỌ CŨNG KHÔNG TIN VÀO CÁC VỊ THẦN TOÀN NĂNG, NHỮNG NGƯỜI ĐIỀU HÀNH THẾ GIỚI THEO CÁCH HỌ MUỐN. THẾ GIỚI VẬT LINH KHÔNG XOAY QUANH CON NGƯỜI HAY NHÓM SINH VẬT CỤ THỂ NÀO.

THUYẾT VẬT LINH KHÔNG PHẢI LÀ MỘT TÔN GIÁO CỤ THỂ. ĐÓ LÀ CÁI TÊN CHUNG CHO HÀNG NGHÌN TÔN GIÁO, TÍN NGƯỠNG VÀ TÔN GIÁO KHÁC NHAU TRÊN THẾ GIỚI.

ĐIỀU KHIẾN TẤT CẢ HỌ TRỞ THÀNH "NHÀ VẬT LINH" LÀ CÁCH HỌ TIẾP CẬN THẾ GIỚI - VÀ VỊ TRÍ CỦA CON NGƯỜI TRONG ĐÓ!

VẬY NÓI RẰNG NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CỔ ĐẠI LÀ NGƯỜI THEO THUYẾT VẬT LINH CŨNG GIỐNG NHƯ NÓI RẰNG NHỮNG NGƯỜI NÔNG DÂN THỜI TIỀN HIỆN ĐẠI CHỦ YẾU LÀ NHỮNG NGƯỜI HỮU THẦN?

CHÍNH XÁC. TỪ HỮU THẦN BẮT NGUỒN TỪ TIẾNG HY LẠP ĐỂ CHỈ THẦN THÁNH, "THEOS". NHỮNG NGƯỜI HỮU THẦN TIN RẰNG TOÀN BỘ HỆ THỐNG NÀY DỰA TRÊN MỐI QUAN HỆ THỦ BẬC GIỮA CON NGƯỜI VÀ MỘT NHÓM NHỎ CÁC THỰC THỂ RẤT MẠNH LÀ CÁC VỊ THẦN.

VẬY CÓ ỒN KHÔNG KHI NÓI RẰNG NHỮNG NGƯỜI NÔNG DÂN THỜI TIỀN HIỆN ĐẠI CÓ XU HƯỚNG TRỞ THÀNH NGƯỜI HỮU THẦN?

VÃNG, NHƯNG NÓ KHÔNG CHO CHÚNG TA BIẾT CHI TIẾT VỀ QUÝ DỮ!

VÌ THUẬT NGỮ HỮU THẦN RẤT RỘNG, MỖI NHÓM "HỮU THẦN" KHÁC NHAU ĐỀU CHO RẰNG NIỀM TIN VÀ SỰ THỰC HÀNH GIÁO LÝ CỦA NHỮNG NGƯỜI KHÁC LÀ KỶ LẠ VÀ DỊ GIÁC. SỰ KHÁC BIỆT GIỮA CÁC NHÓM SĂN BẮT-HÁI LƯỢM "VẬT LINH" CÓ LẼ CÙNG LỚN NHƯ VẬY. TRÁI NGHIỆM TÔN GIÁO CỦA HỌ CÓ THỂ ĐÃ LÂM VÀO TÌNH TRẠNG HỒN LOẠN VÀ ĐẦY RẪY NHỮNG SỰ TRANH CẢI, BIẾN ĐỔI VÀ NỔI LOẠN.

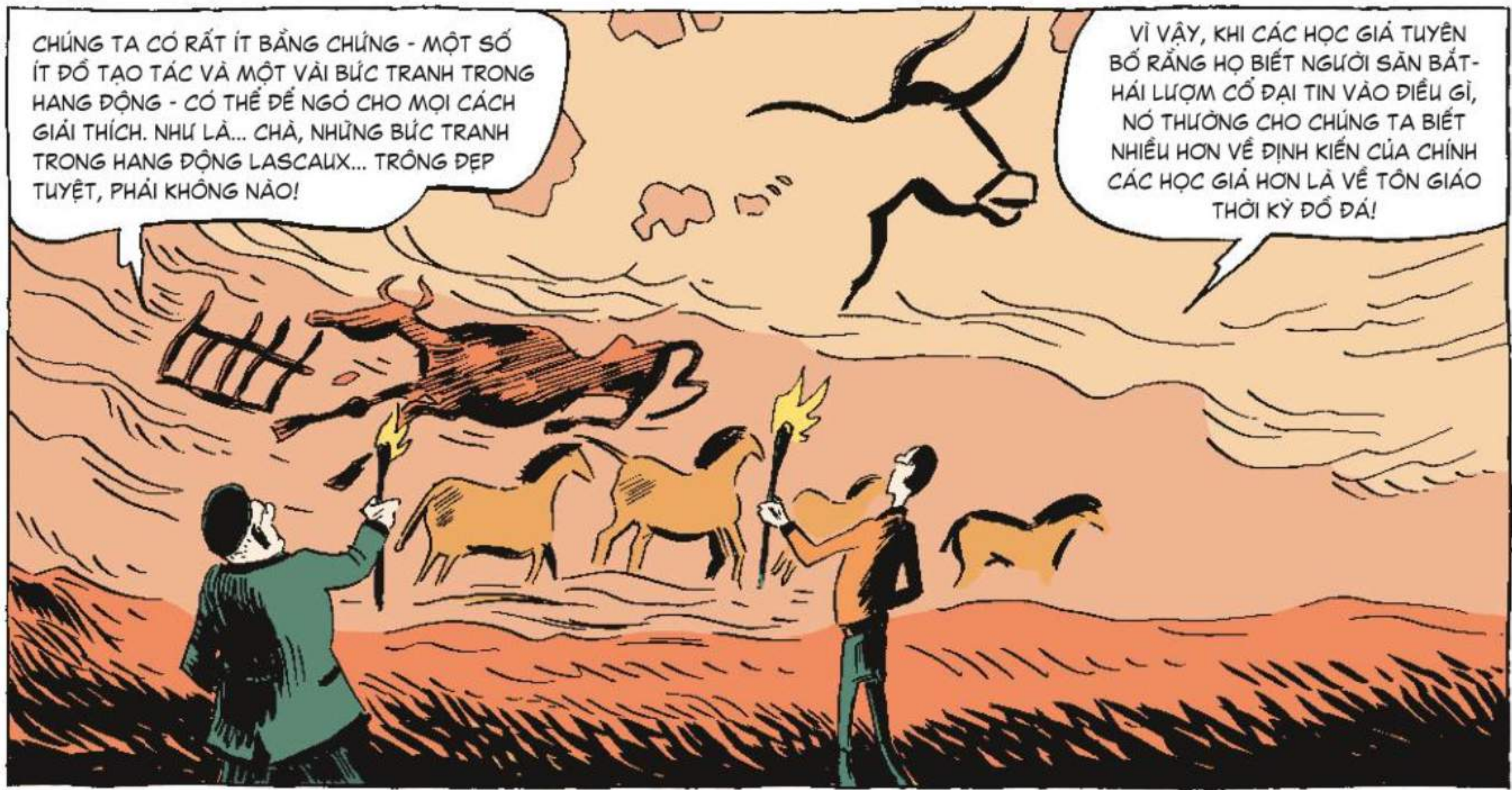
QUAN CHỨC TRUNG QUỐC (THẾ KỶ 1)
 LÍNH LA MÃ (THẾ KỶ 2)
 CHIẾN BINH VIKING (THẾ KỶ 10)
 GIÁO SĨ IRAN (THẾ KỶ 12)
 THẦY TẾ AZTEC (THẾ KỶ 15)
 NGƯỜI THANH GIÁO MASSACHUSETTS (THẾ KỶ 17)
 GIÁO SĨ DO THÁI BA LAN (THẾ KỶ 18)

TUY NHIÊN, SỰ KHÁI QUÁT THẬN TRỌNG NÀY LÀ THỨ XA NHẤT MÀ CHÚNG TA CÓ THỂ NÓI.

CHÚNG TA CÒN RẤT THIẾU BẰNG CHỨNG. MỌI NỖ LỰC MÔ TẢ CÁC CHI TIẾT CỤ THỂ CỦA TÂM LINH THỜI KỶ ĐỒ ĐÁ ĐỀU KHÔNG TRÁNH KHỎI VIỆC SUY ĐOÁN.

CHÚNG TA CÓ RẤT ÍT BẰNG CHỨNG - MỘT SỐ ÍT ĐỒ TẠO TÁC VÀ MỘT VÀI BỨC TRANH TRONG HANG ĐỘNG - CÓ THỂ ĐỂ NGỎ CHO MỌI CÁCH GIẢI THÍCH. NHƯ LÀ... CHÀ, NHỮNG BỨC TRANH TRONG HANG ĐỘNG LASCAUX... TRÔNG ĐẸP TUYỆT, PHẢI KHÔNG NÀO!

VÌ VẬY, KHI CÁC HỌC GIÁ TUYÊN BỐ RẰNG HỌ BIẾT NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CỔ ĐẠI TIN VÀO ĐIỀU GÌ, NÓ THƯỜNG CHO CHÚNG TA BIẾT NHIỀU HƠN VỀ ĐỊNH KIẾN CỦA CHÍNH CÁC HỌC GIÁ HƠN LÀ VỀ TÔN GIÁO THỜI KỶ ĐỒ ĐÁ!

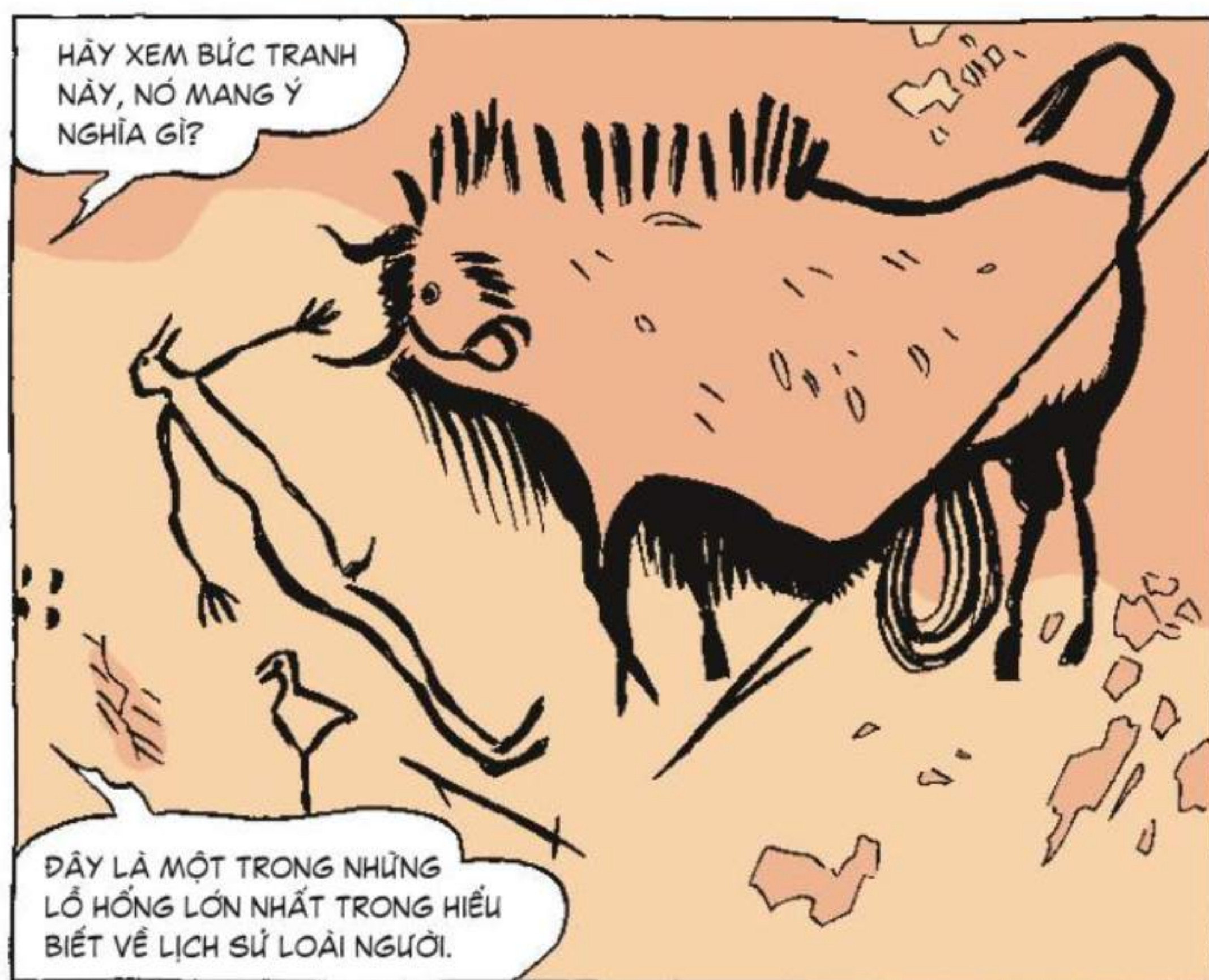

ĐỪNG VẬY, YUVAL. CHÚNG TA KHÔNG NÊN TẠO RA HÀNG NÚI LÝ THUYẾT TỪ NHỮNG DI TÍCH LÃNG MỘ, TRANH VẼ TRONG HANG ĐỘNG VÀ HÓA THẠCH! TỐT HƠN HẾT LÀ HÃY TRUNG THỰC VÀ THỪA NHẬN RẰNG CHÚNG TA CHỈ CÓ KHÁI NIỆM MƠ HỒ NHẤT VỀ TÔN GIÁO CỦA TỔ TIÊN SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CỦA CHÚNG TA!

CHÚNG TA COI HỌ LÀ NHỮNG NGƯỜI THEO THUYẾT VẬT LINH, NHƯNG KHÔNG BIẾT HỌ CẦU NGUYỆN CHO LINH HỒN NÀO, TỔ CHỨC LỄ HỘI GÌ HAY KIÊNG KỶ RA SAO.

CHÚNG TA THẬM CHỈ KHÔNG BIẾT HỌ ĐÃ KỂ NHỮNG CÂU CHUYỆN GÌ.

HÃY XEM BỨC TRANH NÀY, NÓ MANG Ý NGHĨA GÌ?

ĐÂY LÀ MỘT TRONG NHỮNG LỖ HỔNG LỚN NHẤT TRONG HIỂU BIẾT VỀ LỊCH SỬ LOÀI NGƯỜI.

MỘT SỐ NGƯỜI NÓI RẰNG ĐÓ LÀ MỘT NGƯỜI ĐÀN ÔNG CÓ ĐẦU CHIM VÀ DƯƠNG VẬT CƯƠNG CỨNG, ĐANG BỊ GIẾT BỞI MỘT CON BÒ RỪNG. CÓ MỘT CON CHIM KHÁC BÊN DƯỚI TƯỢNG TRUNG CHO LINH HỒN CỦA ANH TA ĐƯỢC GIẢI THOÁT KHỎI THỂ XÁC TRONG GIẤY PHÚT CÁI CHẾT ẬP ĐẾN.

NẾU ĐÚNG THẾ THÌ BỨC TRANH NÀY KHÔNG MÔ TẢ MỘT TAI NẠN KHI ĐI SĂN MÀ MÔ TẢ VIỆC LINH HỒN SANG THẾ GIỚI BÊN KIA... TUY NHIÊN, CHÚNG TA HOÀN TOÀN KHÔNG BIẾT LIỆU SUY ĐOÁN TRÊN CÓ ĐÚNG HAY KHÔNG...

CÓ NHIỀU GIÁ THUYẾT KHÁC VỀ BỨC TRANH NÀY, TẤT CẢ ĐỀU HỢP LÝ NHƯ NHAU.

NÓ GIỐNG NHƯ MỘT BÀI KIỂM TRA TÂM LÝ - NÓ CHO CHÚNG TA BIẾT VỀ SUY NGHĨ CỦA CÁC NHÀ NGHIÊN CỨU HIỆN ĐẠI HƠN LÀ CHO BIẾT VỀ NIỀM TIN TÔN GIÁO CỦA CÁC HỌA SĨ SĂN BẮT-HÁI LƯỢM!

THẾ GIỚI CHÍNH TRỊ XÃ HỘI CỦA NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CÙNG VẬY. CHÚNG TA HẦU NHƯ KHÔNG BIẾT BẤT CỬ ĐIỀU GÌ.

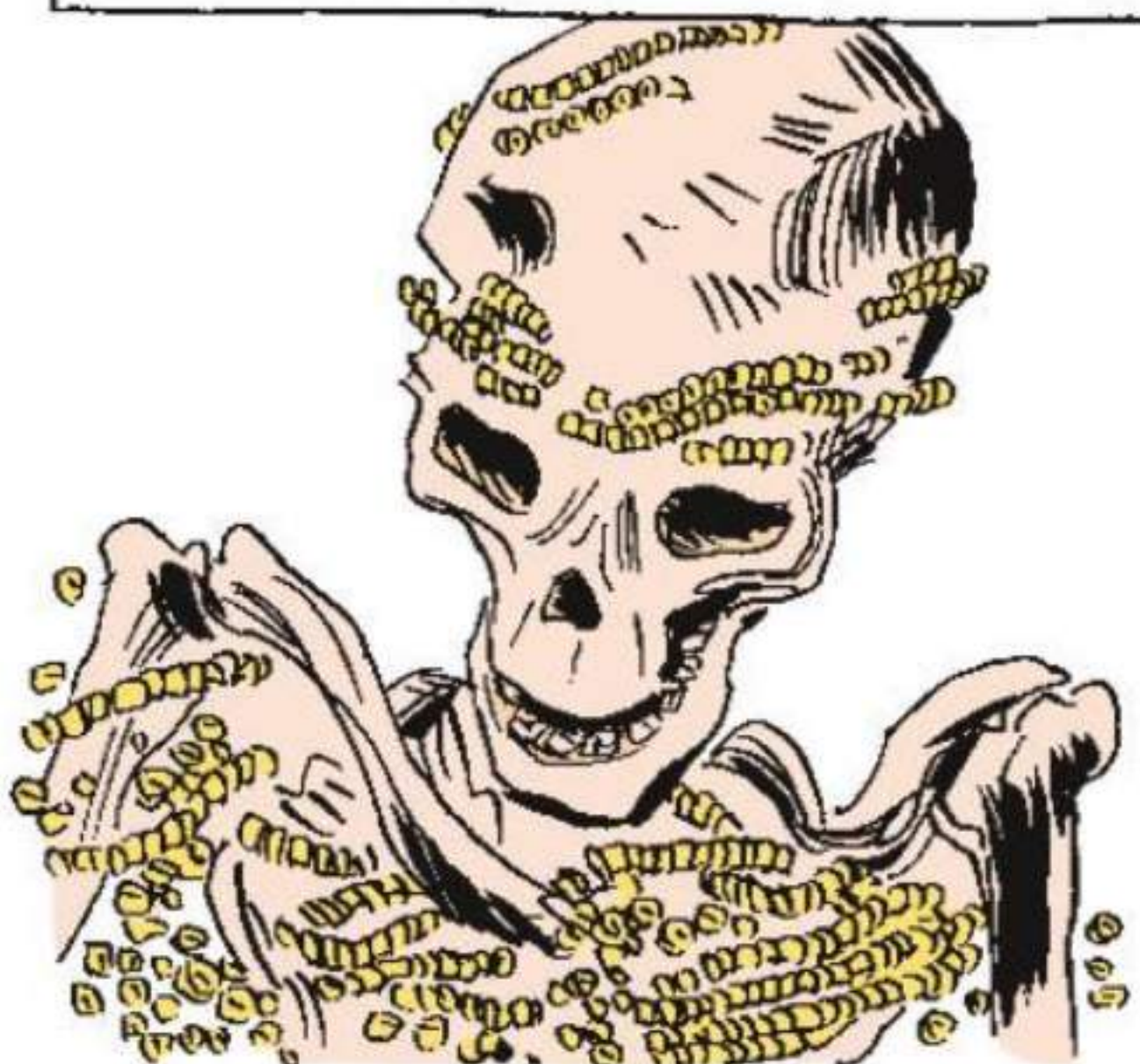
CÁC CHUYÊN GIA THẬM CHÍ KHÔNG THỂ ĐỒNG Ý VỀ NHỮNG ĐIỀU CƠ BẢN! LIỆU HỌ CÓ TÀI SẢN RIÊNG KHÔNG? GIA ĐÌNH HẠT NHÂN? MỐI QUAN HỆ MỘT VỢ MỘT CHỒNG?

CÓ LÊ CÁC NHÓM NGƯỜI KHÁC NHAU SẼ CÓ CẤU TRÚC KHÁC NHAU.

TÔI ĐỒNG Ý, MỘT SỐ CÓ THỂ CÓ THỦ BẠC VÀ BẠO LỰC NHƯ BẦY TINH TINH XẤU XÍ NHẤT, VÀ NHỮNG NGƯỜI KHÁC THÌ THOẢI MÁI, ÔN HÒA VÀ, ỒM, PHỒNG ĐÁNG NHƯ MỘT BẦY TINH TINH LÙN.

TẠI SUNGIR, NGA, CÁC NHÀ KHẢO CỔ HỌC ĐÃ TÌM THẤY MỘT KHU VỰC CHÔN CẮT 34.000 NĂM TUỔI CỦA MỘT NỀN VĂN HÓA SĂN VOI MA-MÚT.

MỘT NGÔI MỘ CÓ BỘ XƯƠNG CỦA MỘT NGƯỜI ĐÀN ÔNG 40 TUỔI ĐƯỢC PHỦ ĐẦY NHỮNG CHUỐI HẠT LÂM TỬ NGÀ VOI MA-MÚT.

NGÔI MỘ ĐÓ CHỨA KHOẢNG 3.000 HẠT TẤT CẢ. NGƯỜI ĐÀN ÔNG CHẾT ĐỘI MỘT CHIẾC MŨ ĐƯỢC TRANG TRÍ BẰNG RĂNG CÁO, VÀ CỔ TAY CÓ 25 CHIẾC VÒNG NGÀ VOI.

CÁC NGÔI MỘ KHÁC TẠI ĐỊA ĐIỂM NÀY CÓ ÍT ĐỒ TRANG SỨC HƠN... CÁC HỌC GIẢ SUY LUẬN RẰNG NHỮNG NGƯỜI SĂN VOI MA-MÚT Ở SUNGIR SỐNG TRONG MỘT XÃ HỘI CÓ THỦ BẠC, VÀ NGƯỜI ĐÀN ÔNG ĐÃ CHẾT LÀ NGƯỜI ĐỨNG ĐẦU MỘT NHÓM, THẬM CHÍ CÓ THỂ LÀ MỘT BỘ LẠC GỒM NHIỀU NHÓM.

CHẮNG LÊ CHỈ VÀI CHỤC THÀNH VIÊN CỦA MỘT NHÓM LẠI CÓ KHẢ NĂNG LÀM RA TẤT CẢ NHỮNG MÓN ĐỒ TRANG SỨC ĐÓ HAY SAO?

CHÀ, CÓ LÊ LÀ KHÔNG THỂ.

DÙ SAO, CÁC NHÀ KHẢO CỔ HỌC SAU ĐÓ ĐÃ TÌM THẤY MỘ NGÔI MỘ THẬM CHỈ CÒN THỦ VỊ HƠN, NƠI HAI DỨA TRÉ ĐƯỢC CHÔN ĐỐI ĐẦU. MỘT KHOẢNG 12 HOẶC 13 TUỔI, DỨA TRÉ CÒN LẠI 9 HOẶC 10 TUỔI.

DỨA TRÉ LỚN HƠN ĐƯỢC BAO PHỦ TRONG 5.000 HẠT NGÀ VOI! DỨA TRÉ CÙNG ĐỘI MỘT CHIẾC MŨ RĂNG CÁO VÀ THẮT LƯNG VỚI 250 CHIẾC RĂNG CÁO - PHẢI CẦN ÍT NHẤT 60 CON CÁO ĐỂ CÓ NHIỀU RĂNG NHƯ VẬY!

DỨA TRÉ CÒN LẠI ĐƯỢC BAO PHỦ TRONG 5.250 HẠT NGÀ VOI, VÀ CẢ HAI BỘ XƯƠNG ĐỀU ĐƯỢC BAO QUANH BẰNG NHỮNG BỨC TƯỢNG VÀ ĐỒ VẬT BẰNG NGÀ VOI.

NGÀY NAY, MỘT NGHỆ NHÂN LÀNH NGHỀ SẼ MẤT KHOẢNG 45 PHÚT ĐỂ LÀM MỘT HẠT NGÀ VOI DUY NHẤT! NƠI CÁCH KHÁC, 10.000 HẠT TRÊN HAI DỨA TRÉ ĐÓ SẼ MẤT 7.500 GIỜ LÀM VIỆC TINH XẢO - CHƯA KỂ TẤT CẢ CÁC VẬT KHÁC!

ĐÓ LÀ LƯỢNG CÔNG VIỆC TRONG HƠN BA NĂM CỦA MỘT THỢ THỦ CÔNG LÀNH NGHỀ!

THẬT PHI THƯỜNG! CHỜ ĐÀ, RẤT KHÓ CÓ KHẢ NĂNG Ở ĐỘ TUỔI TRÉ NHƯ VẬY, NHỮNG CẬU BÉ SUNGIR NÀY CÓ THỂ TRỞ THÀNH THỦ LĨNH HOẶC THỢ SẴN VOI MA-MÚT...

CHÍNH XÁC... ĐIỀU DUY NHẤT CÓ THỂ GIẢI THÍCH TẠI SAO HAI DỨA TRÉ LẠI ĐƯỢC CHÔN CẮT XA HOA NHƯ VẬY LÀ... TÍN NGƯỠNG VĂN HÓA.

CÓ BA GIÁ THUYẾT KHÁC NHAU VỀ HAI ĐỨA TRÉ SUNGIR... THỨ NHẤT LÀ HỌ CÓ ĐƯỢC VỊ THẾ CAO QUÝ CỦA CHA MẸ.

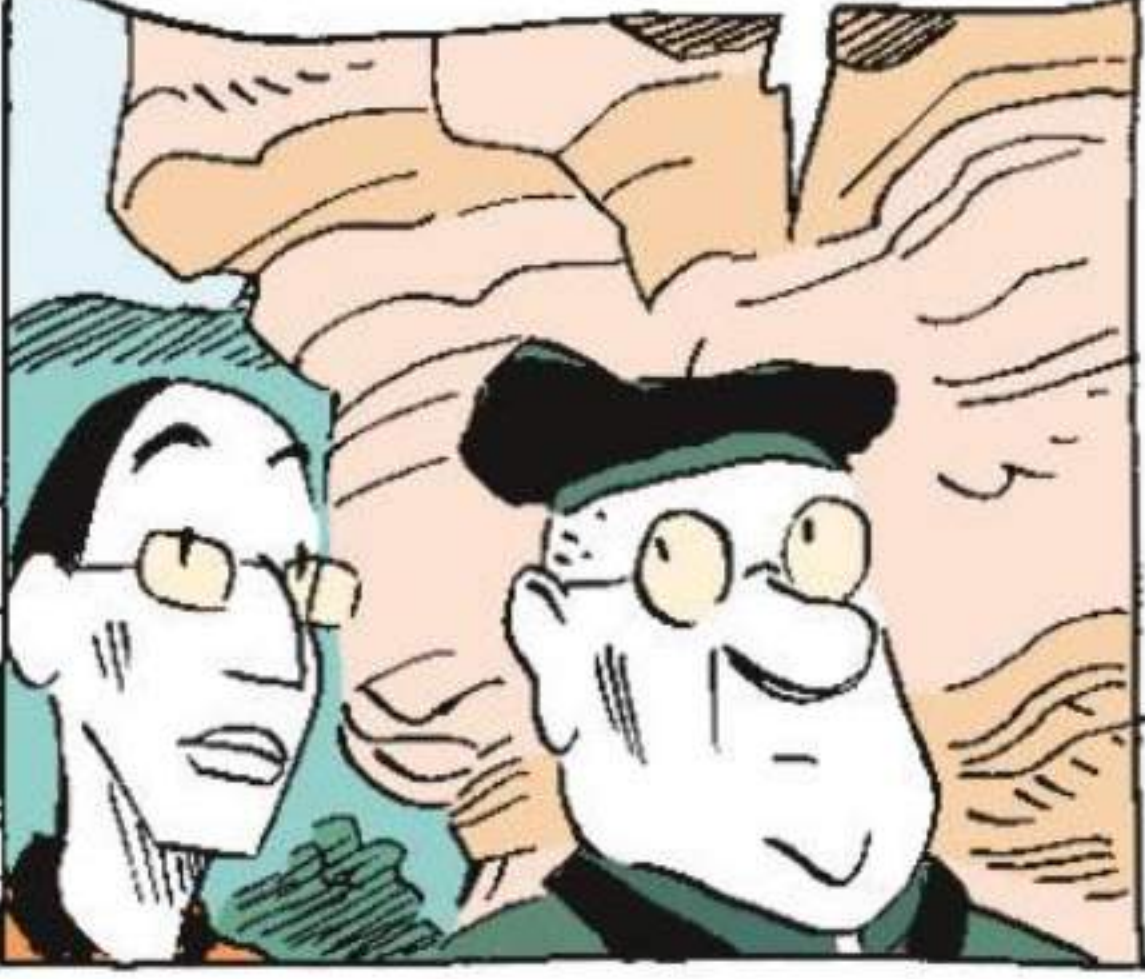
CHÚNG CÓ THỂ LÀ CON CỦA THỦ LĨNH BỘ TỘC... NHƯNG PHÂN TÍCH DNA ĐÃ BÁC BỎ GIÁ THUYẾT ĐÓ: CHÚNG KHÔNG PHẢI LÀ ANH EM VÀ NGƯỜI ĐÀN ÔNG 40 TUỔI KHÔNG PHẢI LÀ CHA CHÚNG.

GIÁ THUYẾT THỨ HAI CHO RẰNG KHI HAI ĐỨA TRÉ SINH RA, CỘNG ĐỒNG ĐÃ COI CHÚNG LÀ HIỆN THÂN CỦA NHỮNG LINH HỒN ĐÃ KHUẤT TỬ LÂU.

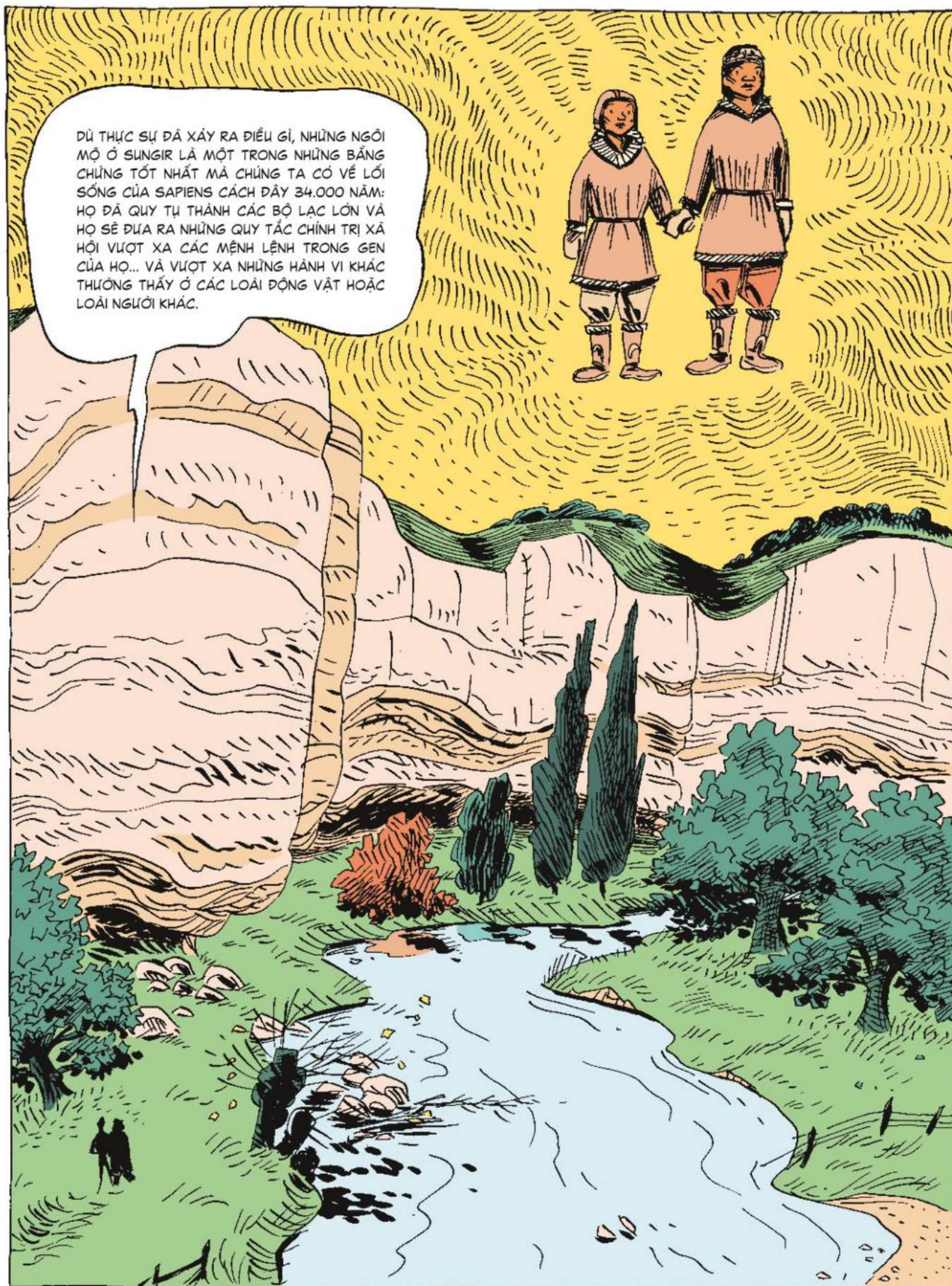

NHƯNG SAU ĐÓ LÀ GIÁ THUYẾT THỨ BA LẬP LUẬN RẰNG VIỆC CHÔN CẮT XA HOA KHÔNG LIÊN QUAN GÌ TỚI ĐỊA VỊ CỦA CHÚNG... MÀ LIÊN QUAN TỚI CÁCH MÀ CHÚNG CHẾT.

CÓ THỂ CHÚNG ĐÃ ĐƯỢC HIẾN TẾ THEO NGHI THỨC, NHƯ MỘT PHẦN TRONG NGHI LỄ CHÔN CẮT NGƯỜI ĐỨNG ĐẤU, RỒI SAU ĐÓ CHÚNG ĐÃ ĐƯỢC MAI TÁNG MỘT CÁCH TRANG TRỌNG.

VÀ GIỜ CHÚNG TA ĐẾN VỚI CHỦ ĐỀ GAI GÓC LÀ BẠO LỰC VÀ CHIẾN TRANH.

MỘT SỐ CHUYÊN GIA CHO RẰNG NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LỤM TỬ XA XUA RẤT THUẬN TÍNH...

... VÀ CHIẾN TRANH VÀ BẠO LỰC CHỈ BẮT ĐẦU SAU CÁCH MẠNG NÔNG NGHIỆP.

NHỮNG NGƯỜI KHÁC NÓI RẰNG THẾ GIỚI SĂN BẮT-HÁI LỤM CỔ ĐẠI RẤT TÀN NHẢN VÀ BẠO LỰC.

CẢ HAI TRƯỜNG PHÁI TƯ TƯỞNG NÀY ĐỀU KHÔNG CÓ CĂN CỨ, ĐƯỢC KẾT NỐI VỚI THỰC TẾ BẰNG MỘT VÀI DI TÍCH KHÁO CỔ HỌC ÍT ỒI VÀ MỘT SỐ QUAN SÁT NHÂN HỌC ĐÁNG NGỜ.

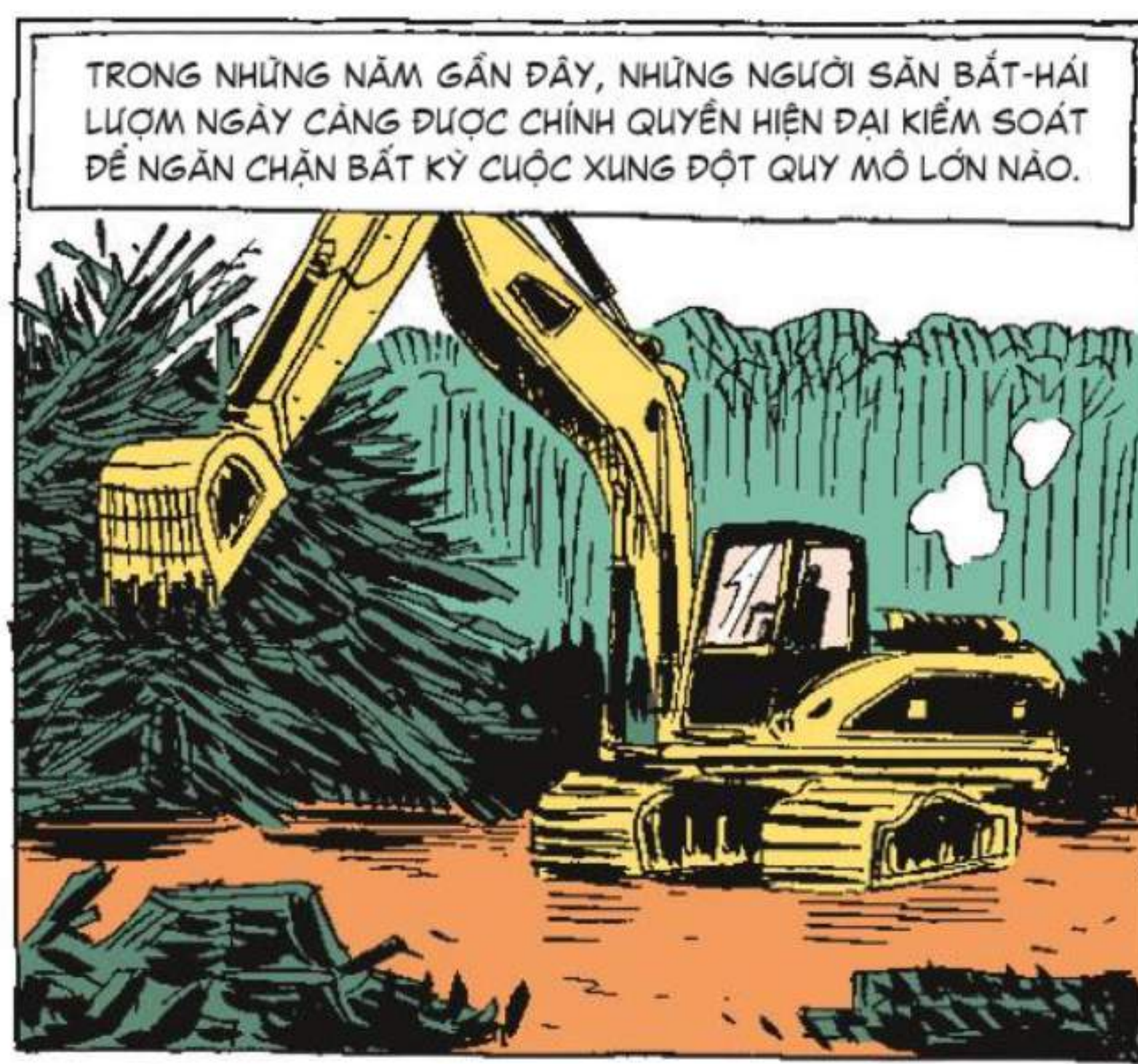

NHƯ GIÁO SƯ YOSHITA ĐÃ GIẢI THÍCH RẤT RÕ TRONG HỘI THẢO Ở RIO, CÓ NHỮNG BẰNG CHỨNG NHÂN HỌC RẤT THỦ VỊ NHƯNG VẪN CÒN MƠ HỒ.

NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LỢM NGÀY NAY CHỦ YẾU SỐNG Ở NHỮNG KHU VỰC BIỆT LẬP, KHẮC NGHIỆT NHƯ BẮC CỰC HOẶC KALAHARI, NHỮNG NƠI CÓ MẬT ĐỘ DÂN SỐ RẤT THẤP VÀ ÍT CƠ HỘI CHIẾN ĐẤU VỚI NGƯỜI KHÁC.

TRONG NHỮNG NĂM GẦN ĐÂY, NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LỢM NGÀY Càng ĐƯỢC CHÍNH QUYỀN HIỆN ĐẠI KIỂM SOÁT ĐỂ NGĂN CHẶN BẤT KỲ CUỘC XUNG ĐỘT QUY MÔ LỚN NÀO.

CÁC HỌC GIÁ THỜI HIỆN ĐẠI CHỈ CÓ HAI CƠ HỘI ĐỂ QUAN SÁT NHỮNG QUẦN THỂ LỚN, TƯƠNG ĐỐI DÀY ĐẶC CỦA NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LỢM ĐỘC LẬP...

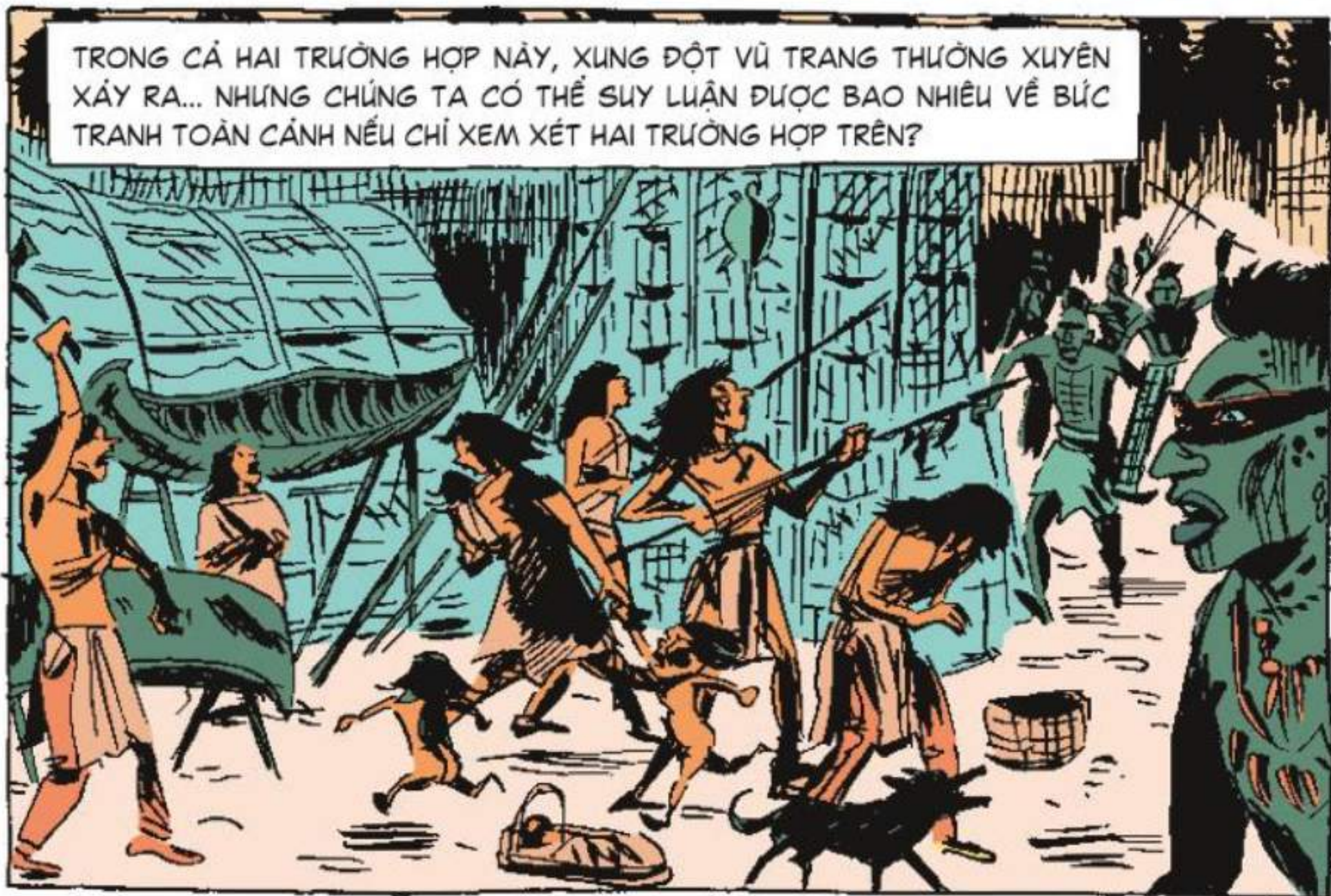
Ở TÂY BẮC KHU VỰC BẮC MỸ VÀO THẾ KỶ 19.

VÀ Ở MIỀN BẮC CHÂU ÚC VÀO THẾ KỶ 19 VÀ ĐẦU THẾ KỶ 20.

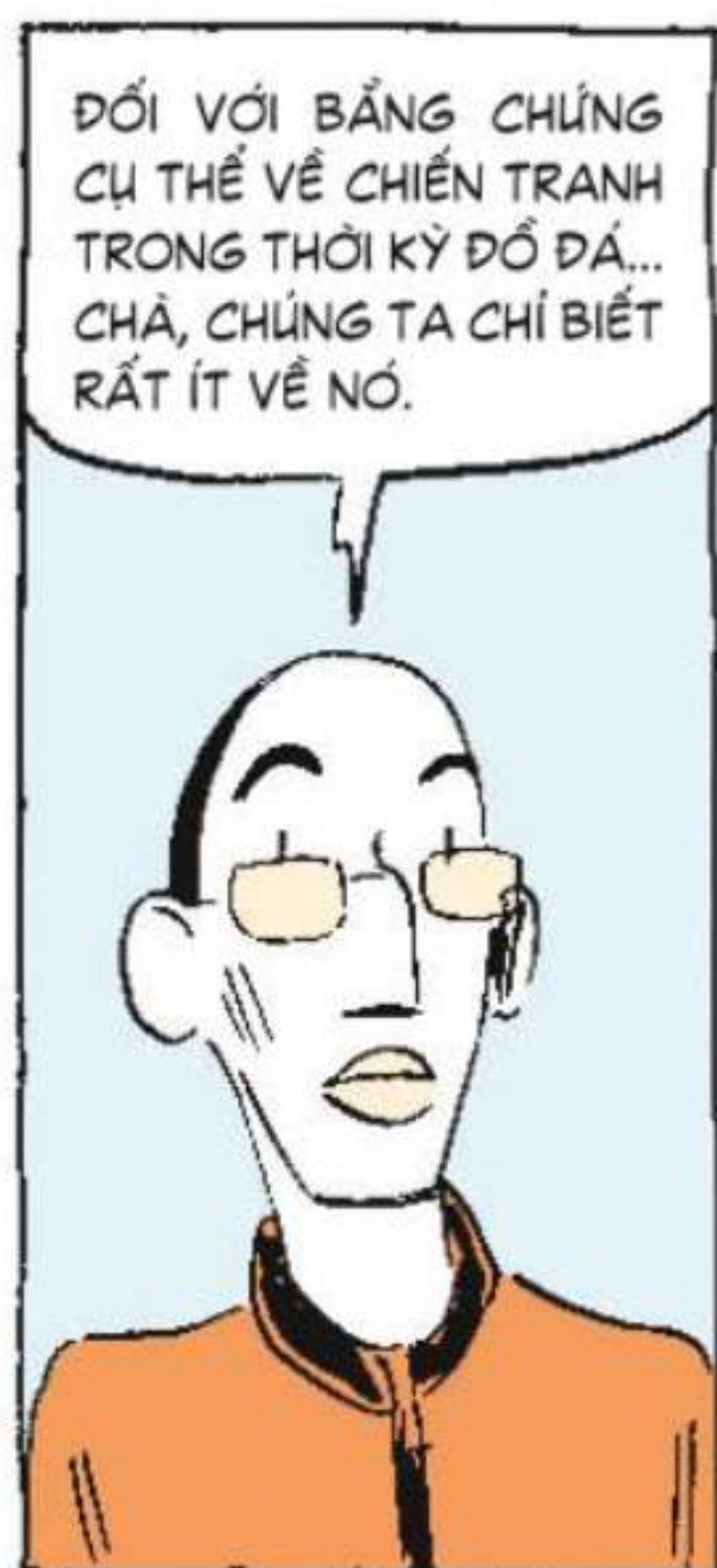

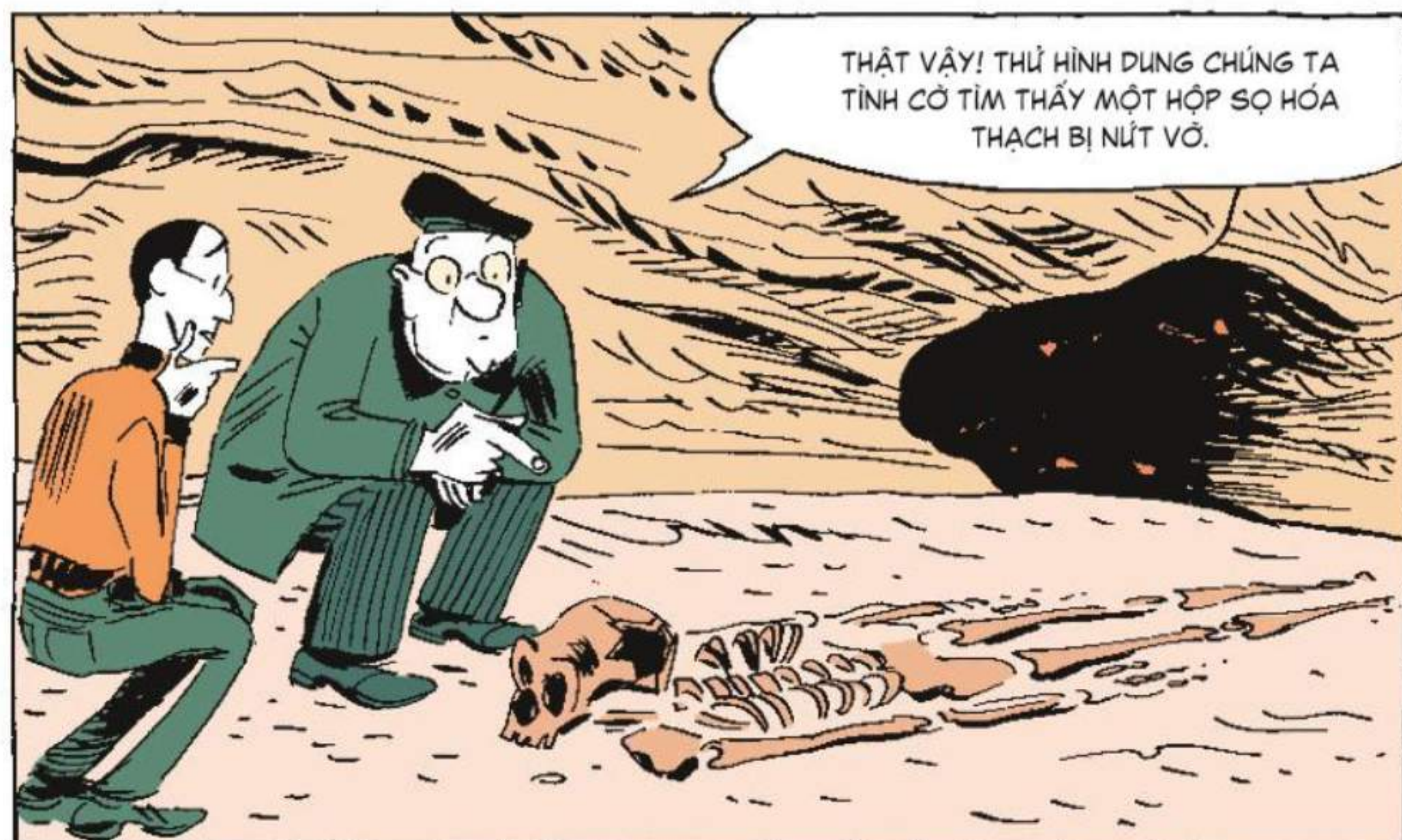
TRONG CẢ HAI TRƯỜNG HỢP NÀY, XUNG ĐỘT VŨ TRANG THƯỜNG XUYÊN XẢY RA... NHƯNG CHÚNG TA CÓ THỂ SUY LUẬN ĐƯỢC BAO NHIÊU VỀ BỨC TRANH TOÀN CẢNH NẾU CHỈ XEM XÉT HAI TRƯỜNG HỢP TRÊN?

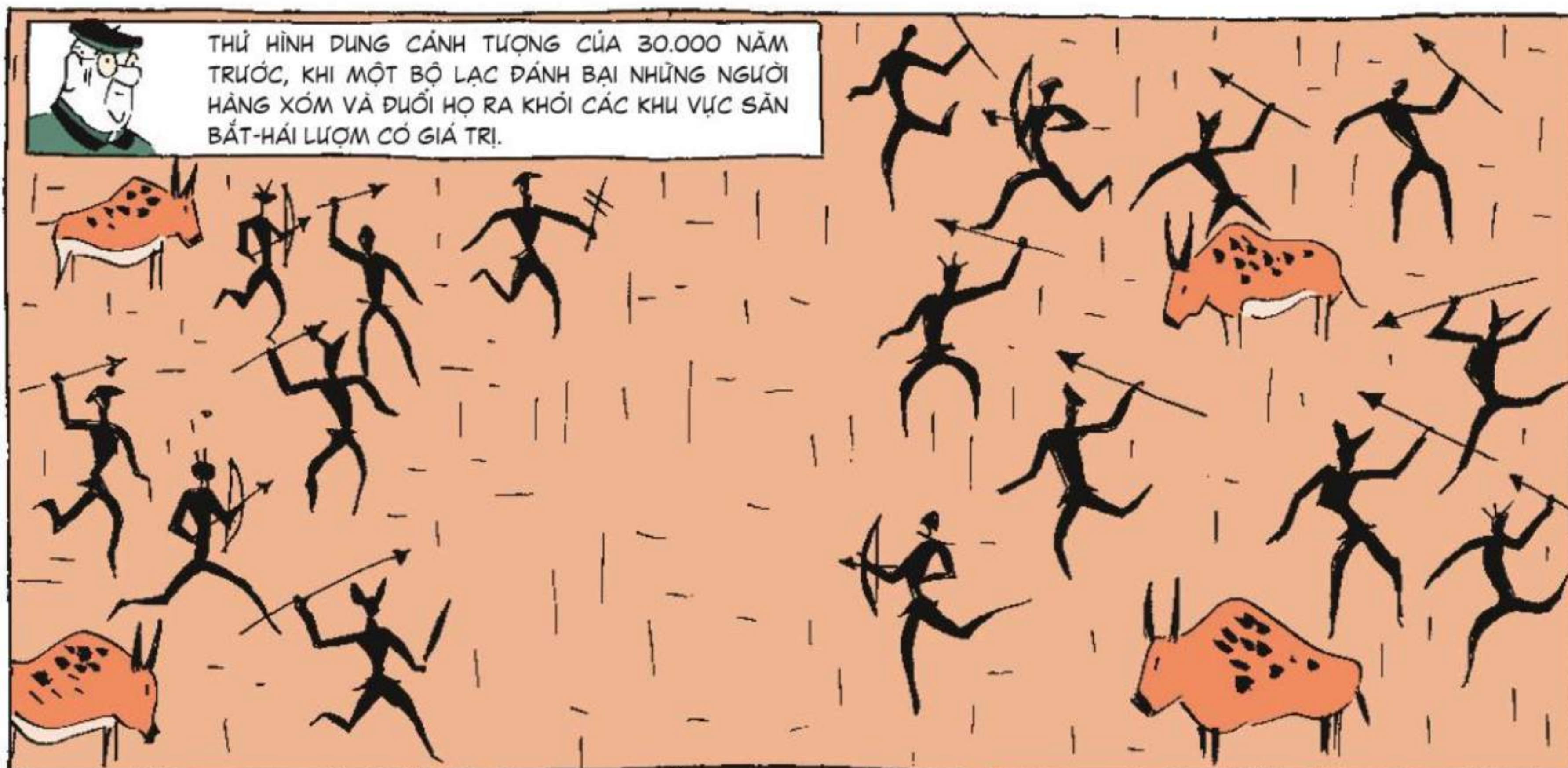

BÊN CẠNH ĐÓ, CẢ NGƯỜI MỸ VÀ THỔ DÂN ÚC ĐỀU CHỊU ẢNH HƯỞNG VÀ ÁP LỰC TỪ NHỮNG KẾ XÂM LƯỢC CHÂU ÂU. VÌ VẬY, TÌNH TRẠNG BAO LỰC NÀY CÓ THỂ CHÍNH LÀ KẾT QUẢ CỦA CHỦ NGHĨA ĐẾ QUỐC CHÂU ÂU.

THỬ HÌNH DUNG CẢNH TƯỢNG CỦA 30.000 NĂM TRƯỚC, KHI MỘT BỘ LẠC ĐÁNH BẠI NHỮNG NGƯỜI HÀNG XÓM VÀ ĐUỔI HỌ RA KHỎI CÁC KHU VỰC SẴN BẮT-HÁI LƯỢM CÓ GIÁ TRỊ.

GIÁ SỬ 10 THÀNH VIÊN CỦA BỘ TỘC BẠI TRẬN ĐÃ BỊ GIẾT TRONG TRẬN CHIẾN QUYẾT ĐỊNH.

NĂM SAU ĐÓ, 100 THÀNH VIÊN KHÁC CỦA BỘ LẠC BẠI TRẬN TỬ VONG DO ĐÓI, LẠNH HOẶC BỆNH TẬT.

THẬM CHỈ VỚI PHÉP LẠ NÀO ĐÓ, CÁC NHÀ KHẢO CỔ HỌC CÓ THỂ TÌM THẤY TẤT CẢ 110 BỘ XƯƠNG, HỌ CÓ THỂ KẾT LUẬN SAI RẦNG CHỈ 10% SỐ NGƯỜI ĐÓ BỎ MẠNG VÌ CHIẾN TRANH.

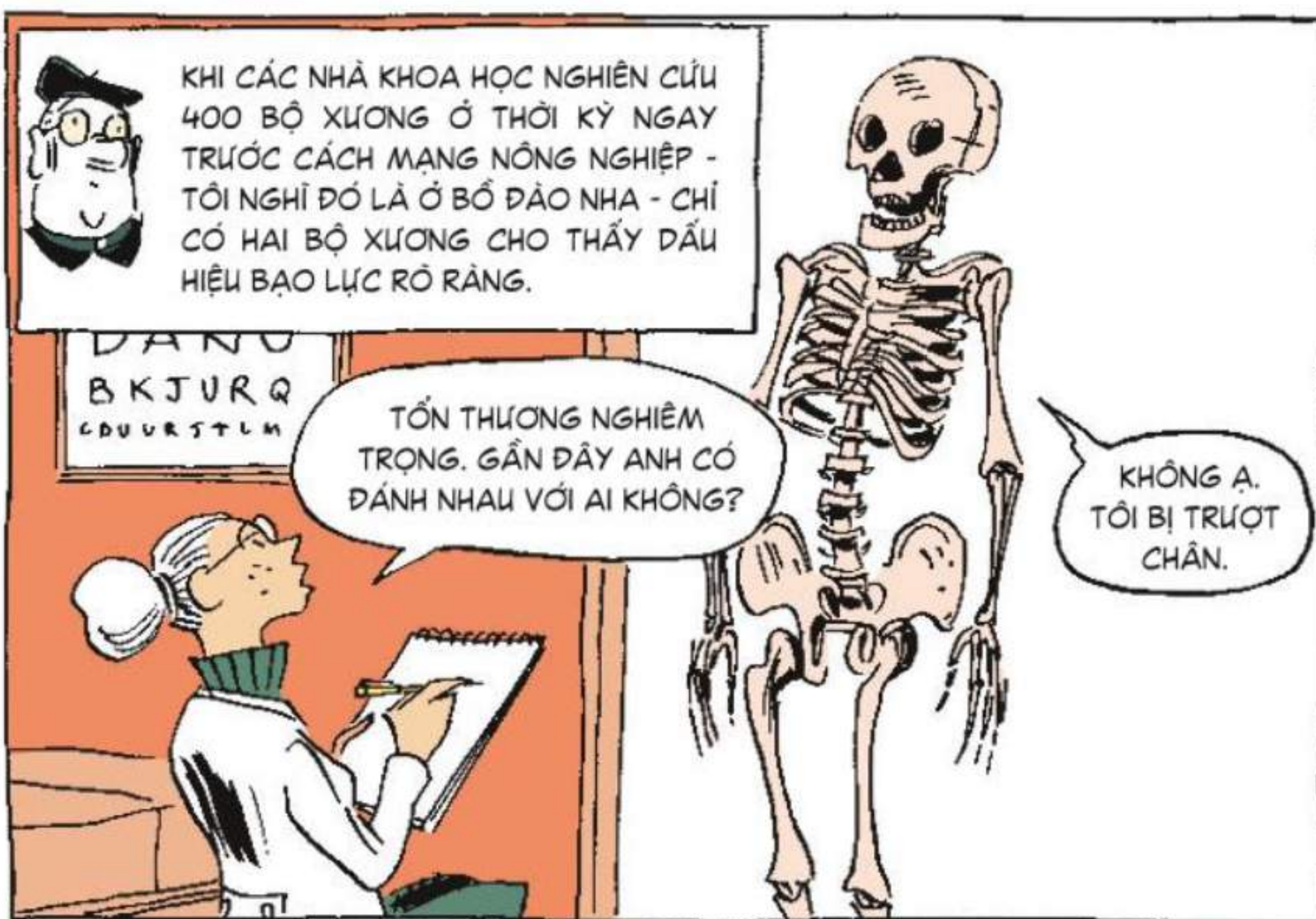

LÀM SAO CHÚNG TA CÓ THỂ BIẾT RẰNG TẤT CẢ HỌ THỰC SỰ LÀ NẠN NHÂN CỦA MỘT CUỘC XUNG ĐỘT TÀN NHÂN?

DỪNG VẬY, NHƯNG SAU KHI XEM XÉT MỌI VẤN ĐỀ, CHA CÓ THỂ CHO CHÚNG TÔI BIẾT ĐIỀU GÌ ĐÓ CHẮC CHẮN VỚI NHỮNG BẰNG CHỨNG KHÁO CỔ HIỆN CÓ KHÔNG?

KHI CÁC NHÀ KHOA HỌC NGHIÊN CỨU 400 BỘ XƯƠNG Ở THỜI KỲ NGAY TRƯỚC CÁCH MẠNG NÔNG NGHIỆP - TÔI NGHĨ ĐÓ LÀ Ở BỐ ĐÀO NHA - CHỈ CÓ HAI BỘ XƯƠNG CHO THẤY DẤU HIỆU BẠO LỰC RÕ RÀNG.

TỒN THƯƠNG NGHIÊM TRỌNG. GẦN ĐÂY ANH CÓ ĐÁNH NHAU VỚI AI KHÔNG?

KHÔNG A. TÔI BỊ TRƯỢT CHÂN.

MỘT NGHIÊN CỨU TƯƠNG TỰ VỀ HƠN 400 BỘ XƯƠNG CÙNG THỜI KỲ Ở ISRAEL CHỈ PHÁT HIỆN RA MỘT VẾT NỨT DUY NHẤT TRÊN MỘT HỘ SỔ CÓ THỂ QUY CHO NGUYÊN DO BẠO LỰC.

CHẮNG PHẢI TẤT CẢ MỌI ĐIỀU ĐỀU ỦNG HỘ LÝ THUYẾT CHO RẰNG NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HẢI LƯỢNG SỐNG ỒN HÒA SAO?

DỪNG LÀ NHƯ VẬY, NHƯNG CÓ NHỮNG NGHIÊN CỨU KHÁC. TẠI DI CHÍ INDIAN KNOLL Ở KENTUCKY, 48 TRÊN 880 BỘ XƯƠNG CHO THẤY BẰNG CHỨNG VỀ BẠO LỰC, NHƯ CẮT XÉO VÀ MÙI TÊN GHIM TRÊN NGƯỜI.

CÓ NGƯỜI Ở TRÊN ĐƯỜNG, CẢN TRỞ LỐI ĐI CỦA CÁC BẠN.

A: CÁC BẠN GIÚP ANH TA MANG ĐỒ VỀ NHÀ.

B: CÁC BẠN NẾP VÀO ĐỂ ANH TA ĐI QUA.

C: CÁC BẠN DẬP VỠ ĐẦU ANH TA.

CON SỐ 48 TRÊN 880 NGHE THÌ CÓ Vẘ KHÔNG NHIỀU... NHƯNG THỰC RA TỈ LỆ NÀY LÀ RẤT CAO ĐẤY!

NẾU 48 NGƯỜI ĐÓ ĐỀU CHẾT VÌ BẠO LỰC, THÌ CÓ THỂ ĐI ĐẾN KẾT LUẬN RẰNG 5,5% SỐ CA TỬ VONG TRONG KHU VỰC ĐÓ CHÍNH LÀ KẾT QUẢ CỦA TÌNH TRẠNG XUNG ĐỘT NÀO ĐÓ!

MỨC TRUNG BÌNH TOÀN CẦU NGÀY NAY CHỈ LÀ 1,5%, ĐÃ BAO GỒM CHIẾN TRANH VÀ TỘI PHẠM!

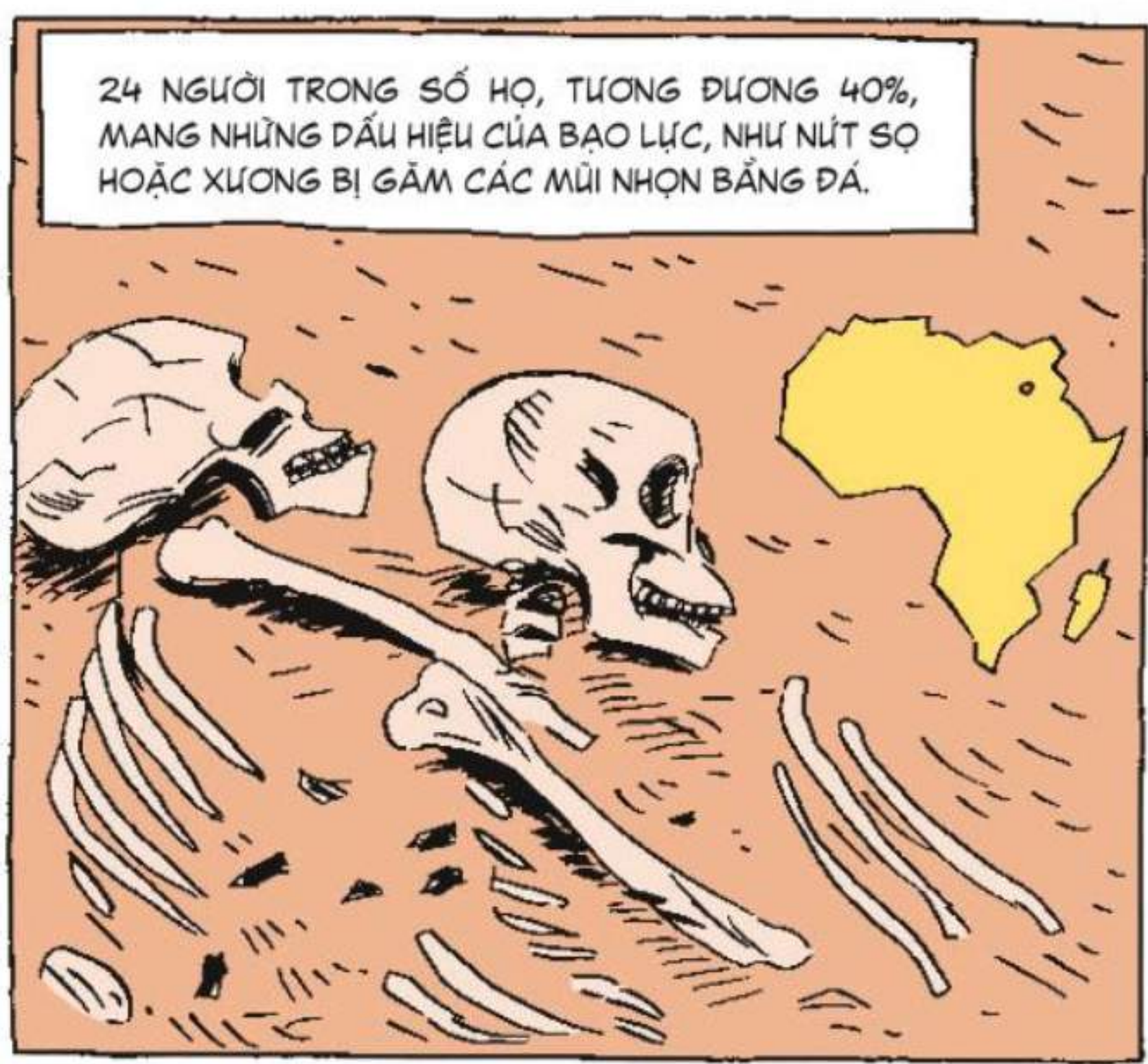
THẾ KỶ 20 ĐÃ CHỨNG KIẾN NHỮNG CUỘC CHIẾN ĐÂM MÁU NHẤT VÀ NHỮNG VỤ DIỆT CHŨNG LỚN NHẤT TRONG LỊCH SỬ - CHỈ 5% SỐ NGƯỜI CHẾT LÀ DO BẠO LỰC.

VẬY THÌ KENTUCKY CỔ ĐẠI CÓ THỂ CŨNG XUẤT HIỆN NHỮNG DIỄN BIẾN BẠO LỰC NHƯ Ở THẾ KỶ 20!

TẠI JEBEL SAHABA Ở SUDAN, MỘT NGHĨA TRANG 12.000 NĂM TUỔI VỚI 59 BỘ XƯƠNG ĐÃ ĐƯỢC KHAI QUẬT.

24 NGƯỜI TRONG SỐ HỌ, TƯƠNG ĐƯƠNG 40%, MANG NHỮNG DẤU HIỆU CỦA BẠO LỰC, NHƯ NỨT SỢ HOẶC XƯƠNG BỊ GÃM CÁC MŨI NHỌN BẰNG ĐÁ.

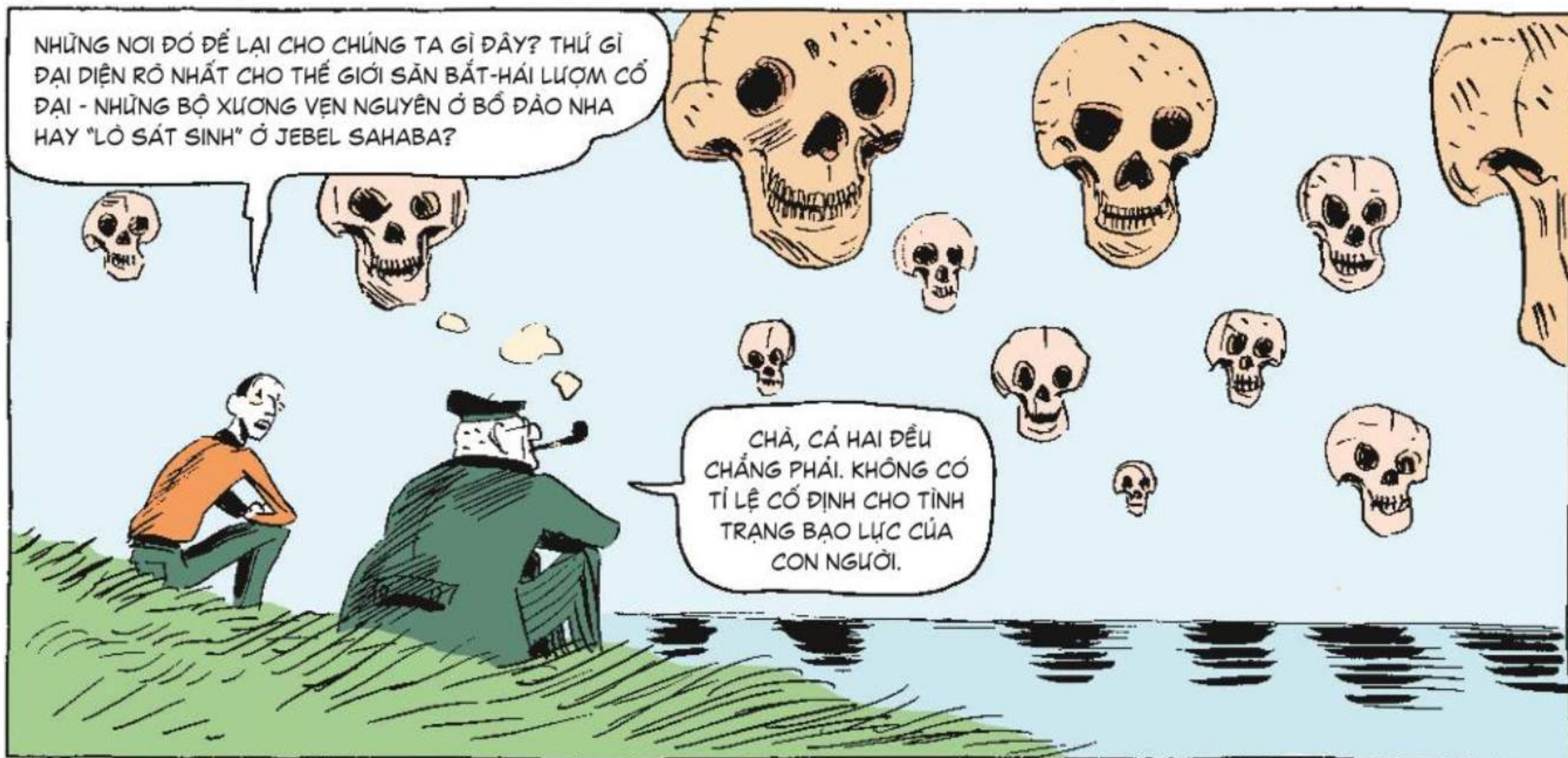

ĐỊA ĐIỂM CỔ XUA NHẤT Ở CHÂU ÂU VỚI BẰNG CHỨNG RÕ RÀNG VỀ CHIẾN TRANH LÀ MỘT NGHĨA TRANG GẦN SÔNG DNEPER, Ở UKRAINE, CÓ TỪ 12.000 NĂM TRƯỚC. 5 NGƯỜI TRONG SỐ 19 NGƯỜI ĐƯỢC CHÔN CẮT Ở ĐÓ, TƯƠNG ĐƯƠNG 26%, DƯỠNG NHƯ ĐÃ TỬ VONG DO BẠO LỰC.

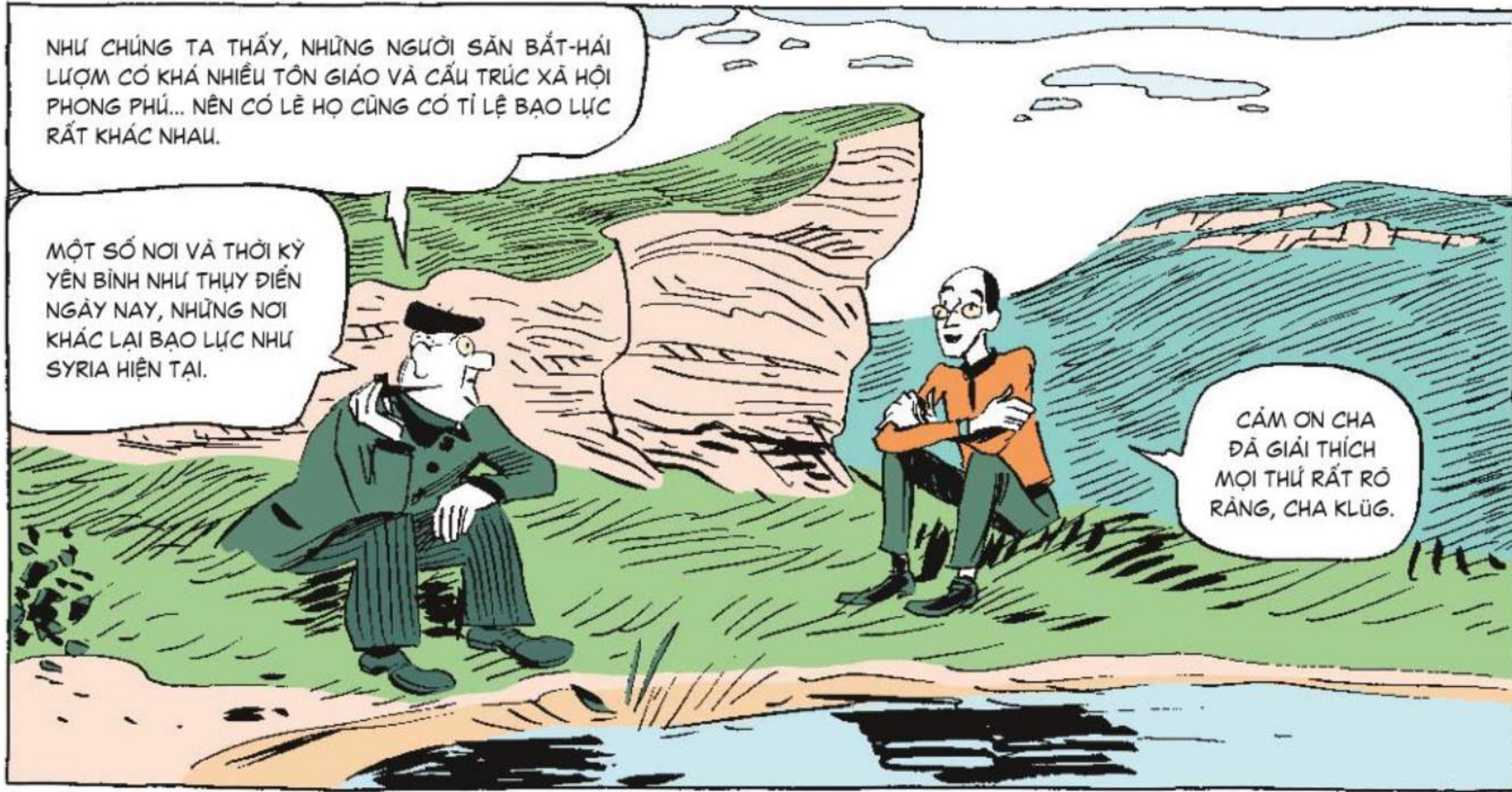

NHIỀU ĐỊA ĐIỂM TƯƠNG TỰ ĐÃ ĐƯỢC TÌM THẤY Ở KHẮP NƠI TRÊN THẾ GIỚI, TỪ SCANDINAVIA CHO ĐẾN CALIFORNIA, NHƯNG KHÔNG CÓ MỐC THỜI GIAN NÀO CÁCH XA HƠN 12.000 NĂM TRƯỚC.

NHỮNG NƠI ĐÓ ĐỂ LẠI CHO CHÚNG TA GÌ ĐÂY? THỨ GÌ ĐẠI DIỆN RÕ NHẤT CHO THẾ GIỚI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CỔ ĐẠI - NHỮNG BỘ XƯƠNG VẸN NGUYÊN Ở BỜ ĐẢO NHA HAY "LÒ SẮT SINH" Ở JEBEL SAHABA?

CHÀ, CẢ HAI ĐỀU CHẴNG PHẢI. KHÔNG CÓ TỈ LỆ CỐ ĐỊNH CHO TÌNH TRẠNG BẠO LỰC CỦA CON NGƯỜI.

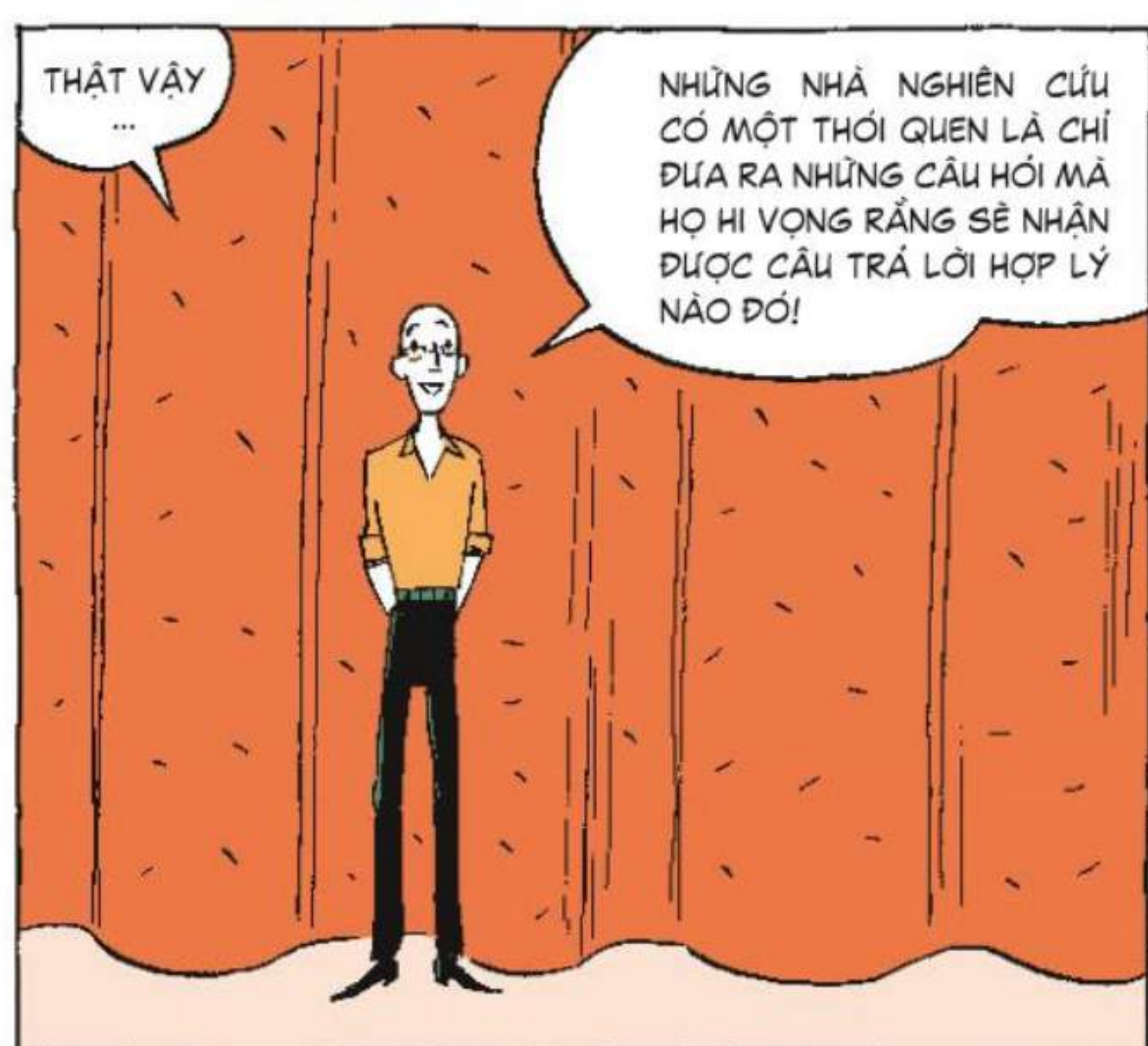
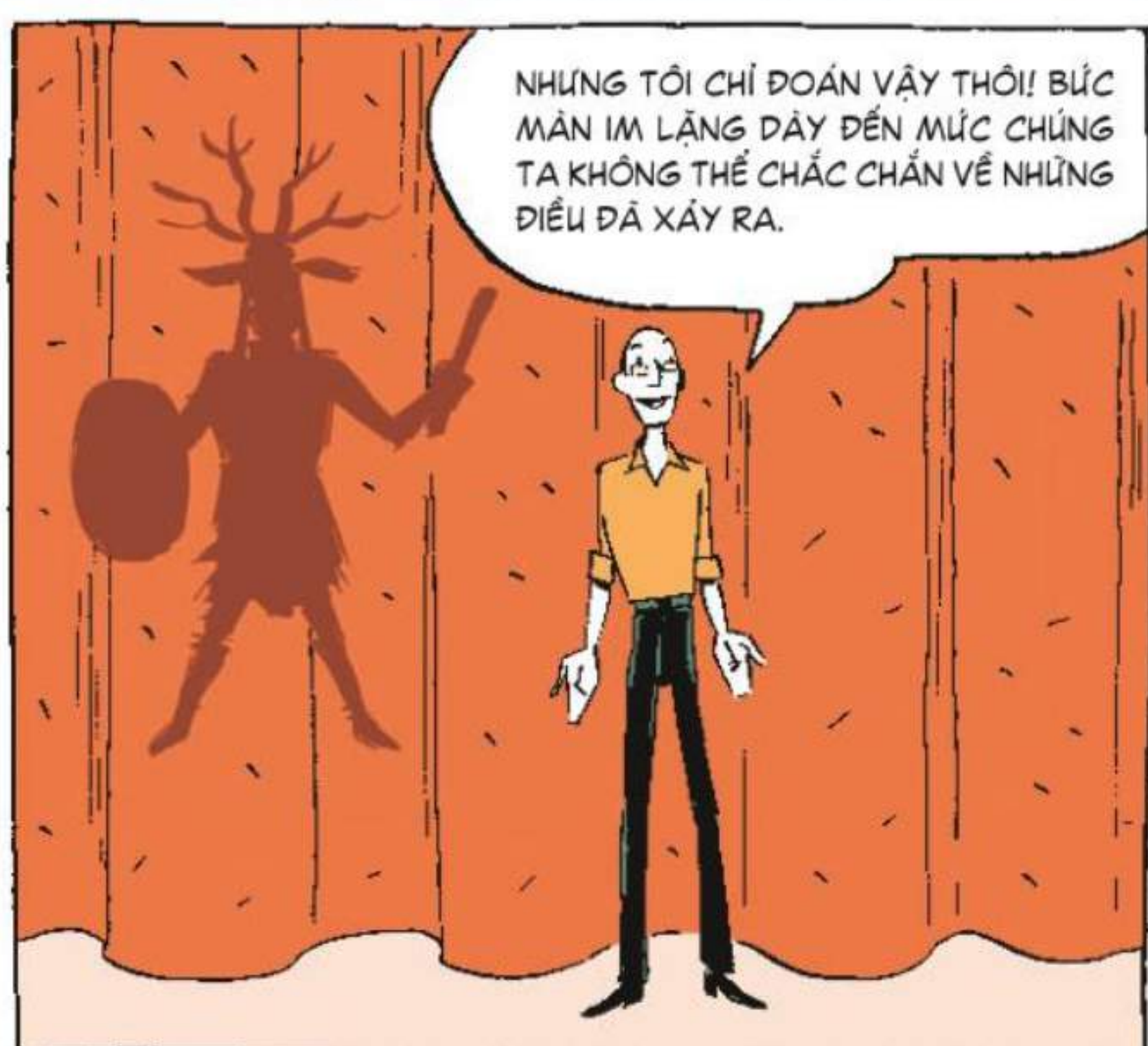
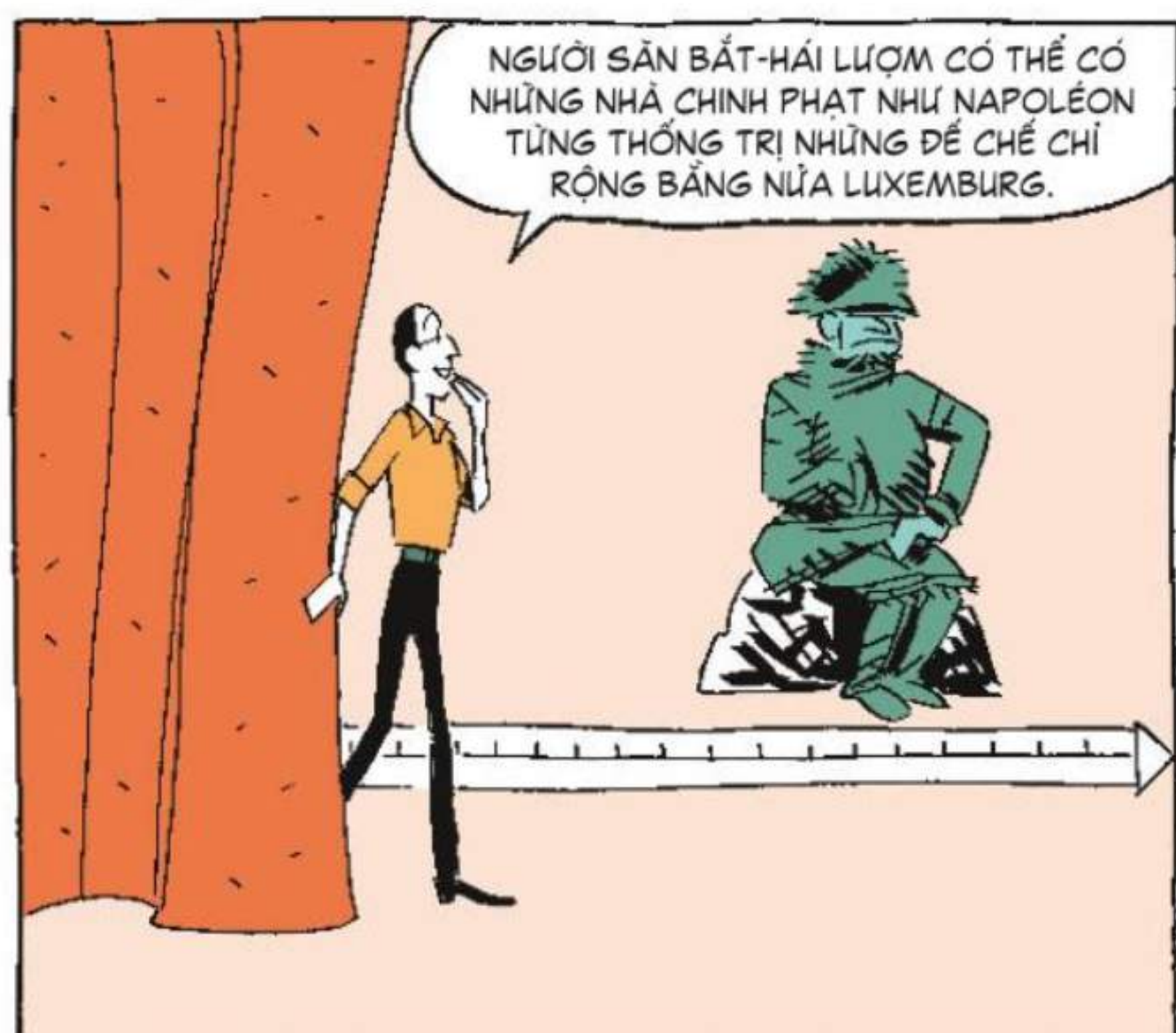
NHƯ CHÚNG TA THẤY, NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CỔ KHÁ NHIỀU TÔN GIÁO VÀ CẤU TRÚC XÃ HỘI PHONG PHÚ... NÊN CÓ LÊ HỌ CŨNG CÓ TỈ LỆ BẠO LỰC RẤT KHÁC NHAU.

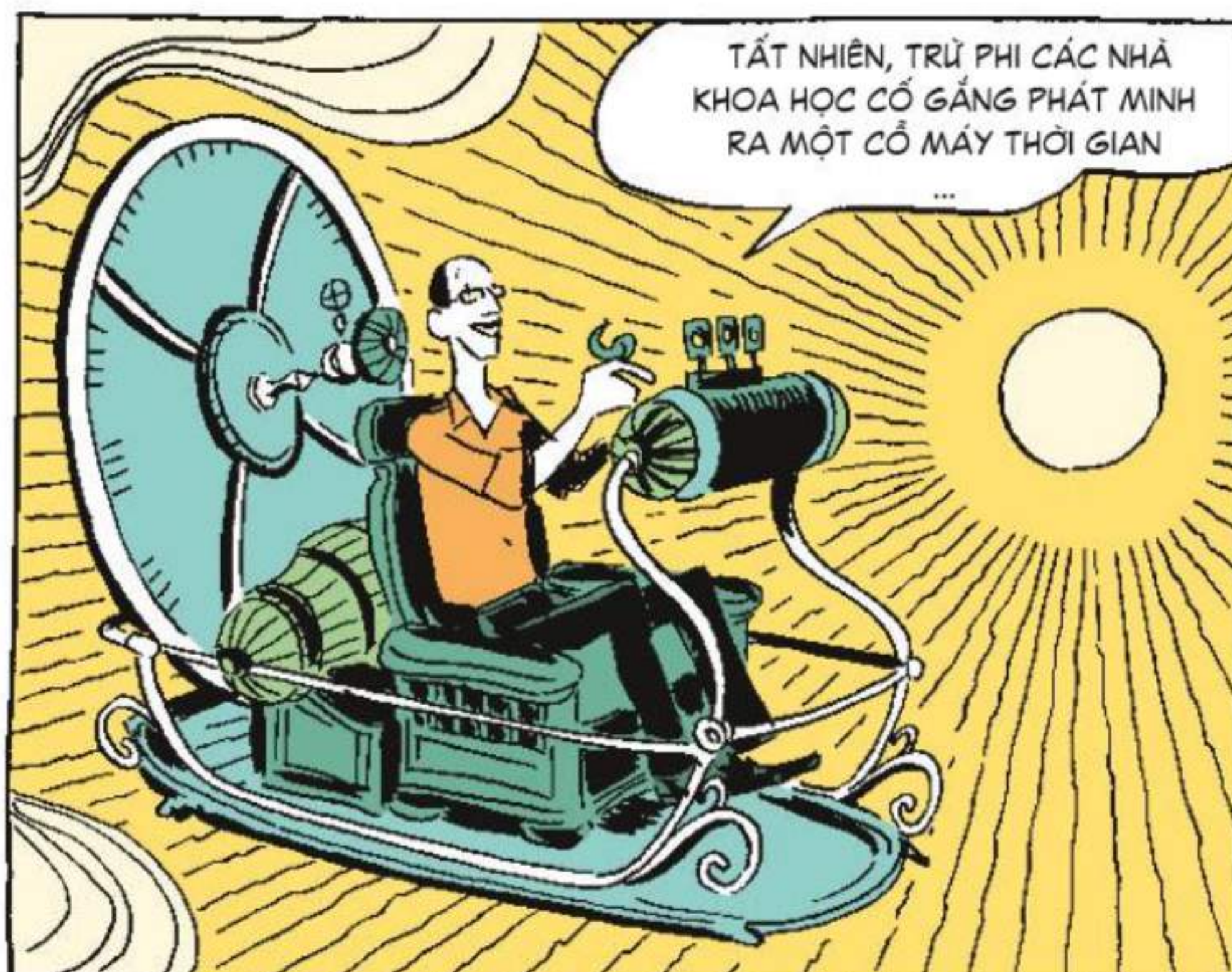
MỘT SỐ NƠI VÀ THỜI KỲ YÊN BÌNH NHƯ THỤY ĐIỂN NGÀY NAY, NHỮNG NƠI KHÁC LẠI BẠO LỰC NHƯ SYRIA HIỆN TẠI.

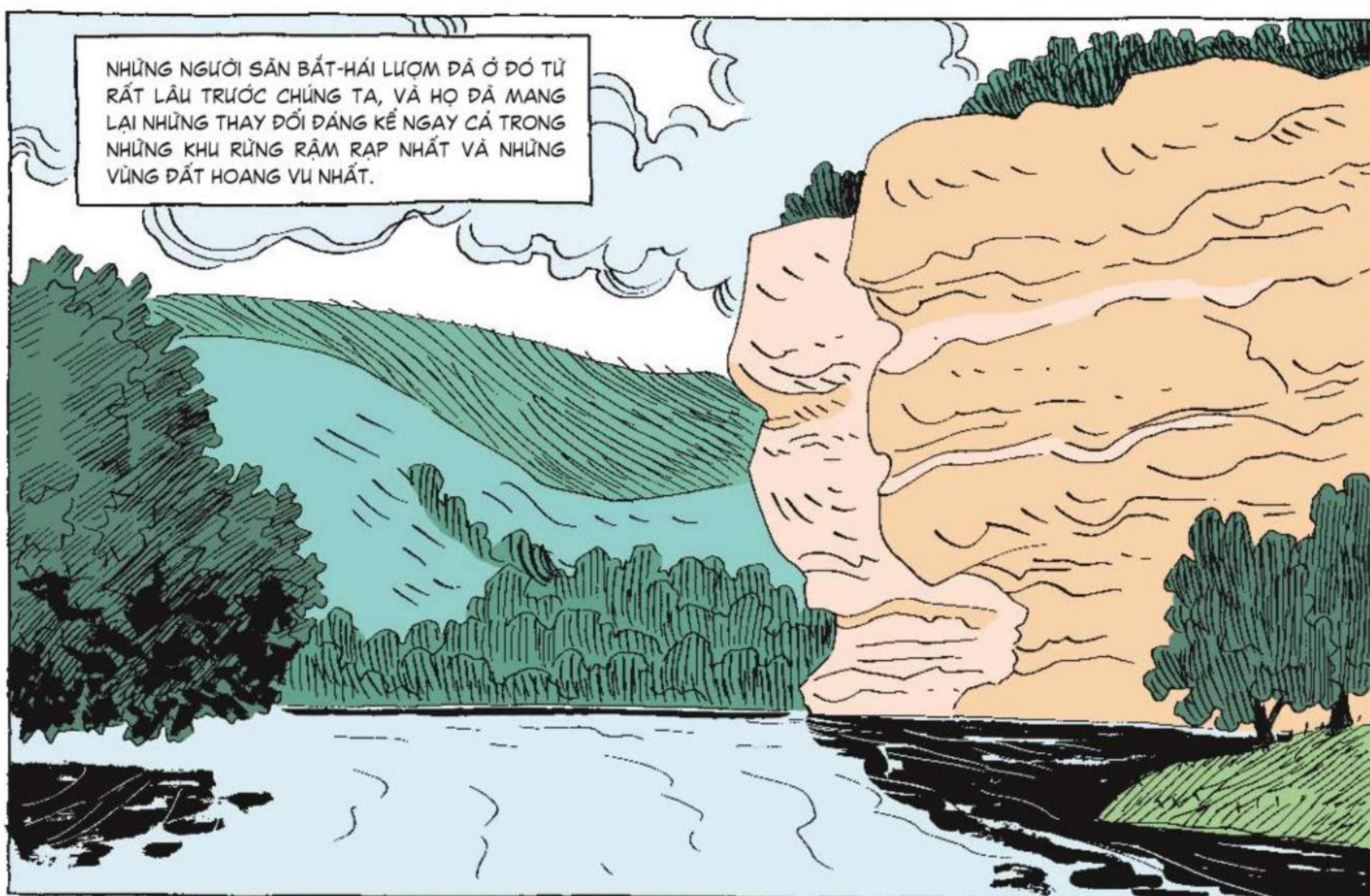
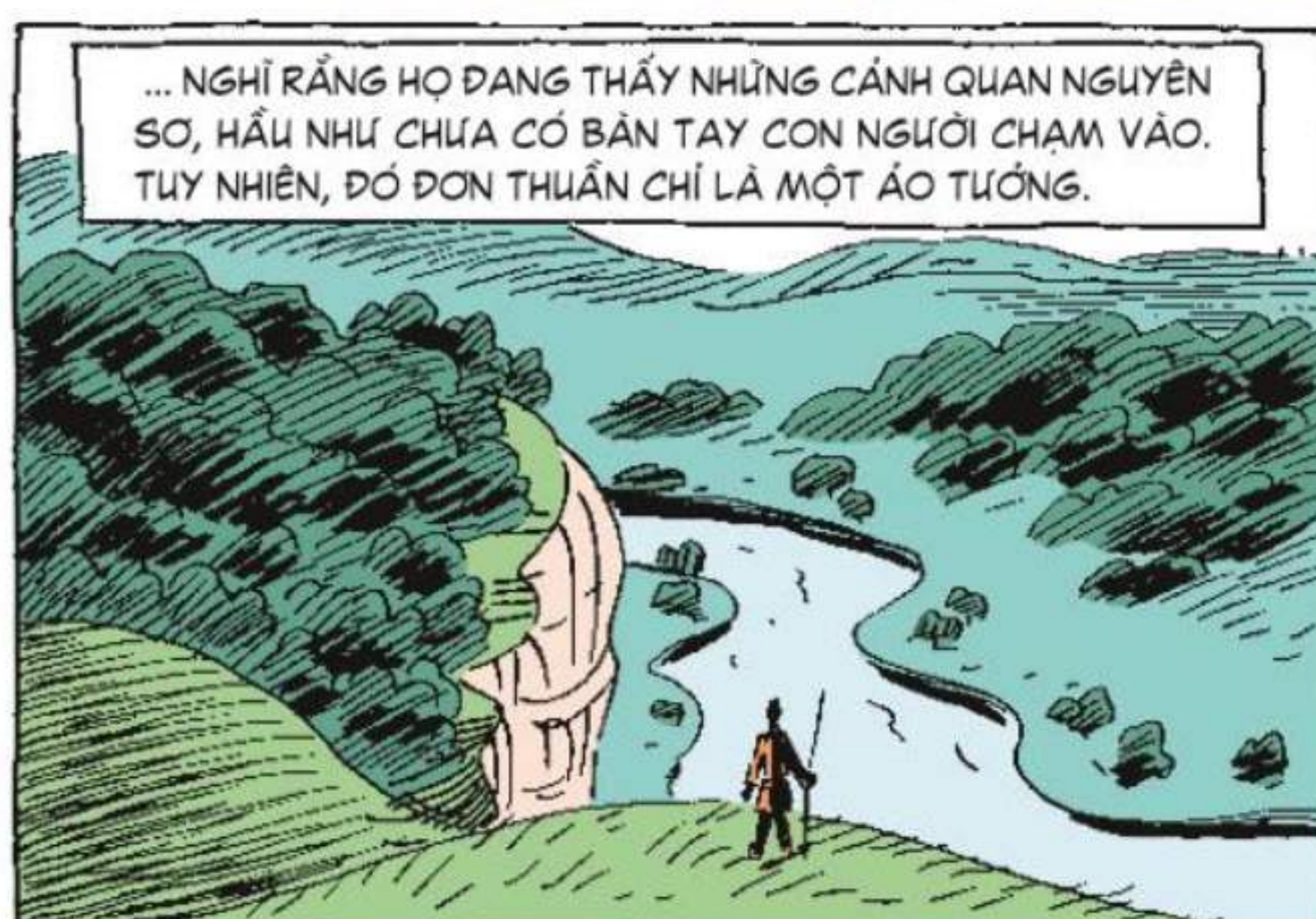
CẢM ƠN CHA ĐÃ GIẢI THÍCH MỌI THỨ RẤT RÕ RÀNG, CHA KLÜG.

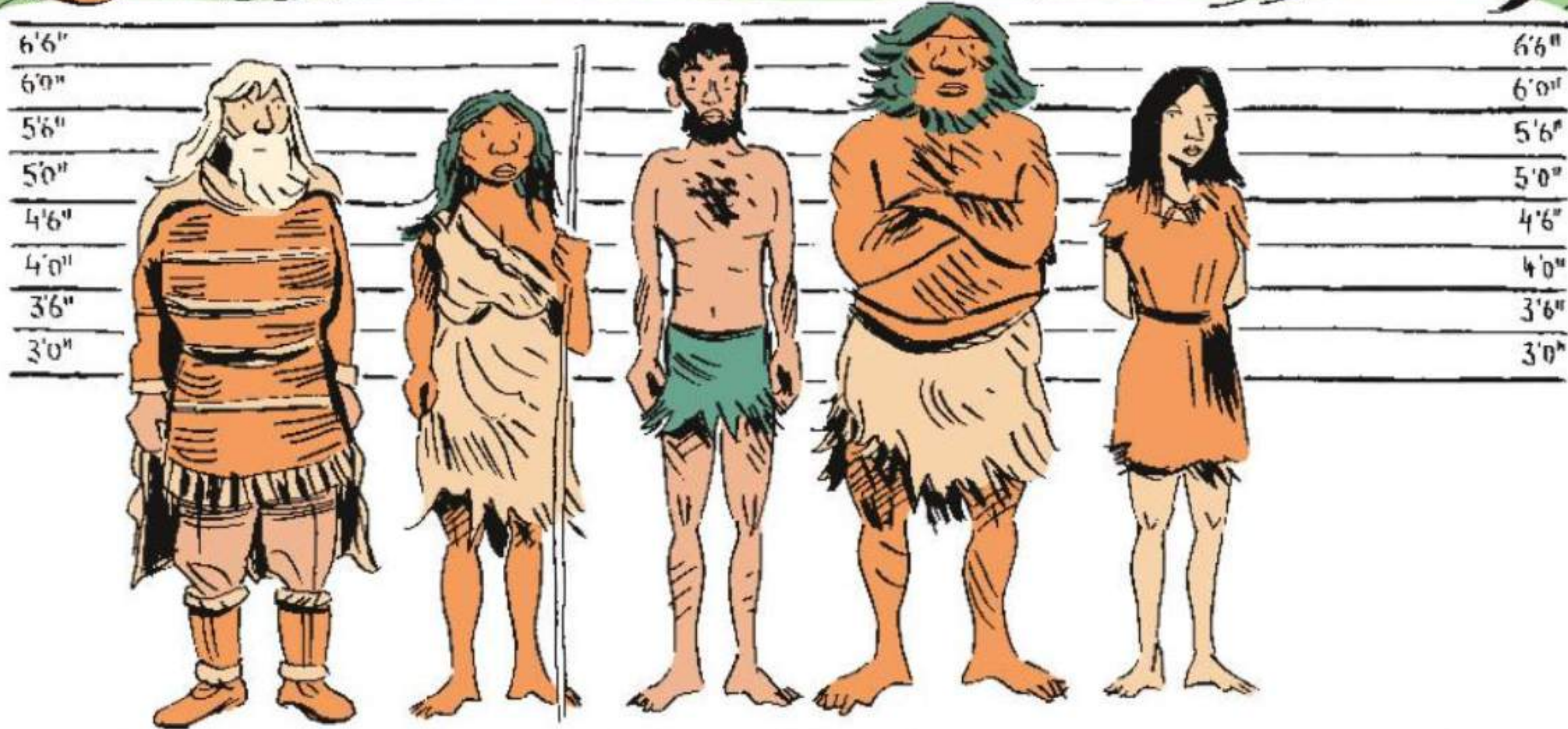

TIẾP THEO TRONG SAPIENS!

AI LÀ KẺ SÁT NHÂN HÀNG LOẠT TÀN ÁC NHẤT MÀ GIỚI ĐỘNG VẬT TỪNG SÁN SINH RA?

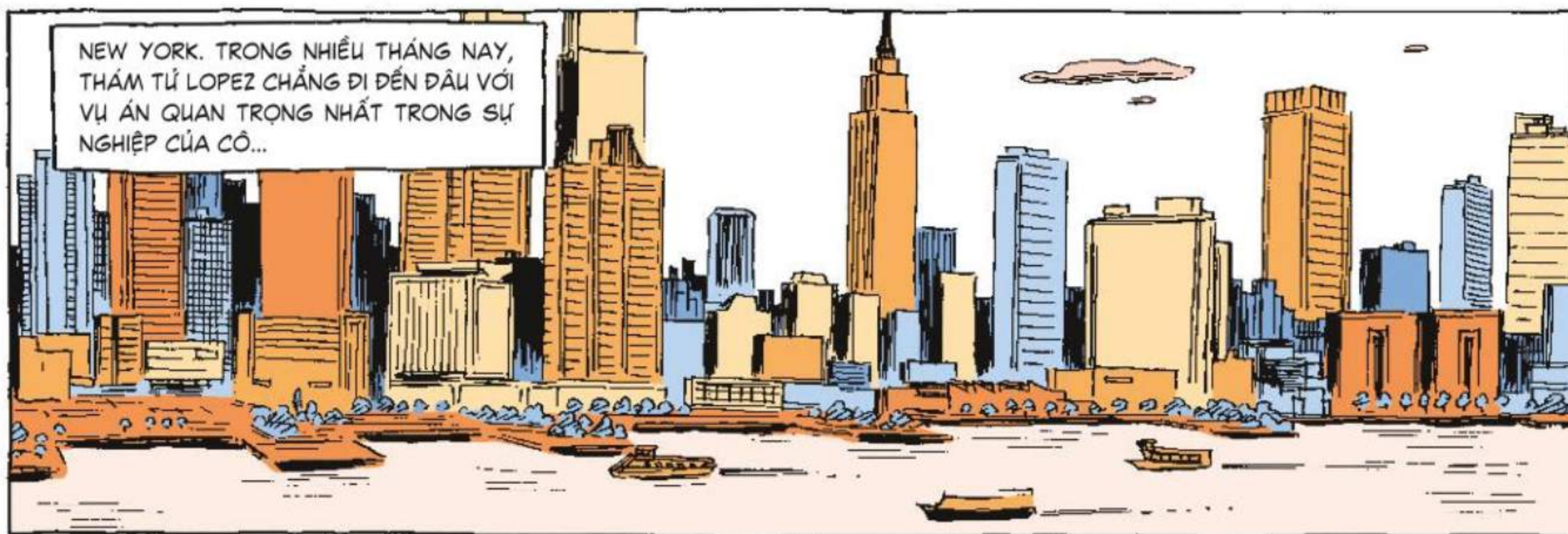

HÃY TÌM HIỂU TRONG CHƯƠNG TIẾP THEO, CHƯƠNG NÀY CŨNG SẼ GIẢI THÍCH CÁCH NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LŨM CỔ ĐẠI TÁI CẤU TRÚC HOÀN TOÀN HỆ SINH THÁI CỦA HÀNH TINH CHÚNG TA TỪ RẤT LÂU TRƯỚC KHI NGÔI LÀNG NÔNG NGHIỆP ĐẦU TIÊN ĐƯỢC XÂY DỰNG!

Những kẻ sát nhân liên lục địa

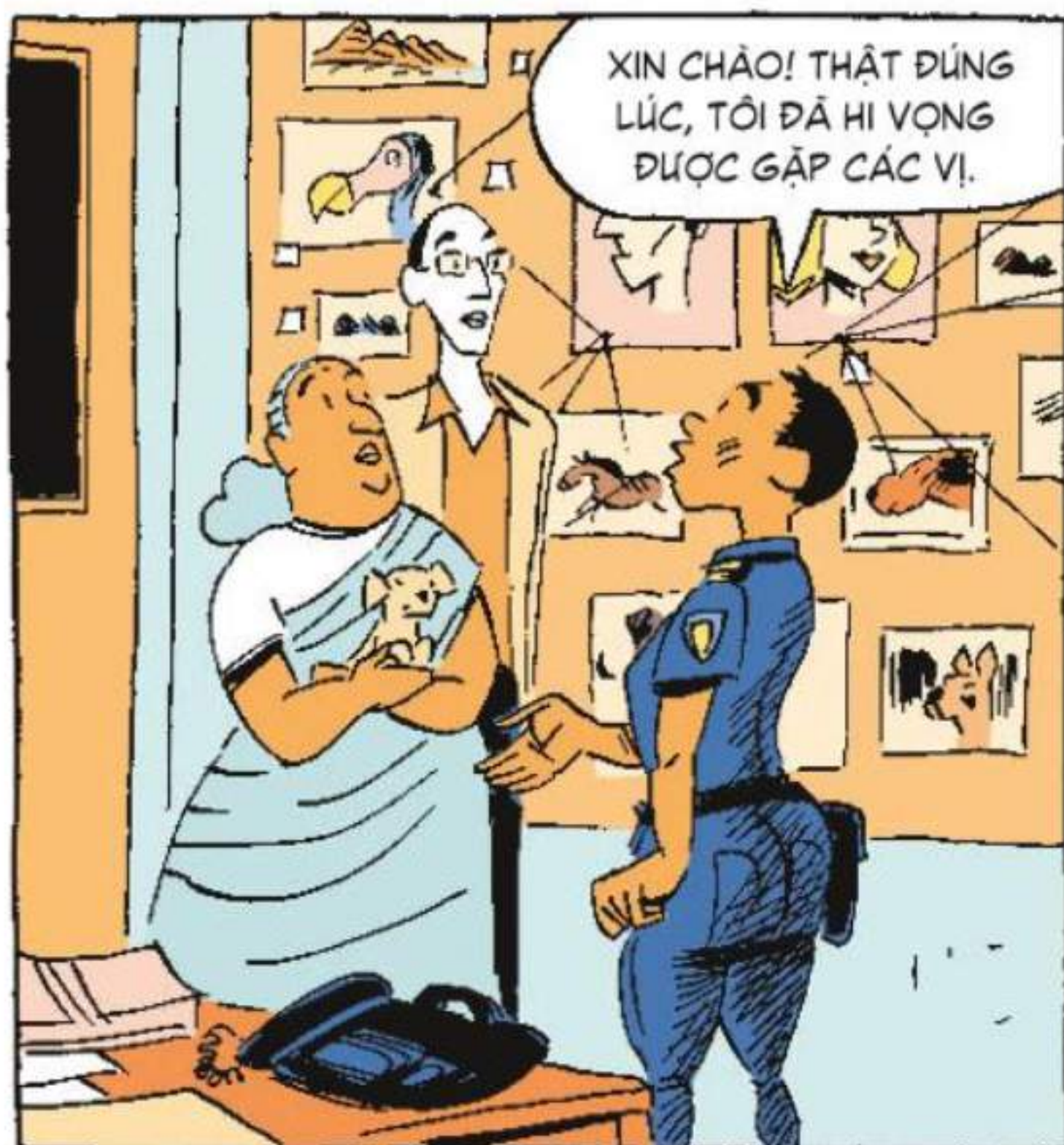

NHỮNG NGƯỜI LẬP HỒ SƠ ĐANG Ở ĐÂY, THĂM TỬ LOPEZ.

TUYỆT VỜI!
MỜI HỌ VÀO!

MỜI CÁC VỊ VÀO.

XIN CHÀO! THẬT ĐÚNG LÚC, TÔI ĐÃ HI VỌNG ĐƯỢC GẶP CÁC VỊ.

CẢM ƠN CÔ, NHƯNG TÔI NGHĨ ĐÃ CÓ MỘT SỰ NHẦM LẪN NÀO ĐÓ... GIÁO SƯ HARARI VÀ TÔI HOÀN TOÀN KHÔNG PHẢI LÀ NGƯỜI LẬP HỒ SƠ VÀ TÔI E RẰNG...

ĐƯỢC RỒI, TÔI BIẾT MÀ, MỌI CHUYỆN BẮT ĐẦU THỦ VỊ RỒI.

CẢM ƠN CÁC VỊ ĐÃ ĐẾN ĐÂY GẶP TÔI.

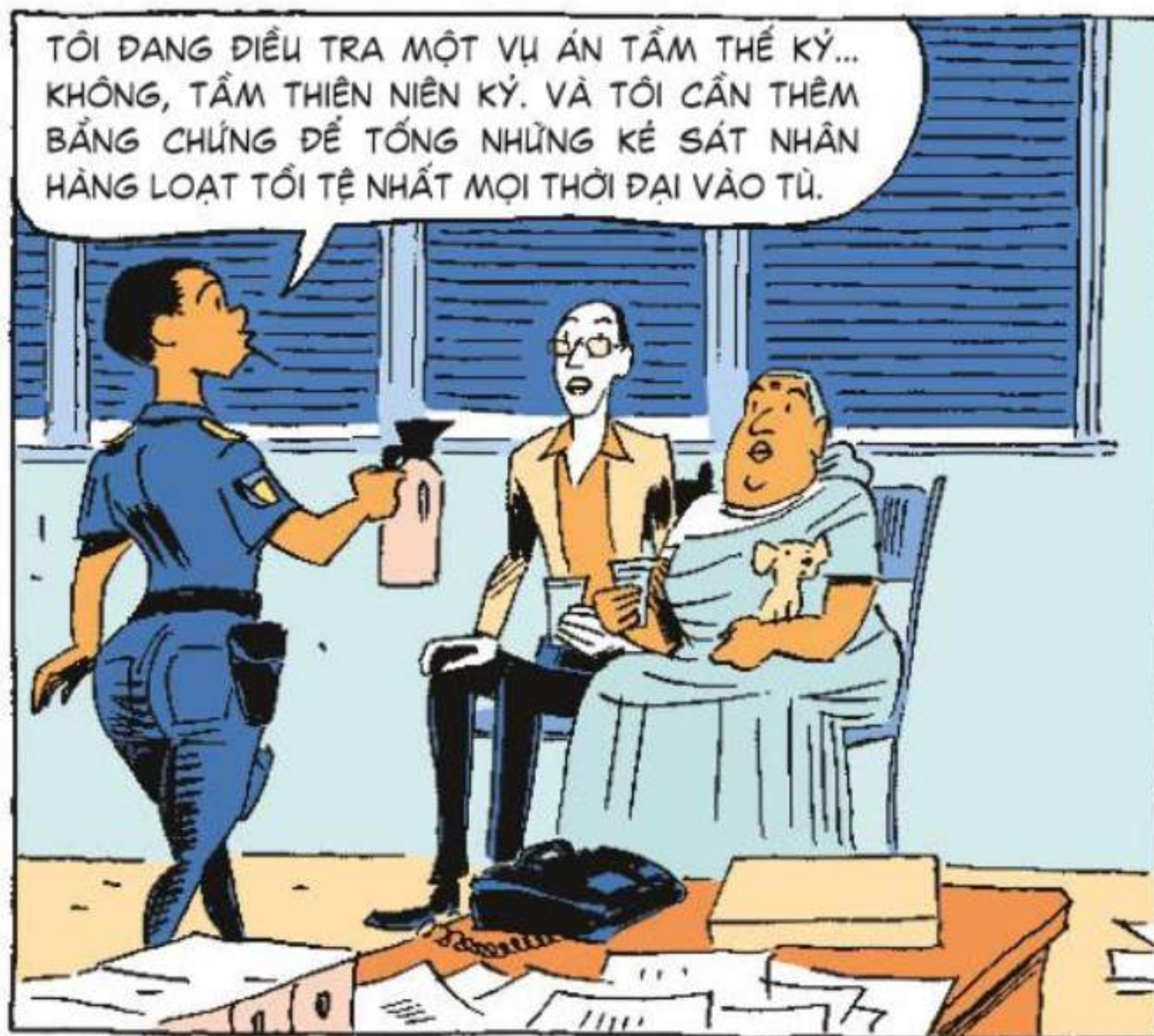
NGƯỜI LẬP HỒ SƠ CHỈ LÀ THUẬT NGỮ CHUYÊN MÔN CỦA CHÚNG TÔI MÀ THÔI. NHỮNG GÌ MÀ TÔI ĐANG CẦN CHÍNH LÀ KIẾN THỨC CHUYÊN NGÀNH CỦA CÁC VỊ ĐỂ PHỤC VỤ CHO CUỘC ĐIỀU TRA CÒN DANG DỜ CỦA TÔI.

CÁC VỊ UỐNG TRÀ HAY CÀ PHÊ?

CHO TÔI TÁCH TRÀ.

A! ĐÂY LÀ THANH CAM THẢO CỦA TÔI!
TÔI THÊM THUỐC.

TÔI ĐANG ĐIỀU TRA MỘT VỤ ÁN TẮM THỂ KỶ... KHÔNG, TẮM THIÊN NIÊN KỶ. VÀ TÔI CẦN THÊM BẰNG CHỨNG ĐỂ TỐNG NHỮNG KẺ SÁT NHÂN HÀNG LOẠT TỘI TỆ NHẤT MỌI THỜI ĐẠI VÀO TÙ.

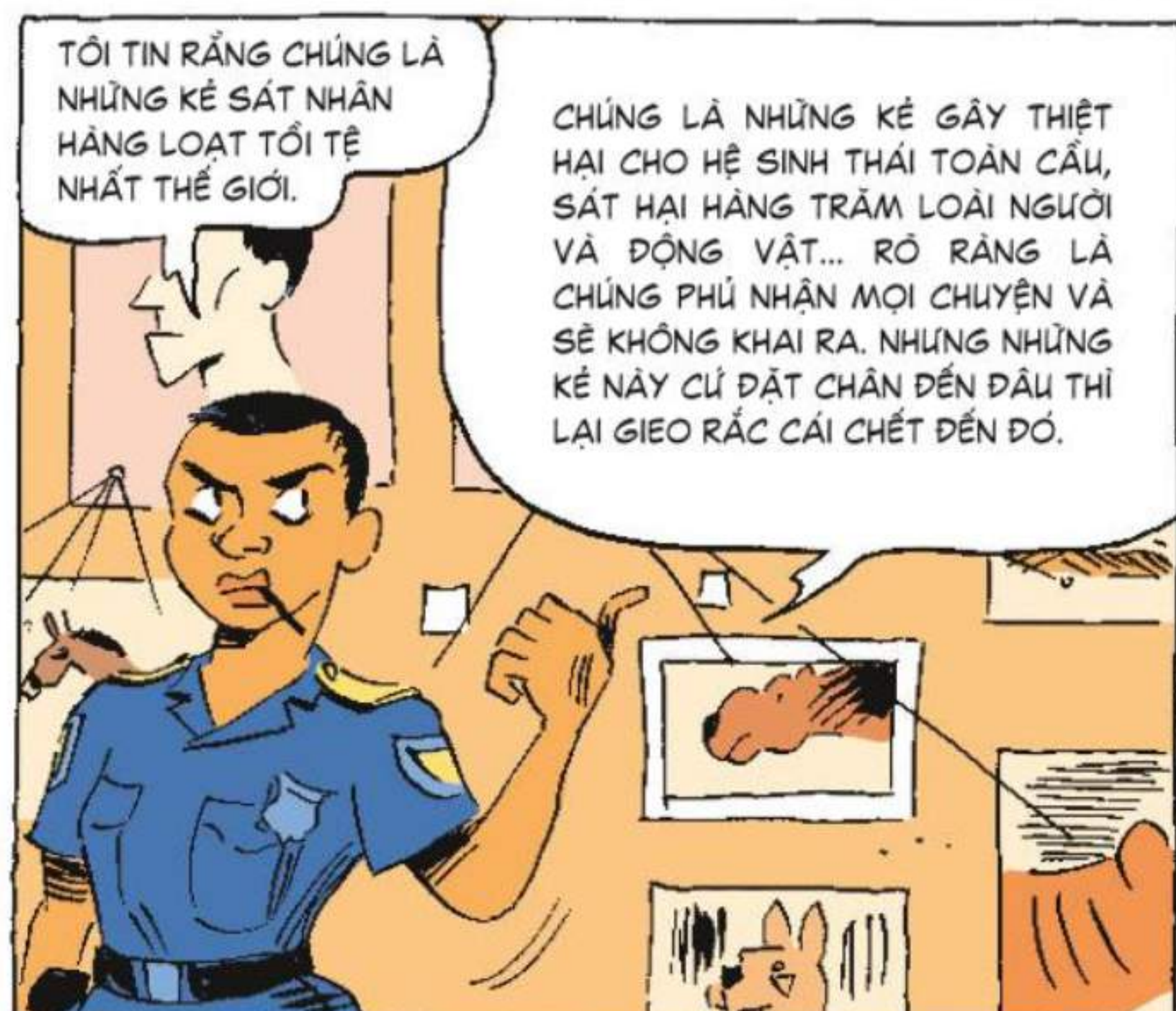

CHỈ NHƯ VẬY THÔI À? CÔ CÓ CHẮC RẰNG CHÚNG TÔI...

TÔI CHẮC CHẮN MÀ. CỬ TỬ TỬ RỒI CÁC VỊ SẼ THẤY NGAY THÔI.

CÁC VỊ THẤY HAI NGHI PHẠM NÀY KHÔNG? TÔI BỊ KẸT TRONG MỜ BÔNG BONG NÀY.

TÔI TIN RẰNG CHÚNG LÀ NHỮNG KẺ SÁT NHÂN HÀNG LOẠT TỘI TỆ NHẤT THẾ GIỚI.

CHÚNG LÀ NHỮNG KẺ GÂY THIẾT HẠI CHO HỆ SINH THÁI TOÀN CẦU, SÁT HẠI HÀNG TRĂM LOÀI NGƯỜI VÀ ĐỘNG VẬT... RÕ RÀNG LÀ CHÚNG PHỦ NHẬN MỌI CHUYỆN VÀ SẼ KHÔNG KHAI RA. NHỮNG NHỮNG KẺ NÀY CỨ DẶT CHÂN ĐẾN ĐÂU THÌ LẠI GIEO RẮC CÁI CHẾT ĐẾN ĐÓ.

CHÚNG TA ĐANG NÓI VỀ MỘT CẶP ĐÔI NGUY HIỂM. CHÚNG ĐƯỢC GỌI LÀ BILL VÀ CINDY SAPIENS. HÃY GỌI CHÚNG LÀ SAPIENS.

ĐỪNG CẠNH CHÚNG, NHỮNG CẶP ĐÔI TỘI PHẠM KHÁC CHỈ NHƯ ĐÁM TRÉ NGOAN!

Vâng, tôi đã nghe nói về họ. Nhưng ừm... cô có thực sự nghĩ rằng hai người này có thể tự mình thực hiện tất cả những việc mà cô vừa mới nói không?

TÔI CHẮC CHẮN ĐẤY. CHÚNG LÀ MỘT PHẦN CỦA VÒNG VÂY TỘI PHẠM KHỔNG LỒ GỒM CÁC BĂNG NHÓM CÓ TỔ CHỨC. CHÚNG LÀ HAI KẺ DUY NHẤT MÀ TÔI NẮM ĐƯỢC. NẾU CÓ THỂ KHIẾN CHÚNG KHAI RA, CHÚNG SẼ DẪN TÔI ĐẾN VỚI NHỮNG KẺ KHÁC.

ĐẦU TIÊN, HÃY ĐỂ TÔI KỂ CHO CÁC VỊ NGHE BẰNG CÁCH NÀO MÀ TÔI TÌM RA CHÚNG. CHÍNH CUỐN TRUYỆN TRANH SAPIENS NÀY LÃ THỦ ĐÃ KHIẾN TÔI CHỢT BỪNG TÍNH.

XIN CỬ GÓP Ý NẾU THẤY TÔI HIỂU SAI NHÉ...

TRƯỚC CÁCH MẠNG NHẬN THỨC, TẤT CẢ LOÀI NGƯỜI CHỈ SỐNG QUANH QUẦN Ờ CHÂU PHI VÀ CHÂU Á, ĐÚNG KHÔNG NÀO?

THẬT VẬY... MỘT SỐ NGƯỜI TRONG SỐ NÀY ĐÃ VƯỢT QUA NHỮNG VÙNG NƯỚC NHỎ - CÓ THỂ BƠI HOẶC TRÊN NHỮNG CHIẾC BÈ - VÀ HỌ CHIẾM GIỮ MỘT SỐ HÒN ĐẢO. NHƯ FLORES CHẴNG HẠN.

VÀNG, ĐẢO FLORES ĐÃ CÓ NGƯỜI Ở CÁCH ĐÂY 850.000 NĂM.

NHƯNG ĐÂY LÀ TRƯỜNG HỢP ĐẶC BIỆT. HỒI ĐÓ, CON NGƯỜI KHÔNG THỂ THỰC SỰ RA KHỎI. KHÔNG AI TRONG SỐ HỌ ĐẾN ĐƯỢC MỸ, ÚC HOẶC NHỮNG HÒN ĐẢO XA NHƯ MADAGASCAR, NEW ZEALAND HAY HAWAII. TẤT CẢ HỌ TẬP TRUNG Ở ĐÂY PHẢI KHÔNG?

ĐÚNG VẬY. BIỂN ĐÔNG VAI TRÒ RÀO CẢN ĐỐI VỚI CON NGƯỜI CÙNG NHƯ NHIỀU LOÀI ĐỘNG VẬT VÀ THỰC VẬT Á-PHI KHÁC, NGĂN VIỆC TIẾP CẬN THẾ GIỚI BÊN NGOÀI.

VÀ ĐÓ LÀ LÝ DO KHIẾN TẤT CẢ CÁC SINH VẬT Ở NHỮNG NƠI VẮNG VÉ NHƯ ÚC VÀ MADAGASCAR ĐÃ TIẾN HÓA THEO CÁCH RIÊNG CỦA CHÚNG TRONG HÀNG TRIỆU TRIỆU NĂM, BIẾN THÀNH MỘT THỨ HOÀN TOÀN KHÁC SO VỚI NHỮNG HỌ HÀNG Á-PHI ĐÃ KHUẤT TỬ LÂU CỦA CHÚNG. TÔI HIỂU NHƯ VẬY CÓ ĐÚNG KHÔNG NHÌ?

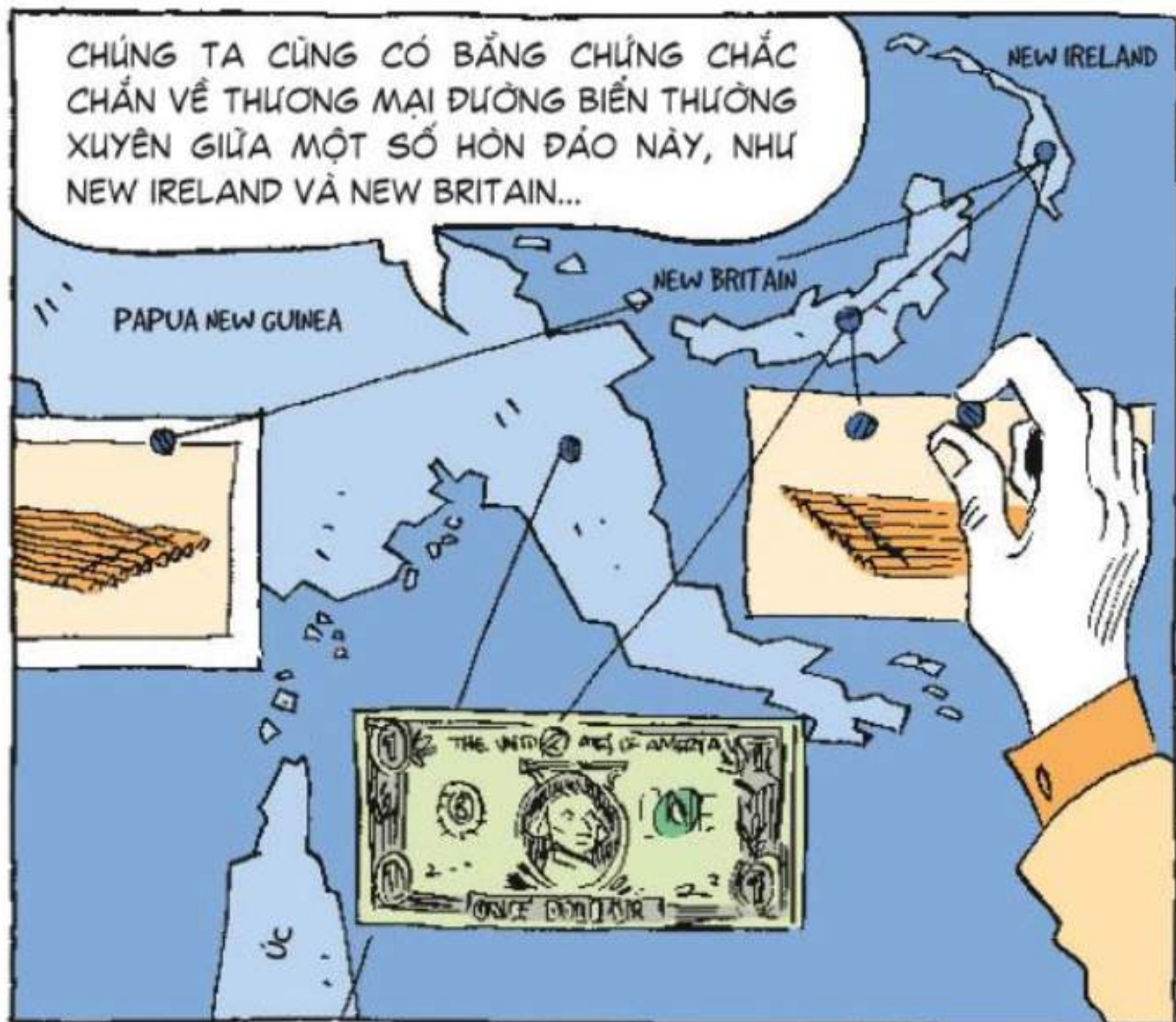
HOÀN TOÀN ĐÚNG. HÀNH TINH TRÁI ĐẤT ĐƯỢC PHÂN TÁCH THÀNH MỘT SỐ HỆ SINH THÁI RIÊNG BIỆT, MỖI HỆ SINH THÁI ĐỀU CÓ CÁC LOẠI ĐỘNG VẬT VÀ THỰC VẬT ĐỘC ĐÁO.

ĐƯỢC RỒI! GIÁ THUYẾT CỦA TÔI LÀ NHỮNG SAPIENS NÀY VÀ BĂNG NHÓM CỦA CHÚNG ĐÃ CHẤM DỨT CÁI GỌI LÀ "SỰ ĐA DẠNG SINH HỌC", LÀ TỬ CỦA CÁC VỊ!

CHÚNG TA CŨNG CÓ BẰNG CHỨNG CHẮC CHẴN VỀ THƯƠNG MẠI ĐƯỜNG BIỂN THƯỜNG XUYÊN GIỮA MỘT SỐ HÒN ĐẢO NÀY, NHƯ NEW IRELAND VÀ NEW BRITAIN...

QUÁ LÀ MỘT BƯỚC TIẾN MỚI! NGÀI CÓ BẰNG CHỨNG CHỨ?

CÓ CHỦ, SAU CÁCH MẠNG NHÂN THỨC, SAPIENS ĐÃ PHÁT TRIỂN CÔNG NGHỆ, CÁC KỸ NĂNG TỔ CHỨC VÀ CÓ LẼ CÁ TÂM NHÌN CẦN THIẾT ĐỂ RỜI KHỎI LỤC ĐỊA Á-PHI VÀ VƯỢN RA THẾ GIỚI BÊN NGOÀI.

ĐÂY LÀ MỘT THÀNH TÍCH ĐÁNG KỂ. ĐỂ ĐẾN ĐƯỢC LỤC ĐỊA LÚC, NHỮNG CON NGƯỜI NÀY ĐÃ PHẢI VƯỢT QUA MỘT SỐ EO BIỂN, CÓ NƠI RỘNG HƠN 100 KM. VÀ KHI ĐẶT CHÂN LÊN ĐẤT LIỀN, HẦU NHƯ CHỈ SAU MỘT ĐÊM LÀ HỌ PHẢI THÍCH NGHI VỚI MỘT HỆ SINH THÁI HOÀN TOÀN MỚI.

LÝ THUYẾT HỢP LÝ NHẤT LÀ CÁC HÒN ĐẢO CỦA INDONESIA NẴM TÁCH BIỆT VỚI CHÂU Á VÀ TÁCH BIỆT VỚI NHAU BẰNG CÁC EO BIỂN HẸP NÊN NHỮNG NGƯỜI SAPIENS SỐNG Ở ĐÓ KHOẢNG 50.000 NĂM TRƯỚC CÓ LẼ ĐÃ HÌNH THÀNH NÊN CÁC XÃ HỘI ĐI BIỂN ĐẦU TIÊN. HỌ ĐÃ HỌC CÁCH ĐÓNG VÀ CHÈO THUYỀN, TRỞ THÀNH NGƯỜI DÂN, THƯƠNG NHÂN VÀ NHÀ THĂM HIỂM ĐƯỜNG DÀI.

ĐIỀU NÀY SẼ MANG LẠI MỘT SỰ THAY ĐỔI CHƯA TỪNG CÓ TRONG NĂNG LỰC VÀ LỐI SỐNG CỦA CON NGƯỜI THỜI ĐÓ. CÓ THỂ THẤY RẤT NHIỀU CƠ HỘI MỚI ĐÃ BÀY RA TRƯỚC MẮT HỌ...

ĐỪNG VẬY! RẤT NHIỀU CƠ HỘI ĐỂ TRỞ THÀNH NHỮNG KẺ SÁT NHÂN HÀNG LOẠT...

VÀ SỰ BIẾN ĐỔI NÀY DIỄN RA CỰC KỲ NHANH CHÓNG. TẤT CẢ CÁC LOÀI ĐỘNG VẬT CÓ VÚ KHÁC SỐNG ĐƯỢC DƯỚI NƯỚC - NHƯ HẢI CẦU, BÒ BIỂN VÀ CÁ VOI - PHẢI TIẾN HÓA HÀNG TRIỆU NĂM ĐỂ PHÁT TRIỂN CÁC CƠ QUAN CHUYÊN BIỆT VÀ CƠ QUAN THỦY ĐỘNG LỰC HỌC.

NHƯNG NHỮNG SAPIENS Ở INDONESIA, HẬU DUỆ CỦA LOÀI Vượn TỬ ĐỒNG CỔ CHÂU PHI, ĐÃ RONG RUỐI TRÊN THÁI BÌNH DƯƠNG MÀ KHÔNG CẦN MỘC RA CHÂN CHÈO HOẶC PHẢI CHỜ CHO MÙI DI CHUYỂN LÊN ĐỈNH ĐẦU NHƯ LOÀI CÁ VOI!

GÂU! GÂU! GÂU!

TÔI NẮM ĐƯỢC BỐI CẢNH RỒI... LÙ TỘI PHẠM ĐÃ LÀM ĐƯỢC ĐIỀU GÌ ĐÓ THỰC SỰ ĐẶC BIỆT, PHẢI KHÔNG NÀO?

MỘT ĐIỀU VƯỢT QUÁ TRÍ TƯỞNG TƯỢNG! HÀNH TRÌNH ĐẦU TIÊN ĐẾN ÚC LÀ MỘT TRONG NHỮNG SỰ KIỆN QUAN TRỌNG NHẤT LỊCH SỬ, GIỐNG NHƯ HẢI TRÌNH CỦA COLUMBUS ĐẾN CHÂU MỸ HAY CHUYỂN THĂM HIỂM MẶT TRẮNG CỦA APOLLO II.

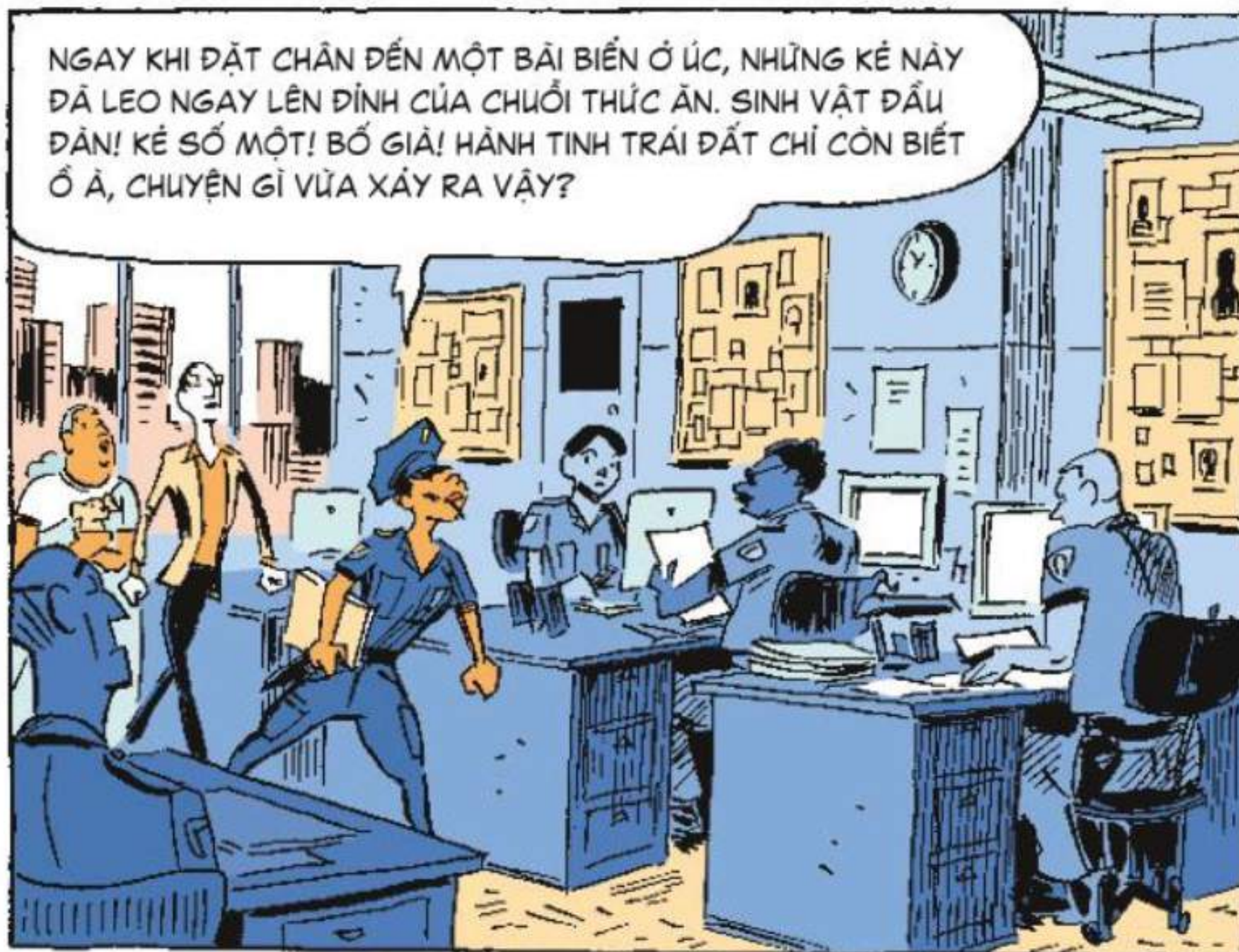
ĐÂY LÀ LẦN ĐẦU TIÊN MÀ CON NGƯỜI XOAY XÓ RỜI KHỎI HỆ SINH THÁI Á-PHI. CÙNG LÀ LẦN ĐẦU TIÊN CHÚNG TA CHỨNG KIẾN MỘT ĐỘNG VẬT CÓ VÚ LỚN SỐNG TRÊN CẠN DI CHUYỂN TỪ LỤC ĐỊA Á-PHI SANG LỤC ĐỊA ÚC!

NHƯNG NHỮNG GÌ MÀ LÙ TỘI PHẠM CỦA CHÚNG TA ĐÃ LÀM KHI ĐẾN THẾ GIỚI MỚI ĐÓ QUAN TRỌNG HƠN NHIỀU!

HÃY THEO TÔI, CÁC VỊ PHẢI GẶP BỌN CHÚNG!

NGAY KHI ĐẶT CHÂN ĐẾN MỘT BÃI BIỂN Ở ÚC, NHỮNG KÉ NÀY ĐÃ LEO NGAY LÊN ĐỈNH CỦA CHUỖI THỨC ĂN. SINH VẬT ĐẦU ĐÀN! KÉ SỐ MỘT! BỐ GIÀ! HÀNH TINH TRÁI ĐẤT CHỈ CÒN BIẾT Ồ Ồ, CHUYỆN GÌ VỪA XẢY RA VẬY?

ĐỪNG VẬY, TRƯỚC ĐÓ CON NGƯỜI ĐÃ THỂ HIỆN MỘT SỐ HÀNH VI VÀ SỰ THÍCH NGHI KHÁ SÁNG TẠO, NHƯNG HỌ ÍT TÁC ĐỘNG ĐẾN MÔI TRƯỜNG. HỌ KHÁ THÀNH CÔNG TRONG VIỆC DI CHUYỂN VÀ THÍCH NGHI VỚI NHỮNG MÔI TRƯỜNG MỚI, NHƯNG KHÔNG THAY ĐỔI NÓ QUÁ NHIỀU.

ĐÂY, HÃY XEM ĐI, CHÚNG ĐANG Ở TRONG ĐÓ.

HAI NGƯỜI NÀY KHÔNG CHỈ ĐẾN ÚC VÀ THÍCH NGHI... CHÚNG ĐÃ BIẾN ĐỔI TOÀN BỘ HỆ SINH THÁI Ở ĐÓ ĐẾN NỖI KHÔNG TÀI NÀO NHẬN RA NỔI!

TÔI ĐOÁN CÁC NGƯỜI VẪN KHÔNG MUỐN HỢP TÁC...

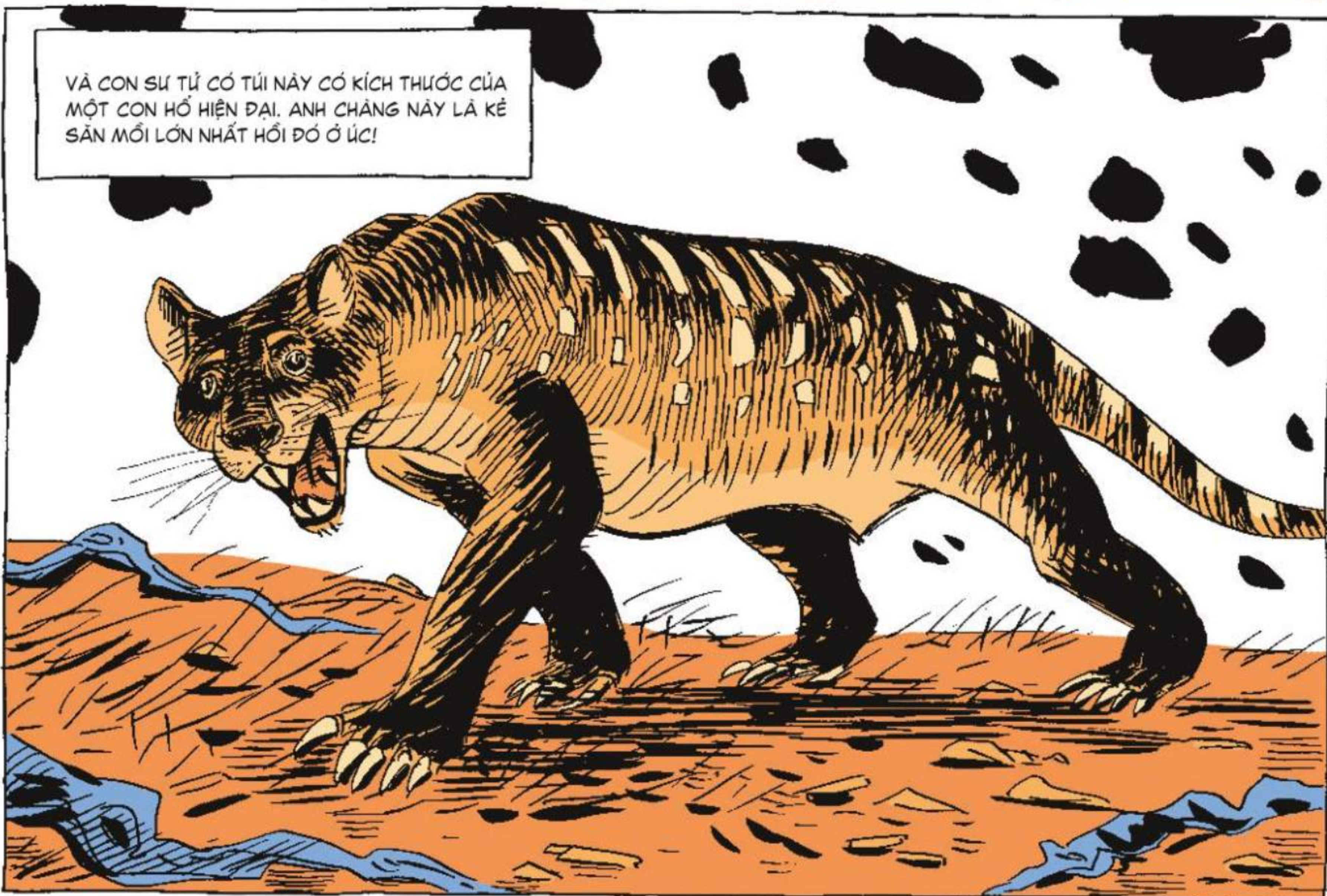
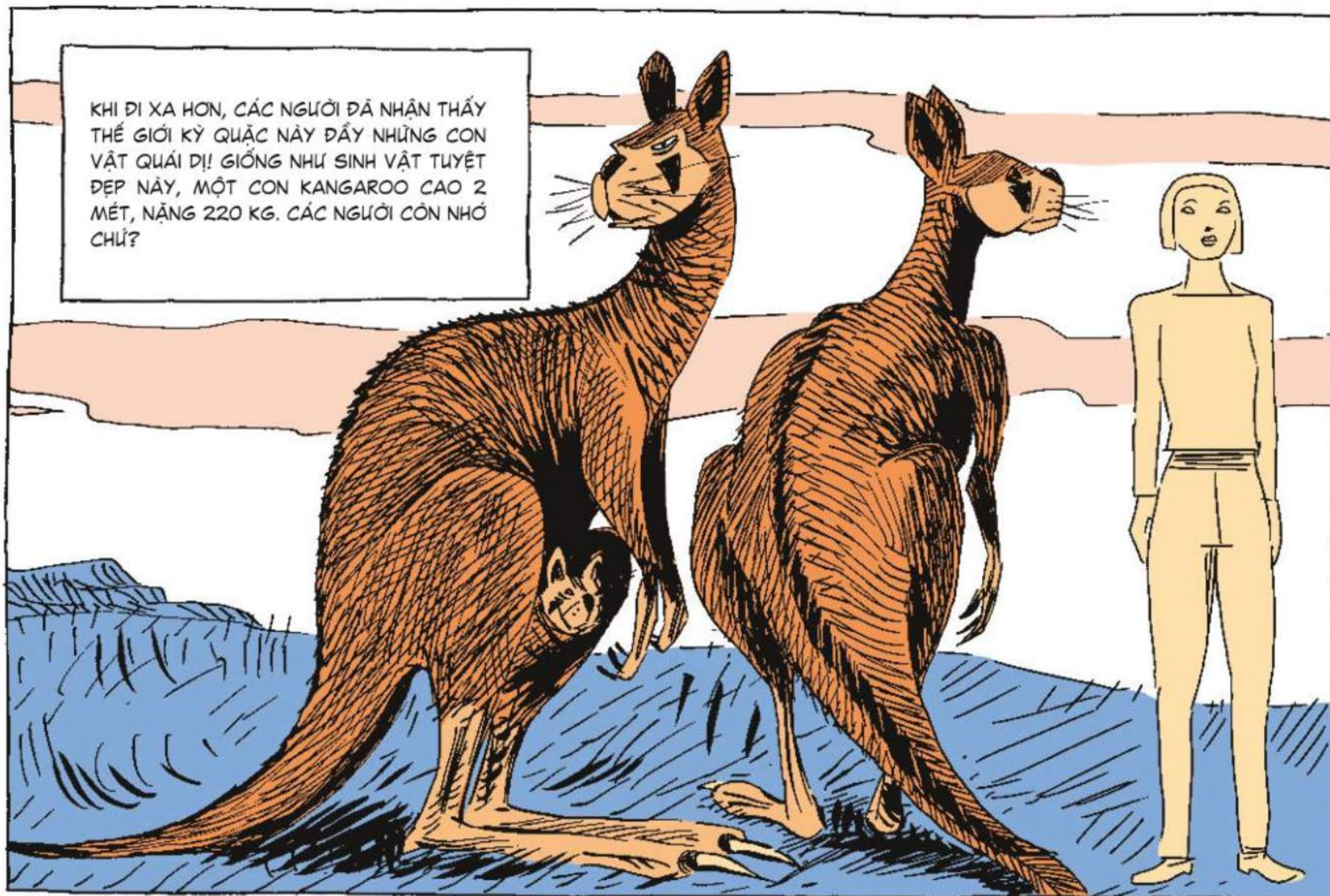

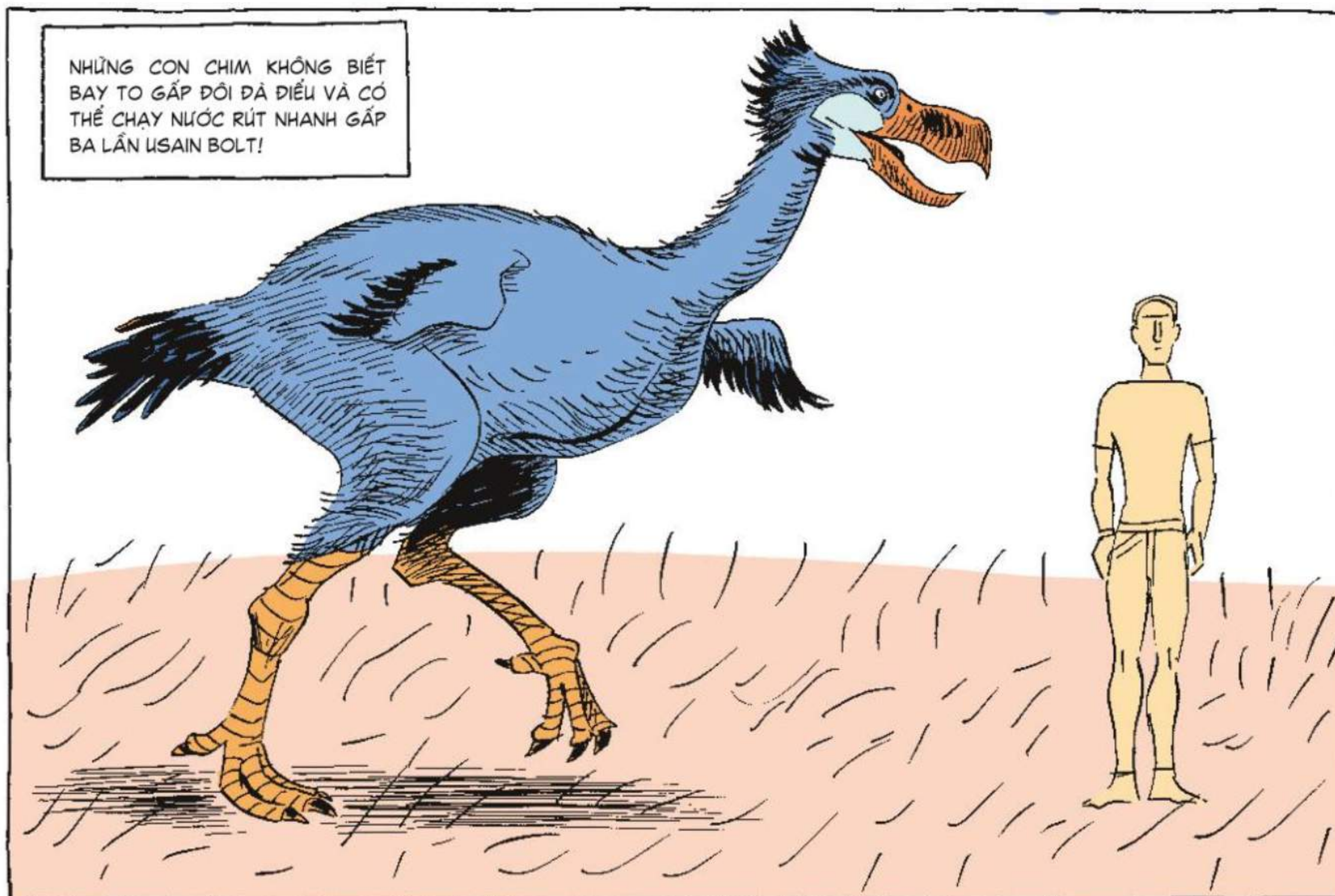
VẪN KHÔNG CHỊU KHAI RA À?

MỌI VIỆC KHÔNG HỀ TỐT CHO CÁC NGƯỜI ĐẦU.

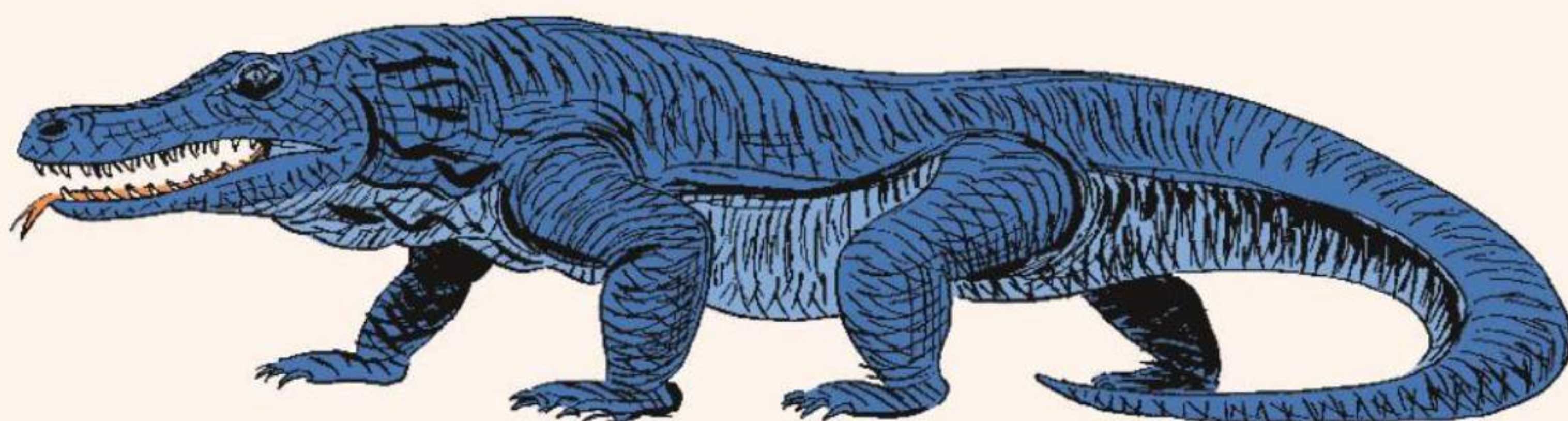
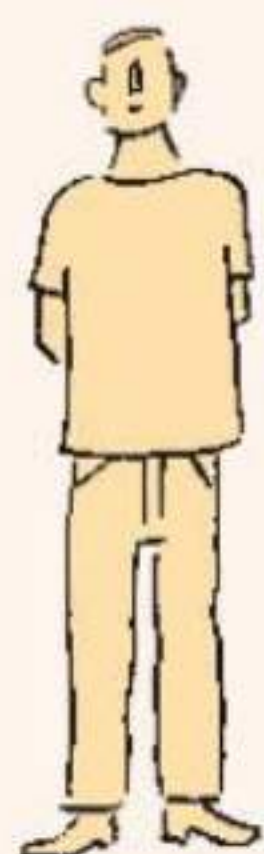

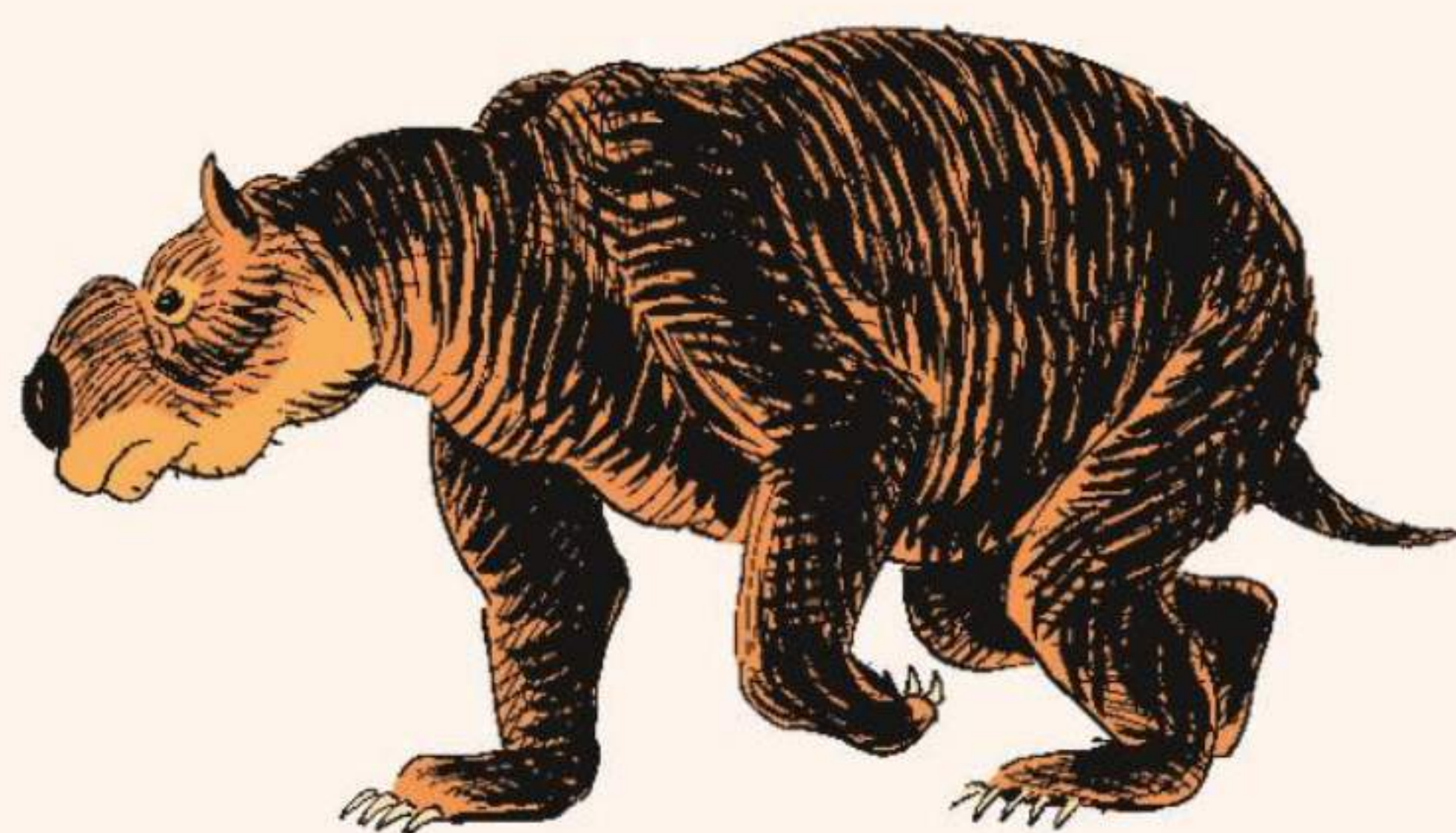
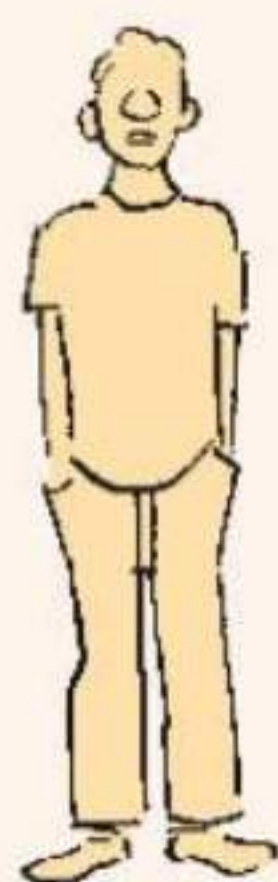

NHỮNG CON THẦN LẶN TO LỚN VÀ NHỮNG
CON RẮN DÀI TỚI 5 MÉT ĐANG NẤU MÌNH
TRONG BỤI CÂY.

DIPROTODON KHỔNG LỔ, MỘT CON GẤU TÚI
NẶNG HAI TẤN RŨI, DẠO QUANH KHU RỪNG.

NHỮNG LOÀI KHỔNG LỔ XINH ĐẸP NÀY VỀ CƠ BẢN
KHÔNG ĐƯỢC BIẾT ĐẾN Ở CHÂU PHI VÀ CHÂU Á,
NHƯNG CHÚNG LẠI LÀ CHỦA TẾ THỐNG TRỊ Ở ÚC!

NGOÀI CÁC LOÀI CHIM VÀ BÒ SÁT, TẤT CẢ CÁC SINH VẬT NÀY ĐỀU LÀ ĐỘNG VẬT CÓ TÚI: GIỐNG NHƯ LOÀI KANGAROO, CHÚNG SINH RA NHỮNG ĐỨA CON NHỎ BÉ, CHỨA THỂ TỰ CHĂM LO CHO BẢN THÂN RỒI SAU ĐÓ NUÔI CON BẰNG SỮA TRONG MỘT CÁI TÚI.

CHUYỆN GÌ ĐÃ XẢY RA VỚI CHÚNG, HẢ?!?

HẦU NHƯ TẤT CẢ NHỮNG LOÀI VẬT KHÔNG LỖ NÀY ĐÃ BIẾN MẤT CHỈ TRONG VÀI NGHÌN NĂM! 23 TRONG SỐ 24 ĐỘNG VẬT ÚC NẶNG TRÊN 50 KG... BÙM! ĐÃ BIẾN MẤT VĨNH VIỄN!

VÀ RẤT NHIỀU LOÀI ĐỘNG VẬT NHỎ HƠN CŨNG VẬY! ĐÓ LÀ SỰ TÀN SÁT, LÀM HỒN LOẠN TOÀN BỘ HỆ SINH THÁI CỦA ÚC! TẤT CẢ CÁC CHUỖI THỨC ĂN ĐÃ BỊ PHÁ VỠ VÀ SẮP XẾP LẠI! HỆ SINH THÁI CHƯA TỪNG CHỨNG KIẾN ĐIỀU GÌ TƯƠNG TỰ NHƯ VẬY TRONG SUỐT HÀNG TRIỆU NĂM VỪA QUA.

AI LÀ THỦ PHẠM NẾU KHÔNG PHẢI LÀ CÁC NGƯỜI? TỪNG NGƯỜI MỘT, NÓI GÌ ĐI CHỨ!

CHUYỆN QUÁI GÌ ĐANG XẢY RA Ở ĐÂY VẬY?

CÔ ĐANG THĂM VẤN THÂN CHỦ CỦA TÔI MÃ KHÔNG CÓ SỰ HIỆN DIỆN CỦA TÔI Ứ?

ỒI KHÔNG!... KHÔNG PHẢI ADAMSKI CHỨ...

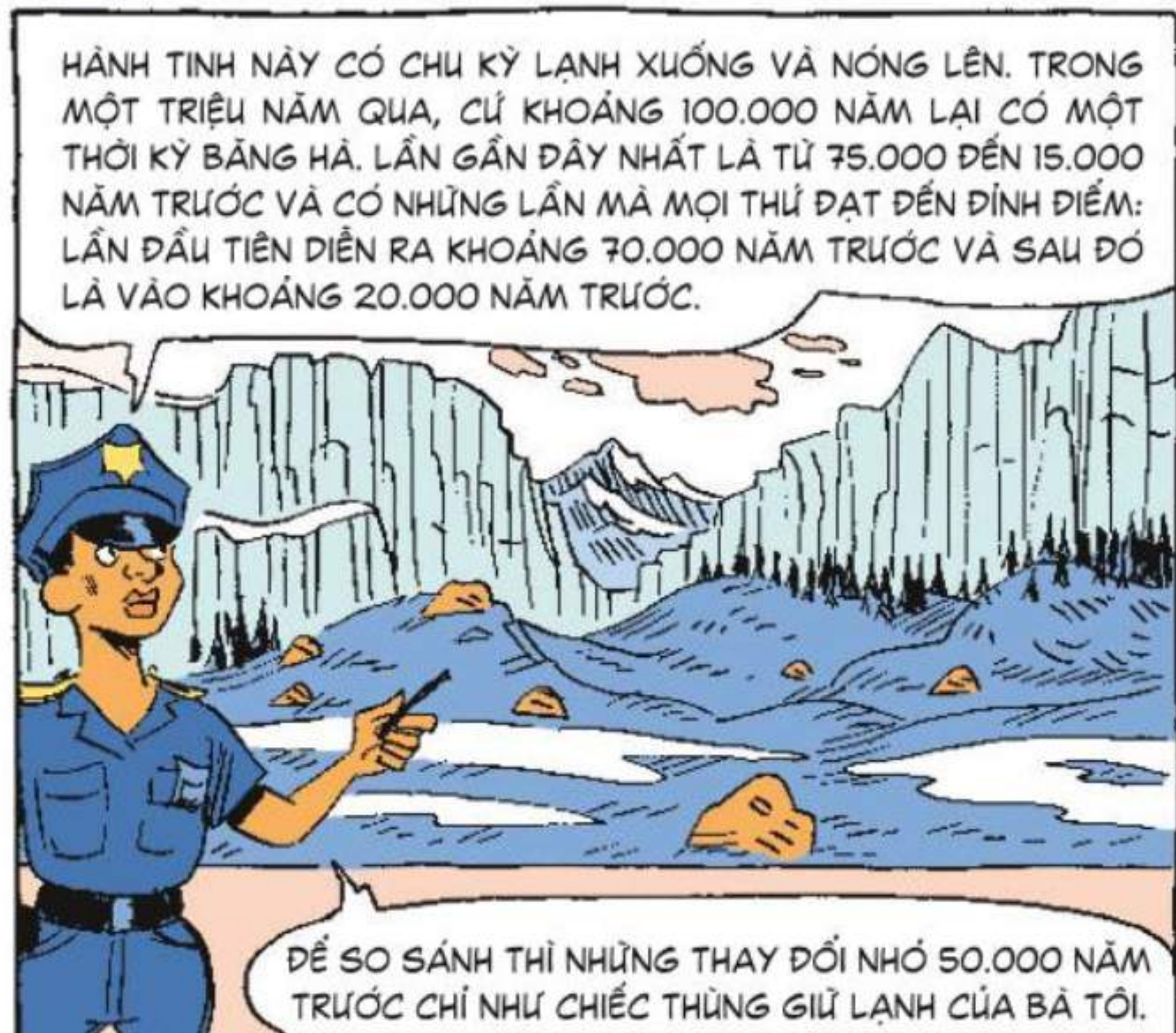
DÙ ANH CÓ NÓI ĐÚNG VỀ SỰ THAY ĐỔI KHÍ HẬU CỦA ÚC VÀO THỜI ĐIỂM 50.000 NĂM TRƯỚC, THÌ ĐÓ CŨNG KHÔNG PHẢI LÀ TẬN THỂ! TÔI KHÔNG TÀI NÀO HÌNH DUNG ĐƯỢC RẰNG SỰ THAY ĐỔI NHỎ TRONG THỜI TIẾT NÀY CÓ THỂ TẠO RA SỰ TUYỆT CHÙNG KHỦNG KHIẾP ĐẾN THỂ!

NẾU Ý CÔ LÀ VẬY! CÔ CÓ MẶT Ở ĐÓ KHÔNG?

VỀ ĐIỀU NÀY THÌ TÔI BIẾT NHIỀU HƠN HẸN SO VỚI ANH Đấy, ADAMSKI!

BÍP!

HÀNH TINH NÀY CÓ CHU KỲ LẠNH XUỐNG VÀ NÓNG LÊN. TRONG MỘT TRIỆU NĂM QUA, CỬ KHOẢNG 100.000 NĂM LẠI CÓ MỘT THỜI KỲ BĂNG HÀ. LẦN GẦN ĐÂY NHẤT LÀ TỪ 75.000 ĐẾN 15.000 NĂM TRƯỚC VÀ CÓ NHỮNG LẦN MÀ MỌI THỨ ĐẠT ĐẾN ĐỈNH ĐIỂM: LẦN ĐẦU TIÊN DIỄN RA KHOẢNG 70.000 NĂM TRƯỚC VÀ SAU ĐÓ LÀ VÀO KHOẢNG 20.000 NĂM TRƯỚC.

ĐỂ SO SÁNH THÌ NHỮNG THAY ĐỔI NHỎ 50.000 NĂM TRƯỚC CHỈ NHƯ CHIẾC THÙNG GIỮ LẠNH CỦA BÀ TÔI.

HÃY QUAY LẠI VỚI LOÀI DIPROTODON KHỔNG LỒ. LOÀI NÀY CÓ KHẢ NĂNG CHỐNG CHỊU RẤT GIỎI. CHÚNG ĐÃ SỐNG Ở ÚC TRONG 1,5 TRIỆU NĂM. CHÚNG ĐÃ VƯỢT QUA ÍT NHẤT MƯỜI THỜI KỲ BĂNG HÀ! CHÚNG CŨNG VƯỢT QUA GIAI ĐOẠN ĐỈNH ĐIỂM ĐẦU TIÊN CỦA THỜI KỲ BĂNG HÀ CUỐI CÙNG KHOẢNG 70.000 NĂM TRƯỚC!

VẬY TẠI SAO CHÚNG LẠI ĐỘT NHIÊN BIẾN MẤT VÀO 50.000 NĂM TRƯỚC? VÀO ĐÚNG THỜI ĐIỂM MÀ THÂN CHỦ CỦA ANH ĐẶT CHÂN ĐẾN ÚC?

CHÀ! ĐÓ LÀ SỰ TRÙNG HỢP NGẪU NHIÊN...

KHÔNG, KHÔNG PHẢI VẬY.

NẾU DIPROTODON LÀ NHỮNG KẼ TO LỚN DUY NHẤT CHẾT ĐI THÌ CHẮC CHẴN RẰNG ANH CÓ THỂ NÓI ĐÓ LÀ MỘT SỰ TRÙNG HỢP. NHƯNG HƠN 90% LOÀI THÚ LỚN CỦA ÚC ĐÃ BIẾN MẤT CÙNG LÚC! TÔI COI ĐÂY LÀ MỘT BẰNG CHỨNG GIÁN TIẾP...

NHƯNG DỪNG LẠI CHỨT, ANH CÓ THỰC SỰ NGHĨ RẰNG THẬT TRÙNG HỢP KHI THÂN CHỦ CỦA ANH ĐẾN ÚC VÀO ĐÚNG THỜI ĐIỂM MÀ TẤT CẢ NHỮNG SINH VẬT NÀY ĐANG CHẾT VÌ LẠNH KHÔNG?

CHÀ, TẠI SAO LẠI KHÔNG? ĐIỀU TRÙNG HỢP XẢY RA. ĐÓ LÀ TẤT CẢ NHỮNG GÌ CÔ CÓ LƯ? CÔ VÀ TÔI ĐỀU BIẾT TÒA ÁN SẼ XỬ CÓ LỢI CHO CHÚNG TÔI!

ANH ĐÃ TÍNH RỒI PHẢI KHÔNG? NHƯNG TÔI CÒN NHIỀU BẢNG CHỨNG NỮA! KHI BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU GÂY TUYỆT CHÙNG HÀNG LOẠT, CÁC SINH VẬT BIỂN THƯỜNG CHỊU THIẾT HẠI NHƯ NHỮNG NGƯỜI ANH EM TRÊN ĐẤT LIỀN. KHÔNG CÓ DẤU HIỆU NÀO CHO THẤY BẤT KỲ ĐỘNG VẬT ĐẠI DƯƠNG NÀO QUANH LÚC ĐÃ BIẾN MẤT VÀO 50.000 NĂM TRƯỚC!

TUY SỞ THÍCH ĐẠO BIỂN CỦA THÂN CHỦ CỦA ANH ĐANG BÙNG NỔ, HỌ CHỈ LÀ MỐI ĐE DỌA TRÊN ĐẤT LIỀN. NHỮNG ĐIỀU HỌ LÀM CÓ THỂ GIẢI THÍCH TẠI SAO LÀN SÓNG TUYỆT CHÙNG NÀY ĐÃ QUÉT SẠCH ĐỘNG VẬT TRÊN CẠN CỦA LÚC NHƯNG LẠI KHÔNG TÁC ĐỘNG ĐẾN ĐỘNG VẬT BIỂN Ở QUANH ĐÓ!

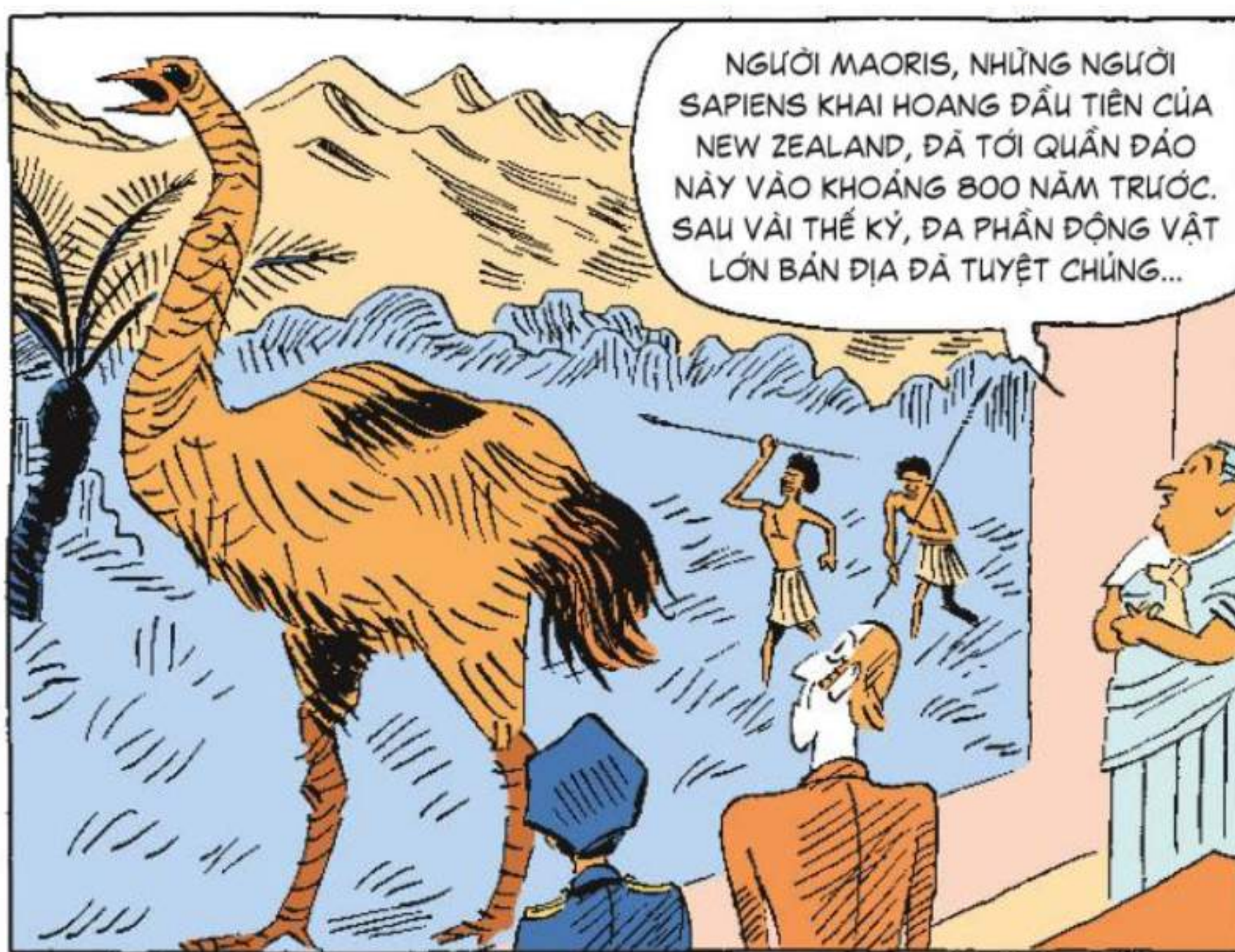
NẾU CÓ THỂ, TÔI MUỐN ĐƯA THÊM LUẬN ĐIỂM THỨ BA. THIÊN NIÊN KỶ TIẾP THEO ĐÃ CHỨNG KIẾN NHỮNG CUỘC TUYỆT CHÙNG HÀNG LOẠT TƯƠNG TỰ NHƯ Ở LÚC VÀO BẤT CỨ KHI NÀO CON NGƯỜI ĐỊNH CƯ Ở MỘT KHU VỰC KHÁC CỦA THẾ GIỚI BÊN NGOÀI.

ANH THẤY ĐẤY, DÙ NHÌN NHẬN THẾ NÀO THÌ SAPIENS CŨNG CÓ TỘI - KHÔNG THỂ CHỐI CẢI ĐƯỢC!

CHẮNG HẠN NHƯ Ở NEW ZEALAND, CÁC ĐỘNG VẬT LỚN Ở ĐÓ ĐÃ VƯỢT QUA CÁI GỌI LÀ "THẢM HỌA BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU" CỦA 50.000 NĂM TRƯỚC MÀ KHÔNG BỊ XẤU XƯỚC CHỨT NÀO, NHƯNG SAU ĐÓ LẠI PHẢI GÁNH CHỊU NHỮNG ĐÒN TÀN KHỐC NGAY KHI NHỮNG CON NGƯỜI ĐẦU TIÊN DẶT CHÂN LÊN QUẦN ĐẢO NÀY.

NGƯỜI MAORIS, NHỮNG NGƯỜI SAPIENS KHAI HOANG ĐẦU TIÊN CỦA NEW ZEALAND, ĐÃ TỚI QUẦN ĐẢO NÀY VÀO KHOẢNG 800 NĂM TRƯỚC. SAU VÀI THẾ KỶ, ĐA PHẦN ĐỘNG VẬT LỚN BẢN ĐỊA ĐÃ TUYỆT CHÙNG...

... CÙNG VỚI 60% CÁC LOÀI CHIM TRÊN ĐẢO.

CHUYỆN TƯƠNG TỰ ĐÃ XẢY RA VỚI VOI MA-MÚT Ở WRANGEL:
MỘT HÒN ĐẢO Ở BẮC BĂNG DƯƠNG, CÁCH BỜ BIỂN SIBERIA
200 KM VỀ PHÍA BẮC.

VOI MA-MÚT ĐÃ PHÁT TRIỂN HÀNG TRIỆU NĂM TRÊN HẦU HẾT BÀN CẦU
BẮC NHƯNG KHI HOMO SAPIENS TỎA RA KHẮP LỤC ĐỊA ÂU-Á VÀ SAU ĐÓ
LÀ BẮC MỸ, VOI MA-MÚT ĐÃ PHẢI THOÁI LUI.

KHOẢNG 10.000 NĂM TRƯỚC, CHẴNG THỂ TÌM THẤY CON VOI MA-MÚT NÀO
Ở BẤT CỨ Đâu, NGOẠI TRỪ TRÊN MỘT SỐ QUẦN ĐẢO XA XÔI Ở BẮC CỰC,
ĐẶC BIỆT LÀ TRÊN ĐẢO WRANGEL.

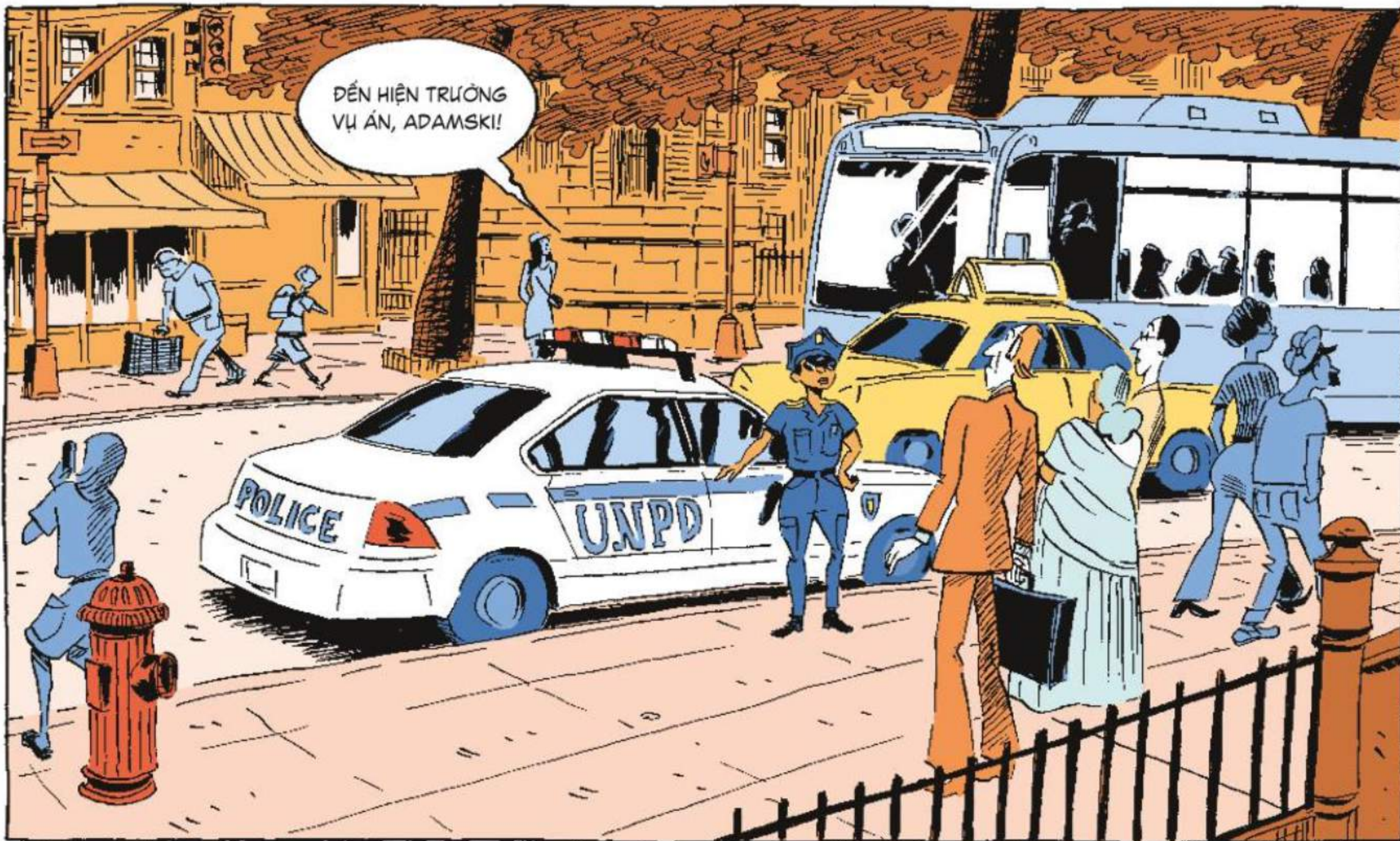
SIBERIA

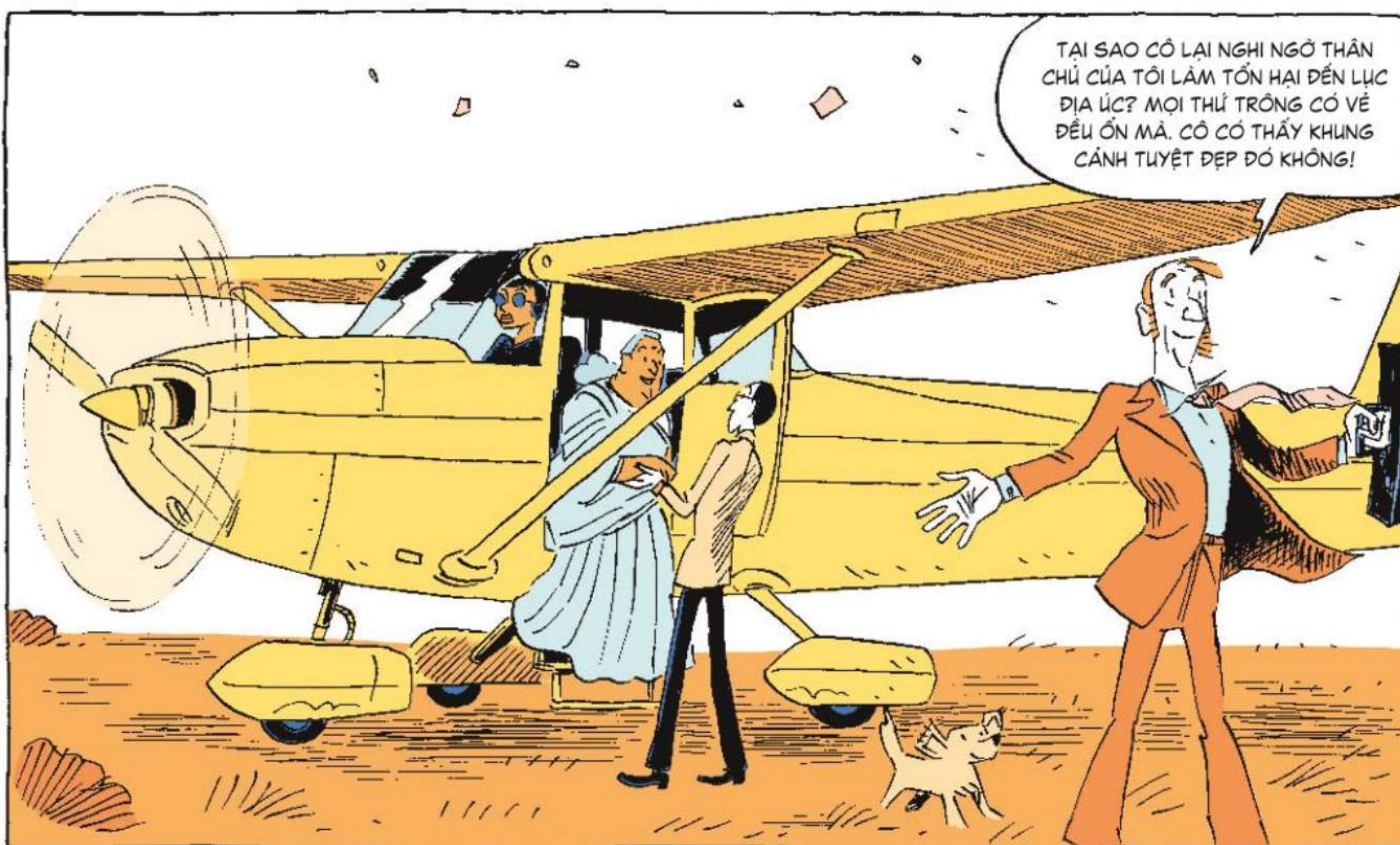
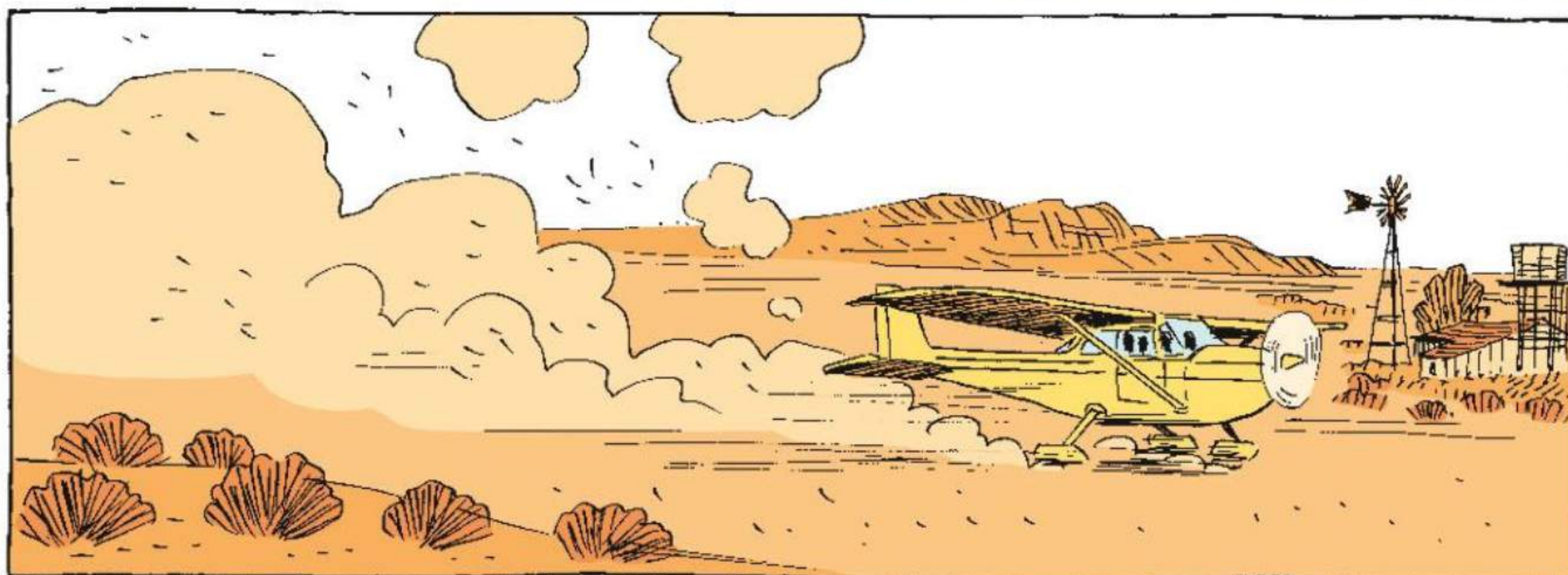
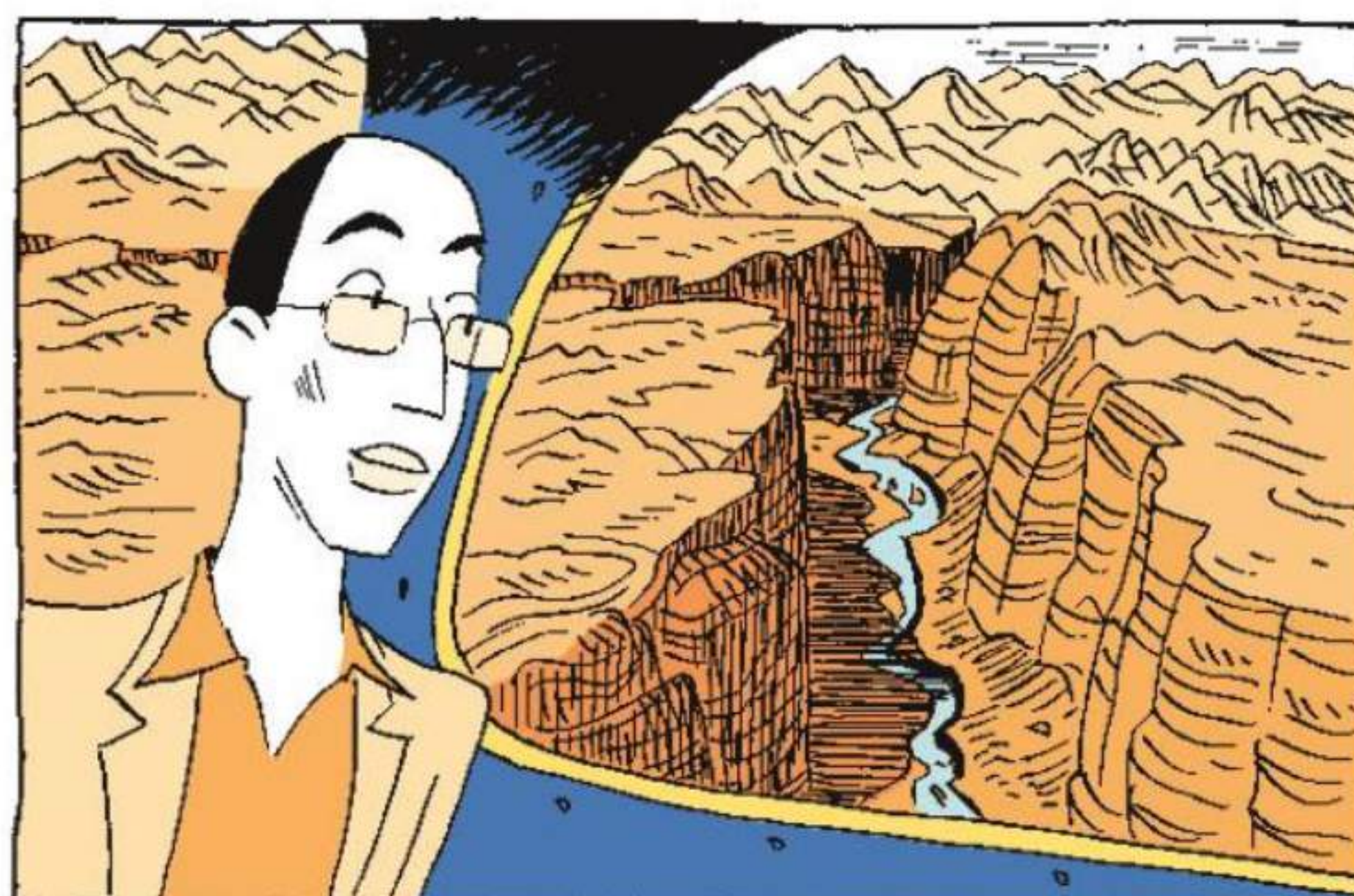
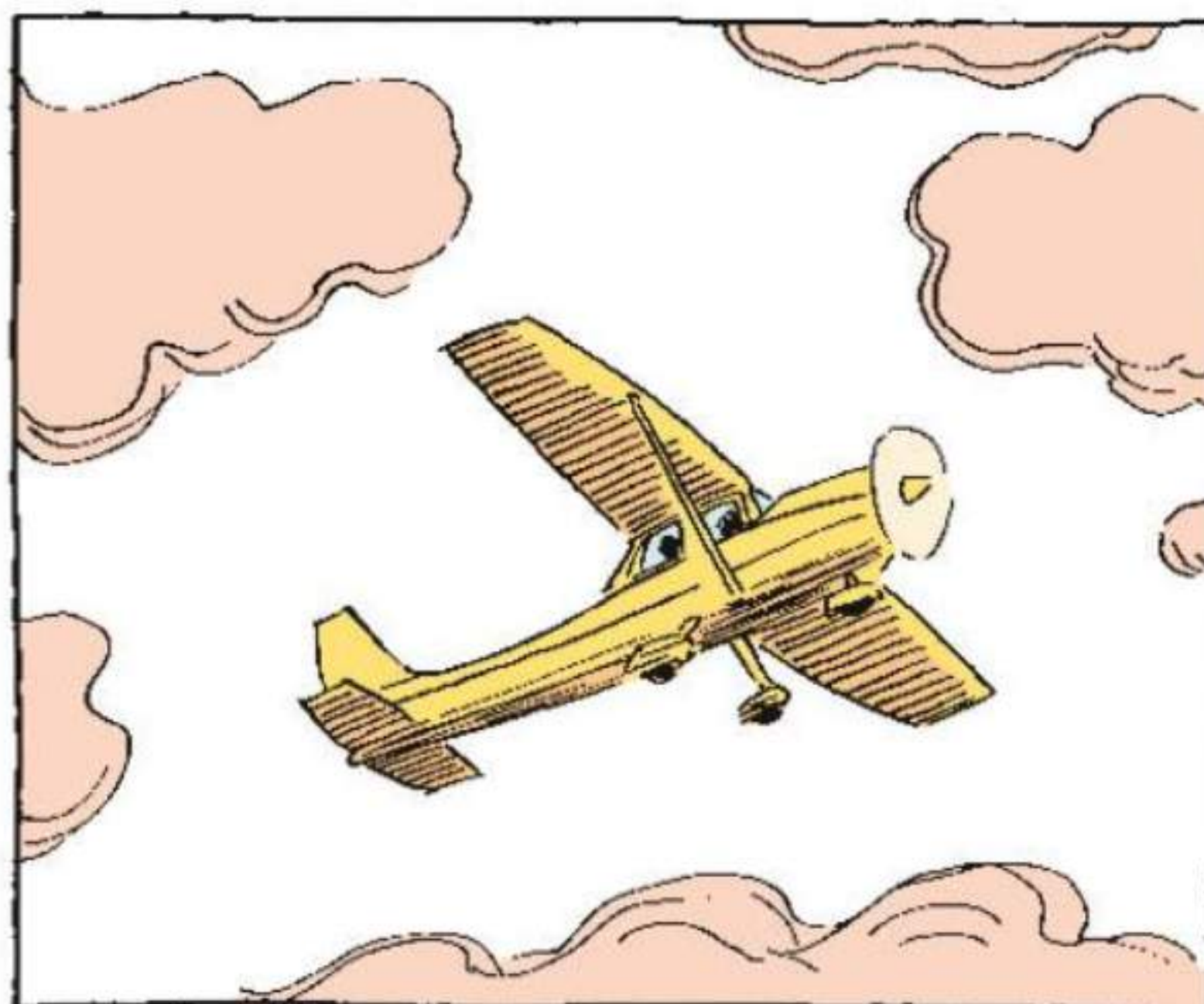
BẮC BĂNG DƯƠNG

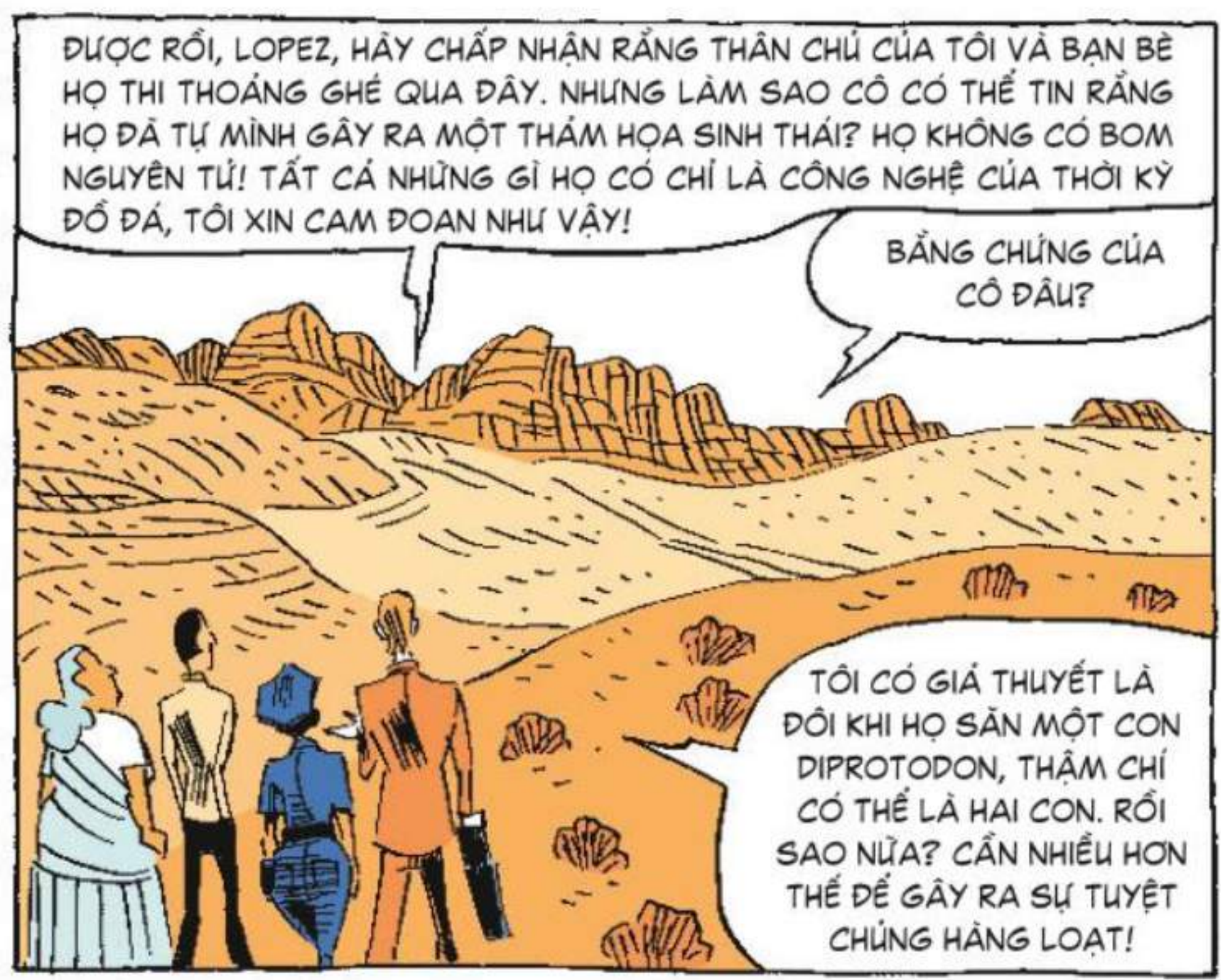
ĐẢO WRANGEL

NHỮNG CON VOI MA-MÚT TRÊN ĐẢO WRANGEL ĐÃ SỐNG THÊM VÀI NGHÌN
NĂM NỮA, SAU ĐÓ ĐỘT NGỘT BIẾN MẤT KHOẢNG 4.000 NĂM TRƯỚC,
NGAY KHI CON NGƯỜI ĐẦU TIÊN ĐẶT CHÂN LÊN ĐẢO.

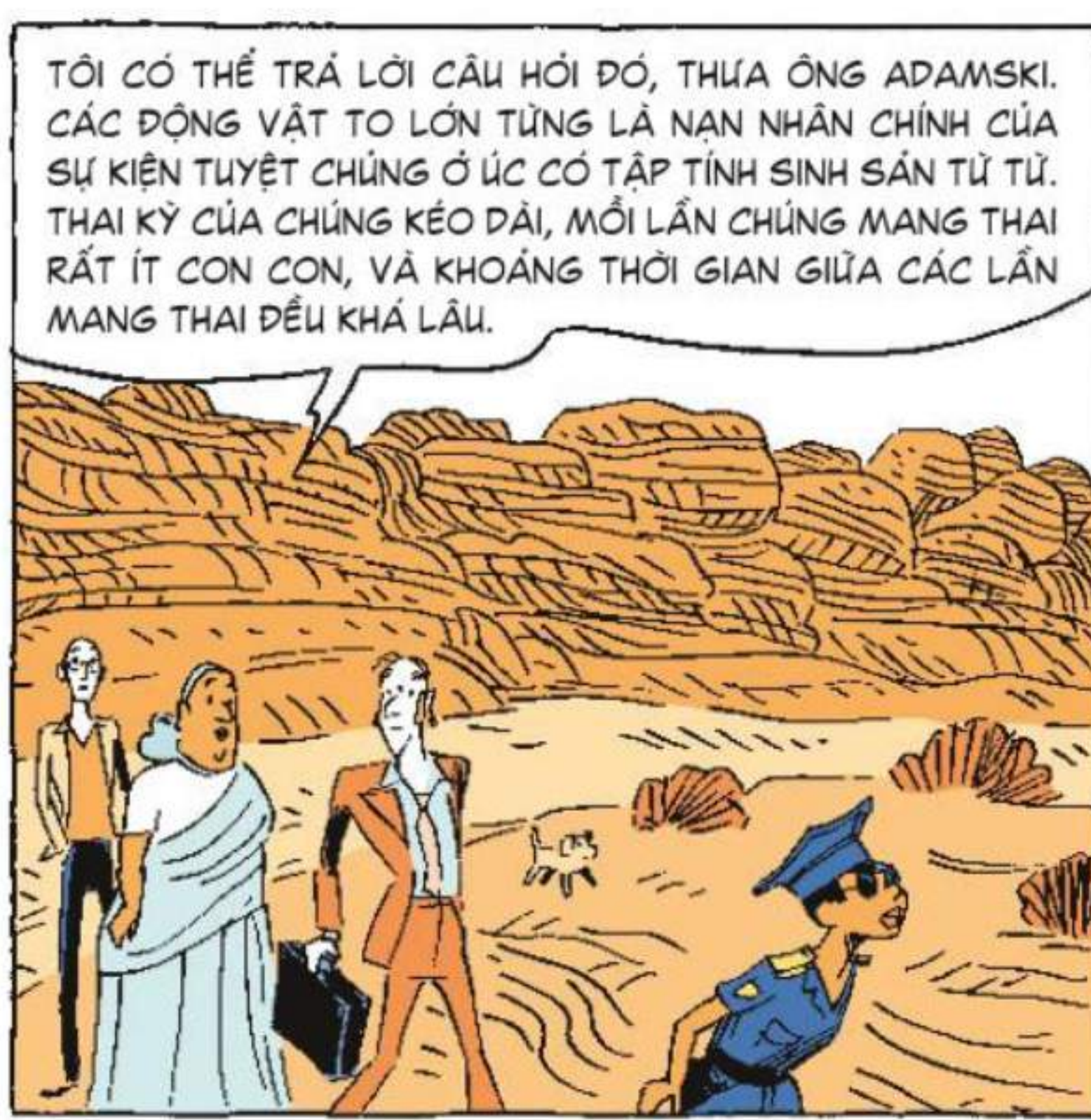

ĐƯỢC RỒI, LOPEZ, HÃY CHẤP NHẬN RẰNG THÂN CHỦ CỦA TÔI VÀ BẠN BÈ HỌ THI THOÁNG GHÉ QUA ĐÂY. NHƯNG LÀM SAO CÔ CÓ THỂ TIN RẰNG HỌ ĐÃ TỰ MÌNH GÂY RA MỘT THẢM HỌA SINH THÁI? HỌ KHÔNG CÓ BOM NGUYÊN TỬ! TẤT CẢ NHỮNG GÌ HỌ CÓ CHỈ LÀ CÔNG NGHỆ CỦA THỜI KỲ ĐỒ ĐÁ, TÔI XIN CAM ĐOAN NHƯ VẬY!

BẰNG CHỨNG CỦA CÔ ĐÂU?

TÔI CÓ GIÁ THUYẾT LÀ ĐÔI KHI HỌ SẴN MỘT CON DIPROTODON, THẬM CHỈ CÓ THỂ LÀ HAI CON. RỒI SAO NỮA? CẦN NHIỀU HƠN THỂ ĐỂ GÂY RA SỰ TUYỆT CHỦNG HÀNG LOẠT!

TÔI CÓ THỂ TRẢ LỜI CÂU HỎI ĐÓ, THƯA ÔNG ADAMSKI. CÁC ĐỘNG VẬT TO LỚN TỪNG LÀ NAN NHÂN CHÍNH CỦA SỰ KIỆN TUYỆT CHỦNG Ở ÚC CÓ TẬP TÍNH SINH SẢN TỪ TỬ. THAI KỲ CỦA CHÚNG KÉO DÀI, MỖI LẦN CHÚNG MANG THAI RẤT ÍT CON CON, VÀ KHOẢNG THỜI GIAN GIỮA CÁC LẦN MANG THAI ĐỀU KHẢ LÂU.

NGAY CẢ KHI CON NGƯỜI CHỈ GIẾT MỘT CON DIPROTODON HAI HOẶC BA THÁNG MỘT LẦN, THÌ CÙNG ĐỦ ĐỂ SỐ TỬ VONG NHIỀU HƠN SỐ SINH RA.

VÀI NGHÌN NĂM SAU, CON DIPROTODON ĐƠN ĐỘC CUỐI CÙNG QUA ĐỜI, VÀ LOÀI NÀY BIẾN MẤT VĨNH VIỄN.

VỚI TẤT CẢ SỰ KÍNH TRỌNG, THƯA GIÁO SƯ, ĐIỀU ĐÓ KHÔNG THUYẾT PHỤC LẮM. ĐẦU TIÊN CON NGƯỜI TIẾN HÓA Ở CHÂU PHI VÀ HỌ BẮT ĐẦU SĂN BẮT NHỮNG ĐỘNG VẬT LỚN Ở ĐÓ TRƯỚC KHI ĐẶT CHÂN TỚI ĐỊNH CƯ Ở NHỮNG NƠI KHÁC.

NHƯNG VOI, TÊ GIÁC VÀ HÀ MÃ VẪN TỒN TẠI Ở CHÂU PHI! TRÊN THỰC TẾ, CHÂU PHI LÀ NƠI CÓ NHỮNG LOÀI ĐỘNG VẬT LỚN NHẤT! CÔ SẼ GIẢI THÍCH ĐIỀU ĐÓ NHƯ THẾ NÀO ĐÂY HẢ THẨM TỬ LOPEZ?

CHỜ ĐÃ. ANH BỎ QUA SỰ TIẾN HÓA RỒI.

KHI CON NGƯỜI BẮT ĐẦU SĂN BẮT Ở CHÂU PHI, HỌ VẪN LÀ TÂN BINH. KHI HỌ TỪ TỪ HÀNH ĐỘNG CÙNG NHAU, NHỮNG CON THÚ LỚN ĐÃ CÓ THỜI GIAN ĐỂ HỌC CÁCH SỢ HÃI. KHI SAPIENS TRỞ THÀNH LOÀI GÂY CHẾT CHÓC NHẤT TRÁI ĐẤT, CÁC ĐỘNG VẬT LỚN Ở CHÂU PHI ĐÃ NHẬN THỨC ĐƯỢC RẰNG CHÚNG KHÔNG MUỐN CHẠM MẶT ĐÁM VƯỜN HAI CHÂN NÀY.

VẬY LÀ VỀ CƠ BẢN CÔ ĐANG NÓI ĐỘNG VẬT CHÂU PHI THÔNG MINH VÀ BIẾT CÁCH CHẠY TRỐN NHỮNG ĐỘNG VẬT ÚC LẠI NGU NGỐC ĐẾN MỨC ĐỂ CHO CON NGƯỜI SÁT HẠI?

ĐÓ KHÔNG PHẢI LÀ TRÍ THÔNG MINH, MÀ LÀ KINH NGHIỆM! VIỆC SĂN NHỮNG KẸ TO LỚN Ở ÚC DỄ HƠN Ở CHÂU PHI, VÌ CÁC LOÀI ĐỘNG VẬT Ở ÚC CHƯA HỌC ĐƯỢC CÁCH SỢ HÃI CON NGƯỜI!

THÂN CHỦ CỦA ANH TRÔNG KHÔNG QUÁ NGUY HIỂM, KHÔNG CÓ HÀM RĂNG DÀI SẮC NHỌN, CHĂNG NHANH NHỆN HAY SỞ HỮU VAI Ụ THỊT BẮP GÌ CẢ...

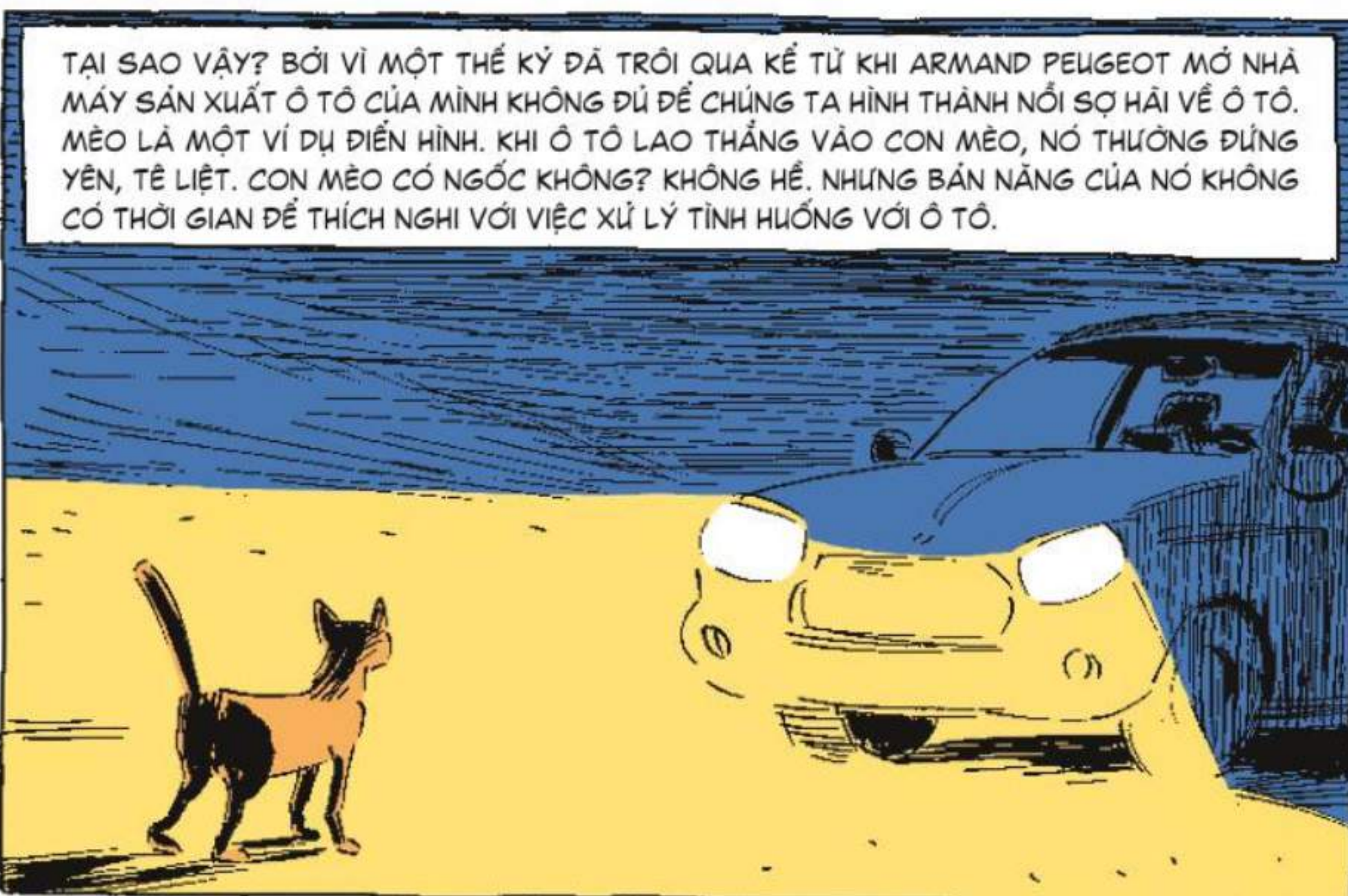
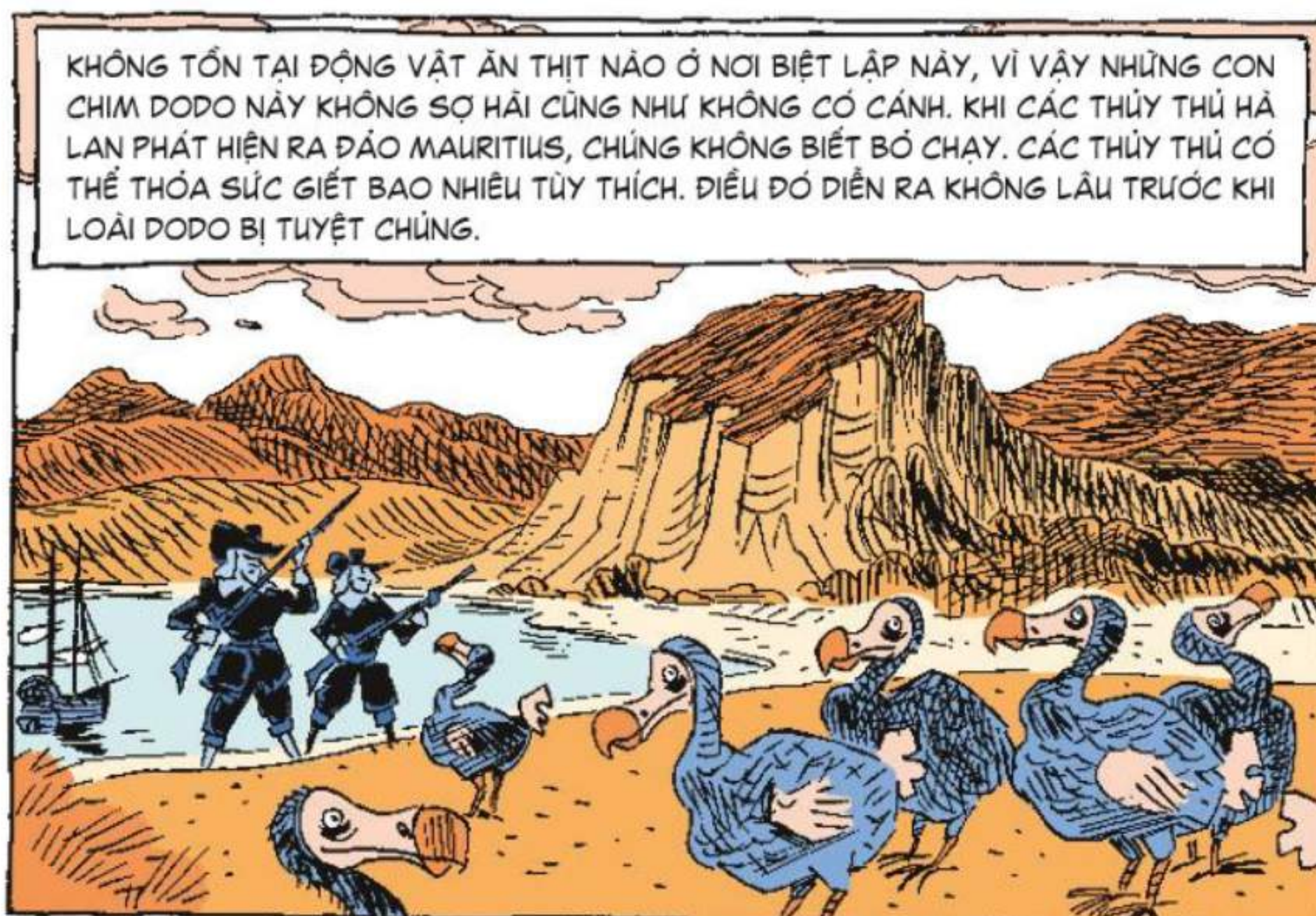
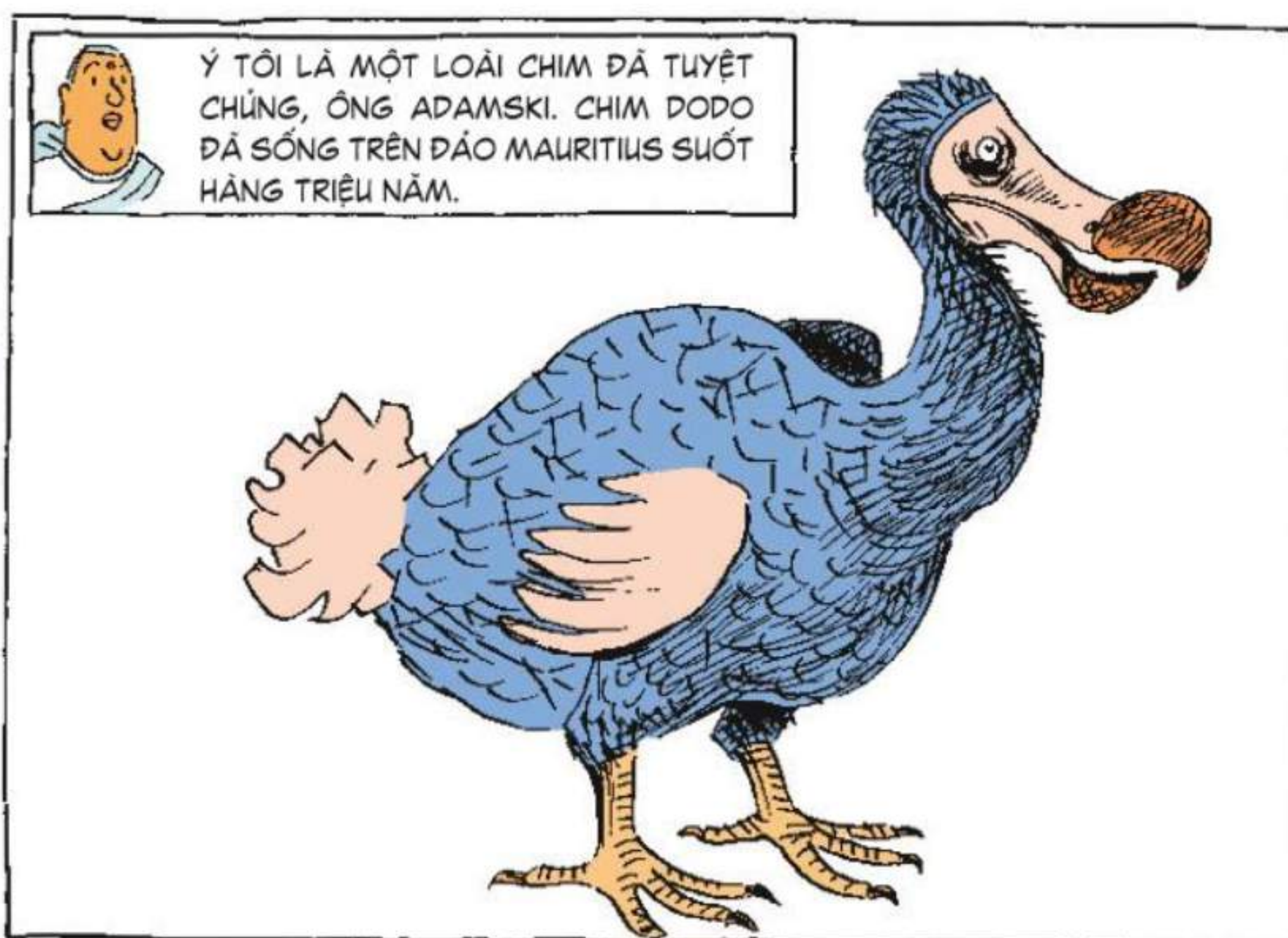
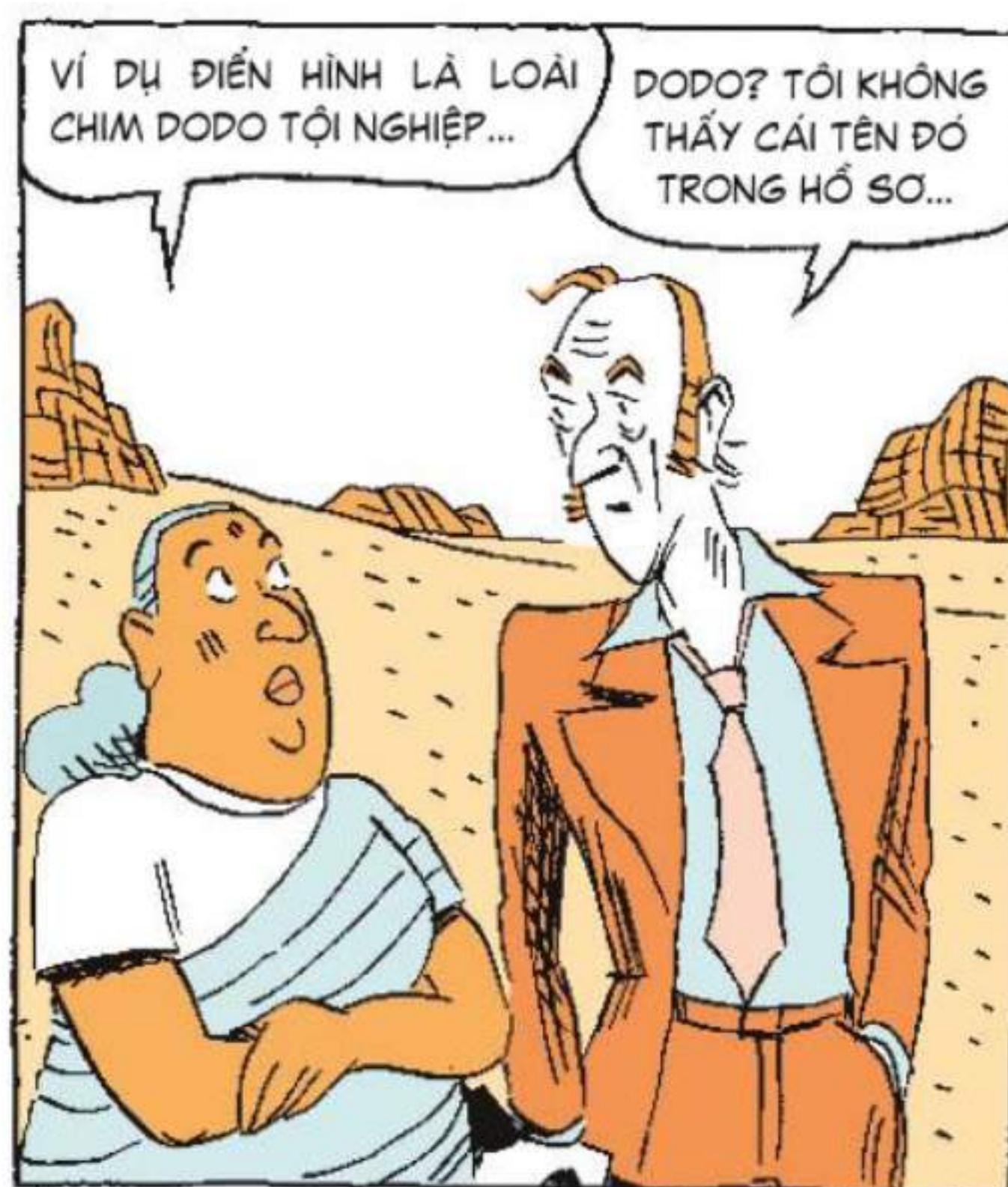

DIPROTODON LÀ LOÀI THÚ CÓ TÚI LỚN NHẤT TỪNG ĐI LẠI TRÊN TRÁI ĐẤT. LẦN ĐẦU TIÊN TRÔNG THẤY NHỮNG CON VƯỜN THOẠT NHÌN THÌ CÓ VÉ YẾU ỚT NÀY, CÓ THỂ CHÚNG ĐÃ CHĂNG MÁY MÀY BẬN TÂM...

CẦN THỜI GIAN ĐỂ HỌC CÁCH SỢ NHỮNG MỐI NGUY MỐI.

VÀO THỜI ĐIỂM THÂN CHỦ CỦA ÔNG ĐẾN ÚC, HỌ KHÔNG CHỈ SẴN BẮT THUẦN THỰC MÀ CÒN BIẾT SỬ DỤNG LỬA. ĐỐI MẶT VỚI NHỮNG KHU RỪNG XA LẠ VÀ BỊ ĐE DỌA, CÓ THỂ HỌ ĐÃ ĐỐT CHỮNG MỘT CÁCH CÓ CHỦ ĐÍCH. ĐIỀU NÀY ĐÃ TẠO RA MỘT VÙNG ĐỒNG CÓ MỜ DỄ QUAN SÁT, KHIẾN VIỆC ĐI SĂN CỦA HỌ TRỞ NÊN DỄ DÀNG HƠN.

BẰNG CÁCH ĐÓ, HỌ ĐÃ THAY ĐỔI HOÀN TOÀN HỆ SINH THÁI TRÊN NHỮNG KHU VỰC RỘNG LỚN CỦA ÚC CHỈ TRONG VÀI THIÊN NIÊN KỶ NGẮN NGŨI.

TÔI ĐÃ NGHIÊN CỨU KỸ BẰNG CHỨNG NÀY! CỨ CHO RẰNG CÓ RẤT NHIỀU CÂY CỐI VÀ BỤI RÂM ĐÃ BIẾN MẤT DO THÂN CHỦ CỦA TÔI ĐỐT...

NHƯNG CÒN CÂY BẠCH ĐÀN THÌ SAO? CHÚNG RẤT HIẾM Ở ÚC CÁCH ĐÂY 50.000 NĂM VÀ CHÚNG BẮT ĐẦU LAN RA RẤT NHANH CHÓNG! CHÚNG HỒI PHỤC TỐT HƠN SAU HÓA HOẠN. VIỆC THÂN CHỦ CỦA TÔI XUẤT HIỆN ĐÃ MỞ RA THỜI KỶ VÀNG SƠN CHO CÂY BẠCH ĐÀN! VÀ CÓ BẰNG CHỨNG HỖ TRỢ ĐIỀU ĐÓ! HÃY NHÌN BỨC ẢNH THỰC VẬT HÓA THẠCH NÀY! MỌI THỨ ĐỀU CHỨNG THỰC!

VẪN CHƯA HẾT! NHỮNG SỰ THAY ĐỔI TRONG THẨM THỰC VẬT ĐÃ ẢNH HƯỞNG ĐẾN ĐỘNG VẬT ĂN THỰC VẬT VÀ ĐỘNG VẬT ĂN THỊT NHỮNG ĐỘNG VẬT ĐÓ. CHẴNG HẠN LOÀI GẤU TÚI KOALA KHÔNG ĂN GÌ NGOÀI LÁ BẠCH ĐÀN NÊN CHÚNG ĐÃ VUI VẺ GẶM NHẮM ĐẾN NHỮNG VÙNG LẠNH THỔ MỚI! VÀ TẤT CẢ NÊN CẢM ƠN THÂN CHỦ CỦA TÔI!

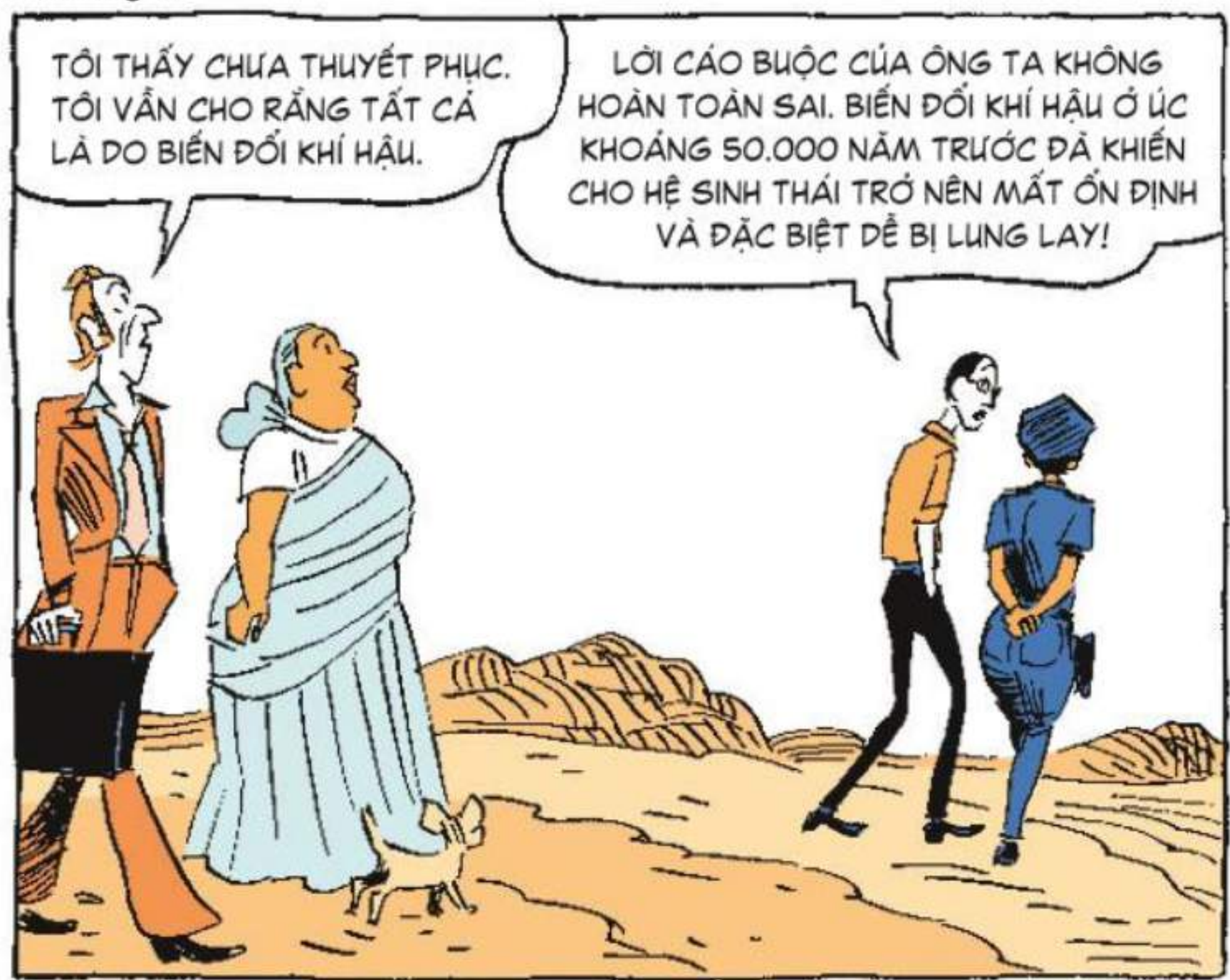
ĐIỀU GÌ DỄ THƯƠNG HƠN MỘT CON GẤU TÚI NHỎ XINH, NÓI CHO TÔI BIẾT ĐI?

LOPEZ, CÔ CẦN NHÌN XEM BỞI THẨM ĐOÀN SẼ PHẢN ỨNG THẾ NÀO KHI TÔI GỌI Đám GẤU TÚI DỄ THƯƠNG ĐẾN LÀM NHÂN CHỨNG.

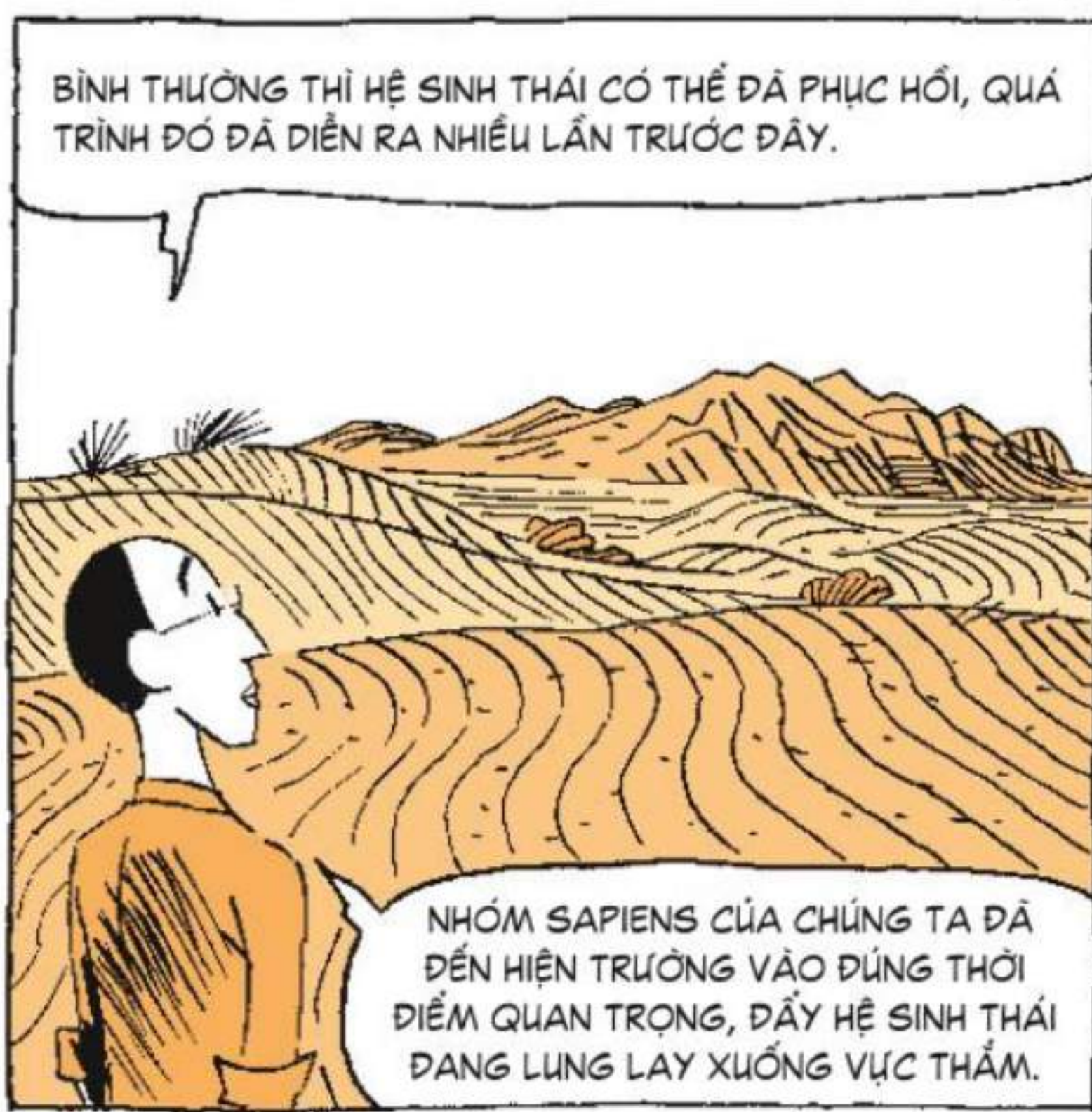
VÀNG, NHƯNG HẦU HẾT CÁC LOÀI ĐỘNG VẬT KHÁC ĐỀU PHẢI CHIU DỰNG RẤT NHIỀU, ÔNG ADAMSKI. NHIỀU CHUỐI THỨC ĂN CỦA ÚC ĐÃ BỊ PHÁ VỠ, KHIẾN CÁC MẮT XÍCH YẾU NHẤT BỊ TUYỆT CHỦNG.

TÔI THẤY CHƯA THUYẾT PHỤC. TÔI VẪN CHO RẰNG TẤT CẢ LÀ DO BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU.

LỜI CẢO BUỘC CỦA ÔNG TA KHÔNG HOÀN TOÀN SAI. BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU Ở LÚC KHOẢNG 50.000 NĂM TRƯỚC ĐÃ KHIẾN CHO HỆ SINH THÁI TRỞ NÊN MẤT ỔN ĐỊNH VÀ ĐẶC BIỆT DỄ BỊ LUNG LAY!

BÌNH THƯỜNG THÌ HỆ SINH THÁI CÓ THỂ ĐÃ PHỤC HỒI, QUÁ TRÌNH ĐÓ ĐÃ DIỄN RA NHIỀU LẦN TRƯỚC ĐÂY.

NHÓM SAPIENS CỦA CHÚNG TA ĐÃ ĐẾN HIỆN TRƯỜNG VÀO ĐÚNG THỜI ĐIỂM QUAN TRỌNG, ĐẨY HỆ SINH THÁI ĐANG LUNG LAY XUỐNG VỰC THẳM.

SỰ KẾT HỢP GIỮA BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU VÀ HOẠT ĐỘNG SĂN BẮT CỦA CON NGƯỜI ĐÃ GÂY TÁC ĐỘNG NẶNG NỀ ĐẾN CÁC LOÀI ĐỘNG VẬT LỚN VÌ CHÚNG ĐÃ BỊ TẤN CÔNG TỪ NHIỀU PHÍA KHÁC NHAU.

KHÓ CÓ MỘT CHIẾN LƯỢC SINH TỒN TỐT ĐỂ CHỐNG LẠI NHIỀU MỐI ĐE DỌA CÙNG LÚC...

NẾU KHÔNG CÓ THÊM BẰNG CHỨNG NÀO NỮA, THÌ SẼ KHÓ LÒNG QUY HẾT TRÁCH NHIỆM CHO BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU HAY CHO THÂN CHỦ CỦA ÔNG.

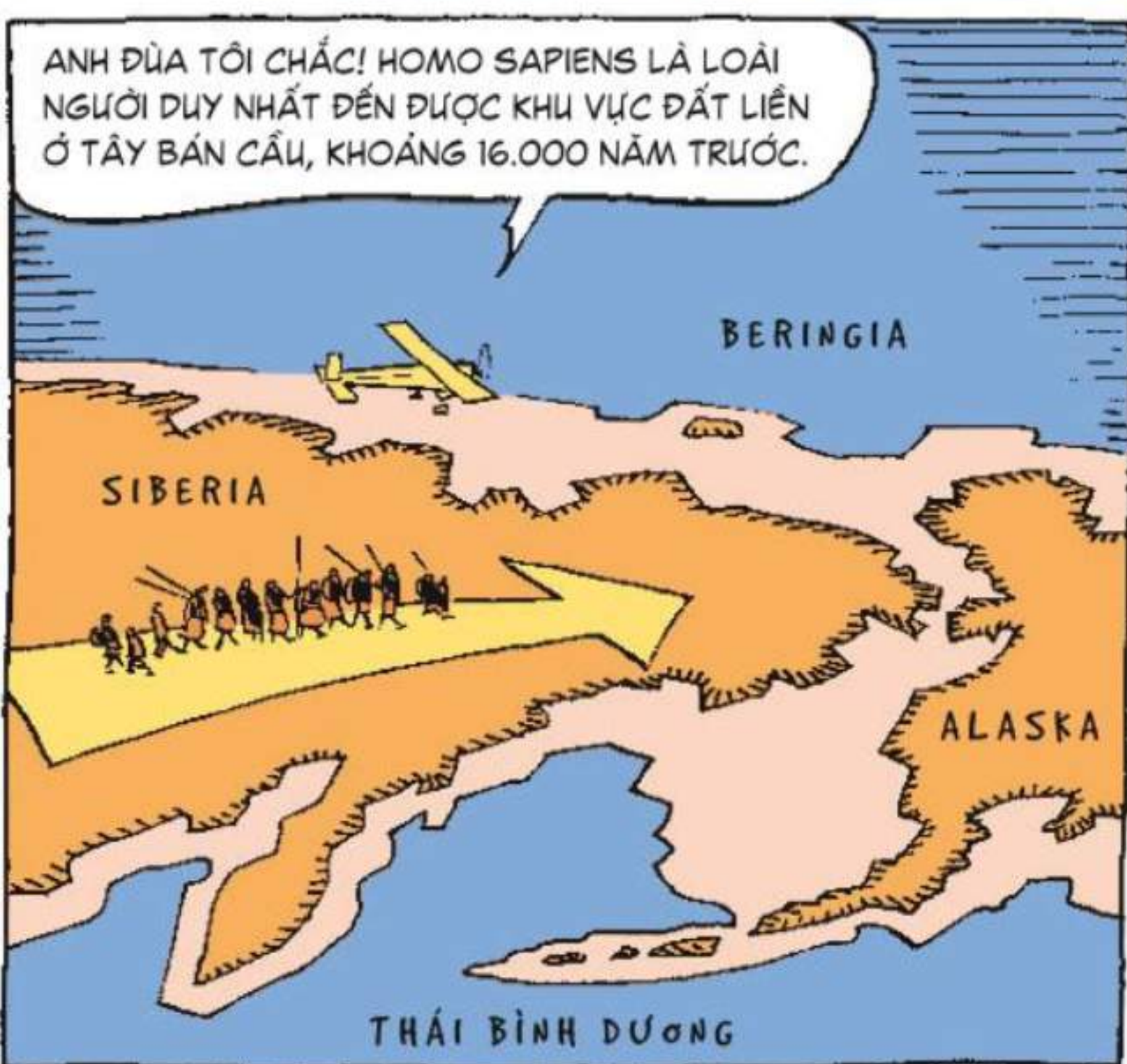

NHƯNG CHÚNG TÔI VẪN CÓ RẤT NHIỀU LÝ DO ĐỂ NÓI RẰNG NẾU THÂN CHỦ CỦA ÔNG CHƯA BAO GIỜ ĐẶT CHÂN ĐẾN LÚC, THÌ NƠI ĐÓ SẼ VẪN TỒN TẠI SỰ TỬ CỐ TỬ, DIPROTODON VÀ CHUỘT TỬ KHỔNG LỒ!

ĐI NÀO, HÃY QUAY LẠI MÁY BAY. CHÚNG TA SẼ TỚI MỘT SỐ HIỆN TRƯỜNG KHÁC.

KHÔNG DỄ VẬY ĐÂU! HÀNH TRÌNH NÀY ĐẦY KHÓ KHĂN, CÓ LẼ CÒN KHÓ HƠN CUỘC VƯỢT BIỂN ĐẾN ÚC. TRƯỚC TIÊN, SAPIENS PHẢI CHỐNG CHỊU ĐƯỢC VỚI CÁC ĐIỀU KIỆN KHẮC NGHIỆT Ở PHÍA BẮC SIBERIA. MẶT TRỜI HẦU NHƯ KHÔNG XUẤT HIỆN VÀO MÙA ĐÔNG VÀ NHIỆT ĐỘ CÓ THỂ GIẢM XUỐNG NGƯỠNG ÂM 50°C.

CHÚNG TA CÓ THỂ ĐÓNG CỬA SỞ LẠI KHÔNG?

CÓ CHẮC ĐÓ LÀ THÂN CHỦ CỦA TÔI KHÔNG? CÔ ĐÃ XEM KỸ HỌ CHƯA? SAPIENS SINH RA ĐỂ SỐNG TRÊN ĐỒNG CỎ CHÂU PHI NÓNG BỎNG CHỦ KHÔNG PHẢI SIBERIA! NGAY CẢ NGƯỜI NEANDERTHAL VỐN THÍCH NGHỈ VỚI KHÍ HẬU LẠNH CÙNG CHƯA BAO GIỜ THÀNH CÔNG TRONG VIỆC SỐNG Ở MIỀN BẮC SIBERIA.

ÔNG NÓI RẤT ĐÚNG, CƠ THỂ THÂN CHỦ CỦA ÔNG ĐÃ THÍCH NGHỈ VỚI ĐỒNG CỎ CHÂU PHI, NHƯNG TRÍ TUỆ CỦA HỌ ĐÃ TÌM RA NHỮNG GIẢI PHÁP KHÉO LÉO ĐỂ TỒN TẠI Ở VÙNG ĐẤT ĐẦY BĂNG TUYẾT NÀY!

KHI NHỮNG NHÓM SĂN BẮT-HÁI LƯỢM DI CƯ ĐẾN NHỮNG KHU VỰC CÓ KHÍ HẬU LẠNH HƠN, HỌ ĐÃ BIẾT LÀM GIÀY ĐI TUYẾT VÀ QUẦN ÁO GIỮ NHIỆT BẰNG CÁCH SỬ DỤNG CÁC LỚP LÔNG THÚ VÀ DA ĐƯỢC KHÂU CHẶT LẠI VỚI NHAU BẰNG KIM.

HỌ ĐÃ PHÁT TRIỂN NHỮNG LOẠI VŨ KHÍ MỚI VÀ KỸ THUẬT SĂN BẮT TÁC CHIẾN ĐỂ CÓ THỂ THEO DẤU VÀ GIẾT VOI MA-MÚT CÙNG NHƯ CÁC LOÀI ĐỘNG VẬT LỚN KHÁC SỐNG Ở VÙNG CỰC BẮC.

KHI QUẦN ÁO GIỮ NHIỆT VÀ KỸ THUẬT SĂN BẮN CỦA HỌ ĐƯỢC CẢI TIẾN, SAPIENS DẪM DẤN THÂN SÂU HƠN VÀO NHỮNG VÙNG BĂNG GIÁ NÀY. KHI HỌ DI CHUYỂN VỀ PHÍA BẮC, QUẦN ÁO, CHIẾN LƯỢC SĂN BẮN VÀ CÁC KỸ NĂNG SINH TỒN KHÁC CỦA HỌ TIẾP TỤC ĐƯỢC HOÀN THIỆN HƠN.

NHƯNG NHÌN VÙNG ĐẤT NÀY ĐI! THẬT VÔ LÝ! TẠI SAO HỌ LẠI TỪ BỎ CHỖN QUEN THUỘC ĐỂ ĐẾN SIBERIA?

CÓ LÈ NHỮNG KẺ KHÁT MÁU NÀY ĐÃ TIẾN VỀ PHÍA BẮC DO CHIẾN TRANH, ADAMSKI!

HOẶC CÓ THỂ DO ÁP LỰC VỀ NHÂN KHẨU HỌC HAY THIÊN TÀI...

TUY NHIÊN, MỘT SỐ NGƯỜI CÓ THỂ CÓ LÝ DO TÍCH CỰC HƠN... Ý TÔI LÀ NHỮNG KHOÁNG ĐẤT ĐÓNG BĂNG NÀY CÓ ĐẦY NHỮNG ĐỘNG VẬT TO LỚN, BÉO NGẬY NHƯ TUẦN LỘC VÀ VOI MA-MÚT.

VOI MA-MÚT CHÍNH LÀ NGUỒN CUNG CẤP THỊT KHỔNG LỒ - VÀ Ở NHIỆT ĐỘ KHẮC NGHIỆT ĐÓ, HỌ CÓ THỂ ĐÔNG LẠNH NÓ ĐỂ SỬ DỤNG LÂU DÀI! VOI MA-MÚT CŨNG LÀ NGUỒN CUNG CẤP CHẤT BÉO NGON, BỘ LÔNG ẤM ẤP VÀ CẶP NGÀ VOI QUÝ GIÁ.

GÂU!
GÂU!

MỌI NGƯỜI NHỚ SUNGIR CHỨ? BẰNG CHỨNG KHẢO CỔ HỌC TỪ ĐỊA ĐIỂM ĐÓ CHỨNG MINH RẰNG NHỮNG KẺ SĂN VOI MA-MÚT KHÔNG CHỈ SỐNG SỐT Ở MIỀN BẮC BĂNG GIÁ MÀ HỌ CÒN PHÁT TRIỂN MẠNH. HỌ DẪN LAN RỘNG RA XA, THEO CHÂN VOI MA-MÚT, VOI RĂNG MẪU, TÊ GIÁC VÀ TUẦN LỘC.

VÀ ĐÂY SINH VẬT TỘI NGHIỆP NÀY ĐẾN CHỖ TUYỆT CHUNG...

GÂU!
GÂU!
GÂU!
GÂU!

ĐỦ RỒI, KIKI! XIN LỖI CÁC VỊ! CHÚNG TA NÊN QUAY LẠI MÁY BAY.

GÂU!
GÂU!

KHOẢNG 16.000 NĂM TRƯỚC, VIỆC SĂN BẮT CỦA HỌ ĐÃ ĐƯA MỘT SỐ NGƯỜI TỪ ĐÔNG BẮC SIBERIA ĐẾN KHU VỰC ALASKA.

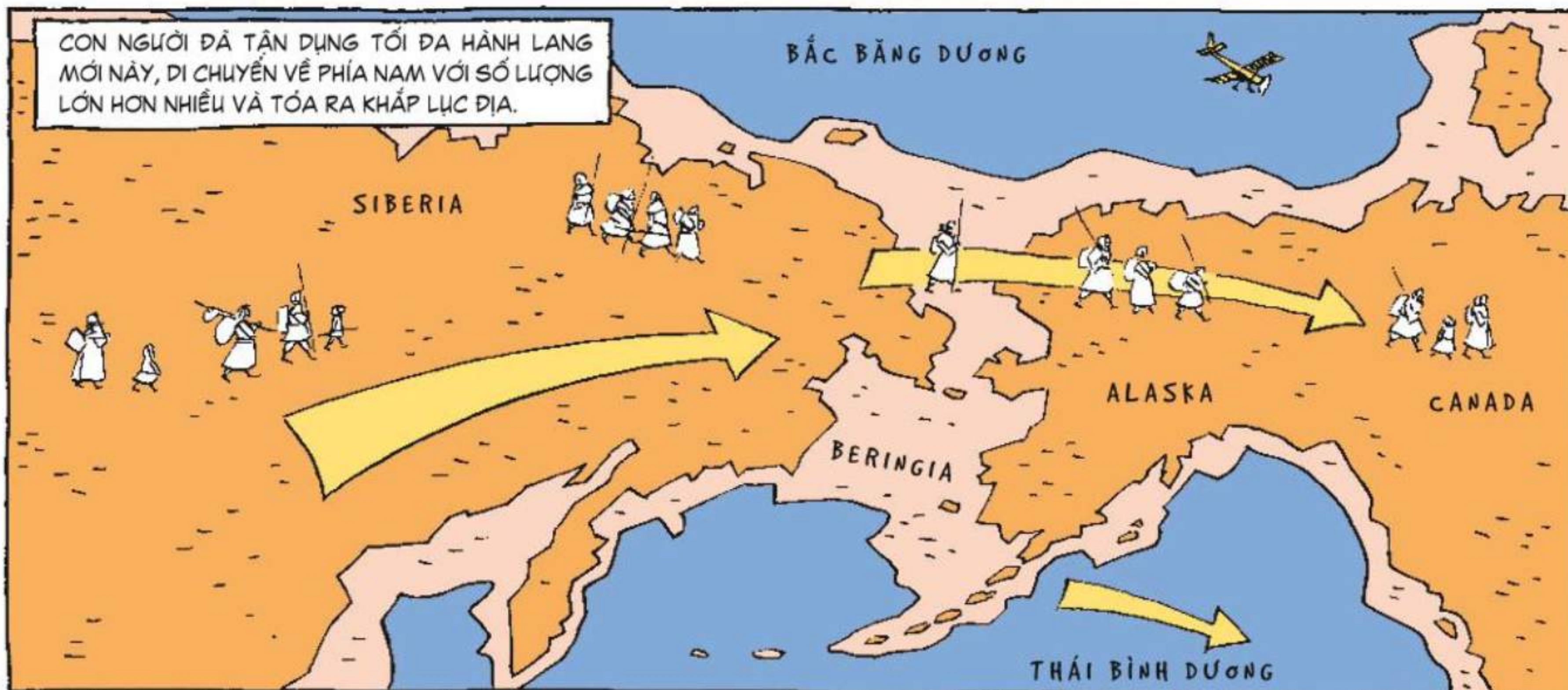
SIBERIA

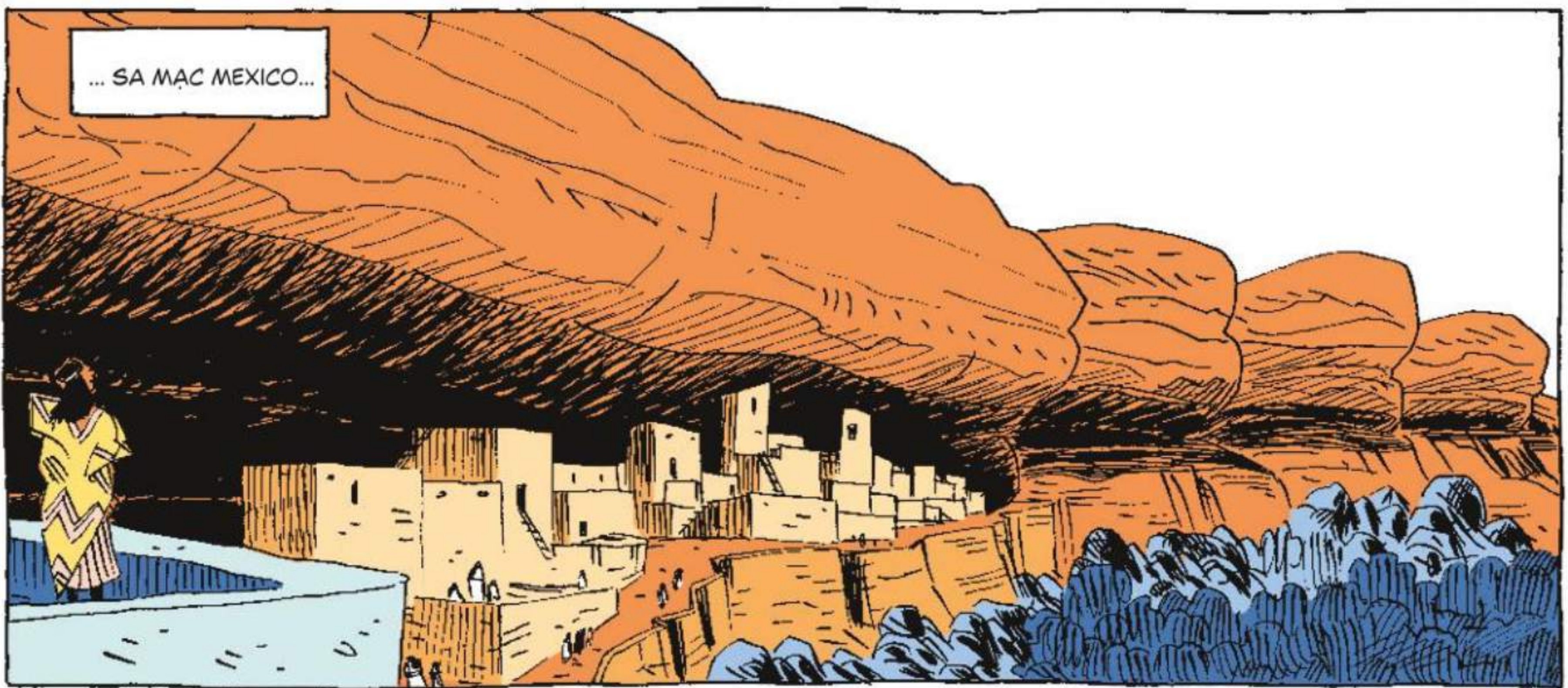
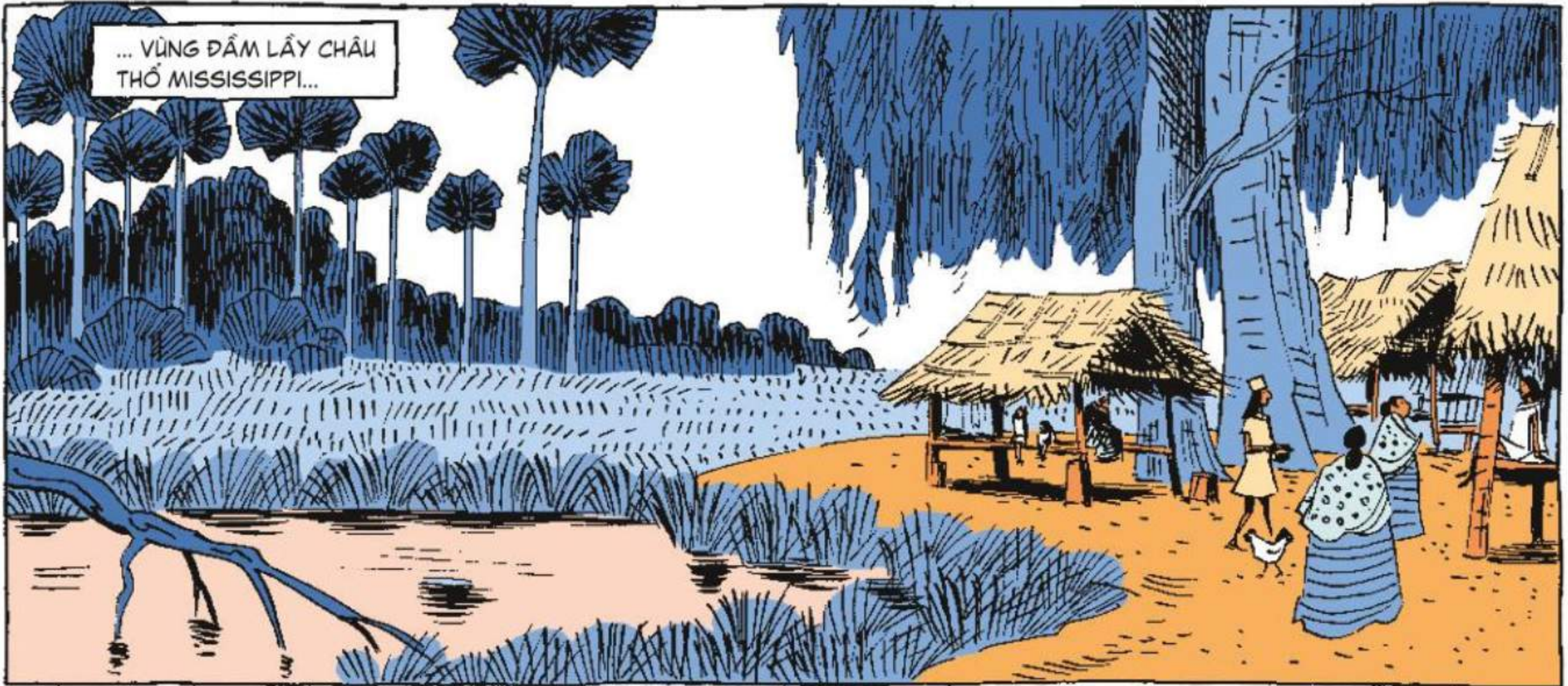
HỌ KHÔNG NHẬN RA RẰNG HỌ ĐANG KHÁM PHÁ MỘT THẾ GIỚI MỚI! ĐỐI VỚI HỌ - CŨNG NHƯ VỚI VOI MA-MÚT - ALASKA CHỈ LÀ MỘT PHẦN MỞ RỘNG CỦA SIBERIA.

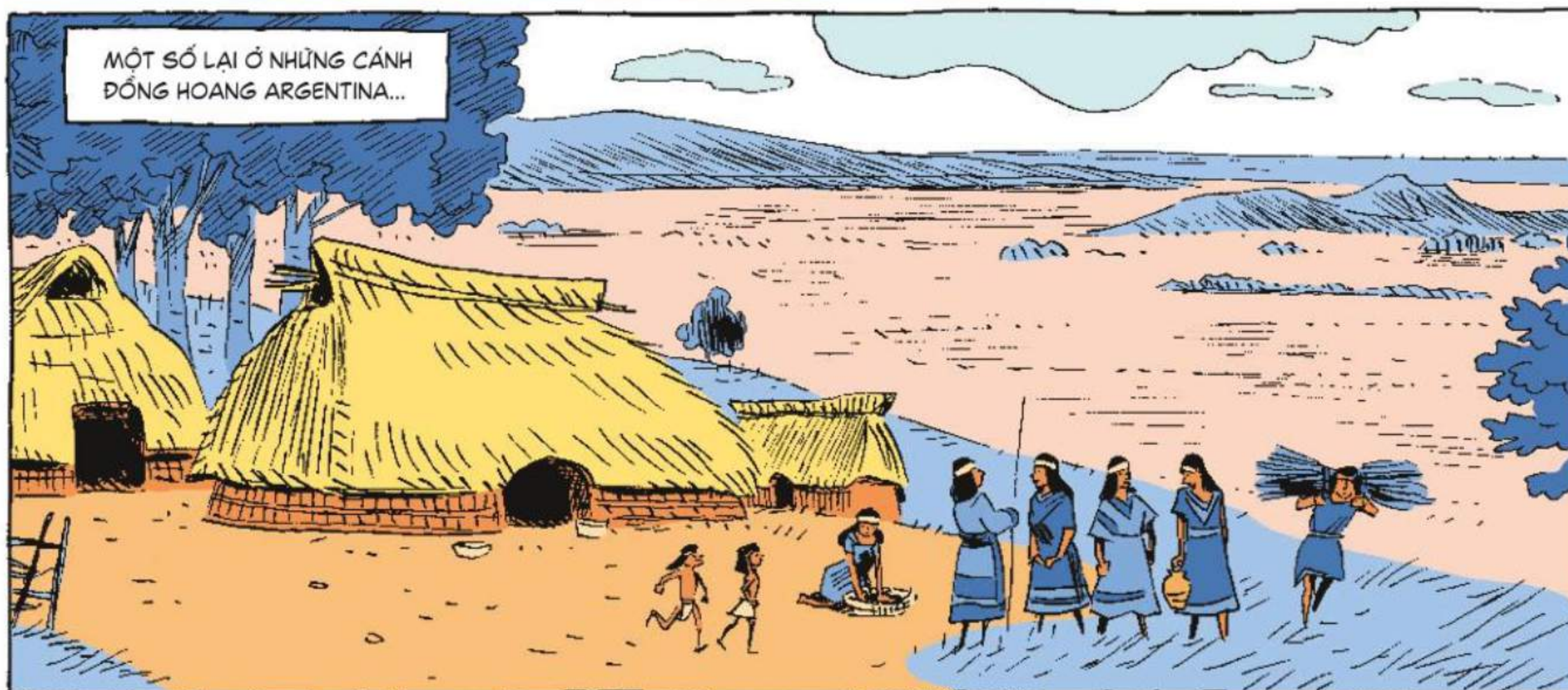
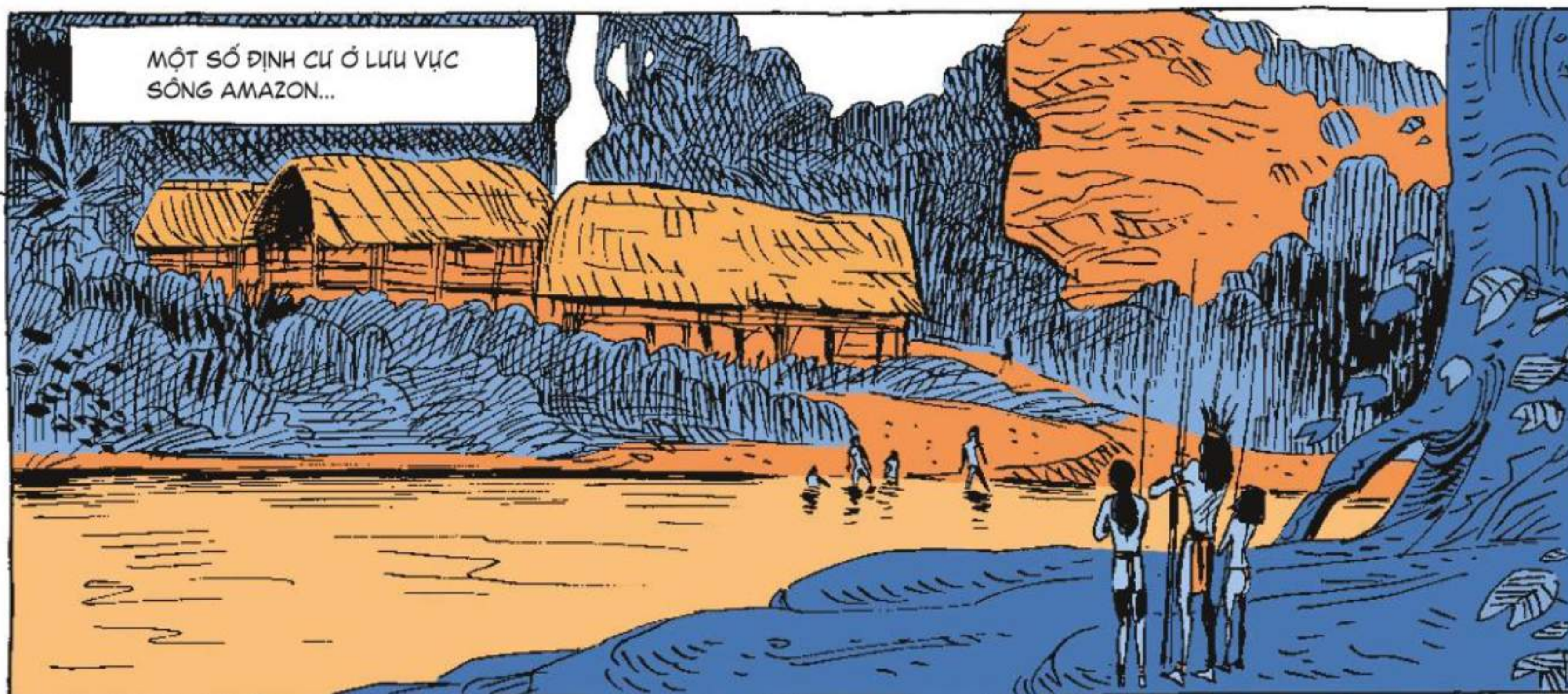
BAN ĐẦU, CÓ NHỮNG CON SÔNG BĂNG NGĂN CÁCH ALASKA KHỎI PHẦN CÒN LẠI CỦA CHÂU MỸ NÊN CHỈ MỘT SỐ ÍT NGƯỜI TIÊN PHONG DÁM BĂNG QUA ĐỂ KHÁM PHÁ XA HƠN VỀ PHÍA NAM.

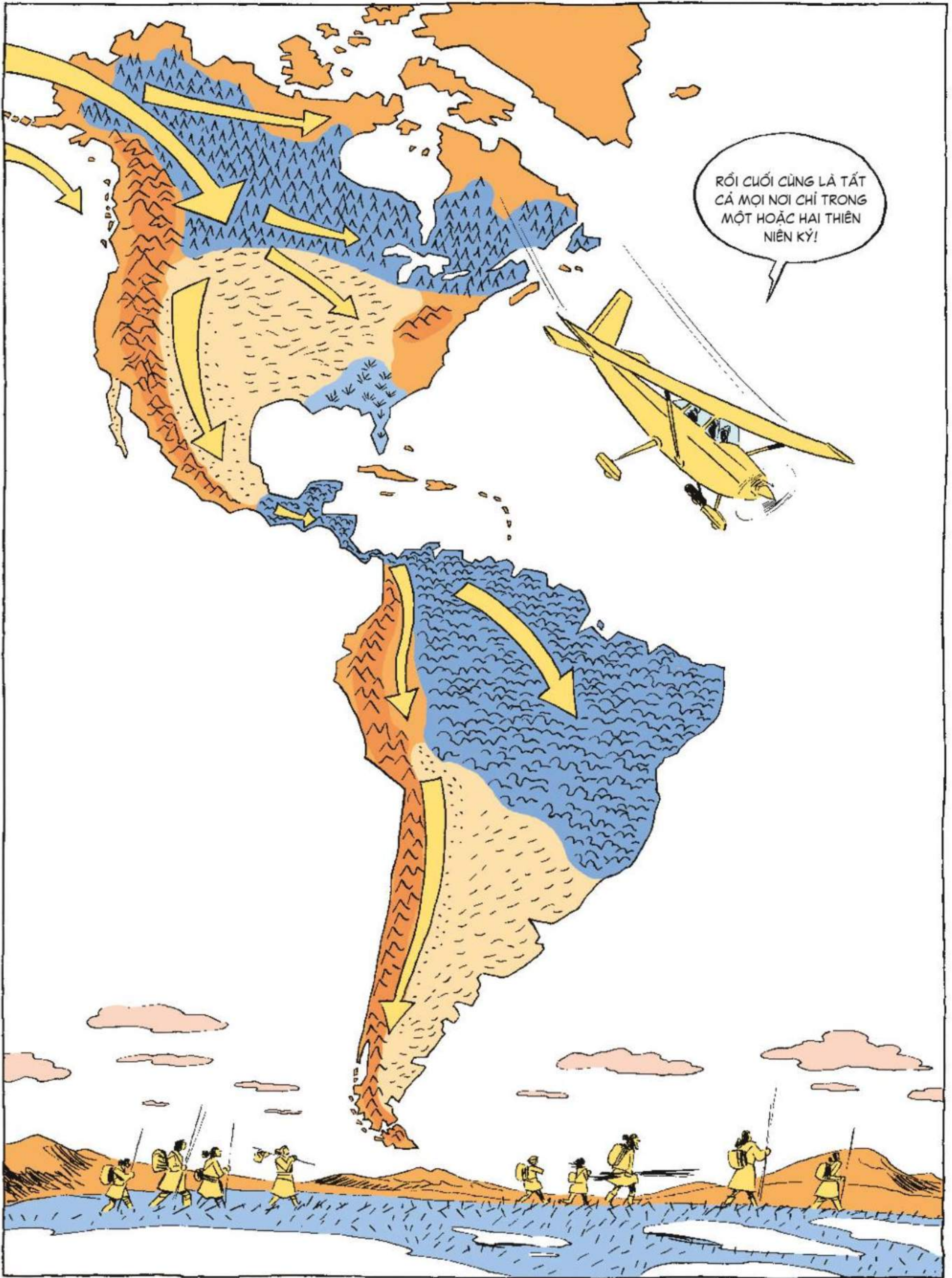
SAU ĐÓ KHOẢNG 14.000 NĂM TRƯỚC, SỰ NÓNG LÊN TOÀN CẦU LÀM TAN CHÁY BĂNG, LÀM CHO HÀNH TRÌNH NÀY TRỞ NÊN DỄ DÀNG HƠN NHIỀU.

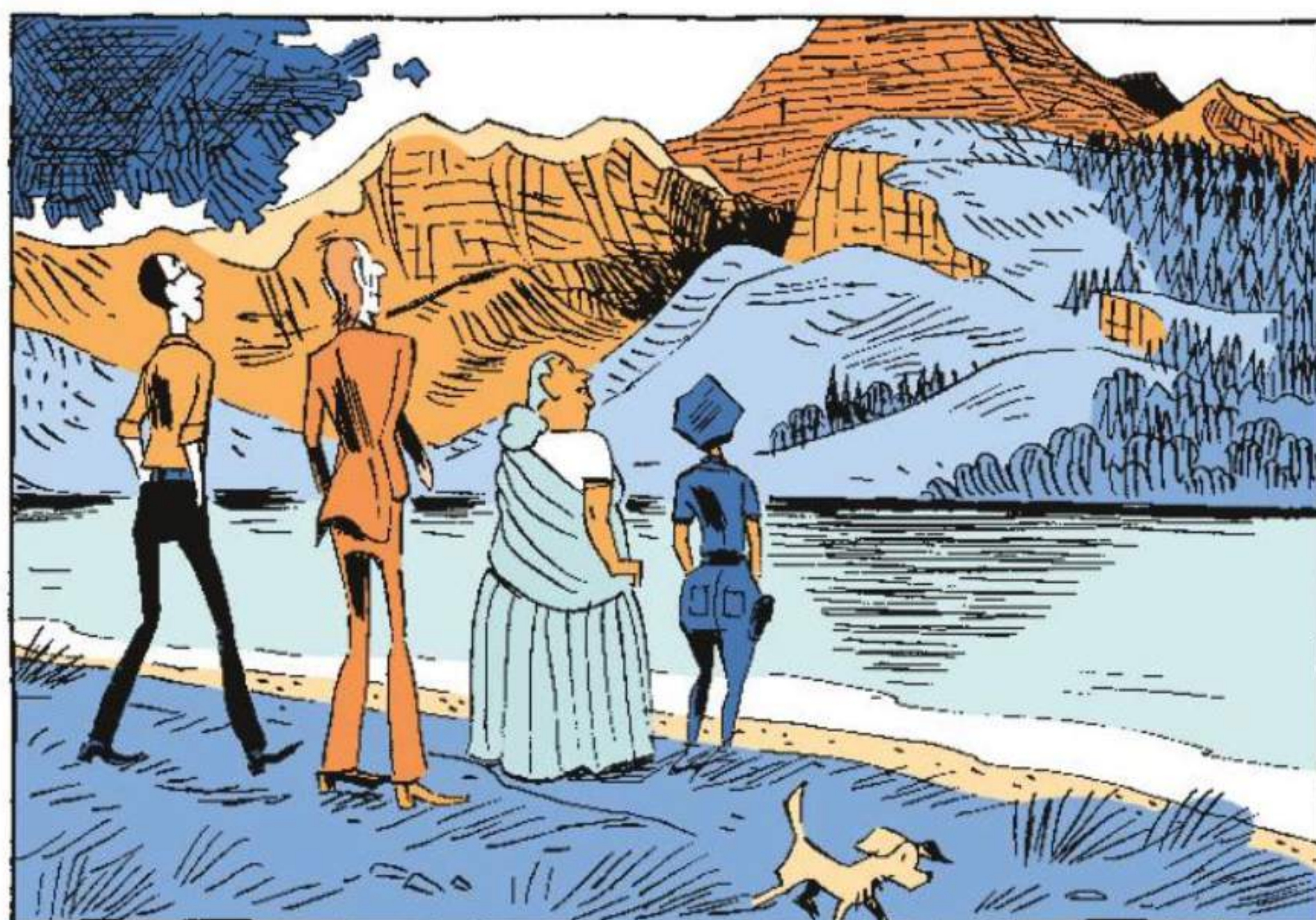
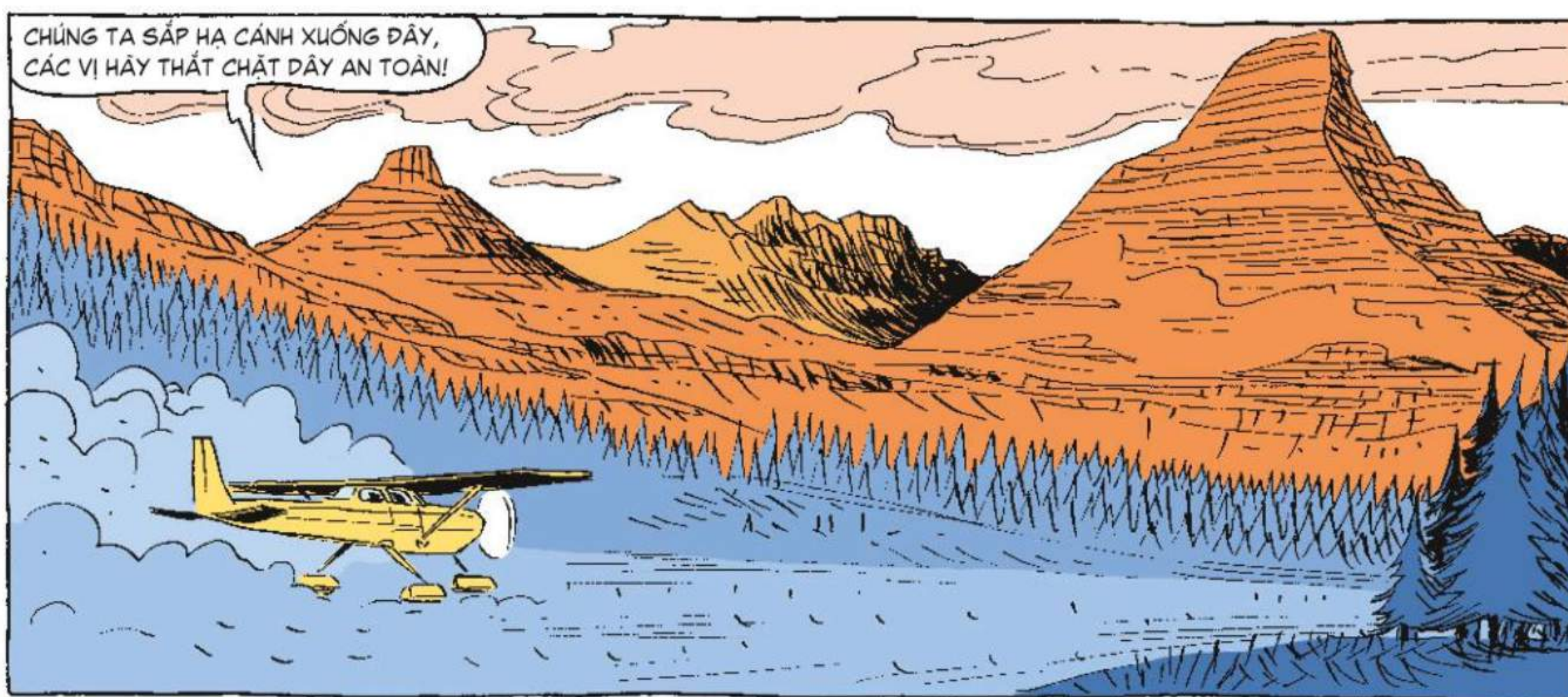

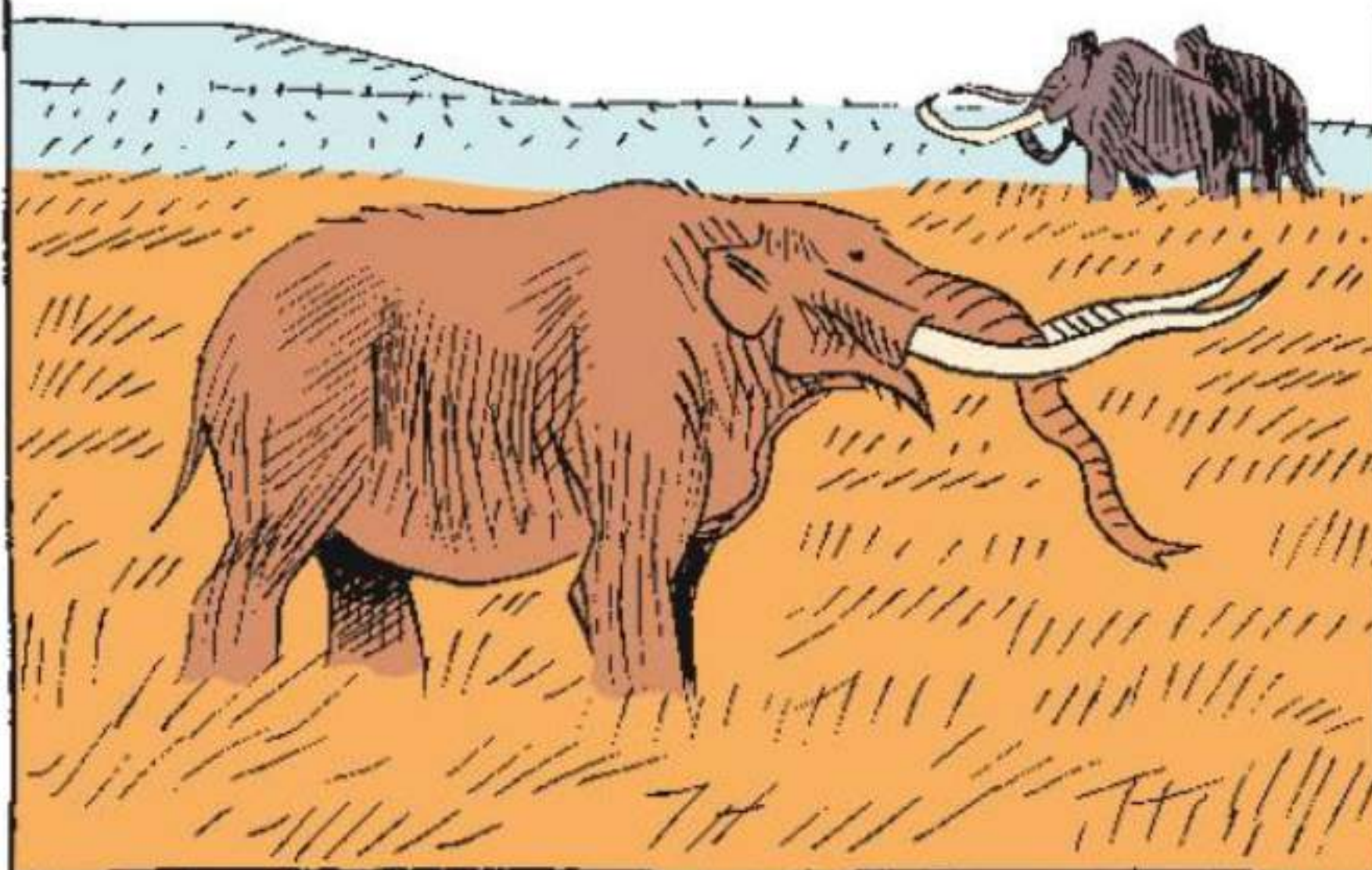

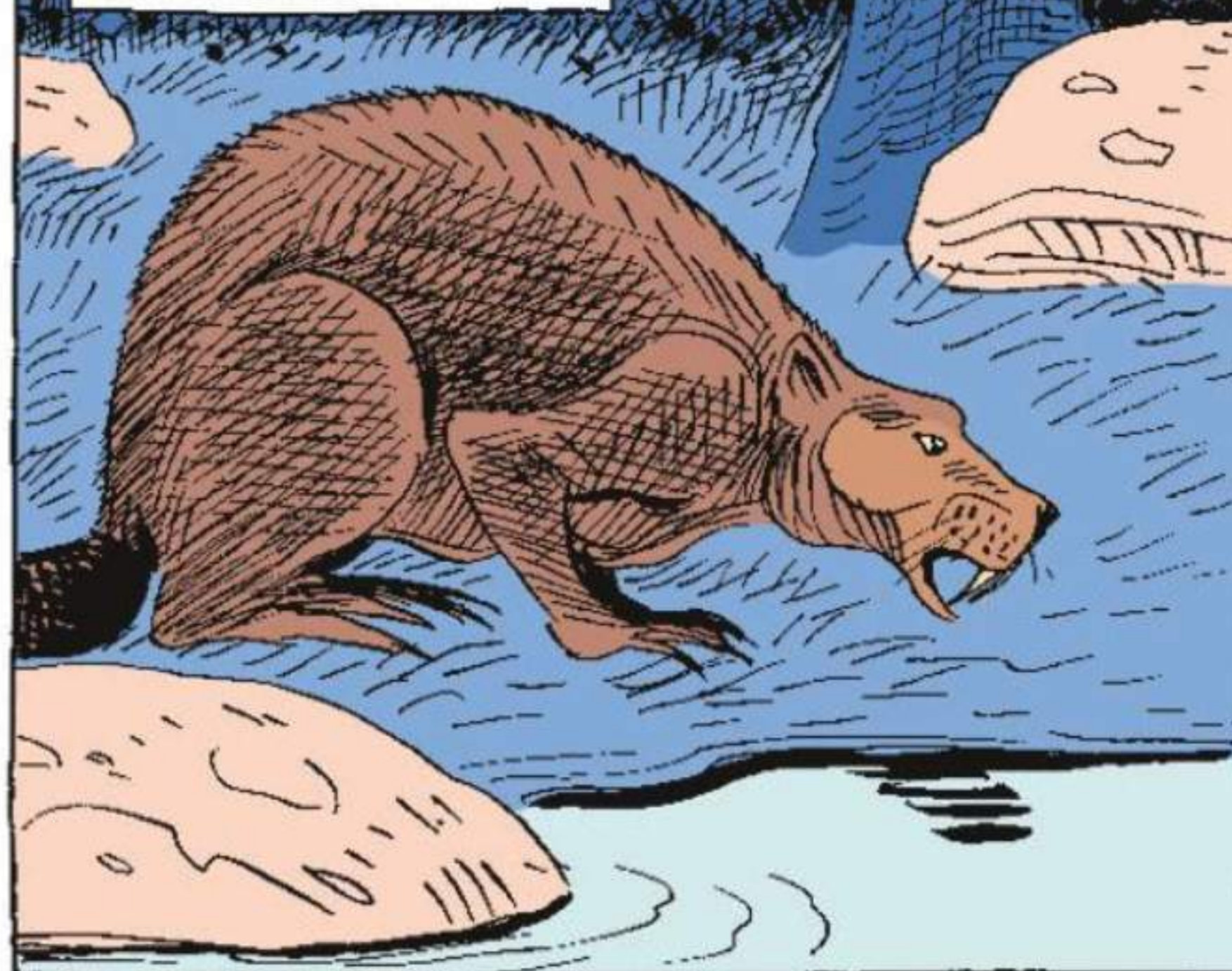

HỆ ĐỘNG VẬT CHÂU MỸ CÁCH ĐÂY 14.000 NĂM PHONG PHÚ HƠN NHIỀU SO VỚI NGÀY NAY. KHI NHỮNG NGƯỜI CHÂU MỸ ĐẦU TIÊN ĐI VỀ PHÍA NAM TỪ ALASKA TIẾN VÀO VÙNG ĐỒNG BẰNG CỦA CANADA VÀ MIỀN TÂY NƯỚC MỸ, HỌ ĐÃ TÌM THẤY VOI MA-MÚT VÀ VOI RĂNG MẪU...

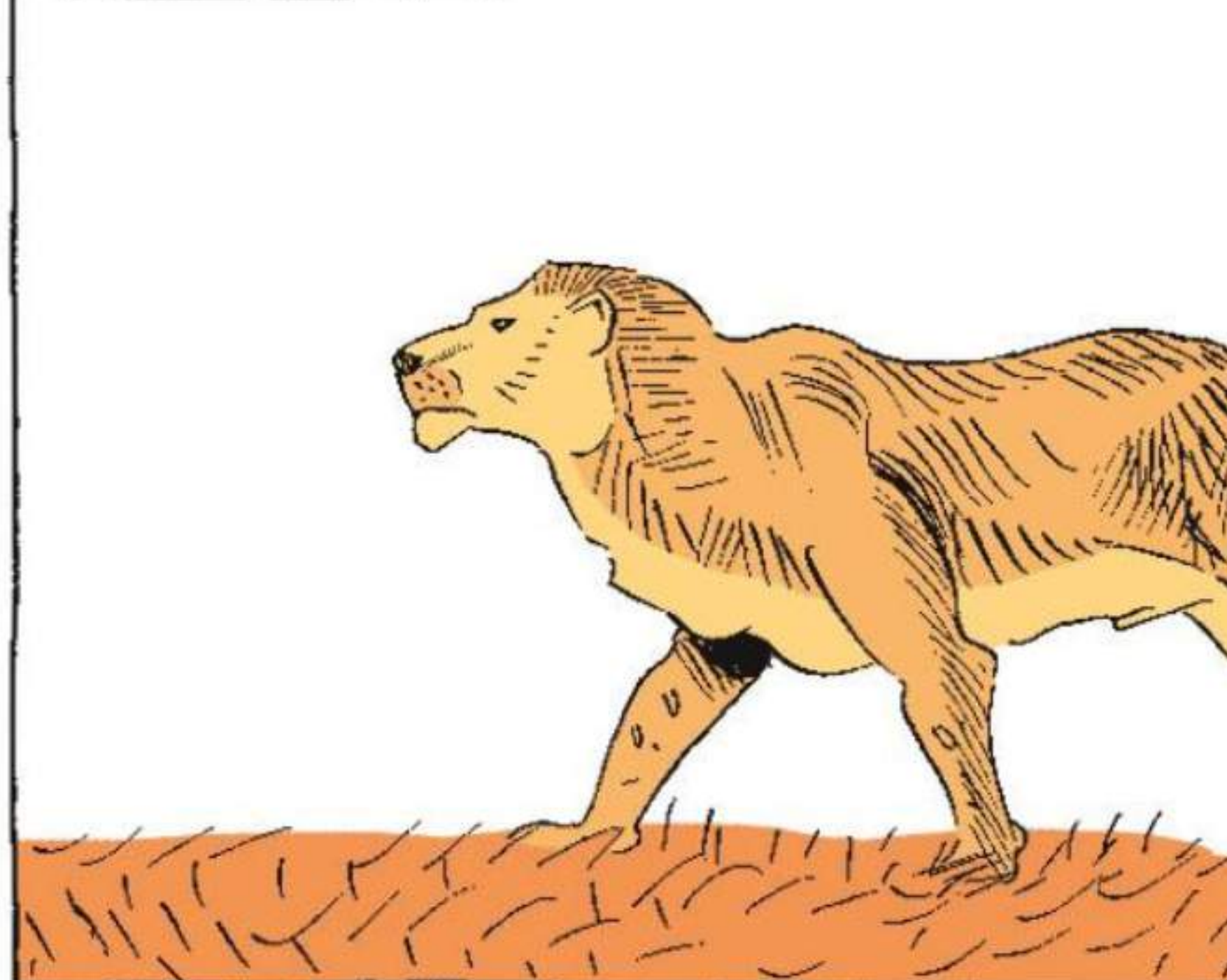
... NHỮNG LOÀI GẶM NHẮM TO NHƯ GẤU...

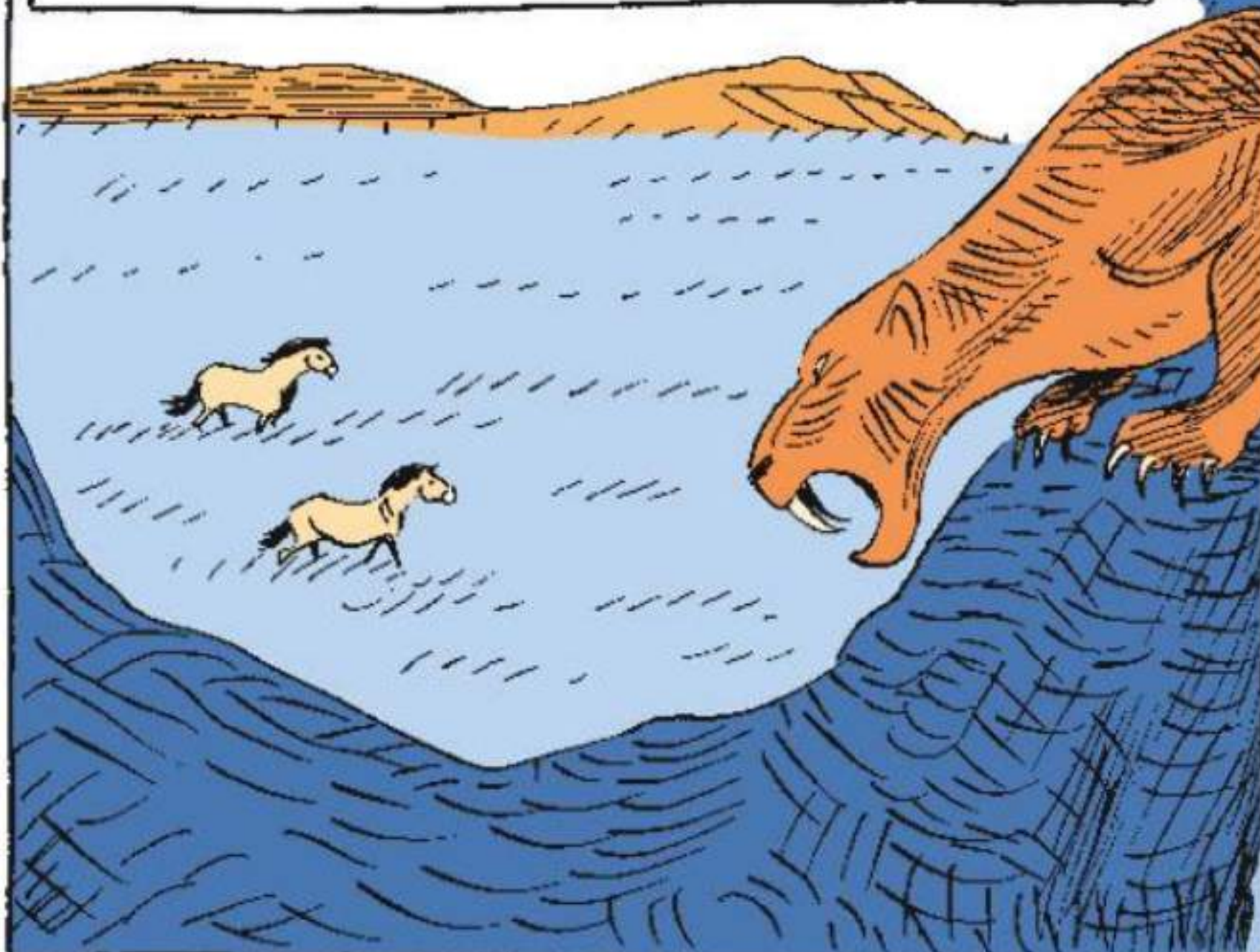
... BẦY NGỰA VÀ LẠC ĐÀ...

... SƯ TỬ KHỔNG LỔ...

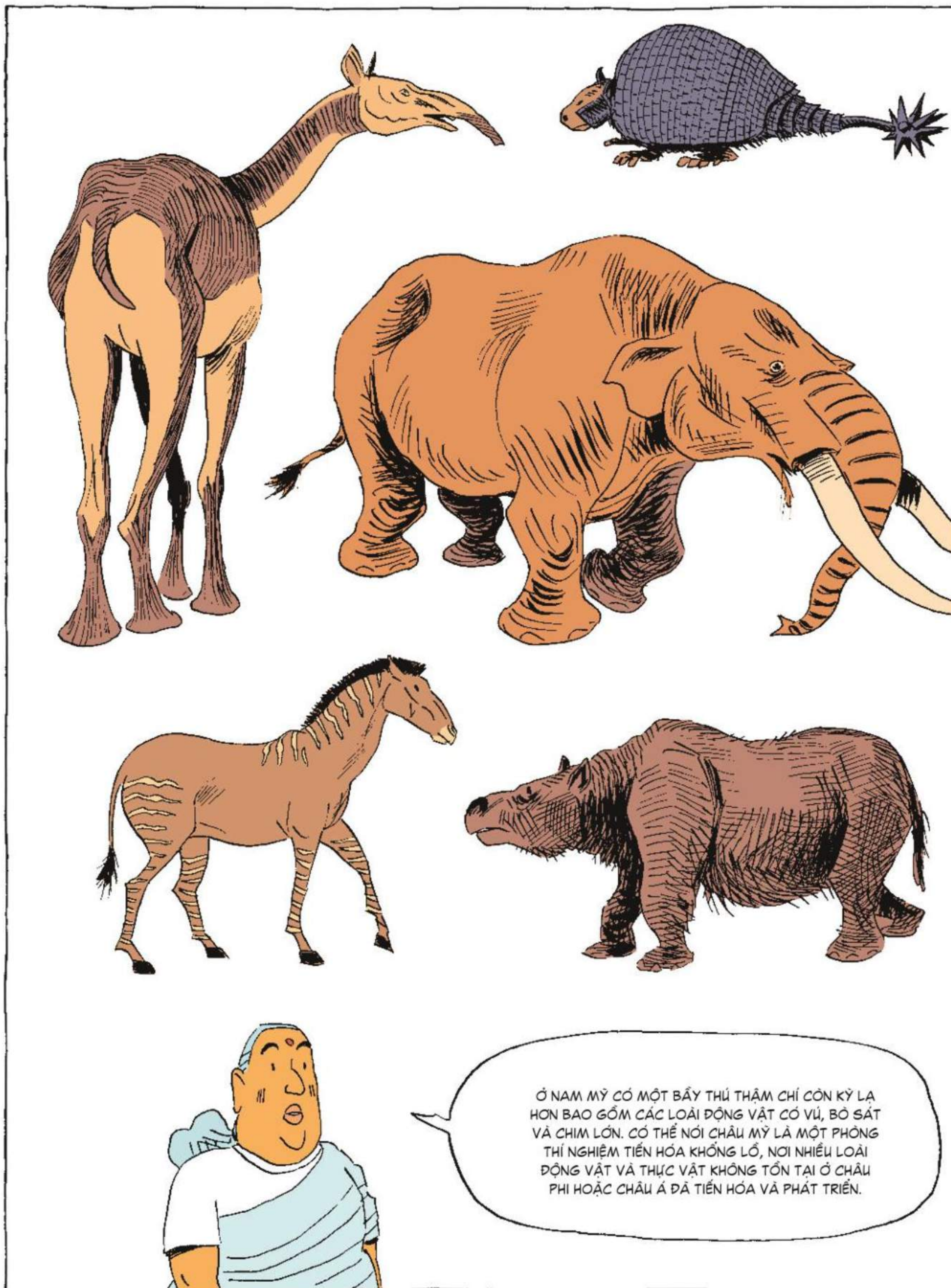

... VÀ HÀNG CHỤC LOÀI THẬM CHỈ KHÔNG CÒN TỒN TẠI NGÀY NAY, BAO GỒM CẢ MÈO RĂNG KIẾM ĐÁNG SỢ...

... VÀ NHỮNG CON LƯỚI ĐẤT KHỔNG LỔ NẶNG TỚI TÁM TẤN VÀ CAO TỚI SÁU MÉT!

NHƯNG MỌI THỨ KHÔNG CÒN NHƯ VẬY NỮA. TRONG VÒNG 2.000 NĂM KỂ TỪ KHI SAPIENS ĐẾN, HẦU HẾT CÁC LOÀI ĐỘNG VẬT NÀY ĐÃ BỊ XÓA SỔ. ƯỚC TÍNH RẰNG TRONG THỜI GIAN ĐÓ, BẮC MỸ ĐÃ MẤT ĐI 34 TRÊN 47 GIỐNG ĐỘNG VẬT CÓ VÚ LỚN, CÒN NAM MỸ ĐÃ MẤT ĐI 50 TRÊN 60 GIỐNG.

LOÀI MÈO RĂNG KIẾM ĐÃ PHÁT TRIỂN MẠNH TRONG SUỐT HƠN 30 TRIỆU NĂM, GIỜ ĐÂY CÙNG BIẾN MẤT.

NHỮNG CON LƯỚI ĐẤT KHỔNG LỒ, NHỮNG CON SÚ TỬ TO LỚN, NGỰA VÀ LẠC ĐÀ BÁN ĐỊA CHÂU MỸ, LOÀI GÀM NHẮM KHỔNG LỒ VÀ VOI MA-MÚT CÙNG VẬY.

HÀNG NGHÌN LOÀI ĐỘNG VẬT CÓ VÚ NHỎ HƠN, BÒ SÁT, CHIM CHÓC, CẢ CÔN TRÙNG VÀ KỶ SINH TRÙNG CÙNG TUYỆT CHỨNG. KHI TẤT CẢ VOI MA-MÚT CHẾT, TẤT CẢ BỌ VE MA-MÚT ĐỀU THEO VẬT CHỦ KHỔNG LỒ CỦA CHÚNG ĐI VÀO QUÊN LÃNG!

TRONG NHIỀU THẬP NIÊN, CÁC NHÀ KHOA HỌC ĐÃ KHÁO CỨU NHỮNG VÙNG ĐỒNG BẰNG VÀ NÚI Ở CHÂU MỸ, HI VỌNG TÌM THẤY XƯƠNG HÓA THẠCH CỦA LẠC ĐÀ CỔ ĐẠI VÀ PHÂN HÓA THẠCH CỦA NHỮNG CON LƯỜI ĐẤT KHỔNG LỒ!

KHI TÌM THẤY NHỮNG GÌ HỌ MUỐN TÌM KIẾM, HỌ CẦN THẬN BỌC CHỪNG LẠI VÀ GỬI ĐẾN PHÒNG THÍ NGHIỆM, NƠI MỌI MẪU XƯƠNG VÀ PHÂN HÓA THẠCH ĐỀU ĐƯỢC NGHIÊN CỨU TÍ MỈ VÀ XÁC ĐỊNH NIÊN ĐẠI!

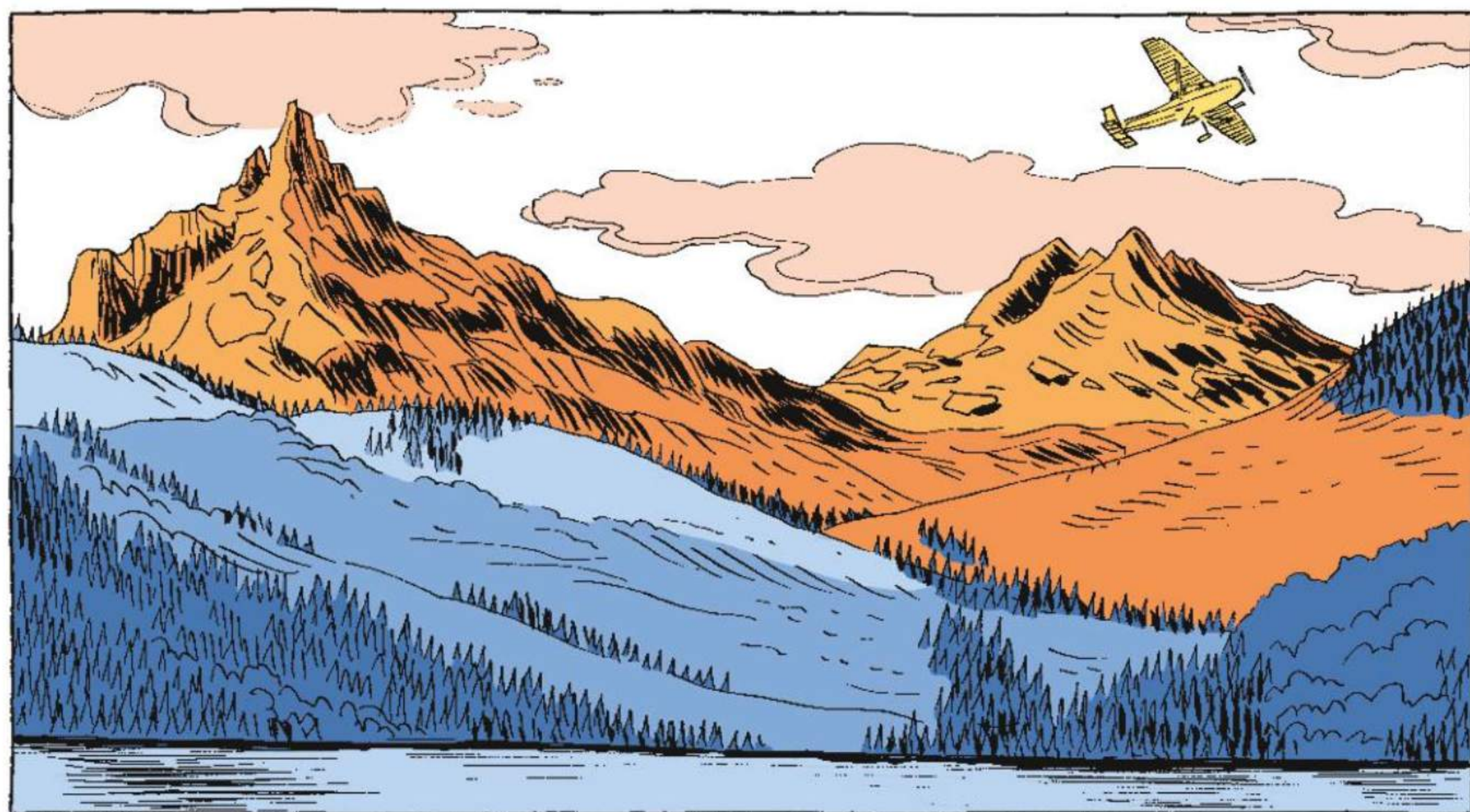
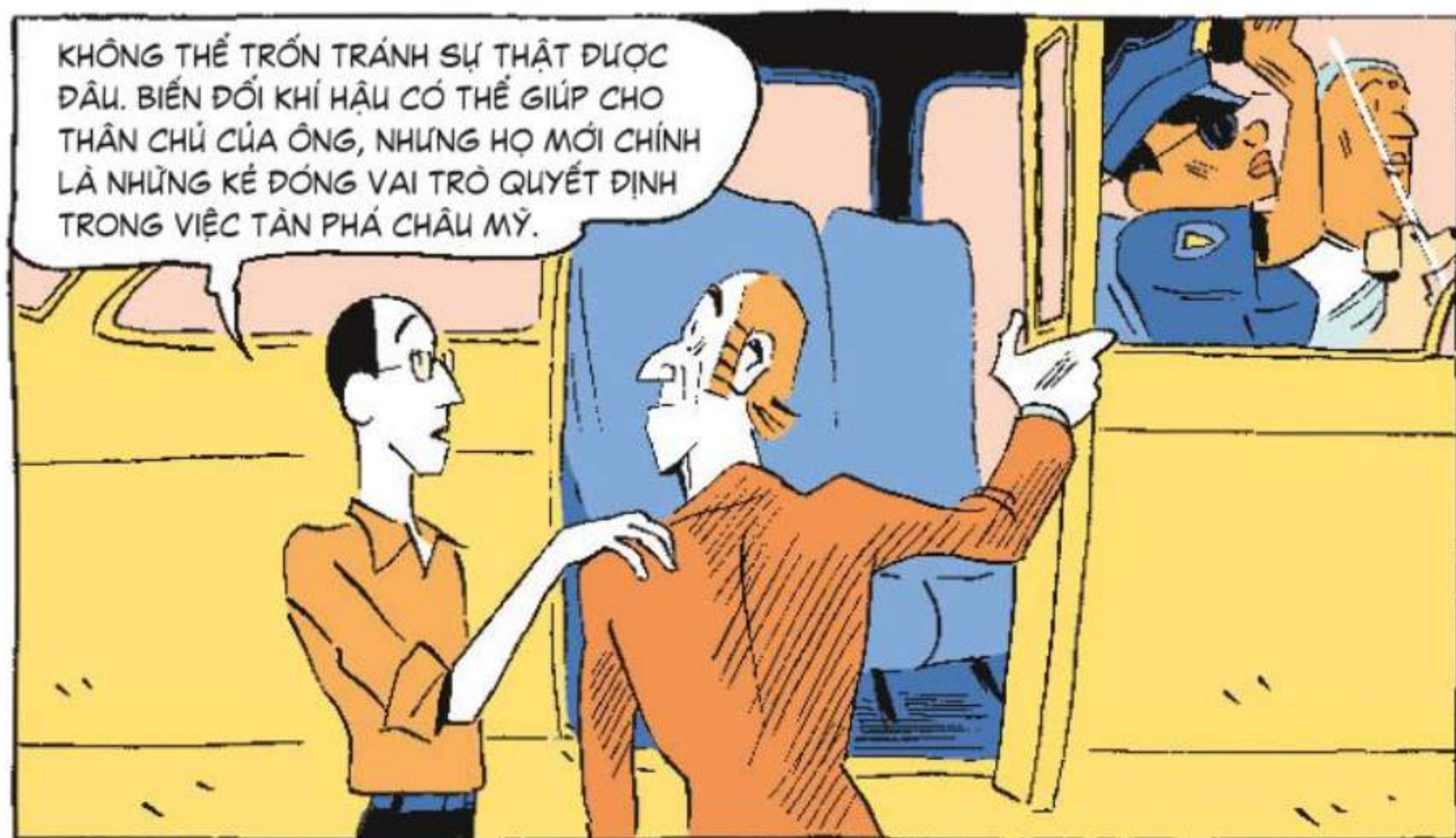
VÀ TẤT CẢ CÁC PHÂN TÍCH TIẾP TỤC CHO RA KẾT QUẢ GIỐNG NHAU: XƯƠNG LẠC ĐÀ VÀ PHÂN CỐ NIÊN ĐẠI GẮN ĐÂY NHẤT LÀ VÀO THỜI ĐIỂM CON NGƯỜI TRẦN NGẬP KHẮP CHÂU MỸ, KHOẢNG 14.000 ĐẾN 11.000 NĂM TRƯỚC.

CHỈ CÓ MỘT KHU VỰC MÀ CÁC NHÀ NGHIÊN CỨU TÌM THẤY NHỮNG ĐỒNG PHẦN CỦA LOÀI LƯỜI ĐẤT CÓ NIÊN ĐẠI GẮN ĐÂY HƠN - VÙNG CARIBE. TRÊN MỘT SỐ HÒN ĐẢO, ĐẶC BIỆT LÀ CUBA VÀ HISPANIOLA, HỌ ĐÃ TÌM THẤY NHỮNG MẪU PHÂN HÓA THẠCH CÓ NIÊN ĐẠI KHOẢNG 7.000 NĂM TRƯỚC.

ĐÓ CHÍNH LÀ THỜI ĐIỂM MÀ NHỮNG CON NGƯỜI ĐẦU TIÊN VƯỢT QUA BIỂN CARIBE VÀ ĐỊNH CƯ TẠI HAI HÒN ĐẢO NÀY.

NEW YORK, BA THÁNG SAU.

THẬT TUYỆT KHI CHÁU Ở ĐÂY, ZOE, CHÚNG TA SẼ XEM MỘT SỰ KIỆN LỊCH SỬ.

HÔM NAY LÀ NGÀY QUAN TRỌNG NHẤT CỦA PHIÊN TÒA XỬ SAPIENS. CHÚNG TA SẼ ĐƯỢC NGHE PHÁN QUYẾT CỦA TÒA ÁN.

THẬT BUỒN! HỌ ĐANG GẶP RẮC RỐI LỚN! TRÔNG HỌ CÙNG ĐAU ĐẾN NƠI QUÁ KINH KHỦNG.

CHÁU ĐỪNG LO, HỌ CÓ LUẬT SƯ MÀ.

NHƯNG BẰNG CHỨNG ĐÃ QUÁ RÕ...

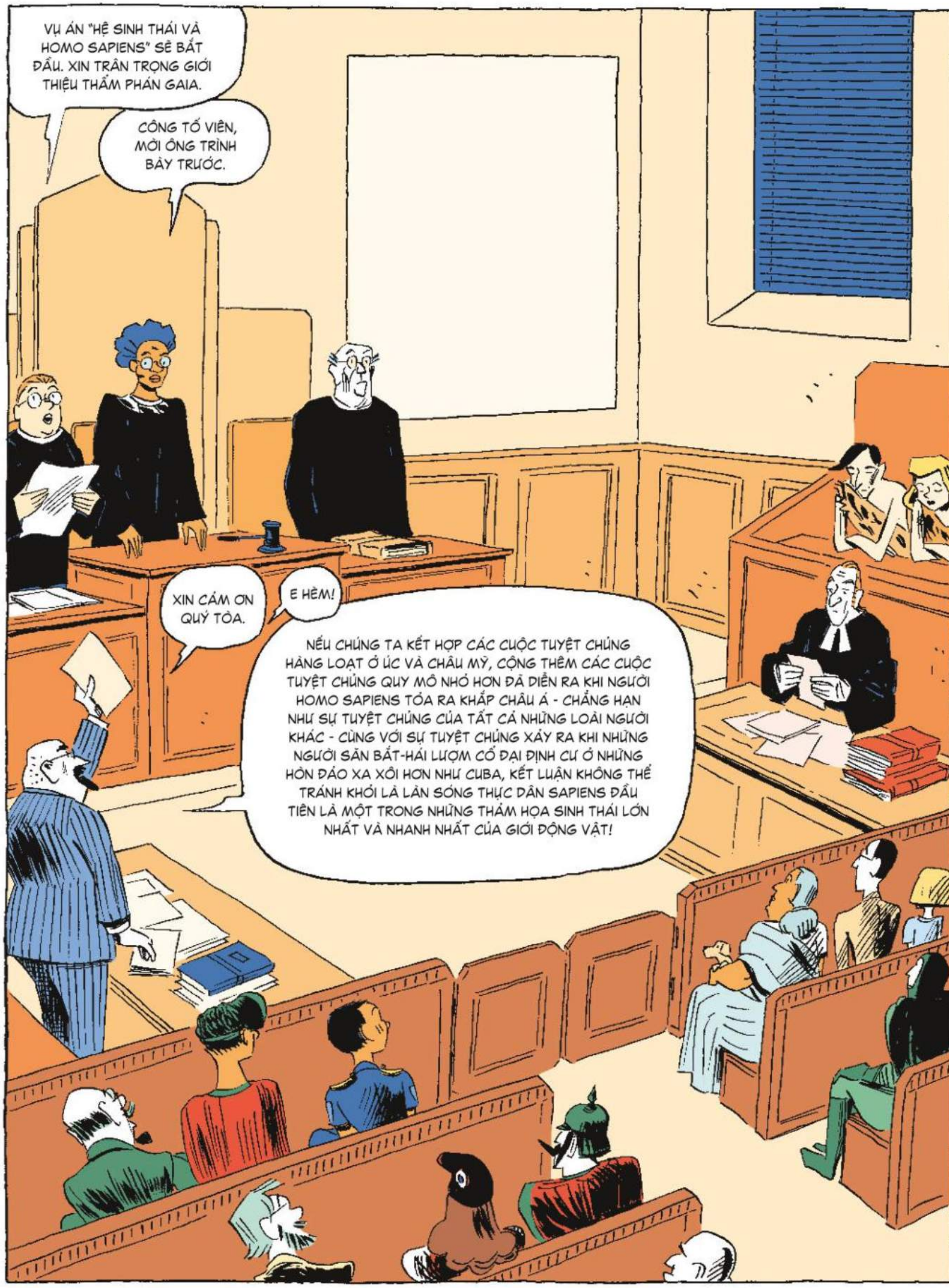

... VÀ LUẬT SƯ CỦA HỌ TRÔNG KHÔNG ỔN LẮM...

ĐỪNG ĐỂ VÉ NGOÀI ĐÁNH LỬA... CHÚNG TA VÀO THỜI, SẮP BẮT ĐẦU RỒI.

VỤ ÁN "HỆ SINH THÁI VÀ HOMO SAPIENS" SẼ BẮT ĐẦU. XIN TRÂN TRỌNG GIỚI THIỆU THẨM PHÁN GAIA.

CÔNG TỐ VIÊN, MỜI ÔNG TRÌNH BÀY TRƯỚC.

XIN CẢM ƠN QUÝ TÒA.

E HÈM!

NẾU CHÚNG TA KẾT HỢP CÁC CUỘC TUYỆT CHÙNG HÀNG LOẠT Ở LÚC VÀ CHÂU MỸ, CỘNG THÊM CÁC CUỘC TUYỆT CHÙNG QUY MÔ NHỎ HƠN ĐÃ DIỄN RA KHI NGƯỜI HOMO SAPIENS TỎA RA KHẮP CHÂU Á - CHẴNG HẠN NHƯ SỰ TUYỆT CHÙNG CỦA TẤT CẢ NHỮNG LOÀI NGƯỜI KHÁC - CÙNG VỚI SỰ TUYỆT CHÙNG XẢY RA KHI NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CỔ ĐẠI ĐỊNH CƯ Ở NHỮNG HÒN ĐẢO XA XÔI HƠN NHƯ CUBA, KẾT LUẬN KHÔNG THỂ TRÁNH KHỎI LÀ LÀN SÓNG THỰC DÂN SAPIENS ĐẦU TIÊN LÀ MỘT TRONG NHỮNG THẢM HOA SINH THÁI LỚN NHẤT VÀ NHANH NHẤT CỦA GIỚI ĐỘNG VẬT!

BỊ ẢNH HƯỞNG NẶNG NỀ NHẤT LÀ NHỮNG SINH VẬT LỚN CÓ LÔNG. VÀO THỜI ĐIỂM CÁCH MẠNG NHẬN THỨC, HÀNH TINH NÀY LÀ NƠI SINH SỐNG CỦA KHOẢNG 200 GIỐNG ĐỘNG VẬT CÓ VÚ TRÊN CẠN NẶNG TỪ 50 KG.

TÍNH TỚI TRƯỚC CÁCH MẠNG NÔNG NGHIỆP, CHỈ CÒN LẠI KHOẢNG 100 GIỐNG. BỊ CÁO ĐÃ GÂY RA SỰ TUYỆT CHỦNG CHO GẦN NỬA SỐ ĐỘNG VẬT LỚN TRÊN HÀNH TINH TỪ RẤT LÂU TRƯỚC KHI CÓ BÁNH XE, CHỮ VIẾT HOẶC CÁC CÔNG CỤ BẰNG SẮT!

THỪA BỒI THẨM ĐOÀN, MỌI CHUYỆN THẬT CHỈ CÒN TỘI TỆ HƠN NỮA! VÌ CÔNG CUỘC GIẾT CHÓC CỦA BỊ CÁO VẪN KÉO DÀI RẤT LÂU SAU ĐÓ NỮA!!!

SAU CÁCH MẠNG NÔNG NGHIỆP, BỊ CÁO CHUYỂN SANG LÀM NÔNG. NHƯNG KHI LÀ NÔNG DÂN, HỌ VẪN TIẾP TỤC KHAI PHÁ CÁC VÙNG LÃNH THỔ MỚI VÀ ĐẨY HỆ ĐỘNG VẬT BẢN ĐỊA LÂM VÀO THÂM CẢNH TUYỆT CHỦNG.

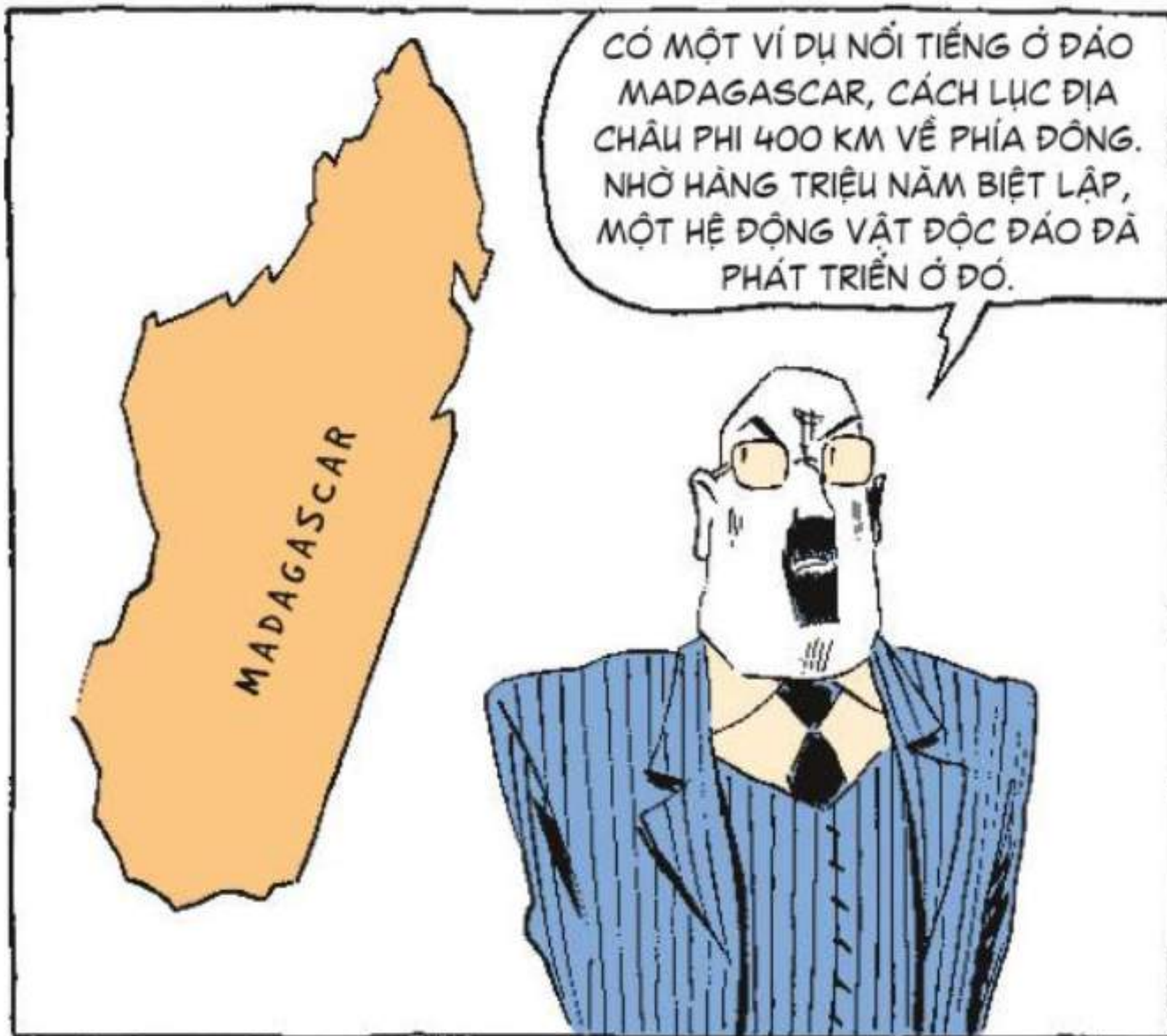
BỊ CÁO CÓ PHƯƠNG THỨC HOẠT ĐỘNG BẮT DI BẮT DỊCH! PHÁT HIỆN KHÁO CỔ TỬ HÒN ĐẢO NÀY ĐẾN HÒN ĐẢO KHÁC ĐÃ KỂ CÙNG MỘT CÂU CHUYỆN ĐÁNG BUỒN.

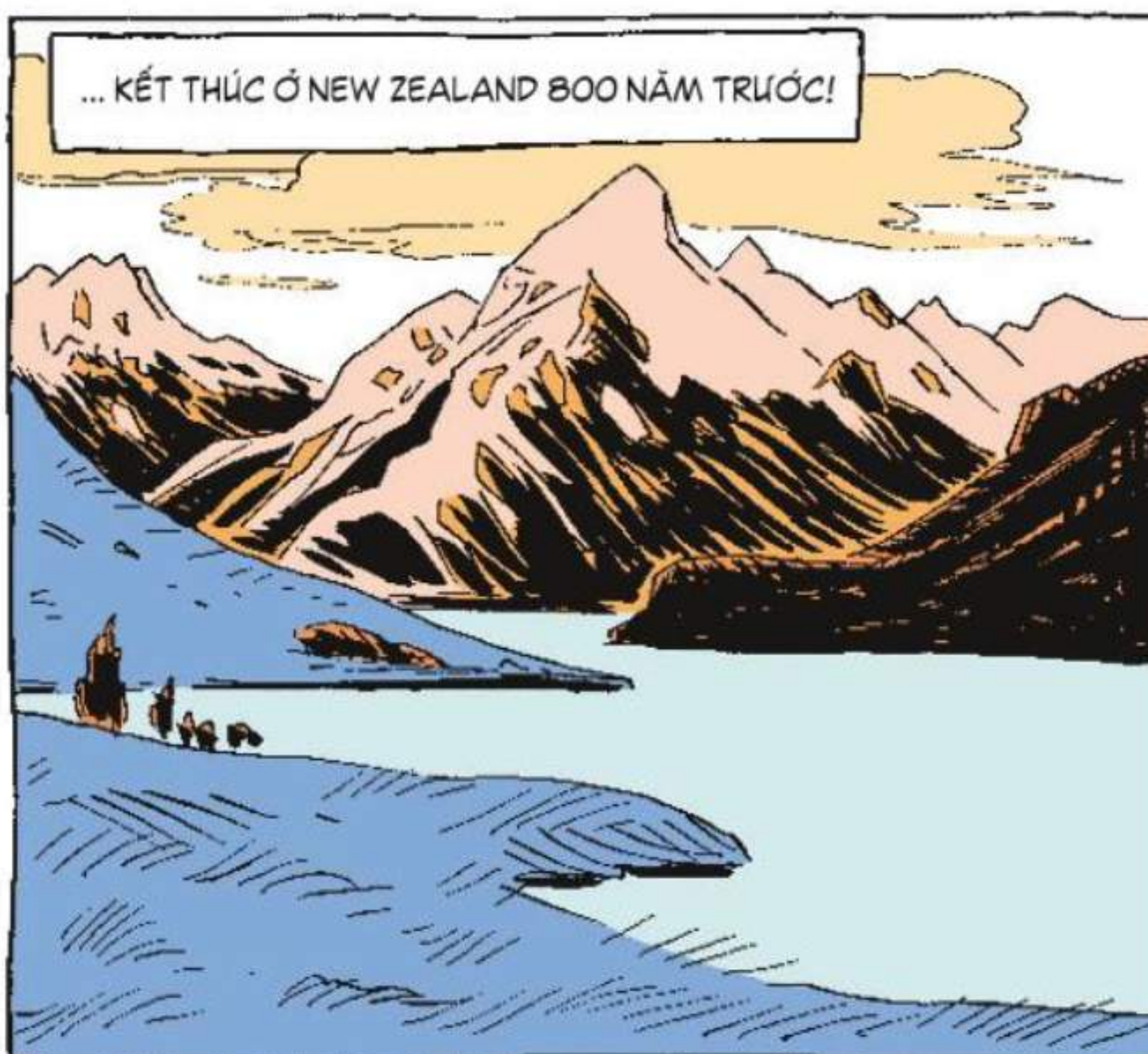
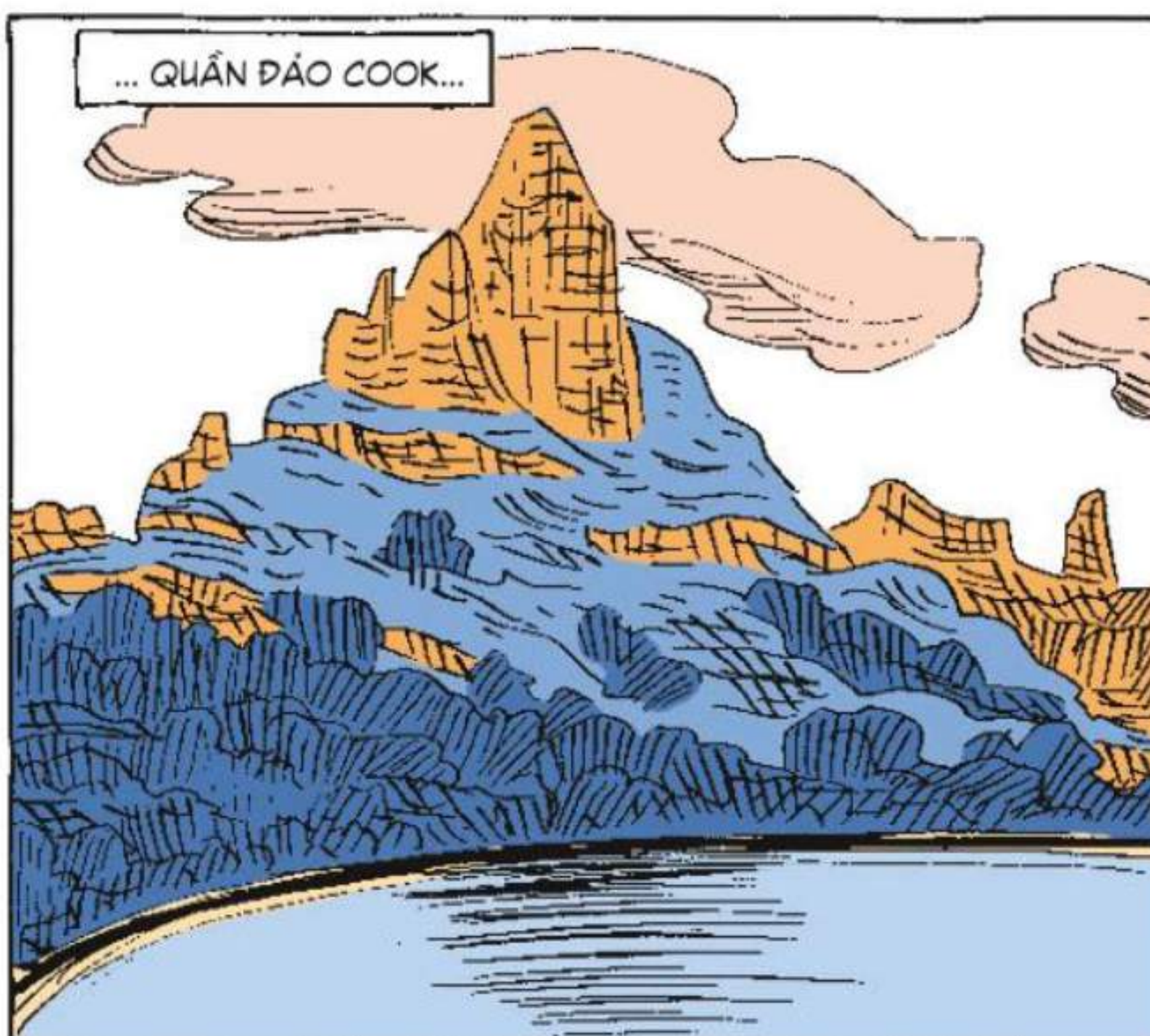
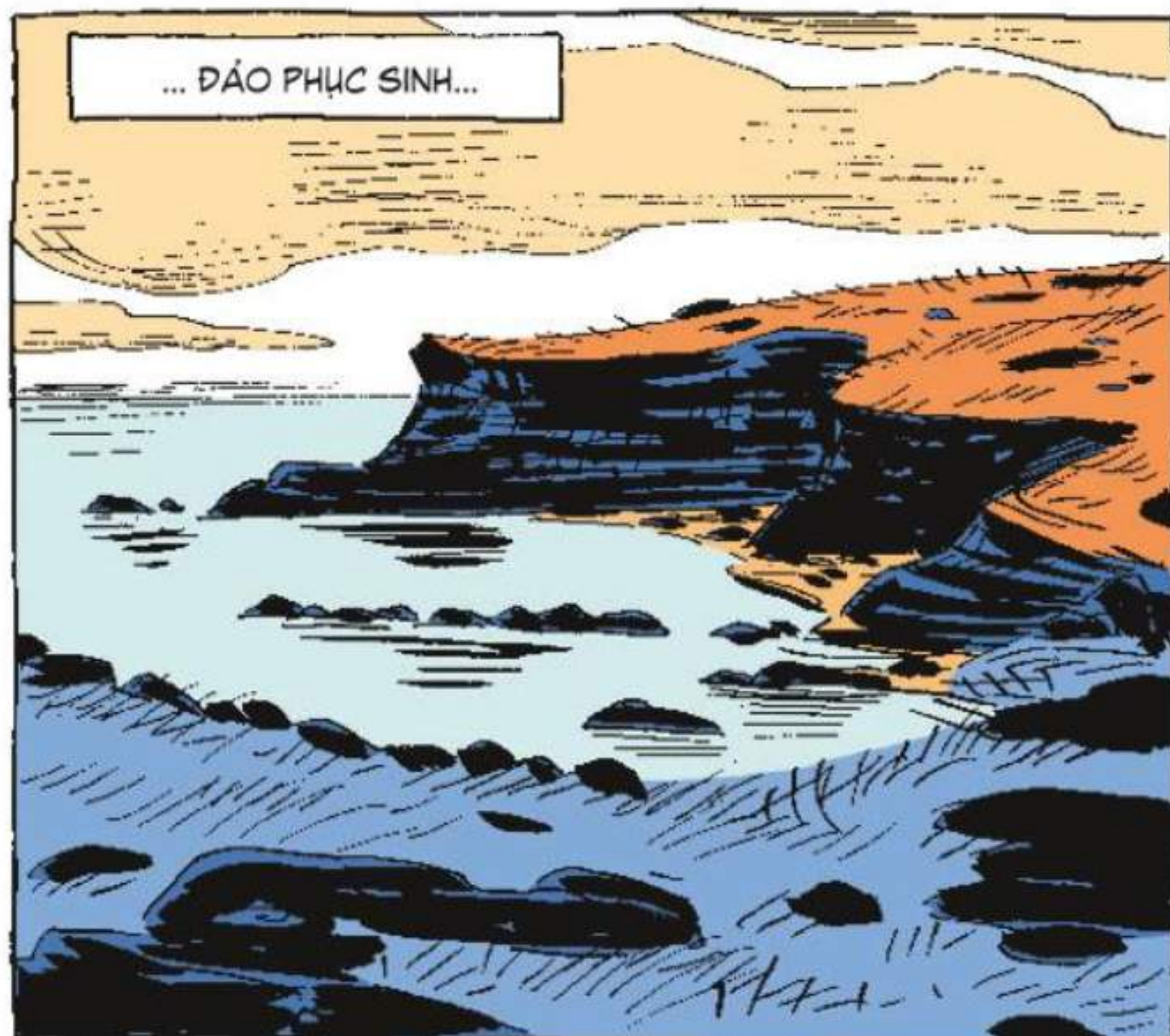
ĐỊA TẦNG KHÁO CỔ SÂU NHẤT CHO THẤY DẤU VẾT CỦA MỘT QUẦN THỂ ĐỘNG VẬT LỚN ĐA DẠNG NHƯNG KHÔNG CÓ DẤU VẾT HIỆN DIỆN NÀO CỦA CON NGƯỜI.

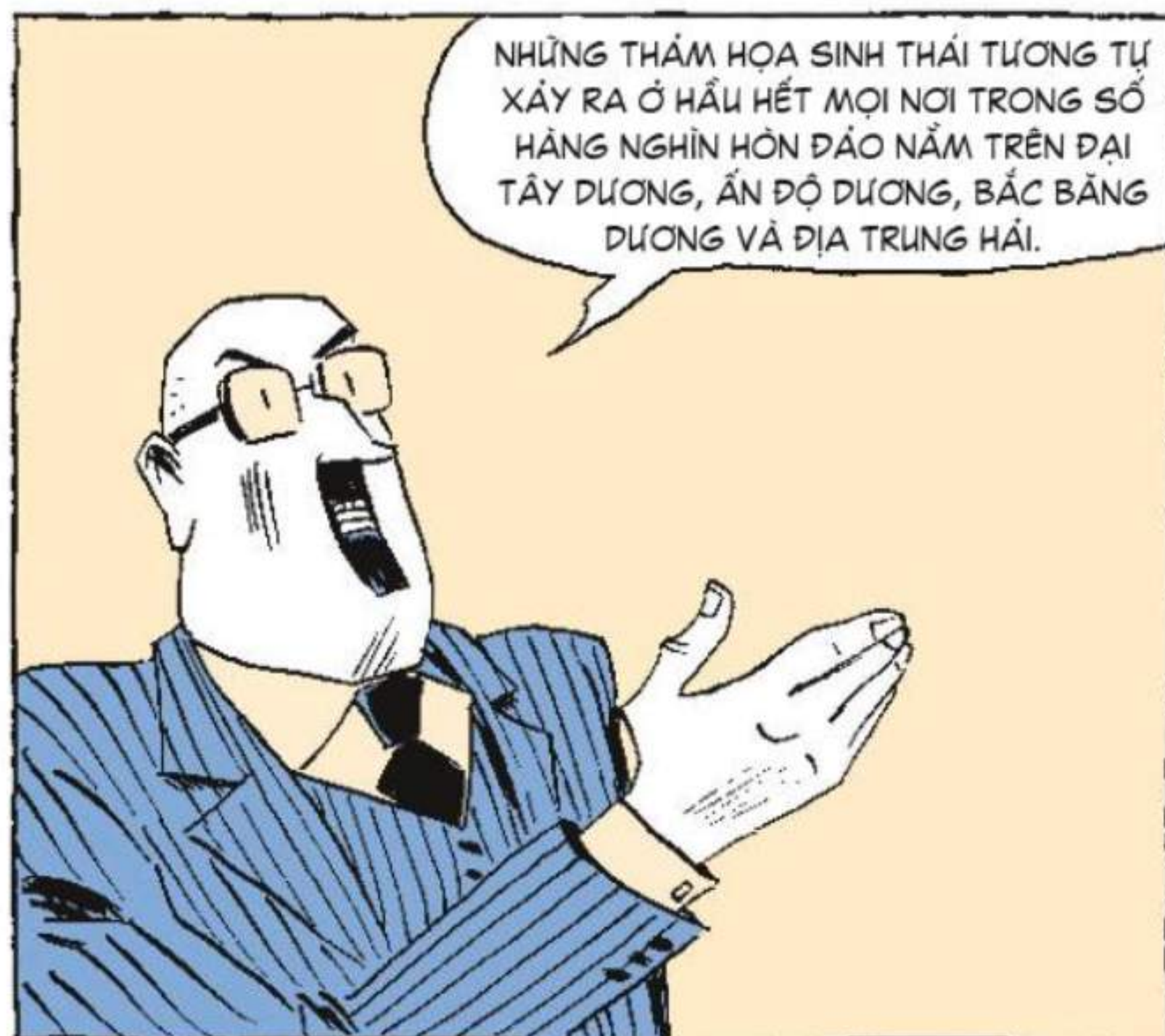
VÀ SAU ĐÓ ĐẾN NHỮNG DẤU HIỆU ĐẦU TIÊN CỦA BĂNG ĐÁNG SAPIENS NÀY TẠI HIỆN TRƯỞNG VỤ ÁN: MỘT BỘ XƯƠNG NGƯỜI, MỘT MŨI NHỌN, MỘT MẢNH GỖM HOẶC CÓ LẼ LÀ MỘT CHIẾC RĂNG NGƯỜI.

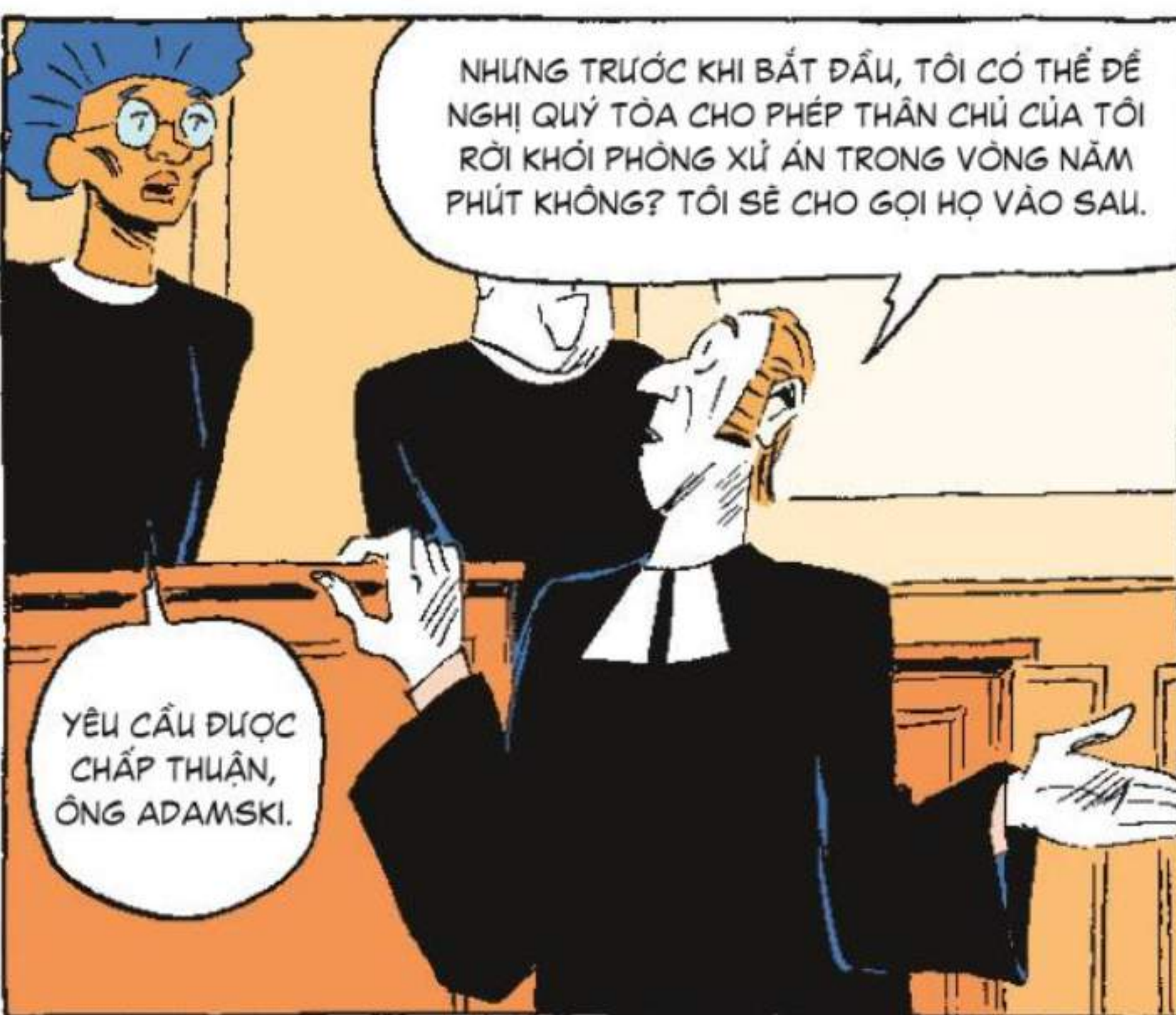
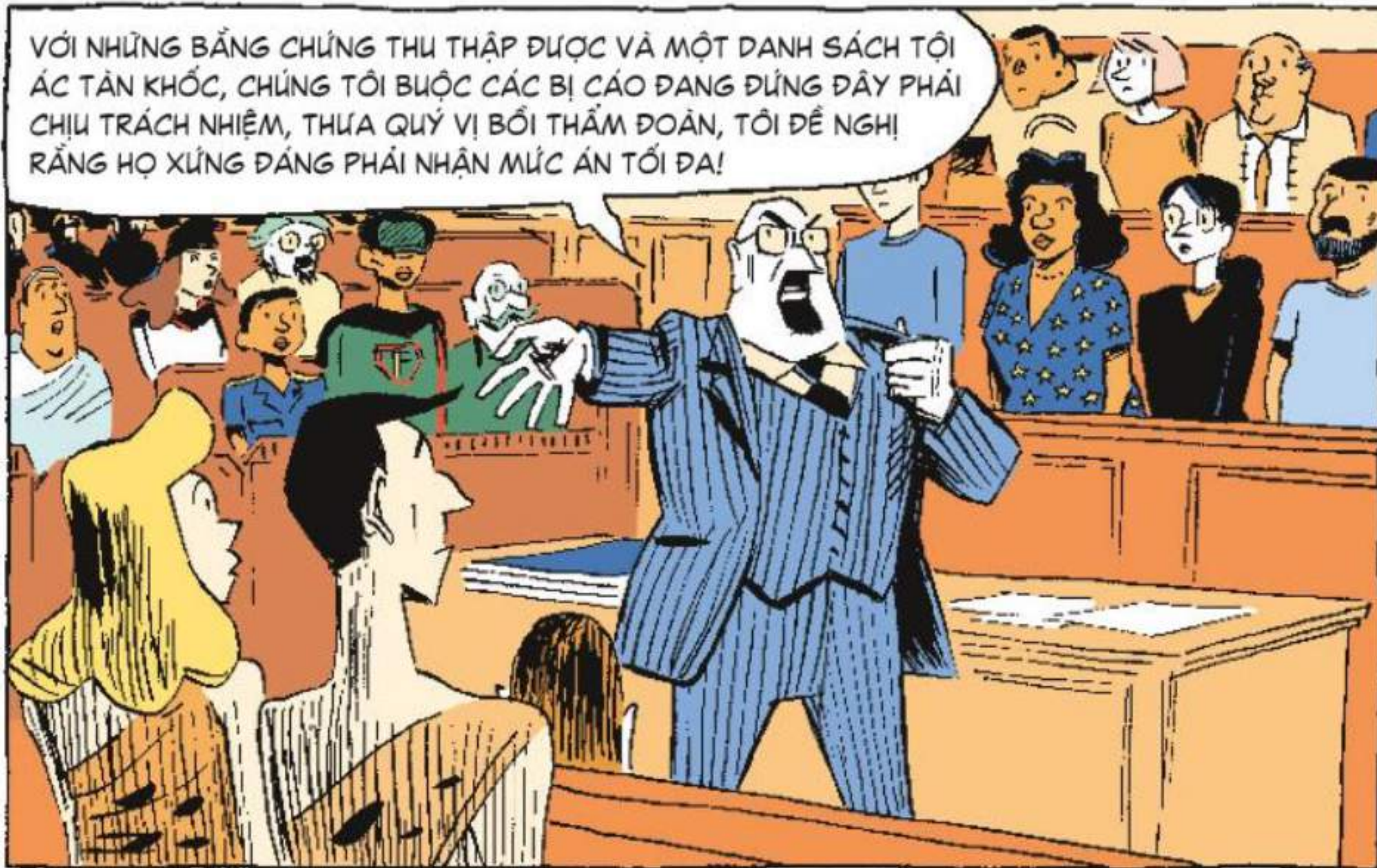
SAU ĐÓ, MỌI CHUYỆN LUÔN ĐIỂN RA GIỐNG NHAU: HÒN ĐẢO ĐẦY VỚI NHỮNG NGÔI NHÀ VÀ TRANG TRẠI CỦA CON NGƯỜI CÒN NHỮNG LOÀI ĐỘNG VẬT LỚN - VÀ NHIỀU LOÀI NHỎ HƠN - THÌ BỊ XÓA SỎ!

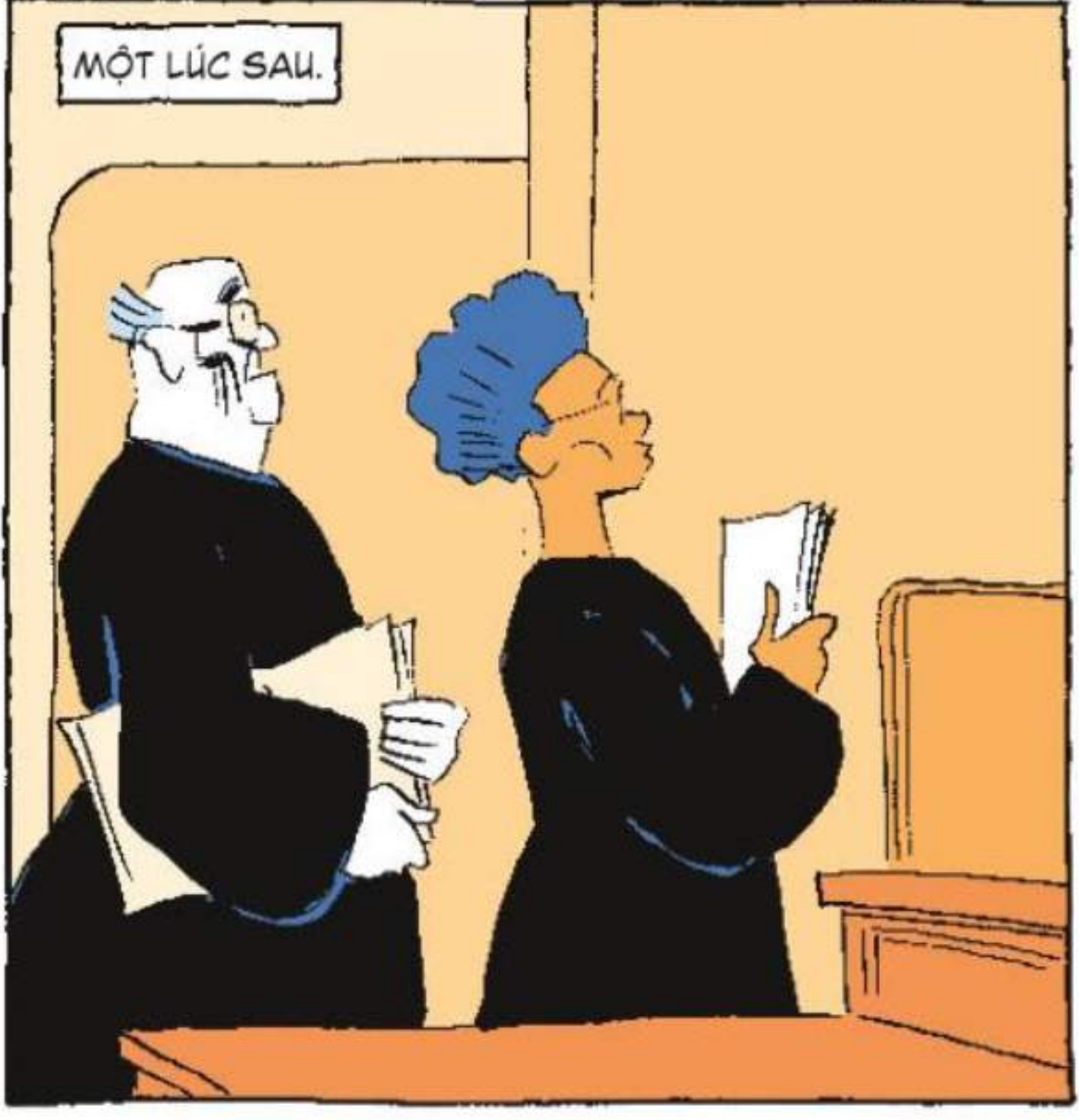
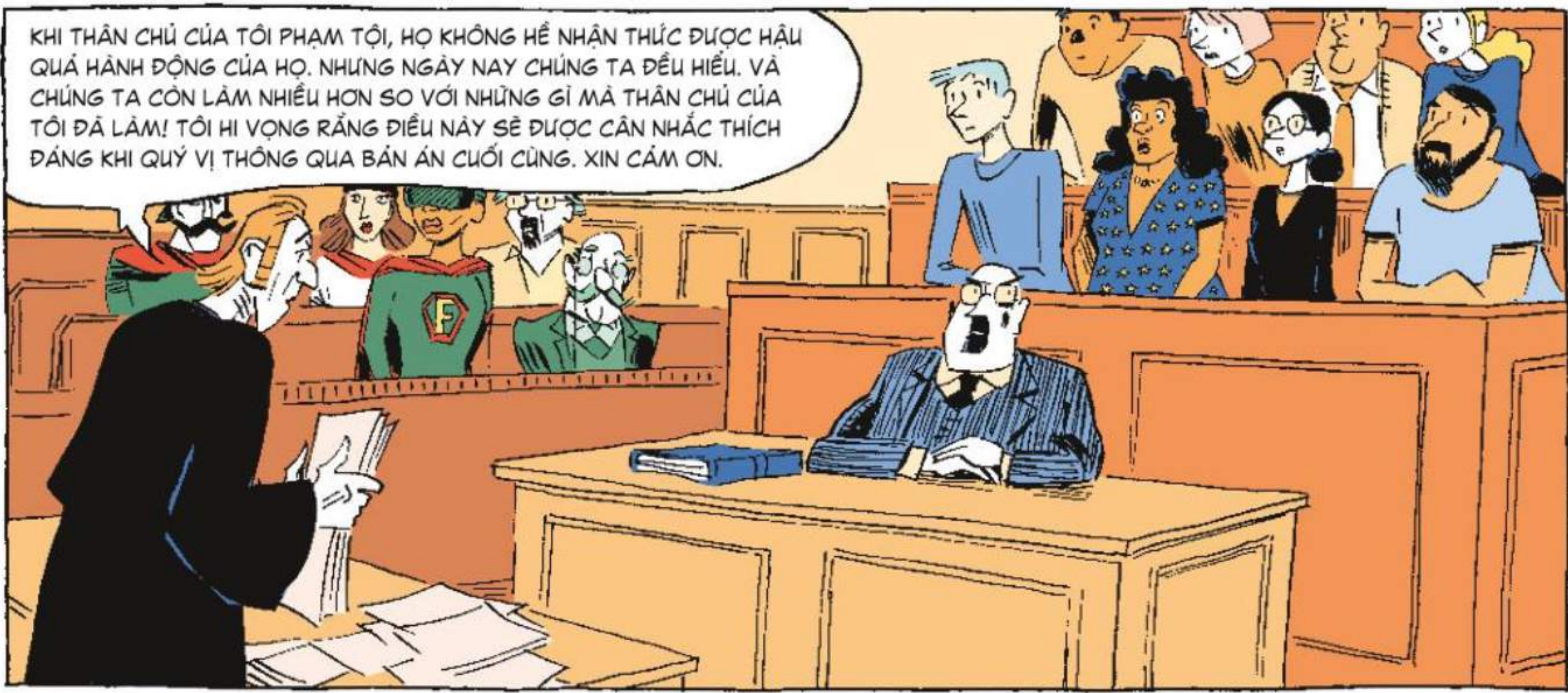

... DO ĐÓ, TÔI SẼ CHUYỂN VỤ ÁN NÀY LÊN TÒA ÁN TỐI CAO CỦA TƯƠNG LAI. CHÚNG TA ĐỀU CÓ TRÁCH NHIỆM VÀ TẤT CẢ SẼ PHẢI CHỊU TRÁCH NHIỆM VỀ HÀNH ĐỘNG CỦA MÌNH.

SẮP RA MẮT TRONG SAPIENS!

KẾ LỬA ĐÁO VĨ ĐẠI NHẤT MỌI THỜI ĐẠI
HAY SAPIENS SIÊU PHẨM ĐÃ BỊ QUÁI VẬT LỬA MÌ LỬA RA SAO!

SAU KHI ĐÁNH BẠI NGƯỜI NEANDERTHAL, VOI MA-MÚT VÀ DIPROTODON, SAPIENS SIÊU PHẨM CUỐI CÙNG CŨNG CHẠM TRÁN VỚI MỘT ĐỐI THỦ XỨNG TẦM!
HÃY XEM MỘT LOÀI THỰC VẬT KIỆM TỐN ĐÃ LỬA SAPIENS SIÊU PHẨM VÀ BẮT LOÀI NGƯỜI LÀM NÔ LỆ RA SAO!!!

LỜI CẢM ƠN

Tôi muốn bày tỏ lòng biết ơn với những người sau đây, nếu không có họ thì dự án này sẽ không thể thực hiện được:

Cảm ơn David Vandermeulen và Daniel Casanave, những người đầu tiên đưa ra ý tưởng về bộ truyện tranh này. Tài năng sáng tạo của họ đã cho phép ba chúng tôi kể lại lịch sử loài người từ một góc nhìn hoàn toàn mới mẻ – nếu không có họ thì tôi sẽ chẳng tài nào làm được. Sự hài hước và thông minh của họ đã khiến cuốn sách trở thành một trải nghiệm thực sự thú vị. Thật vui khi được làm việc cùng nhau.

Cảm ơn Martin Zeller vì đã biên tập bản tiếng Pháp và cho phép nhóm song ngữ của chúng tôi làm việc cùng nhau một cách suôn sẻ.

Cảm ơn Adriana Hunter, người đã dịch bản tiếng Pháp sang tiếng Anh, giúp thu hẹp khoảng cách văn hóa và đưa các nhân vật vào cuộc sống.

Cảm ơn Claire Champion đã tô màu và thêm chiều sâu cho các hình minh họa.

Cảm ơn Anne Michel, Lauren Triou, Aurelie Lapautre và toàn bộ nhóm Albin Michel, những người đã giúp duy trì sự hợp tác này ngay cả giữa một đại dịch toàn cầu.

Cảm ơn Giáo sư Robin Dunbar với những ý tưởng đã truyền cảm hứng cho tôi trong nhiều năm, cũng là người đã vui lòng đồng ý trở thành một nhân vật trong sách.

Cảm ơn Giám đốc điều hành và Giám đốc marketing của Sapienship, Naama Avital và Naama Wartenburg – vì sự hướng dẫn, cố gắng và ý tưởng của họ để tạo nên một câu chuyện hấp dẫn với biết bao chi tiết – và cảm ơn Daniel Taylor vì đã phụ trách việc xuất bản cuốn sách trên toàn thế giới.

Cảm ơn phần còn lại của nhóm Sapienship – Shay Abel, Michael Zur, Guangyu Chen, Hannah Morgan, Nina Zivy, Jason Parry, Galiete Gothelf, Erick Marchan, và với tư cách là trợ lý nghiên cứu, Katia Zotovski – vì sự nhiệt tình và chuyên nghiệp của họ, dù trong một căn hộ chật chội ở Tel Aviv, trong những văn phòng mới sáng bóng, hoặc trong nhà riêng của họ.

Cảm ơn Slava Greenberg vì thông tin vô giá về sự đa dạng của loài người và đã giúp chúng tôi hiệu chỉnh nội dung.

Cảm ơn mẹ tôi Pnina Harari vì sự ủng hộ của bà.

Cảm ơn Itzik Yahav, chồng tôi và người đồng sáng lập Sapienship, vì tầm nhìn và niềm tin, cùng khả năng ước mơ lớn và biến nó thành hiện thực.

– YUVAL NOAH HARARI

Tôi xin gửi lời cảm ơn Giáo sư Robin Dunbar và Antoine Balzeau của Bảo tàng Lịch sử Tự nhiên Quốc gia ở Paris.

– DAVID VANDERMEULEN

Xin cảm ơn những người bạn thân yêu của tôi, Franck Bourgeron và Gilles Rochier.

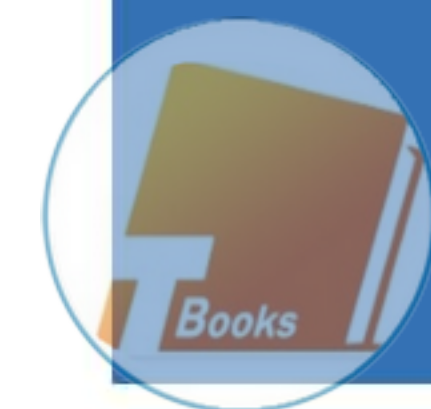
Cảm ơn Christian Lerolle đã giúp đỡ tôi.

– DANIEL CASANAVE

Cảm ơn Noé, Caroline và Franck vì sự giúp đỡ quý báu của họ.

– CLAIRE CHAMPION

David Vandermeulen, Daniel Casanave và biên tập viên Martin Zeller muốn tỏ lòng cảm ơn Yuval Noah Harari vì đã đồng ý tham gia vào dự án sách này, và nhóm Sapienship vì sự hỗ trợ hết mình và lòng nhiệt thành của họ.

VỀ các loài thuộc chi Homo:

Nhiều đặc điểm cụ thể của các loài người cổ đại vẫn đang được nghiên cứu và tranh luận. Điều này không có nghĩa là mọi thứ đều được tranh luận. Có thể khẳng định rằng một số loài người từng tồn tại trong quá khứ. Họ sống ở châu Phi, châu Á và châu Âu. Một số loài người đã tuyệt chủng, những loài người khác đã lai giống và tiến hóa. Ngày nay, chỉ có một loài người duy nhất là chúng ta: Homo sapiens. Tất cả con người đương đại trên khắp thế giới đều là Homo sapiens.

SAPIENS: LƯỢC SỬ LOÀI NGƯỜI BẰNG TRANH

Tập 1: Khởi đầu của loài người

NHÀ XUẤT BẢN DÂN TRÍ

Số 9 - Ngõ 26 - Phố Hoàng Cầu - Q. Đống Đa - TP. Hà Nội

VPGD: Số 347 Đội Cấn - Quận Ba Đình - TP Hà Nội

ĐT: (024). 66860751 - (024). 66860752

Email: nxbdantri@gmail.com

Website: nxbdantri.com.vn

Chịu trách nhiệm xuất bản:

BÙI THỊ HƯƠNG

Chịu trách nhiệm nội dung:

LÊ QUANG KHÔI

Biên tập: Trần Thị Phương Đông

Sửa bản in: Tuấn Ngô

Thiết kế bìa: Phạm Ngọc Điệp

Trình bày: Vũ Lê Thư

In 5.000 cuốn, khổ 20,5 x 27,5 cm tại Công ty TNHH In Thanh Bình

Địa chỉ: Số 432 đường K2, Phường Cầu Diễn, Quận Nam Từ Liêm, Hà Nội

Số xác nhận đăng ký xuất bản số: 261-2021/CXBIPH/8-07/DT

Quyết định xuất bản số: 372/QĐXB/NXBĐT do Nhà xuất bản Dân trí cấp ngày 19 tháng 3 năm 2021

Mã ISBN: 978-604-314-263-1. In xong, nộp lưu chiểu năm 2021.

CÔNG TY CỔ PHẦN SÁCH OMEGA VIỆT NAM (OMEGA PLUS)

www.omegaplus.vn

VP HN: Tầng 3, Dream Center Home, số 11A, ngõ 282 Nguyễn Huy Tưởng, Phường Thanh Xuân Trung, Quận Thanh Xuân, TP. Hà Nội

Tel: (024) 3233 60243

VP TP. HCM: 138C Nguyễn Đình Chiểu, Phường 6, quận 3, TP. Hồ Chí Minh

Tel: (028) 38220 334 | 35

Tìm mua ebook của Omega Plus tại: waka.vn

